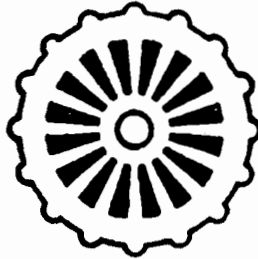

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 22

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

16 වන ග්‍රන්ථය

අධගුත්තරනිකාය

පඤ්චම භාගය

අට්ඨක - නවක නිපාත

ලඬකා චන්ද්‍රාංගිකාදියෝ ආරාධනයෙන්
ත්‍රිපිටක පරිවෘත්ත සංස්කාරක සභාවෙහි
අධගුත්තරනිකාය සංශෝධක මණ්ඩලය
විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්තයි.

මු: ව: 2550

ක්‍රි: ව: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 22

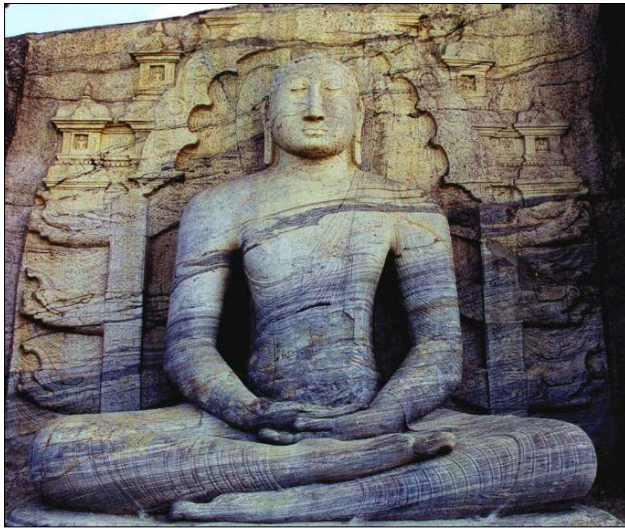
The Sixteenth Book in the
Suttanta-Pitaka

16

ANGUTTARANIKĀYA (V)

With the Sinhala translation by

**The Anguttaranikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee**

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් ආයතනවල දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට ආයතනවල දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේ පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.
නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (14) සටහන් කර යොමු වන්න.

සුභානන්දපිටකේ

අඩිගුණනරතිකායෝ

පඤ්චමෝ භාගෝ

සුත්‍රානන්දපිටකයෙහි

අඩිගුණනරතිකාය

පඤ්චන භාගය

පටුන

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	...	...	...	xi
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලය	...	...	...	xv
පාළි භෝධිය	...	...	...	xvii
සංකේත නිරූපණය	...	...	...	xix
විසය සූචි	...	...	...	xxi
පෙළ හා පරිච්ඡිතය	...	...	...	2-573
භාෂාදිපාදනුක්කමණිකා	...	...	...	575-576
යඤ්ඤාමානුක්කමණිකා	...	...	...	577-579
විෂයපදනුක්කමණිකා	...	...	...	580-590

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අඩංගුකර මහානිකාය කාණ්ඩ සයකින් පරිමිත ව මුද්‍රණය සඳහා පිළියෙළ කරනලද්දේ විය. එහි ප්‍රථම භාගය 1960 දී පළවිය. ඊට පසු සතරවැනි කාණ්ඩය තෙක් වරින් වර පළවී ඇත. අටසිංක - නවක නිපාත දෙකින් සමන්විත වූ මෙම පඤ්චම-භාගය බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි දෙවිසිවන ග්‍රන්ථය වශයෙන් සමූහ ව ඇත.

අඩංගුකරනිකාය පඤ්චමභාගයේ සිංහල පරිවර්තනය භාරව සිටි සංවිරයන් වහන්සේ විසින් යථෝචිත ව සාධකය පරිවර්තනය සංස්කාරක මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් නොකළ හෙයින් ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක සභාවේ අනුමණ්ඩලයකින් මෙම පඤ්චමභාගයේ සිංහල පරිවර්තනය නිමහම් කරන ලද්දේය. එහිදී යම් යම් බලිතසාන ඇති බව පෙනීගිය හෙයින් වර්තමාන සම්පාදකමණ්ඩලයේ සමූහය පරිදි එය මුද්‍රණයට උචිත වනසේ පිළියෙළ කිරීම සඳහා කොහුවල 'විජයවංශලාරාමා'යිපති සඳාම් කීර්ති ශ්‍රී වාග්ගිරාචාර්ය මතුප්පුවේ ශ්‍රී පියරත්නාභිධාන නායකසංවිරයන් වහන්සේ වෙත පවරනලද විය. උන්වහන්සේ හෙත් පරිශ්‍රමයකින් සාධකායීය සිදුකළ බව කෘතඥතා පූර්වක වූ පවසමින. මුද්‍රණ අවසානවට පැමිණ වර්තමාන ත්‍රිපිටක සම්පාදකමණ්ඩලයේ ශාස්ත්‍රාගමධර මහතෙරවරුන් ධර්මගෞරවය හා අනාවබෝධය ද ඇතිවන සේ සිංහල භාෂාවේ සාධුකය ද ආරක්ෂාවන පරිදි මෙම පරිවර්තන නිමහම් කිරීමට හැම ප්‍රයත්නයක් ම දරනලදබව ද කිව යුතු ව ඇත.

තවද පාඨශෝධනයට පැමිණ මාතුල ජනපදයෙහි වූ ආලෝක විහාරස්ථානයෙහි වැඩහිඳ ලලබ්‍රාසභායනාව කළ මහාහතුන් ලියාතැබූ දිව්‍යවකතුලාභීන් කෙරෙහි අගනන් පත් අනුරුද්ධ මහරහතුන් වහන්සේගේ අතවැසි පරපුරෙන් රක්ෂිත වූ අඩංගුකරණාණකයන්ගේ වාචනාමාථයෙහි පැවැති අඩංගුකරනිකායපාළය යථාස්ථානයෙහි තබාලීමට අපගේ වැයම විය. මෙහි ද්‍රා විමංසක සුඛින් හමුයෙහි තැබිය යුතු තැනුයු ඇත; අටසිංකනිපාත - පඨමපණ්ණාස සතරවැනි වර්ගයේ දෙවැනි සූත්‍රය (150 ටිට) "සඤ්ඤා භිරියං කුසලඤ්ඤා දනං" යනාදි එක් මෑ භාෂායෙන් යුක්ත යැ, අටසිංකධර්ම සංග්‍රහ ලත් නිපාතය වනුයෙන් මේ සූත්‍රයෙහි ද කරුණු අටක් තුබුව මනා යැ, එහෙත් 'සඤ්ඤා භිරි කුසල' යන තුන්පදය විනා වෙනත් කරුණෙක් දක්නට නැත, එහෙයින් මෙහි කිසි පද කෙනෙක් ගිලිහීගොස් ඇද්ද නැතහොත් අන් තැනෙක සංග්‍රහ විය යුතු සූත්‍රයෙක් දැයි එක් වරට මැ සිතෙයි. මෙහි අටුවා බලත් මෑ එය දනවර්ගයෙහි දෙවැනි සූත්‍රය වශයෙන්

ගෙන ඒ ගාරායෙහි පද මතුයෙක් ම වර්ණනා කොට ඇත. ටීකායෙහි මේ සූත්‍රඅටුවාව උඤ්ඤානාටී යයි පවසා කිසිවක් සඳහන් කොට නැත. එහෙයින් අටුවා ටීකා ඇදුරනට ද අප ඉදිරියෙහි ඇති අභිගුණකර පෙළ මැ හමුවුව නිසැක යැ.

‘කාරණංච’ සූත්‍රයෙහි (36 පිට) සදෙස-විදෙස සියලු සංස්කරණයන්හි “තමෙනං සාමීකා සමුප්පන්නං ගහෙතො” යනු එයි. ඇතැම් කෙනෙක් “සමුප්පන්නං ගහෙතො-මුස්තං ගෙන” යි අරුත් පවසති. ධාන්‍යාශොධන-සාරාංශයක් ගෙන වදළ තැන් හෙයින් ‘සමුප්පන්නං - මුස්තං’ යනු ප්‍රාසංගික නොවනුයෙන් “අපසමුප්පන්නිසංඛාතෙන වාතගාහිනා සුපෙතන” යන අටුවා බලා අප විසින් ශුද්ධපාඨය “අපසමුප්පන්නං” යි ද ‘සුළංකුල්ල’ යන අරුත ද යොදන ලද්දේය.

ව්‍යාකරණ - උප්පය සූත්‍ර දෙකේ මැ (238, 246 පිටු) සමච්චිකාව වදරන තැන “උදුඛරබාදිකං වා”යං කුලපුඤ්ඤා හොගෙ බාදනී” යි ද, “අප්පද්ධමාරිකං වා”යං කුලපුඤ්ඤා මරියනී” යි ද වදරනලද්දේය. බුරුමරට ජට්ඨසංඛිතිකාරකයන්ගේ ශෝධනයෙහි ‘උදුඛරබාදිකං’ යනු ‘උදුඛර-බාදී’ යි ද, ‘අප්පද්ධමාරිකං’ යනු ‘පපෙළමරණං’ යි ද ශුද්ධ කොට පෙළ හෙළා ඇත. එහෙත් මේ දෙකරුණ බුදුරදුන් “පසං භවන්තී වක්ඛාතො” (ඔහුට සියන්තෝ වෙති) යි එකල දඹදිවැ මිනිසුන්ගේ කථාව්‍යවහාරය ගෙන වදළුව පෙතේ එයින් මෙහි ලා බුරුම ශොධනය අපට අනම්මත යැ. තවද ‘අප්පද්ධ’ යනු ‘අප්පඛට්ඨා’ යන්නෙහි මාගධප්‍රාකෘතරූපය වියැහෙයි.

‘ගඤ්ඤ’ සූත්‍රයෙහි (384 පිට) “අද්ධා අයමායසමා පඤ්ඤා වා පච්ඡති වා” යන තැන්හි ‘පච්ඡති’ යනු ජට්ඨසංඛිති ශොධනයෙහි ‘පඡ්ඡති’ යි ද, තායාක්ෂර මුද්‍රණයෙහි ‘ගච්ඡති’ යි ද එයි, එහෙත් ගම්නාඤ්ඤ අනාගත ආත්මාතරූපය තුබු වනා වනුයෙන් ‘ගෙච්ඡති, ඡෙච්ඡති’ යනාදී රූපයන් මෙන් සාධුඤ්ඤ සලකා ‘පච්ඡති’ යන රූපය පෙළෙහි යොදැමුම.

නවකනිපාතයේ ප්‍රථමවර්ගයේ සන්වැනි ‘සුඤ්ඤාපරිබ්බාජක’ සූත්‍රයේ (396-98 පිටු) හා අටවැනි ‘සර්ඤ්ඤාපරිබ්බාජක’ සූත්‍රයෙහි (400 පිට) ද රහතුන් වහන්සේ පිළිබඳ කොට දක්වන අභවාසාරාන නවයෙක් වෙයි. දෙසුනෙහි මැ මුලින් දක්වන කරුණු පස සාධාරණවන අතර පසුව එන කරුණු සතර වෙනස්ව ඇත. මේ වෙනස දක්වන බුද්ධසොෂාවාරිත්‍ර: “බුද්ධං පච්චක්ඛාතුන්ති: න බුද්ධො අයන්තී ඵං පටික්ඛපිතුං, ධර්මාදිසුපි එසෙව නයො. ඵං තාව අට්ඨකථාය ආගතං, පාළියං පන ඉමස්මිං සුඤ්ඤා අගතිගඤ්ඤානි කථිතානි. අට්ඨමෙ බුද්ධාදීනං පච්චක්ඛානං කථිතං.” යි. ‘බුද්ධං පච්චක්ඛාතුං’ යනාදී පදයනට අස්ථි දක්වා අස්ථිකථායෙහි මෙසේ ආයේ යැ, එතෙකුදුවත් පාළියෙහි මේ (සන්වැනි සුඤ්ඤා) සූත්‍රයෙහි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අගතිගමන කියනලද්දී ද, අටවැනි (සර්ඤ්ඤ)සූත්‍රයෙහි බුද්ධාදී ප්‍රත්‍යාබ්‍යානය කියනලද්දී ද දක්වුණි. මෙහි දී හෙළිවන වැදගත් කරුණක් ඇත: බුදුගොස් ඇදුරන් පවසන අවස්ථාව නම්: ලක්දිව මිහිදු පරපුරෙහි සිංහල මහතෙරවරුන් ලියාතැබූ මහාවිහාරීය හෙළවුවාව යැ, පාළිය නම්: දඹදිව දී සිය ඇදුරුපාණන් වෙත උගත් තෙවළා බුදුවදන යැ. හෙළවුවා ලියන ලද්දේ මහමිහිදු තෙරණුවන් ගෙනඑනලද වාචනාමාථියෙහි වූ පාළියට බවද පිළිගතයුතු ය. මෙය සසඳා බලත් මැ බුදුගොස් ඇදුරන් අවුටායෙහි ඇතැයි කී නය මැ මහාවිහාරීය අඩිගුණකරනිකායපාළියෙහි ද එසේ මැ දක්නට ඇත. එහෙත් බුරුමරට අඩිගුණකරනිකායපාළිය බුදුගොස් හිමියන් කී පාළිය හා සැසැදෙනබව දක්නට ලැබේ.

තවද අවස්ථානිපාත - ලෝකවිජය සූත්‍රයෙහි (210 - 12 - 148 වූ) “අයං සා ලොකො, පරං සා ලොකො” යන පාඨ ඇතැම් සංස්කරණයක “අයං ලොකො, අයං ස ලොකො, පරලොකො” යනු විසින් එයි. එහෙත් ‘අයං අසා, පරො අසා’ යන රූපයන්ගේ සංහිතා හෙයින් ‘අයං සා, පරසා’ යනු අප විසින් ආදාන විය. අඩිගුණකරාගමවරය පිළිබඳ කොට වෙනත් කියැවුණු දෑ අවසානභාගයෙහි ලා පවසමහ.

බුද්ධජයනති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයන් යුහු වැ පළකරවාලීම සඳහා ක්‍රියාකාරී ප්‍රයත්නයක යෙදෙන ගරු සංස්කෘතික ඇමතිතුමාණන් ප්‍රමුඛ එම අමාත්‍යාංශයෙහි හා සංස්කෘතික අධිකාරියෙහි සියලු පිනැතියනට ද, දෙතිවල ‘නිසර’ මුද්‍රණාලයාධිකාරීතුමන් ඇතුළු එම කායබලාංගවලට ද, මෙම සත්ත්‍රියායෙහි උපකාමන වන හැම සජ්ජනයනටද අපගේ කෘතඥතා පූර්වක ආශංසනය වන්නේය. හැම ලෝවැසියෝ දුකින් මිදෙත්වා.

මේවගට—ශාසනොදයකාරී

ලබ්‍රගම ලබ්‍යානතු සංවිත
ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමාදාන

2521—අප්‍රියෙල් මස 30 වැනි දින
1977

‘ප්‍රවචනොදය’ පිරිවෙන
මොල්ලිගොඩ
දාද්දව.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

මහරගම වටයවත්තපාර-ශ්‍රී චන්ද්‍රශෙඛරාරාමාධිපති අභ්‍යමහාපණ්ඩිත බ්‍රහ්මගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපියෙහි (හික්කු වික්‍රමවිද්‍යාලයෙහි) අධිපති ත්‍රිපිටකවාගීෂ්ඨරාවාය්, රාජකීය පණ්ඩිත කෝදගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්‍ෂිණ ලඛ්‍යායෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රවචනොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාවාය්, ත්‍රිපිටක වාගීෂ්ඨ, විමලකීර්ති ශ්‍රී රාජකීය පණ්ඩිත, ලබ්‍රගම ලඛ්‍යානන්ද ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රිධර් මහාසඛ්‍යසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

කිරුළපන පුච්චාරාම, නාරාහේන්පිට අභයාරාම යන විහාරදායාධිපති ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ සිරි පඤ්ඤාලෝක ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රිධර් මහාසඛ්‍යසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ගෙරළියාවල, සුදර්ශනාරාමාධිපති ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වෙරුමුවෙ සිරි අනෝමදස්සි බටහිර දිශායෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සිරි සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ නිකීර්ගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත කරදන පඤ්ඤාලඛකාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ලෙඛකාධිකාරී:

කොළඹ, බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවෙ සිරි ධර්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධානසඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

සි - සීහළකඛරතාලපණ්ණ පොතක.

සිමු - සීහළකඛරමුද්දිත පොතක.

ජෙසං -- මරමම ජලධසංඛිති-සොධිත පොතක.

සයා -- සයාම-තායසකඛරමුද්දිත පොතක.

මු - මුලලවණපාළි.

PTS—Pali Text Society, Anguttaranikaya.

අධ්‍යාපන නීතියේ පසුබිමට හාගො

අට්ටකනිපාත - විසයසූචි

අට්ටකනිපාතො	2 - 365
පට්ටමො පණ්ණාසකො	2 - 219

1. මෙතතාවගො 2 - 39

විසයානි	පිට්ටක
1. මෙතතානිසංස පුත්තං	2— 5
2. ආදිබ්‍රහ්මවරියපඤ්ඤා ,, ...	4—13
3. පට්ට පිය ,, ...	12—13
4. දුතිය පිය ,, ...	14—15
5. පට්ට ලොකධම්ම ,, ...	14—17
6. දුතිය ලොකධම්ම ,, ...	16—21
7. දෙවදත්තවිපකනි ,, ...	20—25
8. උත්තර ,, ...	24—31
9. තඤ්ඤා ,, ...	32—35
10. කාරණඤ්ඤා ,, ...	34—39

2. මහාවගො 40 - 99

1. වෙරඤ්ඤා පුත්තං	40—51
2. සිහසෙතාපනි ,, ...	50—67
3. ආජඤ්ඤා ,, ...	66—69
4. බලුධ්ම ,, ...	70—77
5. මල ,, ...	76—79
6. දුතියපුත්තං ,, ...	78—79
7. පුරිසබ්බකානි ,, ...	80—81
8. ඉත්තිබ්බකානි ,, ...	80—81
9. පහාරාදි ,, ...	82—93
10. උපොසථ ,, ...	92—99

අට්ඨකතිපාත විසයසූචි

3. ගහපතිවග්ගො 100 - 149

විසයානි	පිට්ඨකා
1. වෙසාලිකඋග්ග සුතං	100—107
2. හත්ථිගාමක උග්ග „	106—113
3. හත්ථිකාලවක „	114—117
4. හත්ථිකාලවක සඛගච්ඡා සුතං	116—119
5. මහානාම සුතං	120—123
6. ජීවක „	122—125
7. බල „	124—125
8. ඩිණ්ණාසවබල „	126—129
9. අකඛණ „	128—135
10. අනුරුඳ්ධ „	134—149

4. ද්‍යාවග්ගො 150 - 173

1. පඨමද්‍යන සුතං	150—151
2. දුතියද්‍යන „	150—151
3. ද්‍යාවඤ්ඤා „	150—151
4. ඛේතතුපම „	152—155
5. දනුප්පත්ති „	156—159
6. පුඤ්ඤකිරියවඤ්ඤා „	158—163
7. සප්පරිසද්‍යන „	164—165
8. සප්පරිස „	164—167
9. පුඤ්ඤභිසඤ්ඤා „	166—171
10. අපායසංවහනනික „	170—173

5. උපොසථවග්ගො 174 - 219

1. සඛබ්බන්තඅට්ඨකුපොසථ සුතං	174—179
2. විස්සන්තඅට්ඨකුපොසථ „	178—185
3. විසාමුපොසථ „	186—191
4. වාසෙඛ්ඤාපොසථ „	190—193
5. බොජ්ඣන්ද්‍රාපොසථ „	192—199
6. අනුරුඳ්ධමනාපකායික „	198—205
7. විසාමාමනාපකායික „	206—207
8. නකුලමාතුමනාපකායික „	208—211
9. පඨමලොකචීරය „	210—215
10. දුතියලොකචීරය „	214—219

අධ්‍යයනික විෂයයුච්ඡේද

දුතියෝ පණ්ණාසකෝ 220 - 361

6. ගොතමිවග්ගෝ 220 - 257

විෂයානි		පිටුවක
1. ගොතමී	සුත්තං ...	220—231
2. භික්ඛුනනාචාරක	„ ...	230—233
3. සංඛ්ඛිතගොතමියොචාරක	„ ...	232—235
4. ව්‍යග්ගපජ්ජ	„ ...	231—243
5. උජ්ජය	„ ...	242—251
6. කාමාධිවචන	„ ...	250—253
7. පටිමආභුතෙය්‍යභික්ඛු	„ ...	252—253
8. දුතියආභුතෙය්‍යභික්ඛු	„ ...	254—255
9. පටිමඅග්ගපුග්ගල	„ ...	254—255
10. දුතියඅග්ගපුග්ගල	„ ...	256—257

7. වාපාලවග්ගෝ 258 - 297

1. ලාභිච්ඡා	සුත්තං ...	258—263
2. අලං	„ ...	262—269
3. සංඛ්ඛිතදෙසිත	„ ...	268—275
4. අධිදෙවඤ්ඤාණදක්ඛන	„ ...	274—279
5. අභිභායනන	„ ...	278—281
6. විමොක්ඛ	„ ...	280—283
7. අනරියවොභාර	„ ...	282—285
8. අරියවොභාර	„ ...	284—285
9. පරිස	„ ...	284—285
10. භූමිවාල	„ ...	286—297

8. යමකවග්ගෝ 298 - 339

1. පටිමසමනනපාසාදික	සුත්තං ...	298—301
2. දුතියසමනනපාසාදික	„ ...	300—303
3. පටිමමරණසති	„ ...	302—309
4. දුතියමරණසති	„ ...	310—315
5. පටිමසමපද	„ ...	314—315
6. දුතියසමපද	„ ...	316—321
7. ඉච්ඡා	„ ...	320—325
8. අලං	„ ...	326—331
9. සෙට්ඨචිත්තානිය	„ ...	330—331
10. කුසිතාරම්භවත්ථු	„ ...	332—339

අට්ඨකතිපාත විසයසූචි

9. සතිවග්ගො 340 - 359

විසයානි			පිට්ඨකං
1. සතිසමපර්ණාදු	සුත්තං		340—343
2. පුණ්ණිය	„		342—343
3. කිංචුලක	„		344—345
4. මහාථෙවාරඛය	„		346—347
5. තථාගනාධිවචන	„		346—349
6. නාගින	„		348—355
7. පඤ්ඤානුජ්ජන	„		354—357
8. අප්පසාදි	„		356—357
9. පටිසාරණියකමම	„		358—359
10. තසසපාපියාසිකාසමචාච්ඡන්ත සුත්තං			358—359

10. සාමඤ්ඤවග්ගො 360 - 361

1—27. 'මොජ්ඣා' උපාසිකාදීනං නාමෙන සත්ථවිසති සුත්තානි,	360—361

11. රාගාදිපෙය්‍යාලං 362—365

1. අට්ඨමග්ගඛය	සුත්තං		362—363
2. අට්ඨ අභිභායකන	„		362—363
3. අට්ඨවිමොක්ඛ	„		364—365
4.—510. සෙසසුත්තානි			364—365

නවකතිපාතො 366 - 573

1. සමෙබ්බවග්ගො 366-401

විසයානි	පිට්ඨකං
1. සමෙබ්බවග්ගො සුත්තං ...	366—371
2. නිසසසමපන්නං ,, ...	370—373
3. මෙසියං ,, ...	372—379
4. නන්දනං ,, ...	378—385
5. බලසඤ්ඤාවන්තං ,, ...	386—389
6. සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බං ,, ...	390—395
7. සුත්තවාපරිබ්බාජකං ,, ...	396—399
8. සඤ්ඤාපරිබ්බාජකං ,, ...	398—401
9. පුග්ගලං ,, ...	400—401
10. ආපුත්තෙය්‍ය පුග්ගලං ,, ...	400—401

2. සිහනාදවග්ගො 402-439.

1. සාරිපුත්ත සිහනාද සුත්තං ...	402—439
2. සොපාදිසයං ,, ...	410—415
3. මහානකාට්ඨිනං ,, ...	416—421
4. සමුද්ධිං ,, ...	422—425
5. ගණ්ඨාපමං ,, ...	424—427
6. සඤ්ඤං ,, ...	426—427
7. කුලොපගමනං ,, ...	426—429
8. නවධගුප්පාසමං ,, ...	428—431
9. දෙවනාං ,, ...	432—435
10. වෙලාමං ,, ...	434—439

3. සත්තාවාසවග්ගො 440-465

1. ධානං සුත්තං ...	440—441
2. බලුඛං ,, ...	440—447
3. තණ්හාමූලකං ,, ...	448—449
4. සත්තාවාසං ,, ...	448—451
5. පඤ්ඤාපරිච්ඡිතං ,, ...	450—453
6. සිලාසුපොපමං ,, ...	452—457
7. පස්මි වෙරහයං ,, ...	456—461
8. දුතිය වෙරහයං ,, ...	460—463
9. ආසානවන්තං ,, ...	462—463
10. ආසානපරිච්ඡිතයං ,, ...	462—463
11. අනුප්පුඛනිතොරොධං ,, ...	464—465

නවකතිපාත වීසයසූචි

4. මහාවග්ගො 466—531

වීසයානි	පිට්ඨකං
1. අනුපුබ්බ වීහාර සුක්ඛං ...	466—467
2. අනුපුබ්බවීහාරසමාපක්ඛි,, ...	468—475
3. නිබ්බානසුඛං ,, ...	476—481
4. ගාථී උපමා ,, ...	480—487
5. කුමාරනිසංසං ,, ...	488—493
6. ආනන්ද ,, ...	494—497
7. ලොකායතිකත්වං ,, ...	496—503
8. දෙවාසුරසංඛාම ,, ...	502—507
9. ආරක්ඛකනාගොපම ,, ...	506—511
10. තප්පසග්ගපති ,, ...	512—531

5. සාමසුද්දවග්ගො 532—545

1. සමොධි සුක්ඛං ...	532—537
2. කායසක්ඛි ,, ...	536—539
3. පඤ්ඤවිමුක්ඛ ,, ...	538—541
4. උභතොභාගවිමුක්ඛ ,, ...	540—543
5. සංදිට්ඨිකධම්මෙ ,, ...	542—543
6. සංදිට්ඨිකනිබ්බාන ,, ...	542—543
7. නිබ්බාන ,, ...	544—545
8. පරිනිබ්බාන ,, ...	,, ,,
9. තදබ්බනිබ්බාන ,, ...	,, ,,
10. දිට්ඨධම්මනිබ්බාන ,, ...	,, ,,

දුතියො පඤ්ඤාසංකො 546—573

1. ධෙමවග්ගො 546—551

1. ධෙම සුක්ඛං ...	546—547
2. ධෙමසංකං ,, ...	,, ,,
3. අමත ,, ...	,, ,,
4. අමතසංකං ,, ...	,, ,,
5. අභය ,, ...	548—549
6. අභයසංකං ,, ...	,, ,,
7. පසංදධි ,, ...	,, ,,
8. අනුපුබ්බපසංදධි ,, ...	,, ,,
9. නිරොධි ,, ...	,, ,,
10. අනුපුබ්බනිරොධි ,, ...	548—551
11. අරහත්තභව්වාහබ්බධම්ම ,, ...	550—551

නවකතිපාන විසයසූචි

2. සතිපට්ඨානවග්ගො 552-561

විසයාති	පිටුවකො
1. සික්ඛාද්වෛලාසතිපට්ඨාන සුත්තං	552—553
2. නිවරණසතිපට්ඨාන ,, ...	,, ,,
3. කාමගුණ සතිපට්ඨාන ,, ...	554—555
4. උපාද්නකඛ්ඤාසතිපට්ඨාන ,, ...	,, ,,
5. ඔරමිකාගියසතිපට්ඨාන ,, ...	,, ,,
6. ගතිසතිපට්ඨාන ,, ...	556—557
7. මච්ඡරිය සතිපට්ඨාන ,, ...	,, ,,
8. උද්ධමනාගියසතිපට්ඨාන ,, ...	,, ,,
9. චෛත්‍යාබ්ලසතිපට්ඨාන ,, ...	558—559
10. විනිබ්බසතිපට්ඨාන ,, ...	560—561

3. සමමපපට්ඨානවග්ගො 562-565

1. සික්ඛාද්වෛලාසමමපපට්ඨාන සුත්තං	562—563
2-9 නිවරණාදි සුත්තානි	,, ,,
10. විනිබ්බසමමපපට්ඨාන සුත්තං	564—565

4. ඉද්ධිපාදවග්ගො 566-569

1. සික්ඛාද්වෛලා ඉද්ධිපාද සුත්තං	566—567
2-9 ඉද්ධිපාදාදි සුත්තානි සුත්තං	,, ,,
10. විනිබ්බස ඉද්ධිපාද ,, ...	568—569

5. රාගාදිපෙය්‍යාලං 570-573

1. නවසංඝ්‍රහ සුත්තං	570—571
2. ක්‍රාන්තසමාපත්ති ,, ...	,, ,,
3-340. රාගාදිපෙය්‍යාලං සුත්තානි	570—573
ගාථාදිපාදනුක්කමණිකා	575—576
සංඝඝ්‍රහාමානුක්කමණිකා	577—579
විසෙසපදනුක්කමණිකා	580—590

සුභගතනිවේදක

අධිගුණවර්තිකායෝ

පඤ්චමෝ භාගෝ

සුභනන්තපිටකේ අටගුණාරතීකායෝ

පඤ්චමෝ භාගෝ

අටස්කන්තිපාතෝ

පඨමෝ පණ්ණාසකෝ

1. මෙත්තාවගෙගා

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

8. 1. 1. 1

මෙත්තානිසංස සුඤ්ඤා

එවං මෙ සුභං : එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං චිත්තේ ජෙනවනෙ අනාපජිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර චො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවොති. හදනෙතති නෙ භික්ඛු භගවතෝ පච්චක්ඛොස්සං. භගවා එතදවොච :

මෙත්තාය භික්ඛවෙ වෙතොච්චුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලී කතාය යාතීකතාය¹ වත්ථුකතාය අනුච්ඡිතාය පරිචිතාය සුසමාරඤ්ඤාය අට්ඨානිසංසා පාටිකඛ්ඛා. කතමෙ අවධං :

සුඛං සුපතී, සුඛං පටිබුජ්ඣති, න පාපකං සුපිනං පසංගතී, මනුස්සානං පියො භොති, අමනුස්සානාං පියො භොති, දෙවතා රක්ඛන්තී, නාසං අග්ගි වා විසං වා සක්ඛං වා කමති, උත්තරිං අප්පට්ඨිජ්ඣනෙතො බ්‍රහ්ම-ලොකුපගො භොති.

මෙත්තාය භික්ඛවෙ වෙතොච්චුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලී-කතාය යාතීකතාය¹ වත්ථුකතාය අනුච්ඡිතාය පරිචිතාය සුසමාරඤ්ඤාය ඉමෙ අට්ඨානිසංසා පාටිකඛ්ඛාති.

1. යාතීකතොය-මජ්ඣ.

සූත්‍රාන්ත පිටකයෙහි අබ්ගුත්තර සූතිය

පඤ්චම භාගය

අට්ඨකනිසානය

ප්‍රථම පණ්ණාසකය

1. චෙත්තාවග්ගිය

භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

8. 1. 1. 1

මෙත්තානිසංය සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු මහසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි හික්මුත් ඇමතු සේක. 'වහන්සැ' යි ඒ හික්මුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

මහණෙනි, අදර්ශ් සෙවුනා ලද, වඩනා ලද, බහුල වශයෙන් (නැවත නැවත) කරන ලද යානාවක් බලු කරන ලද, ප්‍රතිෂ්ඨානාරියෙන් වස්තුවක් මෙන් කරන ලද, එළඹ සිටි පුරුදු කරන ලද, මොනොවට පටන් ගන්නා ලද මෛත්‍රීවික්ෂවිමුක්තියෙහි අට අනුසස් කෙනෙක් කැමැති විය යුත්තාහ. කවර අට දෙනෙක යත්:

සුවසේ නිදයි, සුවසේ පිබිඳෙයි, ලමු සිහින නො දක්නේ ය, මිනිස්නට ප්‍රිය වෙයි, අභ්‍යුත්තරයනට ප්‍රිය වෙයි, දෙවියෝ රක්තාහ, ඔහට ශීතී වේවයි, වීෂ වේවයි අවි වේවයි නො වදනේ ය, මතුයෙහි මහපල නො පිළිවිදුනේ බඹලොව යන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, අදර්ශ් සෙවුනා ලද, වඩනා ලද, බහුලවශයෙන් කරන ලද යානාවක් වැනි කරන ලද, වක්කුවක් මෙන් කරන ලද, එළඹ සිටි, පුරුදු කරන ලද, මොනොවට පටන් ගන්නා ලද මෛත්‍රීවික්ෂවිමුක්තියෙහි මේ අට අනුසස් කැමැති විය යුතු ය යි.

1. යො ව ලෙක්කං භාවයති, අප්පමාණං පතිස්සතො¹
තනු² සංයොජනා භොතති, පසසතො උපපිකකියං.
2. එකමි වෙ පාණමද්ධවිකේතා, ලෙක්කායති කුසලී තෙන භොති,
සඤ්ඤව³ පාණ මනසානුකම්පි, පහුතමරියො පකරොති දුඤ්ඤං.
3. යෙ සක්කසණ්ඨං පඨවි. ජිනිඤා,⁴ රාජීසයො⁵ යජමානානුපරියගා⁶,
සසකමෙධං⁷ දුරිසමෙධං, සම්මාපාසං වාචපෙය්‍යං⁸ නිරක්කළං.
4. ලෙක්කස්ස වික්කස්ස සුභාවිතස්ස,
කලමි තෙ නානුභවිතති සොළසි,
වඤ්ඤා තාරගණං ව සඤ්ඤ,
යජා න අග්ගන්ති කලමි සොළසි.
5. යො න භන්ති න සාතෙති, න ජිනාති න ජාපයෙ,
ලෙක්කං මසා සබ්බභුතානං, වෙරං තස්ස න කෙනාචිති.

8. 1. 1. 2

ආදිබ්‍රහ්මවරියපඤ්ඤා සුතතං

[සාවකීනිදානං]

අලක්ඛිතෙ භික්ඛවෙ, හෙතු අධං පව්වයා ආදිබ්‍රහ්මවරිදිකාය පඤ්ඤාය
අප්පට්ඨකාය පටිලාභාය, පටිලකාය භියෙය්‍යාභාවාය වෙදුල්ලාය
භාවනාය පාරිදුරියා සංවත්තන්ති. කතමෙ අවධි:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤා උපනිස්සාය විහරති, අඤ්ඤාතරං වා
ගරුට්ඨානියං සමුභවාරිං යසස්ස තිබ්බං භිරොක්කස්සං පච්චුප්පද්ධිතං භොති
පෙමඤ්ඤා භාරවො ව, අයං භික්ඛවෙ, පඨමො හෙතු පඨමො පව්වයො
ආදිබ්‍රහ්මවරිදිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨකාය පටිලාභාය පටිලකාය
භියෙය්‍යාභාවාය වෙදුල්ලාය භාවනාය පාරිදුරියා සංවත්තන්ති.

1. පටිසසකො-මජ්ඣං.

2. තනු - සිද්ධි.

3. සඤ්ඤ ව - මජ්ඣං.

4. ජිනෙඤා - මජ්ඣං.

5. රාජීසයො-මජ්ඣං.

6. යජමානා අනුපරියගා - මජ්ඣං.

7. අක්කමෙධං - සිද්ධි.

8. වාචපෙය්‍යං - සත්‍යා, සිද්ධි.

1. එළඹ සිටි සිහි ඇති යමෙක් (පැතිරීම වීසින්) අප්‍රමාණ වූ මෙන්-සිත වඩනේ නම්, ක්ලෙශෝපධිනගේ ක්ෂය දක්නා ඔහුගේ සංශෝජනයෝ තුනි වෙත්.

2. දූදින් එක ද සත්ත්වයකු කෙරෙහි දුෂ්ට නොවූ සිතැතියේ මෙන් වඩා නම්, ඒ භේතුයෙන් කුසල් ඇත්තෙක් (කුසල් කරන්නෙක්) වෙයි. සවිසතුන් කෙරෙහි සිතින් අනුකම්පා කරන ආයාථි තෙමේ බොහෝ පින් කෙරෙයි.

3. යම් රාජර්ෂි කෙනෙක් (සාම්පදාය දහැමි රජකෙනෙක්) සත්-කැලන්ගෙන් ගැවසි පොළෝතල දනා (ගෙදර තිරගුරු කළ හෙයින්) නිරාශල නම් වූ සංඝමධ්‍යය පූර්වමධ්‍යය සම්මාපාසය වාචපෙයාය යන සිවුසඟරාවලින් යාග කරමින් (දන් දෙමින්) හිසුරුනාහු වෙත් ද,

4. ඒ යාගයෝ පුභාවිත ජෛත්‍රීයභගතවික්කයාගේ (විපාකමඟන්ත්ව-යෙන්) සොළොස්වන කලාව ද පවා නො අගිත්. සද්‍රවහන හැම තුරුකැල මඩනාක් මෙනි.

5. යමෙක් නො නසා ද, නො නස්වා ද, හානි නො කෙරේ ද, හානි නො කරවා ද, හැම සතුන් කෙරෙහි ජෛත්‍රීභාග ව සිටුවනේ වේ ද, කිසිවකුදු හා ඔහුගේ ජෛවරයෙක් නැත්තේ යි.

8. 1. 1. 2

ආදික්‍රමවර්ගය පඤ්ඤා සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, නො ලැබූ මාභික්‍රමවයාථයට ආදිභූත විදුහිනා ප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භූයස්ත්වය පිණිස වෛපුලාය පිණිස වඩනු පිණිස පරිපූර්ණාවය පිණිස භේතුහු අට දෙනෙක් ප්‍රත්‍යයායෝ අට දෙනෙක් පවත්නාහ. කවර අට දෙනෙක යත්:

1. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ශාක්‍යාන් වහන්සේ ඇසිරු කොට වෙසේ, යමකු කෙරෙහි ඔහුගේ බහල භිරිඟ්තප් එළඹ සිටියේ වේද, සෙනෙහස හා ගෞරවත් එළඹ සිටියේ වේද, එබඳු ගුරුඤාත්‍යයට නිසි අන්‍යාකර සමුච්ඡාරකු හෝ ඇසිරි කොට වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ පළමු භේතුව පළමු ප්‍රත්‍යයය නොලැබූ මාභික්‍රමවයාථයට ආදිභූත විදුහිනා ප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භූයස්ත්වය පිණිස වෛපුලාය පිණිස වඩනු පිණිස පරිපූර්ණාවය පිණිස පවත්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. සො තං සඤ්ඤාං උපනිස්සාය විහරති¹ අඤ්ඤාතරං වා ගරුට්ඨානියං සමුභවං, යඤ්ඤා තිඤ්ඤාං භිදරාහකස්ස පට්ඨපට්ඨිතං හොති. පෙමඤ්ඤා ගාරවො ව, තෙ කාලෙන කාලං උපසංඝාතීන්ද්‍රියා පරිපුට්ඨති, පරිපඤ්ඤාති: ඉදං හනෙත, කපං? ඉමස්ස ඤාතොති²? තස්ස තෙ ආයස්සනෙතං අවිච්චං වෙව විවරන්ති. අනුක්‍රාන්තිකතං ව උක්‍රාන්තිකරොහති. අනෙක විභිනෙසු³ කම්මායානියෙසු ධම්මෙසු කම්මං පටිච්චනොදෙත්ති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො හෙතු දුතියො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්මවර්ධිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලකාය භියෙය්‍යාභාවාය වෙසුල්ලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති.

3. සො තං ධම්මං සුඤ්ඤා ආයෙන වූපකාසෙන සම්පාදෙති, කාය-වූපකාසෙන ව වික්ඛවූපකාසෙන ව. අයං භික්ඛවෙ, තතියො හෙතු තතියො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්මවර්ධිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලකාය භියෙය්‍යාභාවාය වෙසුල්ලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති.

4. සීලවා ව හොති පාතිමොක්ඛස්සංවරස්සංවුත්තං විහරති, ආචාරගොචර සම්පන්නො අනුමනෙසු විජ්ජෙසු හයදස්සාථි සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. අයං භික්ඛවෙ, චතුස්සො හෙතු චතුස්සො පච්චයො ආදි-බ්‍රහ්මවර්ධිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලකාය භියෙය්‍යා-භාවාය වෙසුල්ලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති.

5. බහුසසුතො හොති සුතධරො සුතස්සන්ධියො, යෙ තෙ ධම්මො ආදි-කල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සවාසඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවරියං අභිවදන්ති, තථාරූපස්ස ධම්මො බහුසසුතො හොති. ධනා⁴ වට්ඨා පරිච්ඡා මනස්සානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිකා. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤායො හෙතු පඤ්ඤායො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්මවර්ධිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලකාය භියෙය්‍යාභාවාය වෙසුල්ලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති.

6. ආරඤ්චරියො විහරති අකුසල්‍යානං ධම්මානං පහානාය කුසල්‍යානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දුක්ඛපරික්ඛමො අනික්ඛික්ඛධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. අයං භික්ඛවෙ, ජලෙයා හෙතු ජලෙයා පච්චයො ආදිබ්‍රහ්ම-වර්ධිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලකාය භියෙය්‍යාභාවාය වෙසුල්ලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති.

1. විහරන්තො - මජ්ඣං.

2. තො අත්ථොති - මජ්ඣං.

3. අනෙකවිභිනෙසු ව - මජ්ඣං.

4. ධනා - මජ්ඣං.

2. හෙතෙමේ ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසිරූ කොට වෙසේ. යම්කු කෙරෙහි ඔහුගේ බහල වූ නිරිඟ්‍රිත ඵලාභ සිටියේ වේ ද, සෙනෙහස හා ගෞරවත් ඵලාභ සිටියේ වේ ද, එබඳු ඥායානායට නිසි අන්‍යාතරයක්‍රම-සරකු හෝ ඇසිරී කොට වෙසේ. කලින් කල ඔවුන් වෙත ඵලාභ වහන්ස, මේ කෙසේ ද? මේ පෙළදැමිණුමේ අතී කවරේ දැයි පරිපූර්ණ කෙරෙයි. ප්‍රශ්න කෙරෙයි. දිනුට ඒ ආයුෂ්මත්හු අවිච්ඡාදන දයත් විවරණ කෙරෙහි, අප්‍රකට දයත් ප්‍රකට කෙරෙහි, නන් වැදූරුම් සැක කරනට නිසි දහමිහි සැක දුරු කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ දෙවන භේදය දෙවන ප්‍රත්‍යයය නොලැබූ මාභිබ්‍රහ්මදර්ශනයට ආදිබ්‍රහ්ම විද්‍යානාප්‍රඥා ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥා පිළිබඳ භූයස්ත්වය පිණිස වෛපූර්ණය පිණිස වඩනු පිණිස පරිපූර්ණත්වය පිණිස පවත්නේ ය.

3. හේ ඵ දහම අසා කායච්චේදකයෙන්ද චිත්තච්චේදකයෙන් දැයි දෙවැදූරුම් ච්චේදකයෙන් සපයයි. මහණෙනි, මේ තෙවන භේදය තෙවන ප්‍රත්‍යයය නොලැබූ මාභිබ්‍රහ්මදර්ශනයට ආදිබ්‍රහ්ම විද්‍යානාප්‍රඥා ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥා පිළිබඳ භූයස්ත්වය පිණිස වෛපූර්ණය පිණිස වඩනු පිණිස පරිපූර්ණත්වය පිණිස පවත්නේ ය.

4. සිල්වත් ද වෙයි. ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරයෙන් සංවෘත වෙසෙයි. ආචාරගොචරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වූ වරදෙහිත් බිය දක්නා සුළු වූයේ සමාදාන කොට සිකපදයෙහිද භික්ෂමෙයි. මහණෙනි, නො ලැබූ මාභි-බ්‍රහ්මදර්ශනයට ආදිබ්‍රහ්ම විද්‍යානාප්‍රඥා ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥා පිළිබඳ භූයස්ත්වය පිණිස වෛපූර්ණය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණත්වය පිණිස මේ සිවුවන භේදය දිවුටන ප්‍රත්‍යය පවත්නේ ය.

5. බහුශ්‍රැත වූයේ ශ්‍රැතධර වූයේ මුළු කොට ගත් හඳුළ පෙළ-අරුත් ඇතියේ වෙයි. ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණ වූ පයථිවසානකල්‍යාණ වූ යම් දහමිහු සාතී-සවාඤ්ඤා කොට කේවලපරිපූර්ණ-පරිපූර්ණ බ්‍රහ්මදර්ශනය පවසත් ද, එබඳු දහමිහු ඔහු විසින් බෙහෙවින් අසන ලද්දහු වෙත්. ධර්ම ලද්දහු වචනයෙන් පුරුදු කරන ලද්දහු සිතීන් පුන පුනා බලන ලද්දහු දෘෂ්ටියෙන් පිළිවිදිනා ලද්දහු වෙත්. මහණෙනි, නො ලැබූ මාභිබ්‍රහ්ම-දර්ශනයට ආදිබ්‍රහ්ම විද්‍යානාප්‍රඥා ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥා පිළිබඳ භූයස්ත්වය පිණිස වෛපූර්ණය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණත්වය පිණිස මේ පස්වන භේදය පස්වන ප්‍රත්‍යය පවත්නේ ය.

6. අකුශලධර්මයන් ප්‍රභාණ කරනු පිණිස කුශලධර්මයන් වඩනු පිණිස ඇරඹූ වැර ඇතියේ බල ඇතියේ දළ පැරකුම් ඇතියේ කුසල් දහමිහි නො හළ වෙර ඇතියේ වෙසෙයි. මහණෙනි, නො ලැබූ මාභිබ්‍රහ්මදර්ශනයට ආදිබ්‍රහ්ම විද්‍යානාප්‍රඥා ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥා පිළිබඳ භූයස්ත්වය පිණිස වෛපූර්ණය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණත්වය පිණිස මේ සවන භේදය සවන ප්‍රත්‍යය පවත්නේ ය.

7. සමෘග්ගො ඛො පන අනානාකරීතො හොති, අනිරව්‍යානකරීතො හොති, සාමං වා ධම්මං භාසති, පරං වා අජේකිසති, අරියං වා තුණ්හිභාවං නාතිමානෙති. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො හෙතු සත්තමො පට්ටයො ආදිබ්‍රහ්මවරීයිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨකාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියෙතාභාවාය වෙසුලලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති.

8. පඤ්ඤා ඛො පන උපාදනකිංකරිසු උදයබ්බයානුපයයි විහරති “ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්ථගමො¹, ඉති වෙදනා, ඉති වෙදනාය සමුදයො, ඉති වෙදනාය අත්ථගමො¹; ඉති සඤ්ඤා -පෙ-ඉතිසංඛාරා-පෙ-ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථගමො”ති. අයං භික්ඛවෙ, අට්ඨමො හෙතු අට්ඨමො පට්ටයො ආදිබ්‍රහ්මවරීයිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨකාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියෙතාභාවාය වෙසුලලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති.

තමෙනං සමුග්ගවාරී එවං සමනාවයනති²: “අයං ඛො ආයස්සා සත්ථාරං උපනිස්සාය විහරති, අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානියං සමුග්ගවාරීං, යත්ඤ්ඤා තිබ්බං භිරොක්ඛත්තං පච්චුප්පිතං හොති පෙමඤ්ඤා ගාරවො ව. අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති පස්සං පස්සති”ති. අයමපි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

“තං ඛො පනායමායස්මා සත්ථාරං උපනිස්සාය විහරතො අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානියං සමුග්ගවාරීං යත්ඤ්ඤා තිබ්බං භිරොක්ඛත්තං පච්චුප්පිතං හොති පෙමඤ්ඤා ගාරවො ව, තෙ³ කාලෙන කාලං උපසංඝමිත්වා පරිසුච්ඡති පරිපඤ්ඤති: ඉදං හතෙන කපං? ඉමස්ස කවිත්ථාති⁴?”

තස්ස තෙ ආයස්සානො අට්ඨිට්ඨං වෙච්චි වීචරනති, අනුත්තානීකතඤ්ඤා උත්තානීකරොහති. අනෙකච්චිතෙසු ව කම්බායානියෙසු ධම්මෙසු කම්බං පටිච්චිනොදෙත්ති අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති පස්සං පස්සතිති. අයමපි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

1. අත්ථගමො - මජ්ඣ.

2. සමනාවෙනි - මජ්ඣ.

3. යො - පිටු.

4. කො අත්ථ - මජ්ඣ.

7. සහමාදට ගියේ නානා කියුම් නැතියේ වෙයි, තිරිසන් කපායෙහි නො යෙදුනේ වෙයි, තෙමේ හෝ දහම් දෙසයි, මෙරමා හෝ අධ්‍යාපණා කෙරෙයි, ආයතීන්ද්‍රියමහාවය හෝ ඉක්ම නො සිතයි. මහණෙනි, නො ලැබූ මාර්ගබ්‍රහ්මචරියයට ආදිභූත විදග්ගාප්‍රඥාව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥාව පිළිබඳ භයස්කාය පිණිස වෛපුලාය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණාවය පිණිස මේ සත්වන හේතුව සත්වන ප්‍රත්‍යය පවත්නේය.

8. පඤ්ඤා උපාදාස්කන්ධයෙහි රූපය මෙසේ ය. රූපසමුදය මෙසේ ය. රූපයාගේ අඤ්ඤාමය මෙසේ ය. වේදනා මෙසේ ය. වේදනාසමුදය මෙසේ ය. වේදනාවගේ අඤ්ඤාමය මෙසේ ය. සංඥා මෙසේ ය. ... සංස්කාර මෙසේ ය. ... විඤ්ඤා මෙසේ ය ... විඤ්ඤාසමුදය මෙසේ ය. විඤ්ඤායාගේ අඤ්ඤාමය මෙසේ යයි උද - විය දක්නා සුලු වැ වෙසෙයි. මහණෙනි, නො ලැබූ මාර්ගබ්‍රහ්මචරියයට ආදිභූත විදග්ගාප්‍රඥාව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥාව පිළිබඳ භයස්කාය පිණිස වෛපුලාය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණාවය පිණිස මේ අවච්ඡින්නේතුව අවච්ඡින්න ප්‍රත්‍යය පවත්නේය.

සමුම්සරහු තෙල මහණහු මෙසේ සමභාවනා කෙරෙත්: “මේ ආයුෂ්මත් වනාහි ශාස්තෘන්වහන්සේ ඇසුරු කොට වෙසෙයි, ගුරුසාරානායට නිසි යමකු කෙරෙහි තීව්‍ර හිරිඔත්ප් එළඹ සිටුනේ වේ ද, සෙනෙහස හා ගෞරව එළඹ සිටුනේ වේ ද, එබඳු අන්‍යතර සමුම්සරකු හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙයි; වැලිත් මේ ආයුෂ්මත් දතයුත්ත දන්තේය, දක්ක යුත්ත දක්තේ ය”යි. මේ ධර්මය ද ප්‍රිය භාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස භාවනාව හෝ සමභාවනාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස නෛරතකාර්යය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් ඒ ශාස්තෘහු ඇසුරු කොට වසන්නේ වෙයි. යමකු කෙරෙහි තීව්‍ර හිරිඔත්ප් එළඹ සිටුනේ වේ ද, සෙනෙහස හා ගෞරවය එළඹ සිටුනේ වේ ද, එබඳු ගුරුසාරානායට නිසි එක්තරා සමුම්සරකු හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙන්නේ වෙයි. කලින් කල ඔවුන් වෙතැ එළඹ සිට වහන්ස, මේ දහම් කෙසේ ද? මේ දහම්හුගේ අක්කි කවරේ ද?යි (අක්කි-පාලි-අනුසංකි-සුචාර වසින්) පරිපාලනා කෙරෙයි, පරිප්‍රශ්න නහයි

“මේ ආයුෂ්මත් එකැතින් දතයුත්ත දන්තේය, දක්ක යුත්ත දක්තේ යයි.” ඔහුට ඒ ආයුෂ්මත්හු අවිච්ඡිත දෑ විචරණ කෙරෙහි, නො පාළ දෑ ද පාළ කෙරෙහි, සැක කටයුතු නන්වැදුරුම් දහමෙහි සැක හැර පියත්, මේ දහම ද ප්‍රියභාවය පිණිස, ගුරුභාවය පිණිස, භාවනාව හෝ සමභාවනාව පිණිස ශ්‍රමණ ධර්මය පිණිස නෛරතකාර්යය පිණිස පවත්නේ ය.

“තං ඛො පතායමායස්මා ධම්මං සුචා ආයෙන චූපකාසෙන සමාදෙති, කායචූපකාසෙන ච චිත්තචූපකාසෙන ච: අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකිභාවාය සංවත්තති.

“සිලවා ඛො පත අයමායස්මා පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො චිහරති. ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමකෙහස්ස චජ්ජස්ස හයදසසාචී සමාදය සික්ඛති-සික්ඛාපදෙස්ස. අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකිභාවාය සංවත්තති.

“බුද්ධස්ස ඛො පත අයමායස්මා සුතධරො සුතසන්තීවයා යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාසං සබ්බඤ්ඤං තෙවලපරිපූණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්තී, තථා රූපාසා ධම්මා බුද්ධස්සා භොනතී. ධනා¹ චව්වා උච්චිතා මනසානු-පෙකත්තා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිද්ධා, අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති, පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකිභාවාය සංවත්තති.

“ආරද්ධවිරියො ඛො පත අයමායස්මා චිහරති. අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උප්පම්පදය, ථාමවා දල්ඤ-පරික්ඛමො අනික්ඛිතත්ථුරො කුසලෙස්ස ධම්මෙස්ස, අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකිභාවාය සංවත්තති.

“සංඛගතො ඛො පත අයමායස්මා අනානාකම්මො භොති අතිරිද්ධානකම්මො, සාමං වා ධම්මං භාසති, පරං වා අජෙක්ඛසති, අරියං වා තුණ්හිභාවං නාතිමඤ්ඤති. අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකිභාවාය සංවත්තති.

1. ධනා - මජ්ඣං.

මේ ආයුෂ්මත් ඒ දහම් අයා කායච්චේකයෙන් හා චිත්තච්චේකයෙන් දැයි යම් ච්චේකයෙකින් සපයා ද, වැලිත් මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය, දක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස, ගුණසමුභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස, තේරන්නායකය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් සිල්වත් වූයේ ප්‍රාතිමොක්ෂ ධීලසංවරයෙන් සංවෘත වූයේ ආචාර ගොචර සම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වරදෙහි බිය දක්නා සුලු වූ වෙසෙයි, සමාදන කොට සිකපෙදෙහි භික්ෂෙයි, එකැතින් මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය; දක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස භාවතාව හෝ සමුභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස, තේරන්නායකය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් වනාහි බහුග්‍රාහ වූයේ ග්‍රාහධර වූයේ මුළු කොටගත් ඇසු දැ ඇතියේ වෙයි, ආදිකල්‍යාණ වූ ඥානකල්‍යාණ වූ පයභාවසාන-කල්‍යාණ වූ යම් දහම්හු සාඤ්ඤා සමාදාන කොට කෙවල පරිපූර්ණ පරිශුද්ධ භුක්තවයාසි පවසන් ද, එබඳු දහම්හු තුලින් විසින් බෙහෙවින් අසන ලද වෙන්. ධරණ ලද වෙන්. වචනයෙන් හසල වෙන්. සිතීන් වීමසා බලන ලද වෙන්. නුවණින් පිළිවිදින ලද වෙන්. වැලි මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය. දක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ දහම් ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස ගුණ සමුභාවතාව හෝ සමුභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස තේරන්නායකය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් වනාහි අකුශලධර්ම ප්‍රභාණය පිණිස කුශලධර්ම වඩනු පිණිස ඇරඹූ වැර ඇතියේ වෙසෙයි. බල ඇතියේ දළ පැරකුම් ඇතියේ කුසල්දහම්හි නොහළ ධුර ඇතියේ වෙයි. එකතින් මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය, දක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස භාවතාව හෝ සමුභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස තේරන්නායකය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් වනාහි සහ මැදට ගියේ නන්වැදැරුම් හිස් කියුම් නැතිගේ තිරස්වීන කපා නැතිගේ තෙමේ හෝ දහම් දෙසයි, මෙරමා හෝ අධ්‍යාපණ කෙරෙයි, ආයාසි තුෂ්ණිමභාවය හෝ නො පැනැසෙයි. එකතින් මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය. දක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස භාවතාව හෝ සමුභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස තේරන්නායකය පිණිස පවත්නේ ය.

“පඤ්චස්ථ ඛො පන අයමායස්මා උපාදනකමිත්තිස්ස උදයබ්බයානුපඤ්චි විහරති: ඉති රූපං, ඉති රූපසංසමුදයො, ඉති රූපසංසං අත්ථගමො, ඉති වේදනා -පෙ- ඉති සඤ්ඤා -පෙ- ඉති සංඛාරා -පෙ- ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණසංසමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණසංසං අත්ථගමොති, අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති, පසං පසංති”ති. අයමෙ ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමසුඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තතිති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අටුක හෙතු අටුක පට්ඨයා ආදිබ්බහවරිකිකාය පඤ්ඤාය අසථවිලඤ්ඤාය පටිලාභාය පටිලඤ්ඤාය භියොගාභාවාය වෙසුප්පාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තන්තිති.

8. 1. 1. 3

පට්ඨමපිය සුත්තං

[භාවතීතිදනං]

අටුකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං අපපිට්ඨො ව හොති, අමනාපො ව ගරු ව අභාවතීයො ව. කතමෙහි අටුකති:

අටුකති භික්ඛවෙ, භික්ඛු අපපිට්ඨපසංසි ව හොති. පියගරහී ව ලාභකාමො ව සක්කාරකාමො ව අභිරිතකා ව අනොක්ඛපපි ව පාපිච්ඡා ව ජීවජාදිඤ්ඤි ව. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අටුකති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං අපපිට්ඨො ව හොති අමනාපො ව ගරු ව අභාවතීයො ව.

අටුකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං පිට්ඨො ව හොති මනාපො ව ගරු ව භාවතීයො ව. කතමෙහි අටුකති:

අටුකති භික්ඛවෙ භික්ඛු න අපපිට්ඨපසංසි ව හොති න පියගරහී ව න ලාභකාමො ව න සක්කාරකාමො ව, භිරිතො ව හොති ඛක්ඛපපි ව අපපිට්ඨො ව සමාදිට්ඨි ව. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අටුකති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං පිට්ඨො ව හොති, මනාපො ව ගරු ව භාවතීයො වාති.

මේ ආයුෂ්මත් වනාහි රූපය මෙසේ ය, රූපයමුදය මෙසේ ය, රූපයාගේ අක්කඛමය මෙසේ ය, වේදනා මෙසේ ය ... සංඥ මෙසේ ය ... සංස්කාර මෙසේ ය ... විඤ්ඤාන මෙසේ ය, විඤ්ඤාන සමුදය මෙසේ ය, විඤ්ඤානාගේ අක්කඛමය මෙසේ ය යි පඤ්ඤාපාදනස්කන්ධයෙහි උද-විය දක්නේ වෙසෙයි, එකකින් මේ ආයුෂ්මත් දත යුත්ත දන්නේ ය, දක්ක යුත්ත දක්නේ ය යි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස භාවනාව හෝ සමභාවනාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස තේජරත්නායකය පිණිස පවත්නේ යයි.

මහණෙනි, නොලැබූ මාභිමුඛවයායට ආදිභූත විවසුන් නුවණ ලබනු පිණිස ලත් නුවණ පිළිබඳ භූයස්කය පිණිස වෛපුලාය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණභාවය පිණිස මේ අභව හෙතෙම අභව ප්‍රත්‍යයයෝ පවතින් යයි.

8. 1. 1. 3

පළමුවැනි පියසූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, කරුණු අටෙකින් සමන්වාගත මහණ සමුම්සරුනට අප්‍රිය ද වෙයි, අමනාප ද වෙයි, අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර අටෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අප්‍රියයන් පසස්තා සුලු ද වෙයි, ප්‍රියයන් ගරහන සුලු ද වෙයි, ලාභ කැමැතියේ ද වෙයි, සත්කාර කැමැතියේ ද වෙයි, ලජ්ජා නැතියේ ද වෙයි, ඔතස් නැතියේ ද වෙයි, ලමු ඉව්සා ඇතියේ ද වෙයි, මිසදිටු ඇතියේ ද වෙයි. මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ සමුම්සරුනට අප්‍රිය ද වෙයි, අමනාප ද වෙයි, ගරුතන් නැතියේ ද වෙයි, ගුණසමභාවනා නැතියේ ද වෙයි.

මහණෙනි, අට කරුණෙකින් සමන්වාගත මහණ සමුම්සරුනට ප්‍රිය ද වෙයි, මනාප ද වෙයි, ගරුතැන් ඇතියේ ද වෙයි, ගුණසමභාවනාවට හිසි ද වෙයි. කවර අට කරුණෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙසස්තෙහි මහණ අප්‍රියයන් නො පසස්තා සුලු ද වෙයි, ප්‍රියයන් නොගරහන සුලු ද වෙයි, ලාභ කැමැතියේ ද නො වෙයි, සත්කාර කැමැතියේ ද නො වෙයි, ලජ්ජා ඇතියේ ද වෙයි, පවට බාන සුලු ද වෙයි. අල්පෙව්ස් ද වෙයි, සම්පදිටු ඇතියේ ද වෙයි, මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ සමුම්සරුනට ප්‍රිය ද වෙයි, මනාප ද වෙයි, ගරුතැන් ඇතියේ ද වෙයි, සමභාවනීය ද වෙයි.

8. 1. 1. 4

දුතියපිය සුත්තං

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ, ධර්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං අපටියො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනියො ච, කතමෙති අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ලාභකාමො ච භොති. සක්කාරකාමො ච අනවඤ්ඤාතිකාමො ච කාලඤ්ඤා ච අමන්තඤ්ඤා ච අසුචි ච බහුභාණි ච අකෙකාසකපරිභාසකො ච සමුභවාරිනං.

ඉමෙති ටො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධර්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං අපටියො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනියො ච.

අට්ඨති භික්ඛවෙ, ධර්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනියො ච. කතමෙති අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ලාභකාමො ච භොති. න සක්කාරකාමො ච න අනවඤ්ඤාතිකාමො ච කාලඤ්ඤා ච මන්තඤ්ඤා ච සුචි ච න බහු භාණි ච න අකෙකාසකපරිභාසකො ච සමුභවාරිනං.

ඉමෙති ටො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධර්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං පියො ච භොති. මනාපො ච ගරු ච භාවනියො චාති.

8. 1. 1. 5

පට්ඨලොකධම්ම සුත්තං

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨමෙ භික්ඛවෙ, ලොක ධර්මා ලොකං අනුපරිවක්ඛන්ති, ලොකො ච අට්ඨලොකධම්මෙ අනුපරිවක්ඛති. කතමෙ අට්ඨ:

ලාභො ච අලාභො ච අශසො ච යසො ච නිදා ච පසංසා ච සුඛං ච දුක්ඛං ච, ඉමෙ ටො භික්ඛවෙ අට්ඨලොකධම්මෙ ලොකං අනුපරිවක්ඛන්ති, ලොකො ච ඉමෙ අට්ඨලොකධම්මෙ අනුපරිවක්ඛති.

8. 1. 1. 4 දෙවැනි පියසූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, කරුණු අටකින් සමන්වාගත මහණ සමුච්ඡාරුනට අප්‍රිය ද වෙයි, අමනාප ද වෙයි, අගරු ද වෙයි, අභාවනීය ද වේ. කවර අට කරුණින් යත්:

මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ ලාභ කැමැතියේ ද වෙයි, සත්කාර කැමැතියේ ද වෙයි, අවඤ්ඤා නොකැමැතියේ ද වෙයි, අකාලඤ්ඤා වෙයි, අමාත්‍රඤ්ඤා වෙයි, අපචිත්‍ර කායකර්මාදිය ඇතියේ ද වෙයි, බහුභාණී ද වෙයි, සමුච්ඡාරුනට ආත්‍රොශ පරිභව කරනුයේ ද වේ.

මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ සමුච්ඡාරුනට අප්‍රිය ද වෙයි, අමනාප ද වෙයි, අගරු ද වෙයි, අභාවනීය ද වේ.

මහණෙනි, අට කරුණකින් සමන්වාගත වූ මහණ සමුච්ඡාරුනට ප්‍රිය ද වෙයි, මනාප ද වෙයි, ගරු ද වෙයි, භාවනීය ද වේ. කවර අට කරුණින් යත්:

මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ ලාභ කැමැතියේ ද නො වෙයි, සත්කාර කැමැතියේ ද නො වෙයි, අවඤ්ඤා බව කැමැතියේ ද නො වෙයි, කාලඤ්ඤා වෙයි, මාත්‍රඤ්ඤා වෙයි, පචිත්‍රකායකර්මාදිය ඇතියේ ද වෙයි, බහුභාණී ද නො වෙයි. සමුච්ඡාරුනට ආත්‍රොශපරිභව නො කරනුයේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ සමුච්ඡාරුනට ප්‍රිය ද වෙයි, මනාප ද වෙයි, ගරු ද වෙයි, භාවනීය ද වේ යයි.

8. 1. 1. 5 පළමුවැනි ලෝකධම්ම සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ අභව ලෝකධර්මයෝ ලොව අනුව පෙරළෙත් ලෝකය ද අභව ලෝකධර්මයන් අනුව පෙරළෙයි. කවර අටදෙනෙක යත්:

ලාභය ද අලාභය ද අයස ද යස ද නික්ඛව ද ප්‍රශංසාව ද සුඛය ද දුඃඛය ද යන මේ යි. මහණෙනි, මේ අටලෝභමාත්‍ර ලොව අනුව පෙරළෙති, ලොව ද මේ අටලෝභමාත්‍ර අනුව පෙරළේ යයි.

1. ලාහො අලාහො *අයසො යසො ව
නිඤා පසංයා ව සුඛං ව දුක්ඛං,
එතෙ අනිච්චා මනුජෙසු ධම්මා
අසක්කතා චිපරිනාමධම්මා.
2. එතෙ ව ඤාතො සතිමා සුමෙධො
අවෙක්ඛතී චිපරිනාමධම්මෙ,
ඉට්ඨස්ස ධම්මා න මථෙත්ථා චිත්තං
අනිච්චතො නො පටිඝාතමෙති.
3. තස්සානුරොධා අපචා විරොධා
විධුමිතා අත්ථගතා න සත්ථි,
පඤ්ඤා ඤාතො චිත්තං අසොකං
සමුපපාදානාති උචස්ස පාරගුති.

8. 1. 1. 6

දුතියලොකධම්ම සුත්තං

[සාවස්ථිතිදුතං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛව, ලොකධම්මා ලොකං අනුපරිවක්ඛන්ති, ලොකො ව අට්ඨ ලොකධම්මෙ අනුපරිවක්ඛති. කතමෙ අට්ඨ:

ලාහො ව අලාහො ව යසො ව අයසො ව නිඤා ව පසංයා ව සුඛං ව දුක්ඛං ව, ඉමෙ ඛො භික්ඛව, අට්ඨලොකධම්මා ලොකං අනුපරිවක්ඛන්ති. ලොකො ව ඉමෙ අට්ඨලොකධම්මෙ අනුපරිවක්ඛති.

අසස්තවතො භික්ඛව, පුට්ඨජ්ඣස්ස උප්පජ්ඣති ලාහොසි අලාහොසි යසොසි අයසොසි නිඤාසි පසංයාසි සුඛමිසි දුක්ඛමිසි.

සුත්තවතොසි ඛො භික්ඛව, අරියසාධකස්ස උප්පජ්ඣති ලාහොසි අලාහොසි, යසොසි අයසොසි නිඤාසි පසංයාසි සුඛමිසි දුක්ඛමිසි.

තත්ථ භික්ඛව, කො වියෙසො කො අධිප්පයාසො¹ කිං නානාකරණං² සුත්තවතො අරියසාවකස්ස අස්සුත්තවා පුට්ඨජ්ඣනෙනාති:

භගවම්බුලකා නො භතෙත ධම්මා, භගවතෙත්ථකිකා, භගවම්ථිසරණා, සාධු වත භතෙත, භගවත්තංයෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අකො, භගවතො සුඤ්ඤා භික්ඛු ධාරෙස්සන්ති.

1. අධිප්පයො - P.T.S., සිවු. මණ්ඩ.
අධිප්පයො - සාය.

2. නානා කරණං - සිවු.
* යසායසොව - මණ්ඩ.

1. ලාභ ය, අලාභ ය, අයසය, යස ය, නිශ්ඤාය, පසංසා ය සුඛ ය දුක්ඛ ය යන අනිත්‍ය වූ අශාස්වත වූ මේ ධර්මයෝ මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි පෙරළෙන ස්වභාව ඇතියහ.

2. සමාතිමත් වූ පණ්ඩිත තෙමේ තෙල විපරිණාමධර්මයන් දැන(නුවණින්) බලයි. ඉම වූ (ලාභාදී) ධර්මයෝ ඔහුගේ සිත නො මඬනාහ. අනිවු දහමින් (නොහොත් අනිවුදහම් වියයෙහි) හෙ ප්‍රතිසාතයට නො පැමිණෙයි.

3. ඔහුගේ අනුරොධයෝ නොහොත් විරොධයෝ ව්‍යාසන ලද්දහු අස්තයට ගියාහු නො ම ඇතියහ. රජස් නැති ශෝක නැති නිව්‍යාණපදය ද දැන හවියාගේ පරතෙරට ගියේ (එබව) මොනවට දන්නේ යි.

8. 1. 1. 6

දෙවැනි ලෝකධර්ම සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

1. මහණෙනි, මේ ලෝකධර්මයෝ අටදෙනෙක් ලෝකය අනුව පෙරළෙත්. ලෝකය ද අභ්‍යන්තර ලෝකධර්මයන් අනුව පෙරළෙයි. කවර අටදෙනෙක යත්: ලාභ යැ අලාභ යැ අයස යැ යස යැ නිශ්ඤා යැ පසංසා යැ සුඛ යැ දුක්ඛ යැ යන අට යි. මහණෙනි, මේ අට ලෝකධර්ම සූත්‍රය අනුව පෙරළෙත්. ලෝකය ද මේ අටලෝකධර්ම අනුව පෙරළෙයි.

මහණෙනි, අග්‍රාකවත් පාර්ශ්වජනයාට ලාභයත් උපදියි. අලාභයත් උපදියි, අයසත් උපදියි, යසත් උපදියි, නිශ්ඤාත් උපදියි, පසංසාත් උපදියි. සුඛත් උපදියි, දුක්ඛත් උපදියි.

මහණෙනි, ග්‍රාකවත් ආයාච්ඡාවකයාට ද ලාභත් උපදනේ ය, අලාභත් උපදනේ යි. යසත් උපදනේ ය, අයසත් උපදනේ ය, නිශ්ඤාත් උපදනේ ය, ප්‍රසංසාත් උපදනේ ය, සුඛත් උපදනේ ය, දුක්ඛත් උපදනේ යි.

2. මහණෙනි, එහිලා අග්‍රාකවත් පාර්ශ්වජනයාට වඩා ග්‍රාකවත් ආයාච්ඡාවකයාගේ වෙසෙස කවර, අධික ප්‍රයෝගය කවර, නානාකරණය කවරද?

වහන්ස, ධර්මයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රභව කොට පවත්නාහ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නේතෘ කොට ගෙන පවත්නාහ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිසරණ කොට ගෙන පවත්නාහ. වහන්ස, එකැතින් තෙල භාග්‍යයාගේ අභිය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටහේ නම් මැනවි. හික්මුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙන් අසා දරන්නාහ යි.

තෙත හි හික්කවෙ, සුභාස සාධක. මනසි කරොට, හාසියාමිති.

එවි. හඬනනි බො තෙ හික්ක හඟවනා පව්වසොසු. හඟවා එතදවොව:

3. අසන්නවතො හික්කවෙ, පුද්ගලිකයා උපාසකී ලාභො, සො න ඉති පටිසංඝිකකි: උපනෙතො බො මෙ අයං ලාභො, සො ව බො අනිච්චො දුක්ඛො විපරිනාමධම්මොති, යථාභූතං නප්පජානාති. උපාසකී අලාභො -පෙ- උපාසකී යසො -පෙ- උපාසකී අයසො -පෙ- උපාසකී නිද්දා -පෙ- උපාසකී පසංසා -පෙ- උපාසකී සුඛං -පෙ- උපාසකී දුක්ඛං, සො න ඉති පටිසංඝිකකි උපනතං බො මෙ ඉදං දුක්ඛං තං ව බො අනිච්චං දුක්ඛං විපරිනාමධම්මොති. යථාභූතං නප්පජානාති.

තස්ස ලාභොපි විතං පරියාදය තිබ්බති, අලාභො පි විතං පරියාදය තිබ්බති, යසොපි විතං පරියාදය තිබ්බති, අයසොපි විතං පරියාදය තිබ්බති, නිද්දා පි විතං පරියාදය තිබ්බති, පසංසාපි විතං පරියාදය තිබ්බති, සුඛමපි විතං පරියාදය තිබ්බති, දුක්ඛමපි විතං පරියාදය තිබ්බති. සො උපනතං ලාභං අනුරුඤ්ඤා, අලාභෙ පටිච්චරුඤ්ඤා. උපනතං යසං අනුරුඤ්ඤා, අයසෙ පටිච්චරුඤ්ඤා. උපනතං පසංසං අනුරුඤ්ඤා, නිද්දාය පටිච්චරුඤ්ඤා. උපනතං සුඛං අනුරුඤ්ඤා, දුක්ඛෙ පටිච්චරුඤ්ඤා. සො එවං අනුරොධවිරොධසමාපනෙනා න පරිමුච්චති, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනසෙහි උපායාසෙහි, න පරිමුච්චති දුක්ඛසමාති වදාමි.

4. සුතවතො ව බො හික්කවෙ, අරියසාවකස්ස උපාසකී ලාභො, සො ඉති පටිසංඝිකකි: උපනෙතො බො මෙ අයං ලාභො, සො ව බො අනිච්චො දුක්ඛො විපරිනාමධම්මොති යථාභූතං පජානාති. උපාසකී අලාභො -පෙ- උපාසකී යසො -පෙ- උපාසකී අයසො -පෙ- උපාසකී නිද්දා -පෙ- උපාසකී පසංසා -පෙ- උපාසකී සුඛං -පෙ- උපාසකී දුක්ඛං. සො ඉති පටිසංඝිකකි:

මහණෙනි, එසේනම් අයව මොනොවට මෙනෙහිකරව, කියන්නෙමි යි.

‘වහන්ස, එසේය’යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දැක්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙල වදළ සේක:

3. මහණෙනි, අශ්‍රැතවත් පුහුදුන්හට ලාභයෙක් උපදනේ ය. හේ මෙසේ නුවණින් නොදක්නේය: “මට මේ ලාභයෙක් උපත, හෙ ද වනාහි අනිය යැ, දුක යැ පෙරළෙන සැහැවි යැ”යි මෙසේ ඇතිසැටියෙන් නොදන්නේ ය. අලාභයෙක් උපදනේ ය -පෙ- යශසෙක් උපදනේ ය ... අයශසෙක් උපදනේ ය ... නිත්‍යයෙක් උපදනේ ය ... ප්‍රශංසායෙක් උපදනේ ය ... සුඛයෙක් උපදනේ ය ... දුකෙක් උපදනේ ය මෙසේ හේ නුවණින් නො දක්නේය: “මට මේ දුකෙක් උපත, හෙ ද වනාහි අනිය යැ, දුක යැ, පෙරළෙන සැහැවි යැ”යි ඇති සැටි නො දන්නේ ය. ලාභයත් ඔහු සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, අලාභයත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, යශසත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, අයශසත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, නිත්‍යවත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, ප්‍රශංසාවත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, සුඛයත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, දුකත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ යි.

හේ උපත් ලාභය නිමිති කොට ඇලෙයි, අලාභය නිමිති කොට විරෝධ කෙරෙයි. උපත් යශස් නිමිති කොට ඇලෙයි, අයශස් නිමිති කොට විරෝධ කෙරෙයි. උපත් ප්‍රශංසාව නිමිති කොට ඇලෙයි, නින්දාව නිමිති කොට විරෝධ කෙරෙයි. උපත් සුව නිමිති කොට ඇලෙයි. දුක් නිමිති කොට විරෝධ කෙරෙයි. හේ මෙසේ අනුරෝධ විරෝධයට වැදුනේ ජාතියෙනුදු ජරායෙනුදු මරණෙනුදු ශොකයෙනුදු පරිදෙවයෙනුදු දුකිනුදු දෙමනසිනුදු උපායාසයෙනුදු නො මිඳෙයි. වර්තූෂ්ටයෙන් නො මිඳෙන්නේ යි කියමි.

4. මහණෙනි, ශ්‍රැතවත් අරිසවුහට ද ලාභයෙක් උපදියි. හේ මෙසේ සලකයි: මට මේ ලාභයෙක් උපත, එ ද වනාහි අනිත්‍ය ය, දුඛ ය, පෙරළෙන සැහැවි ඇතැ යි යථාභූතව දන්නේ ය. අලාභයෙක් උපදනේ ය ... යශසෙක් උපදනේ ය ... අයශසෙක් උපදනේ ය ... ප්‍රසංශායෙක් උපදනේ ය ... නින්දයෙක් උපදනේ ය ... සුඛයෙක් උපදනේ ය ... දුඛයෙක් උපදනේ ය. හේ මෙසේ සලකයි:

උපායනාමයා මෙම ඉදං දුක්ඛං, තඤ්ඤා මො අනිච්චං දුක්ඛං විපරිනාම-
ධමමනති යථාභූතං පජානාති. තස්ස ලාභොපි වික්ඛං න පරියාදය
තිට්ඨති. අලොභොපි වික්ඛං න පරියාදය තිට්ඨති, යසොපි වික්ඛං න
පරියාදය තිට්ඨති, අයසොපි වික්ඛං න පරියාදය තිට්ඨති, නිඤ්ඤාපි වික්ඛං න
පරියාදය තිට්ඨති, පසංසාපි වික්ඛං න පරියාදය තිට්ඨති, සුඛමපි වික්ඛං න
පරියාදය තිට්ඨති, දුක්ඛමපි වික්ඛං න පරියාදය තිට්ඨති. සො උපායනං
ලාභං නානුරුඤ්ඤාති, අලාභෙ නපට්ඨිරුඤ්ඤාති. උපායනං යසං
නානුරුඤ්ඤාති. අයසෙ නපට්ඨිරුඤ්ඤාති. උපායනං පසංසං නානුරුඤ්ඤාති,
නිඤ්ඤාය නපට්ඨිරුඤ්ඤාති. උපායනං සුඛං නානුරුඤ්ඤාති. දුක්ඛෙ
නපට්ඨිරුඤ්ඤාති. සො එවං අනුරොධවිරොධවිපක්ඛිතො පරිවුච්චති
ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනකෙහි
උපායාසෙහි. පරිවුච්චති දුක්ඛස්මාති වදාමි.

අයං මො භික්ඛවෙ, විසෙසො අයං අධිප්පයාසො¹ ඉදං නානාකරණං²
සුතවතො අරියසාවකස්ස අසුතවතා පුච්ඡන්තොති.

1. “ලාභො අලාභො අයසො යසො ව
නිඤ්ඤා පසංසා ව සුඛඤ්ඤා³ දුක්ඛං,
එතෙ අනිච්චා මනුජේසු ධමමා
අසක්ඛතා විපරිනාමධමමා.
2. එතෙ ව ඤාතො සත්ථා සුමෙධො
අවෙක්ඛති විපරිනාමධමමෙ
ඉවබ්බස්ස ධමමා න මරෙහති වික්ඛං
අනිච්චන්තො නො පටිසාතමෙති.
3. තස්සානුරොධා අපචා විරොධා
විධුමිතා අසගතා න සහති,
පදඤ්ඤා ඤාතො විරජං අයොකං
සමමපජානාති හවස්සපාරගුති.

8. 1. 1. 7

දෙවදත්තවිපක්ඛි සුත්තං

එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ශිෂ්ණිකුටෙ පබ්බතෙ
අවිරජකකෘතන දෙවදත්තෙ. තත්ත මො හගවා දෙවදත්තං ආරබ්භ භික්ඛු
ආමනෙත්ති:

1. අධිප්පයාසො - සතා.

2. නානාකරණං - පිළි.

3. සුඛං දුඛං - මඟය.

5. මට මේ දුකෙක් උපත, එ ද වනාහි අනිත්‍ය ය, දුඃඛ ය, පෙරළෙන සැහැවි ඇතැයි යථාභූත කොට දන්නේය. ලාභය ද ඔහු සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. අලාභය ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. යශස් ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. අයශස් ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. නින්දාව ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි, ප්‍රශංසාව ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි, සුඛය ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. දුඃඛය ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. හේ උපත් ලාභය නිමිති කොට නො ඇලෙයි, අලාභය නිමිති කොට විරෝධ නො කෙරෙයි. උපත් යශස් නිමිති කොට නො ඇලෙයි, අයශස් නිමිති කොට විරෝධ නො කෙරෙයි, උපත් ප්‍රශංසා නිමිති කොට නො ඇලෙයි. නින්දාව නිමිති කොට විරෝධ නො කෙරෙයි, උපත් සුඛය නිමිති කොට නො ඇලෙයි. දුඃඛය නිමිති කොට විරෝධ නො කෙරෙයි. හේ මෙසේ අනුරෝධ විරෝධ නැතිගේ ජාතියෙනුදු ජරායෙනුදු මරණෙනුදු සොකයෙනුදු පරිදෙවයෙනුදු දුකෙනුදු දෙමනසිනුදු උපායාසයෙනුදු මිදෙයි. වර්තදුඃඛයෙන් මිදෙන්නේ යයි කියමි.

මහණෙනි, ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයාගේ අශ්‍රැතවත් පාඨග්ජනයා හා මේ විශේෂය යි, මේ අධිකප්‍රයෝගය යි, මේ වෙනස යි.

1. ලාභය හා අලාභය ද අයශස් හා යශස් ද නින්දා හා ප්‍රශංසා ද සුඛය හා දුඃඛය දැයි මිනිසුන් කෙරෙහි වැටෙන තෙල දහම්හු අනිත්‍යයහ, අශාඤ්ඤයහ, පෙරළෙන සැහැවි ඇතියහ.

2. සමාතිමත් වූයේ සුඤ්ජර ප්‍රඥ ඇතියේ තෙල පෙරළෙන සැහැවි දහමුත් දන ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කරන්නේ ය. ඉටු දහම්හු ඔහු සිත නො මඩනාහ. අනිටු දහමින් (සිත) ගැටීමට නො එයි.

3. අනුරෝධ වෙන්වයි වැළිත් විරෝධ වෙන්වයි නසන ලද අසාධක දහම්හු ඔහුට නො වෙත්. හවයාගේ පාරයට ගියේ රාගාදී රජස් නැති නිශ්ශොක වූ නිව්වාණපදය දන (පාරධකතභාවය) මොනොවට දන්නේ යි.

8. 1. 1. 7

දෙවදත්තවිපත්ති සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩ වසන සේක. දෙවදත්ත තෙරුන් (සඟුන් බිඳ නික්ම) ගිය නොබෝ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවදතුන් අරභයා මහණුන් ඇමතු සේක:

සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තවිපක්ඛිං පච්චවෙක්ඛිතා හොති, සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං පරවිපක්ඛිං පච්චවෙක්ඛිතා හොති; සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තසම්පක්ඛිං පච්චවෙක්ඛිතා හොති, සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං පරසම්පක්ඛිං පච්චවෙක්ඛිතා හොති, අට්ඨති භික්ඛවෙ, අසද්ධිමෙවෙති අභිභූතො පරියාදින්නවික්ඛො දෙවදක්ඛො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පවෙකො අනෙකිවෙජා. කතමෙති අට්ඨති:

ලාභෙන භික්ඛවෙ, අභිභූතො පරියාදින්නවික්ඛො දෙවදක්ඛො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පවෙකො අනෙකිවෙජා. අලාභෙන භික්ඛවෙ -පෙ- යසෙන භික්ඛවෙ -පෙ- අයසෙන භික්ඛවෙ -පෙ- සක්කාරෙන භික්ඛවෙ -පෙ- අසක්කාරෙන භික්ඛවෙ -පෙ- පාපිච්ඡතාය භික්ඛවෙ -පෙ- පාපමිත්තතාය භික්ඛවෙ' අභිභූතො පරියාදින්නවික්ඛො දෙවදක්ඛො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පවෙකො අනෙකිවෙජා.

ඉමෙති චො භික්ඛවෙ, අට්ඨති අසද්ධිමෙවෙති අභිභූතො පරියාදින්නවික්ඛො දෙවදක්ඛො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පවෙකො, අනෙකිවෙජා.

සාධු භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං ලාභං අභිභූයා අභිභූයා විහරෙයා උප්පන්නං අලාභං -පෙ- උප්පන්නං යසං -පෙ- උප්පන්නං අයසං -පෙ- උප්පන්නං සක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං අසක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං පාපිච්ඡතං -පෙ- උප්පන්නං පාපමිත්තතං අභිභූයා අභිභූයා විහරෙයා.

කිංච භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච උප්පන්නං ලාභං අභිභූයා අභිභූයා විහරෙයා, යං භික්ඛ භික්ඛවෙ උප්පන්නං ලාභං අනභිභූයා විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිළාභා. උප්පන්නං ලාභං අභිභූයා විහරතො ඵට්ඨං තෙ ආසවා විසාතපරිළාභා න හොත්ති.

යං භික්ඛ භික්ඛවෙ, උප්පන්නං අලාභං -පෙ- උප්පන්නං යසං -පෙ- උප්පන්නං අයසං -පෙ- උප්පන්නං සක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං අසක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං පාපිච්ඡතං -පෙ- උප්පන්නං පාපමිත්තතං අනභිභූයා විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිළාභා. උප්පන්නං පාපමිත්තතං අභිභූයා විහරතො ඵට්ඨං තෙ ආසවා විසාතපරිළාභා න හොත්ති.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල ආත්මචිත්ත සලකන්නේ නම් මැනවි; මහණෙනි, මහණ කලින් කල පරිච්ඡේද සලකන්නේ නම් මැනවි; මහණෙනි, මහණ කලින් කල ආත්මසම්පත් සලකන්නේ නම් මැනවි; මහණෙනි, මහණ කලින් කල පරිච්ඡේද සලකන්නේ නම් මැනවි; මහණෙනි, අක්ඛණ්ඩාර්ථයෙකින් මැඩ සිටි වටාගත් සිත් ඇති දෙවදත් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාර්ථය වූයේ පිළියම් නැතිකම වෙයි. කවර අපේක්ෂා යත්:

මහණෙනි, ලාභයෙන් මධනා ලද භාත්පයින් ගන්නා ලද සිත් ඇති දෙවදත් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාර්ථය වූයේ පිළියම් නැතිකම වෙයි. මහණෙනි, අලාභයෙන් ... මහණෙනි, යශයින් ... මහණෙනි, අයශයින් ... මහණෙනි, සත්කාරයෙන් ... මහණෙනි, අසත්කාරයෙන් ... මහණෙනි, පාපෙච්ඡායෙන් ... මහණෙනි, පාපමිත්තයෙන් මධනා ලද වතුරුවා ගත් සිත් ඇති දෙවදත් අපායට නිසි වූයේ, නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාර්ථය වූයේ පිළියම් නැතිකම වෙයි.

මහණෙනි, මේ අක්ඛණ්ඩාර්ථයෙන් මධනා ලද වතුරුවාගත් සිත් ඇති දෙවදත් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාර්ථය වූයේ පිළියම් නැතිකම වෙයි.

මහණෙනි, මහණ උපත් ලාභය පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් මැනවි. උපත් අලාභය ... උපත් යශය ... උපත් අයශය ... උපත් සත්කාර ... උපත් අසත්කාර ... උපත් පාපෙච්ඡා ... උපත් පාපමිත්තය පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් මැනවි.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අතීතයක් පිණිස උපත් ලාභ පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ වේද මහණෙනි, උපත් ලාභ නො මැඩ ගෙන වසන ඔහුට යම් භෙයෙකින් විසාතපරිද්දකරවූ ආසුවයෝ උපදනාහු ද, උපත් ලාභ මැඩ ගෙන වසන ඔහුට විසාතපරිද්දකරවූ ඒ ආසුවයෝ මෙසේ නොවෙති.

මහණෙනි, යම්භෙයකින් උපත් අලාභ ... උපත් යශය ... උපත් අයශය ... උපත් සත්කාර ... උපත් අසත්කාර ... උපත් පාපෙච්ඡා ... උපත් පාපමිත්තය නො මැඩ ගෙන වසන්නාහුට විසාතපරිද්ද කරන ආසුවයෝ උපදනාහු ද, උපත් පාපමිත්තය මැඩ ගෙන වසන ඔහුට විසාතපරිද්ද කරන ඒ ආසුවයෝ මෙසේ නො වෙත්.

ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්ථවසං පටිට්ඨං උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය
 අභිභුය්‍ය චිතරෙය්‍ය, උප්පන්නං අලාභං -පෙ- උප්පන්නං යසං -පෙ- උප්පන්නං
 අයසං -පෙ- උප්පන්නං සක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං අසක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං
 පාපිට්ඨතං -පෙ- උප්පන්නං පාපමිත්තතං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය
 චිතරෙය්‍ය, තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, එවං සිත්ථිතඛං; උප්පන්නං ලාභං
 අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය චිතරිසසාම උප්පන්නං අලාභං -පෙ- උප්පන්නං යසං
 -පෙ- උප්පන්නං අයසං -පෙ- උප්පන්නං සක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං
 අසක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං පාපිට්ඨතං -පෙ- උප්පන්නං පාපමිත්තතං
 අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය චිතරිසසාමාති. එවං භි වො භික්ඛවෙ, සිත්ථිතඛං.

8. 1. 1. 8

උත්තර සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා උත්තරො මහිසවත්ථුසමී චිතරතී සඤ්ඤායා-
 කෙ පබ්බතෙ ධවජාලිකායං¹ තත්ථ ඛො ආයස්මා උත්තරො භික්ඛු
 ආමනෙතයි -පෙ-

සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තථිපත්තිං පච්චවෙක්ඛිතා
 හොති, සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරථිපත්තිං පච්චවෙක්ඛිතා
 හොති, සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තසම්පත්තිං පච්චවෙක්ඛිතා
 හොති, සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරසම්පත්තිං පච්චවෙක්ඛිතා
 හොතිති.

තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසසවණො මහාරාජා උත්තරාය දිසාය
 දක්ඛණං දිසං ගච්ඡති කෙනථි දෙව කරණියෙන. අසෙසාසි ඛො
 වෙසසවණො මහාරාජා ආයස්මතො උත්තරසා මහිසවත්ථුසමී සඤ්ඤායාකෙ
 පබ්බතෙ ධවජාලිකායං භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙන්නසා, ‘සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තථිපත්තිං පච්චවෙක්ඛිතා හොති, සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං පරථිපත්තිං පච්චවෙක්ඛිතා හොති, සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තසම්පත්තිං පච්චවෙක්ඛිතා හොති, සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං පරසම්පත්තිං පච්චවෙක්ඛිතා හොති’ ති.

අථ ඛො වෙසසවණො මහාරාජා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො
 සම්මිඤ්ජිතං² වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය,
 එවමෙව මහිසවත්ථුසමී සඤ්ඤායාකෙ පබ්බතෙ ධවජාලිකායං¹ අත්තර-
 හිතො දෙවෙසු තාවතිංසෙසු පාතුරහොසි.

1. ධවජාලිකාය - සායා, ධවජාලිකායං - මණ්ඩපං.

2. සම්මිඤ්ජිතං - මණ්ඩපං.

මහණෙනි, මහණ මෙ කරුණ පිණිස උපන් ලාභය පුන පුනා මැඩ ගෙන වෙසෙන්නේ ය. උපන් අලාභය ... උපන් යසස ... උපන් අයස ... උපන් සත්කාරය ... උපන් අසත්කාරය ... උපන් පාපෙච්ඡතාව ... උපන් පාපමිත්‍රතාව පුනපුනා මැඩ ගෙන වෙසෙන්නේ ය. මහණෙනි, එහෙයින් මෙ කරුණෙහි ලා මෙසේ හික්මිය යුතුයි: උපන් ලාභය පුන පුනා මැඩ ගෙන වෙසෙන්නෙමු කියායි. උපන් අලාභය ... උපන් යසස ... උපන් අයසස .. උපන් සත්කාරය ... උපන් අසත්කාරය ... උපන් පාපෙච්ඡතාව...උපන් පාපමිත්‍රතාව පුන පුනා මැඩ ගෙන වෙසෙන්නෙමු යි කියායි. මහණෙනි, කොප වීසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතුයි.

8. 1. 1. 8

උක්කර සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි ආයුෂ්මත් උක්කර තෙරහු මහිසවණු සම්පයෙහි සබ්බෙයාක පච්ඡයෙහි වූ ධවජාලිකා නම් වෙහෙරෙහි වෙසෙති. උක්කර ආයුෂ්මත් උක්කර තෙරහු හික්මූන් ඇමතුන. ...

ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල ආත්මචිපත් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැ. ඇවැත්නි, මහණ කලින්කල පරචිපත් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැ. ඇවැත්නි, මහණ, කලින්කල ආත්මසම්පත් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැ. ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල පරසම්පත් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැයි.

එ සමයෙහි වනාහි වෙසවුණු මහරජ යම් මැ කටයුත්තෙකින් උතුරු-දිගින් දකුණුදිගට යන්නේ ය. වෙසවුණු මහරජ මහිසවණු සම්පයෙහි සබ්බෙයාක පච්ඡයෙහි වූ ධවජාලිකාවෙහෙරෙහි ආයුෂ්මත් උක්කර තෙරුන් සහනට මෙසේ දහම් දෙසනු ඇයි: ඇවැත්නි, මහණ කලින්කල ආත්ම චිපත් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ. ඇවැත්නි, මහණ කලින්කල පරචිපත් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ. ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල ආත්මසම්පත් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ. ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල පරසම්පත් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ කියා යි.

ඉක්බිති වෙසවුණු මහරජ බලවත් පුරුෂයෙක් වක්කළ අතක් යම් සේ දික් කරන්නේ හෝ වේ ද, දික් කළ අතක් යම් සේ වක් කරන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් මහිසවණුයෙහි සබ්බෙයාක පච්ඡයෙහි වූ ධවජාලිකා වෙහෙරෙහි අතුරුදහන් වූයේ තවකියා දෙවියන් අතරෙහි පහළවිය.

අථ ඛො වෙසසවණො මහාරාජා යෙන සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ තෙනුපසඤ්ඤි, උපසඤ්ඤිතා සකකං දෙවානම්ඤ්ඤ එතදවොච, 'යග්ගෙස මාරිස, ඡාන්තය්‍යාසි, එසො ආයස්මා උත්තරො මහිසවජ්ඣස්මිං සඤ්ඤියාකෙ පඤ්ඤතෙ ධට්ඨාලිකායං භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති: 'සාධාච්ඡයො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති, සාධාච්ඡයො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරථිපත්තිං -පෙ- අත්තසම්පත්තිං -පෙ- පරසම්පත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති'ති.

අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මේඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මේඤ්ජය්‍ය, එවමෙව දෙවෙසු තාවතිංසෙසු අත්තරහිනො මහිසවජ්ඣස්මිං සඤ්ඤියාකෙ පඤ්ඤතෙ ධට්ඨාලිකායං ආයස්මතො උත්තරස්ස පමුඛෙ¹ පාතුරහොසි: අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ යෙනායස්මා උත්තරො තෙනුපසඤ්ඤි, උපසඤ්ඤිතා ආයස්මතො උත්තරං අභිවාදෙතා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධීතො ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ ආයස්මතො උත්තරං එතද-වොච:

සච්චං කිර හතෙන, ආයස්මා උත්තරො භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙසි: සාධාච්ඡයො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති. සාධාච්ඡයො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරථිපත්තිං -පෙ- අත්තසම්පත්තිං -පෙ- පරසම්පත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති'ති?

එවං දෙවානම්ඤ්ඤි.

කිං පභිදං² හතෙන, ආයස්මතො උත්තරස්ස සකං පටිභානං, උද්භි තස්ස හඟවතො වචනං අරහතො සම්මාසම්බුද්ධසාති?

තෙන හි දෙවානම්ඤ්ඤ උපමං තෙ කරිස්සාමි, උපමායපි ඉධෙකඤ්ඤි³ විඤ්ඤා පුරිසා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානන්ති. සෙය්‍යථාපි දෙවානම්ඤ්ඤ, ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අච්ඡරෙ මහාධඤ්ඤාරාසි, තතො මහාජනකායො ධඤ්ඤා ආහරෙය්‍ය කාපෙතිපි පිටකෙතිපි උච්ඤ්ඤෙතිපි අඤ්ජලිතිපි. ණො භු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ තං මහාජනකායං උපසඤ්ඤිතා එවං පුච්චෙය්‍ය: කුතො ඉමං ධඤ්ඤා ආහරථාති? කථං තං ව්‍යාකරමානො⁴ භු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, යො මහාජනකායො සම්මා ව්‍යාකරමානො ව්‍යාකරෙය්‍යාති?

1. සම්මුඛෙ - මුඛය.

2. කිං පත - සත්‍ය.

3. උපමාය මධෙකඤ්ඤ - මුඛය.

4. කථං ව්‍යාකරමානො - මුඛය.

ඉක්බිති වෙසවුණු මහරජ සක්දෙව්දු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සක්දෙව්දු හට තෙල සැලකළේ ය: කියුකාණෙහි, දන්නෙහි: “තෙල ආයුෂ්මත් උතතර තෙරභූ මහිසවන්ති සමීපයෙහි සංඝෙඛයාක පච්ඡයෙහි වූ ධවජාලිකා වෙහෙරෙහි සහනට මෙසේ දම් දෙසති: “ඇවැත්නි, මහණ කලින්කල ආත්මචිපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ, ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල පරචිපත් ... ආත්මසම්පත් ... පරසම්පත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ”යි.

ඉක්බිති සක්දෙව්දු යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් වක්කළ අතක් දීක් කරන්නේ හෝ වේ ද, දීක්කළ අතක් වක් කරන්නේ හෝ වේද, එසේ යිත් ම තච්ඡිසා දෙවියන් කෙරෙහි අතුරුදන් වූයේ මහිසවන්ති සමීපයෙහි වූ සංඝෙඛයාක පච්ඡයෙහි ධවජාලිකා වෙහෙරෙහි ආයුෂ්මත් උතතර තෙරුන් හමුයෙහි පහළ වී ය. ඉක්බිති සක්දෙව්දු ආයුෂ්මත් උත්තර තෙරුන් වෙත එළඹියේය. එළඹ ආයුෂ්මත් උතතර තෙරුන් වැද එකත්පස් වැ යිටියේය. එකත්පසෙක යිටි සක්දෙව්දු ආයුෂ්මත් උතතරතෙරුන්ට තෙල සැලකළේය:

වහන්ස, ආයුෂ්මත් උතතර තෙරණුවෝ “ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල ආත්ම චිපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැ, ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල පරචිපත්...ආත්මසම්පත්... පරසම්පත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැ”යි මෙසේ සහනට දහම් දෙසුවාහු සැබවෙක් දයි?

එසේ යැ දෙවෙන්දය,

කීම වහන්ස, මේ ආයුෂ්මත් උතතරයන්ගේ සටිය. ප්‍රතිභානායෙක් වේ ද? නොහොත් ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සමාක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේගේ බසෙක් වේ ද? යි.

එසේ වී නම් දේවේන්ද්‍රය, තොපට උපමාවක් කරමි. මේ ලොවහි ඇතැම් විභූ පුරුෂයෝ උපමායෙකුදු භාෂිතයාගේ අත්තිය දනගන්නාහයි. යම්සේ දේවේන්ද්‍රය, ගමකට වේවයි නියම් ගමකට වේවයි තුදුරෙහි මහා-ධාන්‍යරාශියෙක් වේ නම් එයින් මහාජනසමූහයා කඩිනුදු පෙළායෙකුදු ඇකයෙකුදු ඇදිලියෙකුදු ධාන්‍ය ගෙන එන්නේ ය. දෙවෙන්දය, යමෙක් ඒ මහාජනසමූහයා වෙත එළඹ කොයින් මේ ධාන්‍ය ගෙනෙවුද යි මෙසේ පුළුවන්ගේ නම් දේවේන්ද්‍රය, එය විවරණ කරනුයේ ඒ මහාජනකාය කෙසේ නම් මොනොවට විවරණ කරන්නේ වේ ද?

අමුමා ධාතුරාසිමා ආභරාමාති ඛො භනෙත, යො මහාජන-
කායො සමමො ව්‍යාකරමානො ව්‍යාකරෙය්‍යාති.

උච්චෙව ඛො දෙව්‍යනම්ඤ, යං කිඤ්චි සුභාසිතං සබ්බං තං තස්ස
භගවතො වචනං අරභතො සමමාසමුද්ධස්ස, තතො උපාදුප්පාදය
මයඤ්චිඤ්ඤ ව භණාමාති,

අච්ඡරියං භනෙත, අබ්භුතං භනෙත, යාව සුභාසිතම්ඤ¹ භනෙත,
ආයස්මතා උත්තරෙන යං කිඤ්චි සුභාසිතං සබ්බං තං තස්ස භගවතො
වචනං අරභතො සමමාසමුද්ධස්ස, තතො උපාදුප්පාදය මයඤ්චිඤ්ඤ ව
භණාමාති,

එකම්ඤ භනෙත, උත්තර, සමයං භගවා රාජගහෙ වීහරති ගිජ්ඣකුටෙ
පබ්බතෙ අචීරපක්කනෙත් දෙවදත්තෙ. තත්‍ර ඛො භගවා දෙවදත්තං ආරබ්භ
හික්ඛු ආමනෙතයි:

සාධු හික්ඛෙව, හික්ඛු කාලෙන කාලං අනුච්චතති. පච්චවෙකඤ්ඤා
භොති, සාධු හික්ඛෙව, හික්ඛු කාලෙන කාලං පරච්චතති. පච්චවෙකඤ්ඤා
භොති -පෙ- අත්තසමපතති. -පෙ- පරසමපතති. පච්චවෙකඤ්ඤා
භොතිති.

අට්ඨති හික්ඛෙව, අසඬාමෙඤ්ඤි අභිභුතො පරියාදින්නවිතො දෙව-
දත්තො ආපායිකො තෙරගිකො කප්පට්ඨො අනෙකිවෙජා. කතමෙහි අභති:

ලාභෙන² හික්ඛෙව අභිභුතො -පෙ- අලාභෙන හික්ඛෙව -පෙ-
යසෙන හික්ඛෙව -පෙ- අයසෙන හික්ඛෙව -පෙ- සක්කාරෙන
හික්ඛෙව -පෙ- අසක්කාරෙන හික්ඛෙව -පෙ- පාපිච්ඡතාය හික්ඛෙව
-පෙ- පාපමික්ඛතාය හික්ඛෙව අභිභුතො පරියාදින්නවිතො දෙව-
දත්තො ආපායිකො තෙරගිකො කප්පට්ඨො අනෙකිවෙජා. ඉමෙහි
ඛො හික්ඛෙව, අට්ඨති අසඬාමෙඤ්ඤි අභිභුතො පරියාදින්නවිතො දෙව-
දත්තො ආපායිකො තෙරගිකො කප්පට්ඨො අනෙකිවෙජා.

සාධු හික්ඛෙව, හික්ඛු උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය වීහරෙය්‍ය,
උප්පන්නං අලාභං -පෙ- උප්පන්නං යසං -පෙ- උප්පන්නං අයසං -පෙ-
උප්පන්නං සක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං අසක්කාරං -පෙ- උප්පන්නං
පාපිච්ඡතං -පෙ- උප්පන්නං පාපමික්ඛතං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය වීහරෙය්‍ය.

1. යාව සුභසිතං වීදං - මජ්ඣ.

2. ලාභෙන ඤී - මජ්ඣ.

වහන්ස, අයෝ මහාධාන්‍යරාශියෙන් ගෙන එන්නෙමුයි මොනොවට විවරණ කරන ඒ මහාජනසමුහයා කියන්නේ ය යි.

දේවේන්ද්‍රය, එසෙයින් ම යම් සුභාෂිතයෙක් වේ නම් එ හැම බස ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුද්‍රජාණන් වහන්සේගේ ය. එයින් පුනපුනා ගෙන අපිදු අනුනාට බණම්හ''යි.

වහන්ස, ආශ්වයා ය. වහන්ස, අද්දා ය. වහන්ස, 'යම්කිසි සුභාෂිතයෙක් වේ නම් එ හැම අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය. එයින් පුන පුනා ගෙන අපිදු අනුනාට බණම්හ යන මේ ආයුෂ්මත් උකහර තෙරණුවන් වසින් අත්‍යන්තරයෙන් සුභාෂිතයි.

වහන්ස, උකහරතෙරණුවනි, එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙව්දතුන් (සඟුන් බිඳ නික්ම) ගිය නොබෝ කල්හි, රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ ගිජුකුළුපර්වතෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙව්දතුන් අරභයා මහණුන් ඇමතු සේක:

මහණෙනි, මහණ කලින් කල ආත්මචිපත් සලකන්නේ වේ නම් මැනවැ. මහණෙනි, මහණ කලින් කල පරචිපත් ... ආත්මසම්පත් ... පරසම්පත් සලකන්නේ වේ නම් මැනවි.

මහණෙනි, අෂ්ටඅසඬම්යෙකින් අභිභූත වූ දැඩිකොට ගත් සිතැති දෙව්දත් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධි වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි. කච්ච අටෙකින යත්:

මහණෙනි, ලාභයෙන් අභිභූත වූ ... මහණෙනි, අලාභයෙන් ... මහණෙනි, යසයින් ... මහණෙනි, අයසයින් මහණෙනි, සත්කාරයෙන් ... මහණෙනි, අසත්කාරයෙන් ... මහණෙනි, පාපෙ ව්‍යතායෙන් ... මහණෙනි, පාපමිත්‍රතායෙන් අභිභූත වූ නිමග්ග කොට ගත් සිතැති දෙව්දත් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධි වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ අටඅසත්ථගමින් මැඩුණු නිමග්ග කොට ගත් සිතැති දෙව්දත් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධි වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි.

මහණෙනි, මහණ උපන් ලාභය පුනපුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් මැනවැ. උපන් අලාභය ... උපන් යසස් ... උපන් අයසස් ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපෙච්ඡතා ... උපන් පාපමිත්‍රතා පුනපුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් මැනවි.

කිංචි භික්ඛවෙ, භික්ඛු අඤ්චස්ස පටිච්ච උපපන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය
අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය, උපපන්නං අලාභං -පෙ- උපපන්නං යසං -පෙ-
උපපන්නං අයසං -පෙ- උපපන්නං සක්කාරං -පෙ- උපපන්නං අසක්කාරං
-පෙ- උපපන්නං පාපිච්ඡන්තං -පෙ- උපපන්නං පාපමිත්තන්තං අභිභුය්‍ය
අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය.

යං භික්ඛ භික්ඛවෙ, උපපන්නං ලාභං අනභිභුය්‍ය විහරන්තො
උපපජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විසාතපරිලාභා, උපපන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය
විහරන්තො එවංස තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොන්ති. යං භික්ඛ
භික්ඛවෙ, උපපන්නං අලාභං -පෙ- උපපන්නං යසං -පෙ- උපපන්නං අයසං
-පෙ- උපපන්නං සක්කාරං -පෙ- උපපන්නං අසක්කාරං -පෙ- උපපන්නං
පාපිච්ඡන්තං -පෙ- උපපන්නං පාපමිත්තන්තං අනභිභුය්‍ය විහරන්තො උපපජ්ජෙය්‍යුං
ආසවා විසාතපරිලාභා. උපපන්නං පාපමිත්තන්තං අභිභුය්‍ය විහරන්තො එවංස
තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොන්ති. ඉදං ටො භික්ඛවෙ, භික්ඛු
අඤ්චස්ස පටිච්ච උපපන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය. උපපන්නං
අලාභං -පෙ- උපපන්නං යසං -පෙ- උපපන්නං අයසං -පෙ- උපපන්නං
සක්කාරං -පෙ- උපපන්නං අසක්කාරං -පෙ- උපපන්නං පාපිච්ඡන්තං -පෙ-
උපපන්නං පාපමිත්තන්තං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය.

ක්කමාතිහ භික්ඛවෙ, එවං සික්ඛිත්තං උපපන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය
අභිභුය්‍ය විහරිස්සාම, උපපන්නං අලාභං -පෙ- උපපන්නං යසං -පෙ- උපපන්නං
අයසං -පෙ- උපපන්නං සක්කාරං -පෙ- උපපන්නං අසක්කාරං -පෙ-
උපපන්නං පාපිච්ඡන්තං -පෙ- උපපන්නං පාපමිත්තන්තං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය
විහරිස්සාමාති. එවං හි ටො භික්ඛවෙ සික්ඛිත්තං.

එක්ඛාචිකා හන්තෙ උක්කර, මිත්තසෙසු චතසෙසා පරිසා භික්ඛු
භික්ඛුගිග්ගො උපායකා උපායිකායො. නායං ධම්මපරියායො කිංචිකඤ්චි
පතිට්ඨිතො.¹ උග්ගණ්ණාකු හන්තෙ, ආයස්මා උක්කරො ඉඨං ධම්ම
පරියායං, පරියාපුණ්ණකු හන්තෙ, ආයස්මා උක්කරො ඉමං ධම්මපරියායං
ධාරෙකු හන්තෙ, ආයස්මා උක්කරො ඉමං ධම්මපරියායං, අඤ්චස්සිතො
අයං හන්තෙ, ධම්මපරියායො ආදිබ්බභවරියකොති.

1. උපට්ඨිතො - මෙසං.

මහණෙනි, මහණ කිනම් කරුණක් පිණිස උපන් ලාභ පුන පුනා මැඩගෙන වසන්නේ වේද, උපන් අලාභ ... උපන් යශස් ... උපන් අයශස් ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපෙච්ඡතා ... උපන් පාපමිත්‍රතා පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ වේද,

මහණෙනි, යම් හෙයකින් උපන් ලාභ නොමැඩගෙන වසන ඔහුට විඝාත පරිදහ ඇති කරන ආසුචයෝ උපදනාහු නම් උපන් ලාභ මැඩ ගෙන වසන ඔහුට මෙසේ විඝාත පරිදහ ඇති කරන ඒ ආසුචයෝ නොවෙත්. මහණෙනි, යම් හෙයකින් උපන් අලාභ...උපන් යශස්...උපන් අයශස්... උපන් සත්කාර...උපන් අසත්කාර...උපන් පාපෙච්ඡතා...උපන් පාපමිත්‍රතා නොමැඩ ගෙන වසන ඔහුට මෙසේ විඝාත පරිදහ ඇති කරන ඒ ආසුචයෝ උපදනාහු නම් උපන් පාපමිත්‍රතාව මැඩ ගෙන වසන ඔහුට මෙසේ විඝාත පරිදහ ඇති කරන ඒ ආසුචයෝ නොවෙත්. මහණෙනි, මහණ මේ කරුණ පිණිස උපන් ලාභ පුනපුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් උපන් අලාභ ... උපන් යශස් ... උපන් අයශස් ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපෙච්ඡතා ... උපන් පාපමිත්‍රතා පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ ය.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා මෙසේ භික්ෂීය යුතු ය: උපන් ලාභ පුන පුනා මැඩ වසන්නම්හයි උපන් අලාභ ... උපන් යශස් ... උපන් අයශස් ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපමිත්‍රතා ... පුන පුනා මැඩගෙන වසන්නම්හයි. මහණෙනි, මෙසේම තොප වීසින් භික්ෂීය යුතුයි.

වහන්ස, උතතර තෙරණුවර්ති, මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි මහණ ය මෙහෙණය උච්ඡු ය උචුයි ය යන සිවුපිරිස් මෙතෙක් ම ය. ඔවුන් කිසිවකු කෙරෙහිද මේ ධර්මපයඨාය නොපිහිටියේ ය. වහන්ස, ආයුෂ්මත් උතතර තෙරහු මේ ධර්මපයඨාය උගනිත්වා! වහන්ස, ආයුෂ්මත් උතතර තෙරහු මේ ධර්මපයඨාය පුරුදු කෙරෙත්වා! වහන්ස, ආයුෂ්මත් උතතර තෙරහු මේ ධර්මපයඨාය ධරත්වා! වහන්ස, මේ ධර්මපයඨාය අත්ථිසංභිත වෙයි. ශාසන භ්‍රමවයඨායට ආදිභුත වූයේ වේ යයි.

8. 1. 1. 9

නැරූ සුතතං

[සාවකීනිදනං]

කුලපුතො'ති භික්ඛවෙ, නැරූ සමොවදමානො වදෙය්‍ය;
බලවාති භික්ඛවෙ, නැරූ සමො වදමානො වදෙය්‍ය; පාසාදීකොති
භික්ඛවෙ, නැරූ සමො වදමානො වදෙය්‍ය; කිඛිරාගොති භික්ඛවෙ,
නැරූ සමොවදමානො වදෙය්‍ය.

කිමඤ්ඤානු භික්ඛවෙ, නැරූ ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනආරො හොජනෙසු
මහනඤ්ඤා ජාගරියං අනුපුතො සතිසම්පජ්ජෙය්‍යන සමනනාගතො.
යෙහි නැරූ සකෙකාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවරියං වරිතුං:

තත්‍රිදං භික්ඛවෙ, නැරූ ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනආරත්‍යා හොති: සචෙ
භික්ඛවෙ, නැරූ පුරස්ථිමා දිසා ආලොකෙතඛා හොති, සබ්බං චෙතසා
සමනනාහරිත්වා නැරූ පුරස්ථිමං දිසං ආලොකෙති, 'එවං මෙ පුරස්ථිමං
දිසං ආලොකයතො න අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා
අභාසවිසංහතී'ති, ඉතිහ තත් සම්පජානො හොති. සචෙ භික්ඛවෙ,
නැරූ පච්ඡිමා දිසා ආලොකෙතඛා හොති -පෙ- උත්තරා දිසා
ආලොකෙතඛා හොති -පෙ- දක්ඛිණා දිසා ආලොකෙතඛා හොති:
-පෙ- උඤ්ඤා උලොකෙතඛා හොති -පෙ- අධා ඔලොකෙතඛා
හොති. -පෙ- අනුදිසා අනුච්චලොකෙතඛා හොති, සබ්බං චෙතසා
සමනනාහරිත්වා නැරූ අනුදිසං අනුච්චලෙති. 'එවමෙව අනුදිසං
අනුච්චලෙකයතො නාභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා
අභාසවිසංහතීති. ඉතිහ තත් සම්පජානො, ඉදං ඛො භික්ඛවෙ,
නැරූ ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනආරත්‍යා හොති.

තත්‍රිදං භික්ඛවෙ, නැරූ හොජනෙ මහනඤ්ඤත්‍යා හොති: ඉධ
භික්ඛවෙ නැරූ පටිසම්ඛායොතිසො ආහාරං ආහාරෙති: නෙව දවාය
න මදය න මණ්ඩත්‍යා න විභුසත්‍යා, යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ධිතියා
යාපත්‍යා විහිංසුපරිත්තා බ්‍රහ්මවරියානුග්ගත්‍යා, ඉති පුරාණඤ්ඤා චෙදනං
පටිහම්ඛාමී, නවඤ්ඤා චෙදනං න උප්පාදෙස්සාමී, යාත්‍රා ව මෙ හවිස්සති,
අනවජ්ජනා ව එසුචිභාතො වාති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, නැරූ හොජනෙ
මහනඤ්ඤත්‍යා හොති.

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, මොනොවට කියනුයෙක් නන්‍යයන් ගෙන ජාතිකුලපුත්‍රය හ යි කියන්නේ ය. මහණෙනි, මොනොවට කියන්නෙක් නන්‍යයන් බලවත්හ යි බණන්නේ ය. මහණෙනි, මනාකොට බණන්නෙක් නන්‍යයන් ප්‍රසාදජනකයහ යි බණන්නේ ය. මහණෙනි, මනාකොට බණන්නෙක් නන්‍යයන් තිව්‍රාග ඇතියහ යි බණන්නේ ය.

මහණෙනි, අන් කරුණින් කිම? නන්‍ය පරිපූර්ණ වූ උපිඤ්ඤා වූ බ්‍රහ්මචාරියා පුරත්තට යමෙකින් හැකි වේද එබඳු වූ ඉන්ද්‍රිය විෂයෙහි ගොපනය කළ දෙර ඇතියේ ය. භෝජනයෙහි මාත්‍රඥ ය. නිදි වැරීමෙහි ඡයදුනේ ය. සමානි සම්ප්‍රජනායෙන් සමත්වෘත යි.

මහණෙනි, එහි ලා නන්‍යයන්ගේ ඉන්ද්‍රියයන්හි ඉප්පදාදායකා මේ වෙයි: මහණෙනි, ඉදින් නන්‍යයන් විසින් පෙරදිග බැලියයුතු වේ නම් නන්‍යයෝ හැම සිතින් සමනා පෙරදිග බලති. 'මෙසේ පෙරදිග බලන මට අභිධ්‍යාදොම්නසා සංඛ්‍යාත අකුශලධර්මයෝ උහු නො බඳනාහු ය' කියායි. එහි නුවණින් යුතුවූයේ වෙයි. මහණෙනි, ඉදින් නන්‍යයන් විසින් පශ්චිම දිශාව බැලියයුතු වේ නම් ... උත්තර දිශාව බැලිය යුතු වේ නම් ... දක්ෂිණදිශාව බැලිය යුතු වේ නම් ... උඩ බැලිය යුතු වේ නම් ... යට බැලිය යුතු වේ නම් ... අනුදිශා බැලියයුතු වේ නම් නන්‍යයෝ හැම සිතින් සමනා අනුදිශා බලති. 'මෙසේ අනුදික් බලන මට අභිධ්‍යාදොම්නසා සංඛ්‍යාත ලාමක අකුශලධර්මයෝ රැස් නොවන්නාහු ය' කියා යි. මෙසේ එහි නුවණින් යුක්ත වූයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ වනාහි නන්‍යයන්ගේ ඉන්ද්‍රියයන්හි ඉප්පදාදායකා වෙයි.

මහණෙනි, එහිලා නන්‍යයන්ගේ භෝජනයෙහි මාත්‍රඥතා මේ වෙයි: මහණෙනි, නන්‍යයෝ නුවණින් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කොට ආහාර වළඳති: දව පිණිස නො වෙයි, මද පිණිස නො වෙයි, මණ්ඩන පිණිස නො වෙයි, භෂණ පිණිස නො වෙයි, මේ ආහාරය මේ ශරීරයාගේ ස්ථිති පිණිස ම යැපීම පිණිස ම විහිංසා නස්නා පිණිස ම බ්‍රහ්මචාරියාට අනුග්‍රහ පිණිස ම වෙයි. මෙසේ නො වැළඳීමෙන් වූ පුරාණ වේදනා ද නසන්නෙමි, අභිනව වේදනා ද නුපදවන්නෙමි, මාගේ ජීවිත යාත්‍රා ද වෙයි, අනවදානාව හා එව්‍යවිභරණය ද වේ ය කියායි. මහණෙනි, මේ නන්‍යයන්ගේ භෝජනයෙහි මාත්‍රඥතාව වෙයි.

තවද, භික්ෂුව, නැතහොත් ජාගරියානුයෝගයේ හොඳි. ඉඬ භික්ෂුව, නැතහොත් දිවය. වඩාත්ම නිසර්ජය ආවරණයෙහි ධර්මෙහි විභාග පරිසරයෙහි. රත්නියා පඨම. යාම. වඩාත්ම නිසර්ජය ආවරණයෙහි ධර්මෙහි විභාග පරිසරයෙහි රත්නියා මජ්ඣම. යාම. දකුණින් පසෙක සිහසෙය. කපෙයි. පාදෙ පාදෙ අවටායා සතො සමපජානො උට්ඨානසංඝාදං මනසිකරිතො. රත්නියා පඨම. යාම. පවුට්ඨාය වඩාත්ම නිසර්ජය ආවරණයෙහි ධර්මෙහි විභාග පරිසරයෙහි. ඉදං ඛො භික්ෂුව, නැතහොත් ජාගරියානුයෝගයේ හොඳි.

තවද, භික්ෂුව, නැතහොත් සතිසමපඤ්ඤායේ හොඳි: ඉඬ භික්ෂුව, නැතහොත් විදිතා වෙදනා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨන්ති, විදිතා අබ්බාසං ගච්ඡන්ති, විදිතා සංඝාදං උපපජ්ජන්ති, -පෙ-විදිතා විභක්ඛා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨාසන්ති, විදිතා අබ්බාසං ගච්ඡන්ති. ඉදං ඛො භික්ෂුව, නැතහොත් සතිසමපඤ්ඤායේ හොඳි.

කිමඤ්ඤානු භික්ෂුව, නැතහොත් ඉන්ද්‍රියයුග්‍රහණයෙන් හොඳින මහාඤ්ඤා ජාගරියං අනුසුතො සතිසමපඤ්ඤානු සමනතාගතො යෙහි නැතහොත් සංකොඤ්ඤා පරිපුර්ණං පරිපුර්ණං බ්‍රහ්මචරියං වරිදුන්ති.

8. 1. 1. 10

කාරණධර්ම සුත්තං.

එකං සමයං භගවා චම්පායං විහරති ගගගරාය නොකාරණියා කීරේ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු භික්ඛු ආපත්තියා වොදෙත්ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො අභිඤ්ඤානං¹ පටිවරති, බහිද්ධා කපං අපනාමෙති, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපවරියඤ්ඤා පාතුකරොති. අප ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතයි. තිද්ධමප්පතං භික්ඛුවෙ පුග්ගලං, හිද්ධමප්පතං භික්ඛුවෙ, පුග්ගලං, අපනෙයොගෙය භික්ඛුවෙ පුග්ගලො, කිං වො පරපුරෙතො විභෙදියති.²

ඉඬ භික්ෂුව, එකවර සහ පුග්ගලයන් තුනකින් යෙව් හොඳි. අභික්ඛානං පටිකකතං ආලොකිතං විලොකිතං සමමිඤ්ජිතං පසාරිතං සංසාරිපතන විවරධාරණං. සෙයොපාපි අභිඤ්ඤායං හදානානං භික්ඛුනං යාවස්ස භික්ඛු ආපත්තිං න පසදන්ති, යතො ච ඛොස්ස භික්ඛු ආපත්තිං පසදන්ති තමෙනං එවං ජානන්ති. සමමිඤ්ජි වායං සමමිඤ්ජිප්පාපො සමමිඤ්ජිකාරණධර්මොති. තමෙනං ඉති විදිතො බහිද්ධා නාමෙත්ති. තං කියා හෙතු: මා අභිඤ්ඤා හඳුනා භික්ඛු දුටුවෙයි.

1. අභිඤ්ඤානං - සා.

2. කිං වො තෙන පරපුරෙතො විභෙදිතෙත - මජ්ඣං,
කිං වො පරපුරෙතො විභෙදියති - 773.

මහණෙනි, එහිලා මේ නඤ්ඤානගේ නිදිවැටීමෙහි යෙදීම වෙයි: මහණෙනි, නඤ්ඤානගේ දවල සක්මනිනුදු හිඳීමෙනුදු ආවරණය කරන ධර්මයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙහි, ඊ පළමුයම සක්මනිනුදු හිඳීමෙනුදු ආවරණය කරන ධර්මයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙහි, ඊ මැදුම්යම පා මත පා හයා තබා සිහි නුවණින් යුතු වැ උප්පාදාසංඥාව මෙතෙතිකොට දකුණුලයෙන් සිංහයා කෙරෙහි. ඊ පැසුම්යම නැගී සිට සක්මනිනුදු හිඳීමෙනුදු ආවරණය කරන ධර්මයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙහි. මහණෙනි, මේ නඤ්ඤානගේ නිදිවැටීමෙහි යෙදීම වෙයි.

මහණෙනි, එහි මේ නඤ්ඤානගේ සමානිසම්ප්‍රජානය වේ: මහණෙනි, නඤ්ඤාන දන්නා ලද වූ ම මේදනාවෝ උපදිත්. දන්නා ලද වූ ම මේදනාවෝ වටහත්. දන්නා ලද වූ ම මේදනාවෝ අඤායට යෙත්. දන්නා ලද වූ ම සංඥාවෝ උපදිත්.... දන්නා ලද වූ ම විතර්කයෝ උපදිත්. දන්නා ලද වූ ම විතර්කයෝ වටහත්. දන්නා ලද වූ ම විතර්කයෝ අඤායට යෙත්. මහණෙනි, මේ නඤ්ඤානගේ සමානිසම්ප්‍රජානය වෙයි.

මහණෙනි, අන් කරුණෙකින් කිම? යමෙකින් නඤ්ඤාන පරිපූර්ණ පරිපූර්ණ බ්‍රහ්මවිද්‍යා පුරන්තව හැකිවෙත් ද, එබඳු දුෂ්ටයෙහි ගුණ-ආරාධනා ඇතිය, භෝජනයෙහි පමණ දන්නා, නිදි වැටීමෙහි යෙදුනා. සමානිසම්ප්‍රජානයෙන් සමන්වාගතයයි.

8. 1. 1. 10

කාරණධව සූත්‍රය

එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වම්පා නුවර සමීපයෙහි ගමගරා පොකුණු තෙර වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි මහණහු මහණක් හට ඇවිත් වේදනා කෙරෙහි. ඒ මහණ මහණින් විසින් ඇවිත් වේදනා කරනු ලබනුයේ අන් වචනයෙකින් අන්වචනය වසයි. බැහැරින් අන් අමුතු කථාවක් බහයි, කෝපය හා ජෝෂය හා නොසතුට හා පහළ කෙරෙයි. එසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණින් ඇමතු සේක: මහණෙනි, ඒ පුඤ්ඤා නෙරව. මහණෙනි, එ පුඤ්ඤා නෙරව. මහණෙනි, ඒ පුඤ්ඤා නෙරියයුත්තෙක. තොප විසින් පරපුත්‍රයෙක් කුමට පෙළනු ලැබේ ද?

මහණෙනි, මහණහු යම්කාක් ඔහුගේ ඇවැත් නො දක්නාහුද, ඒ තාක් අන්‍ය හද වූ මහණින්ගේ ඉදිරි බලා යාම හා පෙරළා ඊම හා දිවි බැලීම හා ඔබ මොබ බැලීම හා අන් පා හැකිලීම් විහිදීම් හා සහළපැයිරුදිරිම යම්යේ වේද, එසෙයින් ඇතැම් පුද්ගලයන්ගේ එබඳු ම ඉරියව් වෙයි. යම් කලෙක මහණහු ඔහුගේ ඇවැත් දක්නාහුද එකල ඔහු මෙසේ දනිනි: මේ ශ්‍රමණදුෂ්කයෙක, ශ්‍රමණප්‍රලාපයෙක, මහණ කසළෙකැයි. මෙසේ ඔහු හඳුනා බැහැර නෙරත්. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍යහද හික්මුත් නහමක් දුෂ්කය කෙරේවා කියා යි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවො, සමපනෙත යවකරණෙ යද්දසි ජායෙථ, යව-
පලාපො යවකාරණඛවො. තස්ස තාදිසංයෙව මුලං හොති සෙය්‍යථාපි
අඤ්ඤාසං හද්දකානං යව්‍යානං, තාදිසංයෙව නාලං හොති සෙය්‍යථාපි
අඤ්ඤාසං හද්දකානං යව්‍යානං, තාදිසංයෙව පක්ඛං හොති සෙය්‍යථාපි
අඤ්ඤාසං හද්දකානං යව්‍යානං, යවස්ස සීසං න නිබ්බත්තති, යතො ව
බ්වාසා¹ සීසං නිබ්බත්තති. තමෙන ඵලං ජානන්ති: යද්දසි වායං යව-
පලාපො යවකාරණඛවොති. තමෙන ඉති විදිත්වා සමුලං උප්පාටෙත්වා
බ්බිද්ධා යවකරණස්ස ජමෙධිත්ති. තං කිසං හෙතු: ථා අඤ්ඤා
හද්දකෙ යවෙ දුසෙසිති.

ඵලමෙව බො භික්ඛවො, ඉමෙකවටස්ස පුග්ගලස්ස තාදිසංයෙව
හොති අභික්ඛන්තං පටික්ඛන්තං ආලොචිතං විලොචිතං සමමිඤ්ජිතං
පසාරිතං සංකාරිපක්ඛවිවරධරණං. සෙය්‍යථාපි අඤ්ඤාසං හද්දකානං
භික්ඛුනං යවස්ස භික්ඛු ආපන්නිං න පසස්සති. යතො ව බ්වාසා
භික්ඛු ආපන්නිං පසස්සති. තමෙන ඵලං ජානන්ති: සමණදුසි
වායං සමණපලාපො සමණකාරණඛවොති. තමෙන ඉති
විදිත්වා බ්බිද්ධා නාමෙත්ති. තං කිසං හෙතු: ථා අඤ්ඤා හද්දකෙ
භික්ඛු දුසෙසිති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවො, මහතො ධඤ්ඤාරාසිස්ස පුයමානස්ස* තත්ථ යාති
ධඤ්ඤාති දලායාති සාරවත්තනාති. තාති ඵකමන්තං පුඤ්ඤං හොති, යාති
පන තාති ධඤ්ඤාති දුබ්බලාති පලාපාති තාති වාතො ඵකමන්තං
අපකස්සති. තමෙන සාමීකා[අප]සම්මජ්ජනිං ගතෙත්වා භික්ඛො සොමත්තාය
අපසම්මජ්ජන්ති. තං කිසං හෙතු: ථා අඤ්ඤා හද්දකෙ ධඤ්ඤා
දුසෙසිති.

ඵලමෙව බො භික්ඛවො, ඉමෙකවටස්ස පුග්ගලස්ස තාදිසංයෙව හොති
අභික්ඛන්තං පටික්ඛන්තං ආලොචිතං විලොචිතං සමමිඤ්ජිතං පසාරිතං
සංකාරිපක්ඛවිවරධරණං. සෙය්‍යථාපි නාම අඤ්ඤාසං හද්දකානං භික්ඛුනං
යතො ව බ්වාසා භික්ඛු ආපන්නිං පසස්සති, තමෙන ඵලං ජානන්ති:
සමණදුසි වායං සමණපලාපො සමණකාරණඛවොති. තමෙන ඉති
විදිත්වා බ්බිද්ධා නාමෙත්ති. තං කිසං හෙතු: ථා අඤ්ඤා හද්දකෙ
භික්ඛු දුසෙසිති.

1. යවස්ස - සිමු.

2. දු:සමානස්ස - සිමු. දු:සමානස්ස - මජ්ඣ. දු:සමානස්ස - සාය.

මහණෙනි, යම් සේ සමාදාන වූ යවක්ෂේත්‍රයක යවදුෂණ යවප්‍රලාප යවකසළ උපදනේ වේද, අන්‍යාභ්‍ය යවයන්ගේ මුල් යම් සේ වේ නම් ඒ යව කසළහුගේ එබඳු වූ ම මුල් වෙයි. අන්‍ය භ්‍ය යවයන්ගේ නළ යම් සේ වේ නම් එබඳු වූ ම නළ වෙයි. අන්‍ය භ්‍ය යවයන්ගේ පත් යම් සේ වේ නම් එබඳු වූ ම පත්වැටී වෙයි. යම් තාක් ඒ යවකසළයාගේ ශසාගීෂීය නො උපදනේ ද, ඒ තාක් ම ය. යම් කලෙක ඒ යවකසළයාගේ ශසාගීෂීය උපදනේ ද, එකල ඒ යවය මෙසේ හඳුනා: මේ යවදුෂණ ය, යවප්‍රලාප ය, යවකසළ ය කියා යි. ඒ යවකසළය මෙසේ හඳුනා සහමුලින් උපුටා යවක්ෂේත්‍රයෙන් බැහැර ලත්. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍ය භ්‍ය යවයන් නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මේ සස්තෙහි කිසි පුභුලක්භට අන්‍ය භ්‍ය භික්ෂූන් භට යම් සේ වේ නම් එබඳු වූ ම ඉදිරිගමන් හා පෙරළා ගමන් හා ඉදිරිබැලීම් හා ඔබ්බොබ බැලීම් හා අත් පා හැකිළීම් විහිදීම් හා සහළපායිවුරුබැරීම් හා වෙයි. මහණහු යම් තාක් ඔහුගේ ඇවැත් නො දක්නාහු ද, ඒ තාක් ම ය. යම් දවසෙක මහණහු ඔහුගේ ඇවැත් දක්නාහු ද, එ දවස් ඔහු මෙසේ හඳුනා: මේ ශ්‍රමණ දුෂකයෙක, මේ ශ්‍රමණප්‍රලාපයෙක, මේ මහණකසළෙක කියා යි. මෙසේ ඔහු හඳුනා බැහැර නෙරන්. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍ය භ්‍ය භික්ෂූන් නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

මහණෙනි, යම් පරිදි පොළතු ලබන මහත් ධාන්‍ය රාශියක්හුගේ සාරවත් දාස්ඨාන්‍යයෝ ඇද්ද, ඒ ධාන්‍ය එක්පසෙක ගොඩ වෙයි. බොල් වූ දුබල වූ යම් ඒ ධාන්‍යයෝ ඇද්ද, වාතය ඒ ධාන්‍ය එක්පසෙක ඇද දමයි. කෙත් හිමියෝ සුළංකුල්ල ගෙන ඒ බොල් ධාන්‍ය බෙහෙවින් ම බැහැර කරන්. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍ය භ්‍ය ධාන්‍ය නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මේ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලක්භට අන්‍ය භ්‍ය භික්ෂූන් භට යම් බඳු වේ ද, එබඳු වූ ඉදිරි යාම් හා පෙරළා ඊම් හා ඉදිරි බැලීම් හා ඔබ්බොබ බැලීම් හා අත් පා හැකිළීම් විහිදීම් හා සහළපායිවුරු-බැරීම් හා වෙයි. යම් කලෙක මහණහු ඔහුගේ ඇවැත් දක්නාහු ද, එ තෙක් ම ය. එකල ඔහු මෙසේ හඳුනා ගනී: මේ ශ්‍රමණදුෂකයෙක, ශ්‍රමණප්‍රලාපයෙක, මහණ කසළෙක කියා යි. මෙසේ ඔහු හඳුනා බැහැර නෙරන්. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍ය භ්‍ය භික්ෂූන් නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

සෙය්‍යරාපි භික්ඛාව පුරිසෙස උදපානපණ්ණලියා අත්තොති තිණං කුඨාරිං ආදය වනං පච්ඡෙය්‍යා, සො තං තදෙව¹ රුක්ඛං කුඨාරිපාසෙන ආකොටෙති. තඤ්ඤා යාති තාති රුක්ඛාති දුක්ඛාති සාරවතතාති කුඨාරි-පාසෙන ආකොටිතාති කුක්ඛං පටිනදනති, යාති තාති රුක්ඛාති අනෙකෙසුත්ති අවස්ථානාති කසලවුජානාති තාති කුඨාරිපාසෙන ආකොටි-තාති දඤ්ඤං පටිනදනති. තමොං මුත්තං ජිකුත්ති, මුලෙ ඡෙත්වා අග්ග-ජිකුත්ති, අග්ගෙ ඡෙත්වා අනෙකා සුච්ඡෙදාධිකං චිකුත්ති, අනෙකා සුච්ඡෙදාධිකං චිකුත්ති උදපානපණ්ණලියා යොජෙති.

උච්චෙව ටො භික්ඛාව ඉමෙකවට්ඨස පුග්ගලස්ස තාදිසං යෙව හොති අභික්ඛන්තං පටික්ඛන්තං ආලෝඡිතං චිලෝඡිතං සමිඤ්ඤත්තං පසාරිතං සඛ්ඛාටිපත්තවිචරමාරණං, සෙය්‍යරාපි නාම අඤ්ඤාසං භග්ගකානං භික්ඛුනං යාවස්ස භික්ඛු ආපත්තිං න පසාදති. යානං ව ඛොස්ස භික්ඛු ආපත්තිං පසාදති, තමෙනං ඵලං ජානන්ති: සමිඤ්ඤා වායං සමිඤ්-පලාපාසා සමිඤ්ඤාරණධරොති. තමෙනං ඉති විදිත්වා ඛෙදධා නාසෙන්නති. තං කිසසං හෙතු: ටො අඤ්ඤා භග්ගකෙ භික්ඛු දුගෙසිති.

1. සංවාසා'යං² විජානාම, පාපිවෙජා කොට්ඨො ඉති, මක්ඛි උමති පලාසි ව, ඉස්සති මව්ථරි සංඝො.
2. සත්තවාටො ජනවති, සමිඤ්ඤා වීය භාසති, රජො කතරාති කට්ඨං³ උපදිට්ඨි අනාදරො.
3. සංසප්පි ව මුසාවාදී, තං විදිත්වා යථාපටං, සමිඤ්ඤා සමග්ගා හුත්වාන, අභිතිබ්බජ්ජයාම,⁴ නං.
4. කාරණධරං නිදධමම, කසලවුඤ්ඤාපකසපම⁵ තතො පලාපෙ වාග්ගෙ, අසමමුඤ්ඤා සමිඤ්ඤානිතො.
5. නිදධමිත්වාන පාපිවෙජ, පාපකාලිගරගොවරෙ, සුද්ධාසුදෙධිති සංවාසං, කසපයවොසා පතිස්සනා තතො සමග්ගා නිපකා, දුක්ඛස්සන්තං කපිස්සමාති.

මෙතනාවග්ගො පඨමො.

තත්ත්වදානං—

මෙතනා පඤ්ඤා ව දෙව පියා, දෙව ලොකා දෙව විපක්ඛියො, දෙවදග්ගො ව උත්තරො, නරො කාරණධරෙව වාති.

1. සංචෙදි - මජ්ඣ.
2. සංවාසාය - පිඨි.
3. කාරණං - මජ්ඣ.
4. අභිතිබ්බජ්ජයාම - කප්පි.
5. කසමිඤ්ඤාපකසපම - කප්පි.

භෙණෙනි, යම් පේ පුරුෂයෙක් ළිං පිහිල්ලෙකින් දර්ඪ වූයේ නිපුණ පොරොවක් ගෙන විනයට වදනේ වේද, හේ ඒ ඒ රුකක් ම පොරො හිසින් කොටත්තේ වේ ද, එහි සාරවත් වූ දාය වූ යම් වෘක්ෂයෝ කෙටෙරි පස්වටුයෙන් කෙටුණාහු කැකුළු කොට නද දෙත් ද, ඇතුළු කුණු වූ තෙත් වූ හටගත් කසළ ඇති යම් වෘක්ෂයෝ ඇද්ද, ඒ වෘක්ෂයෝ කෙටෙරි පස්වටුයෙන් කෙටුණාහු දුරු හඬ නහත් ද, ඒ ගස මුලෙහි ලා සිටුනේ ය. මුල සිද අගෙහි ලා සිටුනේ ය. අග සිද ඇතුළත මොනොවට ශුඬ කොට ළිං පිහිල්ලෙහි යොදනේ ය.

භෙණෙනි, එ පරිදි ම මෙ සස්තෙහි ඇතැම් දුගුලක් හට අන්‍ය හදු හික්ෂුන් හට යම් පේ වේ ද එබඳු වූ ම ඉදිරි යාම හා පෙරළා ඊම හා ඉදිරි බැලීම හා ඔබමොබ බැලීම හා අත් පා හැකිළීම විඳීම හා සහළොසිවුරු-බැරීම හා වෙයි. භෙණෙනි යමකක් ඔහුගේ ඇවුත් නො දක්නාහු ද, එතෙක් ම ය. යම් කලෙක භෙණෙනි ඔහුගේ ඇවුත් දක්නාහු ද, එකල මෙයේ ඔහු හදුනා ගනිත්: මේ ශ්‍රමණ දුෂකයෙක. මේ ශ්‍රමණ ප්‍රලාපයක. මේ භෙණකසළෙක කියා යි. මෙයේ ඔහු හදුනා නෙරපියති. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍ය හදු හික්ෂුන් නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

1. මේ තෙම ලව්‍ය ඉච්ඡා ඇතිමය, කිපෙන සුත්‍ර ය, ගුණමකු ය, දඩ් සිතැතිය ය, සුග්‍රාහලක්ෂණ ප්‍රාස ඇතිමය ය, ඊෂ්ඨා කරන සුත්‍ර ය, මසුරු ය, කෙකරාට්ක ය යනු සංවාසයෙන් දන ගනුව.

2. පාපදාෂට් ඇතිමය ශික්ෂායෙහි අදර නැතිමය ජනයා මධ්‍යයෙහි මොළොක්කස් ඇතිමය මහණකු යෙයින් බෙණේ. රහසෙහි පව කරයි.

3. සැලලනුයේ ද මුසවා බණනුයේ ද වෙයි. තකු සේ ඔහු හැඳින හැම සමඟ ව ඔහු නෙරව.

4. ශ්‍රමණ කාරණවයා නෙරව, මහණ කසළහු දුරුව, අශ්‍රමණ වූ ශ්‍රමණමානී වූ ශ්‍රමණ ප්‍රලාපයන් බැහැර ලවු.

5. පාප ආචාර ගෝචර ඇති පාර්ශ්වයන් නෙරපියා එළඹ සිටි සිහි ඇත්තාහු ශුඬ වුවාහු පිරිසුදු සතුන් හා සමඟ වාස කරව. ඉක්බිති සමඟ වුවාහු කීරණප්‍රඥ ඇතියාහු දුක් කෙළවර කරන්නාහු ය.

පළමුවැනි මෙක්කාදම් යි.

එහි උද්දතා:

මෙකො සුත්‍ර ය, පඤ්ඤා සුත්‍ර ය, පිය සුත්‍ර දෙක ය, ලොකඋපක්ඛි (ධම්ම) සුත්‍ර දෙක ය, දෙවදකො සුත්‍ර ය, උකාර සුත්‍ර ය, නඤ්ඤා සුත්‍ර ය, කාරණව සුත්‍ර ය හා දශ සුත්‍ර යි.

2. මහාවග්ගො

8. 1. 2. 1

වේරඤ්ඤා සුත්තං

එවං චෙ සුත්තං එකං සමයං හගවා වේරඤ්ඤායාං විහරති නලෙ-
රුප්පවිමුඤ්ඤායාං අපි චො වේරඤ්ඤායාං ප්‍රාභුතියං යෙන හගවා තෙනුප-
සංකම්, උපසංකම්ඤා හගවතා සංඝං සමමාදි. සමමාදනියං කරා-
සාරාණියං විනිසාරෙඤා එකමනා නිසිදි, එකමනා නිසිකො චො
වේරඤ්ඤා, ප්‍රාභුතියං හගවතං එකදවොච:

සුත්තං චෙතං හො ගොතම, න සමමාදනියං ගොතමො ප්‍රාභුතියං ජිණ්ණ-
වුද්ධං මහජ්ජුකෙ අභිගතෙ විශොදනුප්පකෙ අභිවාදෙති වා පච්චුද්ධෙති
වා ආසන්නෙ වා නිමග්ගෙති නිසිදං හො ගොතම, තථෙව, නහි හවං
ගොතමො ප්‍රාභුතියං ජිණ්ණං වුද්ධං මහජ්ජුකෙ අදධගතෙ විශො-
දනුප්පකෙ අභිවාදෙති වා පච්චුද්ධෙති වා ආසන්නෙ වා නිමග්ගෙති,
නිසිදං හො ගොතම න සමමනමොචාති.

නාහං තං ප්‍රාභුතියං, පසංකම් සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සමුභුතෙ සසමමාදනියං පජාය සදෙවමනුසංය යමං අභිවා-
දෙය්ම වා පච්චුද්ධෙය්ම වා ආසන්නෙ වා නිමග්ගෙය්ම. යං හි ප්‍රාභුතියං,
තථාගතො අභිවාදෙය්ම වා පච්චුද්ධෙය්ම වා ආසන්නෙ වා නිමග්ගෙය්ම
මුද්ධාපි තස්ස විපතෙය්මාති.

1. අරසරුපො හවං ගොතමොති.

අභි චෙට්ඨ ප්‍රාභුතියං, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො
වදෙය්ම 'අරසරුපො සමමාදනියං ගොතමො'ති. යෙ තෙ ප්‍රාභුතියං, රුපරසා
සංඝරසා ගඤ්ඤරසා රසරසා පොච්ඡිකරසා තෙ තථාගතස්ස පභිනා,
උච්ඡිකරමුලා කාලාවඤ්ඤා කතා¹ අනාභාවකතා² ආයති. අනුප්පාදධම්මො, අයං
චො ප්‍රාභුතියං පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්ම
අරසරුපො සමමාදනියං ගොතමොති, නො ව චො යං තං සන්ධිය වදෙයි.

1. කාලවිඤ්ඤා - කතාව

2. අනාභාවකතා - මග්ගං

2. මහාවග්ගිය

8. 1. 2. 1

වේරඤ්ඤ සූත්‍රය

මා වීසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වේරඤ්ඤ නම් නගරයෙහි නලෙරු නම් (යකකු අරක්ගත් හෙයින් එනම් වූ) කොසඹ රුක් මුල්හි වැඩ වසන සේක. එකල්හි වේරඤ්ඤ නම් බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු විය. සම්මොදනයට නිසි වූ සිහිකටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත් පසෙක හින. එකත් පසෙක හුන් වේරඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණ තෙම භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය:

භවත් ගෞතමයෙනි, 'මහණ ගොයුම්හු ජරාචීර්ණ වූ වයොවෘද්ධ වූ ජාතිමහල්ලක වූ තුන් වයස් ඉක්ම වූ තුන්වන වියට පත් බමුණන් නො වදනාහ සි ද දක හුනස්නෙන් නො නැඟී සිටුනාහ සි ද අස්නෙන් හෝ නිමන්ත්‍රණ නො කරන්නාහ සි ද' යන තෙල කරුණ මා වීසින් අසන ලද. භවත් ගෞතමයෙනි, මෙ කරුණ එසේ ම ය. භවත් ගෞතමයෝ ජරාචීර්ණ වූ වෘද්ධ වූ මහලු වූ තුන්වයස් ඉක්ම ගිය අවසන් වියට පත් බමුණන් නො වදනාහ. දක ද හුනස්නෙන් නැඟී නො සිටුනාහ. අස්නෙන් හෝ නො ද පවරන්නාහ. භවත් ගෞතමයෙනි, මෙ කරුණ නො නිසි මැයි.

බ්‍රාහ්මණය, මම යමකු වදනෙමි හෝ දක හුනස්නෙන් නැඟී සිටුනෙමි හෝ අස්නෙන් පවරන්නෙමි නම් හෝ එබන්දකු මරාත් සහිත, බඩුන් සහිත, සදෙව් ලොවහි මහණ බමුණන් සහිත, දෙව් මිනිසුන් සහිත සත්තාඛ්‍යා ප්‍රජායෙහිලා නො දක්මි. බ්‍රාහ්මණය, තරාගත තෙම යම් ම පුභලකු වදිසි නම් හෝ දක හුනස්නෙන් නැඟී සිටි නම් හෝ අස්නෙන් පවරයි නම් හෝ ඔහු මුද්‍රන ද ගිලිහෙන්නේ ය.

1. භවත් ගෞතමයෝ අරසරූප (සමහරස සැහැව් නැති) යහ සි.

බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට කියනුයෙක් යම් කරුණෙන් 'ශ්‍රමණ භවත් අරසරූපයෙකැ'යි මට කියා නම්, මේ එ කරුණයි බ්‍රාහ්මණය, යම් (කාම සුඛාසවාද සංවිධාන) රූප රස කෙනෙක්, ගන්ධ රස කෙනෙක්, ගන්ධරස කෙනෙක්, රස රස කෙනෙක්, ස්ප්‍රෂ්ට්‍ව්‍ය රස කෙනෙක් වෙත් නම්, තරාගතයනට ඔහු ප්‍රතීණයහ, උසුන් මුල් ඇතියහ, තාලාවස්තු කෘතයහ, අනභාව කරන ලදහ, මත්තෙහි නූූදනා සැහැව් ඇතියහ. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනවට කියනුයෙක් 'ශ්‍රමණ භවත් ගෞතම අරසරූපයෙකැ'යි මා ගෙන කියා නම් මේ ඒ පයඨාය වෙයි. යම් කරුණක් සඳහා තෝ කියති නම් එය නො වෙි මැයි.

2. නිබ්බානාගො හවං ගොතමොති.

අතී ඛෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය- නිබ්බානාගො සමමණා ගොතමො'ති. යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ, රූපභොගා සඤ්ඤාභොගා ගක්ඛභොගා රසභොගා පොඨධ්වංභොගා තෙ තථාගතස්ස පභිනා උච්ඡින්නාමුලා තාලාවන්ඤ්ඤා¹ අනභාවකතා² අයං අනුසාදධමො, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය නිබ්බානාගො සමමණා ගොතමොති, නො ව ඛො යං තං සක්කියං වදෙසි.

3. අකිරියවාදෙ හවං ගොතමොති.

අතී ඛෙවස බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, අකිරියවාදෙ සමමණා ගොතමො'ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, අකිරියං වදමි කායද්‍රවරිතස්ස වච්ඡිවරිතස්ස මනොද්‍රවරිතස්ස, අනෙකච්ඡිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදමි. අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අකිරියවාදෙ සමමණා ගොතමොති, නො ව ඛො යං තං සක්කියං වදෙසි.

4. උචේද්‍යවාදෙ හවං ගොතමොති.

අතී ඛෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උචේද්‍යවාදෙ සමමණා ගොතමො'ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, උචේද්‍යං වදමි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකච්ඡිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචේද්‍යං වදමි. අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උචේද්‍යවාදෙ සමමණා ගොතමො'ති, නො ව ඛො යං තං සක්කියං වදෙසි.

1. තාලවිතඤ්ඤා - කප්ඵි.

2. අනභාවකතා - මර්ශ.

2. හවත් ගෞතමයෝ නිච්ඡේදයහ. (සාමග්‍රිපරිභෝග නැත්තාහ)

බ්‍රාහ්මණය, යම් පයභාසයෙකින් මොනනාවට කියනුයෙක් 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ නිච්ඡේදයහ' යි මා ගෙන කියන්නේ නම් තෙල කරුණ ඇත් මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම් (ඡන්ද්‍රාගපරිභෝග සංවිධාන) රූපභෝග කෙතෙක්, ශබ්ද භෝග කෙතෙක්, ගන්ධභෝග කෙතෙක්, රසභෝග කෙතෙක්, ස්ප්‍ර්ෂ්ටව්‍යභෝග කෙතෙක් වන්නාහු නම් ඔහු තරාගතයනට ප්‍රතීණයහ, උසුන් මුල් ඇතියහ, තාලාවස්තු කෘතයහ, අනභාවකෘතයහ, මතුයෙහි නුපදනා සැහැටි ඇතියහ. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනනාවට කියනුයෙක් 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ නිර්භෝගයහ' යි මා ගෙන කියන්නේ නම් මේ ඒ කරුණයි. යම් කරුණක් සඳහා තෝ කියති නම් ඒ නො වේ.

3. හවත් ගෞතමයෝ අක්‍රිය වාදයහ. (කුලසමුද්ධාර කම් නො කරන්නෙක)

බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනනාවට කියනුයෙක් 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ අක්‍රියවාද ඇතියහ' යි මා ගෙන කියන්නේ නම් තෙල පයභාස ද ඇත. බ්‍රාහ්මණය, මම් වනාහි කායදුශ්චරිතය වාක් දුශ්චරිතය මනෝ දුශ්චරිතය නො කටයුතු යයි කියමි. නොයෙක් අයුරින් කරනු ලබන ලමු අකුසල දහම් නොකටයුතු යයි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනවට කියනුයෙක් 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ අක්‍රියවාදයහ' යි මා ගෙන කියන්නේ නම් මේ ඒ පයභාස යි. තෝ යමක් සඳහා කියනෙහි නම් එය නොවේ.

4. හවත් ගෞතමයෝ උච්ඡේදවාද (ලොකප්‍රචේතිය මුලසුන් කරන වාද) ඇතියහ.

බ්‍රාහ්මණය, මොනනාවට කියනුයෙක් යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ හවත් ගෞතම උච්ඡේදවාද ඇත්තෙකැයි මා ගෙන කියා නම්, තෙල කරුණ ඇත් මැයි. බ්‍රාහ්මණය, මම් වනාහි රාගයාගේ දොෂයාගේ මෝහයාගේ උච්ඡේදය කියමි නන්වැදෑරුම් වූ ලමු අකුසල් දහමුන්ගේ උච්ඡේදය කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනවට කියනුයෙක් 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ උච්ඡේදවාද ඇතියහ' යි මා ගෙන කියා නම්, මේ ඒ පයභාස වෙයි. යම් කරුණක් සඳහා තෝ කියති නම් එය නො වේ මැයි.

5. ජෙඳුවර්ගි හවං ගොතමොති,

අපී ඛෙවස ප්‍රාභමණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා
වදමානො වදෙය්‍ය 'ජෙඳුවර්ගි සමණො ගොතමො'ති. අහං හි ප්‍රාභමණ,
ජිඳුවර්ගි කායද්වවරිතෙන වර්ද්ධවරිතෙන මනොද්වරිතෙන, අනෙකවර්ගි-
කානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපක්ඛියා ජිඳුවර්ගි, අයං ඛො
ප්‍රාභමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය,
'ජෙඳුවර්ගි සමණො ගොතමො'ති, නො ව ඛො යං නිං සක්ඛිය වදෙසි,

6. චෙනයිකො හවං ගොතමොති,

අපී ඛෙවස ප්‍රාභමණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා
වදමානො වදෙය්‍ය 'චෙනයිකො සමණො ගොතමො'ති. අහං හි ප්‍රාභමණ
චිත්තයා ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දෝසස්ස මොහස්ස, අනෙකවර්ගිකානං
පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං චිත්තයා ධම්මං දෙසෙමි. අයං ඛො
ප්‍රාභමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය
'චෙනයිකො සමණො ගොතමො'ති, නො ව ඛො යං නිං සක්ඛිය වදෙසි.

7. තපස්සි හවං ගොතමොති.

අපී ඛෙවස ප්‍රාභමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා
වදමානො වදෙය්‍ය 'තපස්සි සමණො ගොතමො'ති, තපනීයාහං ප්‍රාභමණ,
පාපතෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදමි කායද්වවරිතං වර්ද්ධවරිතං මනොද්වරිතං,
යස්ස ඛො ප්‍රාභමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිනා උච්ඡික්ඛමුලා
තාලාවස්ථිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, තමහං තපස්සිති වදමි,
තරාගතස්ස ඛො ප්‍රාභමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මො පභිනා
උච්ඡික්ඛමුලා තාලාවස්ථිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, අයං ඛො
ප්‍රාභමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය 'තපස්සි
සමණො ගොතමො'ති, නො ව ඛො යං නිං සක්ඛිය වදෙසි.

5. හවත් ගෞතමයෝ ජුගුප්සා (කුලපමුද්ධාරකම් පිළිබඳ පිළිකුල) ඇතියහ.

බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට කියනුයෙක් යම් කරුණකින් 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ ජුගුප්සා ඇතියහ'යි කියා නම්, තෙල කරුණ ඇත් මැයි. බ්‍රාහ්මණය, මම වනාහි කායදුශ්චරිතය වාග්දුශ්චරිතය මනෝදුශ්චරිතය පිළිකුල් කරමි. නන් වැදෑරුම් ලමු අකුසල දහම් සමවැදුම පිළිකුල් කරමි. බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට බණන්තෙක් යම් කරුණකින් මා ගෙන 'ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ජුගුප්සා ඇතියහ'යි කියනේ නම් මේ එ කරුණයි. යමක් සඳහා තෝ කියති නම් එය නොවේ.

6. හවත් ගෞතමයෝ වෙනයිකයහ. (චිත්තය නය කටයුත්තෙක)

බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට කියනුයෙක් මා ගෙන යම් කරුණකින් 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ වෙනයිකයහ'යි කියා නම්, තෙල කරුණ දීඝාමාන වේ මැයි. බ්‍රාහ්මණය, මම වනාහි රාගයාගේ දොෂයාගේ මෝහයාගේ විනය පිණිස දහම් දෙසමි. නන් වැදෑරුම් ලමු දහළින්ගේ විනය පිණිස දහම් දෙසමි. බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට බණනුයෙක් යම් කරුණකින් මා ගෙන 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ වෙනයිකයහ'යි බණනේ නම් මේ ඒ කරුණය, තෝ යම් කරුණක් සඳහා කියති නම් එය නොවේ.

7. හවත් ගෞතමයෝ තපස්විහ. (සත්පුරුෂා වාරවිරහිත දිළින්දෙක)

බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට කියනුයෙක් මාගෙන 'ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ තපස්විහ'යි කියා නම් තෙල කරුණ ඇත්මැයි. බ්‍රාහ්මණය, මම කාය දුශ්චරිත වාග්දුශ්චරිත මනෝදුශ්චරිත යන ලමු අකුසල් දහම් සපතිය (තැළිය සූතුය'යි) යි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යමක්හු හට තපතිය වූ ලමු අකුසල දහම්හු ප්‍රභිණ වෙත් නම් උසුන් මුල් ඇත්තාහු වෙත් නම්, තාලාවස්තු කෘත වෙත් නම්, අනභාවකෘත වෙත් නම්, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇතියහු කරන ලද්දහු වෙත් නම්, ඔහු මම තපස්වී යයි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තරාගතයන්ගේ තපතිය ලාමක අකුසල ධර්මයෝ ප්‍රභිණ වෙත්, උච්ඡින්න මුල වෙත්, තාලාවස්තු කෘත වෙත්, අනභාවකෘත වෙත්, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇතියහ. බ්‍රාහ්මණය, යම් පසාදයකින් මොනොවට කියන්නෙක් මාගෙන 'ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ තපස්විහ'යි කියන්නේ නම් මේ ඒ කරුණයි. තෝ යම් කරුණක් සඳහා කියනෙහි නම් එය නො වේ.

8. අපගබෙහා හවං ගොතමාති.

අපී ධෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායෙ යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානෝ වදෙයා: 'අපගබෙහා සමණො ගොතමො'ති. යසං ධො බ්‍රාහ්මණ, ආයතීං ගබ්ගසෙයා: පුනබ්ගවාහිති ඛෙතති. පභීනා උච්ඡින්නමුලා තාලාවස්ථිකතා අනභාව කතා ආයතීං අනුපාද ධමමා, තමහං අපගබෙහාති වදමී තපාගතසං ධො බ්‍රාහ්මණ, ආයතීං ගබ්ගසෙයා: පුනබ්ගවාහිති ඛෙතති පභීනා උච්ඡින්නමුලා තාලාවස්ථිකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුපාදධමමා, අයං ධො බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන, සමමා වදමානෝ වදෙයා 'අපගබෙහා සමණො ගොතමො'ති නො ව ධො යං තං සන්ධාය වදෙසි.

සෙයාරාපි බ්‍රාහ්මණ, කුක්කුටියා අණ්ඩාති අට්ඨ වා දස වා ආදාස වා, තානස්ස කුක්කුටියා සමමා අධිසංකාති සමමා උරිසෙදිතාති සමමා පරිභාථිතාති, යො නු ධො තෙසං කුක්කුටිජාපයානං පඨමතරං පාදනට්ඨිධාය වා මුඛකුණ්ඩකෙන වා අණ්ඩකොසං පදලෙකා සොත්ථිනා අභිතිබ්බිජෙජයා, කිත්ති සථාසං වචනියො ජෙට්ඨො වා කණ්ට්ඨො වාති?

ජෙට්ඨොතිසං හො ගොතම, වචනියො, සො හි තෙසං ජෙට්ඨො හොතිති.

එවමෙව ධො අහං බ්‍රාහ්මණ, අච්ඡාගතාය පජාය අණ්ඩභුතාය, පරි-යොනද්ධාය අච්ඡාණ්ඩකොසං පදලෙකා එකොව ලොකෙ අනුක්කරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධො, අහං හි බ්‍රාහ්මණ. ජෙට්ඨො සෙට්ඨො ලොකසං.

ආරඬං ධො පන මෙ බ්‍රාහ්මණ, ඒරියං¹ අහොසි අසලඝීනං උපට්ඨිතා පති අසම්මුඛිං.² පසංද්ධා කායො අසාරඥො; සමාහිතං චිත්තං එකණං. සො ධො අහං බ්‍රාහ්මණ, විචිට්ඨව කාමෙහි විචිට්ඨ අකුසලෙහි ධමමෙහි සචිතකං සචිතාරං විවෙකජා ජිතිසුඛං පඨමං කුඩානං උපසම්පජ්ජ චිහරාමි,

චිතකකථිවාරානං මුපසමා අජ්ඣත්තං සමපසාදනං චෙතසො එකොදි-භාවං අචිතකං අචිතාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං කුඩානං උපසම්පජ්ජ චිහරාමි,

1. ඒරියං - මජ්ඣ.

2. අසම්මුඛිං - මජ්ඣ. පිඤ්ඤ.

8. භවත් ගෞතමයෝ අපගභියහ (භීතගභී ඇතියහ)

බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මා ගෙන 'ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ අපගභියහ'යි කියා නම් තෙල කරුණ වීද්‍යාමාන වෙයි. බ්‍රාහ්මණය, යමකුගේ මතුයෙහි ගභියය්‍යාව පුනභීවයෙහි අභිනිවිෂ්ටිය ප්‍රභීණ ද, උච්චිත්තමුල ද, කාලාවස්තුකෘත ද, අනභාවකෘත ද, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇතියේ ද, ඔහු මම අපගභියයි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තපාගතයන්ගේ අනාගතයෙහි මාතෘගභීයය්‍යාව පුනර් භවයෙහි අභිනිවිෂ්ටිය ප්‍රභීණ ය, උසුන් මුල් ඇතියේ ය, තාලාවස්තු කෘත ය, අනභාවකෘත ය. මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇතියේ ය. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මා ගෙන 'ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ අපගභියහ'යි කියා නම් මේ ඒ කරුණයි. යම් කරුණක් සඳහා තෝ කිය'හි නම්, එය නො වේ.

බ්‍රාහ්මණය, යම් පරිදි කිකිළියගේ බිඳුවට අටෙන් හෝ දසයක් හෝ දෙළසෙක් හෝ ඇත් ද, ඒ බිඳුවටහු කිකිළිය විසින් මොනොවට අධිශයිත වුව:හු මොනොවට උණුසුම් ගන්වන ලද්දහු මොනොවට පරිභාවිත වෙති. ඒ කුකුළු පැටවුන් අතුරෙන් යමෙක් ම පළමු ම පානිය සිළින් හෝ මුවකුඩින් හෝ අශ්ව කෝෂය පළාගෙන සුවයේ නික්මෙනුයේ නම්, හේ දෙටයි හෝ කනිටු යයි හෝ කීමැයි කිවයුතු වන්නේ ද?

භවත් ගෞතමයනි, හේ දෙටුයයි කියයුතු වන්නේ ය, හේ ම ඔවුනතුරෙහි දෙටු වෙයි.

බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් මම අවිද්‍යාගත වූ (අවිද්‍යා) බිඳුවටෙහි උපන් අවිද්‍යායෙන් වැළඳුණු සත්ත්වයා ප්‍රජායෙහි අවිදු බිඳුවට පළාගෙන ලෙව්හි අද්විතීය වූයෙම් අනුත්තර සමාක් සම්බෝධිය පිළිවිදියෙම් වෙමි. බ්‍රාහ්මණය, මම ම ලොවට ජොෂ්ඨයෙමි, ශ්‍රෙෂ්ඨයෙමි.

බ්‍රාහ්මණය, මා විසින් අරඹන ලද (සිවුරහ) වැර අසල්ලින විය, (අරමුණට අභි මුඛව) එළඹ සිටී සිහිය මුළාවට පත් නො විය. කය (කායවිත්තපස්සද්ධි වසයෙන්) සන්තුනුයේ ම පහවූ දරට ඇතියේ විය. සමාධිගත වූ සිත අවල විය. බ්‍රාහ්මණය, මම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ලමු දහමුත් ගෙන් වෙන් ව ම සවිකර්ක වූ සවිචාර වූ විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා සුඛ ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානයට එළඹ වෙසෙමි.

විකර්කවිචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් අධ්‍යාත්මයෙහි ප්‍රසාදය ඇති වික්කයාගේ එකෝදිභාවය ඇති විකර්කරහිත වූ විචාර රහිත වූ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා සුඛය ඇති ද්විතීය ධ්‍යානයට එළඹ වෙසෙමි.

පිතියා ව විරාගා උපෙක්කමකා¹ ව විහරාමි. සතො ව සමපජානො සුඛස්ස කායෙන පටිසංවෙදෙමි, යං තං අරියා ආවික්කන්ති. 'උපෙක්කමකා සතිමා සුඛවිහාරි'ති තං තතියං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරාමි.

සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බෙව සොදනස්ස දෙමනස්සානං අසංඛමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්කමසතිපාරිසුද්ධිං. චතුස්සං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරාමි.

සො ඵලං සමාහිතෙ වීරෙක පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අනඛණ්ණ විගතපක්කිලොප මුද්දහනෙ කම්මනියෙ ධීනෙ ආනෙස්සප්පකෙක පුබ්බෙතිදාසානුස්සතිස්සංයාය වීරතං අභිනින්නාමෙසිං.

සො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිදාසං අනුස්සරාමි සෙයාපීදං: එකමි ජාතිං දෙමි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙයං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිදාසං අනුස්සරාමි. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ රක්ඛිතා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථා තං අප්පමිත්තස්ස ආනාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, පඨමා අභිනිබ්බිද්ද අහොසි කුක්කුට්ඨජාපකසෙධෙ අණ්ඩකොසමො,

සො ඵලං සමාහිතෙ වීරෙක පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අනඛණ්ණ විගතපක්කිලොප මුද්දහනෙ කම්මනියෙ ධීනෙ ආනෙස්සප්පකෙක සත්තාගං චුතප්පාතස්සංයාය වීරතං අභිනින්නාමෙසිං. සො දිබ්බිකා වක්ඛනා විසුද්ධන අතික්කන්තොනුසංසන්න සත්තෙ පස්සාමි චම්මානෙ උප්පජ්ජමානෙ හිතෙ පණ්ණෙකෙ සුඛණ්ණෙකෙ දුක්ඛණ්ණෙකෙ සුගතෙ දුගතෙ යථාකම්මිපගෙ සත්තෙ පජානාමි -පෙ- අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රක්ඛිතා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථා තං අප්පමිත්තස්ස ආනාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො, අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, දුතියා අභිනිබ්බිද්ද අහොසි. කුක්කුට්ඨජාපකසෙධෙ අණ්ඩකොසමො.

1. උපෙක්කමා - කප්පි

ප්‍රීතියගේ ද විරාගයෙන් උපේක්ෂා ඇතියෙම වෙසෙමි, යම් දහනක් සඳහා 'උපේක්ෂා ඇතියේ ස්මෘතිමත් වූයේ සුඛවිහාරී' යයි ආයතියෝ කියත් නම්, ඒ තෘතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙමි.

සුඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් පළමු ම සොම්නස් දෙමනසුන් ගේ අස්තගමනයෙන් නිද්‍රාවූ නො සුවවූ උපේක්ෂා හා ස්මෘතියෙන් පිරිසිදු වූ චතුත්ථ ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙමි.

හේ මම මෙසෙයින් සිත සමාධිගත වූ කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි පයඛිච්ඡත වූ කල්හි අඛණ්ණ රහිත වූ කල්හි පහවූ කෙලෙස් ඇති කල්හි මෘදු වූ කල්හි කර්මණ්‍ය කල්හි ස්ථිත කල්හි ස්ථිරභාවයට ගිය කල්හි පූරේ නිවාසානු-ස්මෘතිඥනය පිණිස සිත වෙසෙයින් නැමිමි.

ඒ මම අනේකවිධ වූ පෙරවිසූ කඳ පිළිවෙළ සිහිකරමි. කෙසේ ය යත්: එක් ජාතියකුදු ජාතදේකකුදු ... මෙසේ සාකාර වූ උදෙසැ සහිත වූ අනේකවිධ වූ පූර්විවාසය සිහිකරනෙම වෙමි. බ්‍රාහ්මණය, ඌ පළමු යම්හි මා විසින් මේ ප්‍රථම විද්‍යා තොමෝ ලබන ලදු, අවිදු නසන ලදු, විද්‍යාව උපන, මොහාඤ්ඤාකාරය පහව ගියේ ය. ප්‍රඥලෝකය උපන, (ස්මෘතිහුගේ අවිප්‍රවාසයෙන්) අප්‍රමත්ත වූ කෙලෙස් තවනවැර ඇති (කාය ජීවිතදෙක්හි නිරපෙක්ෂක ව) නිවන් කෙරේ මෙහෙයූ සිත් ඇතියකුහට යම් සේ වේ නම් එසේ ය. බ්‍රාහ්මණය, ඛිජ්ජවට්ඨන් කුකුළු පැටවකුගේ (උපත) බදු මාගේ මේ පළමු (ආයතියානි සංඛ්‍යාත) අභිනිවෘත්තිය විය.

එ මම මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි පයඛිච්ඡත කල්හි කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි පහ වූ උපක්කේශ ඇති කල්හි මෘදු වූ කල්හි කම්මණ්‍ය වූ කල්හි ස්ථිත කල්හි ස්ථිර වූ කල්හි සත්ත්වයන්ගේ චුතුපපාතඥනය පිණිස සිත නැමුයෙමි. එ මම වෙසෙයින් පිරිසිදු වූ මිනිසැය ඉක්ම ගිය දිවැසින් චුතවන්තා වූ ද උපද්‍යා වූ ද හීන වූ ද ප්‍රණීත වූ ද සුවර්ණ වූ ද දුර්ණ වූ ද මනාගති ඇත්තා වූ ද දුර්ගති ඇත්තා වූ ද සත්ත්වයන් දක්මි, කම් වූ පරිදි යන සත්ත්වයන් දන්මි ... බ්‍රාහ්මණය, ඌ මැදුම් යම්හි මේ දෙවන විද්‍යාව මා විසින් ලබන ලදු, අවිදු නසන ලදු, විද්‍යාව උපන; මොහාඤ්ඤාකාරය නසන ලදී. ප්‍රඥලෝකය උපන, අප්‍රමත්තව කෙලෙස් තවනවැර ඇතිව නිවන් කෙරෙහි මෙහෙයූ සිත් ඇතිව වාස කරන්නහුට යම් සේ නම් එසේයි. බ්‍රාහ්මණය, කුකුළු පැටවකුගේ ඛිජ්ජවට්ඨන් (නික්මීම) සෙයින් මාගේ මේ දෙවන අභිනිවෘත්තිය විය. **ඉති**

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සො ඵට්ඨං සමාභිනෙ විකෙත පරිසුද්ධං පරියොදනෙ අනඛණ්ණෙ විගතපකතිලෙසෙ මුද්දානෙ කමන්තියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජපභෙතෙ ආසවානං බ්‍යඤ්ඤායං විතං අභිනිත්තාමෙසිං, සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං අඛණ්ණකුසිං, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං අඛණ්ණකුසිං. අයං දුක්ඛ නිරොධොති යථාභූතං අඛණ්ණකුසිං. අයං, දුක්ඛනිරොධගාමීනී පටිපද්ධති යථාභූතං අඛණ්ණකුසිං.

ඉමෙ ආසවානි යථාභූතං අඛණ්ණකුසිං. අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං අඛණ්ණකුසිං. අයං ආසවනිරොධොති යථාභූතං අඛණ්ණකුසිං, අයං ආසවනිරොධගාමීනී පටිපද්ධති යථාභූතං අඛණ්ණකුසිං.

තස්ස මෙ ඵට්ඨං ජානනො ඵට්ඨං පසස්සො කාමාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ, භවාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ, දිට්ඨාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ, අවිජ්ජාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ. විමුක්තස්මිං විමුක්තස්මිං ඤාණං අහොසි. ඛිණ්ණා ජාති, වුස්සිතං චුක්ඛවරියං, නතං කරණියං, නාපරං ඉත්තනායාති අඛණ්ණකුසිං. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රත්තියා පට්ඨමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථාංතං අප්පමත්තස්ස ආනාපිනො පභිත්තතස්ස විහරතො. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, තතියා අභිනිබ්බිද්ද අහොසි කුක්කුට්ඨජාපකසෙසව අණ්ඩකොසමානි.

ඵට්ඨං වුක්කෙ වෙරෙ ඤ්ජා බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ඵතදවොට්ඨ: ජෙට්ඨො භට්ඨං ගොතමො, සෙට්ඨො භට්ඨං ගොතමො, අභික්කන්තං හො ගොතම, අභික්කන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භට්ඨං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතංහෙ පාණ්ඩුපෙත්තං සරණං ගතන්ති.

8. 1. 2. 2

සිහසෙනාපති සුත්තං

ඵකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සමනුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡි සන්තාගාරෙ සන්තිසින්නා සන්තිපතිනා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණ්ණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණ්ණං භාසන්ති. සඛස්ස වණ්ණං භාසන්ති.

ඒ මම මෙසේ සිත සමාහිත වූ කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි පයථිච්ඡාදන කල්හි කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි උපක්කමයෙන් ගෙන් පහ වූ කල්හි මාදු වූ කල්හි කම්මය වූ කල්හි සමීති ප්‍රාප්ත කල්හි නිශ්චල භාවයට පත් කල්හි ආසුචක්ෂයඤාය පිණිස සිත නතු කෙළෙමි. ඒ මම 'මේ (පස්කද) දුකැ'යි ඇතිසැටි මැනැවින් දැනගනිමි. මේ (කාෂ්ණාව) දුඃඛ සමුදය යි මැනැවින් ඇතිසැටි දැන ගනිමි. මේ (නිර්වාණය) දුඃඛ නිරොධය යි ඇතිසැටි මැනැවින් දැන ගනිමි. මේ (අරි අටහි මහ) දුඃඛ නිරොධගාමිනී ප්‍රතිපදා යි ඇතිසැටි මැනැවින් දක්මි.

මොහු ආසුචයහයි යථාභූතය මැනැවින් දක්මි, මේ ආසුච සමුදය යි යථාභූතය මැනැවින් දක්මි, මේ ආසුච නිරොධය යි යථාභූතය මැනැවින් දක්මි, මේ ආසුච නිරොධගාමිනී ප්‍රතිපදා යි යථාභූතය මැනැවින් දක්මි.

මෙසේ දන්තා වූ මෙසේ දක්තා වූ ඒ මාගේ සිත කාමාසුචයෙකුදු මිදුනේ ය, භවාසුචයෙකුදු සිතමිදුනේ ය, දාෂ්ට්‍යාසුචයෙකුදු සිතමිදුනේ ය, අවිද්‍යාසුචයෙකුදු සිත මිදුනේ ය. විමුක්ත වූ කල්හි මිදුනේ ය යි (ප්‍රත්‍යාවක්ෂා) ඤාය විය, ජාතිය ක්ෂණ විය, මගබ්බසර වැස නිමවන ලදි, සිවුමහ කටයුතු කොට නිමවන ලදි, මේ අභික්ඛය පිණිස අන්කරණි නැතැයි දක්මි. බ්‍රාහ්මණය, රෑ පැසුළු යමිහි මා විසින් මේ තෙවන (අර්හත්මාභිඤාන සංඛ්‍යාත) විද්‍යාව ලබන ලදු, (සිවුසස් මුවහ කරන) අවිද්‍යාව නසන ලදු, විද්‍යාව උපන, (මොහ සංඛ්‍යාත) තමය නසන ලදු, ආලෝකය උපන. අප්‍රමත්ත වූ කෙලෙස්තවන වැර ඇති ව නිවන් කෙරේ මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසන්තනුට යම් සේ වේනම් එසේ යි. බ්‍රාහ්මණය, බිජුවටින් (තික්මෙන) කුකුළු පැටවකුගේ මෙන් මාගේ මේ තෙවන අභිනිවෘතිය වී.

මෙසේ වදළ කල්හි වෙරඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණ තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මො සැලකෙළේ ය: "හවත් ගෞතමයෝ ජොෂ්ඨයහ, හවත් ගෞතමයෝ ශ්‍රේෂ්ඨයහ. හවත් ගෞතමයෙනි, ඉතා කාන්තවෙයි, හවත් ගෞතමයෙනි, ඉතා කාන්ත වෙයි... හවත් ගෞතමයෝ අද පටන් මා දිවි හිමි කොට සරණ ගිය උච්ඡුචකු කොට ධරත්ව" යි.

8. 1. 2. 2

සීහසෙනාපති සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර මහවෙහෙහි කුටාගාර ශාලාවෙහි වසන සේක. එ සමයෙහි ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ බොහෝ ලිච්ඡවීහු සන්ථාගාර ශාලාවෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ වනති, ධර්මයාගේ ගුණ වනති, සංඛ්‍යායාගේ ගුණ වනත්.

තෙත බො පන සමයෙන සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨසාවකො කසං පරියායං නිසිනොති හොති. අප් බො සීහස්ස සෙනාපතියස්ස එතදහොසි; නිසංසං බො සො හගවා අරහං සමොසමබුද්ධො භවියාති. තථා හි මෙ සමබුද්ධා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡවී සන්තොගාරෙ සනතිසින්නා සනති-පතිනා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති, සබ්බස්ස වණණං භාසන්ති. යනනුනාහං නං හගවන්තං දස්සනාය උපසංඝායමයං අරහන්තං සමොසමබුද්ධන්ති.

අප් බො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නානපුරුෂො ඵෙතනුප-සංඝමි. උපසංඝමිත්වා නිගණ්ඨං නානපුරුෂං එතදවොච: ඉවජාමහං හතෙන, සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසංඝමිතුන්ති.

කිං පන ත්වං සීහ, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසංඝමිස්සයි. සමණො හි සීහ, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

අප් බො සීහස්ස සෙනාපතියස්ස යො දහොසි ගමියාභිසංඛාරො.¹ හගවන්තං දස්සනාය, සො පටිපස්සමි.

දුතියමපි බො සමබුද්ධා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡවී සන්තොගාරෙ සනතිසින්නා සනතිපතිනා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණණං භාසන්ති, ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති, සබ්බස්ස වණණං භාසන්ති.

දුතියමපි බො සීහස්ස සෙනාපතියස්ස එතදහොසි: නිසංසං බො සො හගවා අරහං සමොසමබුද්ධො භවියාති. තථා හි 'මෙ සමබුද්ධා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡවී සන්තොගාරෙ සනතිසින්නා සනතිපතිනා අනෙකපරියා-යෙන බුද්ධස්ස වණණං භාසන්ති, ධම්මස්ස වණණං භාසන්ති, සබ්බස්ස වණණං භාසන්ති. යනනුනාහං නං හගවන්තං දස්සනාය උපසංඝායමයං අරහන්තං සමොසමබුද්ධන්ති.

අප් බො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නානපුරුෂො ඵෙතනුප-සංඝමි. උපසංඝමිත්වා නිගණ්ඨං නානපුරුෂං එතදවොච: ඉවජාමහං හතෙන, සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසංඝමිතුන්ති.

කිං පන ත්වං සීහ, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොත-මං දස්සනාය උපසංඝමිස්සයි, සමණො හි සීහ, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

1. ගමියාභිසංඛාරො, සිද්ධ.

එ සමයෙහි නුවට සවු සිංහ සේනාපති එ පිරිස්හි හුන්නේ වෙයි. එ කල්හි සිංහ සේනාපතිහට තෙල සිත විය: “නිසැකින් ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධ වන්නාහ. එහෙයින් ම මේ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ වූ ලිච්ඡවිහු සන්ථාරාගාරයෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ වනත්, ධර්මයාගේ ගුණ වනත්, සංඛ්‍යායාගේ ගුණ වනත්. මම ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධයන් දක්නා පිණිස එළඹෙමි නම් මනා මැනු”යි.

ඉක්බිති සිංහසේනාපති නුවට නාතපුත් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ කිහිණියානාන පුඤ්ඤානට මෙය කීය: “වහන්ස, මම මහණ ගොයුම්හු දක්නා පිණිස එළඹෙනු කැමැත්තෙමි”යි.

සිහය, තෝ ක්‍රියාවාද ඇත්තෙහි ම කවර හෙයකින් අක්‍රියවාද ඇති මහණ ගොයුම්හු දක්නා පිණිස එළඹෙනුයෙහි ද? සිහය, අක්‍රියවාද ඇත්තේ ම මහණ ගොයුම් අක්‍රියාව පිණිස දම් දෙසන්නේ ය. එයින් සවිචන් භික්ෂු වන්නේ ද වෙයි.

එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්ම පිණිස සිංහ සේනාපතිහුගේ යම් ගමන සඳහා කරන පියෝ වී නම්, එය සන්නිත.

දෙවන වට දු බොහෝ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ වූ ලිච්ඡවිහු සන්ථාරාගාරයෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ වනත්, ධර්මයාගේ ගුණ වනත්, සංඛ්‍යායාගේ ගුණ වනත්.

දෙවන වට දු සිංහ සේනාපති හට තෙල සිත විය: නිසැකින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධ වන්නාහ. එහෙයින් ම මේ බොහෝ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ ලිච්ඡවිහු සන්ථාරාගාරයෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ වනත්, ධර්මයාගේ ගුණ වනත්, සංඛ්‍යායාගේ ගුණ වනත්. මම ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධයන් දක්නා පිණිස එළඹෙමි නම් මනා මැනුයි.

ඉක්බිති සිංහසේනාපති තෙම නුවට නාතපුත්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ නුවට නාතපුත්තහට තෙල සැල කෙළේය: “වහන්ස, මම මහණ ගොයුම්හු දක්නා පිණිස එළඹෙනු කැමැත්තෙමි”යි.

සිහය, තෝ කිරියවාද ඇතියෙහි ම අකිරියවාද ඇති මහණ ගොයුම් දක්නට කවර හෙයින් එළඹෙන්නෙහිද? සිහය, මහණ ගොයුම් වනාහි අකිරියවාද ඇත්තේ ම අක්‍රිය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සවිචන් භික්ෂු වන්නේ ද වෙයි.

දුතියමි ඛො සිහසු සෙනාපතිය සො අහොසි ගමියාහිසඛාරො හගවතං දස්සනාය, සො පටිපසසමහි.

තතියමි ඛො සම්මහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡවී සන්ථාගාරෙ සනතිසිත්තා සනතිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසනති, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසනති, සඛස්ස චණ්ණං භාසනති.

තතියමි ඛො සිහසු සෙනාපතිය එතදහොසි: නිසංසයං ඛො සො හගවා අරහං සමුදාසමබුද්ධො හවිසසති. තථා හිමෙ සම්මහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡවී සන්ථාගාරෙ සනතිසිත්තා සනතිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසනති, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසනති, සඛස්ස චණ්ණං භාසනති. කිං හිමෙ කරිස්සනති නිගණ්ඨා අපලොකිතා වා අනපලොකිතා වා, යනනුනාහං අනපලොකිතාව නිගණ්ඨො තං හගවතං දස්සනාය උපසඛක්ඛෙය්‍යං අරහතං සමුදාසමබුද්ධනති.

අථ ඛො සීහො සෙනාපති පඤ්චතෙහි රථසතෙහි දිවාදිවස්ස වෙසාලියා නියායාසි හගවතං දස්සනාය. යාවතිකා යානස්ස භූමි, යානෙ න ගතවා යානා පටව්චාරොහිත්වා පනතිකොව ආරාමං පාවිසි. අථ ඛො සීහො සෙනාපති යෙන හගවා තෙත්‍රපසඛත්ථි, උපසඛත්ථිත්වා හගවතං අභිවාදෙත්වා එකමතං. නිසීදි, එකමතං. නිසීනෙතා ඛො සීහො සෙනාපති හගවතං එතදවොච:

සුතං මෙ'තං හතෙත, අකිරියවාදෙ සමණො ගෞතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ වීනෙතිති. යෙ තෙ හතෙත, එවමාහංසු: අකිරියවාදෙ සමණො ගෞතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ වීනෙතිති. කච්චි තෙ හතෙත, චුත්තවාදිනො? න ව හගවතං. අභුතෙන අභිභාවිකකතති, ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොන්ති, න ව කොචි සහධම්මකො වාදනුවාදෙ ගාරයහං යානං ආගච්ඡති? අනභිභක්ඛානුකාමාහි මයං හතෙත, හගවතං, නති.

1. අතී සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමුදා වදමානො වදෙය්‍ය අකිරියවාදෙ සමණො ගෞතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ වීනෙතිති.

2. අතී සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමුදා වදමානො වදෙය්‍ය, කිරියවාදෙ සමණො ගෞතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ වීනෙතිති.

දෙවනවට ද සිංහසෙනාපතිහුගේ භාග්‍යවත්හු දැකීම පිණිස යම් බදු ගමන සඳහා කරන පියොවෙක් වී නම් එය සත්හිත.

තෙවනවටත් අතිප්‍රසිද්ධ ලිච්ඡවීහු සන්ථාගාරයෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ බණත්, දහමිහුගේ ගුණ බණත්, සඟුන් ගුණ බණත්, තෙවනවටත් සිංහසෙනාපතිහට තෙල සිත විය.

භිෂැකීන් ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්භන් සමයක් සම්බුද්ධ වන්නාහ. එ හෙයින් ම මේ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ ලිච්ඡවීහු සන්ථාගාරයෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ බණත්, දහම ගුණ බණත්, සඟුන් ගුණ බණත්. කළ ආපුට්‍යා ඇතියාහු වෙන්වයි, කළ ආපුට්‍යා නැතියාහු වෙන්වයි මේ නුවටහු මට කුමක් නම් කරන්ද? මම නුවවුන් ආපුට්‍යා නොකොට ම ඒ භාග්‍යවත් අර්භන් සමයක් සම්බුද්ධයන් දක්නා පිණිස එළඹෙන්නෙමි නම් මනා මැනු යි.

එ කල්හි සිංහසෙනාපති තෙම පන්සියක් පවුණැති රියෙන් දෙවෙන් දවල් භාග්‍යවතුන් දක්නට විසල්පුරින් නික්ම ගියේ ය. යානයට බිම යම්තාක් ද එතෙක් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමනෙහි යෙදුනේ ම ආරාමයට පිවිසියේ ය. ඉක්බිති සිංහසෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැඳ එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් සිංහසෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කිය:

වහන්ස, 'අක්‍රියවාද ඇති මහණ ගොයුම් අක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් ම සවිචන් භික්ෂුවන්ගේ ය, යන තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලද. වහන්ස, යම් බදු ඔහු අක්‍රියවාද ඇති මහණ ගොයුම් අක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය: එයින් ම සවිචන් භික්ෂුවන්ගේ යයි මෙසේ කියත් නම් වහන්ස, කිම ඔහු හඟවත්හට කියුවා කියනු වෙන්ද? හඟවත්හට අඟුකයෙන් අඟ්‍යාබ්‍යාන නො කෙරෙත්ද? (භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ) ධර්මයට අනුකාරණයක් කියත්ද? කිසි සහධාර්මික වූ වාදනුවාදයෙකුත් ගැරහිය යුතු කරුණට නො ඒ ද? වහන්ස, අපි වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අඟ්‍යාබ්‍යාන (අඟුකයෙන්) කියනු කැමැත්තමෝ නොවමිහ) නො කරනු කැමැත්තමිහ'යි.

1. සිහස, 'මහණ ගොයුම් අක්‍රියවාද ඇතියේ අක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් ම සවිචන් භික්ෂුවන්ගේ ය යම් අයුරෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මා ගෙන කියන්නේ නම් ඒ කරුණ ඇත.

2. සිහස, 'මහණ ගොයුම් ක්‍රියවාද ඇත්තේ ක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය: එයින් සවිචන් ද භික්ෂු වන්නේ ය'යි යම් අයුරෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

2. කතමොව සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය කිරියවාදෙ සමණො ගොතමො කිරියාය ධමමං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති: අහං භි සිහ, කිරියං වදමි. කායසුචරිතස්ස වච්ඡුචරි- තස්ස මනොසුචරිතස්ස, අනොකච්චිතානං කුසලානං ධම්මානං කිරියං වදමි. අයං ඛො සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය කිරියවාදෙ සමණො ගොතමො කිරියාය ධමමං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම උච්ඡේදවාද ඇත්තේ උච්ඡේදය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් ශ්‍රාවකයන්ද භික්ෂු වන්නේ යයි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

4. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම පුරුෂයා කරන සුදු වූයේ පුරුෂයාට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂු වන්නේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

5. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම චෙනයික වූයේ චිත්තය පිණිස දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂු වන්නේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

6. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම තපස්වී වූයේ තපස්වීතාවට දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂු වන්නේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

7. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම අපගභී වූයේ අපගභීතාවට දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂු වන්නේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

8. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම ආශ්වාසක වූයේ ආශ්වාසය පිණිස දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂු වන්නේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

1. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම අක්‍රියවාද ඇත්තේ අක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂු වන්නේ යයි මොනොවට කියන්නෙක් යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම වනාහි කායස්ථවර්තයාගේ වාග්ස්ථවර්තයාගේ මනෝස්ථවර්තයාගේ අක්‍රියාව කියන්නෙමි, නන් වැදෑරුම් වූ ලාංඛ අකුශල ධර්මයන්ගේ අක්‍රියාව කියන්නෙමි. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම අක්‍රියවාද ඇත්තේ අක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය; එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂු වන්නේ ය'යි මොනොවට කියන්නෙක් යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම් මේ එ කරුණ යි.

2. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම තෙම ක්‍රියාවාද ඇත්තේ ක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂු වන්නේ යයි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියන්නේ නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම වනාහි කාය සුවර්තයාගේ වාක් සුවර්තයාගේ මනස්සුවර්තයාගේ ක්‍රියාව කියමි, නන් වැදෑරුම් කුසල්දහමුන්ගේ ක්‍රියාව කියමි. සීහය, 'ශ්‍රමණ ගෞතම ක්‍රියාවාද ඇත්තේ ක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂු වන්නේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් මේ එ කරුණ යි.

3. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උචෙද්වාදෙ සමණො ගොතමො, උචෙද්‍ය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, උචෙද්‍යං වදමී රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචෙද්‍යං වදමී. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උචෙද්වාදෙ සමණො ගොතමො උචෙද්‍ය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

4. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො, ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, ජිගුච්ඡාමි. කායදුච්චරිතෙන වච්ඡිච්චරිතෙන මනො දුච්චරිතෙන, අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා ජිගුච්ඡාමි. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

5. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: වෙනයිකො සමණො ගොතමො. විනයාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, විනයාය ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විනයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය වෙනයිකො සමණො ගොතමො, විනයාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

6. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය: තපස්සි සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. තපනීයාහං සීහ, පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදමී කායදුච්චරිතං වච්ඡිච්චරිතං මනොදුච්චරිතං, යස්ස බො සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පහිනා උච්ඡින්නමුලා නාලාවක්ඛිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදමමො. තමහං තපස්සිති වදමී. තපාගතස්ස බො සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පහිනා උච්ඡින්නමුලා නාලාවක්ඛිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදමමො. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය තපස්සි සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

3. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම උච්ඡේද වාද ඇත්තේ උච්ඡේදයට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂුවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය මම වනාහි රාගයාගේ දොෂයාගේ මෝහයාගේ උච්ඡේදය කියන්නෙමි, අනේක විනිත වූ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ උච්ඡේදය කියන්නෙමි. සීහය, ‘‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙම උච්ඡේද වාද ඇතිසේ උච්ඡේදය පිණිස දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂුවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයේ මට කියන්නේ නම් මේ එ කරුණ යි.

4. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙම පුගුප්පා කරන සුලු වූයේ පුගුප්පා කරන සුලු බවට ධර්මය දෙසන්නේය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂුවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම වනාහි කාය දුශ්චරිතයට වාග් දුශ්චරිතයට මනෝ දුශ්චරිතයට පුගුප්පා කරමි, අනේක විනිත වූ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ට සමවැද්දට පුගුප්පා කරමි. සීහය, ‘‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ පුගුප්පා කරන සුලු වූයේ පුගුප්පා කරන සුලු බවට දහම් දෙසන්නේය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂුවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් මේ එ කරුණ වෙයි.

5. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ වෙනයික වූයේ විනය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂුවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයේක් මට කියා නම් එ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම වනාහි රාගයාගේ දොෂයාගේ මෝහයාගේ විනය පිණිස දහම් දෙසමි, අනේකවිධ වූ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ විනය පිණිස දහම් දෙසමි. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ වෙනයික වූයේ විනය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂුවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයේක් මට කියා නම් මේ එ කරුණ වෙයි.

6. සීහය, ‘‘ශ්‍රමණ ගෞතම තපස්වී වූයේ තපස්වී භාවයට ධර්මය දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂුවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම කායදුශ්චරිතය, වාග් දුශ්චරිතය මනෝදුශ්චරිතය යන ලාමක අකුශල ධර්ම තපනීය යි කියමි. සීහය, යමකුගේ තපනීය ලාමක අකුශල ධර්මයෝ ප්‍රභිණ වූවාහු උසුන් මුල් ඇත්තාහු තාලාවස්තුකෘත වූවාහු අනභාවකෘත වූවාහු මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇත්තාහු වෙත් නම්, මම ඔහු තපස්වී යයි කියමි. සීහය; තපාගතයන්හට වනාහි තපනීය වූ ලාමක අකුශල ධර්මයෝ ප්‍රභිණයහ, උච්චින්න මුල්යහ, තාලාවස්තුකෘතයහ, අනභාවකෘතයහ, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇතියහ. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තපස්වී වූයේ තපස්වී භාවයට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂුවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයේක් මට කියා නම්, මේ එ කරුණ වෙයි.

7. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. යසං ඛො සීහ, ආයතිං ගබ්බසෙයා පුනබ්බ වාභිතිබ්බත්ති පභීනා, උච්ඡින්නමුලා තාලාවස්ථකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, තමහං අපගබ්බොති වදමි. තථාගතස්ස ඛො සීහ, ආයතිං ගබ්බසෙයා පුනබ්බවාභිතිබ්බත්ති පභීනා උච්ඡින්නමුලා තාලාවස්ථකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

8. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා අසසාසකො සමණො ගොතමො අසසාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, අසසාසකො පරමෙන අසසාසකා, අසසාසාය ව ධම්මං දෙසෙමි, තෙන ව සාවකෙ විනෙමි. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා අසසාසකො සමණො ගොතමො අසසාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

එවං චුක්ඛෙ සීහො සෙනාපති හගවත්තං එතදවොච: අභික්ඛන්තං හන්තෙ, අභික්ඛන්තං හන්තෙ, -පෙ- උපාසකං මං හන්තෙ, හගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති,

අනුච්චිකාරං ඛො සීහ, කරොහි, අනුච්චිකාරො තුම්භාදීසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු භොතිති.

ඉමිනා පහං හන්තෙ හගවතො භියොසොමන්තාය අත්තමනො අභිරද්ධා, යං මං හගවා උචමාහ: අනුච්චිකාරං ඛො සීහ, කුරොහි, අනුච්චිකාරො තුම්භාදීසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු භොතිති,

7. සිහස, 'ශ්‍රමණ ගෞතම අපගම් වූයේ අපගම්තාව පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවන්ගේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියා නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සිහස, යමක්නුගේ මතුයෙහි මාතෘගම්භයාට පුතභිවාහිනිච්ඡාත්තිය ප්‍රභිණ ද, උච්ඡින්නමුල ද, තාලාවස්තුකෘත ද, අනභාවකෘත ද, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇත්තී ද, මේ ඔහු අපගර්භය යි කියමි. සිහස, තථාගතයන්ගේ මතුයෙහි ගම්භයාට පුතර්භවාහිනිර්වෘත්තිය ප්‍රභිණ ය, උච්ඡින්නමුල ය, තාලාවස්තුකෘත ය, අනභාවකෘත ය, මතුයෙහි නූපදනා සූල ය, සිහස, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අපගම් වූයේ අපගම්තාව පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවන්ගේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් මේ ඒ කරුණ යි.

8. සිහස, 'ශ්‍රමණ ගෞතම ආශ්වාසකවූයේ ආශ්වාසය සඳහා දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවන්ගේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සිහස, මම වනාහි (වතුමාර්ග - එල සඬ්ඛ්‍යාත) උත්තම ආශ්වාසයෙන් ආශ්වාසක වූයෙමි ආශ්වාසය පිණිස දහම් දෙසමි, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවමි. සිහස, 'ශ්‍රමණ ගෞතම ආශ්වාසක වූයේ ආශ්වාසය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවන්ගේ ය'යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියා නම් මේ ඒ කරුණ යි.

මෙසේ වදළ කල්හි සිංහසෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙළ සැළ කෙළේ ය: 'වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය, වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය... වහන්ස, අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගිය උච්චතු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දරන සේක්වා'යි.

සිහස, අනුචිත්තනය කොට (සිතා පිරික්සා) කටයුතු කරව, තා බදු ප්‍රසිද්ධ මනුෂ්‍යයනට අනුචිත්තන ක්‍රියාව ම මනා වෙයි.

වහන්ස, මේ කරුණෙනුත් මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බෞහවින් සතුටු සිතැත්තෙමි ඇලුනෙමි වෙමි. යම් කරුණෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'සිහස, අනුචිත්තන ක්‍රියා කරව, අනුචිත්තන ක්‍රියාව ම තොප බදු ප්‍රසිද්ධ මනුෂ්‍යයනට මනා වේ යයි මට මෙසේ වදළසේක් නම් එහෙයිනි.

මමං හි භතෙන, අඤ්ඤාතිස්සියා සාවකං ලභිස්වා කෙවලකප්පං වෙසා-
ලිං පටාකං පරිභරෙය්‍යාං: සීහො අමනාකං සෙනාපති සාවකතං උපගතොති.
අථ ච පන මං භගවා ඵවමාහ: අනුච්චිකාරං ඛො සීහ, කරොහි. අනුච්චි-
කාරො තුමාදිසානං ඤාතමත්‍රුසානං සාධු හොතිති. ඵසාහං භතෙන,
දුතියමි භගවතං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ඤි භික්ඛුසංඝඤ්ඤි, උපාසකං මං
භතෙන, භගවා ධාරෙතු අජ්ජතඥො පාණ්ඩපෙනං සරණං ගතනති.

දීඝරතතං ඛො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානභූතං කුලං යෙන තෙසං
උපගතානං පිණ්ඩකං දුතබ්බං මඤ්ඤායාසීති.

ඉමීනාපහං භතෙන, භගවතො භීයොසොමනාය අත්තමනො අභි-
රඥො යං මං භගවා ඵවමාහ: දීඝරතතං ඛො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපා-
නභූතං කුලං යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දුතබ්බං මඤ්ඤායාසීති.

සුතං මෙ තං භතෙන, සමණො ගොතමො ඵවමාහ: මයහමෙව දුතං
දුතබ්බං න අඤ්ඤාසං දුතං දාතබ්බං, මයහමෙව සාවකානං දානං දුතබ්බං
න අඤ්ඤාසං සාවකානං දුතං දුතබ්බං, මයහමෙව දින්නං මහපථලං, න
අඤ්ඤාසං දින්නං මහපථලං, මයහමෙව සාවකානං දින්නං මහපථලං
නාඤ්ඤාසං සාවකානං දින්නං මහපථලනති. අථ ච පන මං භගවා නිගණ්ඨං
සුපි දුතෙ සමාදපෙති. අපි ච භතෙන, මයමෙත්ථකාලං ජාතියාම. ඵසාහං
භතෙන තතියමි භගවතං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මඤ්ඤි භික්ඛුසංඝඤ්ඤි
උපාසකං මං භතෙන, භගවා ධාරෙතු අජ්ජතඥො පාණ්ඩපෙනං සරණං ගතනති.

අථ ඛො භගවා සීහස්ස සෙනාපතිය්‍ය ආනුපුබ්බිකථං¹ කථෙසි.
සෙය්‍යථීදං: - දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං
සංඝිකිලෙසං නෙක්ඛුමෙව ආභිසංසං පකාසෙසි.

1. අනුපුබ්බිකථං - මජ්ඣං - අනුපුබ්බිකථං-සා

වහන්ස, මා බදු සච්චකු ලැබ අත්තොටුවෝ හැම වියල්පුර “සිංහ සේනාපති අපගේ සවු බවට පැමිණියේ ය”යි කෙහෙළි නගන්නාහ. වැලික් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “සිහය, අනුවර්තන ක්‍රියා කරව, තොප බදු ප්‍රසිද්ධ මනුෂ්‍යයාට අනුවර්තන ක්‍රියාව ම මනාවන්නේ ය”යි මට මෙසේ වදන සේක. වහන්ස, තෙල මම දෙවනවට ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් ධර්මයත් බික්සඟුන් සරණ යෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් මා දිවිහිම කොට සරණ ගිය උවසු කොට දරන සේක්වයි.

සිහය, යම් හෙයකින් තාගේ නිවෙස බොහෝ කල් පටන් නුවවුනට (පිළියෙළකළ) උදපානයක් (පීඳක්) බදු වී ද (එහෙයින්) එළඹුණු ඔවුනට පිඩු දිය යුතු කොට හඟවයි.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්බදු මට “සිහය, යම් හෙයකින් දිගු කලෙක පටන් තාගේ නිවෙස අත්තොටුවනට පිළියෙළ කළ පීඳක් බදු වී ද, එහෙයින් වෙත පැමිණි උනට පිඩුවා දිය යුතු කොට හඟව”යි මෙසේ වදන සේක් නම්, මේ කරුණින් ද මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බෙහෙවින් සතුටු සිතැතියෙමි ඇලුනෙමි වෙමි.

වහන්ස, ‘මහණ ගොයුම් මෙසේ කියති’යි යන තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලදී. ‘මානට ම දන් දියයුතු වෙයි, අන්හට දන් දිය යුතු නොවෙයි, මාගේ සවුවනට ම දන් දිය යුතු වෙයි: අත්සවුවනට දන් දිය යුතු නොවේ, මානට දෙන ලද්ද ම මහත් ඵල වෙයි, අන්හට දෙන ලද්ද මහත්ඵල නොවෙයි: මාගේ සවුවනට ම දුන් දෑ මහත් ඵල වෙයි, අත් සවුවනට දුන් දෑ මහත් ඵල නොවෙයි’ කියායි. වැලිදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා නුවවුන් කෙරෙහිදී දීමෙහි සමාදන් කරවන්නාහ. වැලිදු වහන්ස, මේ කරුණෙහි ලා අපි කල් දන්නාවු. වහන්ස, තෙල මම තෙවනවටත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් දහමත් බික්සඟනත් සරණ කොට යෙමි. වහන්ස, අද පටන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උවසු කොට ධරන සේක්වයි.

ඉක්බිති සිංහ සේනාපතිහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුපිළිවෙළ කථාව වදළ සේක. එනම්: දුනකථාය සීලකථාය සග්ගකථාය කාමයන්ගේ අයුණු හා ලමු බව හා සකිලිවිය හා පැවිද්දෙහි අනුසස් ද පැවසූ සේක.

යඳු හඟවා අඟුණයි සිහි. සොනපති. කලලවිතන. මුද්‍රවිතන. විනිවරණ-
විතන. උද්‍යවිතන. පසනවිතන, අප් යා බුද්ධාන. සාමුකකංසිකා
ධම්මදෙසනා නං පකාසෙයි: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං, සෙය්‍යථාපි
නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සමුදෙව රජනං පතිගණෙහයා,
එවමෙව සිහසු සෙනාපතිසු තඤ්ඤං යෙව ආසනෙ විරජං චිත්තමලං
ධම්මවත්තං උද්‍යාදී යං කිංඤ්ච සමුදයධම්මං සබ්බන්තං භිරොධධම්මෙනි.

අප් බො සිහො සෙනාපති දිට්ඨධම්මො පක්ඛධම්මො විදිතධම්මො
පරියොගාශ්‍රාධම්මො නිණ්ණවිකිලො විගතකප්ඛකො වෙසාරජ්-
පකෙසො අපරපච්චයො සත්ත්වසාසනෙ හගවන්තං ඵකදවොව:

අධිවාසෙතු මෙ හතෙත, හගවා ස්වාතන්‍යාය හත්තං. සද්ධිං භික්ඛු
සංකෙතාති. අධිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන.

අප් බො සිහො සෙනාපති හගවතො අධිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා
හගවන්තං අභිවාදෙතො පදකඛිණං කතො පකාමි.

අප් බො සිහො සෙනාපති අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමනෙතයි: ගව්ස් තං
අමෙතො පුරිසං, පවත්තමංසං ජානාහීති. අප් බො සිහො සෙනාපති තස්සා
රක්ඛයා අච්චයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණ්ණං බාදනීයං භොජනීයං පටියා
දපෙතො හගවතො කාලං ආරොවාපෙයි. කාලො හතෙත, නිට්ඨිතං
හත්තනී.

අප් බො හගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙතො පක්ඛවිවරමාදය යෙන
සිහසු සෙනාපතිසු නිවෙසනං තෙනුපසඛිමි, උපසංඛිමිතො පඤ්ඤානෙ
ආසනෙ නිසීදී සද්ධිං භික්ඛුසංකෙත.

තෙන බො පන සමයෙන සම්මුද්‍රා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රරිකාය
රරිකං¹ සිංඛාටකෙන සිංඛාටකං බාහා පග්ගයහ කඤ්ඤති. අජ්ජ සිහෙන
සෙනාපතිනා ථුලං පසුං වධිතො සමණස්ස ගොඨමස්ස හත්තං කතං. තං
සමණො ගොතමො ජාතං උද්දියකට්ඨං මංසං පරිභුංඤ්ති පටිච්ච
කම්මනී.

1. රරියාය රරියං - 89.

යම් වීථෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිංහ සේනාපති අරාග සිත් ඇතියහු, මාදු වීක්ක වූවහු නිවරණින් තොර සිත් ඇතියහු ඔදපත් සිතැතියහු පහන් සිතැතියහු දත් සේක් ද, එවිට දුෂ්ඨ සමුදය නිරෝධ මාර්ග යන බුදු-වරුන්ගේ යම් සාමුක්කාසික ධම්මදේශනායෙක් (තමා විසින් ම දත් අන්‍යයනට අසාධාරණ (හම් දෙසුනෙක්) වේ නම් එය පාළු කළ සේක. යම් පරිදි ඉවත්කළ කථලප ඇති සුදු වතක් මොනොවට රදන් පිළිගන්නේ ද, එපරිදිම සිංහ සේනාපතිහට එම අස්තෙහි පහවූ රාගාදී රජස් ඇති පහවූ රාගාදී මල ඇති යම්කිසි සමුදය ස්වභාවයෙක් ඇත්නම්, එ හැම හිරුද්ධවන සුලුයයි (සූනාපතී මාර්ග සබ්බාත) ධම් වක්සුස උපත.

ඉක්බිති සිංහ සේනාපති දුටු (අරියස්) දම් ඇතියේ (සොවන් මහ පල නමැති) පත්දම් ඇතියේ පසක් කළ (නිවන්) දම් ඇතියේ බැගහන් දහම් ඇතියේ තරණය කළ විවිකිත්සා ඇතියේ පහවූ කථඤ්ඤා දැනියේ වෙසරද බවට පැමිණියේ (ශාස්තෘ ශාසනයෙහි) පරප්‍රත්‍යය රහිත වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළ කෙළේය:

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බික්සහුන් සමඟ සෙට දවස් පිණිස මාගේ බත ඉවසා වදරන සේක්වයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුෂ්ණිමනාව-යෙන් ඉවසූ සේක.

ඉක්බිති සිංහ සේනාපති භාග්‍යවත්තූගේ අධිවාසනය දැන හුනස්නෙන් නැති භාග්‍යවතුන් වැඳ පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

ඉක්බිති සිංහ සේනාපති 'එම්බා පුරුෂය, යව, ප්‍රවාක්ත මාංශයක් දනුව'යි අන්‍යතර පුරුෂයකු ඇමතී ය. ඉන්පසු සිංහසේනාපති එ රැ ඇවෑමෙන් සිය නිවෙස්හි ප්‍රණීත වූ කෑ සුතු බුදිය සුතු දෑ පිළියෙළ කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට 'වහන්ස, බතට කල් වෙයි. බක් (සපයා) හිමැවිණැයි කල් දන්වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු සමයෙහි හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙන සිංහ සේනාපතිහුගේ නිවෙසට වැඩිසේක, වැඩ බික්සහුන් සමඟ පැනවූ අස්තෙහි වැඩ හුන්හ.

එකල්හි බොහෝ ක්‍රවටෝ වීසල්පුර වීරියෙන් වීරියෙහි සිවුමංසලින් සිවුමංසල දෙයක් බැඳ "අද සිංහ සේනාපතිහු විසින් මහසිරුරැති සිවුපාවකු මරා මහණ ගොයුම්හට බතක් කරන ලදී. මහණ ගොයුම් උදෙසා කළ ප්‍රතිත්‍යකම් (කම්ප්පරිය ඇති නොහොත් තමා පිණිස කළ නොහොත් නිමික්කකම්) වූ එ මස දන්නේ ම වළඳ කෙරේය යි හඬගා කියත්.

අථ ඛො අඤ්ඤානරො පුරිසො යෙන සිහො සෙනාපති තෙනුපසඬකමී, උපසඬකමීථා සිහස්ස සෙනාපතීස්ස උපකණ්ණිකො ආරොවෙයි. යගෙස හතෙන, ජාතොයායි: එතෙ සමධුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රටීකාය රටීකං¹ සිඬකාටකෙන සිඬකාටකං බාහා පණ්ණාකඤ්ඤාති. අජජ සිහෙන සෙනාපතීනා ධුලං පසුං වධිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස හත්තං කන්තං, තං සමණො ගොතමො ජාතං උද්දිස්සකටං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්චකමිනෙති.

අලං අයොයා දීඝරත්තමයි තෙ ආයස්මනො අවණ්ණකාමා බුද්ධස්ස, අවණ්ණකාමා ධම්මස්ස, අවණ්ණකාමා සඬක්ඛස්ස න ච පනෙනෙ ආයස්මනො ජීරන්ති තං හගවන්තං අසනා කුට්ඨා මුසා අභුතෙන අඬහාවික්ඛිත්තා, න ච මයං ජීවිතහෙතුපි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාමානී.

අථ ඛො සිහො සෙනාපති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඬං පණිතෙන බාදනියෙන භොජනියෙන සහස්සා සන්තපෙයි. සමචාරෙයි. අථ ඛො සිහො සෙනාපති හගවන්තං භුක්තං ධනිනපත්තං පාණං එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො සිහං සෙනාපති හගවා ධම්මියා කථාය සඤ්ජෙය්‍යො සමාදායො සමුක්ඛෙජෙයො සමහං සෙයො උට්ඨායාසනා පක්ඛාමීති.

8. 1. 2. 3

ආජඤ්ඤ සුත්තං

[සාවකී නිදානං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ, අඬහති සමන්තාගතො රඤ්ඤ භද්‍රො අස්සා ජාතියො රාජාරහො හොති රාජහොඤ්ඤා රඤ්ඤ ආඬහනොච සඬ්ඛං ගච්ජති, කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ භද්‍රො අස්සාජාතියො උභතො සුජාතො හොති. මානිතො ච පිනිතො ච' යස්සං දියායං අඤ්ඤාපි භද්‍රා අස්සාජාතියා ජායන්ති තස්සං දියායං ජාතො හොති, යං ඛො පනස්ස භොජනං දෙනති අරුං වා දුක්ඛං වා, තං සක්ඛමං යෙව පරිභුඤ්ජති අවිකිරතො, ජෙගුණික හොති උට්ඨාරං වා පස්සාවං වා අභිනිසීදිතුං වා අභිනිපජ්ජිතුං වා, සොරතො හොති සුඛංවායො, න අඤ්ඤ අසෙස උච්චෙජෙන, යානි ඛො පනස්ස හොන්ති යාමෙය්‍යානි කුට්ටියානි ජිමෙහය්‍යානි වඬෙකය්‍යානි තානි යටාතුතං සාරථීස්ස ආවිකත්තා හොති.

1. රටියා-රටියං. ඔමු.

එකල්හි අන්‍යතර පුරුෂයෙක් සිංහ සේනාපතිහු යම් තැනෙක ද, එහි එළැඹියේය, වෙත අවුත් කන්වුල්හි කොඳුරා සැල කෙළේ: ‘වහන්ස, තෙල කරුණ දන්නහු ද? තෙල බොහෝ නුවටහු වියල් පුර වීරියෙන් වීරියෙහි සිවුමංසලින් සිවුමංසලෙහි දෙයක් බැඳ අද සිංහ සේනාපතිහු විසින් තර සිවුපාටකු මරා මහණ ගොයුම්හට බතක් කරනලදී, මහණ ගොයුම් දන්නෝ ම උදෙසාකළ ප්‍රතිත්‍යක්ෂී වූ එ මස වළඳ කරන්නේය යි හඬ නගා කියති’යි.

‘ආයඨය, (ඉන්) කම් නැත, බොහෝ කලක් ම ඒ ආයුෂ්මත්හු බුදුන්ට අයුණු කැමැත්තාහුය, දහමට අයුණු කැමැතියහ. සහනට අයුණු කැමැතියහ. තෙල ආයුෂ්මත්හු ඒ භාග්‍යවතුන් අසත්‍ය වූ තුළු වූ මුසා වූ අභූතයෙන් අභ්‍යාධ්‍යාන කරන්නාහු (අයුණු කියුම්හි) නිමාවට ද නො යන්නාහ, අපිදු ජීවිත භේදයෙනුත් දූතදූතයන්කු දිවි තොරනොකරමහ’යි.

ඉක්බිති සිංහසේනාපති බුදුපාමොක් බික්සභුන් පිණි වූ කැ යුතුයෙන් හා බුදිය යුතුයෙන් සියතින් සතපාලී ය, පවරාලී ය. ඉක්බිති සිංහ සේනාපති වැළඳු පාත්‍රයෙන් ඉවතගත් අත් ඇති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ එකත් පසෙක හින. එකත්පසෙක හුන් සිංහ සේනාපතිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැහැමි කපායෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තෙද ගන්වා පහන් කරවා හුනස්නෙන් නැඟී වැඩී සේකි.

8. 1. 2. 3

ආජන්ඤා සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, රජහුගේ හදු වූ අශ්වාජානෙයයා අංග අටෙකින් සමන්විත වූයේ රාජාර්ථ වෙයි. රාජභොග්‍ය වෙයි. රාජාඛග්‍යෙකැයි ම සංඛ්‍යාවට යෙයි. කවර අටෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොව්හි රජුගේ හදු වූ ආජානෙය අශ්ව තෙමේ මවගෙන් හා පියාගෙන් හා දෙපසින් සුජාත වෙයි. යම් දිගෙක අන්‍ය හදු වූ ආජානෙය අශ්වයෝ උපදිත් නම් එ දික්හි උපනේ වෙයි. ඔහට අමු ධේවයි වියැළි ධේවයි යම් ම භෝජනයක් දෙත් නම් එය නො වීසුරුවමින් සකසා ම බුද්ධි. මලෙහි හෝ මුයෙහි හෝ හිඳිනට හෝ හෝනට හෝ පිළිකුල් කරන සුලු වෙයි. සුමසංවාස ඇතියේ යොරත වෙයි. අන් අසුන් නො තැකි ගන්වන්නේ වෙයි. ඔහුගේ යම් ගයබැවුහු කුචබැවුහු ඇදබැවුහු වක්බැවුහු වෙත් නම් එ හැම අස්සැරිහට ඇති සැටියෙන් පළ කරන්නේ වෙයි.

තෙසමසා සාරථි අභිනිමිදනාය වායමති, වාහි බො පන හොති කාමශෙක්ඛ අසා වහනතු වා මා වා අහමෙසු චිහිසාමිති චිත්තං උප්පාදෙති, ගච්ඡන්තො බො පන උප්පමග්ගෙනෙව ගච්ඡති, ථාමවා හොති යාච ජීවිතමරණපරියාදනා ථාමං උපදංසෙතා, ඉමෙහි බො හිසබවෙ, අටුකති අමෙහි සමනනාගතො රශෙක්ඛ හරො අසාපාතියො රාජාරහො හොති රාජහොග්ගො, රශෙක්ඛ අබ්බතුවෙ සබ්බං ගච්ඡති.

එවමෙව බො හිසබවෙ අටුකති ධමමෙහි සමනනාගතො හිසබු ආනුනෙයො හොති. -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස, කත මෙහි අටුකති:

ඉධ හිසබවෙ, හිසබු සීලවා හොති. පානිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති. අවාරගාවරසමාපන්නො අනුමනෙසු වජ්ජෙසු ගයදසාවි සමාදය සිකති පි ක්කාපදෙසු, යං බො පනස්ස හොජනං දෙනති ලුඛං වා පඤ්ඤං වා තං සක්කවංසෙව පරිභුක්ඛති අවිහංකරමානො, ජෙගුච්ඡි හොති කායදුට්ඨවරිතෙන වච්ඡිච්චරිතෙන මනොදුට්ඨවරිතෙන ජෙගුච්ඡි හොති අනෙක- විහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා, සොරතො හොති සුඛ සංවාසො, න අශෙක්ඛ හිසබු උබ්බෙජෙතා. යාති බො පනස්ස හොතති සාමයොගිති කුට්ටොගිති ජිලෙභයොගිති වචෙකයොගිති තාති යථාභූතං ආචිතන්තා හොති සකුරි වා විඤ්ඤසු වා සබ්බභවාරිසු, තෙසමසා සකුරි වා විඤ්ඤ වා සබ්බභවාරි අභිනිමිදනාය වායමති. සිකතිතො බො පන හොති. කාමශෙක්ඛ හිසබු සිකතිතො වා මා වා අහමෙසු චිහිසාමිති චිත්තං උප්පාදෙති. ගච්ඡන්තො බො පන උප්පමග්ගෙනෙව ගච්ඡති. තත්තාං උප්පමග්ගො සෙයාපීදං: සමොද්ධිං -පෙ- සමොසමොධි, ආරද්ධවරියො විහරති කාමං තථො ව නහාරු ව අටුකති ව අවිසසාතු සරිරෙ උපසුසාතු මංසලොහිතං, යන්තං පුරිසථාමෙන පුරිසවරියෙන පුරිසපරිකමෙන පහතබ්බං, න තං අපාපුඤ්ඤා විරියස්ස සකුරිතං හවිසසතිති. ඉමෙහි බො හිසබවෙ, අටුකති ධමමෙහි සමනනාගතො හිසබු ආනුනෙයො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්සාති.

ඔහුගේ එ හැම මඩනට අස්සැරි වෑයම් කෙරෙයි. වහන සැහැවී (බර උසුලන බව, දුන් ඔවා පිළිපදින බව) ඇතියේ වෙයි. එකැතින් අන් අස්සු උසුලන්වයි නො උසුලන්වයි මෙහිලා මම උසුලන්නෙමැයි සිත් දනවයි. යන්නේ ද ඉදු මහින් ම යන්නේ වෙයි. ස්ථාවරත් වෙයි. ජීවිතයාගේ මරණයෙන් කෙළවර කෙස් ස්ථාවය (ශක්තිය) පවත්වනුයේ ද වෙයි. මහණෙනි, රජුගේ හදු වූ ආජාණේය අශ්වයා මේ අටහින් සුක්ත වූයේ රාජාර්භ වෙයි. රාජභොග්‍ය වෙයි. රජහුගේ අංගයෙකැයි ම සඟ්ඛ්‍යාවට යෙයි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම ගුණදම් අටෙකින් සමන්වාගත වූ මහණ ආහුනාර්භ වෙයි... ලෝකයාට අනුකර දුණාක්ෂෙත්‍ර වේ. කවර අටෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි. ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරයෙන් සංවෘතව වාස කෙරෙයි. ආචාර ගොවර සම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වරදෙහිදු බිය දක්නා සුලු වූයේ සිකාද සමාදන් කොට ගෙන හික්මෙයි. ඔහට රථ වේවයි පිණි වේවයි යම් ම බොජුන් දෙක් නම් (තණ්හාමාන දිට්ඨි විසින්) නො ගැටෙමින් සකසා (අමාදික් මෙන් සලකා) දිලඳ කෙරෙයි. කාය දුශ්චරිතය වාග් දුශ්චරිතය මනො දුශ්චරිතය පිළිකුල් කරන සුලුවෙයි. අනේකවිධ වූ ලාමක වූ අකුශලධර්මයන්ගේ සමාපතියට පිළිකුල් කරන සුලු වෙයි. සුඛසංවාස ඇතියේ සුරත දණ දැකියේ වෙයි. අන් මහණුන් නො තැකි ගන්වනුයේ වෙයි. ඔහුගේ යම් ශබ් බැව්හු කුළුබැව්හු ඇද බැව්හු වක් බැව්හු වෙන් නම් එ හැම ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි හෝ නුවණැති සමුම්සරුන් කෙරෙහි ඡෝ ඇති සැටියෙන් පළ කරන්නේ වෙයි. ශාස්තෘන් වහන්සේ වේවයි නුවණැති සමුම්සරහු වේවයි ඔහුගේ එ හැම මැඩුම් සඳහා වෑයම් කෙරෙයි. හික්මෙනුයේ ම වෙයි. එකැතින් අන් මහණහු හික්මෙත්වා හෝ නොහික්මෙත්වා හෝ යි මම මෙහිලා හික්මෙන්නෙමැයි සිත උපදවයි. යන්නේ ද ඉදු මහින් ම යෙයි. එහිලා මේ සාප්‍ර මාගීය වේ: එනම්, සමාක් දෘෂ්ටිය ... සමාක්සමාධිය යි. ඇරැඹූ වැර ඇතියේ වෙයි, නියතින් සිරුරෙහි සම දතහර ද දැට ද ශෛෂ වේවා, මස් ලෙහෙ වියැළේවා. පුරුෂ ස්ථාවරයෙන් (පුරුෂඥත බලයෙන්) පුරුෂවීර්යයෙන් පුරුෂපරාක්‍රමයෙන් පෑමිණිය යුතු යමෙක් වේ නම් එයට (නිවනට) නොපෑමිණ වීර්යයාගේ පසුබැස්මෙක් නො වන්නේය කියා යි. මහණෙනි, මේ අටදහමින් සමන්වාගත මහණ ආහුනෙය්‍ය වෙයි...ලොවට අනුකුරු පින්කෙත් වෙයි.

8. 1. 2. 4

බලධන සුතතං.

[සාවස් නිදනං]

අට්ඨ ව භික්ඛවෙ අසංඛලුච්ඤා දෙසිංසාමි අට්ඨ ව අසංදෙසෙ,
අට්ඨ ව දුරිඤ්චලුච්ඤා අට්ඨ ව පුරිසදෙසෙ, නං සුඤ්ඤාප සාධුකං මනයි
කරොප භාසිංසාමිති. එවං භනෙති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්ච-
සෙසාසුං. භගවා ඵතදවොච:

1. කතමෙ ව භික්ඛවෙ, අට්ඨ අසංඛලුච්ඤා අට්ඨ ව අසංදෙසා: ඉධ
භික්ඛවෙ, එකවෙවා අසංඛලුච්ඤා 'පෙභී'ති වුතෙතා විදෙධා සමානො
වොදිතො සාරථිතා පච්ඤා පටිසංකාති¹ පිට්ඨිතො රථං පටිවතොති²
එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා අසංඛලුච්ඤා භොති. අයං භික්ඛවෙ,
පඨමො අසංදෙසො.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසංඛලුච්ඤා 'පෙභී'ති වුතෙතා
විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා පච්ඤා ලංසති³ කුබ්බරං භන්ති.
තිදණ්ඩං හඤ්ඤති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසංඛලුච්ඤා
භොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො අසංදෙසො.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසංඛලුච්ඤා 'පෙභී'ති වුතෙතා
විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා රථිසාය සත්ථි⁴ උසස්සකා⁴ රථිසා-
යෙව අපේකාමදාති, එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසංඛලුච්ඤා
භොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො අසංදෙසො.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසංඛලුච්ඤා 'පෙභී'ති වුතෙතා
විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා උම්මිඤ්ඤා හණ්ඤාති, උබ්බවුමං රථං
කරොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසංඛලුච්ඤා භොති.
අයං භික්ඛවෙ චතුසො අසංදෙසො.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසංඛලුච්ඤා 'පෙභී'ති වුතෙතා
විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා ලඛ්ඤාති පුරිමං කායං, පඤ්ඤානාති
පුරිමෙ පාදෙ. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා අසංඛලුච්ඤා භොති
අයං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤමො අසංදෙසො.

1. පටිසංකාමති - මජ්ඣ.

2. පටිවතෙති භන්ති.

3. පච්ඤාලංසිතෙති - සා.

4. උසස්සකා - සිද්ධ.

8. 1. 2. 4

බලධක සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, අඤ්චායනායන අට දෙනෙකුත් ද අඤ්චායන අටක් ද පුරුෂබලධකයන් හෙවත් අස්කුණ්ඩයන් බඳු පුරුෂයන්^{*} අට දෙනෙකුත් ද පුරිස්දෙස් අටක් ද දෙසන්නෙමි. ඒ අසවු. ලොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නොමැ යි. එසේ ය වහන්සැයි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළු සේක.

1. මහණෙනි, අඤ්චායනායන අට දෙන ද අස්දෙස් අට ද කවරහ යන්: මහණෙනි, මෙ ලොවහි ඇතැම් අඤ්චායනායකයෙක් රියසැරිහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පිටුපසට ඇදෙයි. පිටින් රිය පෙරළයි (කඳවින් විය උලා පසුපසින් රිය පෙරළමින් පසු බසී යූ සේ යි) මහණෙනි, මෙලොවහි මෙ බඳු වූත් ඇතැම් අඤ්චායනායකයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ පළමු අඤ්චායන යි.

2. මහණෙනි, තවද මෙ ලොවහි අඤ්චායනායකයෙක් සාරථීහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පසු දෙපා ඔසවා පහර දෙයි. (රියෙහි) කිඹුල්ලුව (පිටුපා ඔසවා පහරදී) බිඳීය. (රිය ඉදිපිපස වූ) දඩුදුන බිඳීය. මහණෙනි, මෙලොවහි මෙ බඳු වූත් ඇතැම් අස්කුණ්ඩයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ දෙවන අඤ්චායන යි.

3. තවද මහණෙනි, මෙලොවහි ඇතැම් බලධකායකයෙක් රිය සැරිහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ රියහිසෙහි කලවා සටා රියහිස ම මඩ්මින් සිටියි. (හිස නමා රිය බිම හෙළා කලවයෙන් රියහිසට පහර දී පෙර දෙපසින් රියහිස මඩ්මින් සිටියි යූ සේ යි) මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බඳු වූත් ඇතැම් අස් පොව්වෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ තෙවන අඤ්චායන යි.

4. මහණෙනි, තවද, මෙලොවහි ඇතැම් අඤ්චායනායකයෙක් රියසැරිහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ නො මහ ගන්ධි (ගොඩට හෝ කටුළුහැබකට හෝ නංවා) රිය නො මහ ගන්නා ලද්දක් කරයි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බඳු වූත් ඇතැම් අස්කුණ්ඩයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ සිවුවන අඤ්චායන යි.

5. මහණෙනි, තවද මෙ ලොවහි ඇතැම් අස්පොව්වෙක් සාරථීහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙරතය නහයි. පෙරපා තර කොට ගනියි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බඳු වූත් ඇතැම් අඤ්චායනායකයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ පස් වන අඤ්චායන යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා අසාබ්ලුචෙයා 'පෙහී'ති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා අනාදිධිනා සාරථිං අනාදිධිනා පනොදු,¹ දනෙහි² මුබාධානං වීදංසිනා³ යෙන කාමං පක්කමති, එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසාබ්ලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, ජලෙධා අසාදෙයො.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා අසාබ්ලුචෙයා 'පෙහී'ති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා, නෙව අභික්කමති, නො පටික්කමති, තඤ්ච ඛිලට්ඨාසි ධිනො හොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසාබ්ලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො, අසාදෙයො.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා අසාබ්ලුචෙයා 'පෙහී'ති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා පුරිමෙ ව පාදෙ සංහරිතා පඤ්ඡමෙ ව පාදෙ සංහරිතා තඤ්ච උක්ඛාරො පාදෙ අභිනිදිදති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසාබ්ලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, අට්ඨමො අසාදොයො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ අසාබ්ලුචෙයා අට්ඨ ව අසාදෙයො.

1. කතමෙ ව භික්ඛවෙ අට්ඨ ව පුරිසබ්ලුචෙයා, අට්ඨ ව පුරිසදෙයා: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙන්නී. සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො න සරාමීති අසතියා ව නිබ්බෙධෙති. සෙයාරාපි සො භික්ඛවෙ, අසාබ්ලුචෙයා පෙහීති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා පච්ඡනො පටිපක්කති පිට්ඨිනො රථං පටිවිනෙන්නි. තපුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා පුරිසබ්ලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො පුරිසදෙයො.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙන්නි සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො වොදකං යෙව පටිපථරති. කිං නුඛො ඥානං බාලස්ස අබ්‍යක්ඛස්ස භණිතෙන කුමසි නාම භණිතබ්බං මඤ්ඤාසිති. සෙයාරාපි සො භික්ඛවෙ අසාබ්ලුචෙයා පෙහීති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා පච්ඡාලංසති, කුබ්බරං හන්ති, නිදණ්ඩං හඤ්ඤති. තපුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා පුරිසබ්ලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො පුරිසදෙයො.

1. පනොදුචෙයා - මජ්ඣ.

2. පනොදුදනෙහි - පිඬු.

3. වීදංසිනා - පිඬු.

6. තවද මහණෙනි මෙ ලොවහි ඇතැම් අභ්‍යන්තරධර්මයෙන් සාරවීභූ විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ සාරවීභූ නො මෙනෙහි කොට කැවිට ද නො මෙනෙහි කොට දතින් මුළු වළලු (කටකලියාව) ධාතූගෙන කැමැතියේ යම් තෙනකට යයි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බල වූත් ඇතැම් අස්පොට්ටෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ සවන අභ්‍යන්තරය යි.

7. තවද මහණෙනි, මෙ ලොවහි ඇතැම් අභ්‍යන්තරධර්මයෙන් සාරවීභූ විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ ඉදිරියට නො ම යෙයි. පසුපසට ද ගමන් නො කෙරෙයි. එ තන්හි ම කීලයායි ව (සතරපා උපරිපෙ පිහිටුවා ගෙන නිශ්චල ව) සිටියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බල වූත් ඇතැම් අස්කුණ්ඩයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ සත් වන අභ්‍යන්තරය යි.

8. මහණෙනි, තවද, මෙ ලොවහි ඇතැම් අභ්‍යන්තරධර්මයෙන් රියසැරිභූ විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙරපා හකුළුවා පසු පාත් හකුළුවා එහි ම සතර පා මැඩ ගෙන හිඳියි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බල වූත් ඇතැම් බලවික්ෂාභ්‍යන්තරයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ අටවැනි අභ්‍යන්තරය යි. මහණෙනි, මේ අභ්‍යන්තරධර්මයේ අට දෙන ද අභ්‍යන්තරයේ අට ද වෙත්.

1. මහණෙනි, පුරුෂ බලවික්ෂායේ අට දෙනත් පුරුෂයෙක් අටත් කවරහු ද යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණහු මහණක්හු ඇවිතින් වෝදනා කෙරෙත්, ඒ මහණ මහණුන් විසින් ඇවිතින් වෝදනා කරනු ලබන්නේ නො සිතියෙන් ම නො සමරමැයි නිවේයන කරයි (පිහයි.) මහණෙනි, යම් පරිදි ඒ අභ්‍යන්තරධර්ම තෙමේ රියසැරිභූ විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පසු පසට ඇදේද, පිටින් රිය පෙරළා ද, මහණෙනි, මම එබලු උපමා ඇත්තකු කොට මේ පුභුලා කියමි. මහණෙනි, මෙයස්තෙහි මෙ බල වූත් ඇතැම් බලවික්ෂාභ්‍යන්තර බල පුරුෂයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ පළමු පුරුෂ දෙය යි.

2. තවද මහණෙනි, මහණහු මහණක්හු ඇවිතින් වෝදනා කෙරෙත්. එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවිතින් වෝදනා කරනු ලබන්නේ බාල වූ අව්‍යක්ත වූ තාගේ බිණුමෙන් කවර නම් ප්‍රයෝජනයෙක් ද? තෝත් බිණිය යුක්තකු කොට හඟනෙහි දැයි වෝදකයාට ම ප්‍රතිවිරුද්ධ ව සිටියි. මහණෙනි, ඒ බලවික්ෂාභ්‍යන්තරයෙන් සාරවීභූ විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ යම්සේ පසු දෙපා ඔසවා පහර දේද, (රියෙහි) කිහිල්ලුව බිඳී ද, තෙදවු බිඳී ද මහණෙනි, මම මේ පුභුලා එබලු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බල වූත් ඇතැම් පුරුෂ බලවික්ෂායෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ දෙවන පුරුෂ දෙය යි.

3. පුනරාවර්තනය, නිකුත් කිරීමේ ආපනතිය වොදෙහි. සො නිකුත් කිරීමේ ආපනතිය වොදියමානෝ වොදකසෙව පවරාපෙති නිමසි බොසි ඉස්සනාම. ආපනති. ආපනතා නි. නාව පයම. පටිකරොහිති. සෙයාපාසි සො නිකුත්, අසබලුකො පෙහිති වුනො විදො සමානෝ වොදිනෝ සාරවිනා රවියාය සනි. උසකපිනා රවියා යෙව අපෙකාමගුති. තප්පමාහ. නිකුත්, ඉම. පුනල. වදු. එවරුපොසි නිකුත්, ඉබෙකවො පුරිසබලුකො හොති. අය. නිකුත්, තනියො පුරිසබලුකො.

4. පුනරාවර්තනය, නිකුත් කිරීමේ ආපනතිය වොදෙහි. සො නිකුත් කිරීමේ ආපනතිය වොදියමානෝ අපෙකාමගුති. පටිවරති, බහිදො කප. අපනාමෙති, කොපකුල දෙසකුල අපවයා ව පාතුකරොති. සෙයාපාසි සො නිකුත්, අසබලුකො පෙහිති වුනො විදො සමානෝ වොදිනෝ සාරවිනා උමිහන. ගණකාති, උබ්බුම. රථ. කරොති. තප්පමාහ. නිකුත්, ඉම. පුනල. වදු. එවරුපොසි නිකුත්, ඉබෙකවො පුරිසබලුකො හොති. අය. නිකුත්, වතුකො පුරිසබලුකො.

5. පුනරාවර්තනය, නිකුත් කිරීමේ ආපනතිය වොදෙහි. සො නිකුත් කිරීමේ ආපනතිය වොදියමානෝ සබ්බමාපකු බාහා විකෙකප. හණති. සෙයාපාසි සො නිකුත් අසබලුකො පෙහිති වුනො විදො සමානෝ වොදිනෝ සාරවිනා ලබ්බති පුරිම. කාය, පහන නිකාති පුරිමෙ පාද, තප්ප මාහ. නිකුත්, ඉම. පුනල. වදු. එවරුපොසි නිකුත් ඉබෙකවො පුරිසබලුකො හොති. අය. නිකුත්, පකුමො පුරිසබලුකො.

6. පුනරාවර්තනය, නිකුත් කිරීමේ ආපනතිය වොදෙහි. සො නිකුත් කිරීමේ ආපනතිය වොදියමානෝ අනාදිකො සබ්බ. අනාදිකො වොදක. සාපනතිකොව යෙන කාම. පකුමෙති. සෙයාපාසි සො නිකුත්, අසබලුකො පෙහිති වුනො විදො සමානෝ වොදිනෝ සාරවිනා අනාදිකො සාරවි. අනාදිකො පකුම. දනෙහි මුබාධාන. විදිසිනා¹ යෙන කාම. පකුමෙති. තප්පමාහ. නිකුත්, ඉම. පුනල. වදු. එවරුපොසි නිකුත්, ඉබෙකවො පුරිසබලුකො හොති. අය. නිකුත්, පකුමො පුරිසබලුකො.

1. විදිසිනා - සි. 9.

3. මහණෙනි, තවද මහණහු මහණක්හු ඇවැත්ත වෝදනා කෙරෙත්. එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවැත්ත වෝදනා කරනු ලබන්නේ තොද මෙ නම් ඇවැතට පැමිණියේ වෙහි, තෝ පළමුකොට පිළියම් කරට යි වෝදකයාට ම පෙරළා වෝදනා නඟයි. මහණෙනි, යම් පරිදි ඒ අශ්වබලුඛ්‍යයා රිය සැරිහු විසින් යව යි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) විදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ රියහිසෙහි කලවා සටා රියහිය ම මඩ්මින් සිටි ද මහණෙනි, මම මේ පුඟලා එබදු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බදු වූත් ඇතැම් පුරුෂ බලුඛ්‍යයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ තෙවන පුරුෂ දෙය යි.

4. තවද මහණෙනි, මහණහු මහණක්හු ආපක්ඛියෙන් වෝදනා කෙරෙත්, එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවැත්ත වෝදනා කරනු ලබන්නේ අනෙකෙකින් අනෙකක් (හෙවත් අන් කරුණෙකින් අන් කරුණක් හෝ අන් චරිතයෙකින් අන් චරිතයක් හෝ) වසයි, කරාව පිටතට හෙළයි, කෝපයද දෝෂය ද නො සතුට ද පහළ කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් පරිදි එ අශ්ව බලුඛ්‍ය නෙමේ රියසැරිහු විසින් යව යි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) විදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ නො මහ ගනී ද, රිය නො මහ ගන්නා ලද්දක් කෙරේ ද, මහණෙනි, මම මේ පුඟලා එබදු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බදු වූත් ඇතැම් පුරුෂ බලුඛ්‍යයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ සිවුවන පුරුෂදෙය යි.

5. මහණෙනි, තවද මහණහු මහණක්හු ඇවැත්ත වෝදනා කෙරෙත්. එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවැත්ත වෝදනා කරනු ලබන්නේ සහමැද බාහුවක්ෂෙපය (අත් සැලීම) කරමින් බෙණෙයි. මහණෙනි, ඒ බලුඛ්‍යාභ්‍යාය යම් සේ රියසැරිහු විසින් යව යි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) විදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙරකය නඟා ද, පෙරපා තරකොට ගනීද, මහණෙනි, මම මේ පුඟලා එබදු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බදු වූත් ඇතැම් පුරුෂ බලුඛ්‍යයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ පස්වන පුරුෂදෙය යි.

6. මහණෙනි, තවද මහණහු මහණක්හු ඇවැත්ත වෝදනා කෙරෙත්. එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවැත්ත වෝදනා කරනු ලබන්නේ සබ්බයා නො මෙනෙහි කොට වෝදකයා නො මෙනෙහි කොට ඇවැත් සහිත වූයේ ම කැමැති සේ යම් තෙතකට යෙයි. මහණෙනි, එ අශ්වබලුඛ්‍යයා සාරථීහු විසින් යව යි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) විදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ යම් සාරථීහු නො මෙනෙහි කොට කැවිට නො මෙනෙහි කොට දකින් මුවවළලු දැහැගෙන කැමැති සේ යම් තෙතකට යෙද්, මහණෙනි, මම මේ පුඟලා එබදු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බදු වූත් ඇතැම් පුරුෂ බලුඛ්‍යයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ සවන පුරුෂදෙය යි.

7. සුනච්ඡරං භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙත්තී. සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො නෙවාහං ආපත්තොමහි න පනාහං ආපත්තොමහිති තුණ්හිභාවෙන සඬ්ඝං විභෙසෙති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, අසංඛලුචෙය්‍යා පෙහිති චුත්තො විද්දො සමානො වොදි-
තො සාරජිනා නෙව අභික්ඛමති, නො පටික්ඛමති, තඤ්ච ධීරුට්ඨාසී
ධීතො භොති. තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි
භික්ඛවෙ, ඉට්ඨකචොටා පුරිසඛලුචෙය්‍යා භොති. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො
පුරිසදෙසො.

සුනච්ඡරං භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙත්තී. සො භික්ඛු
භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො එවමාහ; කිං නුචො තුමො ආසමනො
අතිධාමුං මධි බ්‍යාවජ්‍ය, ඉදනාහං සික්ඛං පට්ටකාය භිනායා-
වතඤ්ඤාමිති, සො සික්ඛං පට්ටකාය භිනායාවත්තො එවමාහ: දදති
චො තුමො ආසමනො අත්තමනා භොථා'ති, සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ
අසංඛලුචෙය්‍යා පෙහිති චුත්තො විද්දො සමානො වොදිතො සාරජිනා
පුරිමෙ ව පාදෙ සංහරිත්වා පඤ්ඤමෙ ව පාදෙ සංහරිත්වා තඤ්ච වක්ඛාරො
පාදෙ අභිනිසීදති. තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එව රුපොපි
භික්ඛවෙ ඉට්ඨකචොටා පුරිසඛලුචෙය්‍යා භොති. අයං භික්ඛවෙ අට්ඨමා
පුරිසදෙසො. ඉමෙ චො භික්ඛවෙ අට්ඨ පුරිසඛලුචෙය්‍යා අට්ඨ ව පුරිසදෙසාති.

8. 1. 2. 5

මල සුත්තං

[සාවකී නිදනං]

අට්ඨමානි භික්ඛවෙ මලානි කතමානි අට්ඨ.

අසජ්ඣාය මලා භික්ඛවෙ මනා, අනුට්ඨානමලා භික්ඛවෙ සරා, මලං
භික්ඛවෙ වණ්ණසා කොසජ්ජං, පමාදෙ භික්ඛවෙ රක්ඛනො මලං. ලො-
භික්ඛවෙ ඉක්ඛියා දුරු රිතං. මචෙජරං භික්ඛවෙ දැතො මලං. මලා භික්ඛවෙ
පාපකා අකුසලා ධම්මා අසමිං ලොකෙ පරමහි ව. තතො භික්ඛවෙ
මලා මලතරං අච්ඡා පරමං මලං. ඉමානි චො භික්ඛවෙ අට්ඨ මලානිති..

7. තචද මහණෙනි, මහණහු මහණක්හු ඇවතීන් චෝදනා කෙරෙන්. ඒ මහණ මහණුන් වීසින් ඇවතීන් චෝදනා කරනු ලබන්නේ මම (ඇවත් අවන්තොමි නො වෙමි ම ය, ඒකාන්තයෙන් මම අවන්තොමි නො වෙමැයි තුෂ්ණිමතාවයෙන් සංකයා වෙහෙසයි. මහණෙනි, යම් යේ ඒ අශ්ව ඛලුඛක තෙමේ සාරථීහු වීසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැව්වෙන්) වීදනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙරපසට නො ම යෙයි ද, පසුපසටත් නො ම යෙයි ද, එතනිහි ම කීලසායී ව සිටියේ වේ ද, මහණෙනි, මම මේ පුභුලා එබදු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මේ සසුන්හි මේ බදු වූත් ඇතැම් පුරුෂඛලුඛකයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ සත්වන පුරුෂ දෙෂ යි.

8. මහණෙනි, තචද මහණහු මහණක්හු ඇවතීන් චෝදනා කෙරෙන්. මහණුන් වීසින් ඇවතීන් චෝදනා කරනු ලබන එ මහණ මෙසේ කියයි. “ආයුෂමත්ති, තෙපි කුමක් හෙයින් දැඩි කොට මා කෙරෙහි ව්‍යාවාත වවුද? දැන් මම ශික්‍ෂා ප්‍රත්‍යාබ්‍යාත කොට ගිහි බවට පෙරළෙන්නෙමැ”යි. හේ සික බැහැරලා ගිහිබවට පෙරළී මෙසේ කියයි: “ආයුෂමත්ති, තෙපි දැන් සතුටු වවු”යි. මහණෙනි, ඒ අශ්වඛලුඛක තෙමේ රියසැරිහු වීසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැව්වෙන්) වීදනාලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙර පා හකුළුවා පසුපාත් හකුළුවා එහි ම සතර පා මැඩගෙන හිඳියි ද, මහණෙනි, මම මේ පුභුලා එබදු උපමා ඇතියකු කොට කියමි. මහණෙනි, මේ සසුන්හි මේ බදු වූත් ඇතැම් පුරුෂඛලුඛකයෙක් (ඛලුඛක අශ්ව බදු පුරුෂයෙක්) වෙයි. මහණෙනි, මේ අටවැනි පුරුෂ දෙෂ යයි. මහණෙනි, මොහු වනාහි අභවපුරුෂඛලුඛකයෝ ද අභවපුරුෂදෙෂයෝ ද වෙතැයි.

8. 1. 2. 5

මල සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ මල අටෙකි. කවර අටෙක යත්:

මහණෙනි, මත්ත්‍ර (ශාස්ත්‍ර) යෝනො හැදෑරීම මල කොට ඇත්තාහ. මහණෙනි, ගෘහයෝ උත්තානවීර්යයාගේ අභාවය මල කොට ඇතියහ. මහණෙනි, සිරුරු පැහැයට කුසිතභාවය මලෙකි. මහණෙනි, (යම්-අයත් දයක්) රක්තහුට ප්‍රමාදය මලෙකි. මහණෙනි, මාගමිහට දුසිරිත් මලෙකි. මහණෙනි, දයකයාහට මසුරු බව මලෙකි. මහණෙනි, ලවු දහම් හු මේලෝ පරලෝ දෙකිහි ම මල වෙත්, මහණෙනි, ඒ මලයනට වැඩි මල තරය නම් (අට තන්හි නො දැනීම වූ) අවිද්‍යා නමැති පරම මල යි. මහණෙනි, මොහු මල අට වෙත්.

1. අසජ්ඣාය මලා මත්තා අනුට්ඨානමලා සරා,
මලං වංශිමාසස කොසජ්ජං පමාදෙ රක්ඛතො මලං.
2. මලික්ඛියා දුඛරිතං මච්ඡරං දදතො මලං,
මලා වෙ පාපකා ධම්මා අසමිං ලොකෙ පරමහි ව
තතො මලා මලනරං අවිජ්ජා පරමං මලනති.

8. 1. 2. 6

දූතෙය්‍ය සූතකං.

[සාවකී නිදනං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දූතෙය්‍යං ගතතු-
මරහති. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොතා ව හොති සාවෙතා ව, උග්ගහතා ව,
ධාරෙතා ව, වීඤ්ඤාතා ව වීඤ්ඤපෙතා ව, කුසලො ව සහිතාසහිතසා,
තො ව කල්හකාරකො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධම්මෙහි
සමන්තාගතො භික්ඛු දූතෙය්‍යං ගතතුමරහති.

අවිජ්ජි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුඤ්ඤා දූතෙය්‍යං
ගතතුමරහති. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ සාරිපුඤ්ඤා සොතා ව හොති සාවෙතා ව, උග්ගහතා ව,
ධාරෙතා ව, වීඤ්ඤාතා ව, වීඤ්ඤපෙතා ව, කුසලො ව සහිතාසහිතසා,
තො ව කල්හකාරකො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධම්මෙහි
සමන්තාගතො සාරිපුඤ්ඤා දූතෙය්‍යං ගතතුමරහති.

1. යො වෙ නවෙධනි¹ පඤ්ඤා පරිසං උග්ගවාදිනි²,
න ව භාපෙති වචනං න ව ඡාදෙති සාසනං,
2. අසඤ්ඤාකං භණ්ණි පුඤ්ණිතො න ව කුසලි,
ස වෙ තාදිසකො භික්ඛු දූතෙය්‍යං ගතතුමරහති.

1. බාරෙති - මජ්ඣං, සා.

2. උග්ගවාදිනං - පිඬු.

1. මන්ත්‍රයෝ නො පිරිවැහීම මල කොට ඇතියහ. ශාභයෝ අනුක්‍රාන්තය මල කොට ඇතියහ, ශරීර වණයට කුසිත භාවය මල වේ. වඤා රක්තනුට ප්‍රමාදය මල වේ.

2. මාග්‍ගිකට දුෂිරිත මල යි. දෙනුවහට මසුරු බව මල යි. මෙලොවහිත් පරලොවහිත් ලමු දහම්හු එකැතියෙන් මල වෙත්. ඒ මලයනට වැඩි මලතර වූයේ අවිද්‍යා නමැති මහාමල වෙයි.

8: 1. 2. 6

දුතෙය්‍ය සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, කරුණු අටෙකින් සමන්වාගත මහණ දුතකර්මයට යාමට සුදුසු වේ. කවර අට කරුණුන් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අසත්‍රයෙන් අස්වත්‍රයෙන් වෙයි, උගන්නෙන් ධරන්නෙන් වෙයි. විඤ්චයෙන් (අකාන්තයෙහි අරුත් දන්නෙන්) විඤ්චනය කරත්‍රයෙන් වෙයි. සහිත අසහිත දෙකින් කුශල වූයෙන් වෙයි. කලහ කරත්‍රයේ ද නො වේ. මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත වූ මහණ දුතකර්මයට යාමට සුදුසු වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු අටෙකින් සමන්වාගත ශාරීපුත්‍ර දුතකර්මයට යාමට යොග්‍ය වෙයි. කවර අට කරුණුන් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි සැරියුත් අසත්‍රයෙන් අස්වත්‍රයෙන් වෙයි, උගත්‍රයෙන් දරත්‍රයෙන් වෙයි, විජානන කරත්‍රයෙන් විඤ්චන කරත්‍රයෙන් වෙයි, සහිත අසහිතයෙහි කුශලවූයෙන් වෙයි. කලහකාරක ද නො වේ. මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත වූ ශාරීපුත්‍ර දුතමෙභෙවරට යාමට යොග්‍ය වේ.

1. යමෙක් උග්‍රවාදි වූ පිරිසට පැමිණ නො සැලේ ද, වදන් නො නසත්‍රයේ ද, ශාසනයන් නො සහවයි ද,

2. නිස්සක කොට කියා ද, පුළුවන් ලද්දේ නො කීපේ ද, එබඳු එ මහණ ඒකාන්තයෙන් දුත මෙභෙවරට යාමට සුදුසු වේ.

8. 1. 2. 7

පුරිසබ්බධන සුත්තං

[සාවස්ථි නිදානං]

අට්ඨභි භික්ඛවෙ ආකාමරෙහි ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි, කතමෙහි අට්ඨභි: රුපෙන භික්ඛවෙ, ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි, හසිතෙන භික්ඛවෙ ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි. හණිතෙන භික්ඛවෙ ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි. ගීතෙන භික්ඛවෙ ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි. රුණෙණන¹ භික්ඛවෙ ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි, ආකපෙන භික්ඛවෙ ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි. ව්‍යාභංගෙන භික්ඛවෙ, ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි. එකසන භික්ඛවෙ ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨභි ආකාමරෙහි ඉත්ථි පුරිසං බන්ධනි. තෙ භික්ඛවෙ සත්ථා සුබ්බා යෙ² එකසන බ්බාති.^{3*}

8. 1. 2. 8

ඉත්ථිබ්බධන සුත්තං

[සාවස්ථි නිදානං]

අට්ඨභි භික්ඛවෙ ආකාමරෙහි පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි, කතමෙහි අට්ඨභි:

රුපෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි, හසිතෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි. හණිතෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි. ගීතෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි. රුණෙණන¹ භික්ඛවෙ පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි. ආකපෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි. ව්‍යාභංගෙන භික්ඛවෙ, පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි. එකසන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨභි ආකාමරෙහි පුරිසො ඉත්ථි බන්ධනි, තෙ භික්ඛවෙ සත්ථා සුබ්බා යෙ² එකසන බ්බාති^{3*},

1. රුණෙණන - සිඳු.

2. සුබ්බා - සිඳු, සත්‍ය.

3. බ්බාති - සිඳු - සත්‍ය.

* මජ්ඣිම, පොඤ්ඤා ඉමානි දෙව පුත්ථානි අඤ්ඤාපං දිසන්තී,

8. 1. 2. 7

පුරිසබන්ධන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, අට අයුරකින් මාගම පුරුෂයා බඳියි. කවර අටෙකින් යත්:

මහණෙනි, රූපයෙන් මාගම පුරුෂයා බඳියි. මහණෙනි, හසිතයෙන් (සිතායෙන්) මාගම පුරුෂයා බඳියි. මහණෙනි, ඛේණුමෙන් මාගම පුරුෂයා බඳියි. මහණෙනි, භීතයෙන් මාගම පුරුෂයා බඳියි. මහණෙනි, මාගම රොදනයෙන් (හැඩුමෙන්) පුරුෂයා බඳියි. මහණෙනි, මාගම ආකල්පයෙන් (හැඳුම් පෙරවුම් ඇවිදියෙන්) පුරුෂයා බඳියි. මහණෙනි, මාගම ව්‍යාභිකයෙන් (ව්‍යායෙන් ගෙනා මල්පල ඇතුළු පවුරින්) පුරුෂයා බඳියි. මහණෙනි, පහසින් මාගම පුරුෂයා බඳියි. මහණෙනි, මේ අට අයුරින් මාගම පුරුෂයා බඳි. මහණෙනි, යම් යක්ඛ කෙනෙක් පහසින් බැඳුණාහු වෙත් නම් ඔහු මොනොවට (තරව) බැඳුණාහු වෙති යි.

8. 1. 2. 8

ඉත්තිබන්ධන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, අට අයුරකින් පුරුෂයා මාගම බඳියි. කවර අටකින් යත්:

මහණෙනි, රූපයෙන් පුරුෂයා මාගම බඳියි. මහණෙනි, හසිතයෙන් පුරුෂයා මාගම බඳියි. මහණෙනි, භේතයෙන් පුරුෂයා මාගම බඳියි. මහණෙනි, භීතයෙන් පුරුෂයා මාගම බඳියි, මහණෙනි, රොදනයෙන් පුරුෂයා මාගම බඳියි. මහණෙනි, ආකල්පයෙන් පුරුෂයා මාගම බඳියි, මහණෙනි, ව්‍යාභිකයෙන් පුරුෂයා මාගම බඳියි. මහණෙනි, ස්පර්ශයෙන් පුරුෂයා මාගම බඳි. මහණෙනි, මේ අට අයුරින් පුරුෂයා මාගම බඳියි. මහණෙනි, යම් යක්ඛ කෙනෙක් පහසින් බඳනා ලද්දහු ද ඔහු මොනොවට බැඳුණාහු වෙති යි.

8. 1. 2. 9

පහාරාද සුතතං.

එකං සමයං හගවා ටෙරඤ්ජයං විහරති නළෙරු පුච්ඡන්ති මුලෙ. අපං ටො පහාරාදෙ අසුරිඤ්ඤ යෙන හගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්භා හගවන්තං අභිවාදෙභා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධීතං ටො පහාරාදං අසුරිඤ්ඤ හගවා එතදවොච: අපි පන පහාරාද, අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

අභිරමන්ති හතෙන, අසුරා මහාසමුද්දෙති:

කති පන පහාරාද, මහාසමුද්දෙ අවජරියා අබ්භූතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

අට්ඨ හතෙන, මහාසමුද්දෙ අවජරියා. අබ්භූතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති කපමෙ අට්ඨ?:

1. මහාසමුද්දො හතෙන, අනුපුබ්බනිකො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාදරා න ආයතකෙනෙව පපාතො. යමි හතෙන, මහාසමුද්දො අනුපුබ්බනිකො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාදරො න ආයතකෙනෙව පපාතො, අයං හතෙන, මහාසමුද්දෙ පඨමො අවජරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

2. පුතච්ඡරං හතෙන, මහාසමුද්දො ධීතධම්මො වෙලං නාතිවක්කති. යමි හතෙන, මහා සමුද්දො ධීතධම්මො වෙලං නාතිවක්කති, අයං හතෙන, මහාසමුද්දෙ දුතියො අවජරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

3. පුතච්ඡරං හතෙන, මහාසමුද්දො න මනෙන කුණපෙන සංවසති, යං හොති මහාසමුද්දෙ මනං කුණපං නං ඛිංසංයෙව¹ තීරං වාහෙති, ඵලං උසාදෙති², යමි හතෙන, මහාසමුද්දො න මනෙන කුණපෙන සංවසති, යං හොති මහාසමුද්දෙ මනං කුණපං නං ඛිංසංයෙව තීරං වාහෙති, ඵලං උසාදෙති³. අයං හතෙන, මහාසමුද්දෙ තතියො අවජරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

1. ඛිංසංයෙව - මජ්ඣං.

2. උසාදෙති - මජ්ඣං.

8. 1. 2. 9

පහාරාද සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ජා නගරයෙහි නලෙරු නම් (යක්ෂාධිශාහිත) කොහොඹ රුක් මුල්හි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පහාරාද නම් අසුරෙන්නද්‍රයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය, එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි පහාරාද අසුරෙන්නද්‍රයාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. පහාරාදය, අසුරයෝ මුහුදෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් දැයි?

වහන්ස, අසුරයෝ මහසයුරෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් යි.

පහාරාද, යම් ආශ්වයාණී කෙනකුන් දක්වීන් අසුරයෝ මහා සමුද්‍රයෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් නම් ඒ ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මයෝ කෙනෙක් දැයි?

වහන්ස, යම් ආශ්වයාණී කෙනකුන් පුනපුනා දක අසුරයෝ මහා සමුද්‍රයෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් නම් එබඳු ආශ්වයාණී අද්භූතධර්මයෝ අවදෙනෙක් වෙත්. කවර අවදෙනෙක යත්:

1. වහන්ස, මහසයුර අනුසූරව නිමින යි, (පිළිවෙළින් ගැඹුරු වූයේ වෙයි), අනුසූරවප්‍රවණ යි (පිළිවෙළින් නැමුනේ වෙයි), අනුසූරව ප්‍රාග්භාර යි (පිළිවෙළින් ඉදිරියට බරවූයේ වෙයි), ආදියෙහි ම ගැඹුරු නො වෙයි. වහන්ස, යම්හෙයෙකින් මහසයුර අනුසූරවනිමින වේ ද, අනුසූරවප්‍රවණ වේ ද, අනුසූරවප්‍රාග්භාර වේ ද, ආදියෙහි ම නො ගැඹුරු වේ ද, වහන්ස, යම් හෙයෙකින් යමක් පුනපුනා දක්මින් මහසයුරෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් නම් මෙ මහසයුරෙහි ප්‍රථම ආශ්වයාණී අද්භූතධර්මය වෙයි.

2. තවද වහන්ස, පිහිටි සැහැවි ඇති මහසයුර වෙරළ නො ඉක්මවයි. වහන්ස, යම්හෙයෙකින් පිහිටි සැහැවි ඇති මහසයුර වෙරළ නො ඉක්මවා නම් වහන්ස, යමක් පුනපුනා දක්මින් අසුරයෝ මහසයුරෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් ද, මේ මහසයුරෙහි දෙවන ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මය යි.

3. තවද වහන්ස, මහසයුර මළකුණු හා නො වෙසෙයි. මහසයුරෙහි යම් බඳු මළකුණපයක් වේ නම් එය වහා ම තෙරට පමුණුවයි. (රළ පහරින්) ගොඩ නංවයි. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මහසයුර මළකුණපයක් හා නො වෙසේ ද, මහසයුරෙහි යම්බඳු මළකුණපයක් වේ නම් ඒ වහා ම තෙරට පමුණුවා ද, ගොඩ නංවා ද, වහන්ස, අසුරයෝ මහමුහුදෙහි යමක් පුනපුනා දක සිත් අලවා වෙසෙත් නම් මේ මහසයුරෙහි තෙවන ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මය යි.

4. පුනවපරං හතෙත, යා කාචි මහානදියො, සෙය්‍යාථිදං ගඛා, යමුනා, අචිරවතී, සරභු, මහී, තා මහා සමුද්‍රං පඤ්චා ජහන්ති පුරිමානි නාමගොක්තානි, මහාසමුද්‍රොකෙව සංඛං ගච්ඡන්ති. යමපි හතෙත, යා කාචි මහා නදියො, සෙය්‍යාථිදං ගඛා යමුනා අචිරවතී සරභු මහී තා මහාසමුද්‍රං පඤ්චා ජහන්ති පුරිමානි නාමගොක්තානි, මහාසමුද්‍රොකෙව සංඛං ගච්ඡන්ති. අයං හතෙත මහාසමුද්‍රො චතුස්ථො අචිරියො අබ්‍රහ්මා ධර්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්‍රො අභිරමන්ති.

5. පුනවපරං හතෙත, යා ව¹ ලොකෙ සවින්නියො මහාසමුද්‍රං අපෙක්ඛති, යා ව අනන්තරාධාරා පපත්තී, න තෙන මහාසමුද්‍රස්ස උනක්ඛා වා පුරන්තං වා පඤ්ඤායතී, යමපි හතෙත, යා ව ලොකෙ සවින්නියො මහාසමුද්‍රං අපෙක්ඛති, යා ව අනන්තරාධාරා පපත්තී, න තෙන මහාසමුද්‍රස්ස උනක්ඛා වා පුරන්තං වා පඤ්ඤායතී, අයං හතෙත, මහාසමුද්‍රො පඤ්ඤාමො අචිරියො අබ්‍රහ්මා ධර්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්‍රො අභිරමන්ති.

6. පුනවපරං හතෙත, මහාසමුද්‍රො එකරසො ලොඤ්ඤායො, යමපි හතෙත, මහාසමුද්‍රො එකරසො ලොඤ්ඤායො, අයං හතෙත, මහා සමුද්‍රො ජට්ඨො අචිරියො අබ්‍රහ්මා ධර්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්‍රො අභිරමන්ති.

7. පුනවපරං හතෙත, මහාසමුද්‍රො ඛණ්ඩකතො අනෙකරතනො*, තත්ත්වමානි රතනානි, සෙය්‍යාථිදං මුක්ඛා, මණි, වෙළුරියො, සංඛා, සිලා, පවාළං, රජතං, ජාතරූපං, ලොහිතධෙක්ඛා, මසාරගල්පං, යමපි හතෙත, මහා සමුද්‍රො ඛණ්ඩකතො අනෙකරතනො. තත්ත්වමානි රතනානි, සෙය්‍යාථිදං මුක්ඛා, මණි, වෙළුරියො, සංඛා, සිලා, පවාළං, රජතං, ජාතරූපං, ලොහිතධෙක්ඛා, මසාරගල්පං, අයං හතෙත, මහාසමුද්‍රො සක්ඛාමො අචිරියො අබ්‍රහ්මා ධර්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්‍රො අභිරමන්ති.

8. පුනවපරං හතෙත, මහාසමුද්‍රො මහතං භූතානං ආවාසො. තත්ත්වම භූතා: කිම් කිම් ඛණ්ඩා කිම් රසිඛණ්ඩා*, අසුරා, නාගා, ගන්ධබ්බා, සන්තී මහා සමුද්‍රො යොජනසතිකාපි අක්ඛාභවා, ද්වියොජනසතිකාපි අක්ඛාභවා, ත්‍රියොජනසතිකාපි අක්ඛාභවා, චතුර්‍යොජනසතිකාපි අක්ඛාභවා, පඤ්ඤා-යොජනසතිකාපි අක්ඛාභවා.

1. යා කාචි P T S

2. ඛණ්ඩකතො - මජ්ඣං

3. කිම් ඛණ්ඩා - කිම් රසිඛණ්ඩා - මජ්ඣං

4. තවද වහන්ස, යම් කිසි මහානදීහු වෙන්ද, ඒනම: ගඛා ය, යමුනා ය, අවිරවතී ය, සරහු ය, මහී ය කියායි. ඔහු මහසයුරට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හැරලත්. මහාසමුද්‍රය යි ම සභිකාවට යෙති. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් ගඛා ය, යමුනා ය, අවිරවතී ය, සරහු ය, මහී ය යන යම්බඳු මහානදීහු වෙන් නම් ඔහු මහසයුරට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හැරලත් ද, මහාසමුද්‍රය යි ම සභිකාවට යෙත් ද, වහන්ස, යම් හෙයෙකින් අසුරයෝ යමක් පුනපුනා දක්මින් මහාසමුද්‍රයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ සිවුවන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

5. තවද වහන්ස, ලොවහි යම්බඳු(කුසුමහත්)නදීහු මහමුහුදට වැද ගනිත්ද, අහසින් යම්බඳු වාෂට්ඨාරාවෝ වැටෙත්ද, ඉන් මහසයුරෙහි උනුබවෙක් වේවයි පිරුණුබවෙක් වේවයි නො පැනේ. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් ලොවහි යම්බඳු කුසුමහත් නදීහු මහමුහුදට වැදගනිත් නම් අහසින් යම්බඳු වාෂට්ඨාරාවෝ හෙත් නම් ඉන් මහසයුරුහුගේ උනුබවෙක් වේවයි පිරුණු බවෙක් වේවයි නො පැනේ ද, වහන්ස, යමක් පුනපුනා දැක අසුරයෝ මහමුහුදෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහසයුරෙහි මේ පස්වන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

6. තවද වහන්ස, මහසයුර එක ම රය ඇතියේ ලුණුරය ඇතියේ වෙයි. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් එකරස වූ මහසයුර ලුණුරය ඇතියේ වේද, වහන්ස, අසුරයෝ යමක් පුනපුනා දැක මහසයුරෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහසයුරෙහි මේ සවන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

7. තවද වහන්ස, මහාසමුද්‍රය බොහෝ රුවන් ඇතියේ නත් රුවන් ඇතියේ වෙයි. එහිලා මේ රත්නයෝ යි. එනම්: මුතු ය, මිණි ය, වෙරළමිණි ය, සක් ය, ශීලා ය, පබළු ය, පිදී ය, රන් ය, පියුමරා ය, මැසිරිගල් ය යන මොහු යි. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මහාසමුද්‍රය බහුරත්න වූයේ අනෙකැයි රත්න ඇතිවේද, එහිලා මේ රත්නයෝ යි. එනම්: මුතු ය, මිණි ය, වෙරළ ය, සක් ය, ශීලා ය, පබළු ය, පිදී ය, රුවන් ය, පියුමරා ය, මැසිරිගල් ය යන මොහු යි. වහන්ස, යමක් පුනපුනා දැක අසුරයෝ මහමුහුදෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ සත්වන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

8. තවද වහන්ස, මහමුහුද මහසත්තට ආවාස වෙයි. එහි මේ සත්ත්‍රය: කිමිය, කිමිඛල ය, කිමිරිඛල ය, අසුරයෝ ය, නාගයෝ ය, ගන්ධර්වයෝ ය යන මොහු යි. මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් ඇති ආත්මභාවයෝ ද දෙසිය යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද තෙසිය යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද සිවුසිය යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද පන්සිය යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද වෙති.

යමපි භනෙන, මහාසමුද්දො මහතං භුතානං ආවාසො. තත්ත්මෙ භුතා: නිමි, නිමිඛාලා නිමිපිඛාලා, අසුරා, නාගා ගතංඛා. සත්ති මහා සමුද්දො යොජනසතිකාපි. අක්ඛාචා, දවියොජන-පෙ-නියොජන-පෙ-චතුරියොජන-පෙ - උඤ්ඤියොජන සතිකාපි අක්ඛාචා, අයං භනෙන, මහා සමුද්දො අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දො අභිරමනති.

ඉමෙ බො භනෙන, මහාසමුද්දො අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දො අභිරමනති,

අපි පන භනෙන, භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති ?

අභිරමනති පහාරාද, භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙති.

කති පන භනෙන, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං-ධම්මචිනයෙ අභිරමනති, ?

අට්ඨ පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති. කතමෙ අට්ඨ:

1. සෙය්‍යථාපි පහාරාද මහාසමුද්දො අනුප්පබ්බන්තො අනුප්පබ්බ-පොණො අනුප්පබ්බපබ්බාරො න ආයත කෙතෙව් පසානො. ඵවලෙව් බො පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අනුප්පබ්බසිකො අනුප්පබ්බකිරියා අනුප්පබ්බඋච්ඡද.

න ආයතකෙනෙව් අඤ්ඤපට්ඨෙවො. යමපි පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අනුප්පබ්බසිකො අනුප්පබ්බකිරියා අනුප්පබ්බඋච්ඡදන ආයතකෙනෙව් අඤ්ඤපට්ඨෙවො. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ පඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති.

2. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, මහාසමුද්දො ධීතධම්මො වෙලං නාතිවතනති, ඵවලෙව් බො පහාරාද, යං මයා සාවකානං සිකංඛපදං පඤ්ඤාතං තං මම සාවකා ජීවිතහෙතුපි නාතිකමනා. යමපි පහාරාද, මයා සාවකානං සිකංඛපදං පඤ්ඤාතං තං මම සාවකා ජීවිතහෙතුපි නාතිකමනා. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ දුතියො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා, භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති.

වහන්ස, යම්හෙයෙකින් මහමුහුද මහත් වූ සත්තව ආවාස වේ නම් - එහි ලා කිමී ය කිමිඛාල ය ජමිරපිඛාල ය අසුර ය නාග ය ගඤ්ච ය යන මේ සත්ත්‍ව වෙති. මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද දෙසිය යොදුන් ... තෙසිය යොදුන් ... සිවුසිය යොදුන් ... පන්සිය යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද වෙත්. වහන්ස, අසුරයෝ යමක් පුන පුනා දැක මහමුහුදෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහමුහුදෙහි මෙ අටවැනි ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

වහන්ස, අසුරයෝ මහමුහුදෙහි යම් කිසිවකුත් පුන පුනා දැක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහසමුද්‍රෙහි මේ අෂ්ට ආශ්වයා අද්භූත ධර්මයෝ වෙති.

වහන්ස, භික්ෂුහු මේ ධර්මවිනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙත්දැයි ?

පහාරාදය, භික්ෂුහු මෙ ධර්මවිනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙතියි.

වහන්ස, යම් ආශ්වයා කෙනකුත් පුන පුනා දැක භික්ෂුහු මේ ධර්මවිනයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් ඒ ආශ්වයා අද්භූත ධර්මයෝ කෙනෙක් දැ යි ?

පහාරාදය, යම් ආශ්වයා කෙනකුත් පුන පුනා දැක මේ ධර්මවිනයෙහි භික්ෂුහු අභිරමණය කෙරෙත් නම් ඒ බඳු අෂ්ට ආශ්වයා අද්භූත ධර්ම කෙනෙක් මේ ධර්මවිනයෙහි වෙති. කවර අටෙක යත් :

1. පහාරාදය, යම්යේ මහසයුර අනුපූර්වනිමිත ද, අනුපූර්වප්‍රවණ ද, අනුපූර්වප්‍රාග්භාර ද, ආදියෙහි ම නො ගැඹුරු වේ ද, පහාරාදය, එසෙයින් ම මේ ධර්මවිනයෙහි අනුපූර්වශික්ෂා වෙයි. අනුපූර්වක්‍රියා වෙයි. අනුපූර්ව ප්‍රතිපත් වෙයි. ආදියෙහි ම අර්හත්ත ප්‍රතිවේධය නො වේ. පහාරාදය, යම් හෙයෙකින් මේ ධර්මවිනයෙහි අනුපූර්වශික්ෂා වේ ද, අනුපූර්වක්‍රියා වේ ද, අනුපූර්ව ප්‍රතිපත් වේ ද, ආදියෙහි ම අර්හත්ත ප්‍රතිවේධ නො වේ ද, පහාරාදය, මේ ධර්මවිනයෙහි භික්ෂුහු යමක් පුන පුනා දැක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මවිනයෙහි මෙ පළමු වන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

2. පහාරාදය, යම්පරිදි මහසමුද්‍රය සමීන ධර්ම වූයේ වෙලානික්‍රම නො කෙරේ ද, පහාරාදය, උපරිදි ම උ විසින් සච්චන්ත යම් සිකපදයක් පනවන ලද නම් එය මාගේ සච්චෝ දිවි හෙයින් නො ඉක්මවත්. පහාරාදය, යම් හෙයෙකින් මා විසින් පනවන ලද ඒ සිකපදය මාගේ සච්චෝ දිවි හෙයින් නො ඉක්මවත් නම් පහාරාදය, යම් ආශ්වයා සත් පුන පුනා දැක භික්ෂුහු මේ ධර්මවිනයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් ද, මේ ධර්මවිනයෙහි මෙ දෙවන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

3. සෙය්‍යරාපි පහාරාද මහාසම්මුද්‍යාන මතෙන කුණ්ණපෙන සංවසති. යං හොති මහාසම්මුද්දං මනං කුණ්ණං තං විප්පංඝෙදව¹ තීරං වාහෙති, උලං උක්කාදෙති.² එවමෙව ටොපහාරාද, යො යො පුග්ගාලො දුක්ඛලො පාප ධම්මො අසුඛසංකසාරසමාචාරො පටිච්ඡන්තකම්මනො අසංමණො සමණපටිඝෙදො අමුග්ගචාරි භුග්ගචාරිපටිඝෙදො, අනෙකාපුති අවස්සුතො කසම්මුජාතො, න තෙන සංකො සංවසති. අප ටො නං විප්පංඝෙදව³ සංග්ගිපඨිකා උක්ඛිපති. කිංචාපි යො හොති මජ්ඣෙ භික්ඛුසංඝස්ස නිසිනෙතො.⁴ අප ටො යො ආරකාව සංඝායා සංකො ව තෙන. ඥාති පහාරාද යොසො පුග්ගාලො දුක්ඛලො පාපධම්මො අසුඛ සංකසාරසමාචාරො පටිච්ඡන්තකම්මනො අසංමණො සමණපටිඝෙදො, අමුග්ගචාරි භුග්ගචාරිපටිඝෙදො, අනෙකාපුති අවස්සුතො කසම්මුජාතො, න තෙන සංකො සංවසති. අප ටො නං විප්පංඝෙදව සංග්ගිපඨිකා උක්ඛිපති. කිංචාපි යො හොති මජ්ඣෙ භික්ඛුසංඝස්ස නිසිනෙතො.⁴ අප ටො යො ආරකාව සංඝායා සංකො ව තෙන. අයං පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ තතියො අවජ්ජියො අබ්බුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අභිරම්භති.

4. සෙය්‍යරාපි පහාරාද, යා කාවි මහා නදියො, සෙය්‍යරීදං; ගඬො යමුතා අචිරට්ඨි සරගු මභි, තා මහාසම්මුද්දං පඨා පහන්ති පුරිමාති නාමගොක්ඛාති, මහාසම්මුද්දාඤ්ච සංඝං ගච්ඡන්ති එවමෙව ටො පහාරාද, වාහාරොමෙ වණණං, ධනස්සා බ්‍රාහ්මණං වෙස්සා පුද්දා, තෙ තරාගතස්ස චෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පඬබ්බිකා පහන්ති පුරිමාති නාමගොක්ඛාති, 'සමණං සකායුත්තියා' ඤ්ච සංඝං ගච්ඡන්ති, යමි පහාරාද, වාහාරොමෙ වණණං ධනස්සා බ්‍රාහ්මණං වෙස්සා පුද්දා, තෙ තරාගතස්ස චෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පඬබ්බිකා පහන්ති පුරිමාති නාමගොක්ඛාති, 'සමණං සකායුත්තියා' ඤ්ච සංඝං ගච්ඡන්ති, අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ වතුසො අවජ්ජියො අබ්බුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අභිරම්භති.

1. විප්පංඝෙද - මජ්ඣ.

3. විප්පංඝෙද නං - මජ්ඣ.

2. උක්කාදෙති - මජ්ඣ.

4. සංග්ගිපඨිකා - මජ්ඣ.

3. පභාරාදය, යම්පරිදි මහමුහුද මළකුණු හා නො වෙසේද, මහමුහුදෙහි යම් මළකුණපයෙක් වේ නම් එය වහා ම තෙරට පමුණුවා ද, ගොඩ නංවාද, එපරිදි ම පභාරාදය, යම් මේ පුභලෙක් දුශ්ශීල වූයේ ලමු දහම් ඇතියේ අපවිත්‍ර කායකර්මාදියෙන් යුක්ත වූයේ සැකකටයුතු හැසිරීම් ඇතියේ පිළියන් කම් ඇතියේ අශ්‍රමණ වූයේ ශ්‍රමණයෙක්ම යන පිළිණ ඇතියේ අබ්‍රමසර ඇතියේ බ්‍රහ්මචාරියෙක් මැයි ප්‍රතිඥ ඇතියේ ඇතුළත කුණු වූයේ කෙලෙසුන් විසින් තෙත් වූයේ හටගත් කෙලෙස් මඩ ඇතියේ වේ නම් ඔහු හා සඤ්ඤා නෙමේ සංවාස නො කරයි. වැලිත් වහා ම ඔහු රැස් ව උත්ක්ෂේප (බසවාද්දීම) කෙරෙයි. හේ ඛික්ඛභුන් මැද හුන්තේ නමුදු වැලිත් හේ සභන්ගෙන් දුරු වූයේ ම වෙයි. සඤ්ඤා නෙමේ ද ඔහු කෙරෙත් දුරු වූයේ වෙයි. පභාරාදය, යම් හෙයෙකින් යම් ඒ පුභලෙක් දුශ්ශීල වූයේ ලමු දහම් ඇතියේ අශ්‍රමණයෙන් යුතු වූයේ සැක කටයුතු හැසිරීම් ඇතියේ පිළියන් කම් ඇතියේ අශ්‍රමණ වූයේ ශ්‍රමණයෙක්ම යන ප්‍රතිඥ ඇතියේ අබ්‍රමසාරී වූයේ බ්‍රහ්මචාරී යන පිළිණ ඇතියේ ඇතුළත කුණු වූයේ කෙලෙසුන්ගෙන් තෙත් වූයේ හටගත් කෙලෙස් මඩ ඇතියේ වේ ද, සඤ්ඤා නෙමේ ඔහු හා සංවාස නො කෙරෙයි. වැලිත් වහා රැස් ව ඔහු උත්ක්ෂේප කෙරෙයි. හේ ඛික්ඛභුන් මැද හුන්තේ නමුදු වැලිත් හේ සභන් කෙරෙත් දුරු වූයේ ම වෙයි. සඤ්ඤා නෙමේ ද ඔහුගෙන් දුරු වූයේ වේ. පභාරාදය යම් ආශ්වයාසීයක් පුනපුනා දක භික්ෂුහු මේ ධර්මවිනයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මවිනයෙහි මෙ තෙවන ආශ්වයාසී අද්භූත ධර්මය යි.

4. පභාරාදය, යම් පරිදි යම් කිසි මහානදිහු වෙද්ද, එනම්: ගඤ්ඤා ය, යමුනා ය, අවිරවතී ය, සරතූ ය, මහී ය යන මොහු යි. ඔහු මහමුහුදට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හරිත් ද, මහමුහුදෙහි කියා ම සඤ්ඤාට යෙත් ද, පභාරාදය, එපරිදි ම ක්ෂේත්‍රියයහ, බ්‍රාහ්මණයහ, ජෙට්ඨකයහ, ඥාණිකයහ මේ වතුර්වණයෝ වෙත් නම් ඔහු තරාගත ප්‍රවීදින වූ ධර්මවිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනාගාරියභාවට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හැරලත්. ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියහ යන සඤ්ඤාට ම යෙත්. පභාරාදය, යම් හෙයෙකින් ක්ෂේත්‍රියහ, බ්‍රාහ්මණයහ, ජෙට්ඨකයහ, ඥාණිකයහ මේ වතුර්වණයෝ වෙත් නම් ඔහු තරාගත ප්‍රවීදින ධර්මවිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනාගාරියභාවයට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හැරලත් ද ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියහ යි කියා ම සඤ්ඤාට යෙත් ද, පභාරාදය, භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාසීයක් පුනපුනා දක මේ ධර්මවිනයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මවිනයෙහි මෙ සිවුවන ආශ්වයාසී අද්භූත ධර්මය යි.

5. සෙයාරාපි පහාරාද, යා ව ලොකෙ සංනිකායො මහාසමුද්දං අපෙසසංකි යා ව අනුකම්පිකාං ධාරා පපතන්ති. න තෙන මහාසමුද්දස්ස උනාත්තං වා පුරත්තං වා පඤ්ඤයති එවලෙව ඛො පහාරාද, ඛු වෙපි හිත්ඛු අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පටිනිබ්බායන්ති. න තෙන නිබ්බාන ධාතුයා උනාත්තං වා පුරත්තං වා පඤ්ඤයති. යමි පහාරාද, ඛු වෙපි හිත්ඛු අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පටිනිබ්බායන්ති, න තෙන නිබ්බානධාතුයා උනාත්තං වා පුරත්තං වා පඤ්ඤයති. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ පඤ්ඤාං අවජරියො අබ්බුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා හිත්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අභිරමන්ති.

6. සෙයාරාපි පහාරාද, මහාසමුද්දො උකරසො ලොඤ්ඤසො, එවලෙව ඛො පහාරාද, අයං ධම්මචිතයො උකරසො විමුක්තිරසො, යමි පහාරාද, අයං ධම්මචිතයො උකරසො විමුක්තිරසො, අයං පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ ජලධො අවජරියො අබ්බුතො ධම්මො, යං දිස්වාදිස්වා හිත්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අභිරමන්ති.

7. සෙයාරාපි පහාරාද, මහාසමුද්දො ඛුරුතනො අනෙකරුතනො, තත්ත්වානි රතනානි, සෙයාරාදිදං, පුත්තා මහි වෙචරියො සංඛො සිලා ජවාළං රජතං ජාතරූපං ලොභිතඤ්ඤා මසාරභ්ජං. එවලෙව ඛො පහාරාද, අයං ධම්මචිතයො ඛුරුතනො අනෙක රතනො, තත්ත්වානි රතනානි: සෙයාරාදිදං, වත්තාරො සතිපට්ඨානා, වත්තාරො සම්මසාධානා වත්තාරො ඉද්ධිපාද පඤ්ඤායානි පඤ්ඤා ඛලානි සත්ත ඛොඤ්ඤා අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො. යමි පහාරාද, අයං ධම්මචිතයො ඛුරුතනො අනෙකරුතනො, තත්ත්වානි රතනානි සෙයාරාදිදං: වත්තාරො සතිපට්ඨානා වත්තාරො සම්මසාධානා වත්තාරො ඉද්ධිපාද පඤ්ඤායානි පඤ්ඤා ඛලානි සත්ත ඛොඤ්ඤා අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ සත්තො අවජරියො අබ්බුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා හිත්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අභිරමන්ති.

8. සෙයාරාපි පහාරාද මහාසමුද්දො මග්ගං භුක්තං ආවාසො, තත්ත්වං භුක්තං: කිම් කිම්ඤ්ඤා කිම්චිත්ථිකාලා අසුරා නාගා ගඤ්ඤා, සත්ථි මගා සමුද්දො යොජනසතිකාසි අක්කාභවා, දවියොජන සතිකාසි අක්කාභවා, තියොජනසතිකාසි අක්කාභවා, වතුයොජනසතිකාසි අක්කාභවා, පඤ්ඤා යොජනසතිකාසි අක්කාභවා.

5. පභාසාදය, යම් පරිදි ලොවහි යම් නදී කෙනෙක් මහසයුරට වැදගනිත් ද, යම් වෘෂ්ටිධාරාකෙනෙක් අහසින් ඇද හැලෙත් ද, එයින් මහසයුරුහුගේ උනුබවෙක් වේවයි පිරුණුබවෙක් වේවයි නො පැනේ ද. පභාසාදය, එපරිදි ම බොහෝ භික්ෂූහු අනුපාදියෙහි නිව්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවෙත් නමුදු එයින් නිව්වාණධාතුහුගේ උනුබවෙක් වේවයි පිරුණුබවෙක් වේවයි නො පැනේ. පභාසාදය, යම් කරුණකින් බොහෝ වූත් භික්ෂූහු අනුපාදියෙහි නිව්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවෙත් නමුදු එයින් නිව්වාණ ධාතුහුගේ උනුබවෙක් වේවයි පිරුණුබවෙක් වේවයි නො පැනේ ද, පභාසාදය, මේ ධර්මචිනයෙහි භික්ෂූහු යම් ආශ්වයායක් සුනාසුනා දැක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිනයෙහි මෙ පස් වන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

6. පභාසාදය, යම් පරිදි ඒකරස වූ මහාසමුද්‍රය උණු රස ඇතියේ ද එපරිදි ම පභාසාදය, ඒකරස වූ මේ ධර්මචිනය විමුක්තිරස ඇතියේ වෙයි. පභාසාදය, යම් හෙයෙකින් ඒකරස වූ මේ ධර්මචිනය විමුක්තිරස ඇතියේ වේ ද, පභාසාදය, මේ ධර්මචිනයෙහි භික්ෂූහු යම් ආශ්වයායක් සුනාසුනා දැක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිනයෙහි මෙ සවන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

7. පභාසාදය, යම් පරිදි මහමුහුද බහුරත්න වූයේ නත් රුවන් ඇතියේ වේ ද, එහි මේ රත්නයෝ වෙති. එනම්: මුතු ය, මිණි ය, චෛරමිණි ය, සක් ය, ශිලා ය, පබළු ය, රිදී ය, රත් ය, පිපුම්රාමිණි ය, මැයිගිහල් ය, යන මොහු යි. පභාසාදය, එපරිදි ම මේ ධර්මචිනය බහුරත්න වූයේ නත් රුවන් ඇතියේ ය. එහි මේ රත්නයෝ වෙති; එනම්: සතර සතිරට්ඨාන ය, සතර සමාක්ප්‍රධාන ය, සතර සාද්ධිපාද ය, පඤ්චාන්ද්‍රිය ය, පඤ්ච බල ය, සප්ත බොධාඛය ය, අරිභවතිමග යි. පභාසාදය, යම් හෙයෙකින් මේ ධර්මචිනය බහුරත්න වූයේ නත් රුවන් ඇතියේ වේ නම් එහි මේ රත්නයෝ වෙති: එනම්: සතර සතිරට්ඨාන ය, සතර සමාක්ප්‍රධාන ය, සතර සාද්ධිපාද ය, පඤ්චාන්ද්‍රිය ය, පඤ්ච බල ය, සප්ත බොධාඛය ය, අරිභවතිමග යි. පභාසාදය, මේ ධර්මචිනයෙහි යම් ආශ්වයායක් සුනාසුනා දැක භික්ෂූහු අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිනයෙහි මෙ සත්වන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

8. පභාසාදය, යම් පරිදි මහමුහුද මහත් වූ සත්තට ආවාය වේ ද, එහි තිම්බ ය, තිම්බාල ය, තිම්බ ඛල ය, අසුර ය, නාග ය, ගන්ධර්ව ය යන මේ මහසත්ත වෙති. මහසමුද්‍රයෙහි සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද දෙසියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද තෙසියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද, සිවුසියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද පන්සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද වෙත්.

එවිමෙව ටො පහාරාද, අයං ධම්මචිතයො මහතං භූතානං ආචාසො තත්ත්වෙ භූතා: සොතාපනතො, සොතාපනති ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙනා, සකදගාමී, සකදගාමී ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙනා, අනාගාමී, අනාගාමී ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙනා, අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙනා. යමපි පහාරාද, අයං ධම්මචිතයෙ මහතං භූතානං ආචාසො, තත්ත්වෙ භූතා, සොතාපනතො, සොතාපනති ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙනා, සකදගාමී, සකදගාමී ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙනා, අනාගාමී, අනාගාමී ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙනා, අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙනා, අයං පහාරාද ඉමසමී ධම්මචිතයෙ අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී ධම්මචිතයෙ අභිරම්භති.

ඉමම ටො පහාරාද, ඉමසමී ධම්මචිතයෙ අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භූතා ධම්මො යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී ධම්මචිතයෙ අභිරම්භති.

8. 1. 2. 10

උපොසථ සුතං.

එකං යමං හගවා යාට්ඨියං චිත්තං සුඛාරාමෙ ටීඨාරමාතු පාසාදෙ තෙන ටො පන සමයෙන හගවා තද්වුපොසථෙ භික්ඛුසඛා පරිවුතො හිසිනො ගොති. අථ ටො ආයස්මා ආනන්දෙ අභික්ඛන්තාය රත්තියා නික්ඛන්තෙ පඨමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛා කරිත්වා යෙන හගවා තෙන ඤජිට්වං පණාමෙත්වා හගවන්තං එතදවොච:

අභික්ඛන්තා හතෙන රත්ති නික්ඛන්තා පඨමො යාමො වීරනිසිනො භික්ඛුසඛො, උද්දිසතු හතෙන හගවා භික්ඛුතං පානිමොක්ඛන්තී. ඵවං දුතෙන හගවා තුණ්හි අහොයි. දුතියමි ටො ආයස්මා ආනන්දෙ අභික්ඛන්තාය රත්තියා නික්ඛන්තෙ චජ්ඣමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛා කරිත්වා යෙන හගවා තෙන ඤජිට්වං පණාමෙත්වා හගවන්තං එතදවොච:

පහාරාදය, එපරිදි ම මේ ධර්මචිත්තය මහත් වූ භූතයන්ගේ ආවාසයෙක. එහි මේ භූතයෝ වෙති: සෝවත් ය, සෝවත් එළ පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය. සකදගාමී ය, සකදගාමී එළ පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය. අනාගාමී ය, අනාගාමී එළ පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය. අර්හත් ය, අර්හත් එළ පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය කියායි. පහාරාදය, යම් භෞද්ධයෙකුත් මේ ධර්මචිත්තය මහත් වූ භූතයන්ට ආවාස වේ නම් එහි සෝවත් ය. සෝවත් එළ පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය, සකදගාමී ය සකදගාමී එළ පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය. අනාගාමී ය, අනාගාමී එළ පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය. අර්හත් ය, අර්හත් එළ පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය යි මේ භූතයෝ වෙති. පහාරාදය, මේ ධර්මචිත්තයෙහි යම් ආශ්වයාසයක් පුනපුනා දැක හික්මුණු අභිරුචියක කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිත්තයෙහි මේ අවච්ඡාදි ආශ්වයාස අද්භූත ධර්මය යි.

පහාරාදය, හික්මුණු යම් ධර්ම කෙනකුන් දැක දැක මේ ශාසනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් නම්, මේ ශාසනයෙහි මේ අවච්ඡාදි ආශ්වයාස අද්භූත ධර්මයෝ වෙත් යයි.

8. 1. 2. 10

උපොසථ සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවක්නුවර පූර්වාරාම නම් මූවරමාපායෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි වනයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පොහෝ ලක් එ දවස බික්සභුන් පිරිවරා වැඩ හුන්නාහු වෙති. එ කල ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථවීර තෙමේ ඉකුත් බොහෝ කල් ඇති රාත්‍රියෙහි පළමු යම ඉකුත් කල්හි හුනස්නෙන් නැඟී උතුරුසහ එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය:

වහන්ස, රු ඉක්ම ගිය බොහෝ කල් ඇත, පළමු යම නික්ම ගියේ ය, බික්සභහු හුන් බොහෝ කල් ඇත්තාහු වෙති. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන්ට පාමොක් උදෙසන සේක්ව යි. මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමිභූත වූ සේක. දෙවන වටක් ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථවීර තෙමේ ඉක්ම ගිය බොහෝ කල් ඇති රාත්‍රියෙහි මැදුම යම ඉකුත් කල්හි හුනස්නෙන් නැඟී උතුරුසහ එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ හඟවතුන් හට මෙය සැලකෙළේ ය:

අභික්‍ෂකතො හනෙන, රක්‍ෂි නික්‍ෂනෙනා මජ්ඣමො යාමො, වීරහිසිනෙනා භික්‍ෂුසංඛතො, උද්දිසතු හනෙන, හගවා භික්‍ෂුනං 'පාති-
මොක්‍ෂනතී, දුතියමපි ඛො හගවා තුණ්හී අහොසි, තතියමපි ඛො ආයස්මා
ආනන්දො අභික්‍ෂකතොය රක්‍ෂියා නික්‍ෂනෙනා පච්ඡිකෙමි යාමෙ උද්ධස්සො
අරුණො නන්දිවුට්ඨො රක්‍ෂියා උද්ධායාසනා එකංසං උත්තරාසංඛතො
කරිත්වා යෙන හගවා තෙන ඤජලිං පණාමෙත්වා හගවිතං එතදවොච:
“අභික්‍ෂකතො හනෙන, රක්‍ෂි, නික්‍ෂනෙනා පච්ඡිකෙමො යාමො උද්ධස්සො
අරුණං නන්දිවුට්ඨො රක්‍ෂි, වීරහිසිනෙනා භික්‍ෂුසංඛතො, උද්දිසතු හනෙන,
හගවා භික්‍ෂුනං පාතිමොක්‍ෂනතී,

අපරිසුද්ධා ආනන්ද පරිසාති. අප් ඛො ආයස්මතො මොග්ගල්ලානස්ස
එතදහොසි: කං නු ඛො හගවා පුග්ගලං සන්ධාය එවමාන: ‘අපරිසුද්ධා
ආනන්ද පටිසා’ති. අප් ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සංඛ්ඛාවතං.
භික්‍ෂුසංඛතං වෙනසා වෙතො පරිච්ච මනසාකාසි.

අද්දසා ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තං පුග්ගලං දුස්සීලං පාප-
ධම්මං අසුචිං සංඛ්‍යාසංසරසමාවාරං පටිච්ඡන්තකම්මතං අසාමණං සමණ-
පටිඤ්ඤං අබ්‍රහ්මචාරීං බ්‍රහ්මචාරීපටිඤ්ඤං අනෙකාපුත්තිං අවසස්සතං කසම්බු-
ජාතං මජ්ඣම භික්‍ෂුසංඛතස්ස හිසිත්තං, දිස්වාන උද්ධායාසනා යෙන
සො පුග්ගලො තෙනුපසංඛතී. උපසංඛතීත්වා තං පුග්ගලං එතදවොච:
උදෙධති ආවුසො¹ දිදෙධාසි හගවතා, නත්තී තෙ භික්‍ෂුහි සද්ධිං සංවාසොති.

එවං වුක්කෙ සො පුග්ගලො තුණ්හී අහොසි. දුතියමපි ඛො ආයස්මා
මහාමොග්ගල්ලානො තං පුග්ගලං එතදවොච: උදෙධති ආවුසො,¹
දිදෙධාසි හගවතා, නත්තී තෙ භික්‍ෂුහි සද්ධිං සංවාසොති. දුතියමපි ඛො
සො පුග්ගලො තුණ්හී අහොසි. තතියමපි ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලා-
නො තං පුග්ගලං එතදවොච: උදෙධති ආවුසො, දිදෙධාසි හගවතා, නත්තී
තෙ භික්‍ෂුහි සද්ධිං සංවාසොති, තතියමපි ඛො සො පුග්ගලො තුණ්හී
අහොසි.

අප් ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තං පුග්ගලං බාහායං
ගහෙත්වා බහිද්ධාරකොට්ඨකා නික්‍ෂාලෙත්වා සුචිද්ධිකං දත්වා යෙන හගවා
තෙනුපසංඛතී උපසංඛතීත්වා හගවිතං එතදවොච:

1. උදෙධාආවුසො - මජ්ඣ.

වහන්ස, රැඳුණු බොහෝ කල් ඇත, මැදුම් යම් නික්ම ගියේ ය, බික්සහහු හුන් බොහෝ කල් ඇත්තාහු වෙති. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන්ට පාමොක් උදෙසන සේක්වා යි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවන වටත් තුෂ්ණිමාන වූ සේක. තෙවන වට ද ඇවත් ආනන්ද තෙර ඉකුත් බොහෝ කල් ඇති රැයෙහි පැසුරු යම් ඉක්ම ගිය කල්හි අරුණ නැගී කල්හි රැය පහන්වූ කල්හි හුනස්නෙන් නැගී උතුරුසහ එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ වහන්ස, රාත්‍රි තොමෝ ඉකුත් බොහෝ කල් ඇත්තී ය. පැසුරු යම් ඉක්ම ගියේ ය. අරුණ නැගේ ය. රාත්‍රි තොමෝ නැඳිවුරී වෙයි, බික්සහහු හුන් බොහෝ කල් ඇත්තා හ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන්ට පාමොක් උදෙසන සේක්වා යි, මෙය සැලකෙළේ ය,

ආනන්දය, පිරිස අපිරිසුය යි (වදළහ.) එ කල්හි ආයුෂ්මත් මහ මුගලන් තෙරුනට මේ සිත විය: කවර නම් පුභුලකු සඳහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආනන්දය, පිරිස ‘අපිරිසිසුය යි මෙසේ වදළ සේක් දැයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ සිය සිත්ත හැම බික්සහුන් සිත්ත සිත පිරිසිදු බලා මෙනෙහි කළහ.

ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ දුසිල් වූ ලමු දහම ඇති අපචිත්‍ර කම් ඇති සැකයෙන් සිහි කටයුතු හැසිරීම් ඇති පිළියන්කම් ඇති අශ්‍රමණ වූ ශ්‍රමණයෙහි සිටි කරන ප්‍රතිඥ ඇති අමුම්සැරි වූ බබ්බැරිම් සන පිළිණ ඇති ඇතුළත කුණු වූ කෙලෙසින් තෙත් වූ උපන් කෙලෙස් මඩ ඇති බික්සහුන් මැද හුන් ඒ පුභුලා දුටහ. දක හුනස්නෙන් නැගී ඒ පුභුල් වෙත එළඹියහ. එළඹ ඒ පුභුල්හට මෙය කීහ: “ඇවැත්නි, නැගී සිටුව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා ලද්දෙහි, තට මහණුන් හා සංවාසයෙක් නැතැ”යි. දෙවන වටත් එ පුභුල් තුෂ්ණිමාන විය. තෙවන වටත් ආයුෂ්මත් මහ මුගලන් තෙරණුවෝ එ පුභුල් හට මෙය කීහ: “ඇවැත්නි, නැගී සිටුව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා ලද්දෙහි”. තට මහණුන් හා සංවාසයෙක් නැතැයි. තෙවන වටත් එ පුභුල් තුෂ්ණිමාන විය.

මෙසේ කී කල්හි ඒ පුද්ගල තුෂ්ණිමාන විය. දෙවන වටත් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ එ පුභුල්හට මෙය කීහ. “ඇවැත්නි, නැගී සිටුව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා ලද්දෙහි, තට මහණුන් හා සංවාසයෙක් නැතැ”යි. දෙවන වටත් එ පුභුල් තුෂ්ණිමාන විය. තෙවන වටත් ආයුෂ්මත් මහ මුගලන් තෙරණුවෝ එ පුභුල් හට මෙය කීහ: “ඇවැත්නි, නැගී සිටුව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා ලද්දෙහි”. තට මහණුන් හා සංවාසයෙක් නැතැයි. තෙවන වටත් එ පුභුල් තුෂ්ණිමාන විය.

එකල ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ එ පුභුල්හු බාහුයෙහි ගෙන බිහිදර කොටුවෙන් තෙරා දෙරඳු එ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිය හ, එළඹ භාග්‍යවතුනට මෙය සැළකළහ:

තික්ඛාමිනො යො හතෙන පුග්ගලො මයා, පරිසුඤා පරිසා, උදදිසතු
හතෙන හගවා භික්ඛුනං පාතිමොක්ඛන්ති.

අවජ්ජයං මොග්ගලලාන, අබ්භූතං මොග්ගලලාන, යාව ඛාහා ගහණාපි
නාම යොමොසපුරිසො ආගමෙක්ඛන්ති¹ අථ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙකසි
තුමෙතවදන්ති භික්ඛවෙ, උපොසථං,² කරොය්‍යාථ. පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාථ.
නදනාහං භික්ඛවෙ, අජජතග්ගෙ උපොසථං කරිස්සාමි. පාතිමොක්ඛං
උද්දිසිස්සාමි. අට්ඨානාමෙතං භික්ඛවෙ, අනවකාසො යං තථාගතො අපරි-
සුඤාය පරිසාය³ උපොසථං කරොය්‍ය පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍ය.

අවසීරෙම භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අවජරියා අබ්භූතා ධම්මා යෙ දිස්වා
දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති. කතමෙ අට්ඨ:

මහාසමුද්දෙ භික්ඛවෙ, අනුපුබ්බතිනෙතා අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බ
පබ්බාරො න ආයතකෙතෙව පපාතො. යමපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අනු-
පුබ්බතිනෙතා අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්බාරො න ආයතකෙතෙව
පපාතො. අයං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ පඨමො අවජරියො අබ්භූතො ධම්මො
යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති -පෙ-

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො මහතං භූතානං ආවාසො තත්ත්වමෙ
භූතා, තිමි තිමිඛලා තිමිරපිඛලො⁴ අසුරා නාහා ගන්ධබ්බා, සන්ති මහාසමුද්දෙ
යොජනසතිකාපි, අත්තභාවා -පෙ- පඤ්ඤායොජනසතිකාපි අත්තභාවා, යමපි
භික්ඛවෙ, මහා සමුද්දෙ මහතං භූතානං ආවාසො. තත්ත්වමෙ භූතා, තිමි
තිමිඛලා තිමිරපිඛලො අසුරා නාහා ගන්ධබ්බා⁵ සන්ති මහාසමුද්දෙ
යොජනසතිකාපි අත්තභාවා -පෙ- පඤ්ඤායොජනසතිකාපි අත්තභාවා අයං
භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ අට්ඨමො අවජරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා
දිස්වා අසුරා මහා සමුද්දෙ අභිරමන්ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අට්ඨ අවජරියා අබ්භූතා ධම්මා යෙ
දිස්වා දිස්වා⁶ අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

1. ආගමිසසතිති - සිමු

2. භික්ඛවෙ ඉතො පරං උපොසථං - වූ

3. උපොසථං කරොය්‍ය - මජ්ඣං උතං

4. තිමි තිමිඛලා තිමිරපිඛලො - මජ්ඣං

5. වසන්ති මහාසමුද්දෙ - මජ්ඣං

6. , ආං දිස්වා දිස්වා - මජ්ඣං

“වහන්ස, මා විසින් එ පුතුල් තෙම තෙරන ලද්දේ වෙයි. පිරිස් පිරිසිදු ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන්ට පාමොක් උදෙසන යෙක්වා”යි.

“මුගලන, ආශ්වයාණී ය. මුගලන, අද්භූත. බාහුයෙන් ගන්නාතාක් ම ඒ මෝසපුරුෂ හුන්නේ” යයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතුවේක: “මහණෙනි, දැන් තෙපි ම පොහෝ කරවු. පාමොක් උදෙසවු, මහණෙනි, අද පටන් කොට මම පොහෝ නො කරන්නෙමි, පාමොක් නො උදෙසන්නෙමි. මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් තථාගතයෝ අපිරිසිදු පිරිස්හි පොහෝ කරන්නාහ. පාමොක් උදෙසන්නාහ, යන තෙල කරුණ අයදාන වෙයි. අවිකාශ රහිත වේ.

මහණෙනි, යම් ආශ්වයාණී කෙනකුන් පුන පුනා දෑක අසුරයෝ අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහමුහුදෙහි මේ අට ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්ම කෙනෙක් වෙති. කවර අටදෙනෙකයන්:

මහණෙනි, මහසයුර අනුපූර්ව නිමින යි, අනුපූර්වප්‍රවණ යි, අනුපූර්ව-ප්‍රාග්භාර යි. ආදියෙහි ම ගැඹුරු නො වේ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් මහසයුර අනුපූර්වනිමින වේ ද, අනුපූර්වප්‍රවණ වේ ද, අනුපූර්ව ප්‍රාග්භාර වේ ද, ආදියෙහි ම ගැඹුරු නො වේ ද, මහණෙනි, මහමුහුදෙහි යම් ආශ්වයාණීයක් පුනපුනා දෑක අසුරයෝ අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහමුහුදෙහි මේ පළමු වන ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්ම ය යි ...

තවද මහණෙනි, මහසයුර මහත් වූ සත්තට ආවාස වෙයි. එහි තිම් ය නිම්බිගල ය, තිම්පිබිගල ය, අසුර ය, නාග ය, ගන්ධර්ව ය යන මොහු මහසත්ත වෙති. මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද ... පන්සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද වෙති. මහණෙනි යම් භෙයෙකින් මහමුහුද මහසත්තට ආවාස වේ ද, එහි තිම් ය නිම්බිගල ය නිම්පිබිගල ය අසුර ය නාග ය ගන්ධර්ව ය යන මේ මහසත්ත වෙත් ද, මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝත් ... පන්සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝත් වෙත් ද, මහණෙනි, මහමුහුදෙහි අසුරයෝ යම් ආශ්වයාණීයක් පුනපුනා දෑක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහමුහුදෙහි මේ අට වැනි ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්ම ය යි.

මහණෙනි, මහමුහුදෙහි යම් බදු ආශ්වයාණීයන් පුනපුනා දෑක අසුරයෝ අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහමුහුදෙහි මේ අටදෙන ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මයෝ වෙති.

එවමෙව ටො භික්ඛවෙ, අටු ඉමසමිං ධම්මවිනයො අවජරියා අබහුතා ධම්මා, යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමිං ධම්ම විනයො අභිරමන්ති.

කතමෙ අටු:

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො අනුපුබ්බනින්නො අනුපුබ්බ-පොණො අනුපුබ්බපඤ්ඤායො න ආයතකෙනෙව පපාතො. එවමෙව ටො භික්ඛවෙ, ඉමසමිං ධම්මවිනයො අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බ-පට්ඨපදා න ආයතකෙනෙව අඤ්ඤපට්ඨෙවො. යමි භික්ඛවෙ, ඉමසමිං ධම්ම-විනයො අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා. අනුපුබ්බපට්ඨපදා න ආයතකෙනෙව අඤ්ඤපට්ඨෙවො. අයං භික්ඛවෙ, ඉමසමිං ධම්මවිනයො පඨමො අවජරි-යො අබහුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමිං ධම්මවිනයො අභිරමන්ති -පෙ-

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො මහතං භුක්ඛානං ආවාසො තත්ත්මෙ භුක්ඛා, 'නිමි නිමිඛගලා නිමිරපිඛගලා අසුරා නාගා ගජධිංඛා, ඥානි' මහාසමුද්දො යොජනසතිකාපි අක්ඛානාං -පෙ- පඤ්ඤායො-ජනසතිකාපි අක්ඛානාං. එව මෙව ටො භික්ඛවෙ, අයං ධම්ම-විනයො මහතං භුක්ඛානං ආවාසො, තත්ත්මෙ භුක්ඛා, සොතාපනො, සොතාපනති ඵලසච්ඡිකිරියාය පට්ඨනො. -පෙ- අරහා, අරහත්තාය පට්ඨනො. යමි භික්ඛවෙ, අයං ධම්ම විනයො මහතං භුක්ඛානං ආවාසො, තත්ත්මෙ භුක්ඛා, සොතාපනො සොතාපනති ඵලසච්ඡිකිරියාය පට්ඨනො -පෙ- අරහා අරහත්තාය පට්ඨනො. අයං භික්ඛවෙ, ඉමසමිං ධම්ම-විනයො අටුමො අවජරියො අබහුතො ධම්මො යං දිස්වා භික්ඛු ඉමසමිං ධම්ම-විනයො අභිරමන්ති. ඉමෙ ටො භික්ඛවෙ, ඉමසමිං ධම්මවිනයො අටු අවජරියා අබහුතා ධම්මො යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමිං ධම්මවිනයො අභිරමන්ති.

මහාවග්ගො දුතියො.

තත්ත්මො

චෙරසෙඤ්ඤාසිංහො ආජඤ්ඤා - ධම්මධෙය්‍යා මලානි ව
දුතෙය්‍යං ඉදං ව ඛණ්ඩා පභාසාදෙ උපොසථොති,

1. නිමි නිමිඛගලා නිමිරපිඛගලා - මජ්ඣ.

2. වසනති - මජ්ඣ.

මහණෙනි, එපරිදිම මේ ධර්මචිත්තයෙහි භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාණී කෙනෙකුන් පුන පුනා දෑක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිත්තයෙහි අෂ්ට ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මකෙනෙක් වෙති.

කවර අවදනෙන කන්:

මහණෙනි, යම්පරිදි මහමුහුද අනුසූර්ව නිමිත වේ ද, අනුසූර්වප්‍රචණ වේ ද, අනුසූර්වප්‍රාග්භාරවේ ද, ආදියෙහි ම ගැඹුරු නො වේ ද, මහණෙනි, එපරිදිම මේ ධර්මචිත්තයෙහි අනුසූර්වශික්ෂා වෙයි, අනුසූර්ව ක්‍රියා වෙයි, අනුසූර්ව ප්‍රතිපත්ති වෙයි. ආදියෙහි ම අර්හත්ඤ්‍යනිවේධය නො වේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් මේ ධර්මචිත්තයෙහි අනුසූර්වශික්ෂා වේ ද අනුසූර්වක්‍රියා වේ ද, අනුසූර්වප්‍රතිපත්ති වේ ද, ආදියෙහි ම අර්හත්ඤ්‍යනිවේධය නො වේ ද, මහණෙනි, මේ ධර්මචිත්තයෙහි යම් ආශ්වයාණීයක් පුනපුනා දෑක භික්ෂුහු සිත් අලවා වෙසෙත් නම් මේ ධර්මචිත්තයෙහි මේ පළමුවන ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මය වෙයි ...

මහණෙනි, යම්පරිදි මහමුහුද මහත් සත්තට ආවාස වේ ද, එහි නිම් ය නිම්බිගලය නිම්ර පිඩිගලය අසුර ය නාග ය ගන්ධර්වය යන මේ මහසත්ත වෙත්. මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් අත්බැව් ද ... පන්සියක් යොදුන් අත්බැව් ද වෙත්. මහණෙනි, එපරිදි ම මේ ධර්මචිත්තය මහසත්තට ආවාස වෙයි. සෝවත් ය, සොවත්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය, ... අර්හත්ය, අර්හත්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය යන මේ මහසත්ත වෙති. මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් මේ ධර්මචිත්තය මහසත්තට ආවාස වේ ද, එහි සෝවත් ය, සෝවත්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය ... රහත්ය, රහත් බවට පිළිපත්තෝ ය යන මේ මහසත්ත වෙත් ද, මහණෙනි, මේ ධර්මචිත්තයෙහි භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාණීයක් පුනපුනා දෑක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිත්තයෙහි මේ අටවැනි ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මය යි. මහණෙනි, මේ ධර්මචිත්තයෙහි භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාණී කෙනෙකුන් පුනපුනා දෑක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මොහු මේ ධර්මචිත්තයෙහි අෂ්ට ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මයෝ යි.

දෙවැනි මහාවර්ග යි.

එහි උද්දනය:

වෙරඤ්ජසූත්‍රය, සීහ (සෙනාපති) සූත්‍රය, ආජඤ්ඤ සූත්‍රය, බලුභික-සූත්‍රය, මල සූත්‍රය, දුතෙය්‍ය සූත්‍රය යන ඉක්කිත්ත සූත්‍රය, පුරුසත්ත සූත්‍රය, පහාරාද සූත්‍රය, උපොසථසූත්‍රය ද යන දශය යි.

3. ගහපතිවග්ගො

8. 1. 3. 1

වෙසාලිකඋග්ග සුත්තං

එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙය්‍යස් භික්ඛවොති. හදෙනෙති තෙ භික්ඛු හගවතො පට්ටසෙසාසු. හගවා එතදවොව:

අට්ඨති භික්ඛවො, අවුරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගහපතිං වෙසාලිකං ධාරෙතාති. ඉදමවොව හගවා, ඉදං චක්ඛාන සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි. අප් ඛො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකො පත්තවිවරමාදය යෙන උග්ගසා ගහපතීනො වෙසාලිකසා නිවෙසනං තෙනුපසඤ්ඤාමි.

උපසඤ්ඤාමිතො පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසිදි. අප් ඛො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො යෙන යො භික්ඛු තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතො තං භික්ඛුං අභිවාදෙය්‍යා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො උග්ගං ගහපතිං වෙසාලිකං සො භික්ඛු එතදවොව:

අට්ඨති ඛො කං ගහපති, අවුරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙ තෙ ගහපති, අට්ඨ අවුරියා අබ්භුතා ධම්මා යෙහි කං සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකරොති.

න ඛො අහං හනෙන, ජානාමි කතමෙහි අට්ඨති අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. අපි ච හනෙන, යෙ මෙ අට්ඨ අවුරියා අබ්භුතා ධම්මා සංවිජ්ජන්තී තෙ සුඡාති, සාධුකං මනසිකරොති, භාසිසාමිති.

එවං ගහපතීති ඛො සො භික්ඛු උග්ගසා ගහපතීනො වෙසාලිකසා පට්ටසෙසාසි. උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො එතදවොව:

3. ගහපති වගීය

8. 1. 3. 1

වෙසාලික උග්ග සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලානුවර සමීපයෙහි වූ මහවෙනෙහි කුටාගාරසාලායෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු 'වහන්සැ' යි භාග්‍යවතුන්වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

මහණෙනි, විසල්පුර වැසි උග්ගගහපති ආඥායා අදහන ධර්ම අටෙකින් සමන්විත කොට දරවුයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක, සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදරා හුනස්නෙන් නැගී විහාරයට පිවිසි සේක.

ඉක්බිකී එක්කරා මහණෙක් පෙරවරයෙහි හැද පෙරෙව් පායිවුරු ගෙන විසල්පුර වැසි උග්ග ගැහැවිහුගේ නිවෙස්න යම් තෙනෙක්හි ද, එහි එළැඹී සේ ය, එළඹ පැනවූ අස්නෙහි හින. එකල්හි විසල්පුරවැසි උග්ගගහපති ඒ මහණෙහු වෙත එළැඹීයේ ය. එළැඹ ඒ මහණෙහු වැද එකත්පසෙක හින. එකත්පසෙක හුන් විසල්පුර වැසි උග්ගගහපති හට ඒ මහණ මෙය කී ය:

ගෘහපතිය, තෙපි ආඥායා අදහන ධර්ම අටෙකින් සමන්විත වුව යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දහු, ගෘහපතිය, තෙපි යම් ධර්ම අටෙකින් සමන්විත වුව යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පවසන ලද්දහු ද, ඒ ආශ්වර්ෂ අදහන ධර්මයෝ අටදෙන කවරහු ද?

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මම කවර අසිරි අබුතු දහම් අටෙකින් සමන්විතය යි ප්‍රකාශිතයෙම් දැයි නො දනිමි. එහෙත් වහන්ස, මාගේ යම් මේ අට අසිරි අබුතු දහම් කෙනෙක් ඇත් ද ඔවුන් අසව. මැනවින් මෙනෙහි කරව, පවසන්නෙමි යි.

ඒ මහණ තෙමේ 'එසේ ය ගෘහපතිය' යි විසල්පුරවැසි උග්ගගහපති හට පිළිවදන් ඇස්වී ය. විසල් පුරවැසි උග්ගගහපති තෙමේ මෙය කී ය:

1. යදහං හනෙන, හගවනනං පඨමං දුරතොව අග්ගසං සහදසානෙනෙව මෙ හනෙන හගවතො වීනං පසිදි. අයං ටො මෙ හනෙන පඨමො අව්ඡිට්ඨො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

2. සො ටො අහං හනෙන, පසන්නවීර්ණො හගවනනං පසිරුපාසිං. තසා මෙ හගවා ආනුපුබ්බිකරං කපෙයි, සෙයාථිදං දුතකරං සිලකරං සග්ගකරං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සබ්බිලෙසං නෙකානුමිති ව ආනිසංසං සකංසෙයි. යද මං හගවා අඤ්ඤායි කපුරුචිත්තං මුදුරුචිත්තං විනිවරණචිත්තං උදග්ගචිත්තං පසන්නචිත්තං, අරං යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාමෙයි, දුක්ඛං සමුදයං නිරෝධං මග්ගං. සෙයාථාපි නාම දුඛං වත්ථං අපගාතාප්පකං සම්මදෙව රජාං පතිගණ්ණායා, එවමෙව ටො මෙ තස්මිං යෙව ආසනෙ වීරජං වීරමලං ධම්මවිකල්පං උදපාදි, යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරෝධධම්මෙත්ති.

සො ටො අහං හනෙන, දිට්ඨධම්මො පනධම්මො වීදිධම්මො පරියොගාලාභධම්මො තිණ්ණවිචිතියො විගතකරංකපො වෙසාරජ්ජංසකො අපරපට්ඨයො සන්ධි සංසනෙ තපෙව බුද්ධඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා සබ්බඤ්ඤා සරණං අගමාසිං. බ්‍රහ්මචරියපඤ්ඤාමානි සික්ඛාපදානි සමාදිදිං. අයං ටො මෙ හනෙන, දුතියො අව්ඡිට්ඨො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

3. තසා මග්ගං හනෙන, වතංසො කොමාරියො පජාපතියො අගෙසුං. අරං ධරාහං හනෙන, යෙන තා පජාපතියො නෙත්තපසඩ්ධමිං. උපසඩ්ධමිත්වා තා පජාපතියො එතදවොචං මයා ටො හගිනියො බ්‍රහ්මචරියපඤ්ඤාමානි සික්ඛාපදානි සමාදික්ඛානති. යා ඉච්ඡති සා ඉධෙව හොගෙව භුඤ්ඤා! පුඤ්ඤානි ව කරොතා! සකානි වා ඤාතිකුලානි ගච්ඡතා! හොති වා පන පුරිසාධිසංයා, තසා වො දම්මිති. එවං වුක්ඛෙසා සා හනෙන ජෙට්ඨා පජාපතී මං එතදවොචං ඉත්ථංනාමසා මං අයාපුක්ඛ පුරිසසා දෙහිති.

අරං ධරාහං හනෙන, තං පුරිසං පකෙකාසාපෙත්වා වාමෙන හත්ථො පජාපතිං ගගෙත්වා දක්ඛිණෙන හත්ථො භික්ඛාරං ගගෙත්වා තසා පුරිසසා ඔනොජෙයි. කොමාරිං ටො පනාහං හනෙන, දුරං පරිවර්ජනනා නාභිරානාමී වීක්ඛසා අඤ්ඤාපුරුකං. අයං ටො මෙ හනෙන, තතියො අව්ඡිට්ඨො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

1. වහන්ස, මම යම් කාලයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළමු කොට දුරදීම දුටුයෙමි ද, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දර්ශනය හා සමග ම මාගේ සිත පහන් වී ය. වහන්ස, මාගේ මේ පළමු ආශ්වාසී අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

2. වහන්ස, ඒ මම පහන්වූ ඇතියෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පර්යන්ත පාසනය (වෙත එළැඹ ඇසුරු කිරීම) කෙළෙමි. එ මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුනරුත්ථාපය කළ කල්හි දෙසුයේක. එ නම්: දුනකපා ද සීලකපා ද සභකපා ද කාමයන්ගේ ආදීනව ලබුව කිලිට්ඨව ද නොමැත්තමායෙහි අනුසස් ද දළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් කලෙකිනි අරොගසින් ඇති මොළොක් සිත් ඇති නිවරණ රහිත සිත් ඇති ඔදවැඩි සිත් ඇති පහන් සිත් ඇති මා දත් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයින්ගේ සාමුක්කංසික වූ (තමන් විසින් ම කිසිවකුගේ වහලක් නැති ව නොගත්) යම් ධර්මදේශනාවක් වේ ද, දුඛය, සමුදය ය, නිරෝධය ය, මාර්ගය ය යන ඒ (වතුසසත්‍ය) ධර්මය ප්‍රකාශ කළ සේක. යම්සේ පහ වූ කළ ඇති ඉද්ධි වස්ත්‍රයක් මොනොවට රදන් ගන්නේ වේ ද, එසෙයින් ම මට එ හුන් අස්නෙහි මැ, සමුදය, සංඝාත ඇති යමක් ඇත් ද, ඒ හැම නිරෝධ සංඝාත ඇතැයි විරජ වූ විතමල වූ ධර්මක්ෂය පහළ වී.

වහන්ස, ඒ මම වනාහි දුටුදහම ඇතියෙමි පුකට කොට දත් දහම ඇතියෙමි බැසගත් දහම ඇතියෙමි ඉක්මවූ විවිකිව්‍යා ඇතියෙමි. පහ වූ කපඛකපා (නෙසේ ද කෙසේදැයි කරන සැක) ඇතියෙමි වෙසරද බවට පැමිණියෙමි ශාස්තෘශාසනයෙහි (ධර්මාවබෝධයට) අත් ප්‍රත්‍යයක් (පිහිටක්) නැත්තෙමි එහිදී ම ඒ බුදුන් ද දහම ද සඟුන් ද සරණ කොට ගියෙමි. බහිරු පස් වනු කොට ඇති සිකපද (බ්‍රහ්මවර්ග පඤ්චකසීලය) සමාදන් වීමි. වහන්ස, මේ මාගේ දෙවන ආශ්වාසී අද්භූත ධර්මය ඇත.

3. වහන්ස, ඒ මට තරුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිටුදෙනෙක් වූහ. වහන්ස, ඉක්බිත්තෙන් මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තෙනෙකිනි වූ ද, එතන්හි එළැඹියෙමි. එළැඹ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කීම්: සොහොවරියනි, මා විසින් බහිරු පස් වනු කොට ඇති සිකපදයෝ සමාදන්ව ගන්නා ලදහු ය. යම් ස්ත්‍රියක් කැමැති වේ නම් ඕනෙමෝලෙහි මං (හිඳ) භොගයන් ද අනුභව කෙරෙවා! සිය නෑකුලයන් කරා හෝ යේවා! පුරුෂයන් පිළිබඳ අදහස් ඇති හෝ වේ නම් කවරක් හට තොප දෙමි දැයි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි දෙවු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට මෙය කී: ආයුපුත්‍රය, මා මේ නම් ඇති පුරුෂයාට දෙවි යි.

වහන්ස, එකල මම ඒ පුරුෂයා කැඳවා වමනින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අල්ලාගෙන දකුණතින් කෙණ්ඩිය ගෙන ඒ පුරුෂයාට අත පැන් වඩා දිනිමි. වහන්ස, තරුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මම සිතෙහි වෙනස් බවක් නො දනිමි. වහන්ස, මාගේ මේ තෙවන අසිරි අබුතු දහම ඇත.

4. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ භනෙත, කුලෙ භොගා. තෙ ව ඛො අපථවිභක්තා සිලවිනෙත්ති කල්‍යාණධම්මෙති. අයං ඛො මෙ භනෙත, චතුස්සො අවුරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

5. යං ඛො පන අහං භනෙත, භික්ඛුං පඨිරුපාසාමී, සක්කවට්ඨෙව පඨිරුපාසාමී නො අසක්කවට්ඨං. අයං ඛො මෙ භනෙත, පඤ්චමො අවුරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

6. සො වෙ¹ මෙ භනෙත, ආයස්මා ධම්මං දෙසෙති සක්කවට්ඨං යෙව සුණාමී, නො අසක්කවට්ඨං. නො වෙ මෙ සො ආයස්මා ධම්මං දෙසෙති අභමසා ධම්මං දෙසෙමී. අයං ඛො මෙ භනෙත, ඡට්ඨො අවුරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

7. අනවුරියං ඛො පන මං භනෙත, දෙවතා උපසඩ්ධමිත්තා ආරො-
වෙත්ති: ස්වාක්ඛාතො ගහපති, හගවතා ධම්මොති. එවං වුක්ඛෙත අහං
භනෙත, තා දෙවතා එවං වදාමී: වදෙය්‍යාථ වා එවං ඛො තුම්හෙ දෙවතා
නො වා වදෙය්‍යාථ, අථ ඛො ස්වාක්ඛාතො හගවතා ධම්මොති, න ඛො
පනාහං භනෙත, අභිජානාමී තතොතිදන්තං වික්ඛසා උණණිං, ඔං වා
දෙවතා උපසඩ්ධමිත්තා අහං වා දෙවතාහි සප්ප්‍රපාමිති. අයං ඛො මෙ
භනෙත, සක්කමො අවුරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

8. යාතිමානී භනෙත, හගවතා දෙසිතානි පඤ්ඤාරම්භාගියානි
සංයොජනානි, නාහං තෙසං කිංඤ්චි අක්කනි අපභිතං සම්මුපසාමිති. අයං
ඛො මෙ භනෙත, අට්ඨමො අවුරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භනෙත, අධික අවුරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජන්ති. නො
ව ඛො අහං ජානාමී. කතමෙහිපහං අට්ඨහි අවුරියෙහි අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි
සම්මතාගතො හගවතා ව්‍යාකතොති.

අථ ඛො සො භික්ඛු උග්ගසා ගහපතිනො වෙසාලිකසා නිවෙසනෙ
පිණ්ඩපාතං ගුහෙතො උට්ඨායාසනා පක්කාමී.

4. වහන්ස, මාගේ කුලයෙහි හොඟයෝ ඇත්තාහ. ඒ හෝගයෝ ද කලණදහම් ඇති සිල්වතුන් සමග (මෙනෙක් දෙමි මෙනෙක් නොදෙමි මෙය දෙමි මෙය නො දෙමි යි සිතක් නැතිව සාධාරණ බෙදුම් ඇති-යෙන්) අප්‍රතිවිභක්තයහ. වහන්ස, මාගේ මේ සිවුවන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය ද ඇත්තේ ය.

5. වහන්ස, මම යම් මහණක්හු පර්යයුපාසන කෙරෙමි ද, සකසා ම පර්යයුපාසන කරමි. නො සකසා පර්යයුපාසන නො කරමි. වහන්ස, මාගේ මෙ පස් වන අසිරි අබ්‍රුද දහම ද ඇත්තේ ය.

6. වහන්ස, ඉදින් ඒ ආයුෂ්මත් මට දහම් දෙසා නම් සකසා ම අසමි, නො සකසා නො අසමි. ඒ ආයුෂ්මත් ඉදින් මට දහම් නො දෙසා නම් මම ඔබට දහම් දෙසමි. වහන්ස, මාගේ මෙ සවන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය ද ඇත.

7. වහන්ස, දෙවියෝ මා කරා එළැඹ 'ගෘහපතිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් ධර්මය මනාකොට දෙසන ලද්දේ ය' යි සැළ කෙරෙති. (එය) ආශ්වයායෙක් නො වේ. එසේ කී කල්හි වහන්ස, මම ඒ දෙවියනට මෙසේ කියමි: දේවතාවෙහි, තෙපි මෙසේ කියාහු දු නො කියාහු දු ධර්මය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් මොනවට දෙසන ලද්දේ ම ය. වහන්ස, දෙවියෝ මා කරා එළැඹෙති යි හෝ මම දෙවියන් හා සමග සාකච්ඡා කෙරෙමි යි හෝ ඒ හේතු කොට ගෙන උභ්‍යන්තියක් (සිතෙහි උසස් වීමක්) මම නො දනිමි ම ය. වහන්ස, මාගේ මෙ සත් වන අසිරි අබ්‍රුද දහම ද ඇත.

8. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උසිරි ඔරම්භාගික යි යම් සංයෝජන පසෙක් දෙසන ලඟු ද, ඉන් ප්‍රභිණ නො වූ කිසිවක් මම තමා කෙරෙහි නො දකිමි. වහන්ස, මාගේ මෙම අට වැනි ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය ද ඇත්තේ ය.

වහන්ස, මේ අෂ්ට ආශ්වයා අද්භූත ධර්මයෝ ඇත්තාහ. කවර අසිරි අබ්‍රුද දහම් අටෙකින් මම සමන්වාගතය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් වදාරන ලද්දේ වෙමිද යි මම නො දනිමි.

ඉක්බිති ඒ මහණ විසල්පුරවැසි උග්ගාහපතිහුගේ නිවසෙහි පිණ්ඩපාතය පිළිගෙන, හුනස්නෙන් නැඟී ගියේ ය.

අර්ථො සො භික්ඛු පච්ඡාගත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කනෙතො යෙන හගවා තෙනුපසංඛිතං. උපසංඛිතංචා හගවන්තං අභිචාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනෙතො ථො සො භික්ඛු යාවතකො අහොසි උග්ගෙන ගහපතීනා වෙසාලිකෙන සද්ධිං කරාසප්පාපො, තං සබ්බං හගවතො ආරොචෙයි.

සාධු සාධු භික්ඛු, යථා තං උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො සඤ්චා ව්‍යාකරමානො ව්‍යාකරෙය්‍ය ඉමෙහෙව භික්ඛු, අට්ඨති අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො මයා ඛ්‍යාතතො.

ඉමෙහි ව පන භික්ඛු, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගහපතීං වෙසාලිකං ධාරෙරාති.

8.1.3.2

හස්සිගාමක උග්ග පුත්තං.

එකං සමයං හගවා වජ්ඣස්ස විහරති හස්සිගාමෙ. තත්ථ ථො හගවා භික්ඛු ආමනෙකයි -පෙ-

අට්ඨති භික්ඛු, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගහපතීං හස්සිගාමකං ධාරෙරාති. ඉදම්චොව හගවා. ඉදං වස්වා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාඨයි.

අර්ථො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙචා පක්ඛවිවර-මාදය යෙන උග්ගසස ගහපතීනො හස්සිගාමකසස නිවෙසනං තෙනුප-සංඛිතං. උපසංඛිතංචා පඤ්ඤාගෙන ආසන්නං නිසීදි. අර්ථො උග්ගො ගහපතී හස්සිගාමකො යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසංඛිතං. උපසංඛිතංචා තං භික්ඛු අභිචාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනෙතො ථො උග්ගං ගහපතීං හස්සිගාමකං සො භික්ඛු එතදචොව:-

අට්ඨති ථො ඤාං ගහපතී, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙ තෙ ගහපතී, අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්බුතා ධම්මා යෙහි ඤාං සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතොති?

ඉක්බිති ඒ මහණ පිණිස පාතයෙන් වැළැක්වුණේ පැසුළුබත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලාභියෙය. ඵලාභ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකක් පසෙක හින, එකක් පසෙක හුන් ඒ මහණ විසල්පුර වැසි ඒ උග්ගාහපති හා සමිභ යම් පමණ වූ කලා සප්‍රාපයෙක් වී නම් ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය.

මහණ, මොනවට පව්‍යන විසල් පුර වැසි උග්ග ගෘහපති තෙමේ කොපට යම්සේ පවසන්නේද, එකලා මැනවි. භෙණ, විසල් පුර වැසි උග්ග ගෘහ පති මේ අෂට ආශ්වයාඨ අද්දහික ධර්මයන්ගෙන් ම සමන්විතය යි මා විසින් දුකාශ කරන ලද්දේ ය.

මහණ, විසල්පුර වැසි උග්ග ගෘහපති මේ ආශ්වයාඨ අද්දහික ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත යි දරව යි.

8. 1. 3. 2

හස්තියාමක උග්ග සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැදැදනවිටෙහි හස්ති ග්‍රාමයෙහි වැඩ වසන්නෙක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක.....

‘මහණෙනි, ඇත්ගම් වැසි උග්ග ගෘහපති අෂට ආශ්වයාඨ අද්දහික ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත ය යි දරවු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක, සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදරා සුනස්නන් නැගී විහාරයට පිවිසි සේක.

ඉක්බිති එක්තරා මහණෙක් පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරව පා සිවුරු ගෙන ඇත්ගම්වැසි උග්ග ගෘහපතිහු ගේ නිවසට එළැඹිණි ය. එළැඹ පැනවූ අස්නෙහි හුන්නේ ය. ඉක්බිති ඇත්ගම් වැසි උග්ග ගෘහපති තෙමේ එ භෙණහු වෙත එළැඹිණි ය. එළැඹ එ මහණහු වැද එකක් පසෙක හුන්නේ ය. එකක් පසෙක හුන් ඇත්ගම් වැසි උග්ග ගෘහපතිහට එ මහණ මෙය කීය:

ගෘහපතිය, තෙපි අෂට ආශ්වයාඨ අද්දහික ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරණ ලද්දහු ය. ගෘහපතිය, යම් ධර්ම අටෙකින් තෙපි සමන්විත හ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දහුද, ඒ අෂට ආශ්වයාඨ අද්දහික ධර්මයන් කවර හුද?

නමො අහං හතෙත, ජානාමි කතමෙතිපහං අවධිති අවුත්තියෙති
අබ්බුතති ධම්මෙති සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. අපිව හතෙත,
යෙ මෙ අවධි අවුත්තියා අබ්බුතා ධම්මා සංවිජ්ජන්ති තෙ සුඤ්ඤාති සාධුකං
මායිකරොති භාසිසාමිති. එවං ගහපතීති සො භික්ඛු උග්ගසා ගහපතී-
තො භක්ඛිගාමකසා පටිලසෙසායි. උග්ගසා ගහපතී භක්ඛිගාමකො
එතදවොච:

1. යදහං හතෙත, නාගවතො පරිවාරෙතො හගවතං පඨමං
දුරතොච අඤ්ඤං. සහදකතොතොච මෙ හතෙත, හගවතො වීරං පසිදි. සුරා-
මදෙ ව පතීයි. අයං මො මෙ හතෙත, පඨමො අවුත්තියො අබ්බුතො ධම්මො
සංවිජ්ජති.

2. සො මො අහං හතෙත, පසන්නවිසේතො හගවතං. පසිරුපායි-
තසා මෙ හගවා ආනුසංඛිකං කපෙයි: සෙයැට්ඨං: දනකං. සිලකං.
සග්ගකං. කාමානං. ආදීනවං. ඔකාරං. සධ්ධිලෙසං. තෙකාමොච ව ආනිසංසං.
පකාපෙසි. යද මං හගවා අඤ්ඤාසි කල්පවිසං. මුද්දවිසං. විනිවරණවිසං.
උදග්ගවිසං. පසන්නවිසං. අප්පං යා බුද්ධානං. සාමුග්ගං. සිකා ධම්මදෙසනා
තං පකාපෙසි. දුක්ඛං. සමුදයං. නිරොධං මග්ගං. සෙයාරොපි නාම සුද්ධං.
වත්තං. අපගතනාලකං. සම්මදෙව රජනං. උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං.
උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං. උත්තමං.
සමුදයධම්මං. සබ්බං. තං. නිරොධධම්මං.

සො මො අහං හතෙත, දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො
පරියොගාශ්‍රමධම්මො කීර්ණධම්මො විමතකපංකපො වෙසාරජ්-
සංකො අපරපඨවියො සත්ථිසාසනෙ තෙසව බුද්ධං ව ධම්මං ව
සබ්බං ව සරණං අගමාසි. බුද්ධචරියපඤ්ඤාමානි ව සිකාපදනි සමාදිසි.
අයං මො මෙ හතෙත, දුතියො අවුත්තියො අබ්බුතො ධම්මො. සිසංථි. ස

වහන්ස, මම කවර නම් අෂ්ට ආශ්වයා අද්දහික ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේද, එය මම නොදනිමි ම ය. වහන්ස එතතුණු වුවත් මාගේ යම් අෂ්ට ආශ්වයා අද්දහික ධර්මකෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන් අසව, මනා කොට මෙනෙහි කරව, කියන්නෙමි යි. එසේ ය ගෘහපතිය යි එ මහණ ඇත්ගම්වැසි උග්‍ර ගෘහපති හට පිළිවදන් ඇස්වී ය. ඇත්ගම් වැසි උග්‍ර ගෘහපති මෙය කීය:

1. වහන්ස, යම් කලෙක මම නාගවන නම් උයනෙහි ඉදුරන් පිනවමින් හැසිරෙන්නෙමි පළමු කොට දුරදී ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිට්‍රිම ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දැකීම හා සමග ම මාගේ සිත පහන් විය. සුරාමදය ද පහවී ය. වහන්ස, මාගේ මේ ප්‍රථම ආශ්වයා අද්දහික ධර්මය ඇත්තේ ය.

2. වහන්ස, පහන්සිත් ඇති මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹ ඇසිරි කෙළෙමි. ඒ මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුපිළිවෙළ කථාව වදළ සේක. එනම්: දනකථාව ද සිලකථාව ද සඤ්ඤාකථාව ද කාමයන් ගේ ආදිනව ය ලාමක බව කිළිටි බව ද නෛෂ්ක්‍රමායෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අරොග සිත් ඇති මොළොක් සිත් ඇති නිවරණ රහිත සිත් ඇති ඔද වැඩි සිත් ඇති පහන් සිත් ඇති මා දත් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරුන්ගේ යම් සාමුක්කංසික ධර්ම-දේශනාවක් වේ ද, දුක්ඛය සමුදය ය නිරොධය මාර්ගය යන එ (වතුසසත්‍ය) ධර්මය වදළසේක. යම්සේ පහ වූ කළු බව (කිලිටි) ඇති සුදු වනෙක් මොනවට රදන් පිළිගන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම ඒ අසුනෙහි ම සමුදය ස්වභාව ඇති යමක් ඇත් ද, එ හැම නිරොධ ස්වභාව ඇතැයි පහවූ (රාගාදී) රජස් ඇති පහ වූ (රාගාදී) කිලිටි ඇති දහම් ඇස (අනගාමී මහ) පහළ විය.

වහන්ස, ඒ මම දක්නා ලද (ආයාසසත්‍ය) ධර්ම ඇත්තෙමි පැමිණි දහම් ඇත්තෙමි බැසගත් දහම් ඇත්තෙමි තරණය කළ විවිකිච්ඡා ඇත්තෙමි පහවූ කප්ඤ්ජා (සැක) ඇත්තෙමි වීර්‍යාරද බවට පැමිණියෙමි ශාස්තෘශාසන යෙහි (අනෙකක්සු හැදෑරීමෙන් පැවැත්මක් නැතිවෙන්) පරප්‍රත්‍යාය රහිතයෙමි එහිදී ම බුදුන් ද දහම් ද සඟුන් ද සරණ කොට ගියෙමි. බබ්බර පස්වතු කොට ඇති සිකපදයන් (බ්‍රහ්මවරිය පඤ්චමකශීලය) සමාදන් කොට ගනිමි. වහන්ස, මාගේ මේ දෙවන ආශ්වයා අද්දහික ධර්මය ද ඇත්තේ ය.

3. තස්ස මණ්ණං භනෙත, චිත්තසො කොමාරියො පජාපතියො අහෙසුං, අර ඛොභං භනෙත, යෙන තා පජාපතියො තෙත්ථපසංඛාති. උපසංඛාතීන්ද්‍රා තා පජාපතියො එතදචොච්ඤා: මයා ඛො භගිනියො, බ්‍රහ්මචරියපඤ්ඤාමානී සික්ඛාපදනී සමාදින්නානී. යා ඉච්ඡති සාඉධෙව භොගෙ ව භුක්ඛාතු! පුඤ්ඤානී ව කරොතු. සකානී වා ඤාතිතුලානී ගච්ඡතු! හොති වා පන පුරිසාධිප්පායා කස්ස චො දමමිති. එවං වුත්තෙ සා භනෙත, ජෙට්ඨා පජාපතී මං එතදචොච්ඤා: ඉක්ඛන්තාමස්ස මං අයාපුස්ස, පුරිසස්ස දෙහිති. අර ඛොභං භනෙත, තං පුරිසං පඤ්ඤාසාපෙත්වා වාමෙත හත්තො පජාපතීං ගහෙත්වා දක්ඛණෙන හත්තො හිංසාරං ගහෙත්වා තස්ස පුරිසස්ස ඔනොපෙසිං. කොමාරීං ඛොපනාභං භනෙත, දුරං පරිච්චජනෙතා නාභිජානාමී වික්ඛස්ස අඤ්ඤාදර්ශනං අයං ඛො මෙ භනෙත, තතියො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

4. සංවිජ්ජන්තී ඛො පන මෙ භනෙත, කුලෙ භොගා තෙ ව ඛො අපට්ඨිභක්ඛා සිලවනෙති කල්‍යාණධම්මෙහි. අයං ඛො මෙ භනෙත වතුත්තො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො: සංවිජ්ජති.

5. යං ඛො පනාභං භනෙත, භික්ඛුං පඨිරුපාසාමී සක්කච්චං යෙව පඨිරුපාසාමී නො අසක්කච්චං, යො චෙ මෙ භනෙත, ආයස්මා ධම්මං දෙසෙති, සක්කච්චංයෙව පුණ්ණමී, නො අසක්කච්චං. නො චෙ මෙ යො ආයස්මා ධම්මං දෙසෙති, අහමස්ස ධම්මං දෙසෙමි. අයං ඛො මෙ භනෙත, පඤ්ඤාමො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

6. අනච්ඡරියං ඛො පන මෙ භනෙත, සඛෙක්ඛ නිමිත්තීනෙ දෙවතා උපසංඛාතීන්ද්‍රා ආරොචෙත්තී: අසුකො ගහපති, භික්ඛු උභතොභාග-විමුක්ඛො, අසුකො පඤ්ඤාච්චිකෙතො, අසුකො කායසක්ඛී, අසුකො දිඤ්චිප්පකෙතො අසුකො සඤ්චාච්චිකෙතො, අසුකො සඤ්චානුසාරී, අසුකො ධම්මානුසාරී, අසුකො සිලවා කල්‍යාණධම්මො, අසුකො දුස්සිලො පාප-ධම්මොති. සඛං ඛො පනාභං භනෙත, පරිච්චජනෙතා නාභිජානාමී. එවං වික්ඛං උප්පාදෙතා: ඉමස්ස වා රොක්ඛං දෙමී ඉමස්ස වා බහුකන්තී. අර ඛොභං භනෙත, සමච්චිකොච්ච දෙමී. අයං ඛො මෙ භනෙත, ඡට්ඨො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

3. වහන්ස, ඒ මට තරුණ භායාසාවෝ සතරදෙනෙක් වූහ. එකල වහන්ස, මම ඒ භායාසාවන් වෙත එළඹියෙමි. එළඹ ඒ භායාසාවන්ට මෙය කීමි: සොහොවිරියෙනි, “මව්පින් බඹසර පස්වැනි කොට ඇති සිකපද සමාදන්වන ලදි, යම් ස්ත්‍රියක් කැමති නම් ඕ මෙහි මහෝගයන් දවළදාවා පින් දකෙරේ වා සිය නැකුලයන් වෙත හෝ යේ වා පුරුෂයකු පිළිබඳ ඇඟස් ඇති හෝ වෙනම් කවරකුහට තොප දෙම දැයි, මෙසේ කී කල්හි වහන්ස, ඒ දෙවු බිරිඳ මෙසේ කිවු: ආයථසූත්‍රය, මම නම් ඇති පුරුෂයා හට මා දෙව යි, ඉක්බිති වහන්ස, මම ඒ පුරුෂයා කැඳවා වමනින් බිරිඳ අල්වා ගෙන දකුණතින් කෙණ්ඩිය ගෙන ඒ පුරුෂයා හට අතපැන් වඩා පවරා දුනිමි. වහන්ස, මම තරුණ වූ බිරිඳ හරනෙමි සිතේ වෙනස් බවක් නොදනිමි. වහන්ස, මාගේ මේ තෙවෙනි ආශ්වයා අදහන ධර්මය ඇත්තේ ය.

4. වහන්ස, මාගේ කුලයෙහි හෝගයෝ ඇත්තාහු ම ය, ඒ හෝගයෝ කලණදහම් ඇති සිල්වතුන් හා (මෙතෙක් දිය යුතුය මෙතෙක් නො දිය යුතුය යනාදීන්) නො බෙදන ලද්දහු ම ය. වහන්ස, මාගේ මේ සිවුවන ආශ්වයා අදහන ධර්මය ඇත්තේ ය.

5. වහන්ස, මම යම් මහණකු ඇසුරු කෙරෙමි ද සකසාම එළඹ ඇසුරු කරමි. නො සකසා එළඹ ඇසුරු නො කරමි. වහන්ස, ඉදින් ඒ ආයුෂ් මත් මට දහම් දෙසා නම් සකසා ම අසමි. නො සකසා නො අසමි. ඉදින් ඒ ආයුෂ්මත් මට දහම් නො දෙසා නම් මම ඔබට දහම් දෙසමි. වහන්ස, මාගේ මේ පස්වන ආශ්වයා අදහන ධර්මය ඇත්තේ ය.

6. වහන්ස, සඛයා බිතින් පැවරූ කල්හි දෙවියෝ මා වෙත ඵලඹ ගැහවිය, අසුවල් මහණ උහතොභාගවිමුක්ත ය. අසුවල් මහණ ප්‍රඥා විමුක්ත ය. අසුවල් මහණ කායසාක්ෂි ය. අසුවල් මහණ දෘෂ්ටිප්‍රාප්ත ය. අසුවල් මහණ ශ්‍රද්ධාවිමුක්ත ය, අසුවල් මහණ ශ්‍රද්ධානුසාරී ය. අසුවල් මහණ ධර්මානුසාරී ය. අසුවල් මහණ කලණ දම් ඇති සිල්වතෙක. අසුවල් මහණ ලවුදම් ඇති දුශ්ශීලයෙකැ යි සැළ කෙරෙත්. ඒය ආශ්වයායෙක් නො වෙ යි. වහන්ස, මම සඛයා වළඳවන්නෙමි මොහුට හෝ මඳක් දෙමි. මොහුට හෝ බොහෝ කොට දෙමැයි යන මෙ බදු සිතක් ඉපදවූ බව නො මැ දනිමි. වහන්ස, වැළිදු සම සිත් ඇත්තේ ම දෙමි වහන්ස, මාගේ මේ සවන ආශ්වයා අදහන ධර්මය ඇත්තේ ය.

7. අව්ච්ඡරියං ඛො පන මෙ භනෙත, දෙවතා උපසංඝිකම්භවා ආරො වෙතති: 'සවාක්ඛානො ගහපති හගවතා ධම්මො'ති. එවං වුක්ඛෙත අභං භනෙත, තා දෙවතා එවං වදම්. 'වදෙය්‍යාථ වා එවං ඛො තුමෙහ දෙවතා නො වා වදෙය්‍යාථ, අථ ඛො සවාක්ඛානො හගවතා ධම්මො'ති. න ඛො පනාභං භනෙත, අභිජානාමී තතො නිදන් උත්තං උත්තං. මං වා දෙවතා උපසංඝිකම්භවා. අභං වා දෙවතාහි සප්පජාමිති. අයං ඛො මෙ භනෙත, සක්කමො අව්ච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

8. සථෙ ඛො පනාභං භනෙත, හගවතො පඨමිතරං කාලධ්‍යායරය්‍යා අනව්ච්ඡරියං ඛො පනෙතං යං මං හගවා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යා; නත්ති තං සංයොජනං යෙන සංයොජනෙන සංසුක්ඛො උග්ගො ගහපති හත්ථිගාමකො පුත ඉමං ලොකං ආගච්ඡෙය්‍යාති. අයං ඛො මෙ භනෙත, අව්ච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භනෙත, අට්ඨ අව්ච්ඡරියා අබ්භූතා ධම්මා සංවිජ්ජන්ති. නො ව ඛො අභං ජානාමී කතමෙහිපභං අට්ඨහි අව්ච්ඡරියෙහි අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතොති.

අථ ඛො සො භික්ඛු උග්ගස්ස ගහපතීනො හත්ථිගාමකස්ස නිවෙසනෙ පිණ්ඩපාතං ගහෙතවා උච්චායාසනා පක්කාමී. අථ ඛො යො භික්ඛු පච්ඡාභ්‍යන්තං පිණ්ඩපාතපටික්කකන්තො යෙන හගවා තෙනුපසංඝම්. උපසංඝම්භවා හගවන්තං අභිවාදෙතවා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො යො භික්ඛු යාවතකො අහොසි උග්ගෙන ගහපතීනා හත්ථිගාමකෙන සඤ්ඤං කථාසප්ප්‍රාප්තො තං සබ්බං හගවතො ආරොචෙසී.

සාධු සාධු භික්ඛු, යථා තං උග්ගො ගහපති හත්ථිගාමකො සම්මො ව්‍යාකරොමානො ව්‍යාකරෙය්‍යා ඉමෙහෙව ඛො භික්ඛු අට්ඨහි අව්ච්ඡරියෙහි අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො උග්ගො ගහපති හත්ථිගාමකො මයා ව්‍යාකතො. ඉමෙහි ව පන භික්ඛු අට්ඨහි අව්ච්ඡරියෙහි අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගහපතිං හත්ථිගාමකං ධාරෙමාති.

7. වහන්ස දෙවියෝ එළැඹ ගැහැවිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මැනවින් ප්‍රකාශකරන ලද්දේ ය යි සැළ කෙරෙත්. එය ආශ්වයානියෙක් නො වෙයි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ දෙවියනට මම මෙසේ කියමි: 'දෙවතාවෙනි, තෙපි මෙසේ කියනු ද නො කියනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මැනවින් ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ම' ය යි. වහන්ස, මම ඒ හේතු කොට ගෙන දෙවියෝ හෝ මා වෙත එළඹෙත්. මම හෝ දෙවියන් හා කථා කෙරෙමැයි සිතෙති නැඟීමක් නො ම දනිමි. වහන්ස, මාගේ මෙ සත්වන ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

8. වහන්ස, ඉදින් මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරාතුව ම කල්‍රියා කරන්නෙමි නම්, ඇත්ගම්වැසි උග්ගභජනියානී සංයෝජනයෙකින් බැඳුනේ යළි මෙ ලොවට එන්නේ නම් ඒ සංයෝජනය (ඔහුට) නැතැ'යි මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා උදෙසා යමක් ප්‍රකාශකරණ සේක් ද, එය ආශ්වයානියෙක් නො වේ. වහන්ස, මේ මාගේ අණටම ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

වහන්ස, මේ අණට ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මයෝ ඇත්තාහ. මම කවර නම් අණට ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලද්දෙමි දැයි මම නො දනිමි ම ය.

ඉක්බිති ඒ මහණ ඇත්ගම්වැසි උග්ගභජනියානීන් පිණිසාතය ගෙන හුනස්නෙන් නැඟී ගියේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ පිණිසාතයෙන් වැළැකුණේ පසු බස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක ගින. එකත්පසෙක හුන් එ මහණ ඇත්ගම්වැසි උග්ගභජනී හා සමඟ යම් පමණ වූ කථාසම්ප්‍රාපයෙක් වී ද, ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය.

මහණ, ඉතා මැනව, ඇත්ගම් වැසි උග්ගභජනී යථේ තොපට මනා කොට පවසන්නේ කියා ද, මහණ මේ අණට ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මයන් ගෙන් ම ඇත්ගම් වැසි උග්ග භජනී සමන්විත ය යි මා විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ ය. මහණ ඇත් ගම් වැසි උග්ග භජනී මේ ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත ය යි ධරව යි.

8. 1. 3. 3

හත්කාලවක සූතකං

එකං සමයං හගවා ආලවියං චිහරති අගභාලවෙ චෙතියෙ තත්ත
 බො හගවා භික්ඛු ආමන්තයි: -පෙ-

සත්තති භික්ඛවෙ, අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං
 හත්කං ආලවකං ධාරෙථ. කතමෙහි සත්තති:

සද්ධො භික්ඛවෙ, හත්කො ආලවකො. සීලවා භික්ඛවෙ, හත්කො
 ආලවකො, හිරිමා භික්ඛවෙ, හත්කො ආලවකො, ඔක්කප්පි භික්ඛවෙ,
 හත්කො ආලවකො. බහුසුත්තො භික්ඛවෙ, හත්කො ආලවකො. වාගවා
 භික්ඛවෙ, හත්කො ආලවකො. පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ, හත්කො ආලවකො.
 ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ; සත්තති අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං
 හත්කං ආලවකං ධාරෙථාති, ඉදම්චොච්ච හගවා. ඉදං වතො සුගතො උච්ඡා-
 යාසනා චිහාරං පාට්ඨි.

අථ බො අඤ්ඤානරො භික්ඛු පුබ්බතභසමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛරිවර-
 මාද්දය යෙන හත්කසක ආලවකසක නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්.
 උපසඛකම්ඤා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි. අථ බො හත්කො ආලවකො
 යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා
 එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීනං බො හත්කං ආලවකං සො භික්ඛු
 එතදම්චොච්ච: සත්තති බො තං ආවුසො, අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි
 සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙහි සත්තති:

සද්ධො භික්ඛවෙ, හත්කො ආලවකො. සීලවා -පෙ- හිරිමා -පෙ-
 ඔක්කප්පි -පෙ- බහුසුත්තො -පෙ- වාගවා -පෙ- පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ,
 හත්කො ආලවකොති. ඉමෙහි බො තං ආවුසො, සත්තති අච්ඡරියෙහි
 අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතොති.

කච්චිත්ථ හතෙත, න කොච්චි ගිහි අහොසි ඔද්දතවසනොති?

න බොත්¹ ආවුසො, කොච්චි ගිහි අහොසි ඔද්දතවසනොති.

සාධු හතෙත, යදෙත්ථ න කොච්චි ගිහි අහොසි ඔද්දතවසනොති.

1. නතෙත්ථ- මජ්ඣ.

8. 1. 3. 3

හස්තආලවක සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අළුවුනුවර අශ්මාලව නම් චෛත්‍යස්ථානයෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතුවේ:

මහණෙනි, හස්තආලවක කුමර සප්ත ආශ්වයාදී අද්දහන ධර්මයන් ගෙන් යුක්ත වුවකු කොට දරවු. කවර සතෙකින් යත්:

මහණෙනි, හස්තආලවක තෙමේ යුධාවත්ය, මහණෙනි, හස්තආලවක තෙමේ සිල්වත්ය, මහණෙනි, හස්තආලවක තෙමේ ලජ්ජීය, මහණෙනි, හස්තආලවක තෙමේ ඔතප් ඇත්තේය. මහණෙනි, හස්තආලවක තෙමේ බහුශ්‍රැතය, මහණෙනි, හස්තආලවක තෙමේ ත්‍යාගීය. මහණෙනි හස්තආලවක තෙමේ ප්‍රඥාවත්ය යි, මහණෙනි හස්තආලවක මේ ආශ්වයාදී අද්දහන ධර්ම සතින් යුක්තවුවකු කොට ධරවු යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළු සේක. සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදුරා හුනස්නෙන් නැගී විහාරයට පිවිසි සේක.

ඉක්බිති එක්තරා මහණෙක් පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව් පා සිවුරු ගෙණ හස්තආලවක කුමරුගේ නිවෙස්නට එළඹියේය. එළඹී පනවන ලද අස්නෙහි හින, ඉක්බිති හස්තආලවක ඒ මහණෙහු කරා එළඹියේය, එළඹී ඒ මහණෙහු සකසා වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේය, ඒ මහණ එකත් පසක හුන් හස්තආලවක හට මෙය කීය, ඇවත, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආශ්වයාදී අද්දහන ධර්ම සතෙකින් යුක්ත යයි ප්‍රකාශ කරන ලද්දව, කවර සතෙකින් යත්:

මහණෙනි, හස්තආලවක තෙමේ සැදහැවත්ය, සිල්වත්ය, ලජ්ජීය, ඔත්තප්පීය, බහුශ්‍රැතය, ත්‍යාගීය. මහණෙනි, හස්තආලවක ප්‍රඥාවත්ය, ඇවත, තෙපි මේ ආශ්වයාදී අද්දහන ධර්ම සතින් සමන්විත යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දව.

වහන්ස, කිම කිසියම් සුදුවත් හැඳි ගිහියෙක් එහි නො වී දැයි? ඇවත, එතන්හි සුදුවත් හැඳි කිසිදු ගිහියෙක් නො වීය.

වහන්ස, ඉදින් එහි සුදුවත් හැඳි කිසි ගිහියෙක් නො වී නම් මැනැවි.

අප් ටො සො භික්ඛු හත්ථකස්ස ආළවකස්ස භිවෙසනෙ පිණ්ඩපාතං ගහෙත්වා උට්ඨායාසනා පකකාමී. අප් ටො සො භික්ඛු පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපට්ඨකතො යෙන හගවා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං භිසිනෙත්වා ටො සො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: ඉධාහං හනෙත, පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛව්චරමාදය යෙන හත්ථකස්ස ආළවකස්ස භිවෙසනං තෙනුපසඛිකමී, උපසඛිකමීත්වා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසිදි. අප් ටො හනෙත හත්ථකො ආළවකො යෙනාහං තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි: එකමන්තං නිසිත්තං ටො අහං හනෙත, හත්ථකං ආළවකං එතදවොච.

සත්ථති ටො තුං ආවුසො, අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙ සත්ථති: සද්ධො භික්ඛවෙ, හත්ථකො ආළවකො, සීලවා -පෙ- හිරිමා -පෙ- ඕත්තපපි -පෙ- චුත්තසුතො -පෙ- වාගවා -පෙ- පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ, හත්ථකො ආළවකොති. ඉමෙහි ටො තුං ආවුසො, සත්ථති අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතොති.

එවං වුත්තො හනෙත, හත්ථකො ආළවකො මං එතදවොච: කච්චිත්ථ හනෙත, න කොච්චි හිහි අහොසි ඔද්ධවසනොති. න ටොත්ථ ආවුසො, කොච්චි හිහි අහොසි ඔද්ධ වසනොති. සාධු හනෙත, යදෙත්ථ න කොච්චි හිහි අහොසි ඔද්ධවසනොති.

සාධු සාධු භික්ඛු, අප්ච්චෙත්වා සො භික්ඛු කුලපුත්තො සුත්තෙයෙව අත්තනි කුසලෙ ධම්මෙ න දුට්ඨති පරෙහි ඤායමානෙ, තෙන හි තුං භික්ඛු, දුමිත්තපි අට්ඨමෙන අච්ඡරියෙන අබ්භුතෙන ධම්මෙන සමන්තාගතං හත්ථකං ආළවකං ධාරෙහි යදිදං අප්පිච්ඡතායාති.

8. 1. 3. 4

හත්ථකාළවක සධගහවත්ථු සුත්තං

එකං සමයං හගවා ආළවියා වීහරති අග්ගාලවෙ වෙතිසෙ. අප් ටො හත්ථකො ආළවකො පඤ්ඤමනෙහි උපාසකස්සෙහි පරිවුත්තො යෙන හගවා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං භිසිත්තං ටො හත්ථකං ආළවකං හගවා එතදවොච.

ඉක්බිති ඒ මහණ හස්තකාලවක කුමරහුගේ නිවෙස්තෙහි පිණ්ඩ-පාතය පිළිගෙන හුනස්නෙන් නැගී ගියේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ පිණ්ඩපාතයෙන් වැළැකුණත් පස්වරුයෙහි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත් පසෙක හුන්නේ ය, එකත් පසෙක හුන් ඒ මහණ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය: “වහන්ස, මෙහි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරව පා සිවුරු ගෙන හස්තකාලවක කුමරහුගේ නිවසට පැමිණියෙමි. එළැඹ පැනවූ අස්තෙහි හුන්නෙමි. වහන්ස, ඉක්බිති හස්තකාලවක තෙමේ මා වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ මා වැඳ එකත් පසෙක හුන්නේ ය. වහන්ස, එකත් පසෙක හුන් හස්තකාලවක හට මම මෙය කීමි:

ඇවත, තෙපි ආශ්වයා අද්දහන ධර්ම සතෙකින් සමන්විත ය යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලද්දව. කවා සතෙකින් යත්: මහණෙනි, හස්තකාලවක සැදහැවත් ය, සිල්වත්ය, උප්පිය, ඔක්කප්පිය, බහුග්‍රාහය, ත්‍යාගීය, මහණෙනි, හස්තකාලවක පැනවත් ය. ඇවත, තෙපි මේ ආශ්වයා අද්දහන ධර්ම සතින් සමන්විත ය යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දව.

මෙසේ කී කල්හි වහන්ස, හස්තකාලවක මට මෙය කී ය: කිම වහන්ස, එහි සුදුවත් හැඳි කිසියම් ගිහියෙක් නොවීද? ඇවත, එහි සුදුවත් හැඳි ගිහියෙක් නොවී ය. එහි සුදුවත් හැඳි කිසි ගිහියෙක් නොවී නම් මැනැවි.

මැනැව මැනැව මහණ. අල්පෙව්ස් වූ ඒ කුල පුත්‍ර තෙමේ තමා තුළ කුලඋධම් ඇති කල්හිම මෙරමා විසින් දූතගනු ලැබීමෙහි නොකැමැති වෙයි. එහෙයින් මහණ තෙපි හස්තකාලවක යම් මේ අල්පෙව්ස්තය යන අටුවැති ආශ්වයා අද්දහන ධර්මයෙකුදු සමන්වාගතයහ යි ධරව.

8. 1. 3. 4

හස්තකාලවක සංඛ්‍යාවක්ෂු සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ අළුවිතුරු අග්ගාළව චෛත්‍යස්ථානයෙහි වැඩ වසන සේක. ඉක්බිති හස්තකාලවක තෙමේ පන්සියයක් පමණ උච්ඡුවන් විසින් පිරිවරන ලද්දේ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේය. එළැඹ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත් පසෙක හුන්නේ ය. එකත් පසෙක හුන් හස්තකාලවක හට භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

මහතිං ඛො න්‍යායං හත්ථක, පරිසා, කථං පන ත්වං හත්ථක, ඉමං මහතිං පරිසං සඛ්‍යණ්කාභිති? යාතිමාති' හතෙන, හගවතා දෙසිතාති වසතාරි සඛ්‍යහවත්ථුති තෙතාහං ඉමං පරිසං සඛ්‍යණ්කාමි. අහං හතෙන, යං ජානාමි, 'අයං දුනෙන සංගහෙනඛෙඛා'ති, තං දුනෙන සඛ්‍යණ්කාමි. යං ජානාමි 'අයං පෙය්‍යවජේජන සඛ්‍යහතඛෙඛා'ති තං පෙය්‍යවජේජන සඛ්‍යණ්කාමි, යං ජානාමි 'අයං අත්ථවරියාය සඛ්‍යහෙනඛෙඛා'ති තං අත්ථවරියාය සංගණ්කාමි, යං ජානාමි 'අයං සමානත්තතාය සඛ්‍යහෙනඛෙඛා'ති තං සමානත්තතාය සඛ්‍යණ්කාමි, සංචිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ හතෙහ, භුලෙ භොගා. දළිඤ්ඤා ඛො නො තථා යොනඛිං චිකුඤ්ඤාභිති,

සාධු සාධු හත්ථක, යොගි ඛො න්‍යායං හත්ථක, මහතිං පරිසං සඛ්‍ය හෙතුං, යෙ හි කෙච්ඡි හත්ථක, අනිං මඤ්ඤානං පරිසං සඛ්‍යහසුං, සඛෙඛෙ තෙ ඉමෙහෙව චතුති සඛ්‍යහවත්ථුති මහතිං පරිසං සඛ්‍යහසුං. යෙපි හි කෙච්ඡි හත්ථක, අනාගතමඤ්ඤානං මහතිං පරිසං සඛ්‍යහසුං, සඛෙඛෙ තෙ ඉමෙහෙව චතුති සඛ්‍යහවත්ථුති මහතිං පරිසං සඛ්‍යහසුං.

යෙපි හි කෙච්ඡි හත්ථක, ඵකරහි මහතිං පරිසං සඛ්‍යණ්කාභිති සඛෙඛෙ තෙ ඉමෙහෙව චතුති සඛ්‍යහවත්ථුති මහතිං පරිසං සඛ්‍යණ්කාභිති. අථ ඛො හත්ථකො ආලවකො හගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සමපහංසිතො උව්ඛායාසනා හගවතා අභිවාදෙත්වා පදකතිණං කත්වා පකාමි.

අථ ඛො හගවා අවරපකානෙන හත්ථකෙ ආලවකෙ භික්ඛු ආමනෙහි: අට්ඨති භික්ඛවෙ, අවජරියෙහි අභ්‍යුත්තති ධර්මෙහි සමනතාගතං හත්ථකං ආලවකං ධාරෙත්ථ, කතමෙහි අවසිති:

සඤ්ඤා භික්ඛවෙ හත්ථකො ආලවකො. සිලවා භික්ඛවෙ, හත්ථකො ආලවකො. හිරිමා භික්ඛවෙ, හත්ථකො ආලවකො. ඕත්තප්පි භික්ඛවෙ, හත්ථකො ආලවකො. ඛුත්තසුතො භික්ඛවෙ, හත්ථකො ආලවකො. වාගවා භික්ඛවෙ, හත්ථකො ආලවකො. පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ, හත්ථකො ආලවකො. අපරිච්ඡා භික්ඛවෙ, හත්ථකො ආලවකො, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨති අවජරියෙහි අභ්‍යුත්තති ධර්මෙහි සමනතාගතං හත්ථකං ආලවකං ධාරෙත්ථාති.

“හස්තකය, තොප ගේ මේ පිරිස මහත් ය, හස්තකය කෙසේ නම් තෙපි මේ මහ පිරිස සඳිග්‍රහ කරවු දැයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද යම් මේ සතර සඳිග්‍රහ වස්තු කෙනෙක් වෙත් ද, එයින් මම මේ මහපිරිස සගන්වි. වහන්ස, මම යමකු ‘මේ තෙමේ දනයෙන් සඳිග්‍රහ කටයුත්තකැයි දනිමි ද, දනයෙන් ඔහු සගන්වි. යමකු ‘මේ තෙමේ ප්‍රියවචනයෙන් සැඟැහිය යුත්තකැයි දනිමි ද, ප්‍රිය වචනයෙන් ඔහු සගන්වි. යමකු ‘මේ තෙමේ අස්ථිව්‍යායෙන් සැඟැහිය යුත්තකැයි දනිමි ද, ඔහු අස්ථිව්‍යායෙන් සගන්වි. යමකු ‘මේ තෙමේ සමානාත්මතායෙන් සැඟැහිය යුත්තකැයි දනිමි ද, ඔහු සමානාත්මතායෙන් සගන්වි. වහන්ස, මාගේ කුලයෙහි භාග්‍යයෝ ඇත. ඇසිය යුතු තෙපුල දිළින්දකු ගේ බදු කොට නො හඟිත්. (දිළින්දකු නොවූ මාගේ ඔවා නො ඉක්වේය යුතු කොට හඟිත් යි සේයි.)

හස්තක, ඉතා මැනවි, හස්තකය, මහපිරිස සැඟැහීමට තොප ගේ මේ උපාය වේ. හස්තකය, යම් කිසිවෙක් ඉකුත් කල මහ පිරිස් සැඟැහු නම් ඒ සියලු දෙන මේ සිව්සඟරාවකින් ම මහපිරිස් සගන්වන. හස්තකය, යම් කෙනෙක් මතු කල්හි මහපිරිස් සගන්නාහු ද ඒ සියලු දෙන මේ සිව්සඟරාවකින් ම මහපිරිස් සගන්නාහ.

හස්තකය, යම් කිසි කෙනෙක් දැන් මහපිරිස් සගන්නාහු නම් ඒ සියලු දෙන මේ සිව්සඟරා වකින් ම මහපිරිස් සගන්නාහ යි. ඉක්බිති හස්තක ආලවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ සතුටු කරන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැඟී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හස්තක ආලවකයන් නැඟී ගිය නොබෝ කල්හි භික්ෂූන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, හස්තක ආලවක අශ්ට-ආශ්වයාද්භූත ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත කොට දරවු. කවර අටෙකින් යත්:

මහණෙනි, හස්තක ආලවක සැදුහැත්තේ ය. මහණෙනි, හස්තක ආලවක සිල් ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්තක ආලවක පවට ලජ්‍යා ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්තක ආලවක පවට බිය ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්තක ආලවක බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇත්තේ ය. මහණෙනි හස්තක ආලවක ත්‍යාග ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්තක ආලවක පැනැත්තේ ය, මහණෙනි, හස්තක ආලවක අපිස්ගුණ ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්තක ආලවක මේ අශ්ට ආශ්වයාද්භූත ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත කොට ධරවයි.

8. 1. 3. 5

මහානාම සූතං

එකං සමයං භගවා සංකෙසසු විහරති කපිලවත්ථසමී නිශ්‍රොධාරාමෙ, අථ ඛො මහානාමො සංකෙසො යෙන භගවා තෙත්ථපසඛකමී. උපසඛකමීති භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනං තිසිදි. එකමනං තිසිනෙතො ඛො මහානාමො සංකෙසො භගවතං එතදවොච:

කිංකාවතා නු ඛො භනෙත, උපාසකො හොතිති:

යතො ඛො මහානාම, බුද්ධං සරණං ගතො හොති, ධම්මං සරණං ගතො හොති, සංඛ්‍යා සරණං ගතො හොති, එකතාවතා ඛො මහානාම, උපාසකො හොතිති.

කිංකාවතා පත භනෙත, උපාසකො සීලවා හොතිති:

යතො ඛො මහානාම, උපාසකො පාණතිපාතා පටිවීරතො හොති, අදික්කාදනා පටිවීරතො හොති, කාමෙසු මිට්ඨාචාරා පටිවීරතො හොති, මුසාවාද පටිවීරතො හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවීරතො හොති. එකතාවතා ඛො මහානාම, උපාසකො සීලවා හොතිති.

කිංකාවතා පත භනෙත, උපාසකො අක්කතිතාය පටිපනෙතො හොති නො පරහිතායාති:

යතො ඛො මහානාම උපාසකො අක්කතා සද්ධාසම්පන්නො හොති නො පරං සද්ධාසම්පදය සමාදපෙති අක්කතා සීලසම්පන්නො හොති නො පරං සීලසම්පදය සමාදපෙති. අක්කතා වාග්‍යසම්පන්නො හොති නො පරං වාග්‍යසම්පදය සමාදපෙති, අක්කතා භික්ඛුනං දස්සනකාමො හොති නො පරං භික්ඛුනං දස්සන සමාදපෙති. අක්කතා සද්ධම්මං සොකුකාමො හොති නො පරං සද්ධම්මසව්‍යණ සමාදපෙති. අක්කතා සුත්තානං ධම්මානං ධාරණඡාතිකො හොති නො පරං ධම්මධාරණාය සමාදපෙති. අක්කතා ධම්මානං ධම්මානං අත්ථපරික්ඛිංගොති නො පරං අත්ථපරික්කය සමාදපෙති. අක්කතා අත්ථමඤ්ඤය ධම්මමඤ්ඤය ධම්මානුධම්මපටිපනෙතො හොති නො පරං ධම්මානුධම්මපටිපත්තියා සමාදපෙති. එකතාවතා ඛො මහානාම උපාසකො අක්කතිතාය පටිපනෙතො හොති නො පරහිතායාති.

8. 1. 3. 5

මහානාම සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍යජනපදයෙහි කිඞ්‍රුල් වත් පුර නාග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මහානාම ශාක්‍ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් මහානාම ශාක්‍ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේය:

වහන්ස, කොපමණකින් උපාසකයෙක් වේ දැයි:

මහානාම ය, යම් දිනෙක පටන් බුදුන් සරණ ගියේ වේ ද, දහම් සරණ ගියේ වේ ද, සතුන් සරණ ගියේ වේ ද, මහානාමය, මෙපමණකින් උපාසක වේ.

වහන්ස, කොපමණකින් උපාසක තෙමේ සිල් ඇත්තේ වේ ද:

මහානාමය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේ පණ්ඩායෙන් වැළකුණේ වේ ද, අයිතාදායින් වැළකුණේ වේ ද, කාමයන්හි මිසභසරින් වැළකුණේ වේ ද, මුසවායෙන් වැළකුණේ වේ ද, මදයට හා ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පානයෙන් වැළකුණේ වේ ද, මහානාමය, මෙපමණකින් උපාසක තෙමේ සිල් ඇත්තේ වේ.

වහන්ස, කොපමණකින් උපාසක තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේ අනුනට හිත පිණිස නො පිළිපත්තේ වේ ද?

මහානාමය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේ, සැදහැයෙන් යුතු වූයේ මෙරමා ශ්‍රද්ධාසම්පන්නයෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ සීලයෙන් යුතු වූයේ මෙරමා සීලසම්පන්නයෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ ත්‍යාගයෙන් යුතු වූයේ මෙරමා ත්‍යාගසම්පන්නයෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ මහණුන් දකිනු කැමැත්තේ මෙරමා මහණුන් දක්මෙන් සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ සදහම් අසනු කැමැත්තේ මෙරමා සදහම් ඇසීමෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ ඇසූ දහම් දරණ සංඛ්‍යාවය ඇත්තේ මෙරමා දහම් දැරීමෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ දැරූ දහම් පිළිබඳ අරුත් පිරික්සන්නේ මෙරමා අරුත් පිරික්සීමෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ අරුත් දැන දහම් දැන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත වූයේ මෙරමා ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තියෙහි සමාදන් නො කරවා ද, මහානාමය, මෙපමණකින් ම උපාසක තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේ අනුනට හිත පිණිස නො පිළිපත්තේ වේ.

කිත්තාවතා පන හතෙන, උපාසකො අත්තභිතාය ව පටිපනෙතා හොති,
පරභිතාය චාති:

යතො ඛො මහානාම, උපාසකො අත්තනා ව සද්ධාසම්පනෙතා
හොති, පරඤ්ඤා සද්ධාසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ව සීලසම්පනෙතා
හොති, පරඤ්ඤා සීලසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ව වාගසම්පනෙතා
හොති, පරඤ්ඤා වාගසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ව භික්ඛුනා දස්සනකාමො
හොති, පරඤ්ඤා භික්ඛුනා දස්සනෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව සද්ධම්මං
සොතුකාමො හොති, පරඤ්ඤා සද්ධම්මසවණෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව
සුත්තානං ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, පරඤ්ඤා ධම්මධාරණාය සමාදපෙති.
අත්තනා ව ධ්වනානං ධම්මානං අත්ථුපපටිකම් හොති, පරඤ්ඤා අත්ථුපපටිකම්
සමාදපෙති. අත්තනා ව අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධර්මපටි-
පනෙතා හොති, පරඤ්ඤා ධම්මානුධර්මපටිපත්තියා සමාදපෙති. එත්තාවතා
ඛො මහානාම, උපාසකො අත්තභිතාය ව පටිපනෙතා හොති
පරභිතාය චාති.

8. 1. 3. 6

ජීවක සුත්තං.

එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ජීවකමබ්බනෙ. අප්ථ ඛො
ජීවකො කොමාරභවෙවා යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා
හගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං නිසීහොතා ඛො
ජීවකො කොමාරභවෙවා හගවන්තං එතදවොච:

කිත්තාවතා නු ඛො හතෙන උපාසකො හොතිති:

යතො ඛො ජීවක, බුද්ධං සරණං ගතො හොති, ධර්මං සරණං ගතො
හොති, සංඛ්‍යං සරණං ගතො හොති, එත්තාවතා ඛො ජීවක, උපාසකො
හොතිති.

කිත්තාවතා පන හතෙන, උපාසකො සීලවා හොතිති:

යතො ඛො ජීවක, උපාසකො පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති,
- පෙ - සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතො හොති. එත්තාවතා ඛො
ජීවක, උපාසකො සීලවා හොතිති.

වහන්ස, කොපමණෙකින් උපාසක තමනට හිත පිණිසත් අනුනට හිත පිණිසත් පිළිපත්තේ වේ දැයි?

මහානාමය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේත් සැදහැයෙන් යුතු වූයේ මෙරමාත් ශ්‍රද්ධාසම්පදවෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් සීලයෙන් යුතු වූයේ මෙරමාත් සීලසම්පත්තියෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් න්‍යාගයෙන් යුතු වූයේ මෙරමාත් න්‍යාගසම්පත්තියෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් මහණුන් දකිනු කැමැත්තේ මෙරමාත් මහණුන් දක්වෙහි සමාදන් කරවා ද තෙමේත් සදහම් අසනු කැමැත්තේ මෙරමාත් සදහම් ඇසීමෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් ඇසූ දහම් දැරීම සහිතව කොට ඇත්තේ මෙරමාත් දහම් දැරීමෙහි සමාදන් කරවා ද තෙමේත් දරු දහම් පිළිබඳ අරුත් පිරික්සන්නේ මෙරමාත් අරුත් පිරික්සීමෙහි සමාදන් කරවා ද තෙමේත් අරුත් දන දහම් දන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත වූයේ මෙරමාත් ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තියෙහි සමාදන් කරවා ද, මහානාමය, මෙ පමණෙකින් ම උපාසක තෙමේ තමනට හිත පිණිසත් අනුනට හිත පිණිසත් පිළිපත්තේ වේ ය යි.

8. 1. 3. 6

ජීවක සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර ජීවක වෙදහු ගේ අභිවනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි කොමාරහව්ව ජීවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හින, එකත්පසෙක හුන් කොමාරහව්ව ජීවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකෙළේ ය:

වහන්ස, කො පමණෙකින් උපාසකයෙක් වේ ද?

ජීවකය, යම් දිනෙක පටන් බුදුරජුන් සරණ ගියේ වේ ද, දහම් සරණ ගියේ වේ ද, සඟුන් සරණ ගියේ වේ ද, ජීවක මෙ පමණකින් ම උපාසකයෙක් වේ ය යි.

වහන්ස, කොපමණෙකින් උපාසක සිල් ඇත්තේ වේ ද:

ජීවකය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේ පණ්ඩායෙන් වැළකුණේ වේ ද,... මදයට හා ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පානයෙන් වැළකුණේ වේ ද, ජීවක, මෙ පමණකින් ම උපාසක සිල් ඇත්තේ වෙයි.

කිත්තාවතා පන භනෙන, උපාසකො අත්තභිත්තාය පටිපනෙතා හොති,
නො පරභිත්තායාති:

යනො ඛො ජීවික, උපාසකො අත්තනා සභ්බාසම්පනෙතා හොති
නො පරං සඤ්ඤාසම්පදය සමාදපෙති - පෙ - අත්තනා අත්ථමඤ්ඤය
ධම්මමඤ්ඤය ධම්මොත්තමඤ්ඤපටිපනෙතා හොති, නො පරං ධම්මොත්තමඤ්ඤ-
පටිපත්තියා සමාදපෙති. එත්තාවතා ඛො ජීවික, උපාසකො අත්තභිත්තාය
පටිපනෙතා හොති, නො පරභිත්තායාති.

කිත්තාවතා පන භනෙන, උපාසකො අත්තභිත්තාය ව පටිපනෙතා හොති
පරභිත්තාය වාති:

යනො ඛො ජීවික, උපාසකො අත්තනා ව සඤ්ඤාසම්පනෙතා හොති,
පරඤ්ඤා සභ්බාසම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා ව සීලසම්පනෙතා හොති,
පරඤ්ඤා සීලසම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා ව වාග්සම්පනෙතා හොති,
පරඤ්ඤා වාග්සම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා ව භික්ඛුතං දස්සනකාමො
හොති, පරඤ්ඤා භික්ඛුතං දස්සනෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව සඤ්ඤා-
සොකුකාමො හොති, පරඤ්ඤා සද්ධම්මසවණෙ සමාදපෙති අත්තනා ව
සුත්තානං ධම්මානං ධාරණ්ණානිකො හොති, පරඤ්ඤා ධම්මධාරණාය සමාදපෙති.
අත්තනා ව ධ්මානං ධම්මානං අනුප්පරිකම්භී හොති, පරඤ්ඤා අනුප්පරිකම්භාය
සමාදපෙති. අත්තනා ව අත්ථමඤ්ඤය ධම්මමඤ්ඤය ධම්මොත්තමඤ්ඤපටි-
පනෙතා හොති, පරඤ්ඤා ධම්මොත්තමඤ්ඤපටිපත්තියා සමාදපෙති එත්තාවතා
ඛො ජීවික, උපාසකො අත්තභිත්තාය ව පටිපනෙතා හොති, පරභිත්තාය වාති.

8. 1. 3. 7

බල සුත්තං

[සාවස්ථිනීදානං]

අට්ඨමානි භික්ඛවෙ, බලානි, කතමානි අට්ඨ: රුණ්ණබලා
භික්ඛවෙ, දරකා, කොධබලො මානුෂ්‍යමො, ආවුධබලා වොරා, ඉස්සරියබලා
රාජානො, උජ්ඣත්තබලා බාලා, නිර්ඤාතබලා¹ පණ්ඩිතා, පටිසම්බානබලා
බහුසුත්තා, බන්ධිබලා සමණ්ණාභිඤ්ඤා, ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨබලානිති.

1. නිර්ඤාතබලා - 89.

වහන්ස, කොපමණෙකින් උපාසක තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේ අනුනට හිත පිණිස නො පිළිපත්තේ වේ ද?

ථිවකය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේ සැදහැයෙන් යුතු වූයේ මෙරමා ශ්‍රද්ධාසම්පන්නයෙහි සමාදන් නො කරවා ද,.... තෙමේ අරුත් දන දහම් දන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත වූයේ මෙරමා ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තියෙහි සමාදන් නො කරවා ද, ථිවකය, මෙපමණෙකින්ම උපාසක තෙමේ තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේ අනුනට හිත පිණිස නො පිළිපත්තේ වෙයි.

වහන්ස, උපාසක තෙමේ කොපමණෙකින් තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේත් අනුනට හිත පිණිස පිළිපත්තේත් වේ ද?

ථිවකය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේත් සැදහැයෙන් යුක්ත වූයේ මෙරමාත් ශ්‍රද්ධාසම්පන්නයෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් ශීලයෙන් යුක්ත වූයේ මෙරමාත් ශීලසම්පන්නයෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් ත්‍යාගයෙන් යුතු වූයේ මෙරමාත් ත්‍යාගසම්පන්නයෙහි සමාදන් කරවා ද තෙමේත් මහණුන් දකිනු කැමැත්තේ මෙරමාත් මහණුන් දකිනු කැමැත්තෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් සදහම් අසනු කැමැත්තේ මෙරමාත් සදහම් ඇසීමෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් ඇසූ දහම් දැරීම සංභාවය කොට ඇත්තේ මෙරමාත් දහම් දැරීමෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් දැරූ දහම් පිළිබඳ අරුත් පිරික්සන්නේ මෙරමාත් අරුත් පිරික්සීමෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් අරුත් දන දහම් දන ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ත වූයේ මෙරමාත් ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තියෙහි සමාදන් කරවා ද ථිවක, මෙපමණෙකින් ම උපාසක තෙමේ තමනට හිත පිණිසත් අනුනට හිත පිණිසත් පිළිපත්තේ වෙයි.

8. 1. 3. 7

බල සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ බල අටෙකි. කවර අටෙකැ යත්: මහණෙනි, ළදරුවෝ හැඩීම බල කොට ඇත්තෝ ය, මාගම ක්‍රෝධය බල කොට ඇත්තී ය. අඥානයෝ උදාසථිම (ක්‍රොධවික්කය ම දැඩි ව ගැනීම) බල කොට ඇත්තෝ ය, පණ්ඩිතයෝ වැඩ අවැඩ නිශ්චය කොට අවබෝධ කර වීම බලකොට ඇත්තෝ ය. බහුශ්‍රැතයෝ පස්දිකුම බලකොට ඇත්තෝ ය, මහණබමුණෝ ඉවසීම බල කොට ඇත්තෝ ය. මහණෙනි, මේ අට බලයෝ වෙති යි.

8. 1. 3. 8

විණාසවබල සුතතං.

[සාවස්ථිනිදානං]

අපං ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්
උපසඛකම්භවා භගවතං අභිවාදෙභවා එකමතං හිසිදි. එකමතං
හිසින්නං ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තං භගවා එතදවොච:

කති නුඛො සාරිපුත්ත, විණාසවසස භික්ඛුනො බලාති, යෙහි බලෙහි
සමනනාගතො විණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ
ආසවාති?

අට්ඨ භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො බලාති යෙහි බලෙහි සමනනා-
ගතො විණාසවො ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති. කතමාති
අට්ඨ:

1. ඉධ භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො අනිච්චතො සබ්බෙ සඛාරා
යථාභූතං සමුපපඤ්ඤා සුද්ධිං භොනති, යමපි භතෙන විණාසවසස
භික්ඛුනො අනිච්චතො සබ්බෙ සඛාරා යථාභූතං සමුපපඤ්ඤා සුද්ධිං
භොනති, ඉදමපි භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො බලං භොති, යං බලං
ආගමම විණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති.

2. පුනවපරං භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො අඛාරකාසුපමා කාමා යථා-
භූතං සමුපපඤ්ඤා සුද්ධිං භොනති, යමපි භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො
අඛාරකාසුපමා කාමා යථාභූතං සමුපපඤ්ඤා සුද්ධිං භොනති, ඉදමපි
භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො බලං භොති, යං බලං ආගමම විණාසවො
භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති.

3. පුන ව පරං භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො චිච්චකතින්නං චිත්තං භොති
චිච්චකපොණං චිච්චකපඛාරං චච්චකට්ඨං¹ නෙකකම්මාභිරතං වාසනීභූතං
සබ්බසො ආසවට්ඨානියෙහි ධම්මෙහි, යමපි භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො
චිච්චකතින්නං චිත්තං භොති චිච්චකපොණං චිච්චකපඛාරං චච්චකට්ඨං
නෙකකම්මාභිරතං වාසනීභූතං සබ්බසො ආසවට්ඨානියෙහි ධම්මෙහි, ඉදමපි
භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො බලං භොති, යං බලං ආගමම විණාසවො
භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති.

1. චිච්චකට්ඨං, -මජ්ඣං.

8. 1. 3. 8

බිණාසවබල සූත්‍රය

[සැවැත්විණි යි]

එකල්හි ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සාවරියන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකක් පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළු සේක:

ශාරිපුත්‍රය, යම් බලයන්ගෙන් යුක්ත වූ රහත් මහණ මාගේ ආභ්‍රවයෝ ගෙවී ගියහ යි ආභ්‍රවයන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, රහත් මහණහුගේ (එබඳු) බල කෙතෙක් ද?

වහන්ස, යම් බලයන්ගෙන් යුතු රහත් මහණ මාගේ ආභ්‍රවයෝ ක්ෂීණයහ යි ආභ්‍රවයන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, රහත් මහණ හුගේ (එබඳු) බල අටෙකි. කවර අටෙක යත්:

1. වහන්ස, මෙ සස්තෙහි රහත් මහණහු විසින් අනිත්‍ය වශයෙන් සියලු සංස්කාරයෝ තත්වූ පරිද්දෙන් මනානුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දහු වෙත්. වහන්ස, රහත් මහණ තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ මාගේ ආභ්‍රවයෝ ක්ෂීණයහ යි ආභ්‍රවයන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, මෙ ද රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වෙයි.

2. තවද, වහන්ස, රහත් මහණහු විසින් කාමයෝ අභුරු වළක් උපමා කොට ඇතියහ යි තත්වූ පරිද්දෙන් මනානුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දහු වෙත්. වහන්ස, රහත් මහණහු විසින් යම් භෙයෙකින් කාමයෝ අභුරුවළක් උපමා කොට ඇතියහ යි තත්වූ පරිද්දෙන් මනා නුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දහු වෙත් ද, යම් බලයකට පැමිණ රහත් මහණ තෙමේ මාගේ ආභ්‍රවයෝ ක්ෂීණයහ යි (ගෙවී ගියහ යි) ආභ්‍රවයන්ගේ ක්ෂය වීම පිළිණ කෙරේ ද, වහන්ස, මෙ ද රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වෙයි.

3. තවද වහන්ස, රහත් මහණහුගේ සිත (පලසමවත් විසින්) විචේකයට. (නිවනට) නැඹුරු වූයේ විචේකයට (නිවනට) අවනත වූයේ විචේකයට (නිවනට) බර වූයේ කෙලෙසුන්ගෙන් දුරු වූයේ පැවිද්දෙහි මොනවට ඇලුණේ හැම අයුරින් ම ආභ්‍රවයනට කරුණුවූ ධර්මයන් හා සමඟ ඇලුම් රහිත වූයේ භවත් සියලු ත්‍රේහුමකධර්මයන්ගෙන් ඒකානන්ත වූයේ වේ. වහන්ස, රහත් මහණ තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ මාගේ ආභ්‍රවයෝ ක්ෂීණයහ යි ආභ්‍රවයන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, මෙ ද රහත් මහණ හුගේ බලයෙක් වෙයි.

4. පුනවපරං හනෙන, වීණාසවසං භික්ඛුනො වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවිතා භොනති සුභාවිතා. යඤ්චි හනෙන, වීණාසවසං භික්ඛුනො වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවිතා භොනති සුභාවිතා, ඉදංචි හනෙන, වීණාසවසං භික්ඛුනො බලං හොති යං බලං ආගමම වීණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති, වීණා මෙ ආසවාති.

5-8 පුනවපරං හනෙන, වීණාසවසං භික්ඛුනො වක්ඛාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා භොනති සුභාවිතා - පෙ - පඤ්චිජ්ජියාති භාවිතාති භොනති සුභාවිතාති - පෙ - සත්තබ්බාසංඝාතා භාවිතා භොනති සුභාවිතා - පෙ - අරියො අට්ඨඞ්ඝිකො මග්ගො භාවිතො හොති සුභාවිතො, යඤ්චි හනෙන, වීණාසවසං භික්ඛුනො අරියො අට්ඨඞ්ඝිකො මග්ගො භාවිතො හොති සුභාවිතො, ඉදංචි හනෙන, වීණාසවසං භික්ඛුනො බලං හොති, යං බලං ආගමම වීණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති වීණා මෙ ආසවාති.

ඉමාති ඛො හනෙන, අට්ඨ වීණාසවසං භික්ඛුනො බලාති, යෙහි බලෙහි සමක්ඛාගතො වීණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති වීණා මෙ ආසවාති.

8. 1. 3. 9

අකංචණ සුතතං

[සාවකීතිදුතං]

ඛණ්ඩිවො ලොකො ඛණ්ඩිවො ලොකොති භික්ඛවෙ, අසසුතවා පුට්ඨජරතො භාසති, නො ච ඛො සො ජානාති ඛණං වා අකංචණං වා. අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, අකංචණං අසමයා බ්‍රහ්මචරියවාසාය. කතමෙ අට්ඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උපපන්නො හොති අරහං සම්මා සම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිද් අනුක්ඛාරො පුරිසදම්ම සාරථී සත්ථා දෙවමනුසානං බුද්ධො හගවා. ධම්මො ච දෙසියති ඔපසම්මතො පරිනිබ්බාසිකො සම්බොධගාමී පුග්ගප්පට්ඨිකො, අයං ච පුග්ගලො නිරයං උපපන්නො හොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො අකංචණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

4. තවද, වහන්ස, රහත් මහණහු විසින් සතර සිට්ඨන්ත්‍ර වඩනාලද්දු මොනොවට වඩනා ලද්දු වෙති. වහන්ස, යම් භෙයෙකින් රහත් මහණහු විසින් සතර සිට්ඨන්ත්‍ර වඩනා ලද්දු මොනවට වඩනා ලද්දු වෙත් ද, වහන්ස, රහත් මහණ තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ මාගේ ආසුටියෝ ක්ෂණයහ සි ආසුටියන් ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, මේ ද රහත් මහණහු ගේ බලයෙක් වෙයි.

5-8 තවද, වහන්ස, ක්ෂණාසුච මහණහු විසින් සතර සාද්ධිපාදයෝ භාවිත වූවාහු සුභාවීන වූවාහු වෙත් ... පඤ්ඤාභිජායෝ භාවිත වූවාහු සුභාවිත වූවාහු වෙත්... සජ්ජබොධාබ්‍යයෝ භාවිත වූවාහු සුභාවිත වූවාහු වෙත්.... අටහෙකින් යුතු ආයානී වූ මාර්ගය භාවිත වූයේ සුභාවිත වූයේ වෙයි. වහන්ස, යම් භෙයෙකින් රහත් මහණහු විසින් ආයානී වූ අෂ්ටාංගිකමාර්ගය වඩනලද්දේ මොනොවට වඩනලද්දේ වේ ද, යම් බලයකට පැමිණ රහත් මහණ තෙමේ මාගේ ආසුටියෝ ක්ෂය වූහ සි ආසුටියන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, මේ ද රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වේ.

වහන්ස, යම් බලයන්ගෙන් සමභාගත රහත් මහණ තෙමේ මාගේ ආසුටියෝ ක්ෂය වූහ සි ආසුටියන්ගේ ක්ෂය වීම පිළිණ කෙරේ ද, ක්ෂණාසුච මහණ හට මේ අට බලයෝ වෙති සි.

8. 1. 3. 9

අකට්ඨක සූත්‍රය

[ආවැත්තිදහ සි]

මහණෙනි, ඇසූ පිරු තැන් නැති පුහුදුන් තෙමේ ලෝකය ක්ෂණකාන්ත ඇත්තේ ය, (අවකාශ ලැබූ ම කරන කිය ඇත්තේ ය) ක්ෂණ කාන්ත ඇත්තේ ය සි කියයි. භෙතෙමේ ක්ෂණය (අවකාශය) හෝ අක්ෂණය (අනවකාශය) හෝ නො දනියි. මහණෙනි, බබ්සර විසීමට අනවකාශ අකාල මේ අටෙක් වෙයි. කවර අටෙක යත්:

2. මහණෙනි, අර්හත් වූ සම්මාසමුද්ධි වූ අෂ්ටවිද්‍යා පසළොස්වරණ ධර්මයන්ගෙන් යුක්ත වූ සුගත වූ ලෝකච්ඡි වූ අනුක්‍රම පුරුෂදම්මසාරථී වූ දෙවමිනිස්නට ශාස්තෘ වූ සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තපාගත තෙමේ ලොකයෙහි උපන්නේ වෙයි. කෙලෙස් සන්තිද්‍රවන්නා වූ කෙලෙස් පිරිනිවීම කරන්නා වූ (වතුමාභිඤාන සංඛ්‍යාත) සංඛ්‍යාදිය කරා යන්නා වූ සුගතයන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්ද වූ ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. (එකල) මේ පුගල් තෙමේ ද නිරයෙහි උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බබ්සර විසීමට මේ පළමු වන අනවකාශය වේ අකාලය වේ.

2. පුනර්වර්තනං භික්ෂුවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ-
සසා දෙවමත්තසානං බුද්ධො භගවා. ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- සුගතප-
චේදිතො, අයඤ්ඤා පුග්ගලො තිස්සානසොති. උපපන්නො හොති. අයං
භික්ෂුවෙ දුතියො අකම්මො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

3. පුනර්වර්තනං භික්ෂුවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ-
ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො පෙතතිවිසයං උපපන්නො
හොති. අයං භික්ෂුවෙ තතියො අකම්මො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

4. පුනර්වර්තනං භික්ෂුවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ-
ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං දිසාසුකං දෙවනිකායං
උපපන්නො හොති. අයං භික්ෂුවෙ චතුසො අකම්මො අසමයො
බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

5. පුනර්වර්තනං භික්ෂුවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ-
ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො පච්චන්තිමසු ජනපදෙසු පච්චා
ජාතො හොති අභිඤ්ඤාතරෙසු ජිලකෙසු. යසු නස්සි ගති භික්ෂුතං
භික්ෂුනිතං උපාසකානං උපාසිකානං. අයං භික්ෂුවෙ පඤ්ඤාමො අකම්මො
අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

6. පුනර්වර්තනං භික්ෂුවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ-
ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු
පච්චාජාතො හොති ජිව්ජාදිවර්තනො විපරිතදක්කන්තො නස්සි දිනං නස්සි ධිට්ඨං
නස්සි හුතං නස්සි සුකංදුක්කංතං කම්මානං ඵලං ඵපාකො, නස්සි අයං
ලොකො නස්සි පරො ලොකො නස්සි මාතා නස්සි පිතා නස්සි සත්තා
ඔපපාතිකා නස්සි ලොකෙ සමණ්‍යාසනො සම්මග්ගො සම්මා පටිපත්තො යෙ
ඉමඤ්ඤා ලොකං පරඤ්ඤා ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සමිකස්සා පච්චේදනස්සි,
අයං භික්ෂුවෙ ඡරියො අකම්මො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

2. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ඥාතයෙහි උපන්නේ වේ ... සුගතයන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුඟුල් තෙමේ ද කිරිසන් යොන්හි උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බ්‍රහ්මචරියවාසයට මේ දෙවන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

3. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ඥාතයෙහි උපන්නේ වෙයි. ... සුගත ප්‍රචේදිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුඟුල් තෙමේ ද ප්‍රේත විෂයෙහි උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බ්‍රහ්මචරිය වස්තුවට මේ තෙවන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

4. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ලොකයෙහි උපන්නේ වෙයි. ... සුගතයන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුඟුල් තෙමේ ද දීඝාසුභ ඇති එක්තරා දේවතිකායයෙක්හි (අසංඥතලයෙහි) උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බ්‍රහ්මචරිය වස්තුවට මේ සිවුවන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

5. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ඥාතයෙහි උපන්නේ වෙයි... සුගත ප්‍රචේදිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුඟුල් තෙමේ ද භික්ෂුන්ගේ මෙහෙයන්ගේ උච්චතයන්ගේ උච්චයන්ගේ හසරෙක් යම් තැනෙක නැති ද, එබඳු වූ අතිශය අඟුණු මලෙව් වූ ප්‍රත්‍යක්ෂපදයන්හි උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බ්‍රහ්මචරිය වස්තුවට මේ පස්වන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

6. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ඥාතයෙහි උපන්නේ වෙයි.... සුගතයන් වහන්සේ විසින් පවසන ලද ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුඟුල් තෙමේ ද මධ්‍යමස්තපදයෙහි උපන්නේ දෙන ලද්දෙහි විපාක නැත, මහායාග යෙහි විපාක නැත, අමුත්තන්ට පිළියෙළ කළ සත්කාරයෙහි විපාක නැත, සුක්කානුස්සාන කම්පන්ගේ (කුසලාකුසලයන්ගේ) පලයෙක් විපාකයෙක් නැත, (පරලොව සිටියහුට) මෙලොවක් නැත, (මෙලොව සිටියහුට) පරලොවක් නැත, මවු නැත, පියා නැත, (මවුපියන්ට කළ යහපත් අයහපත් පිළිවෙතින් පලවිපාක නැතැ යි සේ යි.) ඔපපාතික යත්තියෝ නැත, යමෙක් මෙලොව ද පරලොව ද තුමු අභිච්ඡිකානුකූලයෙන් පසක් කොට කියක් නම් (එබඳු) මනා මහෙහි ගිය සමාන්තරික මහණ-බ්‍රහ්මචරිය ලොකයෙහි නැතැයි විපරිත දැකූම ඇති ඵෙදිවුවෙක් වේ. මහණෙනි, බ්‍රහ්මචරිය වස්තුවට මේ සවන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

7. පුනව්සරං භීක්ඛවෙ තරාගතො ව ලොකෙ උප්පන්නො හොති -පෙ-
ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්චි පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පව්ඨා-
ජාතො හොති. සො ව හොති දුස්සාදෙසු ජලො ඵලවුගො. න පට්ඨලො
සුභාසිත දුඛාසිතස්ස අසම්මාදෙසු. අයං භීක්ඛවෙ සත්තමො අසම්මාදො
අසමයො බුභුච්ඡියවාසාය.

8. පුනව්සරං භීක්ඛවෙ, තරාගතො ව ලොකෙ අනුසන්නො හොති අරහං
සම්මාසම්පුඤ්ඤා -පෙ- සත්ථා දෙවමනුසානං බුද්ධා හගවා. ධම්මො ව
න දෙසියති ඔපසම්මො පරිනිබ්බාසිතො සම්මොධගාමී සුගතප්පච්චිකො,
අයඤ්චි පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පව්ඨාජාතො හොති. සො ව
හොති පඤ්ඤවා අජලො අනෙලවුගො පට්ඨලො සුභාසිත දුඛාසිතස්ස
අසම්මාදෙසු. අයං භීක්ඛවෙ, අට්ඨමො අසම්මො අසමයො බුභුච්ඡිය-
වාසාය. ඉමෙ ඛො භීක්ඛවෙ, අට්ඨ අසම්මො අසමයො බුභුච්ඡියවාසාය.

ඵකොව භීක්ඛවෙ, ඛෙණො ව සමයො ව බුභුච්ඡියවාසාය. කතමො
ඵකො: ඉධ භීක්ඛවෙ, තරාගතො ව ලොකෙ උප්පන්නො හොති, අරහං
සම්මාසම්පුඤ්ඤා විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකච්ඡි අනුක්කරො
පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුසානං බුද්ධා හගවා. ධම්මො ව දෙසියති
ඔපසම්මො පරිනිබ්බාසිතො සම්මොධගාමී සුගතප්පච්චිකො. අයඤ්චි
පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පව්ඨාජාතො හොති, සො ව හොති
පඤ්ඤවා අජලො අනෙලවුගො පට්ඨලො සුභාසිත දුඛාසිතස්ස අසම්-
මාදෙසු. අයං භීක්ඛවෙ, ඵකොව ඛෙණො ව සමයො ව බුභුච්ඡිය
වාසායාති.

1. මනුසසලාහං ලද්ධානං සඤ්චිතෙ සුප්පච්චිකො,
යෙ ඛණං නාසිගච්ඡන්ති ඤ්ඤානෙතෙ ඛණං.
2. ඛු භි අසම්මො දුක්ඛා මග්ගස්ස අනුරාසිකා,
කදථි කරහථි ලොකෙ උප්පජ්ජන්ති තරාගතා.
3. තස්සිදං සමුද්ධිභූතං යං ලොකස්සිං සුදුල්ලං,
මනුසසප්පිලාහො ව සද්ධම්මස්ස ව දෙසනා
අලං වායථිකං තස්ස අසම්මාදෙත ජනතුනා.

7. තවද, මහණෙනි,... දෙව්මිනිස්තට ශාස්තෘවූ සිවුසය පිළිවිදි භාග්‍යවත් කරාගත තෙමේ ද ලොව උපන්නේ වේ... සුගතප්‍රවේදික ධර්මය ද දෙසනු ලැබෙයි. මේ පුභුල් තෙමේ ද මධ්‍යමථනපදයෙහි උපන්නේ වෙයි. හෙතෙමේ ද වූස් වූ කෙළ තොලු වූ සුභාෂිත දුර්භාෂිතයක්හු ගේ අරුත් දන්නට අසමත් වූ දුෂ්ප්‍රාඥයෙක් වේ. මහණෙනි, මේ බබ්සර වීසුමට සක්වන අනවකාශය යි, අකාලය යි.

8. තවද, මහණෙනි, අර්හත් වූ සම්මාසමුද්ධවූ... දෙව්මිනිස්තට ශාස්තෘ වූ සිවුසය පිළිවිදි භාග්‍යවත් වූ කරාගත තෙමේ ද ලෝකයෙහි කුපන්නේ වෙයි. කෙලෙස් සන්තිද්‍රවන්නා වූ කෙලෙස් පිරිනිවන්නා වූ සංකොධියට යන සුලු වූ සුගතයන් වහන්සේ විසින් පවසන ලද ධර්මය ද නොදෙසනු ලැබේ. මේ පුද්ගල තෙමේ ද මධ්‍යම ජනපදයෙහි උපන්නේ වේ. හෙතෙමේ ද කුච්ඤාත්තේ අප්පධ වූයේ කෙලකොලු නො වූයේ සුභාෂිත දුර්භාෂිතයක්හුගේ අරුත් දැනීමෙහි ප්‍රතිබල වූයේ වේ. මහණෙනි, බබ්සර වීසුමට මේ අටවැනි වූ අනවකාශය වේ. අකාලය වේ. මහණෙනි, බබ්සර වීසුමට මේ අනවකාශයේ අකාලයේ අට දෙන වෙත්.

මහණෙනි, බබ්සර වීසුමට එකම අවකාශයෙක් ද කාලයෙක් ද වේ. කවර එකෙක යත්: මහණෙනි, අර්හත් වූ සම්මාසමුද්ධවූ අෂ්ටවිද්‍යා පසළොස්වරුන් ධර්මයන්ගෙන් සුක්ත වූ සුගත් වූ ලොකවිදු වූ අනුක්‍රාම පුරිසද්‍රව්‍යාසාරී වූ දෙව්මිනිස්තට ශාස්තෘ වූ සිවුසය පිළිවිදි භාග්‍යවත් වූ කරාගත තෙමේ ද මේ ලෝකයෙහි උපන්නේ වේ. කෙලෙස් සන්තිද්‍රවන කෙලෙස් පිරිනිවන වතුම්භරණොනාවබෝධයට පවුණුවන සුගතප්‍රවේදික ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුද්ගල තෙමේ ද මධ්‍යම ජනපදයෙහි උපන්නේ වේ. හෙතෙමේ ද කුච්ඤාත්තේ අප්පධ වූයේ කෙලකොලු නො වූයේ සුභාෂිත දුර්භාෂිතයක්හුගේ අරුත් දැනීමෙහි ප්‍රතිබල වූයේ වේ. මහණෙනි, මේ බබ්සර වීසුමට එකම අවකාශය ද කාලය ද වේ.

1. උම් කොන්නක් මනුෂ්‍යාත්ම භාවය ලැබ මැනැවින් දෙසු සදහම්හි අවකාශය නො ලබන් ද, ඔහු අවකාශය (ක්ෂණය) ඉක්මවා යෙත්.

2. මාර්ගයට අන්තරායකර වූ බොහෝ අනවකාශයේ වදරන ලදහ, කරාගතයේ කිසියම් කලෙක ලෙව්හි උපදිත්.

3. මිනිසක් බව ලැබීම ද සදහම් දෙසීම ද යන යමක් ලොව අතීතය දුර්ලභ වේ ද, මෙය ඔහුට හමු විය. එහි ලාභික කැමති මිනිසා විසින් වැයම් කිරීමට සුදුසු ය.

4. කරං විජ්ඣාය සද්ධම්මං ඛණො වෙ මා උපවිච්ඡා,
ඛණානිකා හි සොවනානි නිරයමහි සප්පතිතා.
5. ඉධ වෙවි නං වීරාධෙති සද්ධම්මො සා නියාමනං,
වාණිජොව අනිකමො වීරණං අනුතපෙසසති.
6. අවිජ්ජානිවුතො පොසො සද්ධම්මං අපරාධිකො,
යානිමරණසංසාරං වීරං පට්ඨනුභොසසති.
7. යෙ ව උද්ධං මනුසසානං සඤ්චම්මෙ සුභවෙදීතෙ,
අකංසු තසු චවනං කරිසසනති කරොනති වා.
8. ඛණං පච්චිද්දං ලොකෙ භුක්ඛවරියං අනුක්කරං,
යෙ මනං පටිපජ්ජංසු තපාගතසුචෙදීතං.
9. යෙ සංචරා වක්ඛමිතා දෙසිතාදිච්චිකුසුතා,
තෙසු දුකො සද්ධමො වීරො අනවසසුතො.
10. සබ්බෙ අනුසයෙ ඡෙත්වා මාරධෙයා සරානුගෙ,
තෙ වෙ පාරගතා ලොකෙ යෙ පකා ආසවසබ්බනති.

8. 1. 3. 10

අනුරුද්ධ සුත්තං

එකං සමයං හගවා හග්ගසු චිහරති සුංසුමාරගිරෙ භෙස-
කලාවතෙ මීගදයෙ. තෙන ඛො පග සමයෙන ආයසො අනුරුද්ධ
චෙතිසු චිහරති පාවිතවාසදයෙ. අර ඛො ආයසමකො අනුරුද්ධො
රහොගතසා පතිසල්ලිතසා එවං වෙතසො පරිචිතකොකො උදපාදී:

4. සදහම් දෙසුම දන ගත්තේ ය. අවකාශය නහමක් ඉක්ම යේ වා ඉකුත් අවකාශ ඇත්තෝ නිරූපයති උපත්තාහු ශොක කෙරෙත් මැයි.

5. මෙලොවිති ම (ඒ ක්ෂණය ලබා) සඬර්ම නියාම සඬ්ඛ්‍යාත වූ ඒ ආයඨි මාර්ගය වරදවා ගනී (නම්) පිරිහුණු ධන ඇති වෙළෙඳකු මෙන් බොහෝ කලක් තැවෙන්නේ ය.

6. සඬර්මය වරදවා ගත් අවිද්‍යාවෙන් ඇවුරුණු පුරුෂ තෙමේ ජාතිමරණ සඬ්ඛ්‍යාත සංසාරදුක්ඛය බොහෝ කලක් විඳින්නේ ය.

7. යම් කෙනෙක් මනා කොට දෙසු දහම් පවත්නා කල්හි මිනිසක් බව ලැබ ශාස්තෘශාසනය කළාහු ද කෙරෙත් ද කරන්නාහු ද

8. යම් කෙනෙක් ලෝකයෙහි අනුක්‍රම වූ චුළුවයඨි සඬ්ඛ්‍යාත ක්ෂණය ප්‍රතිවේධ කළාහු ද ඔහු තරාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද මහට පිළිපත්හ.

9. පසැස් ඇති ආදිත්‍යටන්වූ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් සංවර කෙනෙක් දෙසන ලද්දහු ද, එහි සංවෘත වූයේ හැම කල්හි සිහි ඇත්තේ කෙලෙසුන්ගෙන් නො තෙත් වූයේ වාස කරන්නේ ය.

10. යම් කෙනෙක් ලෝකයෙහි මාර්ගයා සඬ්ඛ්‍යාත සංසාරය අනුව යන සියලු අනුසයයන් සිදු රහත් ඵලයට පැමිණියාහු ද ඔහු එකාන්තයෙන් ගිවිනට පත්වූවෝ වෙති යි.

8. 1. 3. 10

අනුරුඳ්ව සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හග්ග ජනපදයෙහි සුංසු-
මාර භීර නගරය අසල භේසකලාවන නම් මුවාවෙනෙහි වැඩ වෙසෙනසේක.
එ සමයෙහි ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්ව සංවීරයන් වහන්සේ වෙතී දනව්වෙහි
(බුදුරදුන් වැඩහුන් තැනින්) පෙරදිගෙහි වූ හුණ වෙනෙහි වෙසෙති. ඉක්බිති
රහසිගත වූ එකලාව හුන් ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්ව තෙරණුවන්ගේ සිත්හි
මෙ බදු අදහසෙක් (මහා පුරුෂ විතර්කයෙක්) පහළ විය;

අපරිවර්තකායං ධර්මො නායං ධර්මො මහිවර්තක, සනතුට්ඨකායං ධර්මො නායං ධර්මො අසනතුට්ඨක, පච්චික්ඛකායං ධර්මො නායං ධර්මො සඛනභිකාරාමක. ආරභ චිරියක්ඛායං ධර්මො නායං ධර්මො කුසිතක, උපට්ඨිතසතිකායං ධර්මො නායං ධර්මො මුට්ඨසතික, සමාහිතකායං ධර්මො නායං ධර්මො අසමාහිතක, පඤ්ඤවතො අයං ධර්මො, නායං ධර්මො දුපපඤ්ඤකාති.

අප්ථො භගවා ආයඤ්ඤා අනුරුධක චෙතසා චෙතොපරිවර්තකක-
මඤ්ඤා සෙය්‍යාපාපි නාම බලවා පූරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරයා,
පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජයා එවචෙව භග්ගෙසු සුංසුමාරගිරෙ
භෙසකලාවතො මීගදයෙ අනතරහිජො චෙතිසු පාචිනවංසදයෙ
ආයඤ්ඤා අනුරුධක සම්මුඛෙ පාදරහොසි.

භිසිද්ධි භගවා පඤ්ඤානෙ ආසනෙ, ආයඤ්ඤා ථො අනුරුද්ධා
භගවතං අභිපාදෙත්වා එකමනා නිසිද්ධි. එකමනා භිසික්ඛං ථො
ආයඤ්ඤා අනුරුධං භගවා එතදචොච: සාධු සාධු අනුරුධං, සාධු ථො
ත්වා අනුරුධං, යං තං මහාපූරිසචිතකකං චිතකෙකසි: අපරිවර්තකායං ධර්මො
නායං ධර්මො මහිවර්තක, සනතුට්ඨකායං ධර්මො නායං ධර්මො
අසනතුට්ඨක, පච්චික්ඛකායං ධර්මො නායං ධර්මො සඛනභිකාරාමක,
ආරභචිරියකායං ධර්මො නායං ධර්මො කුසිතක, උපට්ඨිතසතිකායං
ධර්මො නායං ධර්මො මුට්ඨසතික, සමාහිතකායං ධර්මො නායං
ධර්මො අසමාහිතක, පඤ්ඤවතො අයං ධර්මො නායං ධර්මො
දුපපඤ්ඤකාති.

එනම්, මේ (නව ලොකාකාණ්‍ය) ධර්මය (ලද දණ සැතවීමෙන් ද පිළිගැනීමේ මාත්‍රඥතායෙන් ද) අල්පේච්ඡ යාහට ය. මේ ධර්මය මහේච්ඡයාට නොවේ. මේ ධර්මය (සිවුපසෙහි තෙවැදුරුම සනෙකාසයෙන්) සතුටු වන්නෙකුට ය. මේ ධර්මය අසන්තුෂ්ටයාට නොවේ. මේ ධර්මය (කාය වීර්‍ය උපධිවිචේකයන්ගෙන්) ප්‍රවීණත සිත් ඇතිකුට ය. මේ ධර්මය (ගණසංකෘතියකායෙහි හා ක්ලෙශසංකෘතියකායෙහි ඇලුණු) සංකෘතියකාරාමයාහට නොවේ. මේ ධර්මය (කායිකවේතනික වසයෙන්) පටන්ගන්නා ලද වීර්‍ය ඇත්තකුට ය. මේ ධර්මය කුසිතයාහට නොවේ. මේ ධර්මය (සතර සතිපට්ඨාන වසයෙන්) උළුඹ සිටි සිහි ඇත්තකුට ය, මේ ධර්මය මුළු සිහි ඇත්තකුට නොවේ; මේ ධර්මය එකඟ සිත් ඇත්තකුට ය, මේ ධර්මය අසමාහිත සිත් ඇත්තකුට නොවේ. මේ ධර්මය (කර්මසාධක ප්‍රඥායෙන්) ප්‍රඥා ඇත්තකුට ය, මේ ධර්මය දුෂ්ප්‍රාඥයාට නොවේ යයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්‍ර තෙරණුවන්ගේ සිත්හි වූ පරිවීර්කය තමන් වහන්සේගේ සිතීන් දැන යම් සේ බලවත් පුරුෂයෙක් වක් කළ අතක් දිගු කරන්නේ ද, දික් කළ අතක් හකුළුවන් නේ ද, එසෙයින් හඟාරජනපදයෙහි සුංසුමාරගිරි සම්පෑයෙහි හේසකලාවන නම් මුට්ඨවෙනෙහි අතුරුදන් වූයේක් වෙතී ජනපදයෙහි වූ (දශබල වසන සාධාරණයන්) පෙරදිගෙහි පිහිටි ත්‍රණවෙනෙහි ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්‍ර සාථීරයන් වහන්සේ හමුවෙහි පහළ වූ සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන වූ අස්තෙහි වැඩිනුන් සේක. ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්‍ර සාථීරයන් වහන්සේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්‍ර සාථීරයන් වහන්සේට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක: ‘අනුරුඳ්‍රය, මැනවි, මැනවි, අනුරුඳ්‍රය, මේ ධර්මය අල්පේච්ඡයාට ය, මේ ධර්මය මහේච්ඡයාට නොවෙයි. මේ ධර්මය සන්තුෂ්ටයාට ය, මේ ධර්මය අසන්තුෂ්ටයාට නොවෙයි. මේ ධර්මය ප්‍රවීණතයාට ය, මේ ධර්මය සංකෘතියකාරාමයාට නොවෙයි. මේ ධර්මය ආරබ්ධ වීර්‍ය ඇත්තකුට ය, මේ ධර්මය කුසිතයාට නොවෙයි, මේ ධර්මය උළුඹ සිටි සිහි ඇත්තකුට ය, මේ ධර්මය මුළු සිහි ඇත්තකුට නොවෙයි. මේ ධර්මය සමාහිතයාට ය, මේ ධර්මය අසමාහිත යාට නොවෙයි. මේ ධර්මය ප්‍රඥාවක් හට ය. මේ ධර්මය දුෂ්ප්‍රාඥයාට නොවේ යයි තෙපි යම් මහාපුරුෂවීර්කයක් වීර්කණය කරනු ද, එය මනා මැ යි.

තෙන හි තුං අනුරුද්ධ, ඉමෙහි අට්ඨමං මහාපුරිසථිතකකං චිතකෙකකි:
 ක්‍රියාපඤ්චාරාමිද්ධායං ධර්මො ක්‍රියාපඤ්චරතීතො නායං ධර්මො පපඤ්චා-
 රාමකං පපඤ්චරතීතොති.

යතො ටො තුං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨමහාපුරිසථිතකක චිතකෙකකසි,
 තතො තුං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසි චිච්චෙව කාමෙහි විච්ච
 කුසලෙහි ධර්මෙහි සථිතකකං සච්චාරං චිච්චකථං පිතිසුඛං පයමං ඤානං
 උපසම්පාදාදි චිතරිසසි.

යතො ටො තුං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨමහාපුරිසථිතකක චිතකෙකකසි
 තතො තුං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසි චිතකකච්චාරානං චූපසමා
 අජ්ඣකතං සම්පාදනං චෙතසො ඵකොදිභාවං අචිතකකං අච්චාරං සමාධිථං
 පිතිසුඛං දුතියං ඤානං උපසම්පාදාදි චිතරිසසි.

යතො ටො තුං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨමහාපුරිසථිතකක චිතකෙකකසි
 තතො තුං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසි, පිතියා ව චිච්චා
 උපෙකකාකා ව චිතරිසසි, යතො ව සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන
 පටිසංවෙදිසසි, යං තං අරියා ආචිකකතති උපෙකකාකා සතිමා සුඛචිතාරිති
 තතියං ඤානං උපසම්පාදාදි චිතරිසසි.

යතො ටො තුං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨ මහාපුරිසථිතකක චිතකෙකකසි,
 තතො තුං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසි, සුඛසං ව පහානා දුකසං ව
 පහානා පුට්ඨෙව සොමනසසදෙමනසානං අත්ඛනමා අදුකඛමසුඛං
 උපෙකකාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං ඤානං උපසම්පාදාදි චිතරිසසි.

යතො ටො තුං අනුරුද්ධ, ඉමෙ ව අට්ඨමහාපුරිසථිතකක
 චිතකෙකකසි, ඉමෙසඤ්ච චතුත්ථං ඤානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨ-
 ධම්මසුඛචිතාරානං නිකාමලාභී ඥාතසි, අත්ථ්වලාභී, අකසිරලාභී, තතො
 තුයං අනුරුද්ධ, සෙයාරාපි නාම ගහපතියං වා ගහපතිසුත්තසං වා
 නානාරක්ඛානං දුස්සානං දුස්සකරණ්ඩකො පුරො, ඵච්චෙව තෙ පංසුකුලං
 විචරානං මායිසසති, සතතුට්ඨසං චිතරතො, රතියා අපරිතසාය,
 ථාසුචිතාරය, ඕකකලනාය නිබ්බානසං.

එසේ නම් අනුරුද්ධය, තෙපි මේ අඳිවැනි වූ මහා පුරුෂ චිත්තකය ද චිත්තකණය කරව:- මේ ධර්මය නිෂ්ප්‍රපක්‍ෂාසම්මාන නිවනෙහි ඇඳුණු-
ට ය. මේ ධර්මය ප්‍රපක්‍ෂාසම්මාන තෘෂ්ණාමානදෘෂ්ටිත්ති ඇඳුණු-
ට නො වේ ය කියායි.

අනුරුද්ධය, යම් කලෙක්හි වනාහි තෙපි මේ අෂ්ට මහාපුරුෂ චිත්තක-
යන් චිත්තකණය කරන්නනු ද, අනුරුද්ධය. උකල්හි තෙපි යම්තාක්
කැමැතිවන්නනු නම් (ඒතාක්) කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශලධර්මයන්-
ගෙන් වෙන්ව ම චිත්තක සහිත වූ විචාර සහිත වූ විචේතයෙන් හටගත්
ප්‍රීතිය හා සුඛය ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට සම වැද වාස කරන්නනු ය.

අනුරුද්ධය, යම් කලෙක්හි වනාහි තෙපි මේ අෂ්ට මහාපුරුෂ චිත්තක-
යන් චිත්තකණය කරන්නනු ද, අනුරුද්ධය, උකල්හි තෙපි යම්තාක්
කැමැති වන්නනු නම් (ඒ තාක්) චිත්තක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපසමයෙන්
අධ්‍යාත්මයෙහි පැහැදීම ඇති වීත්තයාගේ එකඟව ඇති චිත්තක රහිත වූ
විචාර රහිත වූ සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිසුඛය ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට
සමවැද වාස කරන්නනු ය.

අනුරුද්ධය, යම් කලෙක්හි වනාහි තෙපි මේ අෂ්ට මහාපුරුෂ චිත්තක-
යන් චිත්තකණය කරන්නනු ද, අනුරුද්ධය, උකල්හි තෙපි යම්තාක් කැමැති
වන්නනු නම් (ඒතාක්) ප්‍රීතියගේ ද විරාගයෙන් උපේක්ෂා ඇත්තේ ම
වාස කරන්නනු ය. සිහි ඇත්තේ ද සමාක් ප්‍රභූ ඇත්තේ ද, සුඛයක්
කසිත් පිළිවිදින්නනු ය. ආයතියේ යම් ධ්‍යානයක් හේතු කොට ඒ පුභුලා
උපේක්ෂා ඇත්තේ ය, සතියෙන් යුක්තය, සුචරිතරණ ඇත්තේ ය යි
කියත් නම් (ඒ) තෘතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාස කරන්නනු ය.

අනුරුද්ධ, තෙපි යම් කලෙක වනාහි මේ අෂ්ට මහා පුරුෂ චිත්තක-
යන් චිත්තකණය කරන්නනු ද, අනුරුද්ධය, උකල තෙපි යම්තාක් කැමැති
වන්නනු නම් (ඒතාක්) සුඛයාගේ ප්‍රභාණයෙන් ද දුඃඛයාගේ ප්‍රභාණයෙන්
ද පොම්පස් දෙමිනස් දෙදෙනාගේ අස්තඛණ්ඩයෙන් පෙරවූව ම දුක් නො වූ
සුඛ නො වූ උපේක්ෂාස්වාතීන්ගෙන් පිරිසිදු වූ චතුත්ථධ්‍යානයට සමවැද
වාස කරන්නනු ය.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක වනාහි මේ අෂ්ට මහාපුරුෂ චිත්තක-
යන් චිත්තකණය කරන්නනු නම් අධිවිත්තයට අයත් දිවුදම්යෙහි සුඛ
විහරණය වූ මේ සතර ධ්‍යානයන් කැමැතියේ ලබන්නෙක් ද සැපයේ ලබන්-
තෙක් ද නිදුකින් ලබන්නෙක් ද වන්නනු නම් අනුරුද්ධය, උකල්හි
කොපට ගැහැවියකුට හෝ ගැහැදිසුකකුට හෝ නොයෙක් පැහැයෙන්
රඳනා ලද වකින් පිරුණු පිළිකරවුයෙක් යම්සේ ද, එසේ ම යථාලාභ-
සන්තෝෂයෙන් යුතුව වාස කරන්නා වූ තොපගේ ඇල්ම පිණිස (තෘෂ්ණා
දෘෂ්ටිත්තෙන්) නො පිරිනැවීම (අපරිත්‍යාසය-නො බැවීම) පිණිස එකවිහ-
රණය පිණිස නිවනට බැස ගැනීම පිණිස සිදුරු අතුරින් පවුල් සිවුර
(මැනැවැයි) වැටහෙන්නේ ය.

යතො ටො ත්වං අනුරුඳ්ධ, ඉමෙ ව අට්ඨමහාපුරිසචිතකෙක
චිතකෙකසද්ද්ධි, ඉමෙසඤ්ච වතුනතං ඤානානං ආභිවෙතයිකානං දිට්ඨ-
ධම්මසුච්චිභාරානං නිකාමලාභී හවිසසයි, අකිච්ඡලාභී, අකසිරලාභී, තතො තුයහං
අනුරුඳ්ධ, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුත්තසස වා
සාලිතං ඔදනොචිගතකාළකො අනෙකසුපො අනෙකච්ඡාඤ්ජනො, එවමෙව
තෙ පිණ්ඩියාලොපං භොජනානං බාධිසසති සනතුට්ඨසස චිහරතො රතියා
අපරිතසසාය එසුච්චිභාරාය ඔක්කමනාය නිබ්බානසස.

යතො ටො ත්වං අනුරුඳ්ධ ඉමෙ ව අට්ඨ මහාපුරිසචිතකෙක
චිතකෙකසසයි, ඉමෙසඤ්ච වතුනතං ඤානානං ආභිවෙතයිකානං දිට්ඨධම්ම-
සුච්චිභාරානං නිකාමලාභී හවිසසයි අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, තතො තුයහං
අනුරුඳ්ධ, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුත්තසස වා තුට්ඨාගාර-
උලලිසසාවලිසසං නිවාතං දුස්සිතගගළං.¹ පිහිතවාතපානං, එවමෙව තෙ
රුකඛමුලං සෙනාසනානං බාධිසසති සනතුට්ඨසස චිහරතො රතියා
අපරිතසසාය එසුච්චිභාරාය ඔක්කමනාය නිබ්බානසස.

යතො ටො ත්වං අනුරුඳ්ධ, ඉමෙ ව අට්ඨ මහාපුරිසචිතකෙක
චිතකෙකසසයි, ඉමෙසං ව වතුනතං ඤානානං ආභිවෙතයිකානං දිට්ඨධම්ම
සුච්චිභාරානං නිකාමලාභී හවිසසයි අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, තතො තුයහං
අනුරුඳ්ධ, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුත්තසස වා පඤ්ඤාදිසං
ගොණකත්තං පටිකත්තං පටලිකත්තං තාදුලිමිගපවරපවරිඤ්ජරණං
සලකතරච්ඡද්ද භතො ලොභිතකුපධානො, එවමෙව තෙ තිණ්ණසන්ධාරණො
සයනාසනානං බාධිසසති සනතුට්ඨසස චිහරතො රතියා අපරිතසසාය
එසුච්චිභාරාය ඔක්කමනාය නිබ්බානසස.

1. එහිමගලං - කතරි.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක්හි වනාහි මේ අශ්වමහාපුරුෂචිත්තක-
යන් ද චිත්තකණය කරන්නහු නම් අධිවිත්තයට අයත් දිවුදුම්මයෙහි සුඛ-
චිත්තකණය වූ මේ සතරධ්‍යානායන් කැමතිසේ ලබන්නෙක් ද සැපසේ
ලබන්නෙක් ද නිදුකින් ලබන්නෙක් ද වන්නහු නම් අනුරුද්ධය, උකල්හි
තොපට ගැහැටියකුට හෝ ගැහැටිපුතකට හෝ නොයෙක් සුභ ඇති
නොයෙක් ව්‍යඤ්ඤා ඇති බැහැර කළ කඳආට ඇති හැල්බතක්
යම්මේ ද, එසේ ම යථාලාභසන්තෝෂයෙන් යුතුව වාසය කරන්නා වූ
තොපගේ ඇල්ම පිණිස (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිත්ගෙන්) නො පිරිතැවීම පිණිස
සැප චිත්තකණය පිණිස නිවනට බැසගැනීම පිණිස බොහුන් අතුරින් පිණිස
ලෝපහෝජනය (මැනවැයි) වැටහෙන්නේ ය.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක පටන් මේ අශ්ව මහාපුරුෂචිත්තක-
යන් ද චිත්තකණය කරන්නහු නම් අධිවිත්තයට අයත් දිවුදුම්මයෙහි සුඛ-
චිත්තකණය වූ මේ සතර ධ්‍යානයන් ද කැමතිසේ ලබන්නෙක් ද සැපසේ ලබන්-
තෙක් ද නිදුකින් ලබන්නෙක් ද වන්නහු නම් අනුරුද්ධය, එතැන් පටන්
තොපට, යම් භෙයෙකින් ගැහැටියකුට හෝ ගැහැටිපුතකුට හෝ ඇතුළත
පිටත පිරිසම කරන ලද වළක්වන ලද වාතප්‍රදේශ ඇති පැහැසු කවුළු ඇති
පියන ලද දොර කවුළු ඇති කුළුමනක් මැනවැයි වටහා ද, එසෙයින්
යථාලාභසන්තෝෂයෙන් යුතුව වාසය කරන්නා වූ තොපගේ ඇල්ම
පිණිස (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිත්ගෙන්) නො පිරිතැවීම පිණිස ඵාසුචිත්තකණය පිණිස
නිවනට බැසගැනීම පිණිස සෙනසුන් අතුරෙන් වෘක්ෂමූලය (මැනවැයි)
වැටහෙන්නේ ය.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක වනාහි මේ අශ්වමහාපුරුෂ චිත්තක-
යන් ද චිත්තකණය කරන්නහු නම් අධිවිත්තයට අයත් දිවුදුම්මයෙහි සුඛ
චිත්තකණය වූ මේ සතර ධ්‍යානයන් ද කැමැති සේ ලබන්නෙක් ද සැප සේ
ලබන්නෙක් ද නිදුකින් ලබන්නෙක් ද වන්නහු නම් අනුරුද්ධය, එකල්හි
තොපට ගැහැටියකුට හෝ ගැහැටිපුතකුට හෝ මහ කොටුපලස් අතුළ, සුදු
එළවළුම් ඇතිරි අතුළ, ගනපුළු ඇතිරි අතුළ, කෙහෙල්වූව යමින් කළ
උතුම් ඇතිරි අතුළ, රතුඋඩුවියන් සහිත වූ දෙපස රතුකන්වසින් ඇති,
පළහෙක් යම්මේ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම සන්තෝෂයෙන් වාස කරන
තොපගේ ඇල්ම පිණිස නො පිරිතැවීම පිණිස ඵාසුචිත්තකණය පිණිස
නිවනට බැස ගැනීම පිණිස සෙනසුන් අතුරෙන් තණ ඇතිරිය (මැනවැයි)
වැටහෙන්නේ ය.

යතො ටො ඤං අනුරුඳ්ව, ඉමෙව අට්ඨ මහාපුරිසථිතකොන
විතකෙකසුසි, ඉමෙසඤ්ච වතුනතං ඤානානං ආභිවෙනසිකානං දිට්ඨ-
ධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භවිසුසි අක්ඛන්ද්‍රාභී අකසිරලාභී, තතො
තුයනං අනුරුඳ්ව, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතියං වා ගහපතිපුත්තසංඝං වා නානා
භෙසජ්ජාති, සෙය්‍යථීදං සප්පිනවතීතං තෙලං මධු ථාණිකං. එවමෙව තෙ
සුතිළික්ඛං භෙසජ්ජානං බාධිසාත් සනතුට්ඨසං විහරතො රතියා අපරිතසංඝං
ථාසුචිභාරය ඔක්කමනාය නිබ්බානසං.

තෙන හි ඤං අනුරුඳ්ව, ආයතිකමපි වසංචායං ඉධෙව වෙතීසු
පාචිනට්ඨසද්දෙය විහරෙය්‍යාසිති. එවං භනෙතඤ්ච ටො ආයස්මා අනුරුඳ්වො
භගවතො පට්ටසෙසාසි.

අථ ටො භගවා අයස්මිනං අනුරුඳ්වං ඉමිනා ඔවාදෙන දිවදිඤ්චා
සෙය්‍යරාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසංරෙය්‍යා පසාරිතං
වා බාහං සම්මිඤ්ජය්‍යා, එවමෙව වෙතීසු පාචිනට්ඨසද්දෙය අනුරහිතො
භගෙහපු සුංසුමාරහිතෙ භෙසකලාවතන මිඤ්ජෙය පාතුරුතාසි. නිද්දි
භගවා පඤ්ඤාතො ආසතෙ. නිසජ්ජ ටො භගවා භික්ඛු ආමනෙතාසි:
අට්ඨ ටො භික්ඛවෙ, මහාපුරිසථිතකෙ දෙසියාමි, තං සුඤ්ඤං සාධුකං
මනසි කරොථ භාසිස්සාමිති. එවමනෙතඤ්ච ටො තෙ භික්ඛු භගවතො
පට්ටසෙසාසු භගවා එතදුචාව:

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, අට්ඨ මහාපුරිසථිතකතා:

අප්පිච්ඡසංඝං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මහීථසංඝං;
සනතුට්ඨසංඝං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසනතුට්ඨසංඝං;
පච්චිග්ගසංඝං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො සංඛ්‍යාතකාරාමසංඝං.
ආරභ්වරීයසංඝං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො කුසිතසංඝං,
උපට්ඨිතසනිසංඝං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මුට්ඨසනිසංඝං.
සමානිතසංඝං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසමානිතසංඝං.
පඤ්ඤවතො අයං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො දුපපඤ්ඤසංඝං,
භිසාපඤ්ඤාරාමසංඝං භික්ඛවෙ, ධම්මො භිසාපඤ්ඤාරතිතො නායං
ධම්මො පපඤ්ඤාරාමසංඝං පපඤ්ඤාරතිතො.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක සිට මේ අශ්ව මහාපුරුෂ චිත්ත-කයන් ද, චිත්තකයා කරන්නා නම් අධිචිත්තයට අයත් දිවුදුමියෙහි සුව චිත්තය වූ මේ සතර ධ්‍යානයන් කැමති සේ ලබන්නා නම් සැප සේ ලබන්නා නම් නිදුකින් ලබන්නා නම් අනුරුද්ධය, එතැන් සිට ගැහැවියකුට හෝ ගැහැදිසුකුට හෝ ගිතෙල් වෙබරු තෙල් මී උක් හකුරු යන නොයෙක් බෙහෙත් යම්යේ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම සත්තෝෂයෙන් වාස කරන තොපට ඇල්ම පිණිස නො පිරිනැවීම පිණිස එසුදිහරණය පිණිස නිවනට බැස ගැනීම පිණිස බෙහෙත් අතුරෙන් සුභිමුත්ත භේසජ්ජය (මැනවැ යි) වැටහෙන්නේ ය.

අනුරුද්ධය, එසේ නම් තෙපි වෙති දනව්වෙහි මෙහි ම පාවිනවාස මුවවෙනෙහි මත්තෙහි එන වස්ථිසුම ද කරන්නා යි. වහන්ස, එසේ යි ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අවවාදයෙන් ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරුන්හට අවවාද දී බලවත් පුරුෂයෙක් යම්යේ වක්කළ හෝ අතක් දික් කරන්නේ ද, දික් කළ හෝ අතක් හකුළන්නේ ද, එසේ ම වෙති දනව්වෙහි පාවිනවාස වෙනෙහි අතුරුදන් වූ සේක් භග්ග දනව්වෙහි සුංසුමාරගිරිසමීපයෙහි වූ භේසකලාවත නැමැති මුවවෙනෙහි පහළ වූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන වූ අස්නෙහි වැඩ හුන් සේ ය. වැඩ හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, අශ්ව මහා පුරුෂ චිත්තකයන් දෙශනා කරන්නෙමි. එය අසවූ, මැනවින් මෙනෙහි කරවූ, දෙසන්නෙමි වහන්ස, එසේ යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

මහණෙනි, අශ්ව මහාපුරුෂ චිත්තකයෝ කවරහු ද යත්:

මහණෙනි, මේ ධර්මය තෙමේ අල්ලේඨ්ඨයාට ය. මේ ධර්මය මහෙඤ්ඤාට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය සත්තුෂ්ටයාට ය, මේ ධර්මය අසත්තුෂ්ටයාට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය පුකර්ෂ්ටවෙක ඇත්තාහට ය. මේ ධර්මය ඥානිකයෙහි ඇලුණහට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය පටන් ගත් වියඞ් ඇත්තාහට ය. මේ ධර්මය කුසිකයා හට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය එළඟ සිටි සිහි ඇත්තාහට ය, මේ ධර්මය මුළායිහි ඇත්තාහට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය සමාහිත සිත් ඇත්තාහට ය, මේ ධර්මය අසමාහිත සිත් ඇත්තාහට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රඥ ඇත්තාහට ය, මේ ධර්මය ප්‍රඥා නැත්තාහට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්ඤායෙහි නො ඇලුණහට ය, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්ඤායෙහි ඇලුණහට නො වෙයි.

2. 'සනතුට්ඨසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො, නායං ධම්මො අසනතුට්ඨසා'ති ඉති ටො පනතං වුතං කිංකරිතං පට්ඨ වුතා: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති ඉතරිතරට්ඨරිථිසංකප්පසනාසනාසිලානසංවරය භෙසජ්ජපරික්ඛාතරන, 'සන්තුට්ඨසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො, නායං ධම්මො අසනතුට්ඨසා'ති ඉති යං තං වුතං ඉදමෙතං පට්ඨ වුතං.

144

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය අල්පෙව්‍යයාට ය, මේ ධර්මය මහෙව්‍යයාට නොවේ' යයි තෙල මෙයේ කියන ලද නම් මෙය කුමක් පිණිස කියන ලද්දේ යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ අල්පෙව්‍ය වූයේ අල්පෙව්‍යයා යි මා දනගන්නාහු නම් යෙහෙකැයි නො පතයි. සන්තුෂ්ට වූයේ ම සන්තුෂ්ටයෙකැ යි මා දනගන්නාහු නම් යෙහෙකැයි නො පත යි. ප්‍රකෂී වීචේක යෙන් යුක්ත වූයේ ප්‍රකර්ෂ වීචේකය ඇත්තෙකැ යි මා දනගන්නාහු නම් යෙහෙකැයි නො පතයි. පටන්ගත් වීර්‍ය ඇත්තේ ම පටන්ගත් වීර්‍ය ඇත්තෙකැ යි මා දනගන්නාහු නම් යෙහෙකැ යි නො පත යි. එළැඹ සිටි සිහිඇත්තේ ම එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තෙකැ යි මා දනගන්නාහු නම් යෙහෙකැ යි නො පතයි. එකඟ වූ සිත් ඇත්තේ ම එකඟ වූ සිත් ඇත්තෙකැ යි මා දනගන්නාහු නම් යෙහෙකැ යි නො පතයි. නුවණ ඇත්තේ ම නුවණැත්තෙකැ යි මා දනගන්නාහු නම් මැනවැ යි නො පතයි. ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇලුණේ ම ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇලුණෙකැ යි මා දනගන්නාහු නම් යෙහෙකැ යි නො පතයි. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය අල්පෙව්‍යයාට ය, මේ ධර්මය මහෙව්‍යයාට නො වේ' යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද නම් මෙය ඒ සඳහා කියන ලද්දේ ය.

2. 'මහණෙනි මේ ධර්මය සන්තුෂ්ටයාට ය, මේ ධර්මය අසන්තුෂ්ටයාට නො වේ' යි මෙසේ තෙල කියන ලද වේදි. මෙය කුමක් නිසා කියන ලද්දේ යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ යම්කිසි සිවුරු පිඩු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකරින් සතුටු වූයේ වේ. 'මහණෙනි මේ ධර්මය සන්තුෂ්ටයාට ය, මේ ධර්මය අසන්තුෂ්ටයාට නො වේ' යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද්ද, එය මේ නිසා කියන ලද්ද.

3. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රකර්ෂවීචේක ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය සධ්‍රැණිකාවෙහි ඇලුණහුට නො වේ' යි මෙසේ තෙල කියන ලද වේදි. මෙය කුමක් නිසා කියන ලද්දේ යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ප්‍රකෂී වීචේක ඇතිව වසන්නාහු වෙත එළඹෙන මහණ - මෙහෙණ - උච්ඡු - උචැයි - රජ - රජමහ ඇමති - අන්තොවු - අන්තොවු සව්වෝ වෙති. ඔවුනතුරෙහි වීචේකයට නැවුණු වීචේකයට නැවුරු වූ වීචේකයට බරවූ ව්‍යාධියෙහි පිහිටි නොෂක්‍රමයෙහි ඇලුණු සිතින් මහණ එකාන්තයෙන් පෙළැඹූ වීථි පිළිබැඳි (ඔවුන්ගේ උපසාරානගතනයට හෙතෙම) කපාවක්ම කටන්නෙක් වේ. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රකෂීවීචේක ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය සධ්‍රැණිකාවෙහි ඇලුණහුට නො වේ' යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද්ද නම් තෙල මේ නිසා කියන ලද්ද.

4. 'ආරඬුවිරියසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො කුසිතසා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආරඬුවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරක්කමො අනික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. 'ආරඬුවිරියසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො කුසිතසා'ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

5. 'උපට්ඨිතසතිසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො, නායං ධම්මො පුට්ඨසතිසා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපකෙක්ඛන සමන්තාගතො වීරකතමයි වීරභාසිතමයි සරිතා අනුසාරිතා. 'උපට්ඨිතසතිසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො පුට්ඨසතිසා'ති ඉති යතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

6. 'සමාභිතසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසමාභිතසා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වීථිවෙච්ච කාමෙහි - පෙ - චතුස්සං කොනං උපසම්පජ්ජ විහරති. 'සමාභිතසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසමාභිතසා'ති ඉති යතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

7. 'පඤ්ඤවතො අයං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො දුප්පඤ්ඤසා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයස්ථාමිනියා පඤ්ඤය සමන්තාගතො අරියාය තිබ්බෙධිකාය සමාදුක්ඛාසයස්ථාමිනියා. 'පඤ්ඤවතො අයං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො දුප්පඤ්ඤසා'ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

8. 'නිප්පඤ්ඤාරාමසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නිප්පඤ්ඤාරතිනො නායං ධම්මො පපඤ්ඤාරාමසං පපඤ්ඤාරතිනො'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පපඤ්ඤාරොධෙ විත්තං පඤ්ඤාති පසිද්ධි, සනතිධ්වනි, විමුච්චනි, 'නිප්පඤ්ඤාරාමසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නිප්පඤ්ඤාරතිනො නායං ධම්මො පපඤ්ඤාරාමසං පපඤ්ඤාරතිනො'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

4. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය දැඩි වැගන් වැර ඇත්තනුට ය, මේ ධර්මය කුසිත්තයානට නො වේ'යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. මෙය කුමක් නිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ රැස් කිරීම පිණිස දැඩි වැගන් වියහිය ඇත්තේ ශක්ති ඇත්තේ දළපැරකුම් ඇත්තේ කුශලධර්මයන්හි නො බැහු වෙර ඇත්තේ වාස කෙරෙයි. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය ආරබ්ධ වියහිය ඇත්තනුට ය, මේ ධර්මය කුසිත්තයානට නො වේ'යි, මෙසේ මා යමක් කියන ලද නම්, එය මේ නිසා කියන ලද.

5. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තනුට ය, මේ ධර්මය මුළාසිහි ඇත්තනුට නොවේ'යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි, මෙය කුමක් නිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ උතුම් සිහිනුවණින් යුතු වූයේ සිහි ඇත්තේ වේ. පෙරකරනලද්ද පෙර කියන ලද්ද සිහි කරන්නේ පුනපුනා සිහි කරන්නේ වේ. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තනුට ය, මේ ධර්මය මුළාසිහි ඇත්තනුට නො වේ'යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මේ නිසා කියන ලද.

6. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය එකඟ වූ සිත් ඇත්තනුට ය, මේ ධර්මය එකඟ නොවූ සිත් ඇත්තනුට නො වේ'යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. මෙය කුමක් නිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම... චතුර්ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය එකඟ වූ සිත් ඇත්තනුට ය, මේ ධර්මය එකඟ නොවූ සිත් ඇත්තනුට නො වේ'යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මේ නිසා කියන ලද.

7. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය නුවණ ඇත්තනුට ය, මේ ධර්මය නුවණ නැත්තනුට නො වේ'යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. මෙය කුමක් නිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ උදයවය පිළිවිදුමට සමත් වූ උතුම් වූ නිර්වේදයට හිත වූ මනා කොට දුක් ගෙවීමට යන සුලු ප්‍රඥාවෙන් සමත්වීන වූයේ පැණැත් වෙයි. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය නුවණැත්තනුට ය, මේ ධර්මය නුවණ නැත්තනුට නො වේ'යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මේ නිසා කියන ලද.

8. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇඳුණුට ය, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇඳුණුට නොවේ'යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. තෙල කුමක් නිසා කියන ලද ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහුගේ සිත නිර්වාණ පදයෙහි උච්චයයි, පහදීයි, මැනවින් පිහිටයි, මිඳේ. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇඳුණුට ය, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇඳුණුට නො වේ'යි මෙසේ තෙල යමක් කියන ලද නම්, තෙල මේ නිසා කියන ලද්දෙයි.

අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො ආයතිකම්පි වසාචාසං තපෙවි වෙතීසු පාචිනවංසදයෙ විහාසි. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො එකො වූපකට්ඨො අපමනෙණ ආතාපී පභිතනෙණ විහරනො න චිරසෙච යසසථාය කුල-පුණ්ණ සමුදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පඛප්පනී, තදනුක්කරං බ්‍රහ්මවරිය පරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සම්මිකඤ්ඤා උපසම්පජා විහාසි. ඩීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මවරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්කන්ධායාති අබ්භාඤ්ඤාසි.

අඤ්ඤතරො ව පනායස්මා අනුරුද්ධො අරහතං අහොසි. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො අරහත්තප්පකො තායං වෙලාසං ඉමා ගාථායො අහාසි.

1. මම සධ්ධපාමඤ්ඤාය සථා ලොකෙ අනුක්කරො,
මනොමයෙන කායෙන ඉද්ධියා උපසධ්ධම්.
2. යථා මෙ අහු සධ්ධපපා තතො උක්කරී දෙසධී,
තිප්පපඤ්ඤරතො බුද්ධො තිප්පපඤ්ඤං අදෙසධී.
3. තසසාහං ධම්මමඤ්ඤාය විහාසිං සාසනෙ රතො,
තිසෙසා විජජා අනුපානො කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

ගහපතිට්ඨෙණො තතිසො.

සංසුඤ්ජනං:

දෙව උග්ගා දෙව ව හත්ඤා මහානාමෙන ජීවකො,
දෙව බලා අක්කණො වුක්ක අනුරුද්ධෙන තෙ දසාති.

ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ මත්තෙහි වූ වස්විසුම ද ඒ වෙති දනව්වෙහි ම පාවිතවංස වෙනෙහි කළහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ එකලා වූ ගණසඬගණිකාවෙන් වෙන් වූ නොපමා වූ කෙලෙස් තවන වැර ඇති වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති වූ වාස කරන්නාහු නොබෝ කලෙකින් ම යළක් පිණිස කුලු-පුත්‍රයෝ මනාකොට ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය සඬබ්බාන පැවිද්දට පැමිණෙද්ද ඒ අනුත්තර වූ උභබ්බසර කෙළවර වූ රහත්බව දිවුදූමියෙහි ම තෙමේ වීශිෂ්ටඥනයෙන් දූත සාක්ෂාත් කොට එයට පැමිණ වීසුහ. ජාතිය ක්ෂය විය. මහබ්බසර වසන ලද, දිවුමහ ක්ෂය කොට නිමවන ලද. රහත්බව පිණිස කටයුතු අන් කිසෙක් නැතැයි දැනගත්හ.

ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ සථවිරයන් වහන්සේ පැමිණි රහත්බව ඇති සේක් එවෙලෙහි මේ ගාථාවන් වදළහ.

1. ලෝකයෙහි අනුත්තර වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මාගේ සඬකල්පය දූත සාද්ධියෙන් මැවූ මහෝමය කයින් මා වෙත එළැඹි සේක.

2. මාගේ චිත්තකය (සඬකල්පය) යම් පරිද්දෙකින් වී ද, එයට වැඩියක් දෙසු සේක. නිෂ්ප්‍රපඤ්චයෙහි (නිර්වාණපදයෙහි) ඇලුණු බුදු-රජාණන් වහන්සේ නිෂ්ප්‍රපඤ්චය (නිර්වාණධර්මය) දෙසු සේක.

3. මම උන් වහන්සේගේ ධර්මය දූත සස්තෙහි ඇලුණෙමි ත්‍රිවිද්‍යාවට පැමිණියෙමි වීසිමි. බුදු සසුන කරන ලදිමි.

තෙවැනි ගෘහපතිවර්ග යි.

එහි උද්දනය:

උග්ග සූත්‍ර දෙක ය, හත්ත සූත්‍ර දෙක ය, මහනාම සූත්‍ර ය, ථීවක සූත්‍ර ය, බලසූත්‍ර දෙක ය, අක්ඛණ සූත්‍රය, අනුරුද්ධ සූත්‍රය දි සූත්‍ර දසයෙකි.

4. දනවගෙයා

8. 1. 4. 1

දන සුඛං

[සාවස්තිදනං]

අට්ඨමානි භික්ඛව දනානි. කතමානි අට්ඨ:

ආසජ්ඣ දනං දෙති, භයා දනං දෙති, අද්ඨ මෙති දනං දෙති, දසසති මෙති දනං දෙති, සාහු දනානී දනං දෙති, අභං පචාමී ඉමෙ න පචිනති න අරභාමී පචනෙතා අපචිනතානං දනං අද්දනානී දනං දෙති, ඉමං මෙ දනං දදතො කල්‍යාණො කිත්තිසංඥා අබහුග්ගච්ඡන්ති දනං දෙති වික්ඛාලඛ්‍යාරවික්ඛපරික්ඛාරස්ස දනං දෙති, ඉමානි ඛො භික්ඛව අට්ඨ දනානිති.

8. 1. 4. 2

දුතියදන සුඛං

[සාවස්තිදනං]

සඤ්ඤා භිරියං කුසලඤ්ඤා දනං
ධම්මා එතෙ සප්පරිසානුයානා,
එතං හි මග්ගං දිවියං වදන්තී
එතෙහි ගච්ඡති දෙවලොකන්තී.

8. 1. 4. 3

දනවසල්ලි සුඛං

[සාවස්තිදනං]

අට්ඨමානි භික්ඛව, දනවසල්ලිති. කතමානි අට්ඨ:

ජන්ද දනං දෙති, දෙයා දනං දෙති, මොහා දනං දෙති, ගරභා දනං දෙති¹, දින්නපුබ්බං කතපුබ්බං පිතුපිතාමහෙහි නාරභාමී පොරාණං² කුලවංසං භාපෙතුන්ති දනං දෙති, ඉමාහං දනං දන්වා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ඣස්සාමීති දනං දෙති, ඉමං මෙ දනං දදතො වික්ඛං පසිදන්ති අත්තමන්තං යොමන්තස්ස උපජායන්ති දනං දෙති, වික්ඛාලඛ්‍යාරවික්ඛපරික්ඛාරස්ස දනං දෙති. ඉමානි ඛො භික්ඛව අට්ඨ දනවසල්ලිතිති.

1. භයා දනං දෙති - සිමු.

2. පොරාණං - සිමු කප්ථි.

4. දනවගීය

8. 1. 4. 1

දන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ දන් අටෙකි. කවර අටෙක් ද යත්:

වෙත පැමිණ දන් දෙයි. බියෙන් දන් දෙයි. මට දුන්නේයි දන් දෙයි. මට රෙන්තේ යි දන් දෙයි. දීව මැනවැයි දන් දෙයි. මම පියම්, මොහු නො පියත්, පියන්නෙමි නොපියන්නවුන්හට දන් නොදෙන්නට නුසුදුස්සෙමි යි දන් දෙයි. මේ දනය දෙන මාගේ කලණකිත්තට උස්ව නැගේ යි දන් දෙයි. (ශමච්ඡිද්ධිනා) චිත්තයාගේ අලඪකාර පිණිසත් පිරිවර පිණිසත් දන් දේ.

8. 1. 4. 2

ද්විකියදන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

ශ්‍රද්ධායෙන් දීම ය, ලජ්ජායෙන් දීම ය, නිර්දෝෂ දීම ය යන මේ ධර්මයෝ සත්පුරුෂයන් වීසින් අනුගමනය කරන ලදහ, තෙල දෙවිලොවට මහයයි කියත්, මේ ධර්මයන්ගෙන් දෙවිලොවට පැමිණේ.

8. 1. 4. 3

දනවත්තු සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ දනවත්තූ අටෙකි. කවර අටෙක් ද යත්:

ජතුයෙන් දන් දෙයි. ද්වේෂයෙන් දන් දෙයි. මෝහයෙන් දන් දෙයි ගැරහීම බියෙන් දන් දෙයි. පියවුකුන් වීසින් දුන්විරු ය කළවිරු ය පැරණි කුලවංශය පිරිහෙළන්නට නො සුදුස්සෙමි යි දන් දෙයි. මම මේ දන් දී කාලුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති ස්වභාවිකයෙහි උපදින්නෙමි යි දන් දෙයි. මේ දන්දෙන මාගේ සිත් පහදී යි අත්තමනනා සම්මාන සොම්නය උපදී යයි දන් දෙයි. සිතෙහි අලඪකාරය හා චිත්තපරිෂ්කාරය පිණිස දන් දෙයි. මහණෙනි, මේ වනාහි දනවත්තු අට යි.

8. 1. 4. 4 වෙනතුපම සූතම.

[සාවස්තිදූතං]

අට්ඨඛයසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ, ටෙකෙකෙ ඛිජං චුක්ඛං න මහපථලං
හොති. න මහසාදං න ථාතියෙය්‍යාති. කථං අට්ඨඛයසමන්තා-
ගතෙ:

ඉධ භික්ඛවෙ, ටෙකං උත්තමනිත්තං ව හොති පාසාණසක-
රිප්පඤ්ඤා හොති. උසරඤ්ඤා හොති. න ච ගම්‍හිරසීතං* හොති, න
ආයසමපනං හොති, න අපායසමපනං හොති, න මාතිකාසමපනං
හොති, න මරියාදසමපනං හොති. ඒවං අට්ඨඛයසමන්තාගතෙ
භික්ඛවෙ ටෙකෙකෙ ඛිජං චුක්ඛං න මහපථලං හොති. න මහසාදං. න
ථාතියෙය්‍යාති.

ඒව මෙව ටො භික්ඛවෙ අට්ඨඛයසමන්තාගතෙසු සමණග්‍රාහමණෙසු
දූතං දිත්තං න මහපථලං හොති, න මහානිසංසං න මහාච්ඡතිකං න මහාවි-
පථාරං. කථං අට්ඨඛයසමන්තාගතෙසු:

ඉධ භික්ඛවෙ, සමණග්‍රාහණං මිට්ඨාදිට්ඨිකං හොතති මිට්ඨාසධ්‍යානා
මිට්ඨාථානා මිට්ඨාකම්මන්තා මිට්ඨාආර්ථා මිට්ඨාථායාමා මිට්ඨාසත්තො
මිට්ඨාසමාධිතො. ඒවං අට්ඨඛයසමන්තාගතෙසු භික්ඛවෙ සමණග්‍රාහමණෙසු
දූතං දිත්තං න මහපථලං හොති. න මහානිසංසං න මහාච්ඡතිකං න
මහාවිපථාරං.

අට්ඨඛයසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ, ටෙකෙකෙ ඛිජං චුක්ඛං මහපථලං හොති
මාසාදං ථාතියෙය්‍යාති. කථං අට්ඨඛයසමන්තාගතෙ:

ඉධ භික්ඛවෙ, ටෙකං අනුත්තමනිත්තං ව හොති, අපාසාණ-
සකරිප්පඤ්ඤා හොති, අනුසරඤ්ඤා හොති. ගම්‍හිරසීතං හොති,
ආයසමපනං හොති, අපායසමපනං හොති, මාතිකාසමපනං හොති,
මරියාදසමපනං හොති, ඒවං අට්ඨඛයසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ, ටෙකෙකෙ ඛිජං
චුක්ඛං මහපථලං හොති, මහසාදං ථාතියෙය්‍යාති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. 1. 4. 4

බෙත්තුපම සූත්‍රය

[සැවිත්තිදන යි]

34. මහණෙනි, අටහෙකින් යුත් කෙනෙහි වසුළ බිඳු මහත්ඵල නො වේ. මහත් ආස්වාද ඇත්තේ (මධුර) නො වේ. නොවැඩෙන්නේ යි. කෙසේ අටහිත් යුත් කෙනෙහි ද යත්:

මහණෙනි, මෙලොවැ කෙතක් වළඟොඩැලි ඇත්තේ ද වෙයි. අතළුගල් කුඩාගල් හා බොරළු ඇත්තේ ද වෙයි. කරමැටි ඇත්තේ ද වෙයි. නො ද ගැඹුරට සාන ලද වෙයි. (ගලාඵන) දියම. නැත්තේ ද වෙයි. (ගලායන) දියම. ඇත්තේ ද නො වෙයි. (කුදුමහන්) දිය ඇලි ඇත්තේ ද නො වෙයි. කෙත්සීමා (මියර) සහිත වූයේ ද නො වේ. මහණෙනි, මෙසේ අටහිත් යුත් කෙනෙහි වසුළ බිඳු මහත්ඵල නො වෙයි, මධුර නො වේ. නො වැඩෙන්නේ යි.

මහණෙනි, ඵසෙයින්ම අටහිත් යුත් මහණබමුණන් කෙරෙහි දුන් දන් මහත් ඵල නො වෙයි. මහානිසංස නො ඩෙයි. මහත් ශෝභා ඇත්තේ නො වෙයි. මහත් පැරිමි ඇත්තේ නො වේ. කෙසේ අටහිත් යුත් මහණබමුණන් කෙරෙහි ද යත්:

මහණෙනි, මෙලොවැ මහණබමුණන් මිත්‍යාදාෂ්ටිකයෝ වෙති, මිත්‍යාසධිකල්ප ඇත්තෝ වෙති, මිත්‍යාවචන ඇත්තෝ වෙති, මිත්‍යාකම්පිත ඇත්තෝ වෙති, මිත්‍යාආර්ථි ඇත්තෝ වෙති, මිත්‍යාව්‍යායාම ඇත්තෝ වෙති, මිත්‍යාස්මාති ඇත්තෝ වෙති, මිත්‍යාසමාධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, මෙසේ අටහිත් යුත් මහණබමුණන් කෙරෙහි දුන් දන් මහත් ඵල නො වෙයි. මහානිසංස නො වෙයි. මහාදුෂ්ඨික නො වෙයි. මහත් පැරිමි ඇත්තේ නො වේ.

මහණෙනි, අටහෙකින් යුත් කෙනෙහි වසුළ බිඳු මහත්ඵල ඇත්තේ වේ. මහත් ආස්වාද ඇත්තේ (මධුර) වේ. වැඩෙන්නේ ය. කෙසේ අටහෙකින් යුත් කෙනෙහි ද යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවැ කෙතක් වළඟොඩැලි නැත්තේ ද වෙයි. ගල් බොරළු නැත්තේ ද වෙයි. කරමැටි නැත්තේ ද වෙයි. ගැඹුරට සානලද ද වෙයි. (ගලා ඵන) දියම. ඇත්තේ ද වෙයි. (ගලා යන) දියම. ඇත්තේ ද වෙයි. (කුදුමහන්) දිය ඇලි ඇත්තේ ද වෙයි. කෙත් සීමා (මියර) සහිත ද වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ අටහෙකින් යුත් කෙනෙහි වසුළ බිඳු මහත්ඵල ඇත්තේ වෙයි. මධුර වෙයි. වැඩෙන්නේ යි.

1. යථාපි බෙදනෙක සමපනෙක - පවුකා බීජසමපද,
දෙවෙ සමපදයනමනි - හොති ධඤ්ඤාසා සමපද.
2. අනිති සමපද හොති - විරුළුභී හවති සමපද,
වෙසුලුප්පසමපද හොති - එලං දෙව හොති සමපද.
3. එවං සමපනකාමිලෙසු - දිනතා හොජනාසමපද,
සමපදනං උපනෙති - සමපනං භිසා නං කතං.
4. නසමා සමපදමාතඛිති - සමපනකත්ථිධ පුග්ගාලො,
සමපනකපඤ්ඤා සෙවෙට - එවං ඉජ්ඣානති සමපද.
5. විජ්ජාවරණසමපනෙකා - ලභා විකාසසා සමපද,
කරොති කල්මසමපද - ලහති වා අත්ථසමපද.
6. ලොකං ඤාතා යථාභූතං - පපුසා දිට්ඨිසමපද,
වග්ගසමපදමාගල්ම - යාති සමපනකමානසො.
7. මධුනිකා මලං සබ්බං - පඤ්ඤාතිබ්බාන සමපද,
මුච්චති සබ්බදසෙබ්බි - සා හොති සබ්බසමපද.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම අටහෙකින් යුත් මහණබමුණන් කෙරෙහි දුන් දන් මහත්ඵල වේ. මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. මහාද්‍යුක්තික වේ. මහාපැතිරීම් ඇත්තේ වේ. කෙසේ අටහෙකින් යුත් මහණබමුණන් කෙරෙහි ද යත්: මහණෙනි, මෙලොව මහණබමුණෝ සමාග්දෘෂ්ටිකයෝ වෙති. සමාක්සංකල්ප ඇත්තෝ වෙති. සමාක් වචන ඇත්තෝ වෙති. සමාක් කර්මාන්ත ඇත්තෝ වෙති. සමාක් ආර්ථ ඇත්තෝ වෙති. සමාග්ව්‍යායාම ඇත්තෝ වෙති. සමාක් ස්මෘති ඇත්තෝ වෙති. සමාක් සමාධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, මෙසේ අටහෙකින් යුත් මහණ බමුණන් කෙරෙහි දුන් දන් මහත්ඵල වෙයි. මහත් අනුසස් ඇත්තේ වෙයි, මහාද්‍යුක්තික වෙයි. හෙත් පැතිරීම් ඇත්තේ වේ.

1. පිරිසුන් සම්පත් ඇති කෙනෙහි වපුළ බීජසම්පත්ති නොමෝ වැසි මැනවින් වස්තා කල්හි යම්යේ යහපත් ධාන්‍ය සම්පත් ඇත්ති වේ ද,

2. (ඕ) පණුඋවදුරු නැති බව නමැති සම්පත් ඇත්ති වෙයි. වෘද්ධි-සම්පත් ඇත්ති වෙයි. වෛපුල්‍ය සම්පත් ඇත්ති වෙයි. ඒකාන්තයෙන් ඵලසම්පත් ඇත්ති වෙයි.

3. එසේම පිරිසුන් සිල් ඇත්තවුන් කෙරෙහි දෙන ලද භෝජන සම්පත් නොමෝ කුශලසම්පත් ඵලවයි. ඔහු විසින් කරන ලද ඒ කර්මය යම්හෙයෙකින් පිරිසුන් වේ ද,

4. එහෙයින් මෙලොව සම්පත් කැමැත්තේ පිරිසුන් පුභුලෙක් වේවා, පිරිසුන් පැණැත්තන් සේවනය කෙරේවා. සම්පත්හු මෙසේ සමෘද්ධ වෙත්.

5. විද්‍යාවෙන් හා වරණධර්මයෙන් යුක්තවූයේ චිත්තසම්පත් (නොවිකල් බව) ලැබ කර්මසම්පත් (පරිපූර්ණ කර්ම) කෙරෙයි. (පිරිසුන්) අර්ථසම්පත් ද ලබයි.

6. (විදර්ශනා) දෘෂ්ටි සම්පත්තියට පැමිණ තත්වු පරිදි ලොව දැන (සොතාපත්ති) මාර්ගසම්පත්තියට පැමිණ පිරිසුන් සිත් ඇත්තේ අර්හත්ත්වයට යෙයි.

7. මුළු කෙලෙස්මල කම්පිත කොට හැර නිවන් සැපතට පැමිණ. සියලු දුකින් මිදෙයි. ඒ විමුක්ති නොමෝ සර්වසම්පත් නම් වෙයි.

8. 1. 4. 5

දනුපපතති සුතං.

[සාවඤ්ඤිතං]

අට්ඨමා භික්ඛවෙ දනුපපතතියො කතමා අට්ඨමා:

1. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො දනං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනන්තං පානං වස්සං යානං මාලාගඤ්චීලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, සො යං දෙති. තං පච්චාසිංසති. සො පසාති ඛනිසමහාසාලෙ වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලෙ වා ගහපතිමහාසාලෙ වා පඤ්ඤාති කාමගුණෙති සමපපිතෙ සමධගීභූතෙ පරිවාරයමානෙ. තස්ස එවං භොති: අහො වතාහං කායස්සහෙද පරමරණං ඛනිසමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා සහව්‍යතං උපපජ්ජයානති, සො තං වීක්ඛං දහති. තං වීක්ඛං අධිට්ඨාති, තං චික්ඛං භාවෙති. තස්ස තං චික්ඛං භීතෙ චිත්‍රික්ඛං උත්තරිං අභාවිතං තනුපපතතියා සංවත්තති. කායස්ස හෙද පරමරණං ඛනිසමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා සහව්‍යතං උපපජ්ජති. තඤ්ඤා ඛො සිලවතො වදම්, නො දුස්සිලස්ස. ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සිලවතො වෙතොපඤ්ඤි වීසුඤ්ඤා.

2. ඉධ පත භික්ඛවෙ, එකච්චො දනං දෙති, සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනන්තං පානං වස්සං යානං මාලාගඤ්චීලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, සො යං දෙති තං පච්චාසිංසති, තස්ස සුතං භොති: වාතුමහාරාජිකා දෙවා දීපාසුක්ඛා වණ්ණවතො සුඛබ්‍රාහ්මි. තස්ස එවං භොති: අහො වතාහං කායස්ස හෙද පරමරණං වාතුමහාරාජිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජයානති, සො තං වීක්ඛං දහති. තං වීක්ඛං අධිට්ඨාති. තං චික්ඛං භාවෙති. තස්ස තං චික්ඛං භීතෙ චිත්‍රික්ඛං උත්තරිං අභාවිතං තනුපපතතියා සංවත්තති, කායස්ස හෙද පරමරණං වාතුමහාරාජිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. තඤ්ඤා ඛො සිලවතො වදම්, නො දුස්සිලස්ස, ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සිලවතො වෙතොපඤ්ඤි, වීසුඤ්ඤා.

8. 1. 4. 5

ද්‍රව්‍යපක්ති සූත්‍රය

[භූවත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ දුනෝපප්‍රාප්තීහු (දනය නිසා වන ඉපදීම්) අට දෙනෙකි. කවර අටෙක් ද යත්:

1. මහණෙනි, මෙලොව එකෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට අහර පැන් වත් යන් මල්ගඳවිලෙවුන් යහන් නිවෙස් පහන් උවාරණ දන් දෙයි. හෙතෙමේ යමක් දේද, එය නැවත පතයි. හෙතෙමේ පස්කම් ගුණයෙන් ඇලුණු, යුක්ත වූ ඉදුරන් පිතවිනු ලබන ක්ෂත්‍රිය මහාසාරයන් හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන් හෝ ගෘහපති මහාසාරයන් හෝ දකී. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම කායයාගේ බිඳීමෙන් මරණින් මතු ක්ෂත්‍රියමහාසාරයන්ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්ගේ හෝ ගෘහපති මහාසාරයන්ගේ හෝ සහවාසයට පැමිණෙන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙක. හේ ඒ සිත තබයි, ඒ සිත ඉටයි, ඒ සිත වඩයි. භීතවූ පස්කම්-ගුණයෙහි යෙදුණු ඔහුගේ ඒ සිත මත්තෙහි (මහපල පිණිය) නොවඩනා ලද්දේ එහි උපත පිණිය පවතී. කාබුන් මරණින් මතු ක්ෂත්‍රිය මහාසාරයන්ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්ගේ හෝ ගෘහපතිමහාසාරයන්ගේ හෝ සහවාසයට පැමිණේ. එද වනාහි සිල්වත්තට කියමි. දුශ්ශීලහට නො කියමි. මහණෙනි සිල්වත්තහුගේ චිත්තප්‍රණීධිය (සිතපිහිටුවීම) පිරිසුදු බැවින් සමෘද්ධ වෙයි.

2. මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි එකෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ ආහාර පැන් වත් යන් මල්ගඳවිලෙවුන් යහන් නිවෙස් පහන් උවාරණ දන් දෙයි. හෙතෙමේ යමක් දේ ද, එය නැවත පතයි. ඔහු විසින් (මෙසේ), අසනලද්දේ වෙයි: වාතුමහාරාජික දෙවලොව දෙවියෝ දීර්ඝායුෂ්කයෝ ය, වර්ණවත්හු ය, සැපබහුල කොට ඇත්තෝ ය. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම කාබුන් මරණින් මතු සිවුමහරජයෙහි දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණෙන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැයි. හේ ඒ සිත තබයි, ඒ සිත ඉටයි, ඒ සිත වඩයි. ඔහුගේ ඒ සිත භීත වූ පස්කම් ගුණයෙහි යෙදුණේ මත්තෙහි නොවඩනා ලද්දේ එහි උපත පිණිය පවතී. කාබුන් මරණින් මත්තෙහි සිවුමහරජයෙහි දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණේ. එද වනාහි සිල්වත්තට කියමි, දුශ්ශීලහට නො කියමි. මහණෙනි, සිල්වත්තහුගේ චිත්තප්‍රණීධිය පිරිසිදුබැවින් සමෘද්ධ වෙයි.

3-7 ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවෙවා දුතං දෙති. සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනතං පානං වත්ථං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සො යං දෙති තං පව්වාසිංසති. තස්ස සුතං හොති: තාවතීංසා දෙවා - පෙ - යාමා දෙවා - කුසිතා දෙවා - නිලොණරතී දෙවා - පරනිමිතවසවතතී දෙවා - දීඝායුකා වණණවනො සුඛබ්බලාති. තස්ස එවං හොති: අභොවතාහං කායස්ස හෙද පරමරණං පරනිමිතවසවතතීනං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජෙය්‍යන්ති. සො තං විතතං දහති. තං විතතං අධිධාති. තං විතතං භාවෙති. තස්ස තං විතතං භීනෙ විමුක්තං උත්තරිං අභාවිතං තත්‍රූපපත්තියා සංවත්තති. කායස්ස හෙද පරමරණං පරනිමිතවසවතතීනං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. තං ව බො සිලවතො වදම් නො දුස්සිලස්ස, ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සිලවතො වෙතොපණ්ඩි, විසුඤ්ඤා.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවෙවා දුතං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනතං පානං වත්ථං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සො යං දෙති තං පව්වාසිංසති. තස්ස සුතං හොති: බ්‍රහ්මකායිකා දෙවා දීඝායුකා වණණවනො සුඛබ්බලාති. තස්ස එවං හොති: අභොවතාහං කායස්ස හෙද පරමරණං බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජෙය්‍යන්ති. සො තං විතතං දහති තං විතතං අධිධාති. තං විතතං භාවෙති. තස්ස තං විතතං භීනෙ විමුක්තං උත්තරිං අභාවිතං තත්‍රූපපත්තියා සංවත්තති. කායස්ස හෙද පරමරණං බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති, තඤ්ච බො සිලවතො වදම්. නො දුස්සිලස්ස විතරාගස්ස නො සරාගස්ස. ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සිලවතො වෙතොපණ්ඩි විතරාගන්තා. ඉමා බො භික්ඛවෙ, අට්ඨද්දනුපපත්තියොති.

8. 1. 4. 6

පුඤ්ඤකිරියවත්ථු සුතතං

[සාවතීතිදුතං]

තීණිමානි භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤකිරියවත්ථුති, කතමානි තීණි.

දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු¹, සිලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු.

1. පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. P.T.S..

3-7 මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි එකෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ අහර පැන් වත් යන් මල්ගෙඩිලවුන් යහන් නිවෙස් පහන් දන් දෙයි. යමක් දේ ද, එය නැවත පතයි, ඔහු විසින් මෙසේ අසන ලද්දේ වෙයි: තාවතීංස දෙවියෝ ... යාම දෙවියෝ ... තුසිත දෙවියෝ ... නිමමාණරතී දෙවියෝ ... පරනිමිතවසවත්තී දෙවියෝ දීඝායුජ්ඣකයෝ ය. වණ්ණවත්ත ය, සැප බහුල කොට ඇත්තෝ යි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම කාබුන් මරණින් මතු පරනිමිතවසවර්තී දෙවියන්ගේ සහවාසයට යන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකි, හෙ ඒ සිත තබයි. ඒ සිත ඉටයි. ඒ සිත වඩයි. භීත වූ පස්කම් ගුණයෙහි යෙදුණු ඔහුගේ ඒ සිත මත්තෙහි නො වඩනා ලද්දේ එහි උපත පිණිස පවතී. කාබුන් මරණින් මතු පරනිමිතවසවර්තී දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණේ. එද සිල්වත්තට කියමි. දුශ්ශීලහට නො කියමි. මහණෙනි, සිල්වත්තගේ චිත්තප්‍රණීධිය සමාද්ධ වේ. පිරිසිදු බැවිනි.

8. මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි එකෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ අහර පැන් වත් යන් මල්ගෙඩිලවුන් යහන් නිවෙස් පහන් උපාරණ දන් දෙයි. හේ යමක් දේ නම් එය නැවත පතයි. බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ දීර්ඝායුජ්ඣකයෝ ය. වර්ණවත්ත ය. සැපබහුල කොට ඇත්තෝ යි ඔහු විසින් අසන ලද්දේ වෙයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම කාබුන් මරණින් මතු බ්‍රහ්මකායික දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණෙන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැයි, හෙතෙම ඒ සිත තබයි. ඒ සිත ඉටයි. ඒ, සිත වඩයි. භීත වූ පස්කම් ගුණයෙහි යෙදුණු ඔහුගේ ඒ සිත මත්තෙහි නො වඩනා ලද්දේ එහි උපත පිණිස පවතී. කාබුන් මරණින් මතු බ්‍රහ්මකායික දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණේ. එද සිල්වත්තට කියමි. දුශ්ශීලහට නො කියමි. චිත්තප්‍රණීධිය සමාද්ධ වේ. පහ වූ රාගය ඇති බැවිනි. මහණෙනි, මේ දුනුපපත්ති අට යි.

8. 1. 4. 6

පුද්ගලිකත්වයේ ස්වභාවය

[සැවත්තිද්වය]

මහණෙනි, මේ පින්කිරියවත් තුනෙකි. කවර තුනෙක යත්:

ද්‍රව්‍යමය පුණ්‍යක්‍රියාවස්තු ය, ඥානමය පුණ්‍යක්‍රියාවස්තු ය, භාවනාමය පුණ්‍යක්‍රියාවස්තු යි.

1. ඉධ භික්ඛවෙ, එකවසස දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු පරිත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු පරිත්තං කතං හොති භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභියමෙහාති. යො කායසස හෙද පරමමරණා මනුසසදෙහග්ගං¹ උපපජ්ජති.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවසස දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු මත්තසො කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු මත්තසො කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභියමෙහාති. යො කායසස හෙද පරමමරණා මනුසසදෙහග්ගං² උපපජ්ජති.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවසස දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභියමෙහාති. යො කායසස හෙද පරමමරණා වාදමමහාරාජිකානං දෙවානං සහවානං උපපජ්ජති. තත්ථ භික්ඛවෙ, වසනාපරා මහාරාජානො දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අතිරෙකං කරිත්වා³ සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අතිරෙකං කරිත්වා වාදමමහාරාජිකෙ දෙවෙ දසභි ධානෙහි අධිගණිතාති දිට්ඨිත ආයුතා, දිට්ඨිත වණ්ණන, දිට්ඨිත සුඛත, දිට්ඨිත යසෙන, දිට්ඨිත ආධිපතෙයොන, දිට්ඨිති රූපෙහි, දිට්ඨිති සද්දෙහි, දිට්ඨිති ගණ්ඨෙහි, දිට්ඨිති රසෙහි, දිට්ඨිති ඵොට්ඨබ්බෙහි.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවසස දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභියමෙහාති. යො කායසස හෙද පරමමරණා තාවතීයානං දෙවානං සහවානං උපපජ්ජති. තත්ථ භික්ඛවෙ, සංකොපා දෙව්නම්මෙසු දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අතිරෙකං කරිත්වා තාවතීයෙ දෙවෙ දසභි ධානෙහි අධිගණිතාති දිට්ඨිත ආයුතා -පෙ- දිට්ඨිති ඵොට්ඨබ්බෙහි.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවසස දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභියමෙහාති. යො කායසස හෙද පරමමරණා යාමානං දෙවානං සහවානං උපපජ්ජති. තත්ථ භික්ඛවෙ, සුදාමො දෙවපුත්තො දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අතිරෙකං කරිත්වා සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අතිරෙකං කරිත්වා යාමෙ දෙවෙ දසභි ධානෙහි අධිගණිතාති දිට්ඨිත ආයුතා -පෙ- දිට්ඨිති ඵොට්ඨබ්බෙහි.

1. දෙහග්ගං - මජ්ඣං.

2. සොහග්ගං - මජ්ඣං.

3. කරිත්වා - කර්ථි.

1. මහණෙනි, මෙ ලොව ඵකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියා වස්තුව මඳ කොට කරන ලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියා වස්තුව මඳ කොට කරන ලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියා වස්තුව නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු (පිළිසඳ විසින්) මිනිසුන් අතර දුර්භාග්‍යයට පැමිණෙයි.

2. මහණෙනි, මෙ ලොව ඵකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා පමණින් කරන ලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා පමණින් කරන ලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු පිළිසඳ විසින් මිනිසුන් අතර සෞභාග්‍යයට පැමිණෙයි.

3. මහණෙනි, මෙ ලොව ඵකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා අධි-මාත්‍ර කොට කරන ලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා අධිමාත්‍ර කොට කරන ලද වෙයි. භාවනාමය පුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු වාතුමිහාරාජිකදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, එහි සිවුමහරජවරු දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා අතිරෙක ව කොට, ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියා වක්‍රීඩා අතිරෙක ව කොට, දිව්‍ය වූ ආයුෂ්‍යයෙන්, දිව්‍ය වූ චර්ණයෙන්, දිව්‍ය වූ සුඛයෙන්, දිව්‍ය වූ යශසින්, දිව්‍ය වූ ආධිපත්‍යයෙන්, දිව්‍ය වූ රූපයෙන්, දිව්‍ය වූ ශබ්දයෙන්, දිව්‍ය වූ ගන්ධයෙන්, දිව්‍ය වූ රසයෙන්, දිව්‍ය වූ පහසිනැයි, දස කරුණෙකින් වාතුමිහාරාජික දෙවියන් මැඩ ගෙන සිටුනාහ.

4. මහණෙනි, මෙ ලොව ඵකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියා වක්‍රීඩා අධිමාත්‍ර ව කරන ලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා අධිමාත්‍ර ව කරන ලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු තාවතිංස දෙවියන් අතර සහභාවයට යෙයි. මහණෙනි, එහි ශක්‍රදේවෙන්ද්‍ර තෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියා වක්‍රීඩා අතිරෙක ව කොට, ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා අතිරෙක ව කොට තාව-තිංසදෙවියන් දිව්‍ය වූ ආයුෂ්‍යයෙන් -පෙ- දිව්‍ය වූ පහසිනැයි දස කරුණෙකින් මැඩගෙන සිටුනේ ය.

5. මහණෙනි, මෙලොවහි ඵකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා අධි-මාත්‍රයෙන් කරන ලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා අධිමාත්‍රයෙන් කරන ලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු යාමදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ. මහණෙනි, සුයාම-දෙවපුත්‍රතෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා අතිරෙක ව කොට ශීලමය පුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රීඩා අතිරෙක ව කොට දිව්‍ය වූ ආයුෂ්‍යයෙන් ... දිව්‍ය වූ පහසි-නැයි දසකරුණෙකින් යාමදෙවියන් මැඩගෙන සිටුනේ ය.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවට්ඨස දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභිසමෙභාති. සො කායස්ස හෙද පරච්ඡේරණා තුසිතානං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. නත්ථ භික්ඛවෙ සන්තුසිතො දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා තුසිතො දෙවෙ දසති ධාතෙහි අධිගණ්ඨාති. දිට්ඨෙත ආයුතා -පෙ- දිට්ඨෙති ථොට්ඨමෙඛති.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවට්ඨස දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභිසමෙභාති. සො කායස්ස හෙද පරච්ඡේරණා භිච්ඡාණරතීනං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. නත්ථ භික්ඛවෙ සුනිම්මිතො දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා නිච්ඡාණරතී දෙවෙ දසති ධාතෙහි අධිගණ්ඨාති. දිට්ඨෙත ආයුතා -පෙ- දිට්ඨෙති ථොට්ඨමෙඛති.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවට්ඨස දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභිසමෙභාති. සො කායස්ස හෙද පරච්ඡේරණා පරනිම්මික වසවත්තීනං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. නත්ථ භික්ඛවෙ, වසවත්තී දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, පරනිම්මිකවසවත්තී දෙවෙ දසති ධාතෙහි අධිගණ්ඨාති දිට්ඨෙත, ආයුතා, දිට්ඨෙත වජ්ජෙයන දිට්ඨෙත සුමෙත, දිට්ඨෙත යමෙත, දිට්ඨෙත ආධිපතෙයොත, දිට්ඨෙති රුපෙති, දිට්ඨෙති සද්දෙති, දිට්ඨෙති ගන්ධෙති, දිට්ඨෙති රසෙති, දිට්ඨෙති ථොට්ඨමෙඛති.

ඉමාති ටො භික්ඛවෙ, තිණි පුඤ්ඤකිරියවත්ථුනිති.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එකතු වීයින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි, භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්කුට නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු කුසිතදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, එහි සන්තුෂ්ඨ දේවපුත්‍ර තෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට, ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට දිව්‍ය වූ ආයුෂයෙන් ... දිව්‍ය වූ පහසිනැයි දසකරුණෙකින් කුසිත දෙවියන් මැඩගෙන සිටුනේ ය.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එකතු වීයින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධි-මාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු නිර්මාණයක් දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, එහි සුනිර්මිත දේවපුත්‍ර තෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට, ශීලමය පුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට දිව්‍ය වූ ආයුෂයෙන් ... දිව්‍ය වූ පහසිනැයි දසකරුණෙකින් නිර්මාණයක් දෙවියන් මැඩගෙන සිටුනේ ය.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එකතු වීයින් දනමය පුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධි-මාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. ශීලමය පුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. භාවනාමය පුණ්‍යක්‍රියාවකුට නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු පරනිර්මිත වසවත්ති දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ. මහණෙනි, වශවර්ති දේවපුත්‍ර තෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට, ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට, දිව්‍ය වූ ආයුෂයෙන්, දිව්‍ය වූ චරිතයෙන්, දිව්‍ය වූ සුඛයෙන්, දිව්‍ය වූ යශසින්, දිව්‍ය වූ ආධිපත්‍යයෙන්, දිව්‍ය වූ රූපයෙන්, දිව්‍ය වූ ශබ්දයෙන්, දිව්‍ය වූ භන්ධයෙන්, දිව්‍ය වූ රසයෙන්, දිව්‍ය වූ පහසිනැයි දසකරුණෙකින් පරනිර්මිතවශවර්ති දෙවියන් මැඩගෙන සිටුනේ ය.

මහණෙනි, මේ තුන් පින්කිරියවත්හු වෙත්.

8. 1. 4. 7

සප්තරියදන සුතං.

[සාවකීතිදනං]

37. අට්ඨමානි භික්ඛවෙ, සප්තරියදනානි, කතමානි අට්ඨ:

සුචිං දෙති, පඤ්ඤං දෙති, කාලෙන දෙති, කපපියං දෙති, විවෙය්‍යා දෙති, අභිඤ්ඤං දෙති, දදං වික්ඛං පසාදෙති, දන්තා අක්ඛමනො හොති. ඉමානි ටො භික්ඛවෙ, අට්ඨ සප්තරියදනානිති.

1. සුචිං පඤ්ඤං කාලෙන කපපියං පානභොජනං, අභිඤ්ඤං දදති දගං සුඛෙකෙසු¹ බ්‍රහ්මචාරිසු.
2. න ච² විසථිසාරියං චජිත්වා ආමිසං ඛණ්ඩං, එවං දින්නානි දනානි වණ්ණයනාති විපස්සිනො.
3. එවං යජිත්වා මෙධාවි සද්ධො මුක්ඛෙන චෙතසා, අබ්‍යාපජ්ඣං සුඛං ලොකං පඤ්ඤිතො උපපජ්ජතිති.

8. 1. 4. 8

සප්තරිය සුතං.

[සාවකීතිදනං]

සප්තරියො භික්ඛවෙ, කුලෙ ජායමානො බහුතො ජනස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති මාතාපිතුතං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති. පුත්තදරස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති, ද්වයකම්මකරපාරිසස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති. මිත්තාමච්චානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති. පුබ්බපත්තානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති, රක්ඛෙස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති දෙවතානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති, සමණ්‍යාසමණානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති.

1. සුඛෙකෙසු, PTS.

2. හෙව - මජ්ඣ.

8. 1. 4. 7

සජ්ජර්මදන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ සත්පුරුෂදන අටෙකි. කවර අටෙක යත්:

පිරිසිදු දෑය දෙයි. ප්‍රණීත දෑය දෙයි. සුදුසුකල්හි දෙයි. කැපවූවක් දෙයි. පරික්ෂාකොට දෙයි. නිරතුරු දෙයි. දෙනුයේ සිත පහන් කෙරෙයි, දී තුටුසිත් ඇතිවේ වෙයි. මහණෙනි, මේ සත්පුරුෂ දන අටයි.

1. මනා ක්ෂේත්‍ර වූ බ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි පිරිතූරු වූ පිණි වූ සුදුසු කල්හි වූ කැප වූ පානභොජන සංවිධාන දනය කිහිප දෙනින් ය.

2. බොහෝ ආමිස දී නො ද විපිළිසර වන්නේ ය. විදර්ශිත (ප්‍රාඥයෝ) මෙසේ දෙනලද දන් වනත්.

3. සැදහැනි ස්ථානොත්පත්තික නුවණ ඇති පණ්ඩිත තෙමේ (මසුරුමලින්) මුත් සිතින් මෙසේ දන් දී නිදුක් සැප ඇති ලොවට පැමිණේ.

8. 1. 4. 8

සජ්ජර්ම සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, සත්පුරුෂ තෙමේ කුලෙහි උපදනේ බොහෝ දෙනාට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, මවුපියනට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි අභිඤ්ඤාවනට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, දස්කම්කරුපුරිස්තට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, මිත්‍ර අමාත්‍යයනට (සගයාභවනට) අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, පරලොව ගියවුනට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, රජුට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, දෙවියනට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. මහණ, බමුණනට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ.

සෙයාරාපි භික්ඛවෙ, මහාමෙසො සබ්බසංඝානුසම්පාදෙනො ඛුන්තො ජනස්ස අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති. ඵවමෙව ටො භික්ඛවෙ, සප්පරිසො කුලෙ ජායමානො ඛුන්තො ජනස්ස අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති. මාසාපිකුක්ඛං අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති. පුක්ඛදරස්ස අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති. දසකම්මකරපාරිසස්ස අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති. මිත්තාචම්මානං අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති, පුබ්බපෙත්තානං අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති. රඤ්ඤ අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති. දෙවිත්තානං අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති. සමණප්‍රාභුණානං අත්ථාය භිත්ථාය දුට්ඨාය හොති.

1. ඛුන්තං¹ චිත අත්ථාය සප්පරිසො සරමාවසං,
මාතරං පිතරං පුබ්බ රත්තිඤ්චිමනඤ්ඤො.
2. පුත්තං සහධම්මින පුබ්බ කතමනුස්සරං,
අනාගාරෙ පබ්බජිතෙ අපථෙ² බ්‍රහ්මචාරයො³
3. නිව්ච්ඡයථො දුප්පති ඤාණා ධම්මධම්පසලො,⁴
රඤ්ඤ භිත්තො දෙවිභිත්තො සුඤ්ඤානං භිත්තො.
4. සබ්බස්සං සො භිත්තො⁵ හොති සද්ධම්ම සුප්පතිච්ඡිකො,
විනෙය්‍යා චිච්ඡරමලං සලොකං හජ්ජෙ සිවිත්ති.

8. 1. 4. 9

පුඤ්ඤාභිසන්ද සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

අට්ඨමෙ භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤාභිසන්ද කුසලාභිසන්ද සුට්ඨාසාරා සොචග්ගිකා සුචරිපාකා සංග්ගසංවර්ණනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිත්ථාය දුට්ඨාය සංවර්ණනී. කතමෙ අට්ඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, අට්ඨසාවකො බුද්ධං සරණං ගතො හොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො පුඤ්ඤාභිසන්ද කුසලාභිසන්ද සුට්ඨාසාරා සොචග්ගිකා සුචරිපාකා සංග්ගසංවර්ණනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිත්ථාය දුට්ඨාය සංවර්ණනී.

1. ඛුන්තං - මෙය.

2. අපථෙ - සා.

3. බ්‍රහ්මචාරියො - සා.

4. පෙසලො - පි. 2.

5. සභිත්තො - සා. 771,

මහණෙනි, යම්යේ මහාමේසය සථිසයායනා¹ සමාදාන කරනුයේ බොහෝ දෙනාට අර්ථය පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ ද, මහණෙනි, එපරිදි ම සත්පුරුෂ තෙමේ කුලෙහි උපදනේ බොහෝ දෙනාට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. මවුපියනට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. අභුදරුවනට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දස් කම්කරු පුරිසනට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. මිත්‍රාමාත්‍යයනට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. පූර්වේතයනට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. රජුට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දෙවියනට අත්පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. මහණබමුණනට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ.

1. සප්‍රාඥ තෙමේ ගෙහි වසනුයේ බොහෝ දෙනාට අත් පිණිස ම (වෙයි). පළමු කොට දිව රැ දෙක්හි අනලස් වූයේ මව හා පියා හා,

2. පෙර කළ ගුණ සමරමින් සකරුණින් (ප්‍රත්‍යය සුචායෙන්) පුදන්නේ ය. අනභාරිය වූ පැවිදි බඹසරුන් පුදන්නේ ය.

3. බැසගත් සැදහැ ඇතියේ ධර්මයන් දැන මේ ලොව ප්‍රියශීලීන් පුදයි. රජුට හිත වූයේ දෙවියනට හිත වූයේ නෑයනට හා යහළුවනට හිත වූයේ වෙයි.

4. සදහම්හි සුපිහිටි හෙ හැමට හිත වූයේ වෙයි. හේ මසුරුමල මැඩ සාධිලෝකය බෙජෙයි.

8. 1. 4. 9

පුඤ්ඤාභිසංඝ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, කුශල ප්‍රසව කරන සුව ඵලවන්තා වූ මොනවට රූපාදි අග සැප දෙන, සුඛ විපාක ඇති සග්ගැප පිණිස පවත්නා වූ මේ පුණ්‍යාභිසංඝයෝ (පින් ඉපදීමට හේතු වන කරුණු) අට දෙනෙක් ඉෂ්ටය පිණිස කාන්තය (ප්‍රියභාවය) පිණිස මනවධනා පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නාහ. කවර අට දෙනෙක යත්:

1. මහණෙනි, මේ ලොව අරීසවු තෙමේ බුදුන් සරණ ගියේ වෙයි. මහණෙනි, කුශල ප්‍රසව කරන සුව ඵලවන, මොනවට අග්‍රරූපාදිය දෙන සුඛවිපාක ඇති සාධාරී පිණිස පවත්නා මේ පළමුවන පුණ්‍යාභිසංඝය ඉෂ්ටය පිණිස කාන්තභාවය පිණිස මනවධනා පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නේ ය.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ධම්මං සරණං ගතො හොති.
අයං භික්ඛවෙ, දුතියො පුඤ්ඤභිසංඥ-පෙ- සංවත්තති.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ, අරියසාවකා සංඝං සරණං ගතො හොති.
අයං භික්ඛවෙ, තතියො පුඤ්ඤභිසංඥ කුසලාභිසංඥ සුඛසාහාරො
සොවගගිකො සුඛච්චායකා සංගසංවත්තතිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනා-
පාය භිතාය සුඛාය සංවත්තති.

4. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ, දුතානි මහාදුතානි අභ්‍යඤ්ඤානි රත්ඤ්ඤානි
චංසඤ්ඤානි පොරාණානි අසඬිතිණ්ණානි අසඬිතිණ්ණපුබ්බානි න
සධිකියානි න සධිකිධිසසතී අපතිකුට්ඨානි සමථෙහි ට්‍රාහමථෙහි
විඤ්ඤාහි. කතමානි පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා
පට්ඨිරිත්තො හොති. පාණාතිපාතා පට්ඨිරිත්තො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො
අපරිමාණානං සත්තානං අහයං දෙති. අට්ටරං දෙති. අඛ්‍යාපජ්ඣං දෙති.
අපරිමාණානං සත්තානං අහයං දඬා අට්ටරං දඬා අඛ්‍යාපජ්ඣං දඬා
අපරිමාණසං අහයසං අට්ටරසං අඛ්‍යාපජ්ඣසං භාගී හොති. ඉමං
භික්ඛවෙ, පඨමං දුතං මහාදුතං, අභ්‍යඤ්ඤං රත්ඤ්ඤං චංසඤ්ඤං පොරාණං
අසඬිතිණ්ණං අසඬිතිණ්ණපුබ්බං න සධිකියානි න සධිකිධිසසතී අපතිකුට්ඨං
සමථෙහි ට්‍රාහමථෙහි විඤ්ඤාහි. අයං භික්ඛවෙ චතුෂ්ඨො පුඤ්ඤභිසංඥ
කුසලාභිසංඥ සුඛසාහාරො සොවගගිකො සුඛච්චායකො සංගසං-
වත්තතිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තති.

5-8 පුනවපරං භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අදික්ඛාදුතං පහාය අදික්ඛා-
දුතා පට්ඨිරිත්තො හොති -පෙ- කාමපු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමපු මිච්ඡා-
චාරා පට්ඨිරිත්තො හොති -පෙ- මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පට්ඨිරිත්තො හොති
-පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානං පහාය සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා
පට්ඨිරිත්තො හොති. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පට්ඨිරිත්තො භික්ඛවෙ
අරියසාවකො අපරිමාණානං සත්තානං අහයං දෙති. අට්ටරං දෙති. අඛ්‍යාපජ්ඣං
දෙති. අපරිමාණානං සත්තානං අහයං දඬා අට්ටරං දඬා අඛ්‍යාපජ්ඣං
දඬා අපරිමාණසං අහයසං අට්ටරසං අඛ්‍යාපජ්ඣසං භාගී හොති.

2. තවද මහණෙනි, අරියවුතෙමේ දහම් සරණ ගියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ... දෙවන පුණ්‍යාභිසාදය පවත්නේ ය.

3. තවද මහණෙනි, අරියවුතෙමේ සභ්‍යන් සරණ ගියේ වෙයි. මහණෙනි, කුසලප්‍රසවකරන, සුව ඵලවන, ස්වභාවික දෙන සුඛවිපාක ඇති ස්වර්ගයෙහි උපතට හේතු වන මේ තෙවන පුණ්‍යාභිසාදය ඉෂ්ටය පිණිස කාන්තභාවය පිණිස මනවධතු පිණිස භික්‍ෂ පිණිස සුව පිණිස පවත්නේ ය.

4. මහණෙනි, අග්‍ර යයි දතයුතු වූ දිගුකල් පැවැත්තාහ යි දතයුතු වූ වංශ යයි දතයුතු වූ පැරණි වූ අසඬකිණි වූ (නො හළ) (පෙර බුදුවරුන් විසිනුදු) අසංකිණි සුච්ඡ වූ මහදන් වූ මේ දන්හු පස්දෙනෙක් (දනුදු) නො තෙරනා ලැබෙත් (අනායෙහිදු) නො තෙරනු ලබන්නාහ. නුවණැති මහණබමුණන් විසින් අනිඤ්ඤ වෙත්. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙලොවහි අරියවු තෙමේ පණ්ඩිත හැර පණ්ඩිතයෙන් වැළැකියේ වෙයි. මහණෙනි, පණ්ඩිතයෙන් වැළැකි අරියවු තෙමේ අපරිමාණ වූ සත්තට අභය දෙන්නේ ය. අපෙරය දෙන්නේ ය. නිදුක්බව දෙන්නේ ය. අපරිමාණ වූ සත්තට අභය දී අපෙරය දී නිදුක් බව දී අපරිමාණ වූ අභයට අපෙරයට, නිදුක් බවට භාගී (හිමි) වෙයි. මහණෙනි, අග්‍ර යයි දතයුතු, දිගුකල් පැවැතියේ යයි දතයුතු, වංශ යයි දතයුතු පැරණි වූ අසඬකිණි වූ අසඬකිණි සුච්ඡ වූ නුවණැති මහණ බමුණන් විසින් නොපිළිකෙටු කළ දාය වන මහාදාය නො තෙරනා ලැබේ. නො තෙරනාලබන්නේ ය. මහණෙනි, කුසලප්‍රසව කරන, සුව ඵලවන, ස්වභාවික දෙන, සුඛ විපාක ඇති ස්වර්ගයෙහි උපතට හේතු වූ මේ සිවුවන පුණ්‍යාභිසාදය ඉෂ්ටය පිණිස කාන්තභාවය පිණිස මනවධතු පිණිස, භික්‍ෂ පිණිස සුඛ පිණිස පවත්නේ ය.

5-8. තවද මහණෙනි, අරියවු තෙමේ අධිනාදන් හැර අධිනාදනින් වැළැකියේ වෙයි ... ඤාමයෙහි ඕසහසර හැර ඤාමයෙහි ඕසහසරින් වෙන් වූයේ වෙයි ... මුසවා හැරදමා මුසවායෙන් වැළැකියේ වෙයි ... මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර හැර මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි. මහණෙනි, මදයට හා ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකි අරියවු තෙමේ අපරිමාණ වූ සත්තට අභය දෙන්නේ ය. අපෙරය දෙන්නේ ය, නිදුක්බව දෙන්නේ ය. අපරිමාණ වූ සත්තට අභය දී අපෙරය දී නිදුක්බව දී අපරිමාණ වූ අභයට අපෙරයට නිදුක්බවට භාගී වෙයි.

ඉදං භික්ඛවෙ, පඤ්චමං දුතං. මහාදුතං අග්ගඤ්ඤං රක්ඛඤ්ඤං වංසඤ්ඤං පොරාණං අසඬ්ඤ්ඤං අසඬ්ඤ්ඤපුබ්බං න සද්ධියති න සඬ්ඤ්ඤිකසති අසඬ්ඤ්ඤං සමමෙහි ඉහමෙහි විඤ්ඤාති. අයං භික්ඛවෙ අවධිමො පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤා කුසලාභිසංඤ්ඤා සුඛසාහාරො සොචඤ්ඤාකො සුචරිපාකො සංඝසංවත්තනිකො ඉධ්මිය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තති.

ඉමා චො භික්ඛවෙ, අධි පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤා කුසලාභිසංඤ්ඤා සුඛසාහාරා සොචඤ්ඤාකා සුචරිපාකා සංඝසංවත්තනිකා ඉධ්මිය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනතීති.

8. 1. 4. 10

අපායසංවත්තනික සුතං.

[සාවඤ්ඤිදුතං]

1. පාණාත්පාථො භික්ඛවෙ, ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලිකතො තිරයසංවත්තනිකො තිරව්ජානයොනිසංවත්තනිකො පෙතඤ්චියයසංවත්තනිකො, යො සබ්බලුපො පාණාත්පාතස්ස විපාකො මනුස්සභූතස්ස අසායුක්ඛසංවත්තනිකො හොති.

2. අදික්ඛාදුතං භික්ඛවෙ, ආසෙවිතං භාවිතං ඛුලිකතං තිරයසංවත්තනිකං තිරව්ජානයොනිසංවත්තනිකං පෙතඤ්චියයසංවත්තනිකං, යො සබ්බලුපො අදික්ඛාදුතස්ස විපාකො මනුස්සභූතස්ස භොගවාසන සංවත්තනිකො හොති.

3. කාමෙසු මිඨ්ඨාචාරො භික්ඛවෙ, ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලිකතො තිරයසංවත්තනිකො තිරව්ජානයොනිසංවත්තනිකො පෙතඤ්චියයසංවත්තනිකො, යො සබ්බලුපො කාමෙසු මිඨ්ඨාචාරස්ස විපාකො මනුස්ස භූතස්ස චෙරසපත්තසංවත්තනිකො හොති.

මහණෙනි, අග්‍ර යයි දතයුතු, දිගුකල් පැවතියේයයි දතයුතු, වංශ යයි දතයුතු පැරණි වූ අසංකීර්ණ වූ අසංකීර්ණ සුව දනය වන, නුවණැති මහණබමුණන් විසින් නො පිළිකුල් කළ මේ සිවුවන මහාදනය නො නෙරනා ලැබෙයි. නො නෙරනු ලබන්නේ යි. මහණෙනි, කුශල ප්‍රසවකරන, සුව ඵලවන, සඛ්‍යරූපාදිය දෙන, සුඛවිපාක ඇති, ස්වර්ගයට හේතු වන මේ අට වැනි පුණ්‍යාභිසංග්‍රහය ඉෂ්ටය පිණිස කාන්තභාවය පිණිස, මන වඩනා පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නේ ය.

මහණෙනි, කුශල් ප්‍රසව කරන සුව ඵලවන, සඛ්‍යරූපාදිය දෙන, සුඛ විපාක ඇති ස්වර්ගයට කරුණු වන මේ අෂ්ට පුණ්‍යාභිසංග්‍රහයෝ ඉටුවට පිණිස කාන්තභාවය පිණිස මන වඩනු පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නාහ යි.

8. 1. 4. 10

අපායසංවක්කනික සූත්‍රය

[සැවැත්තීදන යි]

1. මහණෙනි, පඤ්චා සෙවුනා ලද්දේ විධින ලද්දේ බහුල වශයෙන් කරන ලද්දේ තීරයෙහි උපතට කරුණු වූයේ වෙයි, තීරිසන් යොන්ති උපතට කරුණු වූයේ වෙයි. ප්‍රේතවිෂයෙහි උපතට කරුණු වූයේ වෙයි. යටතින් පඤ්චාග්‍රහේ යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වූවහුගේ අල්පායුෂ්කභාවයට හේතු වූයේ වෙයි.

2. මහණෙනි, අධිනාදන් සෙවුනා ලද්දේ විධින ලද්දේ බහුල වශයෙන් කරන ලද්දේ තීරයෙහි උපතට හේතු වෙයි. තීරිසන් යොන්ති උපතට හේතු වෙයි. ප්‍රේතවිෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. අධිනාදන්ග්‍රහේ ලුහු විසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වූවහුගේ භොගවාසනය පිණිස හේතු වූයේ වෙයි.

3. මහණෙනි, කාමයෙහි මිසඝසර සෙවුනා ලද්දේ විධින ලද්දේ බහුල-කාම වූයේ තීරයෙහි උපතට හේතු වෙයි. තීරිසන් යොන්ති උපතට හේතු වෙයි. ප්‍රේතවිෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. කාමේථ්‍යාවාරයාගේ යටතින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වූවහුගේ සතුරන් සහිත චෛරයට කරුණු වූයේ වෙයි.

4. මුසාවාදෙ භික්ඛවෙ, ආසෙව්තො භාවිතො බහුලිකතො තිරයසං-
වත්තනිකො තිරව්ජානයොනිසංවත්තනිකො පෙතඤ්චිසයසංවත්තනිකො,
යො සබ්බලහුසො¹ මුසාවාදස්ස වීජාකො මනුස්සගුතස්ස අගුතබ්බාක්ඛාන-
සංවත්තනිකො හොති.

5. පිසුණා භික්ඛවෙ, වාචා ආසෙව්තා භාවිතා බහුලිකතා තිරය
සංවත්තනිකා තිරව්ජාන යොනිසංවත්තනිකා පෙතඤ්චිසය සංවත්තනිකා, යො
සබ්බලහුසො පිසුණාය වාචාය වීජාකො මනුස්සගුතස්ස මිත්තෙහි
භෙදනසංවත්තනිකො හොති.

6. ඵරුසා භික්ඛවෙ, වාචා ආසෙව්තා භාවිතා බහුලිකතා තිරය
සංවත්තනිකා තිරව්ජාන යොනිසංවත්තනිකා පෙතඤ්චිසයසංවත්තනිකා,
යො සබ්බලහුසො ඵරුසාය වාචාය වීජාකො මනුස්සගුතස්ස අලිනාප
සද්දසංවත්තනිකො හොති.

7. සමාසලාපො භික්ඛවෙ, ආසෙව්තො භාවිතො බහුලිකතො තිරය
සංවත්තනිකො තිරව්ජාන යොනිසංවත්තනිකො පෙතඤ්චිසයසංවත්තනිකො.
යො සබ්බලහුසො සමාසලාපස්ස වීජාකො මනුස්සගුතස්ස අනාදොයා
වාචාසංවත්තනිකො හොති.

8. සුරාමෙරයපානා භික්ඛවෙ, ආසෙව්තං භාවිතං බහුලිකතං තිරය-
සංවත්තනිකං තිරව්ජාන යොනිසංවත්තනිකං පෙතඤ්චිසයසංවත්තනිකං, යො
සබ්බලහුසො සුරාමෙරයපානස්ස වීජාකො මනුස්සගුතස්ස උමිත්තක
සංවත්තනිකො හොතිති.

දනවග්ගො වතුසෝ.

කත්තුද්දනා:

දෙව දනාති වස්සඤ්ඤි මෙත්තං දනුපපත්ඤ්ඤො
කිරියං දෙවසප්පට්ඨො අභිසංඤ්ඤා සංවත්තති.

1. සබ්බලහුසො - සත්තං.

4. මහණෙනි, මුසාවාදය සෙවුනාලද්දේ වඩනාලද්දේ බහුලිකාන වූයේ තිරයෙහි උපතට හේතු වෙයි, තිරිසන්යොන්හි උපතට හේතු වෙයි, ප්‍රේත විෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. මුසාවාදයාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වුවහුගේ අභූතයෙන් අභ්‍යාබ්‍යානයට කරුණු වූයේ වෙයි.

5. මහණෙනි, පිසුණුබස් සෙවුනාලද්දේ වඩනාලද්දේ බහුල වශයෙන් කරන ලද්දේ තිරයෙහි උපතට හේතු වෙයි, තිරිසන් යොන්හි උපතට හේතු වෙයි, ප්‍රේත විෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. පිසුණුවාඩ්-යාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වුවහුට මිතුරන් සමග බිඳීමට කරුණු වූයේ වෙයි.

6. මහණෙනි, පරොස්බස් සෙවුනාලද්දේ වඩනාලද්දේ බහුලිකාන වූයේ තිරයෙහි උපතට හේතු වෙයි, තිරිසන්යොන්හි උපතට හේතු වෙයි, ප්‍රේතවිෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. පරුෂවචනයාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වුවහුගේ අමනාපශබ්දයට කරුණු වූයේ වෙයි.

7. මහණෙනි, සම්ඵලාපය සෙවුනාලද්දේ වඩනාලද්දේ බහුලිකාන වූයේ තිරයෙහි උපතට කරුණු වෙයි, තිරිසන්යොන්හි උපතට කරුණු වෙයි, ප්‍රේතවිෂයෙහි උපතට කරුණු වෙයි. සම්ඵලාපයාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වුවහුගේ නො ඇඳිගස හැකි වචනයට කරුණු වූයේ වෙයි.

8. මහණෙනි, රහමෙර පිම සෙවුනාලද්දේ වඩනාලද්දේ බහුලිකාන වූයේ තිරයෙහි උපතට කරුණු වෙයි, තිරිසන් යොන්හි උපතට කරුණු වෙයි, ප්‍රේතවිෂයෙහි උපතට කරුණු වෙයි. සුරාමෙරයභානායාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වුවහුට උමතුබව පිණිස කරුණු වන්නේ යි.

සිවුවන දනවග යි.

එහි උද්දනය:

දනසූත්‍ර දෙක ය, (දන) වක්ඛුසූත්‍ර ය, ඛේතකසූත්‍ර ය, දනුපපත්තිසූත්‍ර ය (ප්‍රණා) ත්‍රියා සූත්‍ර ය, සප්පුරිසසූත්‍ර දෙක ය, අභිසන්ධසූත්‍ර ය සංවත්තනික සූත්‍රය ද වේ.

5. උපපාසථවගෙගා

8. 1. 5. 1

සඬවිතත අට්ඨකථාපාසථ සූතතං.

එවං මෙ සූතං: එකං සමයං භගවා සාවස්ථියං වීහරති ජෙතවනෙ අනාපට්ඨිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවොති. හදනෙත ති තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටොසෙසාසු. භගවා එතද ධොව:

අට්ඨකථාමත්තාගතො භික්ඛවෙ, උපපාසථො උපවුජ්ඣා මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිජ්ජාරො.

කරං උපවුජ්ඣා ව භික්ඛවෙ, අට්ඨකථාමත්තාගතො උපපාසථො මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිජ්ජාරො:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවතො ඉති පටිසඤ්ඤි කකති: යාවජීවං අරහතො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතා නිහිතදණ්ඩා නිහිතසකා ලජ්ජි දයාපතො සබ්බපාණභූතභිතානුකම්පිනො වීහරන්ති. අභම්පජ්ජ ඉම ඤාථ රහත්. ඉම ඤාථ දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො නිහිතදණ්ඩා නිහිතසකා ලජ්ජි දයාපතො සබ්බපාණභූතභිතානුකම්පි වීහරාමි. ඉමීනාපහං¹ අඛෙයන අරහතං අනුකරොමි. උපපාසථො ව මෙ උපවුජ්ඣා භවිස්සතිති ඉමීනා පඨමෙන අඛෙයන සමත්තාගතො හොති.

2. යාවජීවං අරහතො අදික්කාදනං පහාය අදික්කාදනා පටිච්චරතා දික්කාදයි දික්කාපාටිකඬ්ඨි අපට්ඨනෙන සුචිතෙන අත්තනා වීහරන්ති. අභම්පජ්ජ ඉම ඤාථ රහත්. ඉම ඤාථ දිවසං අදික්කාදනං පහාය අදික්කාදනා පටිච්චරතො දික්කාදයි දික්කාපාටිකඬ්ඨි අපට්ඨනෙන සුචිතෙන අත්තනා වීහරාමි. ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමි. උපපාසථො ව මෙ උපවුජ්ඣා භවිස්සතිති ඉමීනා දුතියෙන අඛෙයන සමත්තාගතො හොති.

1. ඉමීනාපඛෙයනපහං - මජ්ඣ.

5. උපෝසථවගීය

8. 1. 5. 1

සධිචිත්ත අවධානිභාසාසථ සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි හික්ෂුන් ඇමැතු සේක. 'වහන්සැ'යි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස් වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළ සේක:

මහණෙනි, අටහෙකින් සමන්වාගත පෙහෙවස් වසන ලද්දේ මහත්ඵල ඇත්තේ වෙයි, මහානාශංස ඇත්තේ වෙයි, මහත් බැබළීම ඇත්තේ වෙයි, මහත් පැතිරීම ඇත්තේ ද වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ වසනලද අටහින් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල වේ ද, මහානාශංස වේ ද, මහාදුෂ්ඨික වේ ද, මහා විස්ථාර වේ ද යත්:

1. මහණෙනි, මෙසේදැනෙහි අවිසවු මෙසේ තුවණින් සලකන්නේ ය: "රහත්හු දිවිහිම කොට ප්‍රාණසාක්ෂර ප්‍රාණසාක්ෂයෙන් වැළකියාහු බහා තැබූ දඩු ඇත්තාහු බහාතැබූ අවි ඇත්තාහු ලජ්ජා ඇත්තාහු දයාවට පැමිණියාහු සරිප්‍රාණිගණයා කෙරෙහි භික්ෂානුකම්පා ඇති ව වසන්නාහ. මම ද අද මේ රැයක් මේ දවලත් පණිවා හැර පණිවායෙන් වැළකීයම බහාතැබූ දඩු ඇතියෙම බහාලූ අවි ඇතියෙම ලජ්ජා ඇතියෙම දයාවට පැමිණියම සරිප්‍රාණි ගණයා කෙරෙහි භික්ෂානුකම්පා ඇතියෙම වෙසෙමි. මම මේ අඛණ්ඩයනුදු රහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද වසන ලද වතැ යි මේ පළවූ අඛණයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

2. රහත්හු දිවිහිම කොට අධිනාදන් හැර අධිනාදනින් වැළකියාහු යුත් දැ ගන්නාහු යුත් දැ කැමැති වන්නාහු නො සොර වූ පිටිතුරු සිහින් වසන්නාහ. මම ද අද මේ රැයක් මේ දවලත් අධිනාදන් හැරපියා අධිනාදනින් වැළකියෙම යුත් දැ ගන්නෙමි යුත් දැ කැමැති වන්නෙමි නො සොර වූ පිටිතුරු වූ සිහින් වෙසෙමි. මම මේ අභිනුදු රහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි. පෙහෙවස් ද මා විසින් වසන ලද වතැ යි මේ දෙවන අඛණයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

3. යාවර්ජිවං අරහතො අබ්‍රහ්මවර්ජියං පහාය බ්‍රහ්මවාරිනො ආරාවාරිනො වීරනා මෙට්ඨනා ගාමධම්මො. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රක්ඛිං ඉමඤ්ඤ දිවසං. අබ්‍රහ්මවර්ජියං පහාය බ්‍රහ්මවාරි ආරාවාරි වීරනො මෙට්ඨනා ගාමධම්මො වීහරාමී, ඉමීනාපහං අඛෙය්‍යා අරහතං අනුකරොමී. උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවිසස්සනිති ඉමීනා නතියෙය්‍යා අඛෙය්‍යා සමනනාගතො හොති.

4. යාවර්ජිවං අරහතො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතා සච්ච-
වාදිනො සච්චසන්ධා ථෙතො පච්චයිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස. අභමපජ්ජ
ඉමඤ්ඤ රක්ඛිං ඉමඤ්ඤ දිවසං මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො
සච්චවාදී සච්චසන්ධා ථෙතො පච්චයිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉමීනාපහං
අඛෙය්‍යා අරහතං අනුකරොමී, උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා
හවිසස්සනිති ඉමීනා චතුසේය්‍යා අඛෙය්‍යා සමනනාගතො හොති.

5. යාවර්ජිවං අරහතො සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානං පහාය සුරා-
මෙරය මජ්ජපමාදධ්මානා පටිච්චරතා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රක්ඛිං ඉමඤ්ඤ දිවසං.
සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානං පහාය සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පටිච්චරතො
ඉමීනාපහං අඛෙය්‍යා අරහතං අනුකරොමී. උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා
හවිසස්සනිති ඉමීනා පඤ්ඤමෙන අඛෙය්‍යා සමනනාගතො හොති.

6. යාවර්ජිවං අරහතො උක්ඛත්තිකා රතතුපරතා වීරනා විකාල-
භොජනා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රක්ඛිං ඉමඤ්ඤ දිවසං උක්ඛත්තිකො රතතුපරතො
වීරනො විකාලභොජනා. ඉමීනාපහං අඛෙය්‍යා අරහතං අනුකරොමී,
උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවිසස්සනිති ඉමීනා ඡරෙය්‍යා අඛෙය්‍යා
සමනනාගතො හොති.

7. යාවර්ජිවං අරහතො නච්චගිතවාදිතවිසුකදස්සනමාලාගකච්චිලෙපන
ධාරණමණ්ඩනවිභුසනධ්මානා පටිච්චරතා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රක්ඛිං ඉමඤ්ඤ
දිවසං නච්චගිතවාදිත විසුකදස්සනමාලාගකච්චිලෙපනධාරණමණ්ඩන
විභුසනධ්මානා පටිච්චරතො. ඉමීනාපහං අඛෙය්‍යා අරහතං අනුකරොමී,
උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවිසස්සනිති. ඉමීනා සක්කමෙන අඛෙය්‍යා
සමනනාගතො හොති.

3. රහත්තු දිවිහිමියෙන් අමුමසර හැර බුමසර ඇත්තාහු (අමුඛවයායෙන්) දුරු ව හැසිරෙන්නාහු ග්‍රාමධම් සභිකයාන මෙවුන්දමින් වැළකියාහු වෙසෙත්. මම ද අද මේ රැයත්, මේ දවලත් අමුමසර හැර බුමසර ඇතියෙම (අමුඛවයායෙන්) දුරු වූ හැසිරුම ඇතියෙම ග්‍රාමධම් වූ මෙවුන්දමින් වැළකියෙම වෙසෙමි. මම මේ අභිනුදුරහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි. මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වතැ යි මේ තෙවන අඛනයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

4. රහත්තු දිවිහිමි කොට මුසාවාදය හැර මුසාවාදයෙන් වැළැකියාහු සත්‍යවන කියන්නාහු ඇත්තෙන් ඇත්ත ගළපා කියන්නාහු තහවුරු ව පිහිටි කපා ඇත්තාහු ඇදහිය යුතු කපා ඇත්තාහු ලොව නො රවටන්නාහු වෙත්. මම ද අද මේ රැයත් මේ දහවලත් මුසවා හැර මුසවායෙන් වැළැකියෙම ඇත්ත කියන්නෙම ඇත්තෙන් ඇත්ත ගළපා කියන්නෙම සර්ව ව පිහිටි කපා ඇත්තෙම ඇදහිය යුතු කපා ඇත්තෙම ලොව නො රවටන්නෙම වෙමි. මම මේ කරුණින් ද රහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි, මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වතැ යි මේ සිවු වන කරුණින් සමන්වාගත වෙයි.

5. රහත්තු දිවිහිමි කොට මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර හැර මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියාහු වෙත්. මම ද මේ රැයත් මේ දවලත් මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර හැර මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියෙම වෙමි. මම මේ කරුණුදු රහතුන් අනුකරණ කරමි, මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වතැ යි මේ පස්වන අඛනයෙන් යුතු වෙයි.

6. රහත්තු දිවිහිමි කොට එක් ම (පෙරවරු) බත ඇත්තාහු රාත්‍රි හෝජනයෙන් තොර වූවාහු චිකල් බොජුනෙන් වැළැකියාහු වෙත්. මම ද අද මේ රැයත් මේ දවලත් එක හක්කික වූයෙම රැ බොජුනෙන් වැළැකියෙම චිකල් බොජුනෙන් වැළැකියෙම වෙමි. මම මේ අභිනුදුරහතුන් අනුකරණ කරමි, මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වතැ යි මේ සවන අභිත් සමන්වාගත වෙයි.

7. රහත්තු දිවිහිමි කොට නැටුම් ගැයුම් වැයුම් විසුළු දකුම් යන මෙයින් ද මල් ගඳ විලෙවුන් යන මේ පැළැඳ ගැනුම අඩුතැන් පිරවීම ඡරිතාග කරණ යන මෙයට කරුණු වන දෑයින් ද වැළැකියාහු වෙති. මම ද මේ රැයත් දවලත් නැටුම් ගැයුම් වැයුම් විසුළු දස්නෙන් හා මල් ගඳ විලෙවුන් යන මේ පැළැඳගැනුම අඩුතැන් පිරවීම ඡරිතාග කරණය යන මෙයට කරුණු වන දෑයින් ද වැළකියෙම වෙමි. මම මේ කරුණින් ද රහතුන් අනුකරණ කරමි, මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වතැ යි මේ සත්වන අඛනයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

8. යාවථිවං අරහතො උච්චාසයනමභාසයනං පභාය උච්චාසයන-
මභාසයනා පටිවීරතා නිවසෙය්‍යං කපෙන්නී මඤ්චකෙ වා තිණසන්තාරකෙ
වා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ච රතනීං ඉමඤ්ච දිවසං උච්චාසයනමභාසයනං
පභාය උච්චාසයනමභාසයනා පටිවීරතො නිවසෙය්‍යං කපෙමි මඤ්චකෙ වා
තිණසන්තාරකෙ වා. ඉමීනාපභං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමි, උපො
සරො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවිස්සතීති ඉමීනා අට්ඨමෙන අඛෙයන
සමන්තාගතො හොති.

එවං උපවුඤ්ඤා ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨඛයමන්තාගතො උපොසරො
මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරොති.

8. 1. 5. 2

විස්ථත අට්ඨඛගුපොසථ සුත්තං

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨඛයමන්තාගතො භික්ඛවෙ, උපොසරො උපවුඤ්ඤා
මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො. කථං
උපවුඤ්ඤා ව භික්ඛවෙ, අට්ඨඛයමන්තාගතො උපොසරො මහපථලො
හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චිකකති: යාවථිවං
අරහතො පාණාතිපාතං පභාය පාණාතිපාතා පටිවීරතා නිහිතදණ්ඩා
නිහිතසන්තාරකෙ උපථි දයාපන්නා සබ්බපාණගුනෙසු භිතානුකම්පිතො
විහරන්ති. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ච රතනීං ඉමඤ්ච දිවසං පාණාතිපාතං පභාය
පාණාතිපාතා පටිවීරතො නිහිතදණ්ඩා නිහිතසන්තාරකෙ උපථි දයාපන්නා
සබ්බපාණගුනෙසු භිතානුකම්පි විහරාමි. ඉමීනාපභං අඛෙයන අරහතං
අනුකරොමි. උපොසරො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවිස්සතීති ඉමීනා පට්ඨමෙන
අඛෙයන සමන්තාගතො හොති. -පෙ-

8. රහත්තු දිවිහිමි කොට (පමණ ඉක්ම වූ) උස් අසුන් (නො කැප වූ) මතු අසුන් හැර උසසුන් මහසුනින් වැළැකියාහු හැඳෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවශයා කෙරෙත්. මම ද අද මේ රැයත් දවලත් උසසුන් මහසුන් හැර උසසුන් මහසුනින් වැළැකියෙමි හැඳෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවශයා කරමි. මම මේ අඛණ්ඩයෙකු රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වතැ යි මේ අටවැනි අඛණ්ඩයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ අටහිත් යුත් පෙහෙවස් වසන ලද්දේ මහත් ඵල වෙයි. මහානාශංස වෙයි. මහාද්‍යුතික වෙයි. මහා විස්ථාර වෙයි.

8. 1. 5. 2

වික්‍රම අට්ඨකථාපොසථ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, අටහිත් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් වසන ලද්දේ මහත්ඵල වෙයි, මහානාශංස වෙයි, මහාද්‍යුතික වෙයි, මහා විස්ථාර වෙයි. මහණෙනි, අටහිත් සමන්වාගත පෙහෙවස කෙසේ වසනලද්දේ මහත්ඵල වෙයි, මහානාශංස වෙයි, මහාද්‍යුතික වෙයි, මහා විස්ථාර වෙයි යන්න:

මහණෙනි, මෙසේනෙහි අර්ථය වූ මෙසේ නුවණින් සලකන්නේ ය: රහත්තු දිවිහිමියෙන් පණිවා හැර පණිවායෙන් දුරු වූවාහු බහා තැබූ දඩු ඇත්තාහු බහා තැබූ සැත් ඇත්තාහු ලජ්ජායෙන් යුක්ත වූවාහු දයාවට පැමිණියාහු සථිප්‍රාණිගණයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තාහු වෙසෙත්. මම ද අද මේ රැයත් මේ දවලත් පණිවා හැර පණිවායෙන් දුරු වූයෙමි බහා තැබූ දඩු ඇතියෙමි බහා තැබූ සැත් ඇතියෙමි ලජ්ජා ඇත්තෙමි දයාවට පැමිණියෙමි සථිප්‍රාණිගණයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තෙමි වෙසෙමි. මම මේ කරුණු රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස වසනලද්දේ යයි මේ පළමුවන අහිත් සමන්වාගත වෙයි ...

යාවර්ථං අරහතො උච්චාසයන මහාසයනං පහාය උච්චාසයන-
මහාසයනා පටිච්චරතා නිවසෙය්‍යං කප්පෙත්ති මඤ්ඤකෙ වා තිණසන්ධා-
රකෙ වා. අභමුඤ්ඤා ඉමඤ්ඤා රතතිං ඉමඤ්ඤා දිවසං උච්චාසයනමහාසයනං
පහාය උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතො නිවසෙය්‍යං කප්පෙති,
මඤ්ඤකෙ වා තිණසන්ධාරකෙ වා. ඉමිනාපහං අද්ධංගං. අරහතං
අනුකරොමි. උපොසථො ව මෙ උපවුජ්ඣො භවිස්සති. ඉමිනා අවස්මෙන
අද්ධංග සමන්තාගතො භොති. එවං උපවුජ්ඣො ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨංග
සමන්තාගතො උපොසථො මහප්පඤ්ඤා භොති මහානිසංසො මහාසුත්තිකො
මහාවිප්පාරො.

කීවමහප්පඤ්ඤා භොති කීවමහානිසංසො කීවමහාසුත්තිකො
කීවමහාවිප්පාරො:

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, යො ඉමෙසං සොළසත්තං මහාජනපදනං
පහුතසත්තරත්තානං ඉසාරියාධිපච්චං රජං කාරෙය්‍ය, සෙය්‍යථීදං:
අඛ්‍යානං මගධානං කාශීනං කොසලානං වජ්ජීනං මලලානං චේතීනං
වඬ්ඛානං කුරුනං පඤ්ඤාලානං මච්ඡානං සුරසෙනානං අසක්කානං
අවන්තිනං ගන්ධාරානං කම්බෝජානං, අට්ඨංගසමන්තාගතස්ස උපොසථස්ස
එතං කල්ලං නාග්ගති සොළසිං. තං කිසං හෙතු: කපණං භික්ඛවෙ, මානුසකං
රජං දිට්ඨං සුඛං උපනිධාය.

යාතිමාති භික්ඛවෙ, මානුසකාති පඤ්ඤාසවස්සාති වාතුමමහාරාජිකානං
දෙවානං එසො එකො රතතිංදිවො, තාය රතතියා තිංසරතතියො මාසො,
තෙන මාසෙන අවාදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන පඤ්ඤවස්ස-
සත්තාති වාතුමමහාරාජිකානං දෙවානං ආයුප්පමාණං. යානං ඛො පනෙතං
භික්ඛවෙ, විජ්ජති යං ඉධෙකට්ඨො ඉති වා සුරිසො වා අට්ඨංගසමන්තා
ගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායස්ස හෙද පරමමරණං වාතුමමහාරාජිකානං
දෙවානං සහවාතං උපපජේය්‍ය. ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය
භාසිතං කපණං මානුසකං රජං දිට්ඨං සුඛං උපනිධාය.

රහත්තූ දිවිභිමියෙන් උසසුන් මහසුන් හැර උසසුන් මහස්තෙන් වැළකියාහු හැඳෙක වේවයි තණ ඇතිරියෙක වේවයි නිවශයා කෙරෙන්. මම ද අද මේ රැයක් මේ දවලත් උසසුන් මහසුන් හැර උසසුන් මහස්තෙන් වැළකියෙමි හැඳෙක වේවයි තණ ඇතිරියෙක වේවයි නිවශයා කරමි. මේ කරුණුද මම රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද වසන ලද වේ යයි. මේ අට වැනි කරුණින් සමත්වාගත වෙයි. මහණෙනි මෙය අටහින් යුත් පෙහෙවස වසන ලද්දේ මහත්ඵල වෙයි, මහානාශය වෙයි, මහද්‍යුතික වෙයි. මහාවිස්ථාර වේ.

කොතෙක් මහත්ඵල වේය කොතෙක් මහානාශය වේ ය, කොතෙක් මහාද්‍යුතික වේ ය, කොතෙක් මහා විස්ථාරවේ ය යත්:

මහණෙනි, යමෙක් යම්සේ අධ්‍යය, මගධ ය, කාසී ය, කෝසල ය, වජ්ජී ය, මලල ය, වේතී ය, වඛ්‍ය ය, කුරු ය, පක්‍ඛාල ය, මව්ඡ ය, සුරසේන ය, අක්කක ය, අවනතී ය, ගන්ධාර ය, කම්බොජ ය, යන නම් ඇති බොහෝ සත් රුවන් ඇති මේ සොළොස් මහාජනපදයන් ගේ ඵෙඤ්ඤාධිපත්‍යය ඇති රජය කරවන්නේ නම්, තෙල අටහින් යුත් පෙහෙවස් හිමියෙකු වන කල්‍යාණී ද නො අගනේ ය. එයට හේතු කවර යත්: මහණෙනි, දිව්‍ය සුඛය පිණිස මානුෂික රාජ්‍යය කාපණ (දිළිඳු) වෙයි.

මහණෙනි, මිනිස්තට අයත් යම් මේ පනස් වසෙක් වේ නම් තෙල වාතුමහාරාජික දෙවියන්ගේ එක් රැ දවලෙක. එරැයින් තිස් රැයෙක් මසෙක: එ මසින් දෙළොස් මසැතියේ හවුරුද්දෙක. එ හවුරුදුයෙන් පන්සිය හවුරුද්දෙක් වාතුමහාරාජික දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වෙයි. මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් මෙලොව යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාබුන් මරණින් මතු වාතුමහාරාජික දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ චිදාමාන වෙයි. මහණෙනි, දිව්‍යසුඛය සඳහා (ශාක්ෂ්‍ය කොට සලකා) මානුෂික රාජ්‍යය කාපණය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලද්දේ ය.

යං භික්ඛවෙ මානුසකං වසසතං තාවතීංසානං දෙවානං එසො එකො රත්තිඤ්චො; තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො; තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො; තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බං වසසහසසං තාවතීංසානං දෙවානං ආයුපපමාණං. ඨානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසං හෙද පරමමරණා තාවතීංසානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජයා, ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යාති භික්ඛවෙ, මානුසකාති දෙව් වසසතාති යාමානං දෙවානං එසො එකො රත්තිඤ්චො, තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො, තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බාති දෙව් වසසහසසාති යාමානං දෙවානං ආයුපපමාණං. ඨානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසං හෙද පරමමරණා යාමානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජයා, ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යාති ඛො භික්ඛවෙ, මානුසකාති වත්තාරි වසසතාති තුසිතානං එසො එකො රත්තිඤ්චො; තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො; තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බාති වත්තාරි වසසහසසාති තුසිතානං දෙවානං ආයුපපමාණං. ඨානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසං හෙද පරමමරණා තුසිතානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජයා, ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යාති භික්ඛවෙ, මානුසකාති අට්ඨවසසතාති නිම්මාණරතීනං දෙවානං එසො එකො රත්තිඤ්චො. තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො, තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බාති අට්ඨවසසහසාති නිම්මාණරතීනං දෙවානං ආයුපපමාණං. ඨානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසං හෙද පරමමරණා නිම්මාණරතීනං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජයා, ඉමං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

මහණෙනි, මිනිසුන් සතු යම් සියක් හවුරුද්දක් වේ නම් තෙල තාවතිංස දෙවියන්ගේ එක් රැ දවලෙකි. එ රැයින් තිස් රැයක් මසෙක, එ මසින් දෙළොස් මසක් හවුරුද්දෙක. එ හවුරුද්දෙන් දිව්‍යවර්ෂ සහස්‍රයක් තාවතිංස දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වෙයි. මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් මෙලොවහි කිසි ස්ත්‍රියක් වෙවයි පුරුෂයෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාබුන් මරණින් මතු තාවතිංස දෙවියන්ගේ සහවාසයට යේ නම් තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙයි. මහණෙනි, දිව්‍ය සුඛය නිසා මිනිස් රජසිරි කෘපණය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

මහණෙනි, මිනිසුන් පිළිබඳ යම් දෙසිය වසක් වේ නම් තෙල යාම දෙවියන්ගේ එක් රැ දවලෙකි. ඒ රැයින් තිස් රැයක් මාසයෙක. එ මසින් දෙළොස් මස ඇතියේ හවුරුද්දෙක. ඒ හවුරුද්දෙන් දිව්‍ය වූ දෙදහසක් හවුරුද්ද යාමදෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වෙයි. මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් මෙලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි පුරුෂයෙක් වෙවයි අටහින් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් වැස කාබුන් මරණින් මතු යාම දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙයි. මහණෙනි, දිව්‍ය සැපත් නිසා මානුෂික රාජ්‍යය කෘපණය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

මහණෙනි, යම් මානුෂික වූ හවුරුද්ද සාරසියක් වේ නම් තෙල තුසිත දෙවියනට එක් රැ දවලෙකි. එ රැයින් තිස් රැයක් මසෙක. එ මසින් දෙළොස් මසක් හවුරුද්දෙක. එ හවුරුද්දෙන් දිව්‍ය වූ සාරදහස් හවුරුද්දෙක් තුසිත දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි පිරිමිනියෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාබුන් මරණින් මතු තුසිත දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙයි. මහණෙනි, දිව්‍ය සුඛය නිසා මානුෂික රාජ්‍යය දිළිඳු යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

මහණෙනි, මානුෂික වූ යම් අට්ඨක හවුරුද්දක් වේ නම් නිමොණරතී දෙවියනට තෙල එක් රැ දවලෙක. එ රැයින් තිස් රැයක් ඇතියේ මාසයෙක. එ මසින් දෙළොස් මසක් හවුරුද්දෙක. එ හවුරුද්දෙන් දිව්‍යවර්ෂ අටදහසක් නිමොණරතී දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වෙයි. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි පිරිමිනියෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාබුන් මරණින් මතු නිමොණරතී දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ නම් තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙයි. මහණෙනි, දිව්‍ය සුඛය සාක්ෂ්‍ය කොට ගෙන මානුෂික රාජ්‍යය කෘපණය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

යාති භික්ඛුවෙ, මානුසකාභි සොළසවසසතනති පරතිමිත
වසවතතිනං දෙවනං එසො එකො රතතිදිවො; තාය රතතියා තිංස-
රතතියො මාසො, තෙන මාසෙන ද්වාදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන
සංවච්ඡරෙන දිඛාති සොළසවසසතනති පරතිමිතවසවතතිනං
දෙවනං ආයුපපමාණං යානං ඛො පනෙනං භික්ඛුවෙ, විජ්ජති යං
ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා සුරියො වා අවිංඛිතසමනතාගතං උපොසථං
උපවසිත්වා කායසං හෙද පරමරණං පරතිමිතවසවතතිනං දෙවනං
සහව්තුතං උපපජ්ජයන්ත ඉදං ඛො පනෙනං භික්ඛුවෙ, සක්කාය භාසිතං
කපණං මානුසකං රජ්ජං දිඛං සුඛං උපතිට්ඨායාති.

1. පාණං න භානෙ න ව දික්ඛමාදිමය
මුසා න භාසෙ න ව මජ්ජිමාසියා
අබ්බතචරියා වීරමෙය්‍යු මෙට්ඨනා
රතතිං න භූමඤ්ජය්‍ය වීකාලභොජනං.
2. මාලං න ධාරෙ න ව ගතමාවරෙ
මමෙඤ්ච ඡමායං ව සයෙථ සත්තෙ
එතං හි අවිච්ඡිකමාහු පොසථං
බුද්ධෙන දුක්ඛතතභූතා පකාසිතං.
3. වජ්ජෙ ව සුරියො ව උභො සුදස්සනා
ඔභාසයං අනුපරියන්ති යාවතා,
තමොනුද නෙ පන අනුලික්ඛිතා
නහෙ පභාසන්ති දිසාවිරොචනා.
4. එතස්මිං යං විජ්ජති අනුතරෙ ධනං
මුත්තා මණි වෙචරියඤ්ච හද්දකං
සිඬ්ඨිසුචණ්ණං අථවාපි කඤ්චනං
යං ජාතරූපං හටකන්ති වුවති
අවසිඤ්ඤ පෙතස්ස උපොසථස්ස
කලමි නෙ නානුභවිතති සොළසිං
විජ්ජපභා තාරගණං ව සබ්බං.
5. තස්මාති නාරි ව නරො ව සීලවා
අවසිඤ්ඤපෙනං උපවසුපොසථං
සුඤ්ඤති කස්මාන සුබුද්ධාති
අනිද්දිතා සංගමුපෙත්ති යානන්ති.

මහණෙනි, මනුෂ්‍යයන් පිළිබඳ යම් සොළොස් සියවසක් වේ ද, තෙල පරනිමිත වසවත්තී දෙව්ලොව වැසි දෙවියනට එක් රැස්වලෙකි. එ රැස්වත්තී කිසි රැස්වත්තී මසෙකි. ඒ මසින් දෙළොස්මසක් හවුරුද්දෙකි. එ හවුරුද්දෙන් දිවාමස සොළොස් දහසක් පරනිමිත වසවත්තී දෙව්ලොව වැසි දෙවියන්ගේ ආශ්‍රිතයා වෙයි. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මෙ ලොවහි කිසි මාගමක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ අවහිත් යුතු පෙහෙවස් වැස කාමුත් මරණින් මතු පරනිමිත වසවත්තී දෙව්ලොව වැසි දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළැඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙයි. මහණෙනි, දිවාසුඛය සාක්ෂ්‍ය කොට මානුෂ්‍ය රාජ්‍යය කෘපණය යන තෙල කරුණ මෙ සඳහා කියන ලදී.

1. පරපණ නො නසන්නේ ය, නුදුන් දැ නො ගන්නේ ය; මුසා නො බණන්ගේ ය, මදාපයෙක් ද නො වන්නේ ය, අබ්‍රහ්මචරිය වූ මෙවුන් දමින් දුරු වන්නේ ය, රැ විකල් බොජුන් නො වළඳන්නේ ය.

2. මල් නො දරන්නේ ය, ගඳ (විලෙවුන්) නො ගල්වන්නේ ය. (මිට්ටියන් පා ඇති) කැප ඇදෙහි හෝ (පිරියම් කළ) බිම් හෝ තණකොළ ආදිය අතුරා කළ ඇතිරියෙහි හෝ සයනය කරන්නේ ය, තෙල දුක්ඛයාගේ කෙළවරට පැමිණි බුදුන් විසින් වදන ලද අභ්වාධිනික උපාසිකයා යි කියති.

3. සඳ දහිරු ද යන දෙදෙන මනා දකුම් ඇත්තාහු යම්තාක් බබුළුවමින් හැසිරෙත් ද, අහස ගමන් ගත් අදුරු දුරලන ඔහු දිගුත් බබුළුවමින් අහස් තෙලෙහි බැබුළෙත්.

4. තෙල අතරයෙහි උතුම් මුතු ය මිණිය වෙරළමිණිය සිඟුරන් ය වැළිත් (පච්ඡයෙහි හටගත්) කසුන් ය යන යම් ධනයෙක් වේ ද, යම් රතෙක් හටක (කුහුඹුවන් විසින් ගෙනෙන ලද ස්වර්ණ) යයි කියනු ලැබේ ද, ඔහු අවහිත් යුතු උපාසථයාගේ සොළොස්වන කලාවට ද නො පැමිණෙත්. සඳ එළිය ද සියලු තරුකැල ද එබඳු වෙයි.

5. එහෙයින් සිල්වත් භක්‍රිය ද පුරුෂයා ද අවහිත් යුතු පෙහෙවස් වැස සුව උද කරන පින් කොට (කිසිවකු විසින්) අනිඤ්ඤ වැ සවර්ණයාගේ එළැඹෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. 1. 5. 3

විසාබ්ලපොසථ සුතතං

එකං සමයං හගවා සාවතීයං විහරති පුබ්බාදාමෙ මිඟාරමාතු-
පාසාදෙ අථ ටො වීසාබං මිඟාරමාතා යෙන හගවා තෙනුපසඬංථි.
උපසඬංථිතා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං
නිසින්නං ටො වීසාබං මිඟාරමාතරං හගවා එතදවොච:

අට්ඨකුසමන්තාගතො ටො වීසාබෙ, උපොසථො උපවුජො
මහපථො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො.

කථං උපවුජො ච වීසාබෙ අට්ඨකුසමන්තාගතො උපොසථො
මහපථො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො:

ඉධ වීසාබෙ අරියසාථිකො ඉති පටිපඤ්චකඛති: යාවථිවං අරහතෙකා
පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චතා නිගිනදණ්ඩා නිතිතසත්ථා
උපථි දයාපනං සබ්බපාණහූතභිතානුකම්පිතො විහරන්ති. අහමංජු
ඉමඤ්ච රත්ති. ඉමඤ්ච දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චතො
නිගිනදණ්ඩා නිතිතසත්ථා උපථි දයාපනං සබ්බපාණහූතභිතානුකම්පි
විහරාමි. ඉමීනාපහං අඛෙය්න අරහතං අනුකරොමි. උපොසථො ච
මෙ උපවුජො හවිසස්සිති ඉමීනා පඨමෙන අඛෙය්න සමන්තාගතො
හොති. -ඉප-

යාවථිවං අරහතෙකා උච්චාසයනමිත්තාසයනං පහාය උච්චාසයන
මිත්තාසයනා පටිච්චතා නිවසෙය්‍යං කප්පෙත්ති මඤ්චකෙ වා තිණ්ණාරකෙ
වා. අහමංජු ඉමඤ්ච රත්ති. ඉමඤ්ච දිවසං උච්චාසයනමිත්තාසයනං
පහාය උච්චාසයනමිත්තාසයනා පටිච්චතො නිවසෙය්‍යං කප්පෙමි
මඤ්චකෙ වා තිණ්ණාරකෙ වා. ඉමීනාපහං අඛෙය්න අරහතං
අනුකරොමි. උපොසථො ච මෙ උපවුජො හවිසස්සිති ඉමීනා අඨමෙන
අඛෙය්න සමන්තාගතො හොති.

එවං උපවුජො ටො වීසාබෙ අට්ඨකුසමන්තාගතො උපොසථො
මහපථො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරොති.

කීච මහපථො හොති, කීච මහානිසංසො කීච මහාජුතිකො කීච
මහාවිප්ථාරො:

8. 1. 5. 3

විසාබ්‍රාහ්මණය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි පුරාණ නම් වූ මහාරාමානන්දපාසාදයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මහාරාමානන්ද විසාබ්‍රාහ්මණයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹී යා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුණු. එකත්පසෙක හුන් විසාබ්‍රාහ්මණයා මහාරාමානන්ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක.

විසාබ්‍රාහ්මණ, වීසු අටහිත් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල ඇතිසේ වෙයි, මහ අනුසස් ඇතිසේ වෙයි, මහත් දිලුම් ඇත්තේ වෙයි, මහත් පැතුරුම් ඇත්තේ වෙයි.

විසාබ්‍රාහ්මණ, කෙසේ වීසු අටහිත් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල වේ ය, මහානායක වේ ය, මහාද්‍යුතීක වේ ය, මහා විස්ථාර වේ ය යත්:

විසාබ්‍රාහ්මණ, මෙසේ කෙසේ අවිසම මෙසේ නුවණින් සලකන්නේ ය: රහත්හු දිවිහිමියෙන් පණිවා දුර පණිවායෙන් වැළැකියාහු බොහෝ තැන් දිවු ඇතියාහු බොහෝ තැන් සැත් ඇතියාහු පවට ලජ්ජා ඇතියාහු දයාපත් වූවාහු හැම ප්‍රාණිසමූහයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇතියාහු වෙසෙත්. මම ද අද මේ රැත් මේ දවලත් පණිවා දුර පණිවායෙන් වැළැකියෙමි බොහෝ තැන් දිවු ඇතියෙමි බොහෝ තැන් අවි ඇතියෙමි පවට ලජ්ජා ඇතියෙමි දයාපත් වූයෙමි හැම ප්‍රාණිසමූහයන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇතියෙමි වෙසෙමි. මම මෙකරුණිකුදු රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද ද වේ යයි මේ පළමු අතින් සමන්වාගත වෙයි...

දිවිහිමියෙන් රහත්හු උසසුන්මහසුන් දුර උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියාහු (කුරු) හැදෙක වෙවයි. තණ ඇතිරියෙහි වෙවයි නිවශයා කරත්. මම ද අද මේ රැත් මේ දවලත් උසසුන් මහසුන් දුර උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියෙමි හැදෙක වෙවයි, තණ ඇතිරියෙහි වෙවයි නිවශයා කෙරෙමි. මේ කරුණිකුදු මම රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් වූයෙත් වන්නේ යයි මේ අටවැනි අතින් සමන්වාගත වෙයි.

විසාබ්‍රාහ්මණ, මෙසේ වූයු අටහිත් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස මහත් ඵල වෙයි. මහාභිසංඝ වෙයි, මහාද්‍යුතීක වෙයි. මහා විස්ථාර වේ යයි.

කොතෙක් මහත්ඵල වේ ය, කොතෙක් මහානායක වේ ය, කොතෙක් මහාද්‍යුතීක වේ ය, කොතෙක් මහා විස්ථාරවේ ය යත්:

සෙය්‍යරාපි විසාබෙ, යො ඉමෙසං සොළසක්කං මහාජනපදනං පහුතස්සත්තනානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජජං කාරෙය්‍ය, සෙය්‍යථිදං: අඛ්‍යානං මග්ගානං කාසීනං කොසලානං චජජීං මලලානං චෙතීනං චඛ්‍යානං කුරුනං පඤ්චාලානං මච්ඡානං සුරසෙනානං අසක්කානං අචන්දීනං ගන්ධාරානං කම්බොජානං, අට්ඨකසමන්තාගතස්ස උපොස-
ථස්ස එතං කලං නාක්කති සොළසිං. නං කීසස හෙතු:

කපණං විසාබෙ, මානුසකං රජජං දිඛං සුඛං උපතිධාය, යාති විසාබෙ, මානුසකාති පඤ්ඤාසවස්සාති වාතුමහාරාජිකානං දෙවානං එසො එකො රක්තිඤ්චො, තාය රක්තියා තිස්සරක්තියො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංචච්ඡරො, තෙන සංචච්ඡරෙන පඤ්ඤා වස්සසතාති වාතුමහාරාජිකානං දෙවානං ආයුප්පමාණං. යානං ඛො පනෙතං. විසාබෙ, විජජති යං ඉධෙකචෙවා ඉතී වා පුරියො වා අට්ඨකසමන්තාගතං උපොසථං උපවිසිත්වා කායස්ස හෙද පරමෙරණං වාතුමහාරාජිකානං දෙවානං සහවාතං උපපජේය්‍ය ඉදං ඛො පනෙතං. විසාබෙ සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජජං දිඛං සුඛං උපතිධාය.

යං විසාබෙ, මානුසකං වස්සසතං තාවතීංසානං දෙවානං එසො එකො රක්තිඤ්චො, තාය රක්තියා තිස්සරක්තියො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංචච්ඡරො, තෙන සංචච්ඡරෙන දිඛං වස්ස සහස්සං තාවතීංසානං දෙවානං ආයුප්පමාණං, යානං ඛො පනෙතං. විසාබෙ, විජජති යං ඉධෙකචෙවා ඉතී වා පුරියො වා අට්ඨකසමන්තාගතං උපොසථං උපවිසිත්වා කායස්ස හෙද පරමෙරණං තාවතීංසානං දෙවානං සහවාතං උපපජේය්‍ය, ඉදං ඛො පනෙතං. විසාබෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජජං දිඛං සුඛං උපතිධාය.

යාති විසාබෙ, මානුසකාති ද්වෙවස්සසතාති -පෙ- අට්ඨවස්සසතාති -පෙ- සොළසවස්සසතාති -පෙ- පරතිමිත්තවසවක්කිනං දෙවානං එසො එකො රක්තිඤ්චො, තාය රක්තියා තිස්සරක්තියො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංචච්ඡරො, තෙන සංචච්ඡරෙන දිඛං යාති ඉසාළසවස්සසතාති පරතිමිත්තවසවක්කිනං දෙවානං ආයුප්පමාණං.

විසාඛාවෙනි, යම්සේ අඛණ්ඩ ය, මගධ ය, කාශි ය, කොශල ය, වජ්ජි ය, මලය ය, වේනි ය, වඛ්ඤ ය, කුරු ය, පඤ්චාල ය, මත්ස්‍ය ය, ඉරාසෙන ය, අශ්වක ය, අවනති ය, ගන්ධාර ය, කම්බෝජ ය යන බොහෝ සත් රුවන් ඇති මේ සොළොස් මහජනපදයන්ගේ ඵෙඤ්චියාධිපත්‍ය ඇති රාජ්‍යය යමෙක් කරන්නේ නම් තෙල අටහිත් යුත් පෙහෙවස්සුගේ සොළොස්වන කලාවට ද නො අගනේ ය. එකවර හෙයින් යත්:

විසාඛාවෙනි, මානුෂ්‍ය රාජ්‍යය දිව්‍ය සුඛය සඳහා අල්ප වෙයි. විසාඛාවෙනි, මිනිසුන්ගේ යම් පනය හවුරුද්දෙක් වේ නම් තෙල සිව්මහරද වැසි දෙවියනට එක් රැ දවලෙක. එ රැයින් තිස් රැ ඇතියේ මාසයෙක, එ මසින් දෙළොස්මස් ඇතියේ හවුරුද්දෙක, එ හවුරුදුයෙන් පන්සිය හවුරුද්දෙක් සිව්මහරද වැසි දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණය වේ. විසාඛාවෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි ඇතැම් මාගමක් වේවයි, පුරුෂයෙක් වේවයි අටහිත් සමන්වාගත පෙහෙවස් වැස කාබුත් මරණින් මතු සිව්මහරද වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. විසාඛාවෙනි, දිව්‍යුප පිණිස මානුෂ්‍ය රාජ්‍යය අල්ප වෙයි. යන යමක් කියන ලද නම් තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

විසාඛාවෙනි, මානුෂ්‍ය වූ යම් සියක් හවුරුද්දෙක් වේ නම් තවතිසා වැසි දෙවියනට තෙල එක් රැ දවලෙකි. එ රැයින් තිස් රැයෙක් මාසයෙක, එ මසින් දෙළොස්මසෙක් හවුරුද්දෙක. එ හවුරුදුයෙන් දිව්‍යවෘත්ති සහස්‍රයෙක් තවතිසා වැසි දෙවියනට ආයුප්‍රමාණ වෙයි. විසාඛාවෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි කිසි සත්‍රියක් වේවයි පුරුෂයෙක් වේවයි අටහිත් සමන්වාගත පෙහෙවස් වැස කාබුත් මරණින් මතු තවතිසා වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. විසාඛාවෙනි, දිව්‍ය සුඛය පිණිස මානුෂ්‍ය රාජ්‍යය අල්ප වෙයි. යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

විසාඛාවෙනි, මිනිසුන් සතු යම් දෙසිය හවුරුද්දෙක් වේ නම්... අටසිය හවුරුදුයෙක් .. සොළොස්සියවසෙක් පරනිමිත්තවසවතති දෙවියනට තෙල එක් රැ දවලෙකි. එ රැයින් තිස් රැයෙක් මාසයෙක, එ මසින් දෙළොස් මසෙක් හවුරුදුයෙක. එ හවුරුදුයෙන් සොළොස් දහසක් හවුරුදු පරනිමිත්තවසවතති දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණය වෙයි.

යානං ඛො පනෙතං වීජාඛො, වීජනි යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා
අට්ඨකසමනනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කෘයසං හෙද පරමරණං
පරනිමිතවසවත්තනං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජයා. ඉදං ඛො පනෙතං
වීජාඛො, සන්ධාය භාසිතං කපණං මාත්‍රසකං රජ්. දිබ්බං සුඛං
උපතිට්ඨායාති.

1. පාණං න භානෙ න ව දික්ඛමාදියො
ච්ඡිසා න භාසෙ න ව මජ්ජපො සියා
අබ්‍රහ්මවරියා වීරමෙය්‍ය මෙට්ඨනා
රක්ඛිං න භුඤ්ජයා විකාලභාජනං.
2. මාලං න ධාරෙ න ව ගන්ධමාවරෙ
මඤ්ඤි ජමායං ව සයෙථ සත්ථෙ,
එතං හි අට්ඨකිකමාත්‍ර පොසථං
බුද්ධො දුක්ඛතභූතා පකාසිතං.
3. වජ්‍ජ ව සුරියො ව උභො සුද්දසනා
ඔභාසයං අනුපරියන්තී යාවතා,
තමොක්ඛො තෙ පන අත්තලික්ඛගා
නභෙ පභාසෙත්තී දිසාවිරොචනා.
4. එතස්මිං යං වීජනි අත්තරෙ ධනං
මුත්තාමණි වෙථරියඤ්ඤි හද්දකං,
සිඬ්ඨිසුවණ්ණං අථවාපි කඤ්ඤිතං
යං ජාතරූපං හටකන්තී චුච්චති.
අට්ඨකපෙතසං උපොසථසං
කලමි තෙ නාත්තභවත්තී සොළසිං
වජ්ජපභා තාරගණං ව සබ්බං.
5. තස්මා හි නාරි ව නරො ව සීලවා
අට්ඨකපෙතං උපවස්සුපොසථං
සුඤ්ඤති කතාන සුබ්බුද්ධාති
අතිත්ථිතා සත්තමුපෙත්තී යානන්ති.

8. 1. 5. 4

වාසෙට්ඨුපොසථ සුත්තං

එකං සමයං භගවා කොසමබ්බියං විහරති මහාවනෙ කුටාගා-
රසාලායං. අථ ඛො වාසෙට්ඨා උපාසකො යෙන භගවා තෙත්තපසඬ්ඨි.
උපසඬ්ඨිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමනං කිසිදි එකමනං
නිසික්ඛං ඛො වාණෙට්ඨං උපාසකං භගවා එතදවොච:

විසාඛාවෙනි, යම් භෙයෙකින් මෙ ලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි පිරිමියෙක් වෙවයි අටතින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාබුන් මරණින් මතු පරනිමිත්තවසවකසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. විසාඛාවෙනි, දිව්‍ය සුඛය පිණිස මානුෂික රාජ්‍යය අල්ප වෙයි. යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

1. පරපණ නො නස්නේ ය, නුදුන් දෑ නො ද ගන්නේ ය, මුසවා නො බණන්තේ ය, මද්‍යපයෙක් ද නොවන්නේ ය, අබ්‍රමසර වූ මෙවුන් දමින් දුරු වන්නේ ය, රෑ විකල් බොජුන් නො බුදිනේ ය,

2. මල් නො දරන්නේ ය, නො ද ගඳ අපලවූ දෙන්නේ ය, හැඳෙක හෝ බිම්හි හෝ (තණ ඇ අතුළ) ඇතිරියෙක හෝ හෝතේ ය. තෙල යුක් කෙළවරට පත් බුදුන් විසින් වදරන ලද අටතින් යුත් පෙහෙවසැයි කියති.

3. සුදසුන් වූ සළු හා හිරු හා දෙදෙන යම් තාක් බබුළුවමින් හැසිරෙත් ද, අදුරු දුරුකරන ඔහු වනාහි අනාරක්ෂගත වූවාහු දිගුත් බබුළුවමින් අහස්හි බබළත්,

4. තෙල අනාරයෙහි උතුම් මුතු මිණි වෙරළමිණි ද සිඟුරන් ද වැලින් කසුන් ද යම් රනෙක් 'හටක' යයි කියනු ලැබේ නම් එ ද යන යම් ධනයෙක් ඇද්ද, ඒ අටතින් යුත් පෙහෙවසට ඒ ධනයෝ සොළොස් වන කලාවට ද නො පැමිණෙත්. හැම සඳ පහන් හා උළු කැන්හු ද එබඳු වෙත්,

5. එහෙයින් සිල්වත් නර නාරිහු ද අෂ්ටාඛක සමන්වාගත පෞෂ්ඨය වැස සුව උදකරන පින් කොට විඤ්ඤාන වූවාහු ස්වර්ගස්ථානයට ද එළඹෙත්.

8. 1. 5. 4

වාසෙට්ඨපොසථ සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසඹූ නුවර සමීපයෙහි මහාවන නම් වූ කුටාගාරශාලායෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි වාසෙට්ඨ උපාසක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හින. එකත්පසෙක හුන් වාසෙට්ඨ උපාසකයාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළහ:

අට්ඨකථාසමන්තාගතො වාසෙට්ඨ, උපොසථො උපවුජ්ඣො මහපථලො හොති -පෙ- අතිරිද්ධා සංගමුපෙත්ති යානන්ති.

එවං වුත්තෙ වාසෙට්ඨො උපාසකො හගවන්තං එතදවොච:

පියා මෙ හතෙන ඤාතිසාලොභිතා අට්ඨකථාසමන්තාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. පියානමපි මෙ අස්ස ඤාතිසාලොභිතානං දීඝරක්ඛං භිත්තාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි හතෙන, ධනතියා අට්ඨකථාසමන්තාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සබ්බසමුපිස්ස ධනතියානං දීඝරක්ඛං භිත්තාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි හතෙන, බ්‍රාහ්මණා -පෙ- වේසා -පෙ- සුද්දා අට්ඨකථාසමන්තාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සබ්බසමුපිස්ස සුද්දානං දීඝරක්ඛං භිත්තාය සුඛායාති.

එවමෙතං වාසෙට්ඨ, එවමෙතං වාසෙට්ඨ, සබ්බෙ වෙපි වාසෙට්ඨ, ධනතියා අට්ඨකථාසමන්තාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං, සබ්බසමුපිස්ස ධනතියානං දීඝරක්ඛං භිත්තාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි වාසෙට්ඨ, බ්‍රාහ්මණා -පෙ- වේසා -පෙ- සුද්දා අට්ඨකථාසමන්තාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සබ්බසමුපිස්ස සුද්දානං දීඝරක්ඛං භිත්තාය සුඛාය. සදෙවකො වෙපි වාසෙට්ඨ, ලොකො සමාරකො සබ්බමණ්ඩාහමණී පජා සදෙවමනුස්සා¹ තෙ අට්ඨකථාසමන්තාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සදෙවකස්සපිස්ස ලොකස්ස සමාරකස්ස සබ්බමණ්ඩාහමණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය දීඝරක්ඛං භිත්තාය සුඛාය. ඉමෙ වෙපි වාසෙට්ඨ, මහාසාලා අට්ඨකථාසමන්තාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. ඉමෙසමුපිස්ස මහාසාලානං දීඝරක්ඛං භිත්තාය සුඛාය. කො පන වාදෙ මනුස්ස භුතස්සාති.

8. 1. 5. 5

බොජ්ඣුපොසථ සුත්තං

එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාරා-
පිණීකස්ස ආරාමෙ. අථ බො බොජ්ඣා උපාසිකා යෙන හගවා
තෙනුපයඛකම්, උපසඛකම්ඤා හගෙත්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදි.
එකමන්තං නිසීත්තං බො බොජ්ඣං උපාසිකං හගවා එතදවොච:

අට්ඨකථාසමන්තාගතො බො බොජ්ඣං, උපොසථො උපවුජ්ඣො
මහපථලො හොති මහාතිස්සො මහාජුතිකො මහාවිපජාරො.

1. සසමණ්ඩාහමණියා පජාය දෙවමනුස්සාය-කස්සි

වාසෙට්ඨය, වුසු අටහින් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස මහත්ඵල වෙයි... අනිඤ්ඤ වුවාහු ස්වරූපයටද එළඹෙතියි.

මෙසේ වදළ කල්හි වාසෙට්ඨ උවසු තෙමේ භාග්‍යවත් හට තෙල කරුණ සැල කළේ ය:

වහන්ස, මාගේ ප්‍රිය නෑ සහලේනෑයෝ අටහින් යුත් පෙහෙවස් වසන් නම් මාගේ ප්‍රිය නෑ සහලේනෑයනට එය දිගුකලක් හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. වහන්ස, හැම ක්ෂත්‍රියයෝත් අටහින් යුත් පෙහෙවස් වෙසෙත් නම් එය හැම ක්ෂත්‍රියනට දිගුකලක් හිතයට සුවයට වන්නේ ය. වහන්ස, හැම බ්‍රාහ්මණයෝත්... වෛශ්‍යයෝත්... ශුද්‍රයෝත් අටහින් යුත් පෙහෙවස් වෙසෙත් නම් හැම ශුද්‍රයනට එය දිගු කලක් හිතයට සුවයට වන්නේ යයි.

වාසෙට්ඨය, තෙල කරුණ එසේ ම ය; වාසෙට්ඨය, තෙල කරුණ එසේ ම ය, වාසෙට්ඨය, හැම ක්ෂත්‍රියයෝත් අටහින් යුත් පෙහෙවස් වෙසෙත් නම්, හැම ක්ෂත්‍රියනට හිතයට සුවයට පවත්නේ ය. වාසෙට්ඨය, හැම බමුණෝත්... වෛශ්‍යයෝත්... ශුද්‍රයෝත් අටහින් යුත් පෙහෙවස් වසන්නාහු නම් හැම ශුද්‍රයනට හිත පිණිස සුව පිණිස දිගුකලක් පවත්නේ ය, වාසෙට්ඨය, දෙවියන් සහිත මාරයන් සහිත බ්‍රහ්මයන් සහිත ලොකයා මහණබමුණන් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව අටහින් යුත් පෙහෙවස් වසා නම් දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බ්‍රහ්මයන් සහිත ලොකයට මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත සත්ත්වප්‍රජාවට දිගුකලක් හිත පිණිස, සුව පිණිස පවත්නේ ය. වාසෙට්ඨය, තෙල මහා සල්ලුක් දෙක නමුදු (සචෙතනව) අටහින් යුත් පෙහෙවස් වෙසෙත් නම් මේ මහ සල්ලුක් දෙකටද දිගුකලක් හිතයට සුවයට වන්නේ ය. මනුෂ්‍ය වූවක් හට කවර කරා යයි.

8. 1. 5. 5

බොජ්ඣංගපාසාපට්ඨකය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ඡේතවන නම් වූ, අනාටපිණ්ඩිකයන්ගේ ආරාමයෙහි වෙසෙන සේක. එකල්හි බොජ්ඣංග උවැසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයා. එළඹ භාග්‍යවතුන් වැද එකත්පසෙක හුනු. එකත් පසෙක හුන් බොජ්ඣංග උවැසියට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළහ:

බොජ්ඣංගවෙති, වුසු අටහින් යුත් පෙහෙවස් මහත්ඵල වෙයි, මහානාශය වෙයි, මහාදුෂ්ඨික වෙයි, මහාවිස්ථාර වෙයි.

කථං උපවුඤ්ඤා ව ඛොජෙකු, අට්ඨකභිසාසනාගතො උපොසරො මහපරලො හොති මහානිසංසො මහාඤ්ඤා මහාවිප්ථාරො:

ඉධ ඛොජෙකු, අරියසාවකො ඉති පටිසංඝීකානි: යාව ජීවං අරහතෙකා පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතා නිහිතදණ්ඩා නිහිතසකාලජී දයාපතතා සබ්බපාණභූතභික්ෂානුකම්බෙනා විහරන්ති. අභමපඡ ඉමඤ්ඤ රත්ති. ඉමඤ්ඤ දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො නිහිතදණ්ඩා නිහිතසකාලජී දයාපතතො සබ්බපාණභූතභික්ෂානුකම්බි විහරාමී. ඉමිනාපහං අඛෙයන¹ අරහතං අනුකරොමී. උපොසරො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවිසාතිති. ඉමිනා පඨලෙන අඛෙයන සමනකාගතො හොති -පෙ- යාවජීවං අරහතො උච්චාසයනමහාසයනං පහාය උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතා නිවෘත්තයා. කපෙත්තී, මඤ්ඤෙ වා තිණසකාරකෙ වා, අභමපඡ ඉමඤ්ඤ රත්ති. ඉමඤ්ඤ දිවසං උච්චාසයනමහාසයනං පහාය උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතො නිවෘත්තයා. කපෙමී මඤ්ඤෙ වා තිණසකාරකෙ වා, ඉමිනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසරො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවිසාතිති ඉමිනා අට්ඨමන අඛෙයන සමනකාගතො හොති.

එවං උපවුඤ්ඤා ඛො ඛොජෙකු, අට්ඨකභිසාසනාගතො උපොසරො මහපරලො හොති මහානිසංසො. මහ.ඤ්ඤා මහාවිප්ථාරොති.

කීවමහපරලො හොති, කීවමහානිසංසො, කීවමහාඤ්ඤා කීවමහාවිප්ථාරො:

සෙය්‍යථාපි ඛොජෙකු, යො ඉමෙසං සොළසභ්‍යං මහාජනපදනං පහුතසත්තරතොතං ඉක්ඛාරියාධිපච්චං රජං කාරෙය්‍ය සෙය්‍යථීදං: අඛොතං මහධාතං කාසීනං කොසලානං වජ්ජිනං ලිඥානං වෙතීනං වඩ්ඩානං කුරුනං පඤ්ඤාලානං මච්ඡානං සුරජයනානං. අසාකානං අවකාතීනං ගඤ්ඤානං කමොච්ඡානං, අට්ඨකභිසාසනාගතසං උපොසරසං එතං කලං නාමාති සොළසිං. තං කිසං හෙතු: කපණං ඛොජෙකු, මානුසකං රජං දිබ්බං සුඛං උපනිධාය.

යානි ඛොජෙකු, මානුසකානි පඤ්ඤාසවසානි වාතුමිහාරාර්ථකානං දෙව්‍යානං එසො එකො රත්තිඤ්ඤා, තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො, තෙන මාසෙන ද්වාදශමාසියො සංවර්ෂරො තෙන සංවර්ෂරෙන පඤ්චවසසතානි වාතුමිහාරාර්ථකානං දෙව්‍යානං ආයුසපාණං.

1. ඉමිනා පඨලෙන - මජ්ඣ.

බොජ්ඣාවෙනි, කෙසේ වුසු අටහිත් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල වේ ය, මහානාශංස වේ ය, මහාදුෂ්ඨික වේ ය, මහාවිස්ථාර වේ ය යත්:

බොජ්ඣාවෙනි, මෙ සස්තෙහි අරිසවු මෙසේ නුවහින් සලකන්නේ ය: 'රහත්හු දිවිහිමියෙන් පණිවා දුර පණිවායෙන් වැළැකියාහු බහා තැබූ දුටු ඇත්තාහු බහා තැබූ සැත් ඇත්තාහු පටට ලජ්ජා ඇතියාහු දයාපත් වූවාහු හැම ප්‍රාණිභූතයන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තාහු වෙසෙත්. මම ද අද මේ රැස් මේ දවලත් පණිවා දුර පණිවායෙන් වැළැකියෙමි බහා තැබූ දුටු ඇතියෙමි බහා තැබූ අවි ඇතියෙමි පටට ලජ්ජා ඇතියෙමි දයාපත් වූයෙමි හැම ප්‍රාණිභූතයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇතියෙමි වෙසෙමි. මම මෙකරුණිනුදු රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා වීසින් පෙහෙවස් වසන ලද වන්නේ ය යි මේ පළමුවන අඛණයෙන් සමන්වාගත වෙයි.... රහත්හු දිවිහිමියෙන් උසසුන් මහසුන් දුර උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියාහු හැදෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවසෙකා කරන්නාහ. අද මම ද මෙ රැස් මේ දවලත් උසසුන් මහසුන් දුර උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියෙමි හැදෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවසෙකා කෙරෙමි. මම මේ අභිනුදු රහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි. මා වීසින් පෙහෙවස් වසනලද වන්නේ යි මේ අටවැනි අභිත් සමන්වාගත වෙයි.

බොජ්ඣාවෙනි, මෙසේ වුසු අටහිත් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල වෙයි, මහානාශංස වෙයි. මහාදුෂ්ඨික වෙයි, මහාවිස්ථාර වේ.

කෙතෙක් මහත්ඵල වේ ය, කෙතෙක් මහානාශංස වේ ය, කෙතෙක් මහාදුෂ්ඨික වේ ය, කෙතෙක් මහාවිස්ථාර වේ ය යත්:

බොජ්ඣාවෙනි, යම්සේ යමෙක් අඛණ ය, මගධ ය, කාසි ය, කෝසල ය, වජ්ජි ය, මල ය, වේනි ය, වඛණ ය, කුරු ය, පඤ්චාල ය, මව් ය, සුරසෙන ය, අසක ය, අවන්ති ය, ගඤ්ඤාර ය, කම්බෝප ය යන බොහෝ සත් රුවන් ඇති මේ සොළොස් මහාජනපදයන්ගේ ඵෙඨයභිධිපත්‍ය ඇති රජය කරන්නේ නම් තෙල අටහිත් යුත් පෙහෙවස්හුගේ සොළොස්වන කලාවට ද නො අගනේ ය. එය කවර හෙයින් යත්: බොජ්ඣාවෙනි, මානුෂක රාජ්‍යය දිවාසුඛය සඳහා කෘපණ වෙයි.

බොජ්ඣාවෙනි, මානුෂක වූ යම් පනස්හවුරුදුයෙක් වේ නම් වාතුමහාරාජික දෙවියනට තෙල එක් රැදවලෙකි. එ රැසින් තිස්සයෙක් මාසයක, ඒ මසින් දෙළොස් මසෙක් හවුරුද්දෙක, එ හවුරුදුයෙන් පන්සිය හවුරුද්දෙක් වාතුමහාරාජික දෙවියන්ගේ ආයුඵලාණ වේ.

යානංඛොපනෙතං ඛොරෙකු, වීජුති යං ඉධෙකවෙවා ඉති වා පුරියො වා අවුඛිකසමනනාගතං උපොසථං උපවිසිත්වා කායසං හෙද පරමරණං වාතුමහාරාජිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය. ඉදං ඛො පනෙතං ඛොරෙකු, සන්ධිය භාසිතං කපණං මාත්‍රසකං රජුං දිඛං සුඛං උපතිධාය.

යං ඛොරෙකු, මාත්‍රසකං වසසතං -පෙ- යාති ඛොරෙකු, මාත්‍රසකාති දො වසසතාති -පෙ- වසාරි වසසතාති -පෙ- අවිච්ඡිකසතාති -පෙ- සොළස වසසතාති පරිමිතවසවසනං දෙවානං එසො එඤ්ඤා රතතිද්දො, තාය රතතියා තිංසරතතියො මාසො, තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො. තෙන සංවච්ඡරෙන දිඛාති සොළස වසසතසතාති පරිමිතවසවසනං දෙවානං ආපුප්පමාණං.

යානං ඛොපනෙතං ඛොරෙකු, වීජුති යං ඉධෙකවෙවා ඉති වා පුරියො වා අවුඛිකසමනනාගතං උපොසථං උපවිසිත්වා කායසං හෙද පරමරණං පරිමිතවසවසනං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය. ඉදං ඛො පනෙතං ඛොරෙකු, සන්ධිය භාසිතං කපණං මාත්‍රසකං රජුං දිඛං සුඛං උපතිධායාති.

1. පාණං න භාගෙ න ව දික්ඛමාදියෙ
වුසා න භාගෙ න ව මජ්ඣමා පියා,
අමුඛමවරියා වීරමෙය්‍ය මෙදුතා
රතතිං න භුජෙය්‍ය වීකාලභාජනං.
2. මාලං න ධාරෙ න ව ගන්ධමාවරෙ
මඤ්ඤ ජමායංව සදෙර සත්තෙ,
උතං හි අවුඛිකමාත්‍රපොසථං
වුද්ධෙන දුක්ඛතඤ්ඤා පකාසිතං.
3. වජ්‍යෙ ව පුරියො ව උපො සුදසකා
මහාසයං අනුපරියන්ති යාවතා,
තමොත්තද්ධෙ පන අනුලිඝ්ඛතා
නභෙ පහාසෙත්ති දියා වීරොවතා.

බොජ්ඣාවෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි මාගමක් වෙවයි පිරිමියෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැය කාබුන් මරණින් මතු වාතුලභාරාජික දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. බොජ්ඣාවෙනි, දිවාසුඛය පිණිස මානුෂක රාජ්‍යය අල්ප වෙයි යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

බොජ්ඣාවෙනි, යම්බඳු මානුෂක සියක් හවුරුදු... මානුෂක වූ යම්බඳු දෙසියක් හවුරුදු... සාරසිය හවුරුදුයෙක්... අවසිය වසෙක්... සොළොස් සියවසෙක් වේ නම් තෙල පරනිමිතිවසවතභි දෙවියනට එක් රැ දවලෙක, එ රැයින් තිස් රැයක් මාසයෙකි. ඒ මසින් දෙළොස් මසෙක් හවුරුද්දෙක, ඒ හවුරුදුයෙන් දිවා වර්ෂ සොළොස්දහසෙක් පරනිමිති වසවතභි දෙවියනට ආයුරුමාණ වේ.

බොජ්ඣාවෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි. පිරිමියෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැය කාබුන් මරණින් මතු පරනිමිතිවසවතභි දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. බොජ්ඣාවෙනි, දිවා සුඛය උපනිධි කොටගෙන මානුෂක රාජ්‍යය අල්ප වෙයි යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

1. පරපණ නො තස්තේ ය, නුදුන් දෑ නො ද ගන්නේ ය, මුසවා නො බණනේ ය, නො ද මදෑප වන්නේ ය, අමුමසරින් මෙවුන්දමීන් දුරුවන්නේ ය, රෑ ඒකල් බොජුන් නො බුදිනේ ය.

2. මල්දම් නො දරන්නේ ය, ගඳ නො ද අලෙවු කරන්නේ ය, හැදෙක හෝ බිම්හි හෝ තණ ඇ අතුළ ඇතිරියෙක හෝ හෝතේ ය, තෙල දුක්කෙළවරට ගිය බුදුන් වීසින් පවසනලද අටහින් යුත් පෙහෙවසැ යි කියත්.

3. අභය ගමන්ගත් අදුර බිදුනා දික් බබුළුවන සුදසුන් වූ සඳ හා හිරු හා දෙදෙන යම්කාක් බබුළුවමින් හැසිරෙත් ද, අදුර බිදුනා අනඤ්ඤාගත වූ ඔහු වනාහි දිගුත් බබුළුවමින් අභය තලෙහි බැබළෙත් ද,

4. එහෙත් ය. විජිත අතරට ගනිමින්,
දිව්‍යමයා විජිතයෙහි ගනිමින්,
සිව්‍යමයා විජිතයෙහි ගනිමින්,
ය. ජාතරූප. හටකනෙහි වුවහි.
අවධානයට පත්කරනු ලබන ස්වරූපය
කලසි නො නොහොඳනෙහි යොමුවේ.
විජිතයා තාරකයා ව සමඟ.
5. තෙත් හි නාට්‍ය ව නොව සිලවා
අවධානයට පත්කරනු ලබන ස්වරූපය
පුද්ගලික කතානුසාරයෙන්
අනිකුත් සහතිකයෙන් යනනි.

8. 1. 5. 6

අනුරූපයාගේ ස්වරූපය

එක සමය. හඟවා නොසලකා, විහරන සොයාගැනීම නොහැකි වන සමයෙහි ආයුධ අනුරූපයා දිව්‍යමයාගේ හෙත් පිළිබඳව නො. අවධානයට පත්කරනු ලබන ස්වරූපය යන ආයුධ අනුරූපයා නොපෙන්වයි. උපයෝගී කර ගනිමින් ආයුධ අනුරූපයා අවධානයට පත්කරනු ලබන ස්වරූපය. එකම නො. අවධානයට පත්කරනු ලබන ස්වරූපය. එකම නො. අවධානයට පත්කරනු ලබන ස්වරූපය. එකම නො. අවධානයට පත්කරනු ලබන ස්වරූපය.

මය. හතර අනුරූපයා, මනාපයාගේ නාම දෙවන ස්වරූපය යන ස්වරූපය. කෙරෙහි. වස. වෙනම. මය. හතර අනුරූපයා, යාදිකයා. වෙනම. ආයුධයාගේ නාමය. වෙනම. යාදිකයා පවිලයා. යාදිකයා. සුම. ආයුධයාගේ නාමය. සුම. යාදිකයා පවිලයා. යාදිකයා. සර. ආයුධයාගේ නාමය. සර. යාදිකයා පවිලයා. මය. හතර අනුරූපයා, මනාපයාගේ නාම දෙවන ස්වරූපය යන ස්වරූපය. කෙරෙහි. වස. වෙනම.

අවධානයට පත්කරනු ලබන ස්වරූපය. අනුරූපයාගේ නාම දෙවන ස්වරූපය යන ස්වරූපය. කෙරෙහි. වස. වෙනම. මය. හතර අනුරූපයා, යාදිකයා. වෙනම. ආයුධයාගේ නාමය. වෙනම. යාදිකයා පවිලයා. යාදිකයා. සුම. ආයුධයාගේ නාමය. සුම. යාදිකයා පවිලයා. යාදිකයා. සර. ආයුධයාගේ නාමය. සර. යාදිකයා පවිලයා. මය. හතර අනුරූපයා, මනාපයාගේ නාම දෙවන ස්වරූපය යන ස්වරූපය. කෙරෙහි. වස. වෙනම.

4. තෙල අත්තරයෙහි උතුම් මුතු මිණි වෙරළමිණිය සිතුරන් ය, වැලිත් කසුන් ය, යම් රතනක් හටක යයි කියනු ලැබේ නම් එයද යන යම් ධනායක් ඇත් ද, ඒ ධනයෝ අටහින් යුත් පෙතෙවසට සොළොස්වන කලාවට ද නො පැමිණෙත්, හැම සද්දහන් හා උච්ඡාදන ද එබඳු වෙත්.

5. එහෙයින් සිල්වත් නර නාරිභූ ද අභ්වාඛ්‍ය සමන්වාගත පොෂ්ඨය වැස සුට උද්ධරන පින් කොට විඤ්ඤාන දූවානු සවිභිසානායට ද එළොඹත්.

8. 1. 5. 6

අනුරුද්ධමනාපකායික සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසබ්බා නුවර සෝසිතාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ දිව්‍යභික්ෂුකායට ගියාහු වීචෙකී ව වෙදසති. එකල්හි බොහෝ මනාපකායික දෙවතාවෝ ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වෙත එළැඹියහ. එළැඹ ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකක් පෘසක සිටී ඒ දෙවතාවෝ ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට තෙල කරුණ සැළ කළහ:

වහන්ස, අනුරුද්ධයනි, මනාපකායික දෙවතා නම් අපි තුන් තැනෙක ඉසුරු කරවු, වයස පවත්වවු. වහන්ස, අනුරුද්ධයනි, අපි යම්බඳු වණියක් කැමැත්තමෝ නම් එබඳු වණිය සැලෙකින් ලබන්නෙවු, යම්බඳු ස්වරූපක් කැමැත්තමෝ නම් එබඳු ස්වරූප සැලෙකින් ම ලබන්නෙවු, යම්බඳු සුඛයක් කැමැත්තමෝ නම් එබඳු සුඛය සැලෙකින් ම ලබන්නෙවු. වහන්ස අනුරුද්ධයනි, මනාපකායික දෙවතා නම් වූ අපි මේ තුන් කරුණෙහි ඉසුරු කරන්නෙවු, වයස පවත්වන්නෙවු.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට මේ සිත විය: "ඒකාන්තයෙන් මේ දෙවතාවෝ හැම නිල් වූවාහු නිල් පැහැ ඇතියාහු නිල්වඤ්ඤ ඇතියාහු නිලාලඤ්ඤ ඇතියාහු වෙත් නම් ඉතා යෙහෙක කියයි. එකල්හි ඒ දෙවතාවෝ අනුරුද්ධ තෙරුන්ගේ සිත දන හැම නිල් වූවාහු හිල්වත් වූවාහු නිල්වත් ඇත්තාහු නිලාලඤ්ඤ ඇත්තාහු වූහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට තෙල සිත විය: 'එකාන්තයෙන් මේ දෙවතාවෝ හැම රන් පැහැ වූවාහු වෙත් නම්... හැම රතුපැහැ වූවාහු වෙත් නම්... සුදු වූවාහු සුදු වූවාහු සුදු වඤ්ඤ ඇතියාහු සුදු අලඤ්ඤ ඇතියාහු වෙත් නම් යෙහෙක' කියයි. එකල්හි ඒ දෙවතාවෝ ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ගේ සිත දන හැම අවිද්‍ය වූවාහු අවිද්‍යවණි වූවාහු අවිද්‍ය වඤ්ඤ ඇත්තාහු අවිද්‍යාලඤ්ඤ ඇත්තාහු වූහ.

අථ ඛො තා දෙවතා එකා ව¹ ගායි, එකා ව නම්මි, එකා ව අච්ඡරිකං වාදෙයි² සෙය්‍යරාපි නාම පඤ්ඤාඛිතිකස්ස තුරියස්ස³ සුචිතියස්ස සුප්පට්ඨපතාළිකස්ස කුසලෙහි සුසම්මතාහතස්ස සද්දො හොති වග්ගු ව රජනියො ව කම්මනියො ව පෙම්මනියො ව මදනියො ව, එවමෙව තාසං දෙවතානං අලංකාරානං සද්දො හොති වග්ගු ව රජනියො ව කම්මනියො ව පෙම්මනියො ව මදනියො ව. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො ඉන්ද්‍රියානි ඔක්ඛිති.

අථ ඛො තා දෙවතා න ඛො අයෙයා අනුරුද්ධො යාදියනීති තසෙවත්තරධායිංසු.

අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො සායනහසමයං පතිසලලිතො. චුට්ඨිංතො යෙන හගවා තෙනුපසඩ්ධම්මි. උපසඩ්ධම්මිනා හගවත්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනෙතො ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො හගවත්තං එතදවොච:

ඉධාහං හතෙත, දිවාච්ඡාරගතො හොමි පතිසලලිතො. අථ ඛො හෞතන, සම්මහුලා මනාපකායිකා දෙවතා යෙනාහං තෙනුපසඩ්ධම්මි. උපසඩ්ධම්මිනා මං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨංසු, එකමන්තං යිතා ඛො හතෙත, තා දෙවතා මං එතදවොචු:

මයං හතෙත අනුරුද්ධ, මනාපකායිකා නාම දෙවතා, තීසු යානෙසු ඉසාරියං කාරෙම, වසං වතෙතම, මයං හතෙත අනුරුද්ධ යාදිසකං වණණං ආකඛාම, තාදිසකං වණණං යානසො පටිලහාම, යාදිසකං සරං ආකඛාම, තාදිසකං සරං යානසො පටිලහාම, යාදිසකං සුඛං ආකඛාම, තාදිසකං සුඛං යානසො පටිලහාම, මයං හතෙත අනුරුද්ධ, මනාපකායිකා නාම දෙවතා ඉමෙසු තීසු යානෙසු ඉසාරියං කාරෙම, වසං වතෙතමානි.

1. එකාව - ස්‍යා. - PTS

2. අච්ඡරං වාදෙයි - මජ්ඣ.

3. තුරියස්ස - මජ්ඣ.

ඉක්බිති ඒ දේවතාවන් අතුරෙහි එක් දේවතාවක් ගැසූ ය, එක්දේවතාවක් නැවූ ය, එක් දේවතාවක් භයානකාලයට වන යම්සේ මැනැවින් සකසන ලද, ස්වරසාමය සඳහා ප්‍රවීණතා කරනලද, සමතුන් විසින් මොනොවට වයනලද පසභතුරුහුගේ භව සොදුරුත් වේ ද, සිත් රඳවන්නකුත් වේ ද, කමනියත් වේ ද, ප්‍රමණියත් වේ ද, මදනියත් වේ ද, එසෙයින් ඒ අලංකාරවත් දෙවියන්ගේ ශබ්දය වල්ගු ද වෙයි, රජනිය ද වෙයි, කමනිය ද වෙයි, ප්‍රමණිය ද වෙයි. මදනිය ද වේ, එකල්හි ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ඉදුරන් (ඇස්) යව්නුරු කළහ.

ඉක්බිති ඒ දේවතාවෝ ආයුෂ් අනුරුද්ධයන් වහන්සේ නො ඉවසන්නාහ යි එහි ම අතුරුදහන් වූහ,

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ සවස්වරුයෙහි පිළිසලනින් නැගී සිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියාහ. උළුඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්න. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළාහ:

වහන්ස, මෙහි මම දිවා විහරණයට ගියෙමි පිළිසලනෙහි යෙදුනෙමි වෙමි, වහන්ස, එකල්හි බොහෝ මනාපකායිකදේවතාවෝ මා වෙත එළැඹියාහ. එළුඹ මා වැද එකත් පසෙක සිටියහ. වහන්ස, එකත්-පසෙක සිටී ඒ දේවතාවෝ මට තෙල කීහ:

වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, මනාපකායිකදේවතා වන අපි තුන් තැනෙක ඉසුරු කරමු, වසය පවත්වමු, වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, අපි යම්බදු පැහැයක් කැමැත්තමෝ නම් එබදු පැහැ සැණෙකින් ම ලබමු, යම්බදු ස්වරයක් කැමැත්තමෝ නම් එබදු ස්වර සැණෙකින් ලබමු, යම් බදු සුවයක් කැමැත්තමෝ නම් එබදු සුව සැණෙකින් ම ලබමු, වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, මනාපකායිකදේවතා වන අපි මේ තුන්තන්හි ඉසුරු කරමු. වසය පවත්වමු යි.

තස්ස මිත්තං හතෙත ඵතදහොසි: අහො චත්ථා දෙවතා සබ්බාට්ඨිලා අස්ස නිලව ඡණ්ණා නිලවත්ථා නිලාලඤ්ජාරාති. අප්ථො හතෙත තා දෙවතා මම වික්කමඤ්ඤා සබ්බාට්ඨිලා අහෙස්ස නිලවණ්ණා නිලවත්ථා නිලාලඤ්ජාරා. තස්ස මිත්තං හතෙත ඵතදහොසි: අහො චත්ථා දෙවතා සබ්බාට්ඨිලා අස්ස -පෙ- සබ්බාට්ඨිලාලොභිතකා අස්ස -පෙ- සබ්බාට්ඨිලා මද්දො අස්ස මද්දව ඡණ්ණා මද්දවත්ථා මද්දාලඤ්ජාරාති. අප්ථො හතෙත තා දෙවතා මම වික්කමඤ්ඤා සබ්බාට්ඨිලා මද්දො අහෙස්ස මද්දවණ්ණා මද්දවත්ථා මද්දාලඤ්ජාරා.

අප්ථො හතෙත තා දෙවතා ඵකා ව හාසී, ඵකා ව නවථී, ඵකා ව අච්ඡරිකං වාදෙසී¹. සෙය්‍යාථාපි නාම පඤ්ඤාමිතිසංකල්පයානං සුචරිතසං ප්‍රායෝගිකාදිකං කුසලෙහි සුමනකාගතසං සංද්‍රෝහොති වග්ග ව රජනියො ව කමනියො ව පෙමනියො ව මද්දනියො ව, ඵවෙමට්ඨිලා සං දෙවතානං අලඤ්ජාරානං සංද්‍රෝහොති වග්ග ව රජනියො ව කමනියො ව පෙමනියො ව මද්දනියො ව අච්ඡරිකං හතෙත. ඉඤ්ජානි ඔක්කමිං. අප්ථො හතෙත තා දෙවතා න මො ආයෙඤ්ජා අනුරුද්ධා සාදියතීති තපො- වත්තරධාසීසු.

කතී හි තු මො හතෙත, ධම්මෙහි සමනකාගතො මාතුගාමො කායසං හෙද පරමරණං මනාපකාසිකානං දෙවතා සහව්‍යතං උපපජ්ජති.

අට්ඨති මො අනුරුද්ධ, ධම්මෙහි සමනකාගතො මාතුගාමො කායසං හෙද පරමරණං මනාපකාසිකානං දෙවතා සහව්‍යතං උපපජ්ජති. කතමෙහි අට්ඨති:

1. ඉධ අනුරුද්ධ, මාතුගාමො යසං මාතෘපිතරො හතතුනො දෙනඳී, අක්කාමා හිතෙසිනො අනුකම්පකා අනුකම්පං උපාදා, තස්ස මොති පුබ්බාට්ඨිති පච්ඡාතිපාතිති කිංකාරපට්ඨසාවතී මනාපවාසිති පියඤ්ජිති.

2. යෙ තෙ හතතුගරුතො හොනති, මාතාති වා පිතාති වා සමණඥානං- ඤාති වා තෙ සකකරොති ගරුකරොති මානෙති පුජෙති අබ්භාගතෙ ව ආයතොදමෙන පටිසුජෙති.

1. අට්ඨරං වාදෙසී - මෙසං.

වහන්ස, මට තෙල සිත්වී; ආඤ්ඤායෙක, මේ දෙවියා හැම නිල් වුවාහු නිල්වත් වුවාහු නිල්වත් ඇතියාහු නිලාලඤාර ඇතියාහු වෙත් නම් මැනැද කියා යි. වහන්ස, එකල්හි ඒ දෙවතාවෝ මා සිත දෑන හැම නිල් වූහ, හැම නිල්වත් වූහ, හැම කිල්වත් ඇති වූහ, හැම නිලාලඤාර ඇති වූහ. වහන්ස, මට තෙල සිත් වී: මේ දෙවතාවෝ හැම රත්වත් වෙත් නම් යෙහෙක...හැම ලෙහෙවත් වෙත් නම් යෙහෙක...හැම අවදන වුවාහු අවදනවණ් ඇත්තාහු අවදන වය්‍යා ඇත්තාහු අවදනාලඤාර ඇත්තාහු වෙත් නම් යෙහෙක කියා යි. වහන්ස, එකල්හි ඒ දෙවතාවෝ හැම අවදන වූහ, අවදනවණ් වූහ, අවදන වය්‍යා ඇති වූහ, අවදනාලඤාර ඇති වූහ.

වහන්ස, ඉක්කිති, ඒ දෙවතාවෝ එකක් ගැයූ, එකක් නැටූ, එකක් හඬනාල වැයූ, යම්පේ මැනවින් සකසනලද, සාරසාමා සදහා පූර්වාදන කරනලද, සමතුන් වීසින් මොනොවට වයනලද පහතුරුහුගේ හඬ වල්ගුවේ ද, රජනිය වේද, කමනිය වේද, ප්‍රේමණිය වේද, මදනිය වේද, එපරිද්දෙන් ඒ අලඪකාරවත් දෙවියන්ගේ හඬ වල්ගු වෙයි, රජනිය ද වෙයි, කමනිය ද වෙයි, ප්‍රේමණිය ද වෙයි, මදනිය ද වේ.

වහන්ස, එකල්හි මම ඉදුරන් (දෙඇස්) යටිහුරු කළෙමි, වහන්ස, ඉක්කිති ඒ දෙවතාවෝ ආයා අනුරුද්ධයන් වහන්සේ නො ඉවසන්නාහයි එහි ම අතුරුදහන් වූහ.

වහන්ස, කෙතෙක් ධර්මයන්ගෙන් සමන්වාගත වූ මාගම කායුත් මරණින් මතු මනාපකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ද?

අනුරුද්ධය, ධර්ම අටෙකින් සමන්වාගත මාගම කායුත් මරණින් මතු මනාපකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. කවර අටෙකින් යත්:

1. අනුරුද්ධය, මේ ලොවහි මාගම අභිකාම වූ හිතෙහි වූ අනුකමා ඇති මවුපියෝ අනුකමාද නිසා යම් හිමියකුට දෙත් නම් සිහට පළමු නැගී සිටින්නී පසුව හොචින්නී කුම කෙරෙම දැයි පිළිවිස කරන්නී මනාප හැසිරීම් ඇත්තී ප්‍රියවචන ඇත්තී වෙයි.

2. මව වෙවයි, පියා වෙවයි, මහණබමුණු වෙත්වයි, හිමිනුගේ යම් ඒ ගුරුහු වෙත් නම් ඔවුන් සගනී, ගුරු කෙරෙයි, බුහුමන් කෙරෙයි, පුදයි, වෙත එළැඹියවුන් අස්නෙන් සහ පැනින් පුදයි.

3. යෙ තෙ හතතු අබ්භතතරකමමනනාඋණ්ණාති වා කප්පායාති වා තස් දක්ඛා හොති අනලසා තත්ප්පායාය චිමංසාය සමත්තාගතො අලඬ්ඛාතුං අලං සංචිධාතුං.

4. යො යො හතතු අබ්භතතරො අනෙතො ජනො ද්‍යාති වා පෙසසාති වා කමමකරාති වා තෙසං කතඤ්ච කතතො ජානාති, අකතඤ්ච අකතතො ජානාති, ගිලානකානඤ්ච බලාබලං ජානාති, බාදනීයං හොජනීයඤ්චසස පච්චංසෙන¹ සංචිහජති.

5. යං හතතු ආහරති ධනං වා ධණ්ණං වා ජාහරුපං වා තං ආරතෙඛන ගුණතියා සමපාදෙති තස් ව හොති අධුක්ඛි අපේති අයොණඬි අචිනාසිකා.

6. උපාසිකා ඛො පන හොති බුද්ධං සරණං ගතා, ධම්මං සරණං ගතා, සබ්බං සරණං ගතා.

7. සිලවතී ඛො පන හොති පාණාතිපාතා පටිච්චතා, අදින්නාදුතා පටිච්චතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චතා මුසාවාද පටිච්චතා සුරාමෙරය-මජ්ජමාදට්ඨානා පටිච්චතා.

8. වාගවතී ඛො පන හොති විගතමලමචේජරෙන වෙතසා අගාරං අජ්ඣාචසති මුක්ඛවාගා පයතපාණී වොසසංකරතා යාවයොගා දුනසංචිහාගරා. ඉමෙහි ඛො අනුරුද්ධ, අට්ඨති ධම්මෙහි සමත්තාගතො මාතුකාමො කායසස භෙද පරමිෂ්ටරණා මනාපකාසිකානං දෙව්‍යානං සහව්‍යතං උපපජ්ජතිති.

1. යො නං හරති සබ්බද්‍ය භිව්චං ආතාපි උසුසුකො, තං සබ්බකාමදො² පොසං හත්තාරං නාතිමඤ්ඤති.
2. න වාපි යොසී හත්තාරං ඉසසාවාදෙන රොසයෙ, හතතු ව ගරුතො සබ්බං පතිපුපෙති පණ්ඩිතා.
3. උට්ඨාසිකා³ අනලසා සබ්බහීතපරිජ්ජනා, හතතු මනාපං වරති සම්භතං අනුරකකති.
4. යා ඵලං වත්තති නාරි හතතු ඡන්දවසානුගා, මනාපා නාම තෙ දෙවා⁴ යස් සා උපපජ්ජතිති.

1. පච්චංසෙන - සි.

2. සබ්බකාමගරං, - PTS. සා.

3. උට්ඨාසිකා - මජ්.

4. මනාපකාසිකා දෙවා - සිඞ්. මනාපානාම නා දෙවා - කඤ්ඤි

3. හිමිහුගේ එළලොම් වෙවයි, කපු වෙවයි, යම් ඒ අභ්‍යන්තර කම්මාන කෙනෙක් වෙන් නම් එහි දක්ෂ වුවා අනලස් වුවා, තත්‍රොපාය වීමංසායෙන් (ඒ ඒ කරුණ පිළිබඳ උපායඥනයෙන්) සමන්විත වුවා කටයුතු කිරීමෙහි සංවිධානය කිරීමෙහි සමත් වෙයි.

4. හිමිහුගේ දස්ත්‍ර වෙන්වයි මෙහෙකරුවෝ වෙන්වයි කම්කරුවෝ වෙන්වයි යම් ඒ අභ්‍යන්තර වූ ඇතුළත් ජනයෝ වෙන් නම් ඔවුන් කළ දැ කළ විසිනුත් දනියි, නො කළ දැ නො කළ විසිනුත් දනියි, ගිලනුන්ගෙන් බලාබල දනියි, ඔහු කැපුතු දැත් බුදිය යුතු දැත් කොටස් විසින් සංවිභාග කෙරෙයි.

5. හතීා තෙමේ ධන වෙවයි ධාන්‍ය වෙවයි රත් වෙවයි යමකුත් ගෙනෙයි නම් එය ආරක්ෂායෙන් ගෝපනයෙන් සපයා තබයි. එහිදු බුනි නො වුවා සොර නො වුවා ලොල් නො වුවා නො නසන්නී වෙයි.

6. බුදුන් සරණ ගිය දහම් සරණ ගිය සභුන් සරණ ගිය උවැසි වෙයි.

7. පණ්ඩායෙන් වැළකී, අධිනාදනින් වැළකී, කාමයෙහි මිසභසරින් වැළකී, මුසවායෙන් වැළකී මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් වැළකී සිල් ඇති වෙයි.

8. ක්‍යාගවත් වෙයි, පහ වූ මසුරු මල ඇති සිතින් මිදු ත්‍යාග ඇත්තී දෙවූ අත් ඇත්තී දීමෙහි ඇලුනී යදිනට යොග්‍ය වුවා දනසංවිභාගයෙහි ඇලුනී ගෙහි වෙසෙයි. අනුරුද්ධය, මේ දහම් අටින් සමන්විත මාගම කාබුන් මරණින් මතු මනාපකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට යන්නී යි.

1. යම් පුරුෂයෙක් හැම කල්හි සාතත්‍යකාරී වශයෙන් වැර ඇතියේ උත්සුක වූයේ ඒ මාගම පුස්තෝ වේ ද, ගෙහඹු කැමැති හැම දැ දෙන පුස්තා එ හිමිහු හෙළා නො දක්නී ය.

2. පණ්ඩිත වූ සුඤ්ජන්ති තොමෝ හිමියා ඊෂ්ඨාචාදයෙන් රෝෂ නො කෙරෙයි. හිමියාගේ ගුරු තන්හි සිටි හැම පුදයි.

3. උඤ්ඤාචාර්ය ඇත්තී අලස නො වුවා සඛ්‍යුත කරනලද පිරිවර ජනයා ඇත්තී හිමියාට මන වඩන නියායෙන් හැසිරෙයි. ඉපයූ ධනය රකියි.

4. යම් ස්ත්‍රියක් මෙසේ හිමියාට වත්පුරා ජන්තුචරිතී ව පවත්නී ද භි මනාපකායික දෙවියෝ යම් තැනෙක ද එතැන (නිමොණරතී දෙවිලොව) උපදිනී ය යි.

8. 1. 5. 7

විසාධාමනාපකායික සූතනං.

එකං සමයං භගවා සාවස්ථියං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිභාරමාතු පාසාදෙ. අථ ඛො විසාධා මිභාරමානා -පෙ- එකමනාං හිසිනනං ඛො විසාධං මිභාරමානරං භගවා උතදවොච:

අට්ඨති ඛො විසාධෙ, ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො කායසස භෙද පරමෙරණා මනාපකායිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ විසාධෙ, මාතුගාමො යස්ස මාතෘපිතරො භක්ඛුතො දෙනති, අක්කාමා භිතෙසිතො අනුකම්පකා අනුකම්පං උපාදය, තස්ස භොති පුබ්බුට්ඨායිති පච්ඡානිපාතිති කිංකාරපට්ඨසාවිති මනාපචාරිති පියවාදිති -පෙ- වාගවති ඛො ජන භොති විගතමුලමච්ඡෙරෙන චෙතසා අගාරං දුජ්ඣාවසති දුක්ඛවංගා උයනපාණි වොසසගාරතා යාවයොගා දුතංසං විභාගරතා. ඉමෙහි ඛො විසාධෙ, අට්ඨති ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො කායසස භෙද පරමෙරණා මනාපකායිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජතිති.

1. යො නං හරති සබ්බද නිව්චං ආතාපි උඤ්ඤකො, තං සබ්බකාමදං පොසං භහ්තාරං නාතිමඤ්ඤති.
2. න වාපි සොත්ථි භහ්තාරං ඉසසාවාදෙන රොසයෙ, භක්ඛු ව ගරුතො සබ්බෙ ජතිසුද්දති පණ්ඩිතා,
3. උට්ඨායිකා අනලසා සබ්බගිතපරිජ්ජනා, භක්ඛු මනාපං වරති සමානං අනුරකකිති.
4. යා එවං.වික්කති නාරි භක්ඛු ඡන්දවසානුගා, මනාපා නාම තෙ දෙවා යත්ථ සා උපපජ්ජති.

8. 1. 5. 7

විසාඛාමනාපකායික සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි පූච්ඡාරාම නම් මුට්ඨරාමාපායෙහි වැඩවසන සේක: එකල්හි විසාඛා මිඟර-මාතු... එකත්පසෙක හුන් විසාඛා මිඟරමාතෘවට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක:

විසාඛාවෙනි, දහම් අටෙකින් සමන්වාගත මාගම කාබුන් මරණින් මතු මනාපකායික නම් දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. කවර අටෙකින යත්:

විසාඛාවෙනි, මෙ ලොවහි මාගම, අතීකාම වූ හිතෙහි වූ අනුකම්පා ඇති මා පියෝ යම් හිමියකුට අනුකම්පා නිසා දක්වා දෙත් නම් ඔහට පළමු නැගී සිටින පැසුළු වැදගෙන්නි කුම කරම් දැයි පිළිවිස කරන්නී මනා පැවැතුම් ඇත්ති ප්‍රිය වචන ඇත්ති වෙයි... ත්‍යාග ඇත්ති ද වෙයි. පහ වූ මසුරු මල ඇති සිතින් මිදු ත්‍යාග ඇත්ති දෙනුවට දෙවූ අත් ඇත්ති දන් දීමෙහි ඇලුනි යදනට යෝග්‍ය වූවා දනසංචිභාගයෙහි ඇලුනි ගෙහි වෙසෙයි. යම් විසාඛාවෙනි, මේ දහම් අටින් සමන්වාගත මාගම කාබුන් මරණින් මතු මනාපකායික නම් දෙවියන්ගේ සහභාවයට එළඹේ.

1. යම් පුරුෂයෙක් හැම කල්හි සාතත්‍යකාරී වශයෙන් වැර ඇතියේ උත්සුක වූයේ ඒ මාගම පුස්තෝ වේ ද, ගෙහඹු කැමැති හැමදා දෙන පුස්තා එ හිමිහු හෙළා නො දක්නී ය.

2. පණ්ඩිත වූ සුඤ්ජනී කොමෝ හිමියා ඊෂ්ඨා වාදයෙන් රොෂ නො කෙරෙයි. හිමියාගේ ගුරුතන්හි සිටි හැම පුද්ගලයෙකුට.

3. උද්භ්‍යානවිසාරී ඇත්ති අලස නො වූවා සහභතලද පරිජනායා ඇත්ති හිමියාට මන වඩන නිසායෙන් හැසිරෙයි. ඉපැයූ ධනය රකියි.

4. යම් ස්ත්‍රීයක් මෙසේ හිමියාට වත් පුරා ඡන්දනුවර්ති ව පවත්නී ද, මනාපකායික නම් දෙවියෝ යම් තැනෙක ද, එතැන (නිව්ඤාණරතී දෙවිලොව) ඔ උපදිනී ය.

8. 1. 5. 8

නතුලමාතුමනාපකායික සූතනං

එකං සමයං භගවා භගගසු විහරති සුංසුමාරගිරී¹ භෙසකලා-
වනෙ මීගදමං. අප්ථො නතුලමාතා ගහපතානී යෙන භගවා
නෙත්තපසධ්මම්, උපසංකම්පිනා-පෙ- එකමනං කිසිනං. ථො නතුලමාතරං
ගහපතානී. භගවා එතදවොච:

අට්ඨති ථො නතුලමාතෙ, ධම්මෙති සමනනාගතො මාතුගාමො
කායසා හෙද පරමෙරණං මනාපකායිකානං දෙවානං සභවාතං
උපපජ්ජති. කතමෙති අට්ඨති:

1. ඉධ නතුලමාතෙ, මාතුගාමො යසා මාතෘපිතරොහතතුනො දෙනති
අත්තමා තිතෙසිනො අනුකම්පකා අනුකම්පං උපාදයා. තසා භොති
පුබ්බධ්මාසීති පච්ඡාතිපාතිති කිංකාරපටිසාචිති මනාපවාටිති පියවාදිති.

2. යෙ තෙ භතතු ගරුනො භොතති මාතාති වා පිතාති වා සමණ-
බ්‍රාහ්මණාති වා, තෙ සකකරොති ගරුකරොති මාතෙති පුජෙති.
අභිභාගතෙ ව ආසනොදකෙන පටිපුජෙති.

3. යෙ තෙ භතතු අභිභාතරා කම්මනා උණණාති වා කප්පාසාති වා,
තත් දසා භොති අනලසා, තත්පාසාය වීමංසාය සමනනාගතා
අලංකාතුං අලං සංවිධාතුං.

4. යො යො භතතු අභිභාතරො අනො ජනො දසාති වා
පෙසාති වා කම්මකරාති වා, තෙසං කතඤ්ච කතතො ජානාති, අකතඤ්ච
අකතතො ජානාති, ගිලානකානඤ්ච බලාබලං ජානාති, බාදනියං
භොජනියඤ්ච පච්චංසෙන සංවිහජති.

5. යං භතතු ආහරති ධනං වා ධනඤ්ඤං වා රජනං වා ජාතරූපං වා තං
ආරසෙඛන ග්‍රහනියා සම්පාදෙති, තත් ව භොති අබ්‍රුහති අරේති
අපසාණධී අවිනාසිකා.

6. උපාසිකා ථො පන භොති බුද්ධං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා
සඛිං සරණං ගතා,

7. සීලවතී ථො පන භොති පාණාතිපාතා පටිච්චිතා -පෙ- සුරාමෙරය-
මජ්ජිමාදධ්මානා පටිච්චිතා -පෙ-

1. සුසුමාරගිරි - මහසං.

8. 1. 5. 8

නකුලමාකුමනාපකායික සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හත්ග ජනපදයෙහි සුංසුමාර ගිරියෙහි මාගදය නම් වූ භෙසකලා වනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි නකුලමාතා නම් ගෘහපත්නී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාය, එළඹ... එකත්පස්ව හුන් නකුලමාතා ගෘහපත්තියට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක:

නකුලමාතාවෙනි, දහම් අටෙකින් සමන්වාගත මාගම කාවුන් මරණින් මතු මනාපකායික නම් දෙවියන්ගේ සහභාවයට එළඹේ. කවර අටෙකින් යත්:

1. නකුලමාතාවෙනි, මෙලොවහි ජත්තකාමෝ අත්තිකැමැති වූ හිත කැමැති වූ අනුකම්පා ඇති මායිමෝ අනුකම්පාව නියා යම් භිමියකට දක්වා දෙත් නම් ඔහට පළමු නැගී සිටිනී පැසුර වැදගෝනී කුම කෙරෙමදැයි පුරවුස්නී මනාප හැඳිරුම් ඇත්තී ප්‍රියවචන ඇත්තී වෙයි.

2. මව ය කියා හෝ පියා ය කියා හෝ මහණ බමුණු ය කියා හෝ හතීා හුගේ ගරුකටයුත්තාහු වෙත් නම් ඔවුන් සගන්නී ය, ගරු කරන්නී ය, බුහුමන් කරන්නී ය, පුදන්නී ය, වෙත පැමිණියවුන් අස්නෙන් හා පැනින් පුදන්නී ය.

3. හතීාහුගේ එළලොම වෙවයි කපු වෙවයි යම් ඒ අභ්‍යන්තර කම්පන කෙතෙක් වෙත් නම් එහි දක්ෂ වූවා අනලස් වූවා වෙයි, තත්‍රොපාය-විමංසායෙන් සමන්වාගත වූවා කිරීමට හා සංවිධානයට පොහොසත් වෙයි.

4. හතීාහුගේ දස්හු වෙත් වයි ප්‍රේෂ්‍ය වෙත් වයි කම්කරු වෙත් වයි අභ්‍යන්තර වූ යම් ඒ ඇතුළත් ජන කෙතෙක් වෙත් නම් ඔවුන් කළදා කළ සේ දැනියි. නො කළ දැන් නො කළ සේ දැනියි, ගිලනුන්ගේත් බලාබල දැනියි, කැපුතු දැන් බුදියුතු දැන් කොටස් වීසින් ඔවුනට බෙදයි.

5. හතීාතෙමේ ධනයක් වෙවයි ධාන්‍යයක් වෙවයි රජත වෙවයි ජාතරූප වෙවයි යමක් ගෙන ඒ නම් එය ආරක්ෂායෙන් ගොපනයෙන් සපයයි. එහිදු අඩුනී වූවා නො යොර වූවා නො යොඩ වූවා අවිනාශික වූවා වෙයි.

6. බුදුන් සරණගිය දහම් සරණ ගිය සතුන් සරණ ගිය උවැයි වෙයි.

7. පණිවානයන් වැළකියා... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහලේරින් වැළකියා සිල්වත් වෙයි.

8. වාගවතී ඛො පන හොති, චිග්ගමලච්චේරෙන වෙනසා අගාරං අජ්ඣාට්ඨසති චුක්ඛවාගා පයනපාඤ්ඤා¹ වොස්සග්ගරතා යාවයොගං දනසංචිභාගරතා.

ඉමෙහි ඛො නකුලමානෙ, අට්ඨහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතු-ගාමො කායස්ස හෙද පරමිරණා මනාපකායිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති.

1. යො නං හරති සබ්බද ගිවං ආනාපි උත්සුකො,
තං සබ්බකාමදං පොයං හක්ඛාරං නාතිමඤ්ඤති.
2. න වාපි යොජ්ඣී හක්ඛාරං ඉසසාවාදෙන රොසයෙ,
හතතු ව ගරුතො සබ්බෙ පටිපුපෙති පඤ්ඤිතා.
3. උට්ඨාසිකා අනලසා සබ්බගිතපරිජ්ජනා,
හතතු මනාපං වරති සමග්ගං අනුරක්ඛති.
4. යා එවං ඛික්ඛති නාරී හතතු ඡන්දවසානුගා,
මනාපා නාම තෙ දෙවා යත් යා උපපජ්ජති.

8. 1. 5. 9

පට්ඨමලොකවිජය සුත්තං

එකං සමයං හගවා යාවජ්ඣියං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිඟාරමාතු-පාසාදෙ. අථ ඛො විසාඛං මිඟාරමානා යෙන හගවා තෙනුපසඬකම් -පෙ- එකමන්ත්‍රං නිසින්නං ඛො විසාඛං මිඟාරමාතරං හගවා එතදවොච:

වතුහි ඛො විසාඛෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො ඉධලොක-විජයාය පටිපනෙතො හොති, අයංසා ලොකො ආරඥො හොති. කතමෙහි වතුහි: ඉධ විසාඛෙ, මාතුගාමො සුසංචිතිකම්මනෙතො හොති සබ්බගිත-පරිජ්ජනා, හතතු මනාපං වරති, සමග්ගං අනුරක්ඛති.

1. පයනපාඤ්ඤා - පි, සහ PTS

8. න්‍යාය වත් වෙයි: මුක්තන්‍යාය වූවා දෙවුඅත්ඇත්ති දිලෙහි ඇලුනි යාවනයට යොග්‍ය වූවා ද්‍යාසංචිතායෙහි ඇලුනි පහ වූ මසුරුමල ඇති සිතින් යුතු ව ගිහිගෙහි වෙසෙයි.

නතුලමාතාවෙහි, මේ අට දහමින් යුත් මාගම කාබුන් මරණින් මතු මනාපකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ යයි.

1. යම් පුරුෂයෙක් හැම කල්හි සාත්තාකාරී වශයෙන් වැර ඇතියේ උත්සුක වූයේ ඒ මාගම පුස්තේ වේ ද, ගෙහඹු කැමැති හැම දෑ දෙන පුස්තා ඒ හිමිහු හෙළා නො දක්නී ය.

2. පණ්ඩිත වූ සුඤ්ඤා සේවිකා කොමෝ හිමියා ඊෂ්ඨාචාර්යයෙන් රොෂ නො කෙරෙයි. හිමියාගේ ගුරුතන්හි සිටි හැම පුද්ගලයෙකුට.

3. උත්තරාසියා ඇත්ති අලස නො වූවා සංචාරාභිත පරිජනායා ඇත්ති හිමියාට මන වඩන නියායෙන් හැසිරෙයි, ඉපයූ ධනය රකියි.

4. යම් සේවකයෙක් මෙසේ ගැමියාට වත් පුරා ජනප්‍රියවර්තී ව පවත්නී ද මනාපකායික නම් දෙවියන් යම් තැනෙක්හි ද, ආහාර (නිවැසි) රැක දෙවැලාට) ඔ උපදිනී යි.

8. 1. 5. 9

ප්‍රථමලෝකවිජය සූත්‍රය

එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමුපයෙහි පුළුරාම නම් වූ මුට්ටමාපායෙහි වැඩ වසනසේක. එකල්හි විසාඛා මිහාරමාතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහ... එකක් පසෙක හුන් විසාඛා මිහාරමාතාවට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක:

විසාඛාවෙහි, සතර ධර්මයකින් සමන්වාගත වූ මාගම මෙලොව විජය පිණිස පිළිපත්නී වෙයි, අය විසින් මෙලොව ආරඬ්ඬ වෙයි, කවර සතරෙකින යත්: විසාඛාවෙහි, මෙ ලොවහි මාගම මොනොවට සංවිධාන කරනලද කමානන ඇත්ති වෙයි. සගත් පිරිවර දනා ඇත්ති වෙයි හතීහට මනාව හැසිරෙයි. ඉපයූ දෑ රකී.

1. කථංඤ්ච වීසාදෙ, මාතුගාමො සුසංවීණිකමමනො හොති: ඉධ වීසාදෙ, මාතුගාමො යෙ තෙ හතතු අබ්භන්තරො කමමනො උණ්ණිකි වා කප්පාසාති වා, ඤ්ඤා දක්ඛා හොති අනලසා, තත්තුපායාය වීමංසාය සමනනාගතා අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. එවං ඛො වීසාදෙ, මාතුගාමො සුසංවීණිකමමනො හොති.

2. කථංඤ්ච වීසාදෙ මාතුගාමො සබ්බනිකපටිජනො හොති, ඉධ වීසාදෙ මාතුගාමො යො සො හතතු අබ්භන්තරො අනෙතාජනො ද්වංති වා පෙසාති වා කම්මකරාති වා, තෙසං කතඤ්ච කතනො ජානාති. අකතඤ්ච අකතනො ජානාති, ගීලානකානඤ්ච බලාබලං ජානාති, බාදනීයභොජනීයඤ්ච සා පටිට්ඨෙයන සංවිහරති. එවං ඛො වීසාදෙ, මාතුගාමො සබ්බනිකපටිජනො හොති.

3. කථංඤ්ච වීසාදෙ, මාතුගාමො හතතු මනාපං වරති, ඉධ වීසාදෙ, මාතුගාමො යං හතතු අමනාපාසඛිනං, තං ජීවිතභෙදුපි න අප්පකාචරති. එවං ඛො වීසාදෙ, මාතුගාමො හතතු මනාපං වරති.

4. කථංඤ්ච වීසාදෙ මාතුගාමො සමසනං අනුරක්ඛති, ඉධ වීසාදෙ, මාතුගාමො යං හන්තා ආහරති, ධනං වා ධනඤ්ඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වා, තං ආරාධකින භුක්තියා සමපාදෙති. තස්මි ව හොති අධුක්ඛි අපේනී අසොණධි අවිනාසිකා, එවං ඛො වීසාදෙ, මාතුගාමො සමසනං අනුරක්ඛති. ඉමෙහි ඛො වීසාදෙ, චතුර්ති ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො ඉධ ලොකවිජයාය පටිපන්නො හොති, අයංසා ලොකො¹ ආරද්ධො හෙති.

චතුර්ති ඛො වීසාදෙ, ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො පරලොක-විජයාය පටිපන්නො හොති, පරසකාලොකො ආරද්ධො හොති. කතමෙහි චතුර්ති: ඉධ වීසාදෙ, මාතුගාමො සඤ්ඤා සමපන්නො හොති සීලසමපන්නො හොති, වාගසමපන්නො හොති, පඤ්ඤාසමපන්නො හොති.

5. කථංඤ්ච වීසාදෙ මාතුගාමො සඤ්ඤාසමපන්නො හොති, ඉධ වීසාදෙ, මාතුගාමො සඤ්ඤා හොති, සඤ්ඤාති තථාගතස්ස ඛොධිං ඉතිපිසො හගවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධා විජ්ජාවරණසමපන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දේවමනුසානං බුද්ධො හගවාති. එවං ඛො වීසාදෙ, මාතුගාමො සඤ්ඤාසමපන්නො හොති.

1. අයං සලොකො - සායං අයං ලොකො - මජ්ඣං, viii

1. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම මොනොවට සංවිධාන කළ කම්මානා ඇත්තී වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම හතීහුගේ එළලොව වේවයි කපු වේවයි යම් මේ අභ්‍යන්තර කම්මානා කෙනෙක් වෙත් නම් එහි දක්ෂ වූවා අනලස් වෙයි. තත්‍රොපාය විමුක්තයෙන් සමන්වාගත වූවා කිරීමට හා සංවිධානයට සමත් වෙයි. විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම මොනොවට සංවිධාන කළ කම්මානා ඇත්තී වෙයි.

2. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම සඟන් පිරිවරදනා ඇත්තී වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම හතීහුගේ අභ්‍යන්තර වූ දස්ත්‍ර වෙන්වයි ප්‍රේෂ වෙන්වයි කළුකරු වෙන්වයි යම් අභ්‍යන්තර කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන්ගේ කළ දැත් කළ විසින් දනියි, නො කළ දැත් නො කළ විසින් දනියි, ඤානාත්තේත් බලාබල දනියි, ඔවුන්ට කැපුතු බුද්ධිය යුතු දෑ ද කොටස් විසින් සංවිභාග කෙරෙයි. විසාඛාවෙනි, මෙසේ මාගම සඟන් පිරිවර දනා ඇත්තී වෙයි.

3. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම හතීහට මනාප ව හැසිරෙයි යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම යමක් හතීහට අමනාප යි කියනලද නම් එය දිව් හෙයිනුදු නො කෙරෙයි. විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම හතීහට මනාප ව හැසිරෙයි.

4. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම ඉපයු දෑ රකීද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම හතීහෙම ධනයක් වේවයි ධාන්‍යයක් වේවයි රජතයක් වේවයි ජාතරූපයක් වේවයි යම් ම දයක් උපයා ගෙන ඒ නම් එය ආරක්ෂාවෙන් ගොපනයෙන් සපයා තබයි, එහිදු අඩුකී වූවා අවොර වූවා අශෝශ්ඨ වූවා අවිනාශික වූවා වෙයි. විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම ඉපයු දෑ රකීයි. විසාඛාවෙනි, මේ සිවුදහමින් සමන්වාගත මාගම මෙලොව දිනුමට පිළිපත්තී වෙයි, ඇය විසින් මෙලොව ආරයුගේ වේ.

විසාඛාවෙනි, සතර ධර්මයකින් සමන්වාගත වූ මාගම පරලොව විජය පිණිය පිළිපත්තී වෙයි, ඇය විසින් පරලොව ආරබ්ධ වෙයි, කවර සතරෙකිනි යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම සද්ධාසම්පන්න වෙයි, සිලසම්පන්න වෙයි, වාගසම්පන්න වෙයි, පඤ්ඤාසම්පන්න වේ.

5. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම සද්ධාසම්පන්න වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම ශ්‍රද්ධා ඇත්තී වේද, එ හඟවත් තෙමේ මෙසේ ද මෙසේ ද අර්හත් ය, සමාක් සම්බුද්ධ ය, විද්‍යාවරණ සම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකච්ඡිද ය, අනුභව පුරිසදම්මසාරථී ය, දෙව්මිනිස්තට ශාක්‍යා ය, බුද්ධ ය, හඟවත් ය යි තථාගතයන් වහන්සේගේ සච්ඡෙදාධික හදහා ද, විසාඛාවෙනි, මෙසේ මාගම සද්ධාසම්පන්න වෙයි.

6. කරඤ්චි වීසාදෙ, මාතුගාමො සිලසම්පන්නො හොති: ඉධ වීසාදෙ මාතුගාමො පාණ්ඩුපාතා පටිච්චතා හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමා-දට්ඨානා පටිච්චතා හොති. එවං ඛො වීසාදෙ, මාතුගාමො සිලසම්පන්නො හොති.

7. කරඤ්චි වීසාදෙ, මාතුගාමො වාගසම්පන්නො හොති: ඉධ වීසාදෙ මාතුගාමො වීග්ගමලමථෙවජරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාචසති උක්ඛවාගා පයතපාණී¹ වොසාග්ගරතා යාවයොගා දුතසංචිභාගරතා. එවං ඛො වීසාදෙ, මාතුගාමො වාගසම්පන්නො හොති.

8. කරඤ්චි වීසාදෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති: ඉධ වීසාදෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤාචා හොති -පෙ- එවං ඛො වීසාදෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති. ඉමෙහි ඛො වීසාදෙ, චතුර්ධිමෙවෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො පරලොකච්ඡයාය පටිපන්නො හොති, පරසා ලොකො² ආරඥො හොති.

1. සුසංචිතිතකම්මෙතො සංඛයාතිතපරිජ්ජනා, හතතු මනාපං වරති සම්මතං අනුරක්ඛති.
2. සද්ධා සිලෙන සම්පන්නා වදඤ්ඤා විතථවජරා, නිවුං මග්ගා විජොමෙති සොසානං සම්පරාසිකං.
3. ඉවෙවෙන අට්ඨ ධම්මා ව යසං විජ්ජනති නාටියා, තඤ්ඤි සිලවති. ආහු ධම්මට්ඨං සව්වච්ඡිති.
4. සොළසාකාරසම්පන්නා අට්ඨකපුස්ථාගතා, සා තද්ධි සිලවති උපාසිකා උපපජ්ජති දෙවලොකං මනාපං.

8. 1. 5. 10

දුතියලොකච්ඡය සුත්තං

[සාවඤ්ඤිතං]

චතුර්ධි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො ඉධ ලොකච්ඡයාය පටිපන්නො හොති. අයංසා ලොකො ආරඥො හොති. තතමෙහි චතුර්ධි:

ඉධ භික්ඛව මාතුගාමො සුසංචිතිතකම්මෙතො හොති, සංඛයාතිතපරිජ්ජනො, හතතු මනාපං වරති, සම්මතං අනුරක්ඛති.

1. පයතපාණී, මජ්ඣං.

2. පරලොකො, - මජ්ඣං.

විසාඛාවෙනි, මාගම කෙසේ සිලසම්පන්න වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙ ලොවහි මාගම ප්‍රාණසාතයෙන් වැළැකුණි වේ ද,... මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙන් වැළැකුණි වේ ද, විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම සිලසම්පන්න වෙයි.

විසාඛාවෙනි, කෙසේ මාගම වාගසම්පන්න වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම පහවූ මසුරුමල ඇති සිතින් මුත්තකාය වූවා දෙවූ අත් ඇත්ති දීමෙහි ඇලුණි යාවනයට යොග්‍ය වූවා දන් බෙදීමෙහි ඇලුණි ගිහිගෙයි වෙසේ ද, විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම වාගසම්පන්න වෙයි.

විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම පඤ්ඤාසම්පන්න වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම ප්‍රඥාවන් වේ ද,... විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම පඤ්ඤාසම්පන්න වෙයි. විසාඛාවෙනි, මේ සිවුදහමින් සමන්වාගත මාගම පරලොකවිජය වර්ණය පිළිපත්ති වෙයි. ඇය විසින් පරලොව ආරාධන කරන ලද්දේ වේ යයි.

1. ස්ත්‍රියක් මොනොවට සංවිධානය කරනලද කම්මාන ඇත්ති, මොනොවට සගත් පිරිවර ජනයා ඇත්ති හතීහුගේ මනාපයට අනුව හැසිරෙයි ද, සපයන ලද ධනය රකියි ද,

2. ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ශීලයෙන් සමන්වාගත වූවා යදියන්ගේ වදන් දන්ති පහවූ මසුරුමල ඇත්ති සාමාරාධික සුබදයක මාර්ග සතකයෙන් පිරිසිදු කෙරෙයි ද,

3. මේ අභිධම්මයේ යම් ස්ත්‍රියකට වෙත් නම් ඔ දහමහි පිහිටි සත්‍යවාදී සිල්වතියකැයි කිහු.

4. සොළසාකාර සමන්වාගත වූ ද අෂටධග සමන්වාගත වූ ද ඵලද්‍ර සිල්වත් ඒ උච්ඡිස මනාපකායික දෙවලොවට පැමිණේ යයි.

8. 1. 5. 10

දෙවැනි ලොව්ජය සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන සි]

මහණෙනි, සිවුදහමෙකින් යුත් මාගම මෙලොව විජය වර්ණය පිළිපත්ති වෙයි. ඇය විසින් මෙලොව ආරාධි වෙයි, කවර සිවුදහමෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි මාගම මොනොවට සංවිධානය කරන ලද කම්මාන ඇතිසේ වෙයි, සගත් පිරිවර ජනයා ඇත්තේ වෙයි, හතීහුගේ මනාපයට හැසිරෙයි, සපයනු ලැබූ දෙය රකියි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. මහණෙනි, කෙසේ මාගම මොනොවට සංවිධානය කරනලද කම්මාන ඇත්තී වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවහි මාගම යම් ඒ හතී: හුගේ අභ්‍යන්තර කම්මානද... මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම මොනොවට සංවිධානය කරනලද කම්මාන ඇත්තී වෙයි.

2. මහණෙනි, කෙසේ මාගම සහත් උරිජනයා ඇති වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම යම් ඒ හතී: හුගේ අභ්‍යන්තර ඇතුළත් ජනයා... මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම සහත් පිරිවර ජනයා ඇත්තී වේ.

3. මහණෙනි, කෙසේ මාගම හතී: හුගට මනාප සේ හැසිරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම හතී: හුට අමනාප සංඛ්‍යාත යමක් වේ ද, එය ජීවිත හෙතුයෙනුදු නො ඉක්මවයි. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම හතී: හුගට මනාප සේ හැසිරෙයි.

4. මහණෙනි, කෙසේ මාගම සපයන ලද්ද අනුරක්ෂණය කෙරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම සිංහිමී යමක් ගෙන ඒ නම්... මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම සපයා ගෙන එන ලද්ද අනුරක්ෂණය කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙ සිවුදහමින් සමන්වාගත මාගම මෙලොව විජය පිණිස පිළිපත්තී වෙයි. ඇය විසින් මෙලොව ද ආරබ්ධ වෙයි.

මහණෙනි, සිවුදහමෙකින් සමන්වාගත මාගම පරලෝක විජය පිණිස පිළිපත්තී වෙයි. ඇය විසින් පරලෝව ආරබ්ධ වූයේ වෙයි. කවර සිවු දහමකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි මාගම සද්ධාසම්පන්න වෙයි, සිලසම්පන්න වෙයි, වාගසම්පන්න වෙයි, පඤ්ඤාසම්පන්න වෙයි.

5. මහණෙනි, කෙසේ මාගම සද්ධාසම්පන්න වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවහි මාගම සද්ධා ඇත්තී වෙයි... මහණෙනි, මෙසේ මාගම සද්ධාසම්පන්න වෙයි.

6. මහණෙනි, කෙසේ මාගම සිලසම්පන්න වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම ප්‍රාණසානයෙන් වැළැකුණි වෙයි... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙන් වැළැකුණි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මාගම සිලසම්පන්න වෙයි.

7. කථංඤා භික්ඛවෙ, මාතුගාමො වාගසම්පන්නො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ, මාතුගාමො විගතමලලිච්චෝජරෙන චේතසා අගාරං අරක්ඛාවසති පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො වාගසම්පන්නො හොති.

8. කථංඤා භික්ඛවෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤවා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති.

ඉදංගි ඛො භික්ඛවෙ, චතුරි ධර්මං සමන්නාගතො මාතුගාමො පරලොකච්ඡයා පටිපන්නො හොති. පරස්ස ලොකො ආරදෙධා හොතිති.

1. සුඤ්චිහිතකල්පණා සංඛතීතපරිජනා,
භතතු මනාපං වරති සමහතං අනුරක්ඛති.
2. සද්ධාසිලෙන සම්පන්නා වදඤ්ඤා විතමච්ඡරා,
නිව්චං මහං විමසාධෙති සොඤානං සම්පරාසිකං.
3. ඉදංවචනෙ අට්ඨමම්මා ව යසා විජ්ජනී නාරියා,
තස්ස සිලවති ආහු ධර්මධං සම්මවාදිති.
4. සොළසාකාරසම්පන්නා අවික්ඛප්පසමාගතා,
සා තාදිසි සිලවති උපාසිකා උපජ්ජති දෙවලොකං මනාපනී

උපොසථවගෙහා පඤ්ඤමො.

කත්තුද්දනං:

සංඛිතො විසංක විසාඛෙ වාසෙට්ඨො ඛොර්ඤාස පඤ්ඤමං
අනුරුධ පුත විසාඛෙ නතුලා ඉධ ලොකිකා¹ දෙති.

පට්ඨමො පණ්ණාසකො*

1. ලොකියා - පිටු. *පණ්ණාසකං පට්ඨමං - පිටු.

7. මහණෙනි, කෙසේ මාගම වාග්‍යමානන වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම පහවූ මසුරුමලින් යුත් සිතින්... ගිහිගෙයි වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මාගම ත්‍යාගස්මානන වෙයි.

8. මහණෙනි, කෙසේ නම් මාගම ප්‍රඥාසමානන වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවහි මාගම ප්‍රඥාවත් වෙයි.... මහණෙනි, මෙසේ විනාහි මාගම ප්‍රඥාසමානන වේ.

මහණෙනි, මේ සිවුදහමින් සමන්වාගත මාගම පරලෝක විජය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. ඇය විසින් පරලොව ඇරයුරා වේ යයි.

1. මොනොවට සංවිධාන කරනලද නම්භාන ඇත්තී මොනොවට සගත් පිරිවරජනයා ඇත්තී හතීහුගේ මනාපයට අනුව හැසිරෙයි, සපයනලද ධනය රකියි.

2. ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ශීලයෙන් සමන්විත වූවා යදියන්ගේ වදන් දන්නී පහවූ මසුරුබව ඇත්තී සාමපරාධික සුඛදයක මාරිය සකනගෙන් පිරිසිදු කෙරෙයි.

3. මේ අෂ්ටධර්මයෝ යම් සත්‍රියකට වෙන් නම් ඔදහමහි පිහිටි සත්‍යවාදී සිල්වතියකැයි කීහු.

4. සොළසාකාර සමන්වාගත වූ ද අට්ඨකසමන්වාගත වූ ද එහිදු සිල්වත් ඒ උච්ඡිය මනාපකායික දෙවලොව උපදී යයි.

පස් වැනි උපෝසථ වර්ගයයි.

එහි උඤ්ඤා:

සංවිධාන (අට්ඨකපොසථ) සූත්‍රය, චිත්ත අට්ඨකපොසථ සූත්‍රය, විසාමුපොසථ සූත්‍රය, වාසෙට්ඨ උපොසථ සූත්‍රය, බොජ්ඣුපොසථ සූත්‍රය, අනුරුද්ධ මනාපකායික සූත්‍රය, විසාඛා මනාපකායික සූත්‍රය, නකුලමාතුමනාපකායික සූත්‍රය, ලෝකවිජය සූත්‍ර දෙක දැයි මෙහි සූත්‍ර දෙයෙකි.

පුරම පණ්ණාසක යි.

දුතියො පණ්ණාසකො

6. ගොතමිවගෙගා

8. 2. 6. 1

ගොතමි සුතනං

එකං සමයං හගවා සකෙකපු වහරති කපිලවත්ථසමී. නිග්ගොඤ්ඤාමො. අථ ටො මහාපජාපතී ගොතමී යෙන හගවා තෙත්තපසධකමී, උපසධකමීඤ්ඤා හගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධිතා ටො මහාපජාපතී ගොතමී හගවන්තං එතදවොච:

සාධු හතෙන, උභෙය්‍ය මාතුගාමො තපාගතපථවෙදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්‍යාති.

අලං ගොතමී, මා තෙ රුළුමී මාතුගාමස්ස තපාගතපථවෙදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්‍යාති.

දුතියමි ටො මහාපජාපතී ගොතමී හගවන්තං එතදවොච: සාධු හතෙන, උභෙය්‍ය මාතුගාමො තපාගතපථවෙදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්‍යාති.

අලං ගොතමී, මා තෙ රුළුමී, මාතුගාමස්ස තපාගතපථවෙදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්‍යාති.

තතියමි ටො මහාපජාපතී ගොතමී හගවන්තං එතදවොච: සාධු හතෙන, උභෙය්‍ය මාතුගාමො තපාගතපථවෙදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්‍යාති.

අලං ගොතමී, මා තෙ රුළුමී, මාතුගාමස්ස තපාගතපථවෙදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්‍යාති.

අථ ටො මහාපජාපතී ගොතමී න හගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස තපාගතපථවෙදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්‍යාති. දුතියො දුඤ්ඤා අසුමුට්ඨි රුදමානා හගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකමිණං කඤ්ඤා පකාමී.

6. ගෞතමීවර්ගිය

8. 2. 6. 1

ගෞතමී සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයෙහි කපිලවත්ථු සමීපයෙහි නිග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මහාප්‍රජාපතීගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාය, එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියා. එකත්පසෙක සිට ගත් මහාප්‍රජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළා ය:

වහන්ස, මාගම තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබන්නේ නම් මැනැවැයි.

ගෞතමීය, කම් නැත. තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්මචිනයෙහි ගිහි ගෙන් නික්ම මාගමගේ අනගාරිය පැවිද්ද තොපට රිසි නො වෙව යි.

දෙවන වටත් මහාප්‍රජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළා ය: වහන්ස, තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්මචිනයෙහි මාගම ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය සංඛ්‍යාත පැවිද්ද ලබන්නේ නම් මැනැවැයි.

ගෞතමීය, කම් නැත. තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්ම චිනයෙහි ගිහි ගෙන් නික්ම මාගමහුගේ අනගාරිය පැවිද්ද තොපට රිසි නො වෙවා යි.

තෙවන වටත් මහාප්‍රජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළා ය: වහන්ස, මාගම තථාගත ප්‍රවීදිත ධර්මචිනයෙහි අනගාරිය පැවිද්ද ලබන්නේ නම් මැනැවැයි.

ගෞතමීය, කම් නැත. තොපට තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්මචිනයෙහි මාගමගේ අනගාරිය පැවිද්ද රිසි නො වෙව යි.

දුක්ඛිනි මහාප්‍රජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගමට තථාගත ප්‍රවීදිත ධර්මචිනයෙහි අනගාරිය පැවිද්ද නො අනුදත්තා සේනා යි දුක් අත්ති නො සතුටු සිතැත්ති කුසුළු පිරි මුහුණැත්ති හඬනැති භාග්‍යවතුන් වැඳ පැදැහුණු කොට බැහැර ගියා ය.

අට්ඨ ඛො භගවා කපිලවත්ථිසීං යථාභිරක්ඛා චිහරිතො යෙන වෙසාලී තෙන වාරිකං පකකාමී. අනුපුට්ඨෙන වාරිකං වරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා වෙසාලියං චිහරති භොවනෙ කුටාගාරසාලායං.

අට්ඨ ඛො මහාපජාපති ගොතමී කෙසෙ ඡෙදලෙඤා කායායාති වසාති අච්ඡාදෙඤා සච්ඡෙදාති සාතියාතිහි සඤ්ඤා යෙන වෙසාලී තෙන පකකාමී. අනුපුට්ඨෙන යෙන වෙසාලී මහාවනෙ කුටාගාරසාලා තෙතුවසංසිද්ධමි.

අට්ඨ ඛො මහාපජාපති ගොතමී සුනෙහි පාදෙහි රජොක්ඛණ්ණෙන ගහෙන්න දුක්ඛි දුමුතො අසසුමුට්ඨි රුදමානා ඛේඨාරකොට්ඨකෙ අට්ඨාසී, අද්දසා ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ මහාපජාපතිං ගොතමී. සුනෙහි පාදෙහි රජොක්ඛණ්ණෙන ගහෙන්න දුක්ඛි දුමුතං අසසුමුට්ඨි රුදමානං ඛේඨාර කොට්ඨකෙ ධිනං, දිස්සාන මහාපජාපතිං ගොතමී ඵතදවොච:

කිංහු ඤාං ගොතමී, සුනෙහි පාදෙහි රජොක්ඛණ්ණෙන ගහෙන්න දුක්ඛි දුමුතො අසසුමුට්ඨි රුදමානා ඛේඨාරකොට්ඨකෙ ධිතාති?

තථා හි පන ගතෙන ආනන්ද, න භගවා අනුජානාති මාතුගාමියා තථාගතස්සවෙදිකෙ ධම්මචිත්තයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

තෙන හි ගොතමී, ඉට්ඨෙ තථා! හොති, යාචාහං ගඟවන්තං යාචාමි මාතුගාමියා තථාගතස්සවෙදිකෙ ධම්මචිත්තයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අට්ඨ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙතුවසංසිද්ධමි උපසංසිද්ධමිඤා ගඟවන්තං අභිවාදෙඤා ඵකමන්තං නිසිද්දි, ඵකමන්තං නිසිද්ධන්තං ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ ගඟවන්තං ඵතදවොච:

“ඵසා ගතෙන, මහාපජාපති ගොතමී සුනෙහි පාදෙහි රජොක්ඛණ්ණෙන ගහෙන්න දුක්ඛි දුමුතො අසසුමුට්ඨි රුදමානා ඛේඨාර කොට්ඨකෙ ධිනං, න ගඟවා අනුජානාති මාතුගාමියා තථාගතස්සවෙදිකෙ ධම්මචිත්තයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති”.

1. මුහුත්තං ඉට්ඨෙ තථා-වූ පාළි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපිලවස්තුවෙහි කැලේ තාක් කල් වැස වෙසාලිය බලා වාරිකාවට පිටත්ව වැඩි සේක. අනුපිළිවෙළින් සැරිසරන සේක් වෛශාලියට වැදගත් සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසාලියෙහි මහාවනයෙහි වූ කුටාගාර ශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි මහාපරාජනී ගෞතමී කෙස් බහවා කසාවත් හැඳ බොහෝ සැහැසුන් හා සමඟ වෙසාලිය බලා පිටත් වූ, අනුපිළිවෙළින් වෙසාලියෙහි මහාවනයෙහි කුටාගාරශාලාවට එළඹියා ය.

ඉක්බිති මහාපරාජනී ගෞතමී ඉදිමුණු පයින් රජස් වැකි සිරුරින් යුතුව දුක් ඇත්තී දෙමනස් ඇත්තී කඳුළු පිරි මුහුණැත්තී හඬන්නී බිහි දෙර කොටුවෙහි සිටියා ය. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ඉදිමුණු පයින් රජස් වැකි සිරුරින් දුක් ඇති දෙමනසින් යුත් කඳුළු පිරි මුහුණැතිව හඬනා බිහි දෙර කොටුවෙහි සිටි මහා පරාජනී ගෞතමීය දුටහ. දක මහාපරාජනී ගෞතමීයට තෙල කරුණ කීහ:

ගෞතමීය, කවර හෙයින් තෙපි ඉදිමුණු පයින් හා රජස් වැකි සිරුරින් යුක්ත වූවා දුක් ඇත්තී දෙමනස් ඇත්තී කඳුළු පිරි මුහුණැත්තී හඬන්නී බිහිදෙර කොටුවෙහි සිටිය වූ ද?

වහන්ස ආනන්දයෙනි, එසේ මැයි; භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තථාගත ප්‍රවිදිත වූ ශාසනයෙහි මාගමට ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද නො අනුදත්තා සේකැ යි.

ගෞතමීය, එසේ වී නම් තථාගත ප්‍රවිදිත ධර්මවිනයෙහි මාගමක්හට රිහිනගන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද හඟවතුන් අතින් මම යම් තාක් යදිම් ද, ඒතාක් මෙහි ම වෙච්.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළකළහ:

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගමට තථාගත ප්‍රවිදිත ශාසනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද නො අනුදත්තා සේකැයි තෙල මහාපරාජනී ගෞතමී තොමෝ ඉදිමුණු පයින් රජස් වැකි සිරුරින් යුතුව දුක් ඇත්තී දෙමනස් ඇත්තී කඳුළුපිරි මුහුණැත්තී හඬන්නී බිහිදෙර කොටුවෙහි සිටියා ය.

සාධු භනෙන, ලභයා මාතුගාමො තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති."

අලං ආනන්ද, මා තෙ රුව්චි මාතුගාමස්ස තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

දුතියමි ඛො- පෙ- තතියමි ඛො ආයස්මා ආනන්ද භගවතං එතදවොච: "සාධු භනෙන, ලභයා මාතුගාමො තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති."

අලං ආනන්ද, මා තෙ රුව්චි මාතුගාමස්ස තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අථ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදභොසි: න භගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජං. යනනුනාභං අකුසලානි පරියායෙන භගවතං යාවෙය්‍යං මාතුගාමස්ස තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්ද භගවතං එතදවොච; භබ්බො නු ඛො භනෙන, මාතුගාමො තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජා යොනාපනතිඵලං වා සක්කගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තඵලං වා සච්ඡිකාතුන්ති?

භබ්බො ආනන්ද මාතුගාමො තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජා යොනාපනතිඵලමි සක්කගාමිඵලමි අනාගාමිඵලමි අරහත්තඵලමි සච්ඡිකාතුන්ති.

සථෙ භනෙන, භබ්බො මාතුගාමො තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජා යොනාපනතිඵලමි - පෙ - අරහත්තඵලමි සච්ඡිකාතුං, බහුකාරා' භනෙන, භික්ෂුපජානී ගොතමී භගවතො මාතුච්ඡා ආපාදිකා පොසිකා, භගවතං ජනෙතති යා කාලකතාය* එකස්ස පායෙසි.

සාධු භනෙන, ලභයා මාතුගාමො තථාගතස්සවේදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

සථෙ ආනන්ද, භික්ෂුපජානී ගොතමී අට්ඨගරුධමෙම පතිගණ්ඨාති, සාවස්සා ගොතු උපසම්භද්ධ.

1. බහුපකාරා - වූ පාළු මජ්ඣං-යායා

2. කාලඛකතාය - මජ්ඣං.

වහන්ස, මාගම තථාගතප්‍රවීදින ශාසනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම
අනගාරිය පැවිද්ද ලබනු නම් මැනැවි."

ආනන්දය, කම් නැත. මාගමට තථාගතප්‍රවීදින ශාසනයෙහි ගිහි
ගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද තම රිසි නො වේව යි.

දෙවන වටය ... තෙවන වටය ආයුෂ්මත් අනතුරු තෙරණුවෝ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ: "වහන්ස, මාගම තථාගතයන්
වහන්සේ වීසින් පහද ප්‍රකාශ කරන ලද ධර්මචිනයෙහි (ශාසනයෙහි)
ගිහි ගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබන්නේ නම් මැනැවි" යි.

ආනන්දය, කම් නැත: මාගමට තථාගතප්‍රවීදින ධර්මචිනයෙහි
ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද තම තහමක් රැස්නෙව යි.

එසේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවනට තෙල සිත විය: භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ මාගමට තථාගතප්‍රවීදින ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම
අනගාරිය පැවිද්ද නො අනුදන්නා සේක. මම අත් අයුරෙකිනුදු තථාගත
ප්‍රවීදින ධර්මචිනයෙහි මාගමට ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද
බුදුන් යදනෙම මනාමැ නු.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
තෙල සැලකළහ: වහන්ස, මාගම තථාගතප්‍රවීදින ධර්මචිනයෙහි
ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්දට පැමිණ සොවත්පල හෝ සෙදගැමි
පල හෝ අනගැමිපල හෝ රහත්පල හෝ පසක් කරන්නට භව්‍ය වේ දැයි?

ආනන්දය, මාගම තථාගතප්‍රවීදින ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම
අනගාරිය පැවිද්දට පැමිණ සොවත්පල හා සෙදගැමිපල හා අනගැමි
පල හා රහත්පල හා පසක් කරන්නට භව්‍ය වේ යි.

ඉදින් වහන්ස, මාගම තථාගතප්‍රවීදින ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන්
නික්ම පැවිද්දට පැමිණ සොවත්පල හා ... රහත්පල හා පසක්
කරන්නට භව්‍ය වේ නම්, වහන්ස, මහාප්‍රජාපතී ගෞතමී භගවත්නට
බොහෝ වහල් වුව, සුඵමවු ය, අත් පා වැඩු ය, පෝෂණය කළා ය.
මැණියන් කළුරිය කරත් ම භගවත්නට කිරි පෙවු ය.

වහන්ස, මාගම තථාගතප්‍රවීදින ධර්මචිනයෙහි අනගාරිය පැවිද්ද
ලබන්නේ නම් මැනැවි.

ආනන්දය, ඉදින් මහාප්‍රජාපතී ගෞතමී අස්මට දුරුධර්මයන් පිළි
ගන්නී නම් ඇයට එම උපසම්පද වේවා යි.

1. “වසංසතුපසම්පන්නාය භික්ෂුනියා තද්දුපසම්පන්නාය භික්ෂුනො අභිවාදනපඤ්චානඅඤ්ථිකම් සාමීචිතම් කත්තං. අයමි ධම්මො සක්කන්තා ගරුකන්තා¹. මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමතියො.

2. න භික්ෂුනියා අභික්ෂුකෙ ආවාසෙ වසං උපගතං. අයමි ධම්මො සක්කන්තා ගරුකන්තා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමතියො.

3. අනිකුමාසං භික්ෂුනියා භික්ෂුකං තො දෙවධම්මො පච්චාසිංසි-
තං. උපොසථපුට්ඨකඤ්ඤි ඔවදුපසංකමනඤ්ඤි. අයමි ධම්මො සක්කන්තා ගරුකන්තා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමතියො.

4. වසං චුන්තාය භික්ෂුනියා උගතො සංඛ්‍යා නිඛි යානෙහි පවාරෙතං. දිංඤාන සුතෙන පටිසංකාය. අයමි ධම්මො සක්කන්තා ගරුකන්තා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමතියො.

5. ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නාය භික්ෂුනියා උගතො සංඛ්‍යා පක්ඛමානං වරිතං. අයමි ධම්මො සක්කන්තා ගරුකන්තා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමතියො.

6. දො වසානි ඡස්ස ධම්මෙස්ස සිකංචිකං. සිකමානාය උගතො සංඛ්‍යා උපසම්පද පරියෙසිතං. අයමි ධම්මො සක්කන්තා ගරුකන්තා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමතියො.

7. න කෙනච්චි පරියායෙන භික්ෂුනියා භික්ෂු අකෙකාසිතං. පරි-
භාසිතං. අයමි ධම්මො සක්කන්තා ගරුකන්තා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමතියො.

8. අජ්ඣතං ආනන්ද, ඔවටො භික්ෂුනීනං භික්ෂුස්ස වචනපථො, අනොවටො භික්ෂුනං භික්ෂුනීස්ස වචනපථො. අයමි ධම්මො සක්කන්තා ගරුකන්තා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමතියො.”

සථෙ ආනන්ද, මහාපජාපතී භොතමී ඉමෙ අට්ඨගරුධම්මෙ පති-
ගණ්ඨානී, සාවසා භොතු උපසම්පදති.

1. ගරුකන්තා, [ම ෪ සං,

1. “උපසපත් සියක්වස් ඇති මෙහෙණ වීසිනුදු උදිත උපසපත් මහණක්හට අභිවාදන, ප්‍රත්‍යක්‍ෂාන, අඤ්ඤාචාරම, සාම්මිකාරම කළ යුතු ය. මෙ දහමත් සකසා ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහිමියෙන් නොයික්ම විය යුතු.

2. මෙහෙණ වීසින් ඔවා දෙන මහණක්හු නැති ආවාසයෙහි වස් නො උළඹිය යුතු. මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවි හිමියෙන් නොයික්ම විය යුතු.

3. අධිමසක් පාසා මෙහෙණ වීසින් බික් සහන කෙරෙන් පෙහෙවස් පිළිවිසුම ය, ඔවා පිණිය ඵලාශ්‍රමිය යන දහමහු දෙදෙන කැමති විය යුතු වහ. මෙ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්ම විය යුතු.

4. වස් වූයු මෙහෙණ වීසින් උභතො සඛ්‍යා කෙරෙහි දැකීමෙන්, ඇසීමෙන්, පරිසඛ්‍යායෙන් යන තුන් තැනෙකින් පැවරිය යුතු ය. මෙ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්ම විය යුතු.

5. ගරුඇවැත් අවන් මෙහෙණ වීසින් උභතොසඛ්‍යා කෙරෙහි පක්ෂමානත් පිරිය යුතු ය. මෙ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්මවිය යුතු.

6. දෙවසක් දහම සයෙක හික්වුණු ශික්ෂා ඇති සික්ඛානාව වීසින් උභතොසඛ්‍යා කෙරෙහි උපසම්පත් සෙවිය යුතු. මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහිමියෙන් නොයික්ම විය යුතු.

7. කිසි කරුණෙකිනුදු මෙහෙණ වීසින් මහණ ආත්‍රාණ පරිත්‍රාණ නොකට යුතු. මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහිමියෙන් නොයික්ම විය යුතු.

8. ආනඤ්ඤා, අද පටන් කොට මහණුන් කෙරෙහි මෙහෙණන්ගේ (අවවාදනුශාසන ධර්ම කරා සඛ්‍යාන) වචනපථය වැඩිණි, මහණුන්ගේ වචනපථය මෙහෙණන් කෙරෙහි නො වැඩිණි. මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්ම විය යුතුය.”

ආනඤ්ඤා, ඉදින් මහාපජාපතී ගෞතමී මේ අෂ්ට ගුරු ධර්මය පිළිගන්නී නම් ඇයට උපසම්පත් ථයම වෙයි.

අර්ධො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො සන්තීතො ඉමෙ අට්ඨගරුධමෙම උග්ගතො යෙන මහාපජාපති ගොතමී තෙනුපසඬාමී උපසඬාමීතා මහාපජාපතිං ගොතමීං එතදවොච.

සචෙ ඛො තිං ගොතමී, අට්ඨගරුධමෙම පතිගණ්ඤ්ඤායාසි, සාච තෙ භවිසුති උපසම්පදා.

වසසතුපසමපන්නාය භික්ඛුනියා තදුනුපසමපන්නාසා භික්ඛුනො අභිවාදනපච්චිධානද ඤාලිකමමසාමීවිකමං කතංඛං. අයමපි ධම්මො සක්කතො ගරුකතො මානෙතො පුජෙතො යාවජීවං. අනතික්කමනියො -උප-දජ්ජතග්ගෙ ඔවමො භික්ඛුනීනං. භික්ඛුසු වචනපථො, අනොචමො භික්ඛුනං. භික්ඛුනීසු වචනපථො. අයමපි ධම්මො සක්කතො ගරුකතො මානෙතො පුජෙතො යාවජීවං. අනතික්කමනියො.

සචෙ ඛො තිං ගොතමී, ඉමෙ අට්ඨගරුධමෙම පතිගණ්ඤ්ඤායාසි, සාච තෙ භවිසුති උපසම්පදා.

සෙයැරාමි හතෙක ආනන්ද, ඉතී වා පුරිසො වා දහරො දූවා මණ්ඩනකජාතිකො පිසං නභානො උසලමාලං වා වසයිකමාලං වා අභිමුක්ඛමාලං වා ලභිතා උගොති හතෙති පටිග්ගතො යෙන උග්ගතමෙම ඩරස්සීං පතිට්ඨාපෙයා¹ ඵමමෙව ඛො අනං හතෙක, ඉමෙ අට්ඨ ගරුධමෙම පතිගණ්ඤ්ඤාමී යාවජීවං. අනතික්කමනියෙති.

අර්ධො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන භග්වා තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීතා භවිතං අභිවාදෙතො එකමනං නිද්දි, එකමනං නිසිදෙතො ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතං එතදවොච:

පටිග්ගතො හතෙක, මහාපජාපතියා ගොතමියා අට්ඨ ගරුධමො යාවජීවං. අනතික්කමනියාති.²

සචෙ ආනන්ද, නාලභිසා³ මාතුගාමො තථාගතසංචේදිනෙ ධාම වීනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජං, ඒරට්ඨිතිකං ආනන්ද, බ්‍රහ්මචරියං අභවිසා, වසසහසාදමෙව සඤ්ඤාං පතිට්ඨාපෙයා, යතො ව ඛො ආනන්ද, මාතුගාමො තථාගතසංචේදිනෙ ධාම වීනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, නද්ධි ආනන්ද, බ්‍රහ්මචරියං චීරට්ඨිතිකං භවිසාති, පඤ්ඤා-වද්ධි ආනන්ද, වසසතාති සඤ්ඤාමො යසාති.

1. පඨිට්ඨාපෙයා-වු පා.

2. අට්ඨගරුධමො. උපසමපන්නා භගවතො මාතුගාමී - වූ පා

3. නාලභිසා - වූ පා.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ හඟවතුන් හමුයෙහි මේ අෂ්ට ගුරුධර්මයන් ඉගෙන මහාපජාපතී ගෞතමීය වෙත එළඹියහ. එළඹ මහාපජාපතී ගෞතමීයට තෙල කීහ:

ගෞතමීය, ඉදින් තෙපි අෂ්ටගුරුධර්මයන් පිළිගන්නවු නම් තොපට උපසප්පව එම වෙයි.

උපසපත් සියක් වස් ඇති මෙහෙණ වීසින් එදින උපසපත් මහණ හට අභිවාදන ප්‍රත්‍යස්ථාන, අඤ්ඤාලිකර්ම සාමීච්ඡිකර්ම කළ යුතු ය. මේ දහම ද සකස් කොට, ගුරු කොට, බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහි-මීයෙන් නො ඉක්මවියයුතු අද පටන් කොට මෙහෙණන්ගේ වචනපථය මහණුන් කෙරෙහි වැසිණි. මහණුන් ගේ වචනපථය මෙහෙ-ණන් කෙරෙහි නො වැසිණි, මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහිමීයෙන් නොයික්මවිය යුතු ය,

ගෞතමීය, ඉදින් තෙපි මේ අෂ්ට ගුරු ධර්මයන් පිළිගන්නවු නම් තොපට උපසප්පව එම වන්නේ ය.

වහන්ස ආනන්දයෙනි, යම් සේ තුරුණු වූ යොවුන් බවට පත් සැරසුම් සැහැවී කොට ඇති ඔවුයක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ හිස් සැනැහුයේ උසුල් මල්දමක් වෙව් යි සමන්මල්දමක් වෙව් යි යොහොඹුමල්දමක් වෙව් යි ලැබගෙන දෙ අතීන් පිළිගෙන උක්කමාඛ්‍යය වූ සිරස්හි පිහිටුවන්නේ වෙද, වහන්ස, උපරිදි ම මේ දිවිහිමීයෙන් නොඉක්මවිය යුතු මේ අෂ්ට ගුරු ධර්මයන් පිළිගනිමි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේවැද එකත් පසෙක හුන්හ. එකත්-පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ:

වහන්ස, මහාපජාපතී ගෞතමීය වීසින් දිවිහිමීයෙන් නො ඉක්මිය යුතු අෂ්ටගුරු ධර්මයෝ පිළිගන්නා ලදහ යි.

ආනන්දය, ඉදින් මාගම තපාගතප්‍රවීදිත ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද නො ලැබූ නම්, ආනන්දය සස්න විරස්ථිතික විය. (අධිගම) සංකාර්මය වෛසභසුයක් ම සිටුනේ ය. ආනන්දය, යම් හෙයකින් මාගම තපාගතප්‍රවීදිත ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම සස්නට වැදගත්කීද, ආනන්දය, දැන් බ්‍රහ්මවයභිය විරස්ථිතික නො වෙ. ආනන්දය, දැන් (අධිගම) සංකාර්මය පස්වාසියක් ම සිටුනේ ය.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, යානී කානිචී කුලානි බහුකිත්ථිකානි¹ අප්පුරිස-
කානී, තානී සුප්පධංසියානී භොන්ඤ්චොරෙහි කුමහජෙන්නකෙහි. එවිමෙව
ඛො ආනන්ද, යස්මිං ධම්මචිතයෙ ලහති මාතුගාමො අගාරස්මා අනගාරියං
පබ්බජ්ජා, න තං බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං භොති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, සමපනෙන සාලිකෙක්ඛන්ත සෙතට්ඨිකා නාම
රොගජාති තිප්පති, එවං තං සාලිකෙක්ඛන්තං න චිරට්ඨිතිකං භොති.
එවිමෙව ඛො ආනන්ද, යස්මිං ධම්මචිතයෙ ලහති මාතුගාමො අගාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජ්ජා, න තං බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං භොති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, සමපනෙන උච්ඡුකෙක්ඛන්ත මහෙස්ථවසීකා නාම
රොගජාති තිප්පති, එවං තං උච්ඡුකෙක්ඛන්තං න චිරට්ඨිතිකං භොති, එවිමෙව
ඛො ආනන්ද, යස්මිං ධම්මචිතයෙ ලහති මාතුගාමො අගාරස්මා අනගාරියං
පබ්බජ්ජා, න තං බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං භොති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, පුරිසො චිහතො තළාකස්ස පටිගච්චි ආළිං
බ්‍රාහ්මයා යාවදෙව උදකස්ස අනතික්කමනාය, එවිමෙව ඛො ආනන්ද
චයා පටිගච්චි හික්ඛුතිනං අට්ඨ ගරුධම්මො පඤ්ඤන්තා යාවථිවං
අනතික්කමනීයාති.

8. 2. 6. 2

හික්ඛුනොවාදක සුතතං

එකං සමයං භගවා දෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං.
අප්ථ ඛො ආයස්මා අනන්දෙ ඥාන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමි-
ත්වා භගවන්තං අනිවාදෙත්වා එකමන්තං භිද්දී. එකමන්තං තිසිනෙතො ඛො
ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං උද්භවාව:

කති හි තු ඛො භනෙත, ධම්මෙහි සමන්තායතො හික්ඛු හික්ඛුනො
වාදකො සම්මන්තීතබ්බොති.

1. බහුකිත්ථිකානි, - ම ජ සං, බහුඉත්ථිකානි වු.

ආනන්දය, යම් පරිදි බොහෝ ස්ත්‍රීන් ඇති අල්පපුරුෂයන් ඇති යම් කිසි කුලයෝ වෙත් නම් ඒ කුලයෝ කුමහසේනක (කුඹුසෙහි පහන් දල්වා ඒ එළියෙන් ගෙයි බඩු සොයා සොරකම් කරන) සොරුන් විසින් පහසුයෙන් නැයිය හැකි වෙත් ද, ආනන්දය, එපරිදි ම යම් ධර්ම චිත්තයක මාගම ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබා ද, ඒ බ්‍රහ්මචර්යය විරස්ථිතික නො වෙයි.

ආනන්දය, යම් පරිදි සමපන්න ශාලික්ෂේත්‍රයක (පණුවන් උදීමෙන් හටගන්නා) සෙනට්ඨිකා නම් ශෂ්‍යරොග ජාතියෙන් උපදනේ ද, එසේ ඇතිවත් ම ඒ ශාලික්ෂේත්‍රය විරස්ථිතික නො වේ ද, ආනන්දය, එපරිදි ම යම් ධර්මචිත්තයක මාගම ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබා ද, ඒ බ්‍රහ්මචර්යය විරස්ථිතික නො වෙයි.

ආනන්දය, යම් පරිදි සමාභි වූ උක්කෙතෙක (උක් ගස තුළ රතුවන) මඤ්ජුර්ධකා නම් ඉක්ෂු රොගයෙන් උපදනේ ද, එසේ වත් ම ඒ ඉක්ෂු ක්ෂේත්‍රය විරස්ථිතික නො වේ ද, ආනන්දය, එපරිදි ම යම් ධර්මචිත්තයක මාගම ගිහි ගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබා නම් ඒ බ්‍රහ්මචර්යය විරස්ථිතික නො වෙයි.

ආනන්දය, යම් පරිදි පුරුෂයෙක් මහත් තඩාගයක්හුගේ නියර (දිය නො බැස යනු පිණිස කැල ම), බඳනේ වේ ද, ආනන්දය, එ පරිදි ම මා විසින් කැල ම මෙගොණනට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්මවිය යුතු අෂ්ට ගුරුධර්මයෝ පණවන ලදහ යි.

8. 2. 6. 2

හික්ඛුනොවාදක සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසාලී නගර සමීපයෙහි භික්ෂුවන්ගෙන් වූ කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකක් පසෙක හුන්හ. එකක් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කළහ:

වහන්ස, කෙතෙක් කරුණින් සමන්වාගත මහණ මෙහෙණනට ඔවා දෙනුයේ සමෑන කටයුත්තේ ද යි?

අට්ඨති ටො ආනන්ද, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භික්ඛුනො වාදකො සමුත්තීතබ්බො. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධානන්ද භික්ඛු ධීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. බහුසුතො හොති -පෙ- දීර්ඝ්ඤා සුප්පට්ඨිඥො. උභයානි ටො පනසා පාතිමොක්ඛානි විඤ්ඤාන ස්වාගතානි හොනති සුචිහිතානි සුප්පවත්තිති සුචිතිච්ඡිතානි සුක්කසො අනුබ්බාඤ්ඤානසො. කල්‍යාණවාටො හොති කල්‍යාණවාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසංඝරාය අනෙල-ගලාය අත්ථසා විශේෂපතියා, පටිබලො හොති භික්ඛුනීසංඝසා ධම්මියා කරාය සන්දප්පත්තුං සමාදපෙත්තුං සමුක්කෙජෙත්තුං සමපහංසෙත්තුං, යෙහුයොන භික්ඛුනීනං පියො හොති මනාපො, න ටො පනෙතං හගගිතං උද්දිසං පබ්බජිතාස කාසායවත්ථසනාය ගරුධාමං අජක්ඛාසනසුබ්බො හොති, විසතිවසො වා හොති අතිරෙකවිසති වසො වා.

ඉමෙහි ටො ආනන්ද, අට්ඨති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො සමුත්තීතබ්බොති.

8. 2. 6. 3

සංඛිතක ගොතමියොවාද සුතතං

එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාර-සාලායං, අපි ටො මහාපජාපති ගොතමී යෙන හගවා තෙනුපසංඛිතී උපසංඛිතීනා හගගිතං දභිවාදෙතො එකමතතං අට්ඨාසි, එකමතතං ධීනා ටො මහාපජාපති ගොතමී හගගිතං එතදවොච:

සාධු හතෙත, හගවා සඤ්ඤාන ධම්මං දෙසෙත්තු, යමහං හගගිතො ධම්මං සුඤ්ඤා වූපකට්ඨා අසමන්තා ආකාපිති පතිතන්තා විහරෙය්‍යන්ති,

ආනන්දය, මෙහෙණනට ඔවා දෙන මහණ කරුණු අටෙකින් සමන්වාගත වූයේ සමමත කටයුතු ය. කවර අටෙකින් යත්:

ආනන්දය, මෙ සස්තනහි මහණ සිල්වත් වෙයි.... සිකපද චෛත්‍යයහි මොනොවට ගෙන භික්ෂමෙයි. බහුශ්‍රැත වෙයි... දෘෂ්ටියෙන් මොනොවට සුප්‍රතිවිදාය. ඔහු විසින් උභය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ වීස්තර උසින් ස්වාගත (මනාස් ප්‍රගුණ) වෙති (සූත්‍ර වශයෙන් අනුවාසඤ්ඤා වශයෙන්) මොනවට විභාග කරන ලද්ද හු (ආවර්ජන කළ තත්හි) මොනොවට පැවැත්තා හු මොනොවට විනිශ්චය කරන ලද්ද හු වෙති කලාණ වචන ඇත්තේ වෙයි. කලාණ වාක්කරණ (සුඤ්ඤා වචන සොෂ) ඇත්තේ වෙයි, පළිබොධ (බාධා) නැති නිර්දෝෂ වූ අසීථිකාසයට (අරුත් හඟවන්නට) පොහොසත් පරිපූර්ණ වචනයෙන් සමන්වාගත වෙයි, මෙහෙණ සහනට දහම් කථායෙන් කරුණු දක්වන්නට සමාදන් කරවන්නට තෙද ගන්වන්නට සතුටු කරවන්නට දුකිබල වෙයි, බෙහෙවින් මෙහෙණනට ප්‍රිය වෙයි, මන වඩන්නේ දෙයි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදෙසා පැවිදි වූ කහටත් හඳුනා මෙහෙණක හා කායසංසර්ගයට නො පැමිණිවිරු වෙයි, වීසි වස් පිරුණේ හෝ වීසි උසින් වැඩි සිටියේ හෝ වේ.

ආනන්දය, මෙහෙණනට ඔවා දෙන මහණ මේ කරුණු අටින් සමන්වාගත වූයේ සමමත කටයුතු යි.

8. 2. 6. 3

සංක්ෂිප්ත ගෞතමීයොවාද සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසාලී නගර සමීපයෙහි වූ මහවෙහෙහි කුටාගාරශාලායෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මහා පජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹුණා ය. උළුඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත් පසෙක හුන්නා ය. එකත් පසෙක හුන් මහාපජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කළා ය:

වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන්ගේ යම් දහමක් අසා (කාය ගණ ආදියෙන්) වෙන් වූයෙමි නො පවා වූයෙමි වැර ඇතියෙමි නිදනට මෙහෙයූ සිතැතියෙමි වෙසෙමි ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැකෙවින් ඒ දහම දෙසන සේක් නම් මැනව.

යෙ ඛො ඤං ගොතථී, ධම්මෙ ජානෙය්‍යායි ඉමෙ ධම්මො සරාගාය සංවක්ඛන්තී නො වීරාගාය, සංයොගාය සංවක්ඛන්තී නො වීසංයොගාය, ආවයාය සංවක්ඛන්තී නො අපවයාය, මහිව්ඡතාය සංවක්ඛන්තී නො අපිච්ඡතාය, අසත්තුට්ඨියා සංවක්ඛන්තී නො සත්තුට්ඨියා, සඛ්ඛණ්කාය සංවක්ඛන්තී නො පථිවෙකාය, කොසජ්ජාය සංවක්ඛන්තී නො වීරියාරම්භාය, දුභරතාය සංවක්ඛන්තී නො දුභරතාය, එකංසෙන ගොතථී, ධාරෙය්‍යායි නෙසො ධම්මො නෙසො චිතයො නෙතං සත්ථුසාසනන්තී.

යෙ ච ඛො ඤං ගොතථී, ධම්මෙ ජානෙය්‍යායි ඉමෙ ධම්මො වීරාගාය සංවක්ඛන්තී නො සරාගාය, වීසංයොගාය සංවක්ඛන්තී නො සංයොගාය, අපවයාය සංවක්ඛන්තී නො ආවයාය, අපිච්ඡතාය සංවක්ඛන්තී නො මහිව්ඡතාය, සත්තුට්ඨියා සංවක්ඛන්තී නො අසත්තුට්ඨියා, පථිවෙකාය සංවක්ඛන්තී නො සඛ්ඛණ්කාය, වීරියාරම්භාය සංවක්ඛන්තී නො කොසජ්ජාය, දුභරතාය සංවක්ඛන්තී නො දුභරතායාති. එකංසෙන ගොතථී, ධාරෙය්‍යායි එසො ධම්මො එසො චිතයො එතං සත්ථුසාසනන්තී.

8. 2. 6. 4

ව්‍යග්ගපජ්ජ සුත්තං

4. එකං සමයං භගවා කොට්ඨෙසු වීහරති කකකරපක්ඛං නාම කොට්ඨානං නිගමො. තත්ථ¹ ඛො දීඝජාණු කොට්ඨෙසුතො යෙන භගවා තෙත්ථසඬ්ඨථී. උපසඬ්ඨථීචා භගවතං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීතො ඛො දීඝජාණු කොට්ඨෙසුතො භගවතං උතදවොච:

මයං භනෙන, ගිහී කාමභොගී² පුත්තසම්බාධසයනං අරුඛාවසාම, කාසිකවන්දනං පට්ටනුභොම, මාලාගක්ඛවීලෙපනං ධාරයාම, ජාත රූපරජතං සාදියාම. තෙසං නො භනෙන, භගවා තථා ධම්මං දෙසෙතු, යෙ අමාකං අසු ධම්මො දිට්ඨධම්මෙහිතාය දිට්ඨධම්මෙසුඛාය සම්පරාය හිතාය සම්පරායසුඛායාති.

1. අථ ඛො - ම ඡ සං.

2. ගිහී කාමභොගීනො. - ම ඡ සං.

ගෞතමීය, තෙපි 'මේ දහම්පු සරාගය පිණිස වැටෙති, වීරාගයට නො වැටෙත්; සංසාර සංයෝගයට වැටෙති, විසංයෝගයට නො වැටෙත්, සසර වඩනට පවතිති, නො වඩනට නො පවතිත්, ලිහිව්‍යතා පිණිස පටනිති, උප්පිව්‍යතා පිණිස නො පවතිත්, අසන්තප්පිය පිණිස පවතිති, සන්තප්පිය පිණිස නො පවතිත්, සංඛ්‍යාකාට පිණිස පවතිති, ප්‍රච්ඡේදකය පිණිස නො පවතිත්, කුසිත භාවය පිණිස පවතිති, වියාර්මය පිණිස නො පවතිත්, දුෂ්පොෂණය පිණිස පවතිති. සුපොෂණය පිණිස නො පවතිත්' යයි යම් දහමුත් දන්තෙහි ද, ගෞතමීය, උකාන්තයෙන් 'මේ දහම නො වෙයි, මේ විනය නො වෙයි, මේ ශාක්‍යා ශාසනය නො වේ' යයි දරව.

ගෞතමීය, තෙපි "මේ ධර්මයෝ වීරාගයට වැටෙති, සරාගයට නො වැටෙති; විසංයෝගයට වැටෙති, සංයෝගයට නො වැටෙති; වට නො වඩනට වැටෙති, වට වඩනට නො වැටෙති, අප්පිව්‍යතාවට වැටෙති, ලිහිව්‍යතාවයට නො වැටෙති; සංතප්පියට වැටෙති, අසංතප්පියට නො වැටෙති; ප්‍රච්ඡේදකයට වැටෙති, සංඛ්‍යාකාට නො වැටෙති; වියාර්මයට වැටෙති, කුසිත භාවයට නො වැටෙති; සුභරතාවට වැටෙති, දුභරතාවට නො වැටෙත්' යයි දන්තවු නම්, ගෞතමීය, උකාන්තයෙන් තෙල ධර්මය වෙයි, තෙල විනය වෙයි, තෙල ශාක්‍යා ශාසනය වේ යයි දරව යි.

8. 2. 6. 4

ව්‍යාඥසපථස් සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝලිය ජනපදයෙහි කක්කරපත්ත නම් වූ කෝලියයන්ගේ නියමගම්හි වෙසෙන සේක. එකල්හි දීඝජාණු නම් කෝලිය පුත්‍ර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹීමේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පෞසක හින. එකත් පෞසක හුන් දීඝජාණු කෝලියපුත්‍ර තෙමේ හගවත්තට තෙල සැල කළේ ය.

වහන්ස, ගෘහස්ථ කාමණ්ඩු වන අපි පුත්‍රදරයන් වීසින් සම්බාධ ඇති සයනයෙහි වසන්නෙමු. කසිසථ හා සදුන් වළඳ කරමහ, මල්ගඳවිලෙදින් දරමහ, රන් හා රිදී හා ඉවිසමහ; වහන්ස, ඒ අපට යම් දහම් කෙනෙක් අපගේ ඉහාත්මයෙහි හිත පිණිස ඉහාත්මයෙහි සුව පිණිස, පරප්‍රොච්ඡි සැප පිණිස වන්තාහු නම් එලෙසින් දහම් දෙසන සේක් වා.

විකාරය මෙ වගසපජ්ජ, ධර්මා කුලපුත්තස්ස දිට්ඨධර්මිකාය සංවිකාරානි දිට්ඨධර්ම සුඛාය. කතමෙ විකාරො: උට්ඨානසම්පද ආරක්ඛණමපද කල්‍යාණමිත්තතා සමප්පිකතා.¹

1. කතමා ව වගසපජ්ජ, උට්ඨානසම්පද: ඉධ වගසපජ්ජ කුලපුත්තා යෙන කම්මොනෙන ජීවිකං කපෙති, යදි කසියා යදි වණිජජාය යදි ගෝරකෙකින යදි ඉසකපෙත්ත,² යදි රාජපාරිසෙන යදි සිසංඝඤ්ජනරෙන. තස්ස දකෙඛා හොති අනලසො තත්‍රාපායාය වීමංසාය සමනතාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං, අයං වුවච්ඡි වගසපජ්ජ, උට්ඨානසම්පද.

2. කතමා ව වගසපජ්ජ, ආරක්ඛණමපද: ඉධ වගසපජ්ජ, කුලපුත්තස්ස භොගා භොගානි උට්ඨානවිට්ඨායාධිගතා බාහාබලපට්ඨිතා සෙදුවකම්මතා ධර්මිකා ධර්මලද්ධා, තෙ ආරකෙකින ගුණිකා සම්පාදෙති 'කිත්ති මෙ ඉමෙ භොගෙ නෙව රාජානො හරෙය්‍යුං න වොරා හරෙය්‍යුං න අභි භිගෙය්‍ය න උදකං වගෙය්‍ය න අපපිසා ද්‍යාද හරෙය්‍යුන්ති. අයං වුවච්ඡි වගසපජ්ජ, ආරක්ඛණමපද.

3. කතමා ව වගසපජ්ජ, කල්‍යාණමිත්තතා: ඉධ වගසපජ්ජ, කුලපුත්තා යසම්. ගාමෙ වා නිගමෙ වා පට්ඨිකති. තස්ස යෙන භොගානි ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා දහරා වා වුද්ධිසිලිතො වුද්ධි වා වුද්ධිසිලා සඤ්ඤාසම්පන්නා සිලසම්පන්නා වාගසම්පන්නා පඤ්ඤාසම්පන්නා' තෙති සඤ්ඤා සන්තිට්ඨති සලප්පති සංකප්පති. යථා රුපානං සඤ්ඤාසම්පන්නානං සඤ්ඤාසම්පදං අනුසිකම්භි, යථාරුපානං සිලසම්පන්නානං සිලසම්පදං අනුසිකම්භි යථාරුපානං වාගසම්පන්නානං වාගසම්පදං අනුසිකම්භි, යථාරුපානං පඤ්ඤාසම්පන්නානං පඤ්ඤාසම්පදං අනුසිකම්භි. අයං වුවච්ඡි වගසපජ්ජ, කල්‍යාණමිත්තතා.

4. කතමා ව වගසපජ්ජ සමප්පිකතා: ඉධ වගසපජ්ජ, කුලපුත්තා ආයඤ්ඤා භොගානං විදිත්වා වයඤ්ඤා භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිකං කපෙති නාට්ටොගාලො නාතිභිතං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති, න ව මෙ වයො ආයං පරියාදය ධස්සතිති.

1. සමප්පිකතා. ම ඡ සං.

2. ඉසකපෙත්ත. ම ඡ සං.

ව්‍යාසුපදාය, මේ සතර දහම් කෙනෙක් කුලපුත්තූගේ ඉහාත්ම භාවයෙහි භික්‍ෂු පිණිස, ඉහාත්මභාවයෙහි සුව පිණිස පවත්නාහ. කවර සතර දෙනෙක යත්: උසානසම්පත් ය, ආරක්ෂාසම්පත් ය, කලාංගුම්‍යත්‍යාච ය, සමජීවිකතා ය යනු යි.

1. ව්‍යාසුපදාය, උසානසම්පත් කවර යත්: ව්‍යාසුපදාය, මේ ලොවහි කුලපුත්තූ තෙමේ කෘෂිකර්මයෙන් වේවායි වණික්කර්මයෙන් වේවයි. ශෝරක්ෂායෙන් වේවයි දුනුවිකමින් වේවයි රාජපුරුෂ භාවයෙන් වේවයි අන්‍යාගාර ශිල්පයෙකින් වේවයි යළිබදු වූ ම කම්මානායෙකින් ජීවිකා කෙරෙයි නම්, එහි අනලස් වූයේ තත්ත්වය වීමයායෙන් සමන්වාගත වූයේ කරන්නට සමත් වූයේ සංවිධානයට සමත් වූයේ දක්ෂ වෙයි. ව්‍යාසුපදාය, මේ උසානසම්පත් යයි කියනු ලැබේ.

2. ව්‍යාසුපදාය, ආරක්ෂාසම්පත් කවර යත්: ව්‍යාසුපදාය, මේ ලොවහි කුලපුත්තූ හට උසානවිධානයෙන් ලබන ලද බාහුබලයෙන් රැස් කරන ලද ධනදිය හෙළා උපදවන ලද දහම් වූ දහම්හිත් ලද භොගයෝ වෙත්. ඔහු ආරක්ෂායෙන් ශෝපනයෙන් 'මාගේ භෝගයන් රජවරු කීමු හැර නො ගනිත් ද, සොරු පැහැර නො ගනිත් ද ගින්න නො දවා ද, දිං හෝ ගසාගෙන නො යේ ද, අප්‍රිය බන්ධුහු නො ගනිත් ද' යි ආරක්ෂායෙන් ගොපනයෙන් පිළියෙළ කර තබයි' ව්‍යාසුපදාය, මේ ආරක්ෂාසම්පත් යයි කියනු ලැබේ.

3. ව්‍යාසුපදාය, කලාංගුම්‍යත්‍යාච කවරයත්. ව්‍යාසුපදාය, මේ ලොවහි කුලපුත්තූ තෙමේ යම් ගමෙක වේවයි නියම් ගමෙක වේවයි වෙසේ නම් එහි ගෘහපති වේවයි ගෘහපති පුත්‍රවේවයි ළදරු වූ වාඳා සභාව ඇත්තාහු වෙත්වයි, වාඳා සභාව ඇති වාඳායෝ වෙත්වයි යම් ඒ ශ්‍රද්ධාසම්පන්න වූවාහු ශීලාපිපන්න වූවාහු ත්‍යාගසම්පන්න වූවාහු ප්‍රඥාසම්පන්න වූවාහු වෙත් නම් ඔවුන් හා සමඟ සිටුනේ ය, සල්ලාප කරන්නේ ය, සාකච්ඡාවට පැමිණෙන්නේ ය, යම් බදු වූ ශ්‍රද්ධාසම්පන්නයන් ගේ ශ්‍රද්ධාසම්පත් දනුව හික්මෙයි. යම් බදු ශීලාසම්පන්නයන් ගේ ශීලාසම්පත් වේ නම් ඒ අනුව හික්මෙයි. යම් බදු ත්‍යාගසම්පන්නයන් ගේ ත්‍යාගසම්පත් වේ නම් ඒ අනුව හික්මෙයි. යම් බදු ප්‍රඥාසම්පන්නයන් ගේ ප්‍රඥාසම්පත් වේ නම් ඒ අනුව හික්මෙයි. ව්‍යාසුපදාය, මේ කලාංගුම්‍යත්‍යාච යයි කියනු ලැබේ.

4. ව්‍යාසුපදාය සමජීවිකතා කවර යත්: ව්‍යාසුපදාය, මේ ලොවහි කුලපුත්තූ තෙමේ භෝගයන් ගේ අයදු දෑ, භෝගයන් ගේ දියදු දෑ ඉමහත් ද නො වූ ඉතා පහත් ද නො වූ සම දිවිපැවැත්ම කෙරෙයි. මේ ලෙසින් මාගේ අය ව්‍යය ගෙවා සිටුනේ ය, මාගේ ව්‍යය අය ගෙවා නො සිටුනේ යයි කියා යි.

සෙය්‍යථාපි ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ, කුලාධාරො වා කුලාධාරනෙතවාසි වා කුල-
පග්‍ගහෙකා ජානාති ඵත්තකෙන වා ඕනතං ඵත්තකෙන වා උත්තනනති.
ඵවමෙව ඛො ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ, කුලපුත්තො ආයඤ්ඤි හොගානං විදිතා
වයඤ්ඤි හොගානං විදිතා සමං ජීවිකං කපෙතති, න ච අවේවාගාලො-
න අතිහීනං. එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති, න ච මෙ වයො
ආයං පරියාදය යස්සති. සවායං ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ, කුලපුත්තො අප්පායො
සමානො උළාරං ජීවිකං කපෙතති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො උදුමරිමාදිතං
වායං.¹ කුලපුත්තො හොගෙ බාදති'ති.

සවෙ පනායං ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ, කුලපුත්තො මහායො සමානො කසිරං
ජීවිකං කපෙතති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො 'අප්ප්ලොරිතං වායං'² කුල-
පුත්තො මරිසසති'ති.

යතො ච ඛවායං ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ, කුලපුත්තො ආයඤ්ඤි හොගානං
විදිතා වයඤ්ඤි හොගානං විදිතා සමං ජීවිකං කපෙතති න අවේවාගාලො-
නාතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති, න ච මෙ වයො
ආයං පරියාදය යස්සති. අයං වුමිති ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ, සමජීවිකතා.

එවං සමුප්පන්නානං ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ හොගානං වත්තාරි අපායමුඛාති
හොනති: ඉත්ථිකුත්තො හොති සුරාධුත්තො අකඛධුත්තො පාපමිත්තො
පාපසහායො පාපසමපට්ඨො. සෙය්‍යථාපි ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ, මහතො තළාකසස
වත්තාරි වෙව ආයමුඛාති. වත්තාරි ච අපායමුඛාති, තස්ස පුරිසො යාති-
වෙව ආයමුඛාති තාති පිදහෙය්‍ය, යාති ච අපායමුඛාති තාති විවරෙය්‍ය,
දෙවො ච න සමමාධාරං අනුප්පාචෙට්ඨය්‍ය, එවං හි තස්ස ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ
මහතො තළාකසස භාගියෙව පාටිකඛිං. නො වුද්ධි. එවමෙව ඛො
ව්‍යග්‍යපඡ්ඡ, එවං සමුප්පන්නානං හොගානං වත්තාරි අපායමුඛාති ගොනති:
ඉත්ථිකුත්තො හොති සුරාධුත්තො අකඛධුත්තො පාපමිත්තො පාපසහායො
පාපසමපට්ඨො.

1. උදුමරිමාදිවායං-මඡ්ඡ.

2. අප්ප්ලමරණං වායං-මඡ්ඡ.

ව්‍යාභ්‍රපදාය, යම් සේ කුලාව දරන්නෙක් වේවයි, කුලා දරන්නකු ගේ අනුච්ඡිදයක් වේව යි කුලාව ඔසවා ගෙන මෙ පමණෙකින් අවනත මෙපමණකින් උත්තත වේයයි දන්නේ ද, ව්‍යාභ්‍රපදාය, එ පරිද්දෙන් ම කුලපුත් තෙමේ භොගයන්ගේ අයත් දූත භොගයන්ගේ වැයත් දූත ඉමහත් ද නො වූ ඉතා භීත ද නො වූ සම වූ ජීවිකා කෙරෙයි. මෙ සෙයින් මාගේ අය ව්‍යය ගෙවා සිටුනේ ය, මාගේ ව්‍යයය අය ගෙවා නො සිටුනේ ය කියා යි.

ව්‍යාභ්‍රපදාය, ඉදින් මේ කුලපුත් තෙමේ අල්පවූ අය ඇතියේ ම උදරව ජීවිකා කෙරේ නම්, ඔහුට 'මේ කුලපුත් දිගුල් කැමක් සෙයින් භෝගයන් වළදන්නේ ය'යි කියන්නාහු වෙත්. ව්‍යාභ්‍රපදාය, ඉදින් මේ කුලපුත් මහත් වූ අය ඇතියේ ම අල්පව ජීවිකා කරන්නේ නම් ඔහුට 'මේ කුල පුත් අනාථ මරණයෙන් මැරෙන්නකු සෙයින් මැරෙන්නේ ය'යි කියන්නෝ වෙති.

ව්‍යාභ්‍රපදාය යම්භෙයකින් කුලපුත්‍ර භෝගයන්ගේ අය ද සලකා භෝගයන්ගේ වැය ද සලකා ඉතා මහත් නොව ඉතා භීත නොව සම ව ජීවිකාව කෙරේ ද, මෙ සෙයින් මාගේ අය දිය ම මැඩ ගෙන සිටුනේ ය. මාගේ වැය ආදායම මැඩ ගෙන නො ද සිටුනේ ය යි. ව්‍යග්ගසප්පජ්ජ, මේ සමජීවිකතා යි කියනු ලැබේ.

ව්‍යග්ගසප්පජ්ජ, මෙසේ උපන් භෝගයනට අපාය මුඛයෝ සතර දෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීධුතී වෙයි, සුරාධුතී වෙයි, අක්ෂධුතී වෙයි, පච්චු යහළුවන් ඇති පාපසභායයන් ඇති පච්චනට බෙහෙවින් නැඹුරු වූ වෙක් වෙයි. ව්‍යග්ගසප්පජ්ජ, යම්සේ මහත් තඩාගයකට සතර අපායමුඛ (ආගමන: මාර්ග) කෙනෙක් ද සතර අපායමුඛ (විනාශ මාර්ග) කෙනෙක් ද වෙත් නම් පුරුෂයෙක් ඒ තඩාගයාගේ යම්බඳු අයමුඛ වෙත් නම් ඔහු ව්‍යාලන්නේ වෙයි. යම්බඳු අපායමුඛ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු විවර කෙරෙයි. මෙසය ද මොනවට වැඩි දහර නො වස්වන්නේ වෙයි. ව්‍යග්ගසප්පජ්ජ, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ මහත් තඩාගයට භානි-යෙක් ම කැමැති විය යුතු, වාද්ධියෙක් කැමති නො විය යුතු. ව්‍යග්ගසප්පජ්ජ, එ පරිදි ම මෙසේ උපන් භෝගයනට සතර අපායමුඛ කෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීධුතී වෙයි, සුරාධුතී වෙයි, අක්ෂධුතී වෙයි පච්චු ඡිතුරන් ඇතියේ ප චු යහළුවන් ඇතියේ පච්චු ඡිතුරනට නැඹුරු වූ වෙක් වෙයි.

එවං සමුප්පන්නානං ව්‍යග්ගපජ්ජ, භොගානං චක්කාරි අයමුඛාති භොනති. න ඉජ්ඣුකෙතො භොති න සුරාධුතො; න අක්කධුකෙතො කල්‍යාණථීකෙතො; කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්චට්ඨෙය්‍යා. සෙය්‍යථාපි ව්‍යග්ගපජ්ජ, මහතො තළාකස්ස චක්කාරි දෙව අයමුඛාති චක්කාරි වෙව අපායමුඛාති, තස්ස පුරිසො යාති වෙව අයමුඛාති තාති විවරෙය්‍ය, යාති ච අපායමුඛාති තාති පිදනෙය්‍ය, දෙවො ච සමො ධාරං අනුප්ප- වෙවෙජ්ජ, එවං හි තස්ස ව්‍යග්ගපජ්ජ, මහතො තළාකස්ස වුඤ්ඤෙව පාටිකඝ්ඛා නො පරිහාති, එවෙමව ඛො ව්‍යග්ගපජ්ජ, එවං සමුප්පන්නා නං භොගානං චක්කාරි අයමුඛාති භොනති න ඉජ්ඣුකෙතො භොති, න සුරාධුකෙතො න අක්කධුකෙතො කල්‍යාණථීකෙතො; කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්චට්ඨෙය්‍යා.

ඉමෙ ඛො ව්‍යග්ගපජ්ජ, චක්කාරො ධම්මො කුලපුත්තස්ස දිට්ඨධම්මභිත්තාය සංචක්කන්ති, දිට්ඨධම්මසුඛායාති.

චක්කාරො මෙ ව්‍යග්ගපජ්ජ, ධම්මො කුලපුත්තස්ස සම්පරායභිත්තාය සංචක්කන්ති සම්පරායසුඛාය. කතමෙ චක්කාරො: සඤ්ඤාසම්පදා පිලසම්පදා වාග්ගසම්පදා පඤ්ඤාසම්පදා.

5. කතමා ච ව්‍යග්ගපජ්ජ, සඤ්ඤාසම්පදා: ඉධ ව්‍යග්ගපජ්ජ, කුලපුත්තො සද්දො භොති සද්දඝ්ඛි තථාගතස්ස ඛොධිං: ඉති* පි සො භගවා අරහං සමාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිද්ව අනුත්තරො පුරිසධම්මසාරථී සසා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති. අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්ගපජ්ජ, සඤ්ඤාසම්පදා.

6. කතමා ච ව්‍යග්ගපජ්ජ, පිලසම්පදා: ඉධ ව්‍යග්ගපජ්ජ කුලපුත්තො පාණාතිපාතා පටිච්චරතො භොති දදින්නාදානා පටිච්චරතො භොති කාමෙසු- ට්ඨිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො භොති මුසාවාදා පටිච්චරතො භොති සුරාමෙරය මජ්ජිමාදිකානා පටිච්චරතො භොති, අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්ගපජ්ජ පිලසම්පදා.

7. කතමා ච ව්‍යග්ගපජ්ජ වාග්ගසම්පදා: ඉධ ව්‍යග්ගපජ්ජ, කුලපුත්තො විග්ගමලමෙ චජ්ජරතා චෙතසා අගාරං අජ්ඣාචසති මුක්ඛවාගො පයතපාණි චොසසග්ගරතො යාවයොගො දුතසංචිභාගරතො, අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්ග- පජ්ජ, වාග්ගසම්පදා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මෙසේ උපන් භෝගයනට සතර අයවුටි කෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීධූතී නො වෙයි, පුරුධූතී නො වෙයි, අක්ෂධූතී නො වෙයි, කළණ මිතුරන් ඇති කළණ යහළුවන් ඇති කළණ යහළුවනට නැඹුරු වුවෙක් වෙයි. ව්‍යග්ගසප්පස්ස, යම් පරිදි භික්ෂු කඩාගයනට සතර අයවුටි කෙනෙක් ද සතර අපායවුටි කෙනෙක් ද වෙන් නම් පුරුෂයෙක් ඒ තඩාගයා ගේ යම් අයවුටියෝ වෙත් නම් ඒ විවර කෙරෙයි. යම් අපායවුටි කෙනෙක් වෙන් නම් ඒ වසා තබන්නේ වෙයි, චේසය ද මොනොවට වැසිදහර වස්වන්නේ වෙයි. ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ මහාතඩාගයා ගේ වෘද්ධියෙක් ම කැමැති විය යුතු යි, පරිභානියෙක් නො වෙයි. ව්‍යග්ගසප්පස්ස, එපරිදි ම මෙසේ උපන් භෝගයනට සතර අයවුටි කෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීධූතී නො වෙයි, පුරුධූතී නො වෙයි, අක්ෂධූතී නො වෙයි, කළණ මිතුරන් ඇති, කළණ යහළුවන් ඇති, කළණයනට නැඹුරු වුවෙක් වෙයි.

ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මේ සතර දහම්හු කුලපුත්‍රයන්ගේ දිවුදුම්මයෙහි හිත පිණිස දිවුදුම්මයෙහි සුව පිණිස පවතිත්.

ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මේ සතර ධර්ම කෙනෙක් කුල පුත්‍රයන්ගේ පරලොචනි හිත පිණිස, පරලොචන සුව පිණිස පවතිත්, කවර සතරධර්ම කෙනෙකයත්; සද්ධාසම්පද, ධීලසම්පද, වාගසම්පද, පඤ්ඤාසම්පද යි.

5. ව්‍යග්ගසප්පස්ස, සද්ධාසම්පද කවර යත්: ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මේ ලොවහි කුලපුත්‍ර සැදහැකියේ වෙයි. තථාගතයන් ගේ බොධිය හදහයි: මේ කරුණෙහුද ඒ හඟවන්නු අර්හත්හ, සමාක්සම්බුද්ධයහ, විද්‍යාවරණ සම්පන්නයහ, සුගත්හ, ලොකවිද්හ, අනුත්තර පුරුෂදම්මසාරථිහ, දෙවමිනිස්නට ශාසාහ, බුද්ධයහ, බඟවත්හ යි. ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මේ සද්ධාසම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

6. ව්‍යග්ගසප්පස්ස, ධීලසම්පද කවර යත්: ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මේ ලොවහි කුලපුත්‍ර පණ්ඩායෙන් වැළකියේ වෙයි, අධිනාදනින් වැළකියේ වෙයි, කාමයෙහි මිසභසරින් වැළකියේ වෙයි, මුසවායෙන් වැළකියේ වෙයි, මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් වැළක්කේ වේ. ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මේ ධීලසම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

7. ව්‍යග්ගසප්පස්ස, වාගසම්පද කවර යත්: ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මේ ලොවහි කුලපුත්‍ර දුරු කළ මසුරුමල ඇති සිතින් මිදු ත්‍යාග ඇත්තේ දීමට දෙවු අත් ඇත්තේ ව්‍යවසරියෙහි (ද්‍යායෙහි) ඇලුණේ යදනට සුදුසු වූයේ ද්‍යාසංචිතාගයෙහි ඇලුණේ ගිහිගෙයි වෙසෙයි. ව්‍යග්ගසප්පස්ස, මේ ත්‍යාගසම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

8. කතමා ච ව්‍යග්ගපජ්ජ පඤ්ඤාසම්පදා: ඉධ ව්‍යග්ගපජ්ජ, කුලපුත්තො පඤ්ඤවා හොති උදයස්මාගාමිනියා පඤ්ඤාය සමනතාගතො, අරියාය නිබ්බට්ඨිකාය සමුදාදුක්ඛක්ඛයගාමිනියා, අයං චූචචති ව්‍යග්ගපජ්ජ පඤ්ඤා සම්පදා.

ඉමෙ ඛො ව්‍යග්ගපජ්ජ, වක්ඛාරො ධම්මා කුලපුත්තස්ස සම්පරායභිතාය සංචක්ඛන්ති සම්පරායසුඛායාති.

1. උට්ඨාතා කම්මධෙයොසු අපාමකො විධානවා,
සමං කපෙති ජීවිකං¹ සමානං අනුරුඤ්ඤි:
2. සද්ධො සීලෙන සම්පන්නො වදඤ්ඤා චිතමච්ඡරො,
නිව්චං මග්ගං විසොධෙති යොජානං සම්පරායිකං.
3. ඉච්චෙන අට්ඨධම්මා ච සද්ධස්ස සරලෙසිතො,
අක්ඛාතා සච්චනාමෙන උභයස්ස සුඛාවහා.
4. දිට්ඨධම්මභිතස්ස සම්පරායසුඛාය ච
ඵචමෙනං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පවච්ඡතිති.

8. 2. 6. 5

උජ්ජය සුත්තං

[සාවකීනිදානං]

අට ඛො උජ්ජයො බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙනුපසංඛාමි. උපසංඛාමීන්ධා හගවතා සද්ධං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කල්පං සාරාණීයං විනිසාරෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීන්තො ඛො උජ්ජයො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං ඵතදවොච:

මයං භො ගොතම, පවාසං ගතතුක්ඛාමා, තෙසං නො හවං ගොතමො අමහාකං තපං ධම්මං දෙසෙතු යෙනමහාකං අස්ස ධම්මා දිට්ඨධම්මභිතාය දිට්ඨධම්මසුඛාය සම්පරායභිතාය සම්පරායසුඛායාති.

වක්ඛාරොමෙ බ්‍රාහ්මණ, ධම්මා කුලපුත්තස්ස දිට්ඨධම්මභිතාය සංවක්ඛන්ති දිට්ඨධම්මසුඛාය. කතමෙ වක්ඛාරො:

උට්ඨානසම්පදා ආරක්ඛසම්පදා කල්‍යාණමිත්තතා සමජීවිකතා:

1. ජීවිකං - සිද්ධි, -මුඛය.

8. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, පඤ්ඤාසම්පද කවර යත්: ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මෙ ලොවහි කුලපුත් උදයව්‍යයව යන නිවේදය පිණිස පවත්නා මොනොට්ට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස පවත්නා ආයාථ වූ ප්‍රඥවෙන් සමන්වාගත වූයේ පැනවත් වෙයි. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මේ පඤ්ඤාසම්පද යි කියනු ලැබේ.

ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මේ සතර දහම්හු කුලපුත්හු ගේ සම්පරාය හිත පිණිස සම්පරාය සුඛ පිණිස පවත්නාහ යි.

1. කම්මාන්ත කරන තන්හි උක්ඛානවීයථී ඇත්තේ නො පමා වූයේ සංවිධාන ඇත්තේ සමජීවිකා කෙරෙයි, සපයන ලද්ද රක්තේ ය.

2. සැදහැකියේ සිල්පපත් වූයේ යැදි වදන් දන්නේ පහ වූ මසුරු මල ඇතියේ සුඛ දයක වූ සාම්පරායික මාර්ගය නිතර පිරිසිදු කෙරෙයි.

3. මෙසේ කෙල අටදහම්හු සැදහැකි ගිහියාගේ දෙලොව සුව ඵලවත් යයි අවිතථ නම් ඇති බුදුන් වීසින් පවසන ලදහ.

4. දිවුදූමියෙහි හිත පිණිස ද පරලොවහි සුව පිණිස ද මෙසේ ක්‍රියාගය තෙමේ ගෘහස්ථයනට තෙල පින් වඩන්නේ යයි.

8. 2. 6. 5

උජ්ජය සූත්‍රය

[සැවත් නිදහයි]

එකල්හි උජ්ජය බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහිකට යුතු කථාව නිමවා එකත්පසෙක හිත, එකත්පසෙක හුන් උජ්ජය බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළේ ය:

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, අපි ප්‍රවාසයට (පිටත වාසයට) යනු කැමැත්තමහ. යම් හෙයෙකින් අපට දිවුදූමියෙහි හිත පිණිස දිවුදූමියෙහි සුව පිණිස සාම්පරායෙහි හිත පිණිස සාම්පරායෙහි සුව පිණිස ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ධර්ම අපට දහම් දෙසන සේක් ව යි.

බමුණ, මේ සතර දහම්හු කුලපුත්හු ගේ දිවුදූමියෙහි හිත පිණිස දිවුදූමියෙහි සුව පිණිස පවත්නාහ. කවර සතර දෙනෙක යත්:

උට්ඨානසම්පදය, ආරක්ඛණසම්පදය, කල්‍යාණමිත්තකාය, සමජීවිකකාය යි.

1. කතමා ව බ්‍රාහ්මණ. උට්ඨානසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො යෙන කමුට්ඨානෙන ජීවිකං කපෙති යදි කසියා යදි වණ්ණජාය යදි ගොරකෙකින යදි ඉසසකේන යදි රාජපොරියෙන යදි සිසංකාඤ්ඤානරෙන, තත් දකෙකා ගොති අනලයො තත්‍රුපායාය වීමාසාය සමනනාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුන්නි. අයං වුවති බ්‍රාහ්මණ, උට්ඨානසම්පද.

2. කතමා ව බ්‍රාහ්මණ ආරකසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො භොගා භොගන්ති උට්ඨානචිරියාධිගතා බාහාබලපට්ඨිතා යෙදව්‍යචිකා ධම්මිකා ධම්මලඤා තෙ ආරකෙකින ගුහනියා සම්පාදෙති, කින්නී මෙ භොගෙ තෙව රාජානො හරෙය්‍යුං න වොරා හරෙය්‍යුං න අඤ්ඤා ධනෙය්‍යා න උදකං වහෙය්‍යා න අපපියා දයාද හරෙය්‍යුන්නි. අයං වුවති බ්‍රාහ්මණ ආරකසම්පද.

3. කතමා ව බ්‍රාහ්මණ කල්‍යාණමිත්තනා: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො යඤ්ඤා භාමෙ වා භිගමෙ වා පටිවසති තත්‍ර යෙ තෙ භොගන්ති ගහපති වා ගහපතිපුතො වා දහරා වා වුද්ධසිලිනො වුද්ධා වා වුද්ධසිලිනො සද්ධාසම්පන්නා සීලසම්පන්නා වාගසම්පන්නා පඤ්ඤාසම්පන්නා, තෙති සද්දිං සන්නිච්ඡති සප්ප්‍රපති සාකච්ඡං සමාපජ්ජති, යථාරූපානං සද්ධාසම්පන්නානං සද්ධාසම්පදං අනුසිකමති. යථාරූපානං සීලසම්පන්නානං සීලසම්පදං අනුසිකමති. යථාරූපානං වාගසම්පන්නානං වාගසම්පදං අනුසිකමති. යථාරූපානං පඤ්ඤාසම්පන්නානං පඤ්ඤාසම්පදං අනුසිකමති, අයං වුවති බ්‍රාහ්මණ කල්‍යාණමිත්තනා.

4. කතමා ව බ්‍රාහ්මණ සමජීවිකනා: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො ආයං ව භොගානං චිදිකා වයං ව භොගානං විදිකා සමං ජීවිකං කපෙති, නාච්චාගාලො නාතිහීනං 'එවං මෙ ආයො වයං පටියාදය ධස්සති, නව මෙ වයො ආයං පටියාදය ධස්සති'ති.

1. ඛමුණ, උට්ඨානසම්පද කවර: ඛමුණ, මෙ ලොවහි කුලපුත් සියුමෙන් වෙවයි වෙණදෑමින් දෙවයි ගෙරිඳක්මෙන් වෙවයි දුනුවා-කැමින් වෙවයි රාජසෙව්වයෙන් වෙවයි අනාතර ශිල්පයෙකින් දෙවයි යම්බදු වූ කම්මානෙයකින් ජීවිකා කෙරේ නම් එහි අනලස් වූයේ තනොපාංචිමංසායෙන් සමන්වාගන වූයේ දක්ෂ වෙයි. නිරිමට සමත් වෙයි. සංචිධානියට සමත් වෙයි. ඛමුණ, මෙ උට්ඨානසම්පද යි කියනු ලැබේ.

2. ඛමුණ, ආරක්කසම්පද කවර: ඛමුණ, මෙලොවහි කුලපුත්හට උණානවියරියෙන් ලබනලද බාහුබලයෙන් රැස්කරන ලද ඩහදිය වැගිරවීමෙන් උපයන ලද දහැමි වූ දහැමින් ලද භොගයෝ වෙත්. ඒ භොග ආරක්ෂායෙන් ගොපනයෙන් පිළියෙළ කොට තබයි. කීමෙක, මාගේ භොග රජහු හැර නො ගනිත් නම්, සොරු පැහැර නො ගනිත් නම් ගිනි නො දවා නම්, වතුර ගසාගෙන නො යේ නම්, අප්‍රිය බන්ධුහු පැහැර නොගනිත් නම් යෙහෙක කියායි. ඛමුණ, මෙ ආරක්කසම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

3. ඛමුණ, කල්‍යාණම්ඝ්ණතා නම් කවර: ඛමුණ මෙ ලොවහි කුලපුත් යම් ගමෙක වෙවයි නියම්ගමක වෙවයි වෙයේ නම් එහි ගැහැව් හෝ ගැහැවිපුත්හු හෝ වෘද්ධශීලී දහරයෝ හෝ වෘද්ධශීලී වෘද්ධයෝ හෝ හෝ ශ්‍රද්ධා සම්පන්න වූවාහු සීලසම්පන්න වූවාහු ත්‍යාග සම්පන්න වූවාහු ප්‍රඥාසම්පන්න වූවාහු යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන් හා සමග සිටුනේ ය. සඤ්ජාප කරන්නේ ය. සාකච්ඡාවට එළඹෙන්නේ ය. යම් බදු සැදුහැනියන්ගේ ශ්‍රද්ධාසම්පත් අනුව හික්මේ නම්, යම්බදු ශීලසම්පන්නයන්ගේ ශීලසම්පත් අනුව හික්මේ නම්, යම්බදු ත්‍යාගසම්පන්නයන්ගේ ත්‍යාගසම්පත් අනුව හික්මේ නම්, යම්බදු ප්‍රඥාසම්පන්නයන්ගේ ප්‍රඥාසම්පත් අනුව හික්මේ නම් ඛමුණ, මෙ කල්‍යාණ මිඝ්ණතා යි කියනු ලැබෙයි.

4. ඛමුණ, සමජීවිකතා කවර: ඛමුණ, මෙ ලොවහි කුලපුත් හෝගයන්ගේ අය ද දුන හෝගයන්ගේ වැය ද දුන ඉතා දූඩ දෙනා වූ ඉතා හීන ද නො වූ සම වූ ජීවිකා කෙරෙයි, මෙයේ මාගේ අය තෙමේ වැය වැඩගෙන සිටුනේ ය. මාගේ වැය තෙමේ අය වැඩගෙන නො සිටුනේ ය කියා යි.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, කුලාධාරො වා කුලාධාරනෙවාවාසී වා කුල-
පඤ්ඤානෙව ජානාති එකකෙන වා ඥානං උත්තමෙන වා උත්තමෙනාති.
එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ කුලපුත්තො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිතො වයං ව
භොගානං විදිතො සමං ජීවිකං කපෙත්ති නාවෙවාගාමුං නාතිහීනං, එවං
මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති, න ව මෙ වයො ආයං පරියාදය
ධස්සති'ති.

සවායං බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තො අප්පායො සමානො උළාරං ජීවිකං
කපෙත්ති, තස්ස හවන්ති වත්තාරො 'උද්ධමාරිකං වායං කුලපුත්තො
භොගෙ ඛාදති'ති.

සවෙ පතායං බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තො මහායො සමානො කසිරං
ජීවිකං කපෙත්ති, තස්ස හවන්ති වත්තාරො 'අජ්ඣුමාරිකං වායං කුලපුත්තො
මරිස්සති'ති.

යතො ව ඛො අයං බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිතො
වයඤ්ඤි භොගානං විදිතො සමං ජීවිකං කපෙත්ති නාවෙවාගාමුං නාතිහීනං
එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති, න ව මෙ වයො ආයං
පරියාදය ධස්සතිති, අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ සමජීවිකතා.

එවං සමුප්පන්නානං බ්‍රාහ්මණ, භොගානං වත්තාරි අපායමුඛාති භොනති:
ඉඤ්චුකො සුරාධුකො අසබ්බකො පාපමිත්තො පාපසමාපදො
පාපසමපට්ඨෙකා.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, මහතො තළාකස්ස වත්තාරි වෙව ආයමුඛාති
වත්තාරි ව අපායමුඛාති, තස්ස පුරිසො යාති වෙව ආයමුඛාති තාති
පිදනෙය්‍ය, යාති ව අපායමුඛාති තාති විවරෙය්‍ය, දෙවො ව න සමුඛාධාරං
අනුප්පට්ඨෙය්‍ය, එවං තස්ස බ්‍රාහ්මණ, මහතො තළාකස්ස පරිහානියෙව
පාටිකඤ්ඤා නො වුද්ධි.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, එවං සමුප්පන්නානං භොගානං වත්තාරි
අපායමුඛාති භොනති: ඉඤ්චුකො සුරාධුකො අසබ්බකො පාපමිත්තො
පාපසමාපදො පාපසමපට්ඨෙකා. එවං සමුප්පන්නානං බ්‍රාහ්මණ, භොගානං
වත්තාරි අපායමුඛාති භොනති: න ඉඤ්චුකො න සුරාධුකො න අසබ්බ-
කො කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසමාපදො කල්‍යාණසමපට්ඨෙකා.

බමුණ, යම් පරිදි තුලා දරන්නෙක් වෙවයි තුලා දරන්නකුගේ අතැස්සෙක් වෙවයි තුලාට ගෙන මෙනෙකින් අවනතය මෙනෙකින් උන්නතය යි දන්නේ ද, බමුණ, එපරිදි ම කුලපුත් භෝගයන් ගේ අය ද දූත භෝගයන්ගේ වැය ද දූත ඉතා දැඩි නො වූ ඉතා හීන නො වූ යම් වූ ජීවිකාව කෙරෙයි. මෙසේ මාගේ අය තෙමේ වැය මැඩ ගෙන සිටුවනේ ය. මාගේ වැය තෙමේ අය මැඩ ගෙන නො සිටුවනේ ය කියායි.

බමුණ, ඉඳින් මේ කුලපුත් අල්ප වූ අය ඇතියේ ම උළාරව ජීවිකා කෙරේ නම් 'ඔහුට මේ කුලපුත් දිගුල් කනු යෙයින් භෝගයන් කා දමන්නේ ය'යි කියන්නාහු වෙත්.

බමුණ, ඉඳින් මේ කුලපුත් මහත් අය ඇතියේ ම හීන ව ජීවිකා කෙරේ නම් ඔහුට 'මේ කුල පුත් අනාථමරණයෙන් මැරෙන්නේ ය'යි කියන්නාහු වෙත්.

බමුණ, යම් හෙයකින් මේ කුලපුත් භෝගයන් ගේ අය ද දූත භෝගයන් ගේ වැය ද දූත ඉතා දැඩි නො වූ ඉතා හීන නො වූ සමජීවිකා කෙරේ ද, මෙසේ ඇති කල්හි මාගේ අය වැය මැඩ ගෙන සිටුවනේ ය. මාගේ වැය අය මැඩ ගෙන නො සිටුවනේ ය'යි. බමුණ, මේ සමජීවිකා යි කියනු ලැබේ,

බමුණ, මෙසේ උපන් භෝගයන් ගේ සතර අවාලුව කෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීඤ්ඤි වෙයි, පුරාඤ්ඤි වෙයි. අක්ෂඤ්ඤි වෙයි. පාපමිත්‍රයන් ඇති පවිටු යහළුවන් ඇති පට්ටනට නැඹුරු වූවෙක් වෙයි.

බමුණ, යම් පරිදි මහත් තඩාගයකට සතර අයලුව කෙනෙක් වෙත් ද, සතර අවාලුව කෙනෙකුත් වෙත් ද, පුරුෂයෙක් ඒ තඩාගයාගේ යම්බඳු අයලුව වෙත් නම් ඔවුන් වසා තබන්නේ ය. යම් අවාලුව කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන් විවර කරන්නේ ය. මෙසය ද මොනොවට වැසිදහර නො වස්වන්නේ ය. මෙසේ ඇති කල්හි බමුණ, ඒ මහාතඩාගයාගේ පරිභානිය ම කැමැති විය යුතු, වෘද්ධියෙක් නො වේ.

බමුණ, එ පරිදි ම මෙසේ උපන් භෝගයනට අවාලුව සතරෙක් වේ: ස්ත්‍රීඤ්ඤි වෙයි, පුරාඤ්ඤි වෙයි, අක්ෂඤ්ඤි වෙයි. පවිටු යහළුවන් ඇති පට්ට නැඹුරු වූ පාපමිත්‍රයන් ඇතියෙක් වේ, බමුණ, මෙසේ උපන් භෝගයනට අයලුව සතරෙක් වෙයි: ස්ත්‍රීඤ්ඤි නො වේ, පුරාඤ්ඤි නො වේ. අක්ෂඤ්ඤි නො වේ. කලණ මිතුරන් ඇති, කලණ යහළුවන් ඇති, කලණයනට නැඹුරු වූවෙක් වේ.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, මහතො තළාකස්ස වත්තාරි චෙව ආයමුබ්බාති වත්තාරි ච අපායමුබ්බාති, තස්ස පුරිසො යාති චෙව ආයමුබ්බාති තාති විචරෙය්‍ය යාති ච අපායමුබ්බාති තාති පිදහෙය්‍ය, දෙවො ච සමුදාධාරං අනුපා-
ථෙවෙජ්‍යය, එවං හි තස්ස බ්‍රාහ්මණ මහතො තළාකස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා. නො පරිහානි. එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, එවං සමුදානනානං භොගානං වත්තාරි ආයමුබ්බාති භොනනී: න ඉඪී ධුකොං-පෙ-කල්‍යාණ-
සමපවඤ්ඤා.

ඉමෙ බො බ්‍රාහ්මණ, වත්තාරො ධම්මා කුලපුත්තස්ස දිට්ඨධර්ම භික්‍ෂාය සංවත්තනාති දිට්ඨධර්ම සුබාය.

වත්තාරො මෙ බ්‍රාහ්මණ, ධම්මා කුලපුත්තස්ස සමපරාය භික්‍ෂාය සංවත්තනාති, සමපරායසුබාය. කතමෙ වත්තාරො: සඤ්ඤාසම්පද සීලසම්පද වාගසම්පද පඤ්ඤාසම්පද.

5. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, සඤ්ඤාසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තො සඤ්ඤා භොති සඤ්ඤාති තථාගතස්ස බොධිං. 'ඉතිපි සො හගවා - පෙ-
සසා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා'ති. අයං වුවන්ති බ්‍රාහ්මණ, සඤ්ඤා-
සම්පද.

6. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, සීලසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තො පාණාතිපාතා පටිච්චරතො භොති -පෙ- සුරාමෝරයමජ්ජපමාදාදානා පටිච්චරතො භොති, අයං වුවන්ති බ්‍රාහ්මණ, සීලසම්පද.

7. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, වාගසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තො¹ විගතමලමචෙජරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාචසති මුක්තවාගො පයතපාණි වොසසන්නාරතො යාවජයාගො දනසංචිභාගරතො, අයං වුවන්ති බ්‍රාහ්මණ, වාගසම්පද.

8. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, පඤ්ඤාසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ කුලපුත්තො පඤ්ඤා භොති -පෙ- සමාද්‍යක්කක්කයගාමීතියා. අයං වුවන්ති බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤාසම්පද.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බමුණ, යම් පරිදි මහත් තඨාගයෙක සතර අයවුට කෙනෙක් හා සතර අවාලුට කෙනෙක් හා වෙන් නම් පුරුෂයෙක් ඒ තඨාගයා ගේ යම් අයවුට වෙන් නම් විවර කෙරෙයි, යම් අවාලුට වෙන් නම් වසාලයි. මෙයයත් මොනොවට වැසි දහර වස්වන්නේ ය. බමුණ, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ මහාතඨාගයාගේ වෘද්ධියෙන් ම කැමැති විය යුතු. පටිභානිය නො වේ. බමුණ එපරිදි ම මෙසේ උපන් භොගයන් ගේ සිව් අයවුට කෙනෙක් වෙන්: ස්ත්‍රීබ්‍රිතී නො වෙයි. ... කලණට නැඹුරු වූයේ වේ.

බමුණ, මේ සතර ධර්මයෝ කුලපුත්තූගේ දිට්‍රදුමියෙහි හිත පිණිස දිට්‍රදුමියෙහි සුව පිණිස පවතිත්.

බමුණ, මේ සතර දහම් කෙනෙක් කුල පුත්තූගේ සම්පරාය හිත පිණිස සම්පරාය සුව පිණිස පවතිත්, කවර සතර දෙනෙක යත්: සද්ධා සම්පදය, සීලසම්පදය, වාග සම්පදය, පඤ්ඤාසම්පද යි.

5. බමුණ, සද්ධා සම්පද නම් කවර: බමුණ, මේ ලොවහි කුලපුත් සැදුහැකියේ වෙයි. කරාගනයන් ගේ බෝධිය හදහයි. මේ කරුණෙකුදු ඒ හඟවන්න... දෙව්මිනිස්තට ආඤාන, සිවුසස් පිළිවිදියහ, හඟවන්න, කියා යි. බමුණ, මේ සද්ධාසම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

6. බමුණ, සීල සම්පද නම් කවර: මේ බමුණ, මේ ලොවහි කුලපුත් පණ්ඩායෙන් වැළැකියේ වෙයි ... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැක්කේ වෙයි. බමුණ, මේ සීල සම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

7. බමුණ, වාගසම්පද නම් කවර: බමුණ, මේ ලොවහි කුලපුත් පහ වූ මජ්ඣ මල ඇති සිතින් යුතුව මුදුලු ත්‍යාග ඇතියේ, දෙවූ අත් ඇතියේ ව්‍යවසර්ගයෙහි (දුතයෙහි) ඇලුනේ යදනට සුදුසු වූයේ දුතසංවිභාගයෙහි ඇලුනේ ගිහි ගෙයි වෙසෙයි. බමුණ, මේ වාග-සම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

8. බමුණ, පඤ්ඤාසම්පද නම් කවර: බමුණ, මේ ලොවහි කුල පුත්... මැනවින් දු:බක්ෂයට යන සුලු තුවණින් පැන ඇත්තේ වෙයි. බමුණ, මේ පඤ්ඤාසම්පද යි කියනු ලැබේ,

ඉමෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ, වහ්නාදරා ධම්මො ඤාපුත්තස්ස සම්පරායනිත්‍යාය
සංවත්තනති සම්පරායසුඛායාති.

1. උට්ඨානා කම්මධෙයොසු අපමනො විධානවා,
සමං කපෙපති ජීවිකං සමානං අනුරක්ඛති.
2. සඤ්ඤා සිලෙන සම්පනෙනා වදඤ්ඤා විතමව්ඡරො,
නිව්චං ධම්මං විසොධෙති සොත්ථානං සම්පරායිකං.
3. ඉවේචිනෙ අට්ඨ ධම්මා ව සඤ්ඤා සරමසිනො,
අක්ඛානා සච්චනාමෙන උභයස්ස සුඛාවහා.
4. දිට්ඨධම්මනිත්ථාය සම්පරායසුඛාය ව,
ඵවමෙනං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පවබ්බති ති.

8. 2. 6. 6

කාමාධිවචන සුත්තං

[සාවච්ඡිතිදානං]

භයන්තී භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, දුක්ඛන්තී භික්ඛවෙ,
කාමානමෙතං අධිවචනං, රොගොති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං,
ගණ්ඨාති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, සප්පන්තී භික්ඛවෙ,
කාමානමෙතං අධිවචනං, සංඛොති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං,
පඤ්ඤාති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං. ගඤ්ඤාති භික්ඛවෙ, කාමාන
මෙතං අධිවචනං.

කසො ව භික්ඛවෙ, භයන්තී කාමානමෙතං අධිවචනං: යසො ව
කාමරාගරත්තයං භික්ඛවෙ, ඡන්දරාගච්ඡිතිඛෙද්ධා දිට්ඨධම්මිකාපි භයා න
පරිමුච්ඡති, සම්පරායිකාපි භයා න පරිමුච්ඡති, තසො භයන්තී කාමාන
මෙතං අධිවචනං.

කසො ව භික්ඛවෙ, දුක්ඛන්තී - පෙ- රොගොති - පෙ- ගණ්ඨාති - පෙ-
සප්පන්තී - පෙ- සංඛොති - පෙ- පඤ්ඤාති - පෙ- ගඤ්ඤාති කාමානමෙතං
අධිවචනං;

බවුණ, මේ සතර දහමුහු කුල පුත්‍රහු ගේ සම්පරාය හිත පිණිස සම්පරාය සුව පිණිස පවත්නා හයි.

1. කර්මාතන කරන තත්හි උසානවියැඬ ඇත්තේ අප්‍රමාද වූයේ වීඩාන ඇත්තේ සමදිවි ගෙවයි. ඉපයු දැ දරන්නේ ය.

2. සැදහැනියේ සිල් සපන් වූයේ යැදියන්ගේ වදන් දන්නේ පහ වූ මසුරු මල ඇතියේ සම්පරායට හිත වූ සුඛදයක මාර්ගය නිතර පිරිසිදු කෙරෙයි.

3. මෙසේ තෙල අටදහමුහු සැදහැනි ගිහිහුගේ දෙලෝ සුව ඵළුවන්නාහ යි සත්‍ය වූ නම් ඇති බුදුන් විසින් පවසන ලදහ.

4. දිවුදූමියෙහි හිත පිණිස පරලොව සැප පිණිස ක්‍රාගය ගැහැවියන්ගේ තෙල පින මෙසේ වඩන්නේ යයි.

8. 2. 6. 6

කාමාධිවචන සූත්‍රය

මහණෙනි, භය යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි දුක්ඛ යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, රොග යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, ගණ්ඩ යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, සප්ප යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, සංඛ යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, පඩ්ධ යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, ගඛ්ඨ යන මෙය කාමයනට නමෙකි,

මහණෙනි, කවර හෙයින් භය යන මෙය කාමයනට නම් වේද යත්: මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් කාමරාගයෙන් රත්වූ ජන්තූ:ගෙයෙන් බැඳුණු මෙ දුඃභුල් දිවුදූමියෙහි බියෙහුදු නො මීදෙයි. පරලොවහි බියෙහුදු නොමීදේ. එහෙයින් භය යන මෙය කාමයනට නමෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් දුක්ඛ යන ... රොග යන ... ගණ්ඩ යන ... සප්ප යන ... සංඛ යන ... ගඛ්ඨ යන මෙය කාමයනට නම් වේද, යත්:

යසමා ව කාමරාගරණායං භික්ඛවෙ, ඡතුරාගච්ඡිතිබදො දිට්ඨ-
ධම්මකාපි ගබ්භා න පරිමුච්චති, සමපරාධිකාපි ගබ්භා න පරිමුච්චති.
තසමා ගබ්භාති කාමානමෙතං අධිවචනං.

1. භයං දුක්ඛඤ්ච රොගො ව ගණොධා සප්පලඤ්ච සබ්බොවු,
පඨෙකා ගබ්භො ව උභයං එතෙ කාමා පවුච්චන්ති,
යත් සංඝො පුදුජ්ජතො.
2. ඔතිණ්ණො සාතරුපෙන පුනගබ්භාය ගච්ඡති,
යතො ව භික්ඛු ආකාපි සමපරඤ්ඤං න රිඤ්ඤති¹
3. සො ඉමං පලිපං දුග්ගං අතික්කම්ම තථාච්චො,
පජාජාති ජරුපෙතං එතුමානං අවෙක්ඛතිති.

8. 2. 6. 7

පයම ආහුනෙය්‍යාභික්ඛු සුතතං

[සාවස්ථිතිදානං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො
හොති පාහුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අක්ඛලිකරණීයො අනුක්කරං
පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස, කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලවා හොති-පෙ-සමාදය සික්ඛති සික්ඛා-
පදෙසු, බහුසසුතො හොති-පෙ දිට්ඨියා සුපට්ඨිදො. කල්‍යාණමිත්තො
හොති, කල්‍යාණසමායො කල්‍යාණසමපට්ඨෙකො. සම්මාදිට්ඨිකො හොති,
සම්මාදසකතෙන සමන්තාගතො. වතුන්තං ක්කානානං ආභිවෙකසිකානං
දිට්ඨධම්මෙසුඛිභ්‍යානං නිකාමලාභී හොති. අතිවජ්ජාභී අකසිරලාභී.
අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති සෙය්‍යථිදං. එකමුපි ජාතිං ද්‍රෝපි
ජාතියො-පෙ-ඉතිසාකාරං සඋදෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං
අනුසාරති, දිබ්බෙත වක්ඛනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුදකෙන - පෙ-
යථාකමමුපගෙ සත්තෙ උජානාති, ආසවානං ඛයා - පෙ- සච්ඡිකත්වා
උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධර්මෙහි
සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො හොති - පෙ- අනුතරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං
ලොකස්සාති.

1. පිච්චි - පිච්චි.

මහණෙනි, යම් තෙය්‍යකින් කාමරාගයෙන් රත් වූ ජන්දරාගයෙන් බැදුණු මෙ පුභුල් දිවුදුම් ගැබ්නුයු නො මිදේ, පරලෝ ගැබ්නුයු නො මිදේ. එහෙයින් ගබ්‍හ යන මෙය කාමයනට නමෙකි.

1. භය ද දුක්ඛ ද රොග ද ගණ්‍ධ ද සලල ද සංඛ්‍යා ද පඤ්ඤා ගබ්‍හ යන මේ දෙදෙන දැයි යන මොහු කාමය යයි කියනු ලැබෙත්. යම් තැනෙක සුහුදුත් සත්ත්ව තෙමේ ඇලුනේ ද එහෙයිනි.

2. සුඛසාරුපයෙන් (කාම සුඛයෙන්) අවතීර්ණ වූයේ යළි (පුනර්ව පඤ්ඤා) ගතියට යෙයි. යම් කලෙක පටන් කෙලෙස් බවන වැර ඇති මහණ සප්පෙඤ්ඤා නො හරී ද-

3. එබඳු හේ මේ දුග්‍ථ වූ පලිපය (සංසාර නැමැති මහමඩවල) ඉක්මවා ජාති ජරායෙන් යුත් (තුන් හවයෙහි) සැලෙන ප්‍රජාව (විදසුන් නැඟින) දක්නේ යයි.

8. 2. 6. 7

පට්ඨ ආභුතෙය්‍යා භික්ඛු සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, දහම් අටෙකින් යුතු මහණ සිවුපසය පිළිගැනීමට සුදුසු වෙයි, ආගන්තුක දනාදියට සුදුසු වෙයි. පරලොව අදහා දෙන දනයට සුදුසු වෙයි, ඇදිලිබැඳීමට සුදුසු වෙයි, ලොවට අසදාශ පුණ්‍යකෛත්‍ර වේ.

කවර අටෙකින් යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි....සමාදන් කොට ගෙන සික පදයන් හි භික්ෂෙවෙයි, බහුශ්‍රැත වෙයි ... දෘෂ්ටි (ප්‍රඥ) යෙන් මොනොවට පිළිවිදියේ වෙයි, කල්‍යාණ සත්‍යයන් ඇත්තේ කල්‍යාණයනට නැඹුරු වූයේ කල්‍යාණ මිත්‍ර වෙයි, සමාක් දර්ශන-යෙන් සමන්වාගත වූයේ සමාක්දෘෂ්ටික වෙයි, ඉහාත්මයෙහි සුඛ විහරණ ඇති අධිවික්‍රමයෙහි උපන් සිවුදහැන් කැමැති සේ ලබන ලසු වූයේ සුවසේ ලබන සුලු වූයේ විපුලයේ ලබන සුලු වූයේ වෙයි, අනෙකවිධ වූ සුවිනිවාසය සිහි කරන්නේ ය. කෙසේ ය යත්: එක් දයකුදු දෙ දයකුදු ... මෙසේ ආකාර සහිත වූ උදෙස සහිත වූ නන් වැදෑරුම් සුවිනිවාසය සිහි කරයි. විශුද්ධ වූ මිනිසා ශක්ම පවත්නා දිවැසින්... කම් වූ පරිදි පරලොව ගිය සත්ත්වයන් දක්නේය. ආසුඛක්ෂයයෙන් ... ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එයට පැමිණ වෙසේ. මහණෙනි, මේ අට දහමින් සමන්වාගත වූ මහණ ආභුතෙය්‍යා වෙයි. ... ලොවට අනුකාර පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වේ යයි.

8. 2. 6: 8

දුතියානුනෙයාහිකඩු සුතනං

[සාවස්ථිනිදනං]

අට්ඨභී භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු -පෙ- අනුඤ්ඤාපෙක්ඛන්තං ලොකස්සා. කතමෙහි අට්ඨති :

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පිලවා හොති.-පෙ-සමාදය සිකඛනී සිකඛාපදෙසු. බහුසස්සනො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපට්ඨිඤ්ඤා. ආරඤ්චිට්ඨියො විහරති පාමවා දලහපරකකමො අනිකම්මිකානුරො කුසලෙසු ධර්මෙසු. ආරඤ්ඤිකො හොති පඤ්ඤා-පෙ-සමාදය. අරතීරති සහො හොති, උපපන්නං අරතීං අභිභුයා අභිභුයා විහරති. භයගෙරවසහො හොති, උපපන්නං භයගෙරවං. අභිභුයා අභිභුයා විහරති. චතුර්නං ක්කානානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ චිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිට්ඨලාභී අකසිරලාභී, ආසවානං බයා -පෙ- සඤ්ඤා උපසමංචරා විහරති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධර්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු ආනුනෙයො හොති -පෙ- අනුඤ්ඤාපෙක්ඛන්තං ලොකස්සාති.

8. 2. 6. 9

පඨම අට්ඨපුග්ගල සුතනං

[සාවස්ථිනිදනං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලා ආනුනෙයා පානුනෙයා දක්ඛිණෙයා අඤ්ඤාපෙක්ඛන්තං ලොකස්සා. කතමෙ අට්ඨති :

සොකාපනො සොකාපකම්ඵලසඤ්ඤිකිරියාය පටිපනො' සකදගාමී සකදගාමීඵල සඤ්ඤිකිරියාය පටිපනො, අනාගාමී අනාගාමීඵලසඤ්ඤිකිරියාය පටිපනො, අරහා අරහත්ඵලසඤ්ඤිකිරියාය පටිපනො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨපුග්ගලා ආනුනෙයා -පෙ- අනුඤ්ඤාපෙක්ඛන්තං ලොකස්සාති.

1. වක්ඛාරො ව පටිපනො වක්ඛාරො ව ඵලෙ ධිතා, ඵස සමඤ්ඤා උජ්ඣතො පඤ්ඤාසිලසමාහිතො.
2. යජමානානං මනුස්සානං පුඤ්ඤාපෙක්ඛන්තපාඨිනං¹ කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං සබ්බෙ දිනං චෙතසිලනී.

1. පුඤ්ඤාපෙක්ඛන්ත පාඨිනං-කප්ථි

8. 2. 6. 8

දෙවැනි ආභුතෙය්‍ය හික්මු සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

8. මහණෙනි, අටදහමෙකින් සමන්වාගත මහණ ... ලෝකයට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වෙයි. කවර අටදහමක් යත්:

මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි ... සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙයි, බහුශ්‍රැත වෙයි ... දෘෂ්ටියෙන් මොනොවට පිළිපිදිය යුතු වෙයි, ඇරඹූ වැර ඇතිවේ වියඛිසාමයෙන් යුක්ත වූයේ දළ පැරකුම් ඇතිවේ කුශල ධර්මයන් කෙරෙහි නො බොහොමයක් වියඛිසාමය ඇතිවේ වෙසෙයි: ප්‍රාන්ත ශයනාසන ඇතිවේ ආරණ්‍යක වෙයි, අරතී හා රතී හා ඉවසනුයේ වෙයි, උපත් අරතිය මැඩ මැඩ වෙසේ, භය හා හෙරව හා ඉවසනුයේ උපත් අරතිය මැඩ මැඩ වෙසේ, අධිවික්ෂයෙහි උපත් දිවුදහැමියෙහි සුඛ විහරණ වූ සතර ධ්‍යානයන් කැමතිවේ ලබනුයේ නිදිකින් ලබනුයේ විප්‍රලයේ ලබනුයේ වෙයි. ආසුරික්ෂයෙන්... පසක් කොට එයට එළඹ වාසය කරයි මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ ආභුතෙය්‍ය වෙයි ... ලෝකයට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වේ.

8. 2. 6. 9

ප්‍රථම අටදහමෙහි සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ අෂ්ට පුද්ගලයෝ ආභුතෙය්‍ය වෙත්, පාභුතෙය්‍ය වෙත්, දක්ෂිණෙය්‍ය වෙත්, අඤ්ඤාකරණිය වෙත්, ලෝකයට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වෙත්. කවර අටදහමක් යත්:

සෝතාපත්තය, සෝවත් ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය, සකද ගාමීය, සකදගාමීඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය, අනාගාමී ය, අනාගාමීඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය. රහත් ය, රහත්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ යි. මහණෙනි, මේ අෂ්ට පුද්ගලයෝ ආභුතෙය්‍ය වෙති ... ලෝකයට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වෙත්.

1. සතර මහට පිළිපත්තානු ය, සතර ඵලයෙහි සිවියහ යන තෙල සබ්බ තෙමේ සාප්පු වූයේ ප්‍රඥා ශීල සමාධියෙන් යුක්ත වූයේ ය.

2. දන් දෙන මිනිස්සුට පින් කැමති ප්‍රාණීන්හට උපධිවිපාක ඇති (ප්‍රතික්ෂේප ප්‍රවෘත්ති වශයෙන් සැප විපාක දෙන) පින් කරනුවනට සබ්බයා කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත්ඵල වෙයි.

8. 2. 6. 10

ද්විතීය අවධිපුග්ගල සුතතං

[සාවස්තිදූතං]

අට්ඨමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා-පෙ-අනුක්ඛරං. පුඤ්ඤ-සෙක්ඛන්තං ලොකස්ස. කතමෙ අට්ඨි: සොතාපනේනා සොතාපනතථල සඤ්ඤාධර්මාය පටිපනේනා -පෙ- අරහා අරහත්තථලසඤ්ඤාධර්මාය පටිපනේනා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨපුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා-පෙ-අනුක්ඛරං. පුඤ්ඤසෙක්ඛන්තං ලොකස්සාති.

1. වත්තාරො ව පටිපන්නා වත්තාරො ව ඵල ධීනා,
එස සංඛො සමුක්ඛාදො යත්තානං අට්ඨපුග්ගලා.
2. යපමානානං මනුස්සානං පුඤ්ඤඥෙක්ඛන පාඨිනං,
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං එස දිනතං මහපථලනී.

ගොතමීවගෙහා ජට්ඨො.

තත්‍රාද්දුතං:

ගොතමී ඔවාදං සඬ්ඛිත්තං දීසජාණුව උජ්ජයො,
භයං දො ආහුනෙය්‍යා ව දො ව අට්ඨපුග්ගලා ති.

8. 2. 6. 10 ද්විතීය අටස්පුග්ගල සූත්‍රය

[සැවත්තිදනයි]

මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ අටදෙනෙක් ආහුනෙය්‍ය වෙත්,... ලොකයට අනුක්‍රමපුණ්‍යකේෂත්‍ර වෙත්. කවර අට දෙනෙක යත්: සොභාපතා ය, සෝවත් ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය, සකදගාමී ය. සකදගාමී ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය; අනාගාමී ය, අනාගාමී ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය, රහත් ය, රහත්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේයි මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ අට දෙන ආහුනෙය්‍ය වෙත් ... ලොකයට අනුත්තර පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර වෙත්.

1. මාර්ගයට පිළිපත් සතර දෙනෙක්ද ඵලයෙහි පිහිටි සතර දෙනෙක් ද යන පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් වෙත්. සත්ත්වයනට මෙය උත්කෘෂ්ට සඛ්‍ය වෙයි.

2. දන් දෙන මිනිස්සුට පින් කැමති සත්තට උපධිවිපාක ඇති පින් කරනුවනට මේ සඛ්‍යා කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත්ඵල වෙයි.

සවැනි ගෝතමී වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

ගොතමී සූත්‍රය, ඔවාද සූත්‍රය, සධ්වික්ඛ (ගොතමීයො වාද) සූත්‍රය, දීසජාණු (ව්‍යග්ගපජ්ජ) සූත්‍ර ය, උජ්ජය සූත්‍ර ය, භය (කාමාධි වචන) සූත්‍ර ය, ආහුනෙය්‍ය සූත්‍ර දෙක ය අටස්පුග්ගල සූත්‍ර දෙක දැයි සූත්‍ර දශයෙකි.

7. වාචාලවග්ගො

8. 2. 7. 1

ලාභිච්ඡා සුත්තං

[සාවකීනිදනං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.
කතමෙ අවධි:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරන්තො නිරායක්කචුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්ඡිහති සටති වායමති ලාභාය. තස්ස උච්ඡිහන්තො සටන්තො වායමන්තො ලාභාය ලාභො නුපපජ්ජති, සො තෙන අලාභෙන සොචති කිලමති පරිදෙවති උරක්කාලිංකඤ්ඤා සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චූච්චති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. උච්ඡිහති සටති වායමති ලාභාය. න ච ලාභී, සොචී ච පරිදෙවී ච චූන්තො ච සංඛමො.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරන්තො නිරායක්කචුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්ඡිහති සටති වායමති ලාභාය, තස්ස උච්ඡිහන්තො සටන්තො වායමන්තො ලාභාය ලාභො උපපජ්ජති. සො තෙන ලාභෙන මිජ්ජති පමජ්ජති පමාදමාපජ්ජති. අයං චූච්චති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය, උච්ඡිහති සටති වායමති ලාභාය ලාභී ච මදී ච පමාදී ච චූන්තො ච සංඛමො.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරන්තො නිරායක්කචුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො න උච්ඡිහති න සටති න වායමති ලාභාය, තස්ස අනුච්ඡිහන්තො අසටන්තො අවායමන්තො ලාභාය, ලාභො නුපපජ්ජති. සො තෙන අලාභෙන සොචති කිලමති පරිදෙවති උරක්කාලිංකඤ්ඤා සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චූච්චති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය, න උච්ඡිහති න සටති න වායමති ලාභාය. න ච ලාභී සොචී ච පරිදෙවී ච චූන්තො ච සංඛමො.

7. වාචාලවර්ගය

8. 2. 7. 1

ලාභිවතු සූත්‍රය

මහණෙනි, ඥාති විද්‍යාමාන මේ පුද්ගලයෝ අටදෙනෙක් ඇත. කවර අටදෙනෙක් යත්:

1. මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ප්‍රකර්ෂ විවේචනයට ගිය (කිසිවක්හි) අයත් පැවැතුම් නැතිව වෙසෙන (විදග්‍රිත කම්මික) මහණෙහි ප්‍රත්‍යය ලාභය පිණිස ඉච්ඡායෙක් උපදී. හේ ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන වියාණී කරයි, සංගි, වැර කරයි. ලාභය සඳහා උඤ්ඤාන වියාණී කරන සංගි කරන ව්‍යායාම කරන ඔහුට ලාභය නූපදනේය. හේ ඒ අලාභයෙන් ශෝක කරන්නේය; කලාපන වෙයි; පරිදේවනා කරන්නේය, ළෙහි අත් පැහැරී හබනේය. සමමාහයට පැමිණේ. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභයට ඉච්ඡා ඇතිව වසයි, ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන වියාණී කරයි, සංගි, වැයම් කරයි, (ඉච්ඡිතය) නො ලබන සුලු වූයේ ශෝක කරනුයේ පරිදේවනා කරනුයේ සඳ්ධම්මයෙන් (විදග්‍රිතයෙන්) ව්‍යුත වූයේ යි කියනු ලැබේ.

2. මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ප්‍රවිච්ඡිතව වෙසෙන අයත් පැවැතුම් නැති මහණෙහි ලාභයට ඉච්ඡායෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන වියාණී කරයි, සංගි, ව්‍යායාම කරයි. උඤ්ඤාන වියාණී කරන සංගි ව්‍යායාම කරන ඔහුට ලාභය උපදනේ ය. හේ ඒ ලාභයෙන් මත්-වෙයි, ප්‍රමත්ත වෙයි, ප්‍රමාදයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභයට ඉච්ඡා ඇතියේ වෙසේ. ලාභයට උඤ්ඤාන වියාණී කරයි, සංගි, වැයම් කරයි. ලාභි වූයේත් මද්දනියේත් ප්‍රමාදී වූයේත් සඳ්ධම්මයෙන් ව්‍යුත වූයේත් වී යයි කියනු ලැබේ.

3. මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ප්‍රවිච්ඡිත ව වසන අයත් නැති පැවැතුම් ඇති මහණෙහි ලාභය පිණිස ඉච්ඡායෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන වියාණී නො කරයි. නො සංගි, ව්‍යායාම නො කරයි. ලාභය පිණිස වැර නො කරන සංගි නො කරන කණ ව්‍යායාම නො කරන ඔහුට ලාභය නූපදනේ ය. හේ ඒ අලාභයෙන් ශෝක කරයි, කලාපන වෙයි, පරිදේවනා කරයි, ළෙහි අත් පැහැරී හබයි, සමමාහයට පැමිණේ. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභයට ඉච්ඡා ඇතියේ වෙසේ. උඤ්ඤාන වියාණී නො කරයි, නො සංගි, ව්‍යායාම නො කරයි. නො ද (ඉච්ඡිතය) ලබන සුලුයේ ශෝක කරනුයේ ද පරිදේවනා කරනුයේ ද සඳ්ධම්මයෙන් ව්‍යුත වූයේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරතො නිරායත්ත-
චුක්ඛිතො ඉච්ඡා උප්පජ්ජති ලාභාය. සො න උච්චහති න සට්ඨි න වායමති
ලාභාය. තස්ස අනුච්ඡිහතො අසට්ඨො අවායමතො ලාභාය ලාභො
උප්පජ්ජති. සො තෙන ලාභෙන මජ්ජති පමජ්ජති පමාදමාපජ්ජති. අයං
චුවචති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය න උච්චහති න සට්ඨි
න වායමති ලාභාය, ලාභී ච මදී ච පමාදී ච චුතො ච සඤ්ඤාමො.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරතො නිරායත්ත-
චුක්ඛිතො ඉච්ඡා උප්පජ්ජති ලාභාය. සො උච්චහති සට්ඨි වායමති ලාභාය,
තස්ස උච්චහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො නුප්පජ්ජති. සො
තෙන අලාභෙන න සොචති න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරත්තාළිං
කඤ්ඤති න සමමොහං ආපජ්ජති, අයං චුවචති භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉච්ඡා
විහරති ලාභාය. උච්චහති සට්ඨි වායමති ලාභාය, න ච ලාභී න ච සොචී
න ච පරිදෙවී අච්ඡුතො ච සඤ්ඤාමො.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරතො නිරායත්ත-
චුක්ඛිතො ඉච්ඡා උප්පජ්ජති ලාභාය. සො උච්චහති සට්ඨි වායමති ලාභාය.
තස්ස උච්චහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො උප්පජ්ජති. සො
තෙන ලාභෙන න මජ්ජති, න පමජ්ජති, න පමාදමාපජ්ජති. අයං චුවචති
භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය, උච්චහති සට්ඨි වායමති ලාභාය,
ලාභී ච න ච මදී ච න ච පමාදී අච්ඡුතො ච සඤ්ඤාමො.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරතො නිරායත්ත-
චුක්ඛිතො ඉච්ඡා උප්පජ්ජති ලාභාය. සො න උච්චහති න සට්ඨි න
වායමති ලාභාය. තස්ස අනුච්ඡිහතො අසට්ඨො න වායමතො ලාභාය
ලාභො නුප්පජ්ජති. සො තෙන අලාභෙන න සොචති න කිලමති න
පරිදෙවති, න උරත්තාළිංකඤ්ඤති, න සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චුවචති
භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය, න උච්චහති න සට්ඨි න වායමති
ලාභාය, න ච ලාභී, න ච සොචී, න ච පරිදෙවී අච්ඡුතො ච සඤ්ඤාමො.

4. මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ප්‍රච්චික්ඛ ව වෙසෙන අයත් පැවතුම් නැති ව වෙසෙන මහණහට ලාභයට ඉව්ඡායෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභයට උඤ්ඤානවියා නො කරයි. නො සටයි. ව්‍යායාම නො කරයි. ලාභය පිණිස උඤ්ඤානවියා නො කරන නො සටන ව්‍යායාම නො කරන ඔහට ලාභය උපදනේ ය. හේ ඒ ලාභයෙන් මත් වෙයි. ප්‍රමත්ත වෙයි. ප්‍රමාදයට යෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභයට ඉව්ඡා ඇතිවැ වෙසෙයි. උඤ්ඤානවියා නො කරයි. නො සටයි. ව්‍යායාම නො කරයි. ලාභී දුර්ගේ මදුනියේ ද ප්‍රමාදී ද සද්ධම්මයෙන් හුණුයේ ද යි කියනු ලැබේ.

5. මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ප්‍රච්චික්ඛ ව වෙසෙන අයත් පැවතුම් නැති මහණහට ලාභයට ඉව්ඡායෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන වියා කරයි, සටයි, ව්‍යායාම කරයි, ලාභය පිණිස උඤ්ඤානවියා කරන සටනා කරන වැයම් කරන ඔහට ලාභය නූපදනේ ය. හේ අලාභයෙන් ශොක නො කරයි, කලාන්ත නො වෙයි, පරිදේවනා නො කරයි. ළෙහි පැහැර නො හඬයි, සමෙමාහයට නො යේ. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභයට ඉව්ඡා ඇති වැ වෙසේ. ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන වියා කෙරේ. සටනා කෙරේ. ව්‍යායාම කෙරේ. ලාභී නො වූයේ ශෝක නො කරනුයේ යයි ද, පරිදේවනා නො කරන සුදුසුයේ යයි ද, සද්ධර්මයෙන් ව්‍යුහ නො වූයේ යයි ද කියනු ලැබේ.

6. මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ප්‍රච්චික්ඛ ව වෙසෙන අයත් පැවතුම් නැති මහණහට ලාභය පිණිස ඉව්ඡා උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන කරයි. සටයි. වැයම් කරයි. ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන කරන සටනා කරන ව්‍යායාම කරන ඔහට ලාභය උපදනේ ය. හේ ලාභයෙන් මත් නො වෙයි, ප්‍රමත්ත නො වෙයි. ප්‍රමාදයට නො යෙයි, මහණෙනි, මේ මහණ ලාභයට ඉව්ඡා ඇතියේ වෙසේ, ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන කෙරේ, සටනා කෙරේ, ව්‍යායාම කෙරේ. ලාභී වූයෙක් මද නැතියේ යයි ද ප්‍රමාද නැතියේ යයි ද සද්ධම්මයෙන් අව්‍යුහ යයි ද කියනු ලැබේ.

7. මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ප්‍රච්චික්ඛ ව වෙසෙන අයත් පැවතුම් නැති මහණහට ලාභය පිණිස ඉව්ඡා උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන නො කරයි. සටනා නො කරයි. ව්‍යායාම නො කරයි. ලාභය පිණිස උඤ්ඤාන නො කරන, සටනා නො කරන, ව්‍යායාම නො කරන ඔහට ලාභය නූපදනේ ය. හේ ඒ අලාභයෙන් ශොක නො කරයි. කලාන්ත නො වෙයි. පරිදේවනා නො කරයි. ළය තළමින් නො හඬයි. සමෙමාහයට නො යේ. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභය පිණිස ඉව්ඡා ඇතියේ වෙසේ. උඤ්ඤාන නො කෙරේ. සටනා නො කෙරේ, ව්‍යායාම නො කෙරේ. ලාභී නො වූයෙක් ශොක නො කරන සුදුසුයේ යයි ද පරිදේවනා නො කරන සුදුසු යයි ද සද්ධර්මයෙන් අව්‍යුහ යයි ද කියනු ලැබේ.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චින්නං විහරතො නිරායකං
 චුත්තිනො ඉවා උප්පජ්ඣති ලාභාය, යො න උට්ඨහති න සට්ඨිති වායමති
 ලාභාය. තස්ස අනුට්ඨහතො අසට්ඨතො න වායමතො ලාභාය ලාභො
 උප්පජ්ඣති. යො තෙන ලාභෙන න මජ්ඣති න පමජ්ඣති. න පමාදමාපජ්ඣති.
 අයං චුට්ඨති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉවෙජා විහරති ලාභාය, න උට්ඨහති න
 සට්ඨිති න වායමති ලාභාය. ලාභී ච න ච මදී න ච පමාදී අච්ඡුතො ච
 සඤ්චො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛව, අට්ඨ පුග්ගලා සත්තො සංචිජ්ජමානා
 ලොකස්මිනි.

8. 2. 7. 2

අලං සුතං

[සාවකීනීදානං]

1. ජහි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තතො,
 අලං පරෙසං. කතමෙහි ජහි:

ඉධ භික්ඛව භික්ඛු විපතියනං ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු,
 සුභානං ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධනානඤ්ච ධම්මානං
 අනුප්පරිකම්මානං හොති, අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්ම-
 පටිපනෙකා ච හොති, කල්යාණවාපො ච හොති කල්යාණවාක්කරණො
 පොරියා වාමාස සමන්තාගතො විසංඝාය අනෙලගලාය අත්ථසා විඤ්ඤ-
 පතියා. සඤ්ඤකො ච හොති සමාදපකො සමුත්තපකො සමපහංසකො
 සමුහම්චාරිතා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ජහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො
 භික්ඛු අලං පරෙසං.

8. මහණෙනි, මේ සස්තයෙහි ප්‍රවීණත්ත ව වෙසෙන අයත් පැවතුම් නැති මහණහට ලාභය පිණිස ඉවතා උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උත්තාන නො කරයි, නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි. ලාභය පිණිස උත්තාන නො කරන, සටනා නො කරන, ව්‍යායාම නො කරන මහට ලාභය උපදනේ ය. හේ ඒ ලාභයෙන් මත් නො වෙයි, පමා නො වෙයි, ප්‍රමාදයට නො යෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභය පිණිස ඉවතා ඇතිසේ වෙසේ, ලාභය පිණිස උත්තාන නො කෙරේ, සටනා නො කෙරේ, ව්‍යායාම නො කෙරේ, ලාභී වූයේත් මද නැතියේ යයි ද ප්‍රසාද නැතියේ යයි ද සද්ධර්මයෙන් අව්‍යුත්ත යයි ද කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි විද්‍යාමාන පුද්ගලයෝ අට දෙන වෙත්. යයි,

8. 2. 7. 2

අලං සූත්‍රය

[සැවැත්තියන යි]

1. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ තමහට (භික්‍ෂ ප්‍රතිපක්‍ෂියෙහිලා) සුදුසු වෙයි, පරහට (භික්‍ෂ ප්‍රතිපක්‍ෂියෙහිලා) සුදුසු වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ (ස්කන්ධ, ධාතූ, ආයතනාදී) කුසල ධර්මයන්හි වහා උපධාරණ කරන්නේත් වෙයි, ඇසු දහමුත් දරන සැහැවී ඇත්තේත් වෙයි, දරු දහමුත්ගේ අරුත් විමසනුයේත් වෙයි, අරුත් දැන පෙළ දහම් දැන ධර්මානු ධර්මයට පිළිපත්තේත් වෙයි, සුඤ්ජ වාග්සොෂ ඇතියේ නො පැතුළුණු නිදෙස් නො ගිලිහුණු අක්ඛි විඤ්ජන-යෙන් යුත් පිරිපුන් තෙපුලින් සමන්විත වූයේ කල්‍යාණ කපා ඇතියේ වෙයි, සමුම් සරුතට සමාදන් කරනුයේ සමුත්තෙජ්ජනා කරනුයේ සමුප-හම්ණ කරනුයේ කරුණු දක්වනුයේත් වෙයි. මහණෙනි, මේ ස කරුණින් සමන්විත මහණ තමහට (භික්‍ෂ ප්‍රතිපක්‍ෂි පිණිස) සුදුසු වෙයි, පරහට (භික්‍ෂ ප්‍රතිපක්‍ෂි පිණිස) සුදුසු වේ.

2. පඤ්චි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො අලං පරෙසං. කතමෙහි පඤ්චි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසන්ඨි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධ්මානඤ්ච ධම්මානං අත්ථිපපරික්ඛිතා හොති, අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානු-ධම්මපටිපන්නො ව හොති, කල්‍යාණවාචො හොති -පෙ- අත්ථසා විඤ්ඤපතියා, සන්දසස්සකො ව හොති සමාදප්තො සමුත්තෙජ්ජකො සම්පහංසකො සමුභව්වාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං.

3. චතුර්ථි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං. කතමෙහි චතුර්ථි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛිප්පනිසන්ඨි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධ්මානඤ්ච ධම්මානං අත්ථිපපරික්ඛිතා හොති, අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්ම-පටිපන්නො ව හොති. නො ව කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසංඛාය අනෙලගලාය අත්ථසා විඤ්ඤපතියා, නො ව සන්දසස්සකො හොති සමාදප්තො සමුත්තෙජ්ජකො සම්පහංසකො සමුභව්වාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, චතුර්ථි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.

4. චතුර්ථි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො. කතමෙහි චතුර්ථි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛිප්පනිසන්ඨි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, නො ව ධ්මානං ධම්මානං අත්ථිපපරික්ඛිතා හොති, න ව අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්ම-පටිපන්නො හොති, කල්‍යාණවාචො ව හොති කල්‍යාණවාක්කරණො -පෙ- අත්ථසා විඤ්ඤපතියා සන්දසස්සකො ව හොති -පෙ- සමුභව්වාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, චතුර්ථි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො.

2. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත වූ මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කුසල ධර්මයන්හි වහා උපධාරණ කරනුයේ නො ම වෙයි. ඇසූ දහම් දරන සැහැවී ඇතියේ වෙයි, දූරු දහමුත්ගේ අරුත් විමසා දන්තේත් වෙයි, අටුවා දැන, පෙළ දම් දැන ධර්මානු ධර්මයෙහි පිළිපත්තේත් වෙයි අභිච්ඡෙදනයට හිත වූ ... කල්‍යාණකථා ඇතියේ වෙයි, සමුම්සරුනට සමාදන් කරනුයේ සමුක්කෙජනා කරනුයේ සම්ප්‍රහම්ම කරනුයේ සඤ්ඤාක ද වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමනාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු වේ.

3. මහණෙනි, සිවු කරුණෙකින් සමනාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වේ. කවර සතරෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කුසල ධර්මයන්හි විපෘතිසත්තී ද වෙයි. ඇසූ දහමුත් දරන සැහැවී ඇතියේත් වෙයි. දූරු දහමුත්ගේ අරුත් විමසනුයේත් වෙයි. අටුවා දැන පෙළ දම් දැන ධර්මානු ධර්මයට පිළිපත්තේත් වෙයි. නො පැකුළුණු නිදෙස් නො ගිලිහුණු, අරුත් හඟවන පිරුණු වදනින් සමනාගත වූයේ කල්‍යාණ වාග්සොඝ ඇතියේ කල්‍යාණ කථා ඇත්තේ ද නො වෙයි. සමුම්සරුනට සමාදන් කරවන සමුක්කෙජන කරන සම්ප්‍රහම්ම කරන සඤ්ඤාක ද නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිවු කරුණින් සමනාගත මහණ තම හට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වේ.

4. මහණෙනි, සතර කරුණෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට (හිත පිළිවෙත් පිණිස) සුදුසු වෙයි, තම හට (හිත පිළිවෙත් පිණිස) නො සුදුසු වෙයි. කවර සතරෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කුසල ධර්මයන්හි විපෘතිසත්තී ද වෙයි. ඇසූ දහම් දරන සැහැවී ඇතියේ ද වෙයි, දූරු දහමුත්ගේ අරුත් විමසනුයේ නො වෙයි, අටුවා දැන පෙළ දම් දැන ධර්මානු ධර්මයට පිළිපත්තේත් නො වෙයි, සොදුරු වදන් ඇතියේ සුඤ්ඤ වාග් සොඝ ඇතියේ ... අරුත් හැඟවීමට සුදුසු තෙපුලින් සමන්වාගත වූයේ ... කල්‍යාණ කථා ඇතියේ වෙයි, සමුම්සරුනට සඤ්ඤාක ද වෙයි. ... මහණෙනි, මේ සතර දහමින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි. තමහට සුදුසු නො වේ.

5. තීඞි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං. කතමෙහි තීඞි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසන්ඞි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධ්මානඤ්ච ධම්මානං අත්ථප්පරික්ඛිතා හොති, අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානු-ධම්මපටිපන්නො ව හොති, නො ව කල්‍යාණවාටො හොති, කල්‍යාණ-වාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො වික්ඛායාය අනෙලගලාය අත්ථසා විඤ්ඤාපනියා, නො ව සන්දසාකො හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සමපහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීඞි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.

6. තීඞි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං. නාලං අත්තනො¹ කතමෙහි තීඞි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසන්ඞි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති. නො ව ධ්මානං ධම්මානං අත්ථප්පරික්ඛිතා හොති. නො ව අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපටිපන්නො හොති. කල්‍යාණවාටො ව හොති -පෙ- අත්ථසා විඤ්ඤාපනියා. සන්දසාකො ව හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සමපහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීඞි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො.¹

7. දථිඞි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං,² කතමෙහි දථිඞි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසන්ඞි හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. නො ව සුත්තානං ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති. ධ්මානඤ්ච ධම්මානං අත්ථප්පරික්ඛිතා හොති. අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානු-ධම්මපටිපන්නො ව හොති. නො ව කල්‍යාණවාටො හොති -පෙ- අත්ථසා විඤ්ඤාපනියා නො ව සන්දසාකො හොති -පෙ- සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දථිඞි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.³

1. නො අත්තනො-පිටු.

2. නො පරෙසං-පිටු.

5. මහණෙනි, දහම් තුනෙකින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර තුනෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහම්හි විප්‍යාදිසනති ද නො වෙයි, දුරු දහමින් දරන සැහැවි ඇතියේ ද වෙයි, දුරු දහමින්ගේ අරුත් පිරික්සනුයේ ද වෙයි, අරුත් දැන දහම් දැන ධර්මානුධර්මයෙහි පිළිපදනේත් වෙයි, කලණ තෙපුල් ඇතියේ අරුත් හැඟවීමට සුදුසු වූ චුත්‍රු නිදේය වූ නොගිලිහුණු අරුත් ඇති අත්ථිච්ඡෙදනයෙන් යුක්ත වූ යොග්‍ය වචනයෙන් සමන්වාගත වූයේ කලාණවාක් ඇතියේ වෙයි. සමුම්සරුනට කරුණු සමාදන් කරවන, මොනොවට තෙදගන්වන සම්ප්‍රහණිය කරන සංදර්ශකයෙක් ද නො වෙයි. මහණෙනි, මේ කුන් කරුණෙන් සමන්වාගත ව මහණ තමාට හිත පිණිස සුදුසු වෙයි, පරහට හිත පිණිස සුදුසු නො වෙයි.

6. මහණෙනි, කරුණු තුනෙකින් සමන්වාගත වූ මහණ මෙරමාහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර තුනෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහම්හි විප්‍යාදිසනති නො ම වෙයි. ඇසූ දහමින් දරන සැහැවිද වෙ. දුරු දහමින්ගේ අරුත් පිරික්සනුයේ වෙයි. අරුත් දැන දහම් දැන ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපක්‍ෂයට නොපිළිපත්තේත් වෙයි ... අරුත් හැඟවීමට හිත ... කලණ වදන් ඇතියේත් වෙයි. සමුම්සරුනට සමාදන් කරවන, සමුත්තෙකරනා කරවන, සම්ප්‍රහණිය කරන සංදර්ශකයෙක් ද වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් තුනෙන් සමන්වාගත මහණ මෙරමාහට යෝග්‍ය වෙයි, තමහට අයෝග්‍ය වෙයි.

7. මහණෙනි, කරුණු දෙකෙකින් සමන්වාගත මහණ තම හට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර දෙකෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහම්හි විප්‍යාදිසනති නො වෙයි. ඇසූ දහම් දරන සැහැවි ඇතියේත් නො වෙයි. දුරු දහමින්ගේ අරුත් පිරික්සනේත් වෙයි. අරුත් දැන දහම් දැන ධර්මානුධර්මයට පිළිපත්තේත් වෙයි. ... අරුත් හැඟවීමට සුදුසු ... කලණ වදන් ඇතියේ නො වෙයි. සමුම්සරුනට සංදර්ශක ද නො වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් දෙකින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වෙයි.

8. ද්විතී භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංපරෙසං, නාලං අත්තනො¹ කතමෙහි ද්විතී:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු නභෙව ඛො ටිප්පනිසනති හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු. නො ච සුත්තානං ධර්මානං ධාරණජානිකො හෙති. නො ච ධර්මානං ධර්මානං අත්ථප්පරිකම්මා හොති. නො ච අත්ථමඤ්ඤාය ධර්මමඤ්ඤාය ධර්මානුධර්මපටිපත්තො හොති. කල්‍යාණවාචො ච හොති කල්‍යාණවාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසූච්ඡාය අනෙලග්‍රාය අත්ථසා විඤ්ඤාපනියා. සන්දසාකො ච හොති සමාදපකො සමුක්ඛෙජකො සමපහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ද්විතී ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනොති.¹

8. 2. 7. 3

සංඛිතතදෙසිත සුත්තං

[සාවස්ථිතිදුතං]

අප්ථ ඛො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංඛම්. උපසංඛම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි එකමන්තං නිසීනෙකා ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච:

සාධු මෙ භනෙත, භගවා සංඛිතෙත්තා ධර්මං දෙසෙතු යමහං භගවතො ධර්මං සුත්වා එකො වූපකංඤා අප්පමන්නො ආතාපී පභිතන්නො විහරෙය්‍යන්ති.

එවමෙව පනිධෙකවෙව මොසපුරියා මමඤ්ඤව අපේඛසන්තී. ධර්මෙ ච භාසිතෙ මමඤ්ඤව අනුබන්ධිතඛං මඤ්ඤන්ති.

දෙසෙතු මෙ භනෙත, භගවා සංඛිතෙත්තා ධර්මං, දෙසෙතු සුගතො සංඛිතෙත්තා ධර්මං, අප්පෙවනාමාහං භගවතො භාසිතස්ස අත්ථං ආරානෙය්‍යං, අප්පෙවනාමාහං භගවතො භාසිතස්ස දයාදෙ අසසන්ති.

1. නො අත්තනො-සිඳු

8. මහණෙනි, දහම් දෙකෙකින් සමන්වාගත වූ මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර දෙකෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමිහි විපාකිසනා නො ම වෙයි. ඇසූ දහමින් දරන සැඟවී ඇතියෙන් නො වෙයි. දුරු දහමින්ගේ අරුත් පිරික්සනුයෙන් නො වෙයි. අරුත් දැන දහම් දැන ධර්මානු-ධර්මයට පිළිපත්තෙන් නො වෙයි. සුඤ්ඤා කර්ම ඇතියේ වුහුටු හිඳෙස් නො ගිලිහුණු අරුත් හඟවන සොඳුරු වදනින් සමන්වාගත වූයේ කලණ වදන් ඇතියේ වෙයි. සමුච්ඡාරනට සැදුම්ක වූයේ සමාදන් කරවන්නේ උකෙස්සා කරන්නේ සම්ප්‍රහර්ෂණය කරන්නේ වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් දෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වීවෙයි. තම හට සුදුසු නො වෙයි.

8. 2. 7. 3

සංවිධානදෙසින සුත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

එකල එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹී-යේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත් පසෙක හින. එකත් පසෙක හුන් එ මහණභාග්‍යවතුන් වහන්සේට කෙල සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් ධර්මයක් අභා එකලා වූයෙම් සංකප්පිකායෙන් දුරු වූයෙම් නො පමා වූයෙම් කෙලෙස් තවන වැර ඇතියෙම් නිවන් කෙරේ යැවූ සිත් ඇතියෙම් වෙසෙම් නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට සැකෙවින් එදහම් දෙසන සේක් නම් මැනවැ යි.

මේ ලොවහි ඇතැම් හිස් පුභුලෝ මේ ලෙසින් ම මට අධ්‍යාපණ කෙරෙත්. දහම් දෙසූ කල්හිත් මා ම ලුහුබැඳිය යුතු කොට හඟිත්.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට සැකෙවින් දම් දෙසන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ සැකෙවින් දහම් දෙසන සේක්වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතයේ අභිය මම දැන ගන්නෙමි නම් මනා මැනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතයට මම දයාද වන්නෙමි නම් මනා මැනු.

තස්මානිභ තෙ භික්ඛු, එවං සික්ඛිතඛං: අජ්ඣන්තමෙව¹ වික්ඛං
ධීතං භවිස්සති සුසංඤ්ඨිතං. න චුප්පනනා² පාපකා අකුසලා ධම්මා වික්ඛං
පරිසාදය ධස්සන්තිති. එවං හි තෙ භික්ඛු, සික්ඛිතඛං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අජ්ඣන්තං වික්ඛං ධීතං හොති සුසංඤ්ඨිතං,
න චුප්පනනා පාපකා අකුසලා ධම්මා වික්ඛං පරිසාදය නිබ්බන්ති, තතො
තෙ භික්ඛු, එවං සික්ඛිතඛං: මෙඤ්ඤා මෙ චෙතොවිමුක්ති භාවිතා
භවිස්සති බහුලීකතා යානිකතා වජ්ජුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඥාති.
එවං හි තෙ භික්ඛු, සික්ඛිතඛං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි එවං භාවිතො හොති බහුලී-
කතො තතො ත්වං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං³
භාවෙය්‍යාසී. අචිතකකමපි විචාරමඤ්ඤා⁴ භාවෙය්‍යාසී. අචිතකමපි අච්චාරං⁵
භාවෙය්‍යාසී. සපපිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපපිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී,
යාතසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී උපෙක්ඛාසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි එවං භාවිතො හොති සුභාවිතො,
තතො තෙ භික්ඛු, එවං සික්ඛිතඛං: කරුණා මෙ චෙතොවිමුක්ති -පෙ-
මුද්දිතා මෙ චෙතොවිමුක්ති -පෙ- උපෙක්ඛා මෙ චෙතොවිමුක්ති භාවිතා
භවිස්සති බහුලීකතා යානිකතා වජ්ජුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඥාති.
එවං හි තෙ භික්ඛු, සික්ඛිතඛං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු අයං සමාධි එවං භාවිතො හොති සුභාවිතො,
තතො ත්වං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං භාවෙය්‍යාසී,
අචිතකකමපි විචාරමඤ්ඤා භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි අච්චාරං භාවෙය්‍යාසී,
සපපිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපපිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, යාතසහගතමපි
භාවෙය්‍යාසී උපෙක්ඛා සහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

1. අජ්ඣන්තං මෙ-මජ්ඣං.

2. න ච උප්පනනා - මජ්ඣං.

3. සචිතකකසච්චාරමපි - මජ්ඣං.

4. අචිතකකවිචාරමඤ්ඤා මජ්ඣං.

5. අචිතකකඅච්චාරමපි - මජ්ඣං.

මහණ, එ හෙයින් තොප මෙසේ භික්ෂුය සූත්‍රය: මාගේ සිත මොනොවට පිහිටියේ අධ්‍යාත්මයෙහි ම සිටියෙක් වන්නේ ය. උපන් ලමු අකුශල ධර්මයෝ සිත මැඩ ගෙන නො ද සිවුනාහසි මහණ තොප මෙසේ ම භික්ෂුය සූත්‍රය.

මහණ, යම් කලෙක තොපගේ සිත මනාව සිටියේ අධ්‍යාත්මයෙහි සිටියේ වේද, උපන් ලමු අකුශල ධර්මයෝත් සිත මැඩ ගෙන නො-සිටිනාහුද, මහණ, එකල්හි තා විසින් මෙසේ භික්ෂුය සූත්‍ර: මාගේ මෙත්‍රිවික්කවිමුක්ති තොමෝ භාවිත වූවා බහුලිකාන වූවා යානාවක්මෙන් කරන ලද වූවා වාක්කවක් මෙන් කෘත වූවා සුපිහිටි වූවා මනාසේ වඩන ලද වූවා සුසමාරබ්බ වූවා වන්නීය කියා යි. මහණ තොප විසින් මෙසේ ම භික්ෂුය සූත්‍රය.

මහණ, යම් කලෙක තොප මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ වේද බහුලිකාන වේද, එකල්හි මහණ තොප මේ සමාධිය සචිතර්ක කොට ද සචිතාර කොට ද වඩන්නහු, විචාරමාත්‍ර වූ අචිතර්ක කොට ද වඩන්නහු, අචිතර්ක කොට ද අචිතාර කොට ද වඩන්නහු, සප්තික කොට ද වඩන්නහු, භිෂ්ප්තික කොට ද වඩන්නහු, සුඛ සහගත කොට ද වඩන්නහු, උපෙක්ෂා සහගත කොට ද වඩන්නහුය.

මහණ, යම් කලෙක තොප විසින් මේ සමාධිය මෙසේ භාවිත වූයේ මොනවට වඩනා ලද්දේ වේද, මහණ, එ කල්හි තොප මෙසේ භික්ෂුය සූත්‍ර: මාගේ කරුණාවික්ක විමුක්ති තොමෝ... මාගේ මුද්ධාවික්ක විමුක්ති තොමෝ... මාගේ උපෙක්ෂා වික්කවිමුක්ති තොමෝ භාවිත වූවා බහුලිකාන වූවා යානිකාන වූවා වක්කාකාන වූවා අනුස්ථිත වූවා පරිචිත වූවා සුසමාරබ්බ වූවා වන්නීය කියා යි. මහණ, තොප මෙසේ ම භික්ෂුය සූත්‍රය.

මහණ, යම් කලෙක තොප විසින් මේ සමාධිය මෙසේ භාවිත වූයේ බහුල කරන ලද්දේ වේද, මහණ, එකල තොප මේ සමාධිය සචිතර්ක කොටත් සචිතාර කොටත් වඩනහු, අචිතර්ක විචාරමාත්‍ර කොටත් වඩනහු, අචිතර්ක අචිතාරමාත්‍ර කොටත් වඩනහු, සප්තික කොටත් වඩනහු, භිෂ්ප්තික කොටත් වඩනහු, සුඛසහගත කොටත් වඩනහු, උපෙක්ෂා සහගත කොටත් වඩනහුය,

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති සුභාවිතො, තතො තෙ භික්ඛු, ඵලං සික්ඛිතබ්බං: කායෙ කායානුපස්සි විහරිස්සාමි ආනාපි සම්පජානො සත්ථා විනෙය්‍යලොකෙ අභිරුක්ඛාදෙමනස්සහති. ඵලං භි තෙ භික්ඛු, සික්ඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති බහුලිකතො තතො තුං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සවිතකකමි සවිචාරං භාවෙය්‍යාසි, අවිතකකමි විචාරමත්තං භාවෙය්‍යාසි, අවිතකකමි අවිචාරං භාවෙය්‍යාසි, සපපිතිකමි භාවෙය්‍යාසි, නිපපිතිකමි භාවෙය්‍යාසි, සාතසහගතමි භාවෙය්‍යාසි, උපෙකඛාසහගතමි භාවෙය්‍යාසි.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති සුභාවිතො, තතො තෙ භික්ඛු, ඵලං සික්ඛිතබ්බං: චෙදනාසු -පෙ- චිත්තෙ -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි විහරිස්සාමි ආනාපි සම්පජානො සත්ථා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිරුක්ඛාදෙමනස්සහති. ඵලං භි තෙ භික්ඛු, සික්ඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති බහුලිකතො, තතො තුං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සවිතකකමි සවිචාරං භාවෙය්‍යාසි, අවිතකකමි විචාරමත්තං භාවෙය්‍යාසි, අවිතකකමි අවිචාරං භාවෙය්‍යාසි, සපපිතිකමි භාවෙය්‍යාසි, නිපපිතිකමි භාවෙය්‍යාසි, සාතසහගතමි භාවෙය්‍යාසි, උපෙකඛාසහගතමි භාවෙය්‍යාසි.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හවිසසති සුභාවිතො, තතො තුං භික්ඛු, යෙන යෙනෙව ගවජසි ඵාසුඤ්ඤෙව ගවජසි. යඤ්ඤං යඤ්ඤං යඤ්ඤං ඵාසුඤ්ඤෙව යඤ්ඤං. යඤ්ඤං යඤ්ඤං නිසිදිසසති ඵාසුඤ්ඤෙව නිසිදිසසති. යඤ්ඤං යඤ්ඤං සෙය්‍යං කප්පෙසසති ඵාසුඤ්ඤෙව සෙය්‍යං කප්පෙසසසීති

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ සුභාවිත වේද, මහණ, එ කල්හි තා විසින් මෙසේ භික්ෂු සූත්‍ර: කයෙහි කය අනුව දන්තාසුදු වූයෙමි කෙලෙස් තවන වැර ඇතියෙමි සමාග්‍යෙන ඇතියෙමි සිහි ඇතියෙමි පණ්ණාසකයෙහි ලෝකයෙහි අභිධ්‍යා දොර්මනසායන් මැඩගෙන වෙසෙන්නෙමි යි කියා යි. මහණ, තා විසින් මෙසේ භික්ෂු සූත්‍ර:

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ බහුලිකාන වේද, මහණ තෝ එ කල්හි මේ සමාධිය සචිතර්ක සචිතාර කොටත් වඩනෙහි, අචිතර්ක විචාරමාත්‍ර කොටත් වඩනෙහි, අචිතර්ක අචිතාර කොටත් වඩනෙහි, සංග්‍රිහිත කොටත් වඩනෙහි, නිෂ්ප්‍රිහිත කොටත් වඩනෙහි, සුඛ සහගත කොටත් වඩනෙහි, උපෙක්ඛා සහගත කොටත් වඩනෙහි.

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ සුභාවිත වේද, මහණ එකල තා විසින් මෙසේ භික්ෂු සූත්‍ර: වේදනා-වන්ති... වික්ඛයෙහි... ධර්මයන්හි ධර්මානුදර්ශී වූයෙමි කෙලෙස් තවන වැර ඇතියෙමි මනා කොට දන්නෙමි සිහි ඇතියෙමි ලෙඩහි අභිධ්‍යා දොර්මනසායන් මැඩගෙන වෙසෙන්නෙමි යි කියා යි. මහණ, තා විසින් මෙසේ භික්ෂු සූත්‍ර:

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ බහුලිකාන වේද, මහණ, එකල තෝ මේ සමාධිය සචිතර්ක සචිතාර කොටත් වඩනෙහි, අචිතර්ක විචාරමාත්‍ර කොටත් වඩනෙහි, අචිතර්ක අචිතාර කොටත් වඩනෙහි, සංග්‍රිහිත කොටත් වඩනෙහි, නිෂ්ප්‍රිහිත කොටත් වඩනෙහි, සුඛ සහගත කොටත් වඩනෙහි, උපෙක්ඛා සහගත කොටත් වඩනෙහි.

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ සුභාවිත වේද, මහණ, එකල තෝ යම් යම් ම තැනෙක යෙහි නම් සුවයේ ම යෙහි, යම් යම් ම තැනෙක සිටුවනෙහි නම් සුවයේ ම සිටුවනෙහි. යම් යම් ම තැනෙක භික්ෂුනෙහි නම් සුවයේ ම භික්ෂුනෙහි, යම් යම් ම තැනෙක ගයානා කෙරෙහි නම් සුවයේ ම ගයානා කරන්නෙහි යි.

අථ ඛො සො භික්ඛු එකො වූපකට්ඨො අප්පමනො ආනාපි පනිතතො විහරතො න වීරසෙසව යසසථාය ඤාලංකො සමමදෙව අගාරණො අනගාරියං පබ්බජනී, තදනුතරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤාසංකප්පකං උපසම්පජ්ජ විහාසි, ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්කතායාති අබ්භංගොසිති. අඤ්ඤතරො ච පන සො භික්ඛු අරහතං අහොසිති.

8. 2. 7. 4

අධිදෙවඤ්ඤාණදසසන සුත්තං

එකං සමයං භගවා ගයායං විහරති ගයාසීසෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙහි භික්ඛවොති. හදනෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙයාසුං. භගවා එතදවොච:

1. පුබ්බාහං භික්ඛවෙ, සංඛොධා අනභිසම්බුද්ධො ඛොධිසතො ච සමානො ඔභාසඤ්ඤව ඛො¹ සඤ්ජානාමි, නො ච රූපානි පසාමි.

2. තස්ස මයහං භික්ඛවෙ, එතදහොසි: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤව සඤ්ජානෙය්‍යං, රූපානි ච පසෙය්‍යං, එවං මෙ ඉදං ඤ්ඤාසනං පරිසුද්ධතරං අසාමි. සො ඛො අහං භික්ඛවෙ, අපරෙත සමයෙන අප්පමනො ආනාපි පනිතතො විහරතො ඔභාසඤ්ඤව සඤ්ජානාමි රූපානි ච පසාමි. නො ච ඛො නාහි දෙවනාහි සද්ධිං සනතිට්ඨාමි, සඤ්ජාමි, සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමි.

3. තස්ස මයහං භික්ඛවෙ, එතදහොසි: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤව සඤ්ජානෙය්‍යං රූපානි ච පසෙය්‍යං. නාහි ච දෙවනාහි සද්ධිං සනතිට්ඨාමි, සඤ්ජාමි, සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමි, එවං මෙ ඉදං ඤ්ඤාසනං පරිසුද්ධතරං අසාමි.

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ, අපරෙත සමයෙන අප්පමනො ආනාපි පනිතතො විහරතො ඔභාසඤ්ඤව සඤ්ජානාමි, රූපානි ච පසාමි, නාහි ච දෙවනාහි සද්ධිං සනතිට්ඨාමි, සඤ්ජාමි, සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමි. නො ච ඛො නා දෙවනා ජානාමි, ඉමා දෙවනා අමුක්ඛා චා අමුක්ඛා චා දෙවතිකායාති.

1. ඔභාසං හි ඛො-සිමු

එකල්හි ඒ මහණ එකලා වූයේ සංකල්පනයෙන් දුරු වූයේ අප්‍රමාණ වූයේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙනුයේ නොබෝ කලෙකින් ම කුලපුත්තු යමක් පිණිස මොනොවට ගිහිගෙන් හික්ම පැවිද්දට වදනාහු නම් ඒ අනුකර භ්‍රමවේදය පයථිවසාන කොට ඇති රහත්ඵලය ඉහත්මයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ විය ය. ජාතිය ක්ෂිණ විය. බලිසර වසනා ලද, සිවුමහ කටයුතු කරන ලද, මේ රහත් බව පිණිස (කටයුතු) අතිකෙක් නැතැයි මොනොවට දන්නේ ය. ඒ මහණ රහතුන් කෙරෙහි අන්‍යතරයෙක් ද විය.

8. 2. 7. 4

අධ්‍යවෘත්තවේදය සහ සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයා නගර සමීපයෙහි ගයාගීෂියෙහි වෙසෙන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙකු හි හික්මුන් ඇමතු සේක. වහන්සැයි ඒ හික්මුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

1. මහණෙනි, මම සංකල්පනයෙන් පුර්වයෙහි අභිසංකල්පනා නොවූයෙමි ම බෝසත් වූයෙමි අවභාසයක් (දිවැස් නුවණ එළියක්) ම හඳුනාමි. රූපයන් නො දක්මි.

2. මහණෙනි, ඒ මට තෙල සිත විය: ඉදින් මම අවභාසයක් හැඳින ගත්තෙමි රූපයන් ද දක්නෙමි නම් මෙසේ මාගේ මේ ඥාන දර්ශනය (දිවැස් කුසුණ නමැති දැකීම) පරිශුද්ධතර වන්නේ ය කියා යි. මහණෙනි, ඒ මම අපරසමයෙහි අප්‍රමාණ වූයෙමි කෙලෙස් තවන වැර ඇතියෙමි නිවනට මෙහෙය වූ සිතැති ව වසන්නෙමි අවභාසය ද හඳුනාමි. රූ ද දක්මි. ඒ දෙවියන් හා නො ද සිටිමි, සලලාප නො කරමි, සාකච්ඡාවට නො පැමිණෙමි.

3. මහණෙනි, ඒ මට තෙල සිත විය: ඉදින් මම අවභාසයක් දන්නෙමි රූ ද දක්නෙමි ඒ දෙවියන් හාත් සිටුනෙමි සලලාප කරන්නෙමි සාකච්ඡාවට පැමිණෙමි නම් මෙසේ මාගේ මේ ඥාන දර්ශනය පරිශුද්ධතර වන්නේ ය කියා යි.

මහණෙනි, ඒ මම අපරසමයෙහි අප්‍රමාණ වූයෙමි ආනාප ඇතියෙමි ප්‍රතිතාතම ව වෙසෙන්නෙමි අවභාසයක් හඳුනාමි, රූ ද දක්මි, ඒ දෙවියන් හාත් සිටිමි, සලලාප කරමි, සාකච්ඡාවට පැමිණෙමි, මේ දේවතාවෝ අසෝ අසෝ දේවතාවෝ පත් වූහයි ඒ දේවතාවන් නො දනිමි.

4. තසං මයං භික්ඛවෙ, එතද්භොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤව සංඝානෙය්‍යං, රූපානි ච පසෙය්‍යං, තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සන්තීට්ඨෙය්‍යං සලලපෙය්‍යං සාකච්ඡං සමාපජ්ජෙය්‍යං, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා අමුක්ඛතා වා අමුක්ඛතා වා දෙවනිකායානි, එවං චෙ ඉදං ඤාණදස්සනං පරිසුද්ධතරං අසානි.

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ, අපරෙත සමයෙන අපමානෙතා ආනාපි පභිතතෙතා විහරතෙතා ඔභාසඤ්ඤව සංඝානාමි, රූපානි ච පසාමි, තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සන්තීට්ඨාමි සලලාමි සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමි. තා ච දෙවතා ජානාමි ඉමා දෙවතා අමුක්ඛතා වා අමුක්ඛතා වා දෙවනිකායානි. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමි ඉමා දෙවතා ඉමස්ස කම්මස්ස විපාකෙන ඉතො වුතා තස් උපපන්නාහි. -පෙ-

5. තා ච දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා ඉමස්ස කම්මස්ස විපාකෙන ඉතො වුතා තස් උපපන්නා'හි. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා ඉමස්ස කම්මස්ස විපාකෙන එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවේදිනියොති. -පෙ-

6. තා ච දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා ඉමස්ස කම්මස්ස විපාකෙන එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවේදිනියොති, නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා එවං දීඝායුකා එවං චීරධීතිකානි. -පෙ-

7. තා ච දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා එවං දීඝායුකා එවං චීරධීතිකානි. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමි, යදි වා මෙ ඉමාහි දෙවතාහි සද්ධිං සන්තිවුත්ථුඛං යදි වා න සන්තිවුත්ථුඛං'නහි.

8. තසං මයං භික්ඛවෙ, එතද්භොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤව සංඝානෙය්‍යං, රූපානි ච පසෙය්‍යං, තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සන්තීට්ඨෙය්‍යං සලලපෙය්‍යං සාකච්ඡං සමාපජ්ජෙය්‍යං, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා අමුක්ඛතා වා අමුක්ඛතා වා දෙවනිකායානි, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා ඉමස්ස කම්මස්ස විපාකෙන ඉතො වුතා තස් උපපන්නාහි, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවේදිනියොති, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා එවං දීඝායුකා එවං චීරධීතිකානි, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං යදි වා මෙ ඉමාහි දෙවතාහි සද්ධිං සන්තිවුත්ථුඛං යදි වා න සන්තිවුත්ථුඛං'නහි. එවං මෙ ඉදං ඤාණදස්සනං පරිසුද්ධතරං අසානි.

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ, අපරෙත සමයෙන අපමානෙතා ආනාපි පභිතතෙතා විහරතෙතා ඔභාසඤ්ඤව සංඝානාමි, රූපානි ච පසාමි, තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සන්තීට්ඨාමි සලලාමි සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමි,

4. මහණෙනි, ඒ මට තෙල සිත විය: ඉදින් මම අවහාසයක් හඳුනන්නෙමි රුක් දන්නෙමි ඒ දෙවියන් භාත් සිටුනෙමි සලලාප කරනෙමි සාකච්ඡාවට පැමිණෙමි නම් මේ දෙවතාවෝ අයෝ දෙවනිකායෙන් පැමිණියහයි ඒ දෙවියන් ද දන්නෙමි නම් මෙසේ මාගේ මේ ඥාන දඹන: පරිශුද්ධතර වන්නේ ය කියා යි.

මහණෙනි, ඒ මම අපරසමයෙහි අප්‍රමතන වූයෙමි, ආතාප ඇතියෙමි ප්‍රතිකාත්මව වසන්නෙමි අවහාසයක් හඳුනමි, රුක් දක්මි, ඒ දෙවතාවන් භාත් සිටිමි, සලලාප කරමි, සාකච්ඡාවට පැමිණෙමි....

5. මේ දෙවතාවෝ අයෝ අයෝ දෙවනිකායෙන් පැමිණියහ යි ඒ දෙවියනුත් දැනිමි. මේ දෙවතාවෝ මේ නම් කර්මයක්හුගේ විපාකයෙන් මෙයින් සැව එහි උපන්න යි ඒ දෙවියන් නො දැනිමි. මේ දෙවතාවෝ මේ කර්මයාගේ විපාකයෙන් මෙයින් ව්‍යුත්ප්‍රවාහන එහි උපන්න යි ඒ දෙවතාවනුත් දැනිමි. ඒ දෙවතාවනුදු 'මේ දෙවතාවෝ' මේ කර්මයාගේ විපාකයෙන් මෙබඳු ආහාර ඇත්තාහු මෙබඳු සුවදුක් විඳින්නාහු' යයි නො දැනිමි....

6. මේ දෙවතාවෝ මේ කම්යාගේ විපාකයෙන් මෙබඳු ආහාර ඇත්තාහු මේ බඳු සුවදුක් විඳිනාහු යයි ඒ දෙවතාවනුදු දැනිමි....

7. මේ දෙවතාවෝ මෙබඳු දිශාසූෂ ඇත්තාහු මෙසේ චිරසීතිකහ යි ඒ දෙවතාවන් නො දැනිමි. මේ දෙවතාවෝ මෙසේ දිශාසූෂ ඇත්තාහු මෙසේ චිරසීතිකයහ යි ඒ දෙවියනුදු දැනිමි. මේ දෙවියන් සමග මා (එකතුව) විසූ විරු දැයි කියා හෝ නො විසූ විරු දැයි කියා හෝ ඒ දෙවියන් නො දැනිමි.

8. මහණෙනි ඒ මට මේ සිත විය: ඉදින් මම අවහාසයක් හඳුනා-
නෙමි නම්, රු ද දන්නෙමි නම්, ඒ දෙවියනුත් සමග සිටුනෙමි නම්,
සලලාප කෙරෙමි නම් සාකච්ඡාවට පැමිණෙමි නම්, ඒ දෙවියනුත් මේ
දෙවතාවෝ අයෝ අයෝ දෙවනිකායෙන් පැමිණියහ යි දන්නෙමි නම්,
මේ දෙවතාවෝ මේ කම්යාගේ විපාකයෙන් මෙයින් සැව එහි උපන්න යි
ඒ දෙවියනුත් දන්නෙමි නම්, මේ දෙවතාවෝ මෙබඳු ආහාර ඇත්තාහු
මෙබඳු සුවදුක් විඳිනාහු යයි ඒ දෙවතාවන් දන්නෙමි නම්, මේ දෙවතාවෝ
මෙසේ දිශාසූෂ ඇත්තාහු මෙසේ චිරසීතිකයහ යි ඒ දෙවතාවන් ද
දන්නෙමි නම්, මේ දෙවියන් සමග (මා එකතුව) විසූ විරු දැයි කියා
හෝ නො විසූ විරු දැයි කියා හෝ ඒ දෙවියනුදු දන්නෙමි නම් මෙසේ
මාගේ මේ ඥානදඹනය පරිශුද්ධතර වන්නේ යයි.

මහණෙනි, ඒ මම අපරසමයෙහි අප්‍රමතන වූයෙමි ආතාප ඇතියෙමි ප්‍රතිකාත්මව වසන්නෙමි අවහාසයක් හඳුනමි. රු ද දක්මි, ඒ දෙවතාවන් සමඟත් සිටිමි සලලාප කරමි. සාකච්ඡාවට වදිමි.

තා ව දෙවතා ජානාමී: ඉමා දෙවතා අමුක්කමා වා අමුක්කමා වා දෙවතිකායාති. තා ව දෙවතා ජානාමී: ඉමා දෙවතා ඉමසා කමච්ඡා වීජාකෙන ඉතො චුතා තස් උපපන්නාති. තා ව දෙවතා ජානාමී: ඉමා දෙවතා එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවේදිනියොති. තා ව දෙවතා ජානාමී ඉමා දෙවතා එවං දීඝායුතා එවං වීරච්ඡිකිකාති. තා ව දෙවතා ජානාමී: යදි වා ටෙ ඉමාභි දෙවතාහි සදධිං සනතිවුත්ථුබ්බං, යදි වා න සනතිවුත්ථුබ්බනති.

යාවකිව්ඤ්ඤා මෙ භික්ඛවෙ, එවං අඤ්ඤාපරිවර්තං අධිදෙවඤ්ඤාණදසානං න සුචිත්තං අහොසි, නෙව තාදාහං භික්ඛවෙ, සදෙවතෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුත්තෙකෙ සසාමණ්ඩ්‍රාහමණියා පජාය සදෙවමනුසාය අනුත්තරං සමාසමොධං අභිසමමුදොති පච්චඤ්ඤාසිං, යතො ව ටො මෙ භික්ඛවෙ, එවං අඤ්ඤාපරිවර්තං අධිදෙවඤ්ඤාණදසානං සුචිත්තං අහොසි. අරාහං භික්ඛවෙ, සදෙවතෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුත්තෙකෙ සසාමණ්ඩ්‍රාහමණියා පජාය සදෙවමනුසාය අනුත්තරං සමාසමොධං අභිසමමුදොති පච්චඤ්ඤාසිං. ඤාණඤ්ඤා පන මෙ දසානං උදපාදි: “අකුසා මෙ වෙතොවිමුත්ති, අයමනතිමා ජාති, නස්සිද්ධි සුනත්තමො”ති.

8. 2. 7. 5

අභිභායතන සුත්තං

[සාවකීනිදානං]

1. අට්ඨමානි භික්ඛවෙ, අභිභායතනාති, කතමානි අටය: අජ්ඣන්තං රූපසඤ්ඤී එකො ඛේදො රූපානි පසාති පරිත්තානි සුචණ්ණදුක්ඛණණාති. තානි අභිභුයා ජානාමී පසාමීති එවං සඤ්ඤී හොති, ඉදං පඨමං අභිභායතනං.

2. අජ්ඣන්තං රූපසඤ්ඤී එකො ඛේදො රූපානි පසාති අපමාණානි සුචණ්ණදුක්ඛණණාති, තානි අභිභුයා ජානාමී පසාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං දුතියං අභිභායතනං.

3. අජ්ඣන්තං රූපසඤ්ඤී එකො ඛේදො රූපානි පසාති පරිත්තානි සුචණ්ණදුක්ඛණණාති. තානි අභිභුයා ජානාමී පසාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං තතියං අභිභායතනං.

මේ දේවතාවෝ අයෝ දයෝ දෙවනිකායෙනාදි ඒ දෙවියනුත් හඳුනාමි. මේ දේවතාවෝ මේ කම්යාගේ විපාකයෙන් වෙසින් ව්‍යුත්-ච්ඡාදන උපන්තිය ඒ දේවතාවන් ද දනිමි. මේ දේවතාවෝ මෙබඳු ආභාර ඇත්තාහු මෙබඳු සුවදුක් විඳිනාහු යයි ඒ දේවතාවන් ද දනිමි, මේ දේවතාවෝ මෙබඳු දීඝාදුෂ් ඇතියාහු මෙසේ චිරස්ථිතිකයෙකි යි ඒ දේවියනුත් දනිමි, මේ දේවතාවන් සමග මා විසුචිර දැයි හෝ නො-විසුචිර දැයි හෝ කියාත් ඒ දේවතාවන් ද දනිමි.

මහණෙනි යම්කාක් මෙසේ අභවපරිවතී (දිව්‍ය ආදි නුවණ අවටක පෙරැළියක්) ඇති මාගේ අධිදෙව ඥානදර්ශන සුවිශුද්ධ නොවී ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මම දෙවියන් සහිත ලෝකය සහිත බලින් සහිත ලොවහි මහණ බවුණත් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි අනුකර සමාක් සමොධිය අභිසම්බුද්ධයෙමි යි පිළින නොකෙළෙමි. මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් අභවපරිවතී ඇති මාගේ අධිදෙව ඥානදර්ශන සුවිශුද්ධ වී නම් මහණෙනි, එ කල්හි මම සද්දේවක සමාරක සමුභවක ලොවහි මහණබවුණත් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි අනුකර සමාක් සමොධිය අභි-සම්බුද්ධයෙමි යි පිළින කෙළෙමි, මාගේ ඥානදර්ශනයක් උපත: “මාගේ විකල්පවිමුක්තිය අකොප්‍ය ය. මේ අන්තර් ජාතිය ය, දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ” යි.

8. 2. 7. 5

අභිභාෂන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

1. මහණෙනි, මේ අභිභාෂනයෝ (සතුරු දහම් හා අරමුණු මඩින කරුණු) අවදෙතෙකි. කවර අවදෙතෙකයන්: අධ්‍යාත්මරූපයෙහි (පරිකම් වශයෙන්) රූප සංඥ ඇත්තේ එකෙක් නො වැඩු සුවණ් දුර්වණ් බාහිර රූපායනන දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු සංඥ ඇත්තේ වෙයි. මේ ප්‍රථම අභිභාෂනය යි.

2. අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඥ ඇත්තේ එකෙක් අප්‍රමාණ වූ සුවණ් දුර්වණ් බාහිර රූපයන් දකිමි, ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු සංඥ ඇත්තේ වෙයි. දෙවන අභිභාෂනය යි.

3. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇත්තේ එකෙක් නො වැඩු සුවණ් දුර්වණ් බාහිර රූපයන් දකිමි, ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු සංඥ ඇත්තේ වෙයි. මේ තෘතීය අභිභාෂනය යි.

4. අජකිත්තං අරුපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති අපපමාණානි සුචණ්ණදුඛණණානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා හොති. ඉදං චතුස්සං අභිභායතනං.

5. අජකිත්තං අරුපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති නිලානි නිලචණ්ණානි නිලනිදසසනානි නිලනිභාසානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා හොති. ඉදං පඤ්චමං අභිභායතනං.

6. අජකිත්තං අරුපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති පිතානි පිතචණ්ණානි පිතනිදසසනානි පිතනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා හොති. ඉදං ඡට්ඨං අභිභායතනං.

7. අජකිත්තං අරුපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ලොහිතකානි ලොහිතකචණ්ණානි ලොහිතකනිදසසනානි ලොහිතකනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා හොති. ඉදං සත්තමං අභිභායතනං.

8. අජකිත්තං අරුපසඤ්ඤා ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ඔදනානි ඔදනචණ්ණානි ඔදනනිදසසනානි ඔදනනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා හොති. ඉදං අට්ඨමං අභිභායතනං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨඅභිභායතනානිති.

8. 2. 7. 6

විමොක්ඛ සුතතං.

[සාවස්ථිතිදනං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, විමොක්ඛා භතමෙ අඛා:

1. රූපි රූපානි පසසති. අයං පඨමො විමොක්ඛො.

අජකිත්තං අරුපසඤ්ඤා ඵකො¹ බහිද්ධා රූපානි පසසති. අයං දුතියො විමොක්ඛො.

1. එකො, මජ්ඣ-නිකාය

4. අධ්‍යාත්මයෙහි අරුපයාණ ඇත්තේ එකෙක් අප්‍රමාණ වූ සුචණ්ද්‍රවණ බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඥා ඇත්තේ වේ. මේ වතුන් අභිභාසනන යි.

5. අධ්‍යාත්මයෙහි අරුපයාණ ඇතිවේ එකෙක් නිල් වූ නිල්වන් වූ නිල්නිදර්ශන වූ නිල්වණය වූ බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඥා ඇත්තේ වේ. මේ පණ්ණාසනන යි.

6. අධ්‍යාත්මයෙහි අරුපයාණ ඇතිවේ එකෙක් පිත වූ පිතවණ වූ පිතනිදර්ශන වූ පිතවණය වූ බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු සංඥා ඇතිවේ වෙයි. මේ පණ්ණාසනන යි.

7. අධ්‍යාත්මයෙහි අරුපයාණ ඇතිවේ එකෙක් ලොහිත වූ ලොහිතක වණ වූ ලොහිතක නිදර්ශන වූ ලොහිතවණය ඇති බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු සංඥා ඇතිවේ වෙයි. මේ සප්තම අභිභාසනන යි.

8. අධ්‍යාත්මයෙහි අරුපයාණ ඇතිවේ එකෙක් අවිද්‍ය වූ අවිද්‍යවණ වූ අවිද්‍ය නිදර්ශන වූ අවිද්‍යවණය ඇති බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි මෙබඳු සංඥා ඇතිවේ වෙයි. මේ අෂ්ටම අභිභාසනන යි. මහණෙනි, මේ අෂ්ට අභිභාසනන යි.

8. 2. 7. 6

විමර්ශන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ විමර්ශනයේ අටදෙනෙකි. කවර අටදෙනෙක යත්:

1. (අධ්‍යාත්මයෙහි උපදවන ලද) රූපධ්‍යාන ඇත්තේ බැහැර (නිලකසිණාදි) රූපයන් (දෑහැන් ඇසින්) දකිති. මේ ප්‍රථම විමර්ශනය යි.

2. එකෙක් අධ්‍යාත්මයෙහි අරුපයාණ (නූපදවන ලද රූපාවචර ධ්‍යානයන්) ඇත්තේ බැහැර රූපයන් (රූපාවචර ධ්‍යානයන්) දකිති. මේ දෙවන විමර්ශනය යි.

3. සුභතෙතව අධිමුක්ඛො ගොති. අයං තනියා වීමොකෙඛා.

4. සබ්බසො රූපසංඝයානං සමතික්ඛමා පටිසසංඝයානං අත්භමා¹ නානාත්තසංඝයානං අමනාසිකාරා අනානො ආකාශොති ආකාශානඤ්චායනනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං චතුස්සො වීමොකෙඛා.

5. සබ්බසො ආකාශානඤ්චායනනං සමතික්ඛමම අනානං විඤ්ඤාණනාථි විඤ්ඤාණඤ්චායනනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං පඤ්චමො වීමොකෙඛා.

6. සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායනනං සමතික්ඛමම නාථි කිඤ්චිති ආකිඤ්චිඤ්චායනනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං ජට්ඨො වීමොකෙඛා.

7. සබ්බසො ආකිඤ්චිඤ්චායනනං සමතික්ඛමම නෙවසංඝයානාසංඝයායනනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං සත්තමො වීමොකෙඛා.

8. සබ්බසො නෙවසංඝයානාසංඝයායනනං සමතික්ඛමම සංඝඤ්චෙද්ධිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං අට්ඨමො වීමොකෙඛාති. ඉමෙ ටො භික්ඛවෙ අට්ඨ වීමොකෙඛාති.

8. 2. 7. 7

අනරියවොහාර සුත්තං

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨීමෙ භික්ඛවෙ, අනරියවොහාරා, කතමෙ අට්ඨ :

අදිට්ඨං දිට්ඨවාදිතා, අසුතෙ සුත්තවාදිතා, අමුතෙ මුත්තවාදිතා, අවිඤ්ඤාතෙ විඤ්ඤාත්තවාදිතා, දිට්ඨං අදිට්ඨවාදිතා, සුතෙ අසුත්තවාදිතා, මුතෙ අමුත්තවාදිතා, විඤ්ඤාතෙ අවිඤ්ඤාත්තවාදිතා. ඉමා ටො භික්ඛවෙ, අට්ඨ අනරියවොහාරාති.

1. අත්භමා-මජ්ඣං.

3. (විශ්වවිද්‍යාලීනී ධ්‍යානයෙහි) සුභ ම ය යි ඇඳුණේ වෙයි. මෙ
මඟින් විමෝක්ෂයයි.

4. සම්ප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥාවන් ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන්ගේ අයෝග්‍යතාවයෙන් නානාකීය-ඥාවන්ගේ අමතයිකාරයෙන් (කසිණුගසාවිම) ආකාශය අනන්‍යයයි ආකාශානකාශානතයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සිවුවන විලෝකිත යි.

5. සම්ප්‍රකාරයෙන් ආකාසන ක්‍රියාත්මකය ඉක්මවා විභූතය අනන්තය යි විශිෂ්ටත්වයක් පැමිණ වෙසෙයි. මේ පස්වන විමෝක්ෂ යි.

6. සම්ප්‍රකාශයෙන් විකුණුණු ක්‍රියායතනය කේෂ්‍රමවා කිසිත් නැතැයි ආකිකුණුකුණුයතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සවන් විමොක්ෂ යි.

7. සම්ප්‍රකාශයෙන් ආකිකිකුසයනනය ඉක්මවා නෙවසකුස නාසකුසයනනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සත්වන වීමොක්ෂ යි.

8. සම්ප්‍රකාරයෙන් නෙවසසුඤ්ඤාසසුඤ්ඤානනය ඉක්මවා සසුඤ්ඤා-
චෛදිකතිරොධයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ අවචන විමොක්ෂ යි.

මහජනාධි, මේ අපට විමෝක්ෂයෝ වෙතැයි.

8. 2. 7. 7

අනරියවෘතාර සූත්‍රය

[සැවැත්විණි සි]

මහණෙනි, මේ අනායාසී ව්‍යවහාරයෝ අට දෙනෙකි. කවර අට දෙනෙකු යත්:

නො දක්නා ලද්දෙහි දක්නා ලදු යි කියන බව ය, නො අසන ලද්දෙහි අසන ලදු යි කියන බව ය, අමුතයෙහි (සානථිකාසාධාරයනට නොපත් ගනු රස ඵොට්ඨබ්බයෙහි) මුතවාදි (සානාදිභාරයනට ගනු ආයතන පැමිණෙන ලදු යි කියන) බව ය, සිතීන් නො දන්නා ලද්දෙහි දන්නා ලදු යි කියන බව ය, දක්නා ලද්දෙහි අදිට්ඨවාදිකා ය, අසන ලද්දෙහි අසුතවාදිකා ය, මුතයෙහි (ගකුරස ඵොට්ඨාසාරම්මණයන් ලබන ලද කල්හි ඒ නැතැයි කියන) අමුතවාදිකා ය, සිතීන් දන්නා ලද්දෙහි නො දන්නා ලදු යි කියන බව ය. මහණෙනි, මේ අෂ්ට අනායම්ව්‍යවහාරයෝ යි.

8. 2. 7. 8

අරියවොහාර සූතකං.

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, අරියවොහාරා. කතමෙ අට්ඨ: අදිට්ඨං අදිට්ඨවාදිනා, අසුතෙ අසුතවාදිනා, අමුතෙ අමුතවාදිනා, අවිඤ්ඤානෙ අවිඤ්ඤානවාදිනා, දිට්ඨෙ දිට්ඨවාදිනා, සුතෙ සුතවාදිනා, මුතෙ මුතවාදිනා, විඤ්ඤානෙ විඤ්ඤානවාදිනා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ අරියවොහාරාති.

8. 2. 7. 9

පරිස සූතකං.

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨිමා භික්ඛවෙ පරිසා කතමා අට්ඨ: ඛන්තිසපරිසා, බ්‍රාහ්මණා පරිසා, ගහපතිපරිසා, සමඤ්ජපරිසා, වාතුමහාරාජිකපරිසා, තාවතිංස පරිසා, මාරපරිසා, බ්‍රහ්මපරිසා.

අභිජානාමි ඛො පනාහං භික්ඛවෙ, අනෙකයතං ඛන්තිසපරිසං උපසංකම්මිතා. තත්‍රපි මයා සංකීර්ණපුට්ඨකේඛං සප්පරිනපුට්ඨකේඛං සාකච්ඡා ව සමාපන්නපුට්ඨං. තත්ථ යාදිසකො තෙසං වණ්ණො හොති, තාදිසකො මයහං වණ්ණො හොති, යාදිසකො තෙසං සරො හොති, තාදිසකො මයහං සරො හොති, ධම්මියා ව කථාය සඤ්ඤාමි සමාදපෙමි සමුත්තරෙමි, සමපහංසෙමි, භාසමානකඛි මං න ජානන්ති, කො නු ඛො අයං භාසති දෙවො වා මනුසෙසා වාති. ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාමි සමාදපෙමි සමුත්තරෙමි සමපහංසෙමි අනරධායාමි. අනරහිතකඛි මං න ජානන්ති කො නු ඛො අනරහිතො දෙවො වා මනුසෙසා වාති.

අභිජානාමි ඛො පනාහං භික්ඛවෙ, අනෙකයතං බ්‍රාහ්මණපරිසං -පෙ- ගහපතිපරිසං -පෙ- සමඤ්ජපරිසං -පෙ- වාතුමහාරාජිකපරිසං -පෙ- තාවතිංසපරිසං -පෙ- මාරපරිසං -පෙ- බ්‍රහ්මපරිසං උපසංකම්මිතා. තත්‍රපි මයා සංකීර්ණපුට්ඨකේඛං සප්පරිනපුට්ඨකේඛං සාකච්ඡා ව සමාපන්නපුට්ඨං. තත්ථ යාදිසකො තෙසං වණ්ණො හොති, තාදිසකො මයහං වණ්ණො හොති, යාදිසකො තෙසං සරො හොති, තාදිසකො මයහං සරො හොති, ධම්මියා ව කථාය සඤ්ඤාමි සමාදපෙමි සමුත්තරෙමි සමපහංසෙමි. භාසමානකඛි මං න ජානන්ති කො නු ඛො අයං භාසති දෙවො වා මනුසෙසා වාති. ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාමි සමාදපෙමි සමුත්තරෙමි සමපහංසෙමි අනරධායාමි. අනරහිතකඛි මං න ජානන්ති කො නු ඛො අයං අනරහිතො දෙවො වා මනුසෙසා වාති. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨපරිසාති.

8. 2. 7. 8

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ආයතීවාසවහාරයෝ අට දෙනෙකි. කවර අට-දෙනෙක යත්: අදිට්ඨයෙහි අදිට්ඨවාදිකා ය, අසුතයෙහි අසුතවාදිකා ය, අමුතයෙහි අමුතවාදිකා ය, අවිඤ්ඤාතයෙහි අවිඤ්ඤාතවාදිකා ය, දිට්ඨයෙහි දිට්ඨවාදිකා ය, සුතයෙහි සුතවාදිකා ය, මුතයෙහි මුතවාදිකා ය, විඤ්ඤාතයෙහි විඤ්ඤාතවාදිකා යි. මහණෙනි, මේ ආයතීවාසවහාරයෝ අටදෙනා යි.

8. 2. 7. 9

පරිස සුත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ පිරිස් අටෙකි. කවර අටෙක යත්: ඛණ්ඩ-පිරිස ය, ප්‍රාභමණ්ඩපිරිස ය, ගහපතිඳිරිස ය, සමණපිරිස ය, වාතුමහාරාජික පිරිස ය, තාවතී-සපිරිස ය, මාරපිරිස ය, බ්‍රහ්මඳිරිස යි.

මහණෙනි, මම නේසිය කැත්පිරිස් වෙත ඵලභියෙමි දැනිමි ම ය. ඵහිදු මා විසින් හුන්වීරු ද බිණුවීරු ද වේ. සාකච්ඡාට පැමිණිවීරු ද වේ. ඵහි යම් බදු ඔවුන්ගේ වණ්ණයක් වේ ද, ඵබදු වණ්ණයක් මට ද වෙයි. යම් බදු ඔවුන්ගේ ස්වරයක් වේ ද, ඵබදු ස්වරයක් මට ද වේ. දහැම කථායෙන් ද සඤ්ඤාතය කරමි. සමාදන් කරවමි. සමුත්තරජනා කරමි, සමපතංසනා කරමි, මේ දෙව් හෝ මිනිස් හෝ කවරෙක් බෙණේ දැයි බණන මා නො දනිත්. දහැම තෙසුලෙන් සඤ්ඤාතය කොට සමාදන් කොට සමුත්තරජනා කොට සමපතංසනා කොට අතුරුදන් වෙමි. දෙව් වූ හෝ මිනිස් වූ හෝ මේ කවරෙක් නම් අතුරුදන් වී දැයි අතුරුදන් වූ ද මා නො දනිත්.

මහණෙනි, මම නේසිය බමුණු පිරිස් වෙත... ගැහැවිපිරිස් වෙත... මහණ පිරිස් වෙත... සිව්මහරදපිරිස් වෙත ... තවතී-සපිරිස් වෙත ... මරපිරිස් වෙත ... බහිරිපිරිස් වෙත ඵලභියෙමි දැනිමි. ඵහිදු මා විසින් හුන්වීරු ද බිණුවීරු ද වේ. සාකච්ඡා ද කළවීරු ය. ඵහි යම් බදු ඔවුන්ගේ වණ්ණයක් වේ ද, ඵබදු වණ්ණයක් මට ද වෙයි. ඔවුන්ගේ යම් බදු ස්වරයක් වේ නම් මට ද ඵබදු ස්වරයක් වේ. දහැම කථායෙහිද සඤ්ඤාතය කරමි. සමාදන් කරමි, සමුත්තරජනය කරමි, සමපතංසනය කරමි, මේ කවර නම් දෙවියෙක් හෝ මිනිසෙක් බෙණේ-දැයි බණන මා නො දනිත්. දහැම කථායෙන් සඤ්ඤාතය කොට, සමාදන් කොට, සමුත්තරජනය කොට සමපතංසනය කොට අතුරුදන් වෙමි. මේ කවර නම් දෙවියෙක් හෝ මිනිසෙක් හෝ අතුරුදන් වී දැයි අතුරුදන් වූ ද මා නො දනිත්. මහණෙනි මේ පිරිස් අට ය.

8. 2. 7. 10

භූමිවාල සුතතං.

එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති භොවනො කුටාගාර-
සාලායං. අථ ඔබො හගවා පුබ්බනභයමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛවිරමාදය
වෙසාලියං පිණ්ඩාය පාවිසි. වෙසාලියා පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාහකං
පිණ්ඩපාතපටික්කනො ආයඤ්ඤාං ආනන්දං ආමනෙතයි; ගණකාභි
ආනන්ද නිසිදන්, යෙන වාපාලං වෙතියං¹ තෙනුපසඬ්ඛම්ඤ්ඤාම
දිවාච්ඡාරායාති. එවං හතෙනති ඔබො ආයඤ්ඤා ආනන්දො හගවතො පටිඤ්ඤා
නිසිදන්මාදය හගවතං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බි.

අථ ඔබො හගවා යෙන වාපාලං වෙතියං තෙනුපසඬ්ඛම්. උපසඬ්ඛම්ත්වා
පඤ්ඤානො ආසනො නිසිදි. භික්ෂු ඔබො හගවා ආයඤ්ඤාං ආනන්දං
අමනෙතයි: රමණියා ආනන්ද වෙසාලී, රමණියං උදෙනං වෙතියං,
රමණියං ගොතමකං වෙතියං, රමණියං සක්ඛං² වෙතියං, රමණියං
බහුදුක්ඛං වෙතියං, රමණියං සාරන්ද්‍රං වෙතියං, රමණියං වාපාලං
වෙතියං.*

යඤ්ඤා කසබ්බි ආනන්ද වන්තොරො ඉද්ධිපාද භාවිතා බහුලිකතා
යානිකතා වජ්ජිකතා අනුට්ඨිතා පරිච්ඡිතා සුසමාරථා, ආකඛ්ඛිමානො සො,
ආනන්ද කප්පං වා³ තිට්ඨෙය්‍ය, කප්පාට්ඨෙය්‍යං වා. තථංගතස්ස ඔබො ආනන්ද
වක්ඛාමො ඉද්ධිපාද භාවිතා බහුලිකතා යානිකතා වජ්ජිකතා අනුට්ඨිතා
පරිච්ඡිතා සුසමාරථා, ආකඛ්ඛිමානො ආනන්ද⁴ තථංගතො කප්පං වා
තිට්ඨෙය්‍ය, කප්පාට්ඨෙය්‍යං වාති. එවමෙ ඔබො ආයඤ්ඤා ආනන්දො හගවතා
ඔළාරිකෙ නිවිසෙත්වා කඨිරමානෙ ඔළාරිකෙ ඔහාසෙ කඨිරමානෙ
නාසකම් පටිච්ඡන්තිතුං. න හගවතං යාථි: තිට්ඨතු හතෙත්වා, හගවා
කප්පං තිට්ඨතු සුගතො කප්පං බහුජනභිතාය බහුජනදුඛාය ලොකානු-
කම්පාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති, යථා තං මාලෙන
පරිපුට්ඨිතවිසෙත්වා.

1. පාපාලවෙතියං, ස්‍යා. වාපාලවෙතියං 773

2. සක්ඛමබ්බං-පිඬු 773

* දික්ඛිතංගෙ මහාපටිඨිකානුසංගමං-රමණියං උදෙනං වෙතියං-පෙ-රමණියං වාපාලවෙතියං.

3. මයා ආකඛ්ඛිමානො කප්පං වා-දිති

4. යො ආකඛ්ඛිමානො ආනන්ද-දිති

8. 2. 7. 10

භූමිවාල සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසාලී නගර සමීපයෙහි වූ මහාවනයෙහි කුළාරහල්හි වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙන විසාලාවට පිටු පිණිස පිවිසි සේක. විසාලායෙහි පිටු පිණිස හැසිර පස්බත පිටුවායෙන් පෙරළා වැඩි සේක් ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ඇමතු සේක: ආනන්ද ය, නිසිදනය (පත්කඩ) ගනුව, වාපාලවෙතිය වෙත දිවාවිහාරය පිණිස යමහයි, වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා අනඳ තෙරහු නිසිදනය ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසුපස් ළුහුබැඳියහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාපාලවෙතිය වෙත එළඹී සේක. එළඹ පැන වූ අස්තෙහි හුන් සේක. හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් ඇමතු සේක: ආනන්ද, වෙසාලිය රමණී වෙයි. උදෙනවෙතිය රමණී වෙයි. ගෞතමකවෙතිය රමණී වෙයි. සත්තඛවෙතිය රමණී වෙයි. බහුපුත්තවෙතිය රමණී වෙයි. සාරන්දවෙතිය රමණී වෙයි. වාපාලවෙතිය රමණී වෙයි.

ආනන්ද, යම් කිසිවකුන් විසින් සතර සෘණීපාදයෝ භාවිත ද, බහුලිකෘත ද, යානිකෘත ද, වසාකෘත ද, අනුඤ්ඤා ද, පරිචිත ද, සුසමාරථා ද, ආනන්ද, හේ කැමැති වනුයේ කපක් (ආයුෂ්කල්පයක්) හෝ කල්පාවශෙෂයක් හෝ (ආයුෂ්කල්පයෙන් වැඩියක්) සිටුනේ ය. ආනන්ද, තරාගතයන් විසින් සතර ඉද්‍රපා භාවිත ය, බහුලිකෘත ය, යානිකෘත ය, වසාකෘත ය, අනුඤ්ඤා ය, පරිචිත ය, සුසමාරථා ය, ආනන්ද, තරාගත තෙමේ කැමැති වනුයේ කපක් හෝ කල්පාවශෙෂයක් හෝ සිටුනේ ය. මෙසේත් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඖදරික නිමිති පහළ කළ කල්හිද ඖදරික අවහාසය (ආලෝකය) පහළ කළ කල්හිද පිළිවිදුනට නො හැකි වූහ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපක් කල් සිටුනා සේක්වා, වහන්ස, සුගතයන් වහන්සේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස ලෝකානුකම්පා පිණිස දෙවිමිනින්නට අත්ඵල පිණිස හිත පිණිස සුඛ පිණිස කපක් කල් සිටුනා සේක්වා යි මරහු විසින් මැඩි සිතැතියකු සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො යැදූහ.

දුතියමි ඛො භගවා -පෙ- තතියමි ඛො භගවා ආයඤ්ඤා ආනන්දං ආමනෙකයි: රමණීයා ආනන්ද, වෙසාලී, රමණීයං උදෙනං වෙතියං රමණීයං ගොතමකං වෙතියං, රමණීයං සත්තබ්බකං වෙතියං, රමණීයං බහුසුත්තං වෙතියං, රමණීයං සාරන්දං වෙතියං, රමණීයං වාපාලං වෙතියං. යසා කප්පථි ආනන්ද, වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා බහුලිකතා යාතීකතා වජ්ජිකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකම්බමානො සො ආනන්ද, කප්පං වා¹ තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාවසෙසං වා. තථාගතස්ස ඛො ආනන්ද, වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා බහුලිකතා යාතීකතා වජ්ජිකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකම්බමානො ආනන්ද² තථාගතො කප්පං වා තිට්ඨෙය්‍යා කප්පාවසෙසං වානි. එවමි ඛො අයඤ්ඤා ආනන්දො භගවතා ඔළාරිතෙ ත්‍රිමිතෙ කඨිරමානෙ ඔළාරිතෙ ඔභාසෙ කඨිරමානෙ නාසකම් පටිච්ඡිකතුං. න භගවතං යාථි: තිට්ඨතු භනෙත, භගවා කප්පං තිට්ඨතු සුගතො කප්පං බහුජනභිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානු-කම්පාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුසස්සානන්ති, යථා තං මාරොන පරිසුට්ඨිත වීරෙතො.

අට් ඛො භගවා ආයඤ්ඤා ආනන්දං ආමනෙකයි: ගට්ඨ කං ආනන්ද, යසාදති කාලං මඤ්ඤයිති. එවා භනෙතති ඛො ආයඤ්ඤා ආනන්දො භගවතො පටිසුඤ්ඤා උට්ඨායායනා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්මං කඤ්ඤා භගවතො අවිදුරෙ අඤ්ඤාතරස්සිං රුක්ඛමුලෙ නිසීදි.

අට් ඛො මාරො පාපිමා අවිරපකම්බනෙක ආයඤ්ඤා ආනන්ද භගවතං එතදවොච; පරිනිබ්බාතු භනෙත, භගවා. පරිනිබ්බාතු සුගතො. පරිනිබ්බානකාලොද්ධි භනෙත, භගවතො. භාසිතා ඛො පනෙසා භනෙත භගවතා වාචා: න තාවාහං පාපිම, පරිනිබ්බාසිසානම් යාව මෙ භික්ඛු න යාවකා භවීස්සන්ති වීයන්තා විතීතා වීයාරද පක්ඛයොගඤ්ඤමා බහුසුත්තා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපන්නා³ සාමීථිපටිපන්නා අනුධම්ම-වාරිනො සකං ආවරියකං. උග්ගහෙඤ්ඤා ආචිකම්ප්පානති දෙසිස්සන්ති⁴ පඤ්ඤාපෙසසන්ති පට්ඨපෙසසන්ති විචරිසසන්ති විහරිසසන්ති උත්තානි⁵ කරිසසන්ති, උප්පන්නං පරප්පවාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගභිතං නිග්ගහෙඤ්ඤා සප්පාටිභාරියං ධම්මං දෙසිසානතිති.

1. සො ආකම්බමානො කප්පං වා-දී.ති.

2. සො ආකම්බමානො ආනන්ද-දී.ති.

3. ධම්මානුධම්මපාටිපන්නා-සාමීථිපටිපන්නා-කප්පටි.

4. දෙසෙස්සන්ති-දී.ති.ම.සු.

5. උත්තානි-කප්පටි

දෙවනවටත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ... තෙවනවටත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් දැමතු සේක: ආනන්දය, ථෙට්ඨකායීය රමණී වෙයි. උදෙන වෙනිය රමණී වෙයි, නොතමක වෙනිය රමණී වෙයි, යත්තක වෙනිය රමණී වෙයි. බහුසුඤ්ඤා වෙනිය රමණී වෙයි. සාරාද්ද වෙනිය රමණී වෙයි, වාසාල වෙනිය රමණී වෙයි, ආනන්දය, යම් ඤාණික වූයේ වූයේ සතර ඉද්දා භාවිත ද, බහුලිකාන ද, යානිකාන ද, වසුකාන ද, අනුසීත ද, පරිවිත ද, සුසමාරබ්බ ද, ආනන්දය හේ කැමැති වනුයේ කපක් හෝ කල්පාවශේෂයක් හෝ සිටුනේ ය. ආනන්දය, තපාගතයන් වූයේ සතර ඉද්දා භාවිත ය, බහුලිකාන ය, යානිකාන ය, වසුකාන ය, අනුසීත ය, පරිවිත ය, සුසමාරබ්බ ය, ආනන්දය, කැමැති-වනුයේ තපාගත තෙමේ කපක් හෝ කල්පාවශේෂයක් හෝ සිටුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වූයේ මෙසේත් ඔදරිකනිවිතන පහළ කරනු ලබන කල්හි ඔදරික අවහාසය පහළ කරනු ලබන කල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරහු පිළිවිදුනට නො හැකි වූහ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපක් සිටුනා සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුඛ පිණිස ලොකානුකම්පා පිණිස දෙවිමිනිස්තට අති පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස කපක් සිටුනා සේක්වායි මරහු වූයේ මැඩි සිතැතියකු සෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො යැදුහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් දැමතු සේක: ආනන්දය, තෝ යව, දැන් යමකට කල් නම් ඒ දනුවයි. වහන්ස, එසේ යයි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා හුනාස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරු එක්කරා රැක්මුලෙක හුන්හ.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ අනඳ තෙරුන් නික්ම ගිය නොබෝ කලෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල යැලකෙළේ ය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවේන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ පිරි-නිවේන සේක්වා, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන් පිරිනිවේනට කලී, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වූයේ “පාපිමය, යම්කාක් කල් මාගේ හික්මු ශ්‍රාවකයෝ වියත් වූවාහු විනිත වූවාහු විසාරද වූවාහු පැමිණි යෝග්‍යකම ඇත්තාහු බහුශ්‍රැත වූවාහු ධර්මධර වූවාහු ධර්මානු-ධර්මයට පිළිපත්තාහු සාමිච්ඡි පිළිවෙතෙහි යෙදුනාහු අනුධර්මාරී වූවාහු වෙන් ද, සං-ආවායභිවාදය උගෙන. කියන්නාහු ද, දෙසන්නාහු ද, පන-වන්නාහු ද, තබන්නාහු ද විවරණ කරන්නාහු ද, විභාග කරන්නාහු ද, ප්‍රකට කරන්නාහු ද, උපත් පරප්‍රවාදය සහධර්මයෙන් මොනොවට නිගෙන සප්‍රාතිහායභි ධර්මය දෙසන්නාහු ද, එතෙක් මම නො පිරිනිවේන්නෙමි යන තෙල වචනය කියන ලද මැයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එතරම් හතෙක හික්කු හගවතො යාවකා වියහො වීනිකා වියාරද පක්කයොගකෙබ්බා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා යාමිවි-පටිපත්තා අනුධම්මවාරිතො සකං ආවරියකං උග්ගහෙත්වා ආවිකක්ඛන්ති දෙසෙන්නි පඤ්ඤපෙන්නි පඤ්ඤෙන්නි, විවරන්ති විහජන්ති උත්තානි කරොන්ති. උප්පත්තං පරප්පාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසෙන්නි. පරිනිබ්බානු 'දුති හතෙක හගවා පරිනිබ්බානු සුගතො, පරිනිබ්බානකාලො' දුති හතෙක, හගවතො.

භාසිතා බොපනෙසා හතෙක හගවතා වාචා: න තාවාහං පාපිම, පරිනිබ්බායිසාමි, යාච මෙ හික්කුතියො න සාවිකා -පෙ- යාව මෙ උපාසකා න සාවකා -පෙ- යාව මෙ උපාසිකා න සාවිකා හඬිසැන්නි වියහො වීනිකා වියාරද පක්කයොගකෙබ්බා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා යාමිවිපටිපත්තා අනුධම්මවාරිතියො සකං ආවරියකං උග්ගහෙත්වා ආවිකක්ඛිසැන්නි, දෙසිසැන්නි, පඤ්ඤපෙසැන්නි පඤ්ඤෙසැන්නි විවරියන්නි විහජිසැන්නි උත්තානිකරියන්නි උප්පත්තං පරප්පාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසිසැන්නි.

එතරම් හතෙක උපාසිකා හගවතො සාවිකා වියහො වීනිකා වියාරද පක්කයොගකෙබ්බා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා යාමිවි-පටිපත්තා අනුධම්මවාරිතියො සකං ආවරියකං උග්ගහෙත්වා ආවිකක්ඛන්ති දෙසෙන්නි පඤ්ඤපෙන්නි පඤ්ඤෙන්නි විවරන්ති විහජන්ති උත්තානි-කරොන්ති. උප්පත්තං පරප්පාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසෙන්නි.

පරිනිබ්බානු 'දුති හතෙක හගවා පරිනිබ්බානු සුගතො, පරිනිබ්බාන කාලො' දුති හතෙක හගවතො. භාසිතා බො පනෙසා හතෙක හගවතා වාචා: න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බායිසාමි. යාච මෙ ඉදං බ්‍රහ්මවරියං න ඉඬං වෙව හවිසසති ඒතඤ්ච විජාරිකං¹ බාහුජඤ්ඤං පුටුගුතං යාච දෙවමනුසෙසති සුප්පකාසිතන්ති. එතරම් හතෙක හගවතො බ්‍රහ්මවරියං ඉඬංඤ්ච ඒතඤ්ච විජාරිකං බාහුජඤ්ඤං පුටුගුතං යාච දෙවමනුසෙසති සුප්පකාසිතං.

පරිනිබ්බානු 'දුති හතෙක හගවා, පරිනිබ්බානු සුගතො, පරිනිබ්බාන කාලො' දුති හතෙක හගවතො.

1. විජාරිකං-කන්ධ

වහන්ස, මෙ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක භික්ෂූහු ව්‍යක්ත වූවාහු චිතීත වූවාහු විශාරද වූවාහු පැමිණි යොගක්ෂෙම ඇත්තාහු බහුශ්‍රැත වූවාහු ධම්මර වූවාහු ධර්මානුධම්මප්‍රතිපත්ත වූවාහු සාමීවි පිළිපත්තාහු අනුධම්මාරි වූවාහු ස්වකීය ආවායඨවාදය උගෙන කියත් දෙසත්, පනවත්, තබන් විහාර කරත්, විහාග කරත්, ප්‍රකට කරත්, උපන් පරප්‍රවාදය සහධම්මයෙන් නිගෙන සප්‍රාතිභායඨ ධම්මය දෙසත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක්වා. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන් පිරිනිවෙනට කලි.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෙල බස වදරන ලදී: පාපිමය, යම්තාක් මාගේ භික්ෂූණි ශ්‍රාවිකාවෝ... යම්තාක් මාගේ උපාසක ශ්‍රාවකයෝ... යම්තාක් මාගේ උපාසිකා ශ්‍රාවිකාවෝ ව්‍යක්ත වූවාහු චිතීත වූවාහු විශාරද වූවාහු පැමිණි යොගක්ෂෙම ඇත්තාහු බහුශ්‍රැත ධම්මර වූවාහු ධර්මානුධම්මප්‍රතිපත්ත වූවාහු සාමීවි පිළිවෙතට පිළිපත්තාහු අනුධම්මාරිනී වූවාහු වෙන් ද, සිය ආවායඨවාදය උගෙන කියන්නාහු ද, දෙසන්නාහු ද, පනවන්නාහු ද, තබන්නාහු ද, විවරණ කරන්නාහු ද, විහාග කරන්නාහු ද, ප්‍රකට කරන්නාහු ද, උපන් පරප්‍රවාදය සහධම්මයෙන් මොනොවට නිගෙන සප්‍රාතිභායඨ ධම්මය දෙසන්නාහු ද, ඒ තාක් මම නො පිරිනිවෙන්නෙමි යි කියා යි.

වහන්ස, මෙකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවිකා උපාසිකාවෝ බහුශ්‍රැතයහ, ධම්මරයහ, ධර්මානුධම්ම ප්‍රතිපත්තයහ, සාමීවි ප්‍රතිපත්තයහ, ව්‍යක්තයහ. චිතීතයහ, විශාරදයහ, පැමිණි යොගක්ෂෙම ඇත්තාහ. අනුධම්මාරී වූවාහු සිය ආවායඨවාදය උගෙන කියත්, දෙසත්, පනවත්, තබන්, විවරණ කරත්. විහාග කරත්, ප්‍රකට කරත්, උපන් පරප්‍රවාදය සහධම්මයෙන් මොනවට නිගෙන සප්‍රාතිභායඨ ධම්මය දෙසත්.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක්වා. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන් පිරිනිවෙන්නට කලි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෙල බස වදරන ලදී: පාපිමය යම්තාක් මාගේ මේ බ්‍රහ්මචරියඨය සමෘද්ධ වූයේත් වැඩුණේත් විහ්‍යාත වූයේත් බොහෝ දෙනා අතර ප්‍රකට වූයේත් පාඨුල-භාවයට ගියේත් යම්තාක් දෙවිමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිත වූයේත් වේ ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමැයි කියා යි.

වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක්වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පිරිනිවීමට කල් වේය යි.

අපොසසුකො කං පාපිම හොති, නථිරං තථගතස්ස පටිතිබ්බානං
හවිසසති, ඉතො තිණ්ණං මාසානං අව්වයෙන තථාගතො උරිතිබ්බාදිසසතිති.

අප් වො හගවා වාසාලෙ වෙතියෙ¹ සතො සමපජානො ආයුසඛාරං
ඔසසරී. ඔසසවෙඨ ව හගවතා ආයුසඛාරෙ මහාභූමිවාලො අහොසි
භිංසනතො² සලොමහංසො.³ දෙවදුක්ඛියො ව ඵලිංසු. අප් වො හගවා
ඵකමන්. ඵදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙයි.

1. තුලමතුලකථා සමාචාරං.

හට්ඨකාරමවසසරී⁴ මුනී,
අර්ඝ්ඤාතරතො සමාහිතො
අභිඤ්ඤා කවචමිඤ්ඤාසමභවන්තී.

අප් වො ආයසො ආනන්දස්ස ඵතදහොසි: මහාවතායං භූමිවාලො,
සුමහාවතායං භූමිවාලො භිංසනතො සලොමහංසො දෙවදුක්ඛියො ව
ඵලිංසු. කො නුචො හෙතු. කො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස
පාදුභාවායාති:

අප් වො ආයසො ආනන්දො යෙන හගවා තෙනුපසඬසමී. උපසඬස-
මිත්වා හගවන්තං අභිඤ්ඤාතරං ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසීදන්තො
වො ආයසො ආනන්දො හගවන්තං උතදවොච:

* මහාවතායං හතෙන භූමිවාලො* සුමහාවතායං හතෙන භූමිවාලො
භිංසනතො සලොමහංසො. දෙවදුක්ඛියො ව ඵලිංසු. කො නුචො
හතෙන හෙතු, කො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාදුභාවායාති:

අට්ඨි මෙ ආනන්ද් හෙතු, අට්ඨි පට්ඨයා මහතො භූමිවාලස්ස
පාදුභාවාය, කතමෙ අට්ඨ:

1. වාසාලවෙතියෙ-දී.නි.

2. භිංසනතො-කසරී

3. ලොමහංසො-කසරී

4. මොසසරී-සී.සු.

* "අභිඤ්ඤා වත හො අබ්භුතං වත හො මහාවතායං භූමිවාලො" ඉට්ඨාදිපෙත
මහාපරිනිබ්බත සුසෙත දීපසකී.

5. අට්ඨ වො ඉමෙ ආනන්ද-දී.නි.ම.සු

පාපිමය, තෝ අල්පොත්සුක වව, නොබෝ කලෙකින් තථාගත-
යන්ගේ පරිනිව්‍යාණය වන්නේ ය. මෙයින් තුන්මසක්හුගේ ඇවෑමෙන්
තථාගතයෝ පිරිනිවෙන්නාහ යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාපාල වෙතියෙහි සමානි ඇත්තාහු
සමුප්පත්තය ඇත්තාහු ආයුසංස්කාරය හළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
විසින් ආයුසංස්කාරය හළ කල්හි බිහිසුණු වූ ලොමුදහගන්වන මහා
භූමිකම්පනයක් විය. දෙවබෙරහු (මෙසයෝ) සැලුණහ. ඉක්බිති
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල අරුත් දෑන ඒ වෙලායෙහි මේ උදනය
ඇතුළේක.

1. නියකාධ්‍යාත්මයෙහි ඇලුණු උපචාරාර්ථණා සමාධි වශයෙන්
සමානිත වූ බුද්ධ මුඛි තෙමේ කාමාවචර අරුපාවචර කම්ම හා මහද්ගත
කම්ම දැයි දෙවැ දැරුම වූ උත්පත්තිජනක වූ පුනර්භව සංස්කාරක වූ කම්ම
හළේ ය (නොහොත් අතුල සංඛ්‍යාත නිව්‍යාණය හා භවය හා තුලනා
කෙරෙමින් භවගාමි කම්ම හළේ ය.) ආත්මසමෘපි වූ ක්ලේශය ද
සන්තානයක් සෙයින් බෝ මුල දී බිඳලී ය.

එ කල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුනට මේ සිත විය: එකාන්තයෙන්
මේ මහාභූමිවාලයෙක. එකාන්තයෙන් ඉමහත් වූ මේ භූමිවාලය බිහිසුණු ද
ලොමුදහගන්වන්නේ ද වෙයි. දෙවදුකුහීහු (දෙවබෙර නම් වූ මෙසයෝ) ද
සැලුණහ. මහත් වූ භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවයට හෙතු කවර?
ප්‍රත්‍යය කවර? යි

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා
එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පසෙක
හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුණුවෝ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ:

“වහන්ස, එකැතින් මේ මහාභූමිවාලයෙක: වහන්ස, එකැතින්
ඉමහත් වූ මේ භූමිවාලය බිහිසුණු වෙයි, ලොමුදහගන්වන්නෙකි.
දෙවදුකුහීදු සැලුණහ, වහන්ස, මහත් වූ භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවයට
හෙතු කවර? ප්‍රත්‍යය කවර? යි.

ආනන්දය, මහාභූමිවාලයක ප්‍රාදුර්භාවය පිණිස මේ හෙතෙහු අට-
දෙනෙක. ප්‍රත්‍යයෝ අට දෙනෙක කවර අට දෙනෙක යත්:

1. අයං ආනන්ද මහාපට්ඨි¹ උදකො පතිට්ඨිතා. උදකං වාතො ධීනං, වාතො ආකාසට්ඨො තොති. සො ආනන්ද² සමයො යං මහාවාතා වායනති, මහාවාතා වායනතා උදකං කමෙපනති. උදකං කමපිතං පට්ඨිං කමෙපති. අයං ආනන්ද පට්ඨමො හෙදු³ පට්ඨමො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවාය.

2. පුනවපරං ආනන්ද සමණො ඩා බ්‍රාහ්මණො වා ඉඤ්චිමා චෙතොව සිසංතො දෙවතා වා මනිඤ්ඤා මහානුභාවා⁴ තස්ස පරිත්තා පට්ඨිසඤ්ඤ භාවිතා හොති, අප්පමාණා ආපොසඤ්ඤා. සො ඉමං පට්ඨිං කමෙපති, සංකමෙපති, සමකමෙපති⁵ අයං ආනන්ද* දුතියො හෙතු, දුතියො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවාය.

3. පුනවපරං ආනන්ද යද බොධිසත්තො තුඤ්ඤා කායා චචිත්තා සතො සමපජානො මාතුකුච්ඡිං. ඕක්කමති, තදයං පට්ඨි කමපති සංකමපති සමකමපති⁶ අයං ආනන්ද* තතියො හෙතු. තතියො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවාය.

4. පුනවපරං ආනන්ද යද බොධිසත්තො සතො සමපජානො මාතු කුච්ඡිස්මා නික්කමති, තදයං පට්ඨි කමපති සංකමපති සමකමපති. අයං ආනන්ද* චතුසො හෙතු චතුසො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවාය.

5. පුනවපරං ආනන්ද යද තථාගතො අනුක්කරං සමිඤ්ඤ සමොධිං අභිසම්මුඤ්ඤති, තදයං පට්ඨි කමපති, සංකමපති සමකමපති⁷ අයං ආනන්ද* පඤ්චමො හෙතු පඤ්චමො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවාය.

6. පුනවපරං ආනන්ද යද තථාගතො අනුක්කරං ධම්මචක්කං උචචෙතති, තදයං පට්ඨි කමපති, සංකමපති සමකමපති.⁸ අයං ආනන්ද* ඡට්ඨො හෙතු, ඡට්ඨො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවාය.

1. මහාපට්ඨි-මජ්ඣ.

2. සොමො ආනන්ද-දී.නි.ම.පු

3. අයං පට්ඨමො හෙතු-දී.නි.ම.පු

* 'ආනන්ද' ඉතිපදං ම.ප. පුනෙත නත්ති

4. දෙවා වා මනිඤ්ඤා මහානුභාවො-උජ්ජ.

5. සමකමෙපති සමපච්චෙති-දී.නි.ම.පු

6. සමපති සමපච්චෙති-දී.නි.ම.පු

1. ආනන්දය, මේ ඉහපොළොව දියෙහි පිහිටියා ය, දිය වාතයෙහි පිහිටියේ ය. වාතය ආකාශයට වෙයි. ආනන්දය, යම් හෙයෙකින් උභා වාතයෝ හමන් නම් එබඳු කලෙක් වෙයි. හමන්ගා වූ මහාවාතයෝ දීය කමිහ කරත්. කමිහ උදකය පොළොව සලයි. ආනන්දය, මහත් භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවයට මේ පළමු හෙතු ය. මේ පළමු ප්‍රත්‍යය යි.

2. ආනන්දය, තවද සාඤ්ඤාව වූ වික්ඛම්බප්‍රාප්ත වූ මහණෙක් වෙයි, බමුණෙක් වෙයි මහත් සාද්ධි ඇති මහත් අනුභාව ඇති දෙවතාදෙක් වෙයි ඇත. ඔහු විසින් සාද්ධි වූ පාරිච්ඡේද නොමෝ වඩන ලදී වෙයි. අප්පඤ්ඤා නොමෝ බලවත් කොට වඩන ලදී. හේ මේ පොළොව සොලවයි, භාත්පයින් සොලවයි, බොහෝ සෙයින් කමිහ කරයි. ආනන්දය මහත් භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවය පිණිස මේ දෙවන හෙතු යි, මේ දෙවන ප්‍රත්‍යය යි.

3. ආනන්දය, තවද යම් කලෙක බොධිසත්ත කුසී දෙව්ලොවින් සැව සිහි ඇතියේ මනා නුවණැතියේ මව් කුසට වදනේ ද එකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පයින් සැලෙයි, බොහෝ සෙයින් කමිහ වෙයි. ආනන්දය, මහත් භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවයට මේ තෙවන හෙතු යි, මේ තෙවන ප්‍රත්‍යය යි.

4. ආනන්දය, යම් කලෙක බොධිසත්ත සිහි ඇතියේ මනා නුවණැතියේ මව්කුසින් බිහිවීද එකල මේ පොළොව සැලෙයි. භාත්පයින් සැලෙයි. බොහෝ සේ කමිහ වෙයි. ආනන්දය, මහත් භූමිවාලයක්හු ගේ ප්‍රාදුර්භාවයට මේ සිවුවන හෙතුව යි, සිවුවන ප්‍රත්‍යය යි.

5. ආනන්දය, තවද, යම් කලෙකින් තරාගත අනුඤ්ඤා සමයක් සමබොධිය අවබෝධ කෙරෙත් ද, එ කල්හි මේ පොළොව සැලෙයි. භාත්පයින් සැලෙයි, බොහෝ සෙයින් කමිහ වෙයි. ආනන්දය, මහා භූමිවාලයක්හුගේ පහළවීමට මේ පස්වන හෙතු යි, පස්වන ප්‍රත්‍යය යි.

6. ආනන්දය, තවද, යම් කලෙක තරාගතයෝ අනුඤ්ඤා ධර්ම චක්‍රය පවත්වත් ද, එකල පොළොව සැලෙයි, භාත්පයින් සැලෙයි, බොහෝ සේ කමිහ වෙයි. ආනන්දය, මහාභූමිවාලයක්හුගේ පහළවීමට මේ සවන හෙතු යි, සවන ප්‍රත්‍යය යි.

7. පුනවපරං ආනන්ද යද තථාගතො සතො සමපරාතො ආයුසඛාරං ඔසසජති,² තදයං පඨවී කමපති, සඬකමපති, සමපකමපති¹. අයං ආනන්ද* සත්තමො හෙතු, සත්තමො පච්චයා මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවාය.

8. පුනවපරං ආනන්ද යද තථාගතො අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායති, තදයං පඨවී කමපති, සඬකමපති, සමපකමපති.¹ අයං ආනන්ද* අට්ඨමො හෙතු, අට්ඨමො පච්චයො මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවාය. ඉමෙ ඛො ආනන්ද අට්ඨහෙතු, අට්ඨපච්චයා මහතො භූමිවාලස්ස පාතුභාවායාති.

වාපාලවග්ගො සත්තමො.

තත්තුද්දනං:

ඉච්ඡා අලක්ඛි සඬචිත්තං-ගයා අභිභූතා සත්ත
විමොක්ඛා දෙව ච වොභාරා-පරිසා භූමිවාලෙනාති.

1. සමපකමපති සමපච්චධති - දී.නි.මහාපරිනිබ්බානසුත්ත

2. ඔසසජජති-මජ්ඣ.

* 'ආනන්ද' ඉති පදං ම.ප. සුඛෙත්තස්සි

* "අවිජරියං වත්තො අබ්බකං වත්තො මහාවතායං භූමිවාලො" ඉච්ඡාදිවසෙත්ත මහාපරිනිබ්බානසුත්තෙ දියසති.

7. ආනන්දය, තවද, යම් කලෙක තථාගතයෝ සිහි ඇතියේ මනා-
නුවණැති ව ආයුසංස්කාරය හරිත් ද, එකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි,
භාත්පසින් සැලෙයි, බොහෝ සෙයින් කම්පිත වෙයි. ආනන්දය,
මහාභූමිවාලයක්හුගේ පහළවීමට මේ සත්වන හේතු යි. සත්වන
ප්‍රත්‍යය යි.

8. ආනන්දය, තවද, යම් කලෙක තථාගතයෝ අනුපාදියෙක
පරිනිව්‍යාණධාතුයෙන් පිරි නිවෙත් ද, එකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි,
භාත්පසින් සැලෙයි, බොහෝයේ කම්පිත වෙයි. ආනන්දය, මහත් භූමි-
වාලයක්හුගේ පහළවීමට මේ අටවැනි හේතු යි, අටවැනි ප්‍රත්‍යය යි.

සත්වැනි වාපාල වර්ග යි.

එහි උභ්‍යන්තරය :

ඉන්ද්‍රිය සූත්‍රය, අලං සූත්‍රය, සංකල්පන දෙසිත සූත්‍රය, ගයා-
ශීර්ෂයෙහි දී වදළ අධිදේවඤ්ඤාණදක්ෂණ සූත්‍රය, අභිභායනන සූත්‍රය හා
විමෝක්ෂ සූත්‍රය ද වොහාර සූත්‍ර දෙක ද පරිස සූත්‍රය ද භූමිවාල
සූත්‍රය දැයි දශයෙකි.

8. සමකචයෙහා

8. 2. 8. 1

පශ්චාත් සමනතපාසාදික සුතකං

[සාවකීනිදනං]

සද්ධො ව¹ භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති, නො ව සීලවා², එවං සො තෙනාමෙතන අපරිපුරො හොති. තෙන නං අඛං පරිපුරෙතඛං 'කිත්තාහං සද්ධො ව අස්සං සීලවා වා'ති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව. එවං සො තෙනාමෙතන පරිපුරො හොති.

සද්ධො ව භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති සීලවා ව නො ව බහුසස්සුතො එවං සො තෙනාමෙතන අපරිපුරො හොති. තෙන නං අඛං පරිපුරෙතඛං, "කිත්තාහං සද්ධො ව අස්සං සීලවා ව බහුසස්සුතො වා'ති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව බහුසස්සුතො ව, එවං සො තෙනාමෙතන පරිපුරො හොති.

සද්ධො ව භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති සීලවා ව, බහුසස්සුතො ව, නො ව ධම්මකථිකො, -පෙ- ධම්මකථිකො ව නො ව පරිසාවචරො, -පෙ- පරිසාවචරො ව නො ව විසාරදෙ පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, -පෙ- විසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති. නො ව චතුත්තං ඤානානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ විහාරානං නිකාමලාභී හොති අඤ්චලාභී අකසිරලාභී -පෙ- චතුත්තං ඤානානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ විහාරානං නිකාමලාභී හොති. අඤ්චලාභී අකසිරලාභී, නො ව ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභි ඤ්ඤා සංවිජ්ඣා උපසම්පජ්ජ විහරති: එවං සො තෙනාමෙතන අපරිපුරො හොති. තෙන නං අඛං පරිපුරෙතඛං, කිත්තාහං සද්ධො ව අස්සං සීලවා ව බහුසස්සුතො ව ධම්මකථිකො ව පරිසාවචරො ව විසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්, චතුත්තං ඤානානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ විහාරානං නිකාමලාභී අස්සං අඤ්චලාභී අකසිරලාභී ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභි ඤ්ඤා සංවිජ්ඣා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්.

1. සද්ධො- සා

2. නොසීලවා- සා

8. යමකවර්ගය

8. 2. 8. 1

ප්‍රථම සමන්තපාසාදික සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, හික්ෂු තෙමේ සැදහැනියේ ද වෙයි: නොද සිල්වත් වෙයි: මෙසේ හේ මහණ ඒ ඇඟින් පරිසුර වූයේ නො වෙයි. ඒ මහණ විසින් කවර නම් උපායෙකින් සැදහැනියෙම් වෙමි ද සිල්වත් ද වෙමිද යි ඒ අඛයා පිරිය යුතු. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සැදහැනි යේත් සිල්වත් වූයේත් වෙද මෙසේ මහණ ඒ ඇඟින් පරිසුර වූයේ වෙයි.

මහණෙනි, මහණ සැදහැනියේ ද වෙයි. සිල්වත් ද වෙයි. නොද බහුශ්‍රැත වෙයි. මෙසේ හේ ඒ ඇඟින් අපරිසුර වෙයි. ඔහු විසින් “කවර නම් උපායෙකින් මම සැදහැනියෙම්, සිල්වත් වූයෙම් බහුශ්‍රැත ද වූයෙම් වෙමි ද යි ඒ මහණ විසින් ඒ අඛයා පිරිය යුතුයි. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සැදහැනියේත්, සිල්වත් වූයේත් බහුශ්‍රැත වූයේත් වෙද, මෙසේ ඒ මහණ ඒ ඇඟින් පරිසුරකාරී වෙයි.

මහණෙනි, මහණ සැදහැනියේත් සිල් ඇතියේත් බහුශ්‍රැත වූයේත් වෙද, නොද ධම්මකර්මක වෙද... ධම්මකර්මකත් වෙද, පරිසාවවර (පිරිස්හි හැසිරෙන්නෙක්) නොවෙද... පරිසාවවර වූයේත් විශාරද ව පිරිස්හි දහම් නොදෙසා ද... විශාරද ව පිරිස්හි දහම් දෙසනුයේත් දෘෂ්ටධම් සුඛ විහරණ ඇති ආභිවෙතසික (උතුම්සින් ඇසුරු කළ) සතරදහැත් කැමති යේ නො ලබන සුල්ලේ නිදුකින් ලබන සුල්ලේත් සුවයේ ලබන සුල්ලේත් නො වෙද... දෘෂ්ටධම් සුඛවිහරණ ඇති ආභිවෙතසික වූ සතර දහැත් කැමැති යේ ලබන සුල්ලේ නිදුකින් ලබන සුල්ලේ, සුවයේ ලබන සුල්ලේත් වෙයි. ආභ්‍රවික්ෂයෙන් අනාසුච වූ චිත්තවිමුක්තියත් ප්‍රඥවිමුක්තියත් ඉහත්මයෙහි ම තමා විසින් මොනොවට දූත පසක්කොට ඵලඹ නො වෙසෙයි. මෙසේ හෙතෙමේ ඒ ඇඟින් අපරිසුර වෙයි. “කවර නම් උපායෙකින් මම සැදහැනියෙම් සිල් ඇතියෙම් බහුශ්‍රැත වූයෙම් ධර්ම කර්මක වූයෙම් පරිසාවවර වූයෙම් විශාරද ව පිරිස්හි දහම් දෙසනුයෙම් දෘෂ්ටධර්මසුඛවිහරණ ඇති ආභිවෙතසික සතර දහැත් කැමැති යේ ලබනුයෙම් නිදුකින් ලබනුයෙම් සුවයේ ලබනුයෙම් ආභ්‍රවික්ෂය කිරීමෙන් අනාසුච වූ චෙතොවිමුක්තිය පඤ්ඤවිමුක්තිය දීප්‍රදුම්පයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් දූත ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ඵලඹ වෙසෙන්නෙම් ද” යි ඔහු විසින් ඒ අඛයා පිරිය යුතු ය.

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව බහුසස්සනො ව ධම්මකරීකො ව පරිසාවචරො ව වීසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, චතුන්නාං ඝාතීචෙතසිකානාං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානාං නිකාමලාභී හොති අතිවජ්ජලාභී අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤවිමුක්තිං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමන්තපාසාදිකො ව හොති සබ්බාකාරපරිපුරො වාති.

8. 2. 8. 2

දුතිය සමන්තපාසාදික සුත්තං

[සාවස්ථිතිදුතං]

සද්ධො ව භික්ඛවෙ, භික්ඛු හොති නො ව සීලවා. එවං සො තෙනධෙයන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛං පරිපුරෙතඛං කිත්තාහං සද්ධො ව අසං සීලවා වාති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සද්ධො ව හොති, සීලවා ව, එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති.

සද්ධො ව භික්ඛවෙ, භික්ඛු හොති සීලවා ව නො ව බහුසස්සනො -පෙ- බහුසස්සනො ව නො ව ධම්මකරීකො, -පෙ- ධම්මකරීකො ව නො ව පරිසාවචරො, -පෙ- පරිසාවචරො ව හොති නො ව වීසාරදෙ පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, -පෙ- වීසාරදෙ ව ධම්මං දෙසෙති නො ව යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරූපා තෙ කායෙන චුඤ්ඤා විහරති, -පෙ- යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරූපා තෙ කායෙන චුඤ්ඤා විහරති නො ව ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤවිමුක්තිං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සො තෙනධෙයන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛං පරිපුරෙතඛං: කිත්තාහං සද්ධො ව අසං සීලවා ව බහුසස්සනො ව ධම්මකරීකො ව පරිසාවචරො ව වීසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්‍යං, යෙතෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරූපා, තෙ කායෙන චුඤ්ඤා විහරෙය්‍යං -පෙ- ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සැදහැකි යේන් සිල් ඇතියේත් බහුශ්‍රැත වූයේත් ධර්මකර්ම වූයේත් පරිසාවට වූයේත් විසාරද වූයේත් පිරිස්හි දහම් දෙසන්නේ වෙ ද, දෘෂ්ටධර්ම දුටුවහරණ ඇති ආභිවෙතසික සතර දහැන් කැමැති යේ ලබන සුල්ලේ නිදුකින් ලබන සුල්ලේ සුවයේ ලබන සුල්ලේත් වෙ ද, ආභ්‍රවක්ෂය කිරීමෙන් අනාසුච වෙතොව්වුන්හි ප්‍රඥ විමුක්තිය දිවුදුම්යෙහි තමා විසින් ම විඤ්ථ ඥානයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එළඹ වෙයේ ද, මෙයේ හේ ඒ ඇතිත් පරිපූර වෙයි.

මහණෙනි, මේ අට දහමින් සමන්වාගත මහණ සමන්තපාසාදික ද වෙයි. සථාකාර පරිපූර ද වෙ යයි.

8. 2. 8. 2

දෙවැනි සමනතපාසාදික සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මහණ සැදහැකියේත් වෙයි සිල් ඇතියේ නො ද වෙයි, මෙයේ හේ ඒ ඇතිත් අපරිපූර වෙයි. කිනම් උපායෙකින්, මම සැදහැකියෙමි ද සිල් ඇතියෙමි ද වෙමි ද යි ඔහු විසින් ඒ අඛ්‍යා පිරිය යුතු. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සැදහැකියේත්, සිල් ඇතියේත් වෙ ද, මෙයේ ඒ ඇතිත් පරිපූර වෙයි.

මහණෙනි, මහණ සැදහැකියේත් සිල් ඇතියේත් වෙයි. නො ද බහුශ්‍රැත වෙයි...බහුශ්‍රැත වූයේත් නො ද ධර්මකර්ම වෙයි...ධර්මකර්ම වූයේත් නො ද පරිසාවට වෙයි...පරිසාවට වූයේත් විසාරද ව පිරිස්හි නො ද දහම් දෙසන්නේ වෙයි...විසාරද ව දහම් දෙසනුයේත් වෙයි. රූපාවචර ධ්‍යානයන් ඉක්ම යම් ඒ ආරූපා වූ ශාන්ත විමෝක්ෂ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන් නාම කායයෙන් ස්පර්ශ කොට නො ද වාසය කරන්නේ ය... රූපාවචරධ්‍යානයන් ඉක්ම යම් ආරූපා වූ ශාන්ත විමෝක්ෂ කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ අරූපාවචර ධ්‍යානයන් නාමකායයෙන් පැහැය ගෙන වාසය කරයි... ආභ්‍රවක්ෂය කිරීමෙන් අනාසුච වූ චිත්තවිමුක්තියත් ප්‍රඥවිමුක්තියත් දිවුදුම්යෙහි ම තමා විසින් විඤ්ථ ඥානයන් දන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එළඹ වාසය නොකරයි මෙයේ හේ ඒ ඇතිත් අපරිපූරකාරී වෙයි. කිනම් උපායෙකින් මම සැදහැකි ද වූයෙමි සිල්වත් ද වූයෙමි බහුශ්‍රැත ද වූයෙමි ධර්මකර්මකත් වූයෙමි පරිසාවටත් වූයෙමි විසාරදත් වූයෙමි පිරිස්හි දහම් දෙසන්නෙමි රූපාවචරධ්‍යානයන් ඉක්ම ආරූපා වූ යම් ඒ ශාන්ත විමෝක්ෂ කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ අරූපාවචර ධර්මයන් නාමකයින් පැහැය වෙයෙමි දැයි... ආභ්‍රවක්ෂය කිරීමෙන්... සාක්ෂාත් කොට එළඹ වෙයෙමි දැයි ඔහු විසින් ඒ අඛ්‍යා පිරිය යුතු යි.

යනො ව බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සද්දො ව හොති සිලවා ව ඛුසස්සනො ව ධම්මකථිකො ව පරිසාවවරො ව විසාරදො ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, යෙන සත්තා වීමොක්ඛා අතික්ඛම්ම රූපෙ ආරූප්පා නෙ කායෙන උප්පිත්වා විහරති. ආසවානං බයා-පෙ-සන්තිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සො තෙනබ්බෙන පරිසුරො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, අටදහසිය ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමන්තපාසාදිකො ව හොති සබ්බාකාර පරිසුරො වාති.

8. 2. 8. 3

පටිම මරණසති සූතං

එකං සමයං භගවා නාදිකෝ¹ විහරති ශිඤ්ජකාට්ඨසරේ. නත්තු බො භගවා භික්ඛු ආමනෙකසි භික්ඛවොති. හදනෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටසෙකාසුං. භගවා එතදවොච:

මරණසති භික්ඛව භාවිතා ඛුලිකතා මහපඨලා හොති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා. භාවෙට් නො තුමෙහ භික්ඛව මරණසතිනති?

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: අහං බො භනෙහ, භාවෙමි මරණසතිනති.

යථා කථං පන භවං භික්ඛු, භාවෙසි මරණසතිනති? ඉධ මඤ්ඤ භනෙහ, එවං හොති: අහොවතාහං රතතිඤ්චං ජීවෙය්‍යා, භගවතො සායනං මනසි කරෙය්‍යා, ඛුං වත මෙ කතං අසාසි. එවං බො අහං භනෙහ, භාවෙමි මරණසතිනති.

1. නාදිකෙ- මජ්ඣිම, නාදිකෙ- ෦෦෦

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ යැදහැකියෙන්, සිල්වත් වූයෙන් බහුශ්‍රැත වූයෙන් ධර්මකමීක වූයෙන් පරිසාවවර වූයෙන් විශාරද වූයෙන් වේ ද, පිරිස්හි දහම් දෙසනුයේ වේ ද, රූපාවචර ධ්‍යානයන් ඉක්මවා ආරූප්‍ය වූ යම් ඒ ශාන්තවීමොක්ෂ කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ අරූපාවචර ධ්‍යානයන් නාමකායයෙන් ස්පඨ කොට වායය කරයි ද, ආසුච්ඡයන් ක්ෂය කිරීමෙන්... ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එළඹ වෙසෙත් ද, මෙසේ හෙතෙමේ ඒ අඛණයෙන් පරිපූර වෙයි.

මහණෙනි, මේ දහම් අවින් යමකාගත මහණ සමන්තපාසාදිකත් වෙයි. සථාකාර පරිපූරත් වේ යයි.

8. 2. 8. 3

ප්‍රථම මරණසතී සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික නම් ගම්හි ගිඤ්ජකාවසථයෙහි (ගඬොඵලුවා පහයෙහි) වැඩ වසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි, යි හික්ෂුන් දැමතු සේක. 'වහන්සැ' යි ඒ හික්ෂුහු හඟවත් හට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක:

මහණෙනි, භාවිත, බහුලිකෘත මරණානුස්මෘතිය මහත්ඵල වෙයි, මහානිසංස වෙයි. අමානයට බැස සිටියා වෙයි. අමානය කෙළවර කොට ඇත්තේ ද වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මරණසී වඩව් දැයි.

මෙසේ වදළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: වහන්ස, මම මරණානුස්මෘතිය වඩමැයි කියා යි.

මහණ, තෝ කෙසේ නම් මරණසී වඩනෙහිදැ යි? වහන්ස, මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: 'මම එක රැඳවැලක් ජීවත්වන්නෙමි නම් යෙහෙක, හඟවත්හුගේ සස්න (ආයථිමාර්ග ප්‍රතිවේදාවහ වූ අවවාදය) මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් මා වීසින් එකකින් බොහෝ ආත්මික මහණකිය කරන ලද්දේ වෙයි, කියා යි. වහන්ස, මම මෙසේ මරණානුස්මෘතිය වඩමි.

2. අඤ්ඤතරොපි ටො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: අහමි ටො භතෙන, භාවෙමි මරණසතින්ති.

යථා කථං පන ත්වං භික්ඛු භාවෙසි මරණසතින්ති? ඉධ මයං භතෙන, එවං හොති: අභොවතාහං දිවසං ජීවෙය්‍යං භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, ඛණ්ඩං වත මෙ කතං අසාති. එවං ටො අහං භතෙන, භාවෙමි මරණසතින්ති.

3. අඤ්ඤතරොපි ටො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: අහමි ටො භතෙන, භාවෙමි මරණසතින්ති.

යථා කථං පන ත්වං භික්ඛු, භාවෙසි මරණ සතින්ති? ඉධ මයං භතෙන, එවං හොති: අභොවතාහං උපඛිද්ධිසං ජීවෙය්‍යං භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, ඛණ්ඩං වත මෙ කතං අසාති. එවං ටො අහං භතෙන, භාවෙමි මරණසතින්ති.

4. අඤ්ඤතරොපි ටො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: අහමි ටො භතෙන, භාවෙමි මරණසතින්ති.

යථා කථං පන ත්වං භික්ඛු භාවෙසි මරණසතින්ති? ඉධ මයං භතෙන එවං හොති: අභොවතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං යදනතරං එකං පිණ්ඩපාතං භුංඤ්‍යාමි, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, ඛණ්ඩං වත මෙ කතං අසාති. එවං ටො අහං භතෙන, භාවෙමි මරණසතින්ති.

5. අඤ්ඤතරොපි ටො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: අහමි ටො භතෙන, භාවෙමි මරණසතින්ති. යථා කථං පන ත්වං භික්ඛු භාවෙසි මරණසතින්ති?

ඉධ මයං භතෙන, එවං හොති: අභොවතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං යදනතරං උපඛිද්ධිණ්ඩපාතං භුංඤ්‍යාමි, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, ඛණ්ඩං වත මෙ කතං අසාති. එවං ටො අහං භතෙන භාවෙමි මරණසතින්ති.

2. අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය; “වහන්ස මමත් මරණානුස්මාතිය වඩමැ”යි කියා යි.

මහණ තෝ කෙසේ නම් මරණයි වඩනෙහි දැයි? වහන්ස, මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ‘මම දවසක් ජීවත් වෙමි නම් යෙහෙක, හඟවත්හුගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් ඒකාන්තයෙන් මා වීසින් බොහෝ ආත්මිහි මහණකිය කරන ලද්දේ වන්නේ ය. කියා යි. වහන්ස, මෙසේ වනාහි මම මරණානුස්මාතිය වඩමැ යි.

3. අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කෙළේ ය: “වහන්ස, මමත් මරණානුස්මාතිය වඩමැ”යි කියා යි.

මහණ, කෙසේ නම් තෝ මරණානුස්මාතිය වඩනෙහි දැ යි? වහන්ස, මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම අඩ දවසක් ජීවත් වන්නේ නම් යෙහෙක, හඟවත්හුගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් ඒකාන්තයෙන් මා වීසින් බොහෝ ආත්මිහි මහණකිය කෙළේත් වන්නේ ය කියා යි. වහන්ස, මෙසේ මම මරණස්මාතිය වඩමි යි.

4. අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කෙළේ ය:

“වහන්ස, මමත් මරණ ස්මාතිය වඩමි” යි කියා යි. මහණ, තෝ කෙසේ නම් මරණස්මාතිය වඩමි” දැ යි? වහන්ස, මට මේ කරුණෙහි ලා මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම් පමණ කලෙකින් එක් පිඬුවායක් (එක් දවසක් පමණ යැපෙන අඟරක්) වළඳමි නම් එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් මනා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් ඒකාන්තයෙන් එකතින් බොහෝ ආත්මිහි මහණකිය කළේ වන්නේ ය කියා යි, වහන්ස, මම මෙසේ මරණස්මාතිය වඩමි යි.

5. අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, මමත් මරණ ස්මාතිය වඩමි කියා යි. මහණ තෝ කෙසේ නම් මරණ ස්මාතිය වඩන්නෙහි දැ යි? වහන්ස මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම් පමණ කලෙකින් අඩ පිඬුවා වළඳමි නම් එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් මා වීසින් ඒකාන්තයෙන් බොහෝ ආත්මිහි මහණකිය කෙළේත් වන්නේ ය කියා යි: වහන්ස, මම මෙසේ මරණ ස්මාතිය වඩමි යි.

6. අඤ්ඤතරොපි ටො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: අහමි ටො භනෙන භාවෙමි මරණසතින්ති. යථා කථං පන ත්වා භික්ඛු, භාවෙයි මරණසතින්ති?

ඉධ මඤ්ඤාං භනෙන, එවං භොති: අභොවතාහං තදන්තරං ජීවෙය්‍යං, යදන්තරං චක්ඛාරො පඤ්ඤාලොපෙ සබ්බාදිත්වා අපේක්ඛාහරාමි, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං බහුං චත මෙ කතං අසාසාමි. එවං ටො අහං භනෙන, භාවෙමි මරණසතින්ති.

7. අඤ්ඤතරොපි ටො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: අහමි ටො භනෙන භාවෙමි මරණසතින්ති. යථා කථං පන ත්වා භික්ඛු, භාවෙයි මරණසතින්ති?

ඉධ මඤ්ඤාං භනෙන එවං භොති: අභොවතාහං තදන්තරං ජීවෙය්‍යං යදන්තරං එකං ආලොපෙ සබ්බාදිත්වා අපේක්ඛාහරාමි, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං චත මෙ කතං අසාසාමි. එවං ටො අහං භනෙන භාවෙමි මරණසතින්ති.

8. අඤ්ඤතරොපි ටො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: අහමි ටො භනෙන භාවෙමි මරණසතින්ති.

යථාකථමපන ත්වා භික්ඛු, භාවෙයි මරණසතින්ති? ඉධ මඤ්ඤාං භනෙන එවං භොති: අභොවතාහං තදන්තරං ජීවෙය්‍යං යදන්තරං අසසසිත්වා වා පසසසාමි, පසසසිත්වා වා අසසසාමි, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං චත මෙ කතං අසාසාමි. එවං ටො අහං භනෙන භාවෙමි මරණසතින්ති.

6. අනාගතර මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: “වහන්ස, මමත් මරණ ස්මෘතිය වඩමි” කියායි. මහණ, තෝ කෙසේනම් මරණ ස්මෘතිය වඩහිදු යි?

වහන්ස, මට මෙහිලා මෙබඳු සිතෙක් වෙයි. මම යම් පමණ කලෙකින් බත් සතර පස් පිඩක් සපා ගිලිමි ද, ඒතාක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් එකකින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකිය කෙළේ වන්නේ ය කියා යි. වහන්ස, මම මෙසේ මරණ ස්මෘතිය වඩමි යි.

7. එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය: වහන්ස, මමත් මරණස්මෘතිය වඩමි” කියා යි. මහණ තෝ කෙසේ නම් මරණස්මෘතිය වඩන්නෙහිදු යි?

වහන්ස, මට මෙහිලා මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම් පමණ කලෙකින් එක ආලෝපයක් සපා ගිලිමි ද, ඒතාක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් ඒකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකිය කෙළේ වන්නේ ය කියා යි. වහන්ස, මම මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩමි යි.

8. අනාගතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: ‘වහන්ස, මමත් මරණස්මෘතිය වඩමි කියා යි.

මහණ, තෙපි කෙසේ නම් මරණස්මෘතිය වඩන්නෙහි දු යි? වහන්ස, මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම් පමණ කලෙකින් ආඥාස කොට හෝ ප්‍රඥාස කෙරෙමි ද, ප්‍රඥාස කොට හෝ ආඥාස කෙරෙමි ද, ඒතාක් කල් ජීවත්වන්නෙමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් එකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකිය කෙළේ වන්නේ ය කියා යි. වහන්ස, මම මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩමි යි.

එවං චූෂෙත හගවා තෙ භික්ඛු උතද්දොව: යවායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අභොවතාහං රක්තිද්දිවං ජීවෙය්‍යං හගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු උවං මරණසතිං භාවෙති: අභොවතාහං දිවසං ජීවෙය්‍යං හගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති. යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති, අභොවතාහං උපධිද්දිවසං ජීවෙය්‍යං, හගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අභොවතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං යදනතරං උකං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජාමි, හගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති. යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අභොවතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං උපධිපිණ්ඩපාතං භුඤ්ජාමි, හගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, යොපායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අභොවතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං යදනතරං වත්තාරො වා පඤ්ච ආලොප සංකාදිවා අප්පෙක්ඛාහරාමි, හගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, ඉමෙ චූචන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු පමත්තා විහරන්ති දන්ධං මරණසතිං භාවෙත්ති ආසවානං ඛයාය.

යො ව බවායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති; අභොවතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං යදනතරං උකං ආලොප සංකාදිවා අප්පෙක්ඛාහරාමි, හගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, යොපායං භික්ඛවෙ භික්ඛු මරණසතිං භාවෙති: අභොවතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං අසසාති වා පසසාමි ව පසසාමි වා අසසාමි, හගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, ඉමෙ චූචන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු අපමත්තා විහරන්ති තිකං මරණසතිං භාවෙත්ති ආසවානං ඛයාය.

තස්මා තිහ භික්ඛවෙ එවං සිකතිබ්බං: අපමත්තා විහරිස්සාම, තිකං මරණසතිං භාවෙය්‍යාම ආසවානං ඛයායාති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකතිබ්බන්ති.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ මහණුන්ට තෙල වදළ
 යේක. මහණෙනි, යම් මහණෙක් 'එකකින් මම එක රු දවාලක් ජීවත් වන්
 නෙමි නම් යෙහෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි
 නම් එකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ
 වන්නේ ය' යි මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි, යම් මහණෙක්
 මම දවලක් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
 සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් මා විසින් එකකින් බොහෝ ආත්මහිත
 මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය' යි මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද,
 මහණෙනි, යම් මෙ මහණකෙනෙක් 'මම එකකින් අධිදිනක ජීවත් වන්නෙමි
 නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි
 නම් මා විසින් එකකින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය' යි
 මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි, යම් මෙ මහණෙක්
 මම යම් පමණ කලෙකින් එක් පිඩුවායක් වළඳමි නම් එතෙක් කල්
 ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි
 කරන්නෙමි නම් මා විසින් එකකින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ
 වන්නේ ය යි මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි, යම් මෙ මහණෙක්
 "මම යම් පමණ කලෙකින් අධිපිඩුවායක් වළඳමි නම් ඒතාක් කල්
 ජීවත්වන්නෙමි නම් යෙහෙක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි
 කරන්නෙමි නම් මා විසින් ඒකාන්තයෙන් බොහෝ ආත්මහිත මහණ
 කීය කෙළේ වන්නේ ය' යි මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි,
 යම් මෙ මහණෙක් "මම යම් පමණ කලෙකින් බත් සතර පස් පිඩක් සපා
 ගිලිමි නම් එතෙක් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 ගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් මා විසින් එකකින් බොහෝ
 ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය' යි මෙසේ මරණස්මෘතිය
 වඩනේ ද. මහණෙනි, මේ හික්ෂුහු ප්‍රමාද ව වෙසෙති ද ආප්‍රවක්ෂය පිණිස
 ලැබී ව මරණසතිය වඩත් යයි ද කියනු ලැබෙත්.

මහණෙනි, යම් මෙ මහණෙක් "මම යම් පමණ කලෙකින් එක්
 පිඩක් සපා ගිලිමි නම් ඒතාක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක.
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් මා විසින්
 එකාන්තයෙන් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය යි මෙසේ
 මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි, යම් මෙ මහණෙක් "මම යම්
 පමණ කලෙකින් අසස් කොට හෝ පසස් කරන්නෙමි ද, පසස් කොට
 හෝ අසස් කරන්නෙමි ද ඒ තාක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක.
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් මා විසින්
 එකකින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය යි මෙසේ
 මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි, මේ හික්ෂුහු අප්‍රමාද ව වෙසෙන්නාහයි
 ද ආප්‍රවක්ෂය කරනු පිණිස තික්ෂණ ව මරණස්මෘතිය වඩන්නාහයි ද
 කියනු ලැබෙත්.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙසේ හික්ෂිය යුතු: අප්‍රමත්ත ව වාසය කරමිහ.
 ආප්‍රවයන් ක්ෂය කරනු පිණිස තික්ෂණ ව මරණස්මෘතිය වඩමහ කියා යි.
 මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ ම හික්ෂිය යුතු යි.

8. 2. 8. 4

දුතියමරණසති සුතතං.

එකං සමයං භගවා නාදිකෙ වීහරති ගිඤ්ජකාටසපේ. තත්‍ර ටො භගවා භීතඛු ආමනෙතයි භික්ඛවොති. හදනෙකති ටො තෙ භීතඛු භගවතො පච්චසෙකාසු. භගවා එතදවොච:

මරණසති භීතඛව භාටිතා බහුලිකතා මහඵලා හොති මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා. කථං භාවිතා ව භීතඛව, මරණසති කථං බහුලිකතා මහඵලා හොති මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා:

ඉධ භික්ඛවෙ භීතඛු දිවසෙ නික්ඛනෙත රතනියා පතිහිතාය¹ ඉතිපටිසංඝදීකඛති: බහුතා ටො මෙ පච්චයා මරණසස. අහි වා මං ඩංසෙය්‍ය, විච්ඡිකො වා මං ඩංසෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඩංසෙය්‍ය, තෙන මෙ අසස කාලකිටියා. සො මම අසස අතරායො, උපකඤ්චා වා පපතෙය්‍යං, භතං වා මෙ භුතං බ්‍යාපරෙය්‍ය, පිතං වා මෙ කුපෙය්‍ය, සෙමං වා මෙ කුපෙය්‍ය, සත්තං වා මෙ වාතා කුපෙය්‍යං, මනුසසා වා මං උපකකමෙය්‍යං, අමනුසසා වා මං උපකකමෙය්‍යං, තෙන මෙ අසස කාලකිටියා, යො මම අසස අතරායොති.

තෙන භීතඛව භීතඛුනා ඉති පටිසංඝදීකඛිතඛං: අත්ථි නු ටො මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරහිතා යෙ මෙ අසසු රතනිං කාලං කරොතෙය්‍ය අතරායායාති. සවෙ භීතඛවෙ භීතඛු පච්චවෙකඛාමානො උචං ජානාති: අත්ථි මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරහිතා යෙ මෙ අසසු රතනිං කාලං කරොතෙය්‍ය අතරායායාති. තෙන භීතඛවෙ භීතඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය අධිමනෙතා ජනෙව වායාමො ව උසසාහො ව උසසාළභී ව අපච්චානී ව සති ව සමපරඤ්ඤා ව කරණියං.

1. පටිහිතාය- PTS.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. 2. 8. 4

දෙවැනි මරණයක් සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික ගමහි ගිඤ්ජ කාවසථයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි' යි හික්ෂුන් ඇමතු සේක. 'වහන්සැ' යි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළසේක.

මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාත මරණස්මෘතිය මහත්ඵල මහානාශය වෙයි, අමාතාවගාහ වේ, අමාතපයඝාවයාන වේ. මහණෙනි, කෙසේ භාවිත කෙසේ බහුලිකාත මරණස්මෘතිය මහත්ඵල වේ ද, මහානාශය වේ ද, අමාතාවගාහ වේ ද, අමාතපයඝාවයාන වේ ද:

මහණෙනි මේ සස්තෙහි මහණ දවල ඉක්මගිය කල්හි රු නැවත එළඹී කල්හි මෙසේ පස්විකයි: මාගේ මරණයට ප්‍රත්‍යයයෝ බොහෝ වෙති. සර්පයෙක් හෝ මා ඩස්තේ ය, ගෝනුස්සෙක් හෝ මා ඩස්තේ ය, පත්තෑයෙක් හෝ මා ඩස්තේ ය. එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. ඒ මට ජීවිතාන්තරය වෙයි. පැකිල හෙන්නෙමි හෝ වෙමි. මා වැළඳු බත හෝ නොදිරන්තේ ය. මාගේ පිත හෝ කීපෙයි. මාගේ සෙම හෝ කීපෙයි, මාගේ ශස්ත්‍රක වාතයෝ හෝ කීපෙති, මිනිස්සු හෝ මට උපක්‍රම කෙරෙති අමනුෂ්‍යයෝ හෝ මට උපක්‍රම කෙරෙත්. එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වන්නේ ය. ඒ මට අන්තරය වෙයි.

මහණෙනි, ඒ මහණහු වීසින් මෙසේ නුවණින් සිතිය යුතු යි: "රු කාලක්‍රියා කරන මට අන්තරය පිණිස යම් අකුශල කෙනෙක් වෙත් නම් එබඳු ලමු අකුසල් දහම්හු මට අප්‍රභිණ වූවාහු ඇත් ද කියා යි. මහණෙනි, ඉදින් මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේෂා කරනුයේ මෙසේ දන්නේ ද: "රු කාලක්‍රියා කරන මට යම් අකුශලධර්ම කෙනෙක් අන්තරය පිණිස වෙත් නම් මට අප්‍රභිණ වූ එබඳු ලමු අකුශල ධර්මයෝ ඇතැයි. මහණෙනි ඒ මහණහු වීසින් ඒ ලමු අකුසල් දහමුත්තේ ම ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්‍යත් ව්‍යායාමයත් උත්සාහයත් අධිමාත්‍ර උත්සාහයත් නො කලකිරු මත් ස්මෘතියත් සම්ප්‍රජන්‍යයත් කටයුතු.

සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ, ආදිත්තවෙලො වා ආදිත්තධිසො වා තසෙව වෙලසා වා පියසංඝා වා නිබ්බාපනාය අධිලික්ඛං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උසංඝඤ්ච උසෙසාලභීඤ්ච අපට්ඨානීඤ්ච සතීඤ්ච සම්පජඤ්ඤච කරෙය්‍යං, එවමෙව ටො භික්ඛවෙ, තෙන භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානාං අකුසලානාං ධම්මානාං පහානාය අධිමග්ගො ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසංඝානො ව උසෙසාලභී ව අපට්ඨානී ව සතී ව සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පට්ඨවෙකම්මානො එවං ජානාති: නඤ්ච මෙ පාපකාං අකුසලා ධම්මා අපහිනා යෙ මෙ අසසු රතතිං කාලං කරොත්තස්ස අත්තරායායාති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙනෙව පිතිපාමොඤ්ජන විහාතඛං අනොරහංභුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු රතතියා භික්ඛිත්තාය දිවසෙ පතිතිතෙ ඉති-පට්ඨඤ්චිකම්මි: ඔක්ඛා ටො මෙ පට්ඨයා මරණස්ස; අභි වා මං ඩංසෙය්‍ය, විජ්ජිකො වා මං ඩංසෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඩංසෙය්‍ය, තෙන මෙ අසා කාලකිරියා, සො මම අසා අත්තරායායාති. උපකම්මිත්වා උපතෙය්‍යං, භක්ඛං වා මෙ භුක්ඛං ඛ්‍යාපඤ්ජය්‍ය, පිත්ථං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය සෙමිහං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, සත්ථකා වා මෙ වාතා කුප්පෙය්‍යං, මනුස්සා වා මං උපකක්ඛමෙය්‍යං, අම්බුස්සා වා මං උපකක්ඛමෙය්‍යං, තෙන මෙ අසා කාලකිරියා. සො මම අසා අත්තරායායාති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පට්ඨඤ්චිකම්මිකම්මං: අභි භු ටො මෙ පාපකාං අකුසලා ධම්මා අපහිනා යෙ මෙ අසසු දිවා කාලං කරොත්තස්ස අත්තරායායාති.

සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පට්ඨවෙකම්මානො එවං ජානාති: අභි මෙ පාපකාං අකුසලා ධම්මා අපහිනා යෙ මෙ අසසු දිවා කාලං කරොත්තස්ස අත්තරායායාති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානාං අකුසලානාං ධම්මානාං පහානාය අධිමග්ගො ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසංඝානො ව උසෙසාලභී ව අපට්ඨානී ව සතී ව සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

මහණෙනි, යම් පෙයින් ඇවිළ දන වස්ත්‍රය ඇතියෙන් වෙවයි ඇවිළ දන භික්ෂුකියේ වෙවයි එම වස්ත්‍රය හෝ භික්ෂු නිවීම පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්දයක් ව්‍යායාමයක් උත්සාහයක් අධිමාත්‍ර උත්සාහයක් උකටලි නොවීමක් ස්මෘතියක් සම්ප්‍රජන්‍යයක් කෙරේ ද, මහණෙනි, එපෙයින් ම ඒ මහණහු වීසින් එම ලාමක අකුසල් දහමුත්තේ ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්දයක්, ව්‍යායාමයක්, උත්සාහයක් අධික වියායාමක් උකටලි නොවීමක් ස්මෘතියක් සම්ප්‍රජන්‍යයක් කටයුතුයි.

මහණෙනි, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරනුයේ ‘යම් අකුසල් දහම කෙනෙක් ර කපුරිය කරන මට අත්තරාය පිණිස වෙත් නම් එබඳු අප්‍රහීණ වූ ලාමක අකුසල් දහමුහු මට නැතැයි මෙසේ දන්නේ වේ ද, මහණෙනි, ඒ මහණහු වීසින් දවරැහි කුසල් දහමහි භික්ෂෙත්තුවහු වීසින් එම ප්‍රීතිප්‍රමොදායෙන් වාස කටයුතු යි.

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ර නික්ම ගිය කල්හි දවස නැවත ආ කල්හි මෙසේ නුවණින් සිතයි: මාගේ මරණයට බොහෝ ප්‍රත්‍යයෝ වෙත්: සර්පයෙක් හෝ මා ධස්තේ ය, වෘශ්චිකයෙක් හෝ මා ධස්තේ ය. ගහපදියෙක් හෝ මා ධස්තේ ය, එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. එය මට අත්තරාය පිණිස වෙයි, පා පැකිළ හෝ හෙත්තෙම වෙමි, මා වැළඳු බත හෝ නොදිසි, මාගේ පිත හෝ කිපෙයි, මාගේ සෙම හෝ කිපෙයි, මාගේ යක්‍ෂ්‍යකවාතයෝ හෝ කිපෙත්. මිනිස්සු හෝ මට උපක්‍රම කරත්. අමනුෂ්‍යයෝ හෝ මට උපක්‍රම කරත්, එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි, ඒ මට අත්තරාය පිණිස වෙයි, කියා යි. මහණෙනි, ඒ මහණහු වීසින් මෙසේ සිතිය යුතු යි: දවල් කාලක්‍රියා කරන මට අත්තරාය පිණිස යම් අකුසල් කෙනෙක් වෙත් නම්, එබඳු අප්‍රහීණ වූ ලාමක අකුසල් දහමුහු මට ඇත කියා යි.

මහණෙනි, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරනුයේ මෙසේ දන්නේ ද: “දවල් කාලක්‍රියා කරන මට අත්තරාය පිණිස යම් අකුසල ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම් එබඳු ලාමක අකුසල ධර්මයෝ අප්‍රහීණ වූවාහු මට ඇත කියා යි. මහණෙනි, ඒ මහණහු වීසින් ඒ ලාමක අකුසල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්දයක්, ව්‍යායාමයක් උත්සාහයක් උපෙසාල්භියක් අප්‍රතිවාතියක් ස්මෘතියක් සම්ප්‍රජන්‍යයක් කට යුතු යි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, ආදිත්තවෙදලා වා ආදිත්තසියො වා තසෙසව වෙලසා වා සිසසා වා තිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච, උසාහඤ්ච, උසෙසාලභීඤ්ච අපථිවානීඤ්ච සන්ඤ්ච සමපඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය, ඵවෙමව ඛො භික්ඛවෙ, තෙන භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසාහො ව උසෙසාලභී ව අපථිවානී ව සන්චි ව සමපඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පවච්චෙකම්මානො ඵවං ජානාති: නත්ථි මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපභීනා, යෙ මෙ අසසු දිවාකාලං කරොත්තස්ස අත්තරායායාති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙනෙව පිතිපාමොදජජන විභාතඛං අභොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

ඵවං භාවිතා ඛො භික්ඛවෙ මරණසති ඵවං බහුලීකතා මහපථලා භොති මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාති.

8. 2. 8. 5

පශ්මසමපද සුත්තං

[සාට්ඨිනිදානං]

අට්ඨමා භික්ඛවෙ සමපද: කතමා අට්ඨ: උට්ඨානසමපද, ආරකකසමපද, කල්‍යාණමිත්තතා, සමථිචිතා, සංඛාසමපද, සීලසමපද, වාගසමපද, පඤ්ඤාසමපද, ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ සමපදනි.

1. උට්ඨානා කම්මධෙයොසු- අපමනො විධානවා සමං කප්පෙති ජීවිතං- සමානං අනුරකඛි.
2. සංඛා සීලෙන සමපනො වදඤ්ඤ වීතමච්ඡරො, නිවචං මග්ගා විසොධෙති- යොජානං සමපරාධිතං.
3. ඉවෙවතෙ අට්ඨධම්මො ව සංඛසා සරමෙසිනො අකුසානා සවචනාමෙන උභයස්ස සුඛාවහා.
4. දිට්ඨධම්මභිත්තස්ස සමපරායස්සධාය ව ඵවෙමතං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පවබ්බන්ති.

මහණෙනි, යම් සෙයෙකින් ඇවිළ දන වයුතු ඇතියේ හෝ ඇවිළ දන නිසැකියේ ඇවිළ දන ඒ වස්ත්‍රය හෝ ඇවිළ දන ඒ හිස හෝ නිවීමට අධිමාත්‍ර ජන්දයත්, ව්‍යායාමයත්, උත්සාහයත් උසොල්භියත්, නො කලකිරීමත් ස්මෘතියත් සම්ප්‍රජන්‍යයත් කෙරේ නම්, මහණෙනි, එපරිදිම ඒ භෙණු වීසින් එම ලාමක අකුශල ධර්ම යන්ත්‍රේ ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්දයත්, ව්‍යායාමයත්, උත්සාහයත් උසොල්භියත් අප්‍රතිවානියත් ස්මෘතියත් සම්ප්‍රජන්‍යයත් කටයුතු යි.

මහණෙනි, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරනුයේ මෙසේ දැන්තේ ද: දවල් කලුරිය කරන මට අන්තරාය පිණිස යම් අකුශල ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම් එබඳු ලාමක අකුශල ධර්මයෝ අප්‍රභීණ වුවහු මට නැත. මහණෙනි, භෙණු වීසින් කුශල ධර්මයන්හි දව ෧ නික්මෙනුවහු එම ප්‍රීති ප්‍රමොද්‍යයෙන් වාසය කටයුතු යි.

මහණෙනි, මෙසේ වඩන ලද මෙසේ බහුලිකෘත මරණස්මෘතිය මහත්ඵල වෙයි, මහානාශංස වෙයි, අමෘතාවශාහ වෙයි, අමෘත පයඨාවසානත් වේ යයි.

8. 2. 8. 5

ප්‍රථම සමපද සූත්‍රය

[සැවැත්තියන යි]

මහණෙනි, මේ සම්පත්හු අට දෙනෙකි. කවර අට දෙනෙක යත්: උසානසම්පද ය, ආරක්ෂාසම්පද ය, කල්‍යාණමිත්‍රතා ය, සමපීථිතා ය, ශ්‍රද්ධාසම්පද ය, ශීලසම්පද ය, ත්‍යාගසම්පද ය, ප්‍රඤ්ඤාසම්පද ය. මහණෙනි, මේ අෂ්ට සම්පත වෙයි.

1. කමතෙහි (කර්මාන්ත කරන තන්හි) නැඟී සිටුනා වැර ඇතියේ නො පමා වූයේ වීධාන ඇතියේ සම ව පීඨිකා කෙරෙයි. රැස්කළ දෑ රක්තේ යි.

2. සැදහැනියේ ශීලයෙන් යුතු වූයේ බිණු බස්හි අරුත් දැන්තේ හළ මසුරුවල ඇතිවූ පරලොව ඇසිරි කළ සුව ලැබීමට හේතු වූ කුසල් මහ නිරතුරු හෙළි කෙරෙයි.

3. ගිහිගෙවැසි සැදහැනි කුලසුත්තට දෙලොව සුව එළවන තෙල අට දහමිත්‍ර සත්‍යනාම (අඤ්ඤා නාම) ඇති බුදුන් වීසින් මෙසේ වදරන ලදහ.

4. ගිහියනට දෘෂ්ටධර්මිකතය පිණිස ද සම්පරාධික සුව ය පිණිස ද මෙසේ තෙල දහම වෙයි. ත්‍යාගය පින් වඩනේ යයි.

8. 2. 8. 6

දුතිය සමපද සූතකං

[සාධකීතිදනං]

අට්ඨමා භික්ඛවෙ සමපදා: කතමා අට්ඨා: උට්ඨානසමපදා, ආරක්ඛ-
සමපදා, කල්‍යාණමිත්තතා, සමජීවිකතා, සඤ්ඤාසමපදා, සීලසමපදා, වාගසමපදා,
පඤ්ඤාසමපදානි.

1. කතමා ව භික්ඛවෙ උට්ඨානසමපදා:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තො යෙන කම්මට්ඨානෙන ජීවිකං කප්පෙති යදි
කසියා යදි වණිජ්ජාය යදි ගොරකෙඛන යදි ඉක්කමෙත යදි රාජපොරි-
සෙන යදි සිට්ඨකුත්තරො, තස්ස දසෙඛා හොති අනලසො තත්තුපායාය
විමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං, අයං චුච්චති භික්ඛවෙ
උට්ඨානසමපදා.

2. කතමා ව භික්ඛවෙ ආරක්ඛසමපදා:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තස්ස භොගා භොගාති උට්ඨානවිරියාධිගතා
බාහාබලපරිවිතං සෙදුවකඛතා ධම්මිකා ධම්මලඤ්ඤා යො තෙ' ආරකෙඛන
ගුත්තිකා සමපාදෙති 'කිංකරි මෙ භොගෙ නෙව රාජානො හරෙය්‍යුං,
න වොරා හරෙය්‍යුං, න අභිධිගෙය්‍ය, න උදකං වහෙය්‍ය, න අපජියා
දයාද හරෙය්‍යුකති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ ආරක්ඛසමපදා.

3. කතමා ව භික්ඛවෙ කල්‍යාණමිත්තතා:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තො යඤ්ඤා ගාමෙ වා නිගමෙ වා පටිවසති. තස්ස
යෙ තෙ භොගාති ගෙහාති වා ගහනති පුත්තා වා දහරා වා චුද්ධිලිනො, චුද්ධා
වා චුද්ධිලිනො සඤ්ඤාසමපදානා සීලසමපදානා වාගසමපදානා පඤ්ඤා-
සමපදානා, තෙහි සඤ්ඤා සන්තිට්ඨති, සප්පතති, සාකච්ඡං සමාපජ්ජති, යථා-
රූපානං සඤ්ඤාසමපදානානං සඤ්ඤාසමපදං අනුසිකති, යථාරූපානං
සීලසමපදානානං සීලසමපදං අනුසිකති, යථා රූපානං වාගසමපදානානං
වාගසමපදං අනුසිකති, යථාරූපානං පඤ්ඤාසමපදානානං පඤ්ඤාසමපදං
අනුසිකති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ කල්‍යාණමිත්තතා.

1. යො තෙ න- කප්පෙති.

8. 2. 8. 6

ද්විතීය සමපද සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ සමපත්ත අටදෙනෙකි. කවර අටදෙනෙක යත්: උඤ්ඤාසමපද ය, ආරක්ෂසමපද ය, කල්‍යාණමිත්‍රතා ය, සමජීවිකතා ය, ශ්‍රද්ධාසමපද ය, ශීලසමපද ය, ත්‍යාගසමපද ය, ප්‍රඥසමපද යි.

1. මහණෙනි, උඤ්ඤාසමපද නම් කවර:

මහණෙනි, මේ ලොවහි කුලපුත් සියලුමෙන් වෙවයි, වෙණදමෙන් වෙවයි, ගෙරි රැක්මෙන් වෙවයි, දුනුවා කමින් වෙවයි, රජ මෙහෙවරින් වෙවයි, අන්‍යතර ශිල්පයෙකින් වෙවයි, යම් ම කම්පනයකින් ජීවිකාව කෙරේද, එහි ලා දක්ෂ වෙයි, අනලස් වෙයි, තත්ත්වපාය විමසායෙන් සමභාගත වෙයි, කරන්නට සමත් වෙයි, සංවිධානයට සමත් වෙයි. මහණෙනි මේ උඤ්ඤාසමපද යි කියනු ලැබේ.

2. මහණෙනි, ආරක්ෂසමපද නම් කවර:

මහණෙනි, මේ ලොවහි කුලපුත් හට උඤ්ඤාසමපදයෙන් ලැබූ, බාහුබලයෙන් රැස් කළ, සෝදිය වැඩිමෙන් රැස් කළ, එයින් දැනුම් වූ, දැනුමින් ලත් හෝග කෙනෙක් වෙත් ද, හේ ඒ භාගයෙන් ආරක්ෂායෙන් සැහැටීමෙන් සපයා තබයි, කෙසේ ය: මා අයත් භාගයෙන් කෙසේ රජදරුවෝ පැහැර නොගනිත් ද, සොරු පැහැර නොගනිත් ද, ගිනි නොදවා ද, දිය පා නොකෙරේ ද, අප්‍රිය වූ දයාදයෝ බන්ධන හෝ පැහැර නොගනිත් ද කියා යි. මහණෙනි, මේ ආරක්ෂසමපද යි කියනු ලැබේ.

3. මහණෙනි, කල්‍යාණමිත්‍රතා නම් කවර:

මහණෙනි, මේ ලොවහි කුලපුත් යම් ම ගම්කෙනෙක වෙවයි, නියම ගමක වෙවයි වෙසේ ද, එහි ශ්‍රද්ධාසමපත්ත ශීලසමපත්ත ත්‍යාගසමපත්ත ප්‍රඥසමපත්ත වාදාශීලී දහරයෝ වෙත්වයි, වාදාශීලී වාදයෝ වෙත්වයි යම් ඒ ගැහැටි කෙනෙක් හෝ ගැහැටි පුත් කෙනෙක් හෝ ඇද්ද, ඔවුන් හා එක්ව සිටුනේ ය. එක්ව බණන්නේ ය. සාකච්ඡාවට වදනේ ය. යම්බඳු (නො වෙනස් ව සිටුනා) සැදූ සපත්තන්ගේ සැදූ සපුව අනුව භික්ෂේ ද, යම් බඳු (නො වෙනස් ව සිටුනා) සිල් සපත්තන්ගේ සිල්සපුව අනුව භික්ෂේ ද, යම් බඳු (නො වෙනස් ව සිටුනා) ත්‍යාගසමපත්තයන්ගේ ත්‍යාගසමපත් අනුව භික්ෂේ ද, යම් බඳු (නො වෙනස් ව සිටුනා) ප්‍රඥ සමපත්තයන්ගේ ප්‍රඥසමපත් අනුව භික්ෂේ ද. මහණෙනි, මේ කල්‍යාණ මිත්‍රතා යි කියනු ලැබේ.

4. කතමාව භික්ඛවෙ සමජීවිතා:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුතො ආයඤ්ඤි¹ භොගානං විදිත්වා වයඤ්ඤි භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිතං කපෙත්ති, න අවෙවාගාලොං, නාතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය යස්සති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුලාධාරො චා කුලාධාරනෙවාසී චා කුලං පඤ්ඤාං භෙත්වා ජානාති, උත්තකෙනෙව ධනනං, උත්තකෙනෙව උත්තතන්තී. එවං මෙව ඛො භික්ඛවෙ කුලපුතො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිත්වා වයඤ්ඤි භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිතං කපෙත්ති, න අවෙවාගාලොං, න අතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති. න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය යස්සති.

සවායං භික්ඛවෙ කුලපුතො අප්පායො සමානො උළාරං ජීවිතං කපෙත්ති, තස්ස භවන්තී වත්තාරො: උදුබ්බරබාදිතං වායං² කුලපුතො භොගෙ බාදිතී. සචෙ පනායං භික්ඛවෙ කුලපුතො මහායො සමානො කපිතං ජීවිතං කපෙත්ති, තස්ස භවන්තී වත්තාරො: අජ්ඣුමාපිතං වායං කුලපුතො මරිය්සති³ ති. යනො ච බවායං භික්ඛවෙ කුලපුතො ආයං ච භොගානං විදිත්වා වයඤ්ඤි භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිතං කපෙත්ති, න අවෙවාගාලොං, න අතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති, න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය යස්සති. අයං චූළචි භික්ඛවෙ සමජීවිතා.

5. කතමා ච භික්ඛවෙ සද්ධාසම්පද:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුතො සද්ධො භොති සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං, “ඉතිපිසො භගවා -පෙ- සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා” ති. අයං චූළචි භික්ඛවෙ, සද්ධාසම්පද.

6. කතමා ච භික්ඛවෙ සීලසම්පද:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුතො පාණාතිපානා පටිවීරතො භොති. -පෙ- සුරාමරය මජ්ඣමාදිධානා පටිවීරතො භොති. අයං චූළචි භික්ඛවෙ සීලසම්පද.

7. කතමාව භික්ඛවෙ වාගසම්පද:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුතො විගතමලමච්ඡරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාවසති -පෙ- යාවයොගො දනසංවිහාරතො. අයං චූළචි භික්ඛවෙ වාගසම්පද.

1. අයඤ්ඤි-කප්ථි.

3. අජ්ඣුමාපිතං වායං - මජ්ඣං.

2. උදුබ්බරබාදි වායං - මජ්ඣං.

4. මහණෙනි, සමජීවිතා නම් කවර:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි කුලපුත්තර්ණයන්ගේ අයත් දූත භෝගයන්ගේ වැයක් දූත මෙයේ මාගේ අය වැය යට කොට ගෙන සිටුවනේ ය, මාගේ වැය අය යට නොව ගෙන නො සිටුවනේ ය යි අත්‍යවශ්‍ය නො කොට අතිහීන නො කොට මොනොවට ජීවිතා කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් පරිදි කුලධරයෙක් හෝ කුලධරු අතුවැසියෙක් හෝ කුලාව නගා ගෙන මෙතෙකින්ම නතු විය. මෙතෙකින් ම මතු විය යි දන්තේ වේද, මහණෙනි, එපරිදි ම කුලපුත්තර්ණයන්ගේ අයත් දූත භෝගයන්ගේ වැයක් දූත අත්‍යවශ්‍ය නො කොට අතිහීන නො කොට මොනොවට ජීවිතා කරන්නේ ය. මෙයේ මාගේ අය, වැය යටකොට සිටුවනේ ය. මාගේ වැය, අය යට කොටගෙන නොසිටුවනේ ය යි කියා යි.

මහණෙනි, ඉදින් මේ කුලපුත්තර්ණ අය ඇතියේ උදරයේ ජීවිතා කෙරේ ද, එවිට “මේ කුලපුත්තර්ණ කුලවත්ත සෙයින් භෝගයන් වළඳ කෙරෙයි යි. ඔහුට නිශාඛණ්ඩුවෝ ඇත. මහණෙනි, ඉදින් මේ කුලපුත්තර්ණ අය ඇතියේ දුතයේ ජීවිතා කෙරේ ද, ‘මේ කුලපුත්තර්ණ අනාථ මරණ ඇතියකු සෙයින් මැරේ’ ය යි ඔහුට නිශාඛණ්ඩුවෝ ඇත. මහණෙනි, යම් භෝගයකින් මේ කුලපුත්තර්ණ ඉමහත් නො කොට අතිහීන නො කොට මෙයේ මා අයත් අය, වැය යට කොට සිටුවනේ ය, මාගේ වැය, අය යට කොට නො සිටුවනේ ය යි භෝගයන්ගේ අයත් දූත භෝගයන්ගේ වැයක් දූත මොනොවට ජීවිතා කෙරෙයි ද, මහණෙනි, මේ සමජීවිතා යයි කියනු ලැබේ.

5. මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා සමපත් කවර:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි කුලපුත්තර්ණ සැදහැතියේ වෙයි, ‘ඒ භාග්‍යවත්ත මෙසේත්... දෙවමිනිස්නට ශාත්‍රුයහ, පිටුසස් දකුණ, හඟවත්හ’ යි තපාගතයන් වහන්සේගේ සමාක් සමබ්බාසිය අදහයි. මහණෙනි, මේ ශ්‍රද්ධාසමපද යි කියනු ලැබේ.

6. මහණෙනි, ශීලසමපත් කවර:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි කුලපුත්තර්ණ පණ්ඩායෙන් දුරු වෙයි... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙන් දුරු වෙයි. මහණෙනි, මේ ශීලසමපද යි කියනු ලැබේ.

7. මහණෙනි, ත්‍යාගසමපත් කවර:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි කුලපුත්තර්ණ පහව ගිය මලමසුරු ඇති සිතින් ගෙහි වසනේ ය... යදනට නිසි වූයේ දනසංවිභාගයෙහි ඇලුණේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ත්‍යාගසමපද යි කියනු ලැබේ.

8. කතමාව භික්ඛවෙ පඤ්ඤාසම්පදා:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුතො පඤ්ඤා වා හොති --පෙ-- සමමා දුක්ඛකුසලානුමුඛො. අයං වුට්ඨති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාසම්පදා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ අවධාසම්පදාති.

21. උච්චාතා කම්මධෙයොසු අප්පමනො විධානවා,
සමං කප්පෙති ජීවිකං සමහතං අනුරක්ඛති.
22. සද්ධා සිලෙන සම්පන්නො වදඤ්ඤා විතථවජරො,
නිව්වං මග්ගං විසොධෙති සොස්ථානං සම්පරාධිකං.
23. ඉවෙවනෙ අවධානො ව සද්ධස්ස සරමෙසිනො,
අසුඛානා සච්චනාමෙන උභයස්ස සුඛාවහා.
24. දිට්ඨධම්මභික්ඛාය සම්පරායසුඛාය ව,
ඵවමෙනං ගහවධානං වාගො පුඤ්ඤං පව්චස්සිති,

8. 2. 8. 7

ඉවජා සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

තත්ථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙතසි ආවුසො භික්ඛවොති ආවුසොති ඛො නෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චෙය්‍යාසුං ආයස්මා සාරිපුතො ඵතදවොච.

අඤ්ඤි මෙ ආවුසො පුග්ගලා සතොසා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං කතමෙ. අවධා:

ඉධාවුසො භික්ඛුතො පටිච්ඡික්ඛාස්ස විහරතො නිරායත්තවුත්ථිතො ඉවජා උප්පජ්ජති ලාභාය. සො උච්ච්ඡති සට්ඨි වායමති ලාභාය: තස්ස උච්ච්ඡතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො නුප්පජ්ජති. සො තෙන අලාභෙන යොවති කිලමති පරිදෙවති, උරක්ඛාළිං කඤ්ඤා සමමාහං ආප්පජ්ජති. අයං වුට්ඨතාවුසො භික්ඛු ඉවජා විහරති ලාභාය, උච්ච්ඡති සට්ඨි, වායමති ලාභාය. න ච ලාභී සොච්චි ච පරිදෙව්ච වුත්ථො ච සද්ධමා.

8. මහණෙනි, ප්‍රඥාසම්පත්ත කවර: මහණෙනි, මේ ලොවහි කුලපුත් ප්‍රඥාවත් වෙයි... මොනොවට දු:ඛක්ෂයගාමීති වූ... මහණෙනි, මේ ප්‍රඥාසම්පදා යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ සම්පත්තු අට දෙන වෙන්,

1. කායා කරන තන්හි නැගී සිටුනා වෙර ඇතියේ නොපමා වූයේ විදහන් ඇතියේ මොනොවට ජීවිකා කෙරෙයි. රැස් කළ දැරකියි.

2. සැදහැතියේ ශීලයෙන් යුක්ත වූයේ වදන් දන්නේ හළ මසුරු මල ඇතියේ පරලොව ඇසිරි කළ සුබදයක මාර්ගය නිතර හෙළි කෙරෙයි.

3. ගිහිගෙයි වැසි සැදහැතී කුලපුත්හට දෙලොව සුව ඵළවන තෙල අට දහමුහු සත්‍යනාම (අභිඤ්ඤා) ඇති වූයේ විසින් වදරන ලදහ.

4. මෙයේ තෙල දහම ගෘහස්ථයන්ගේ මෙලොව භික්ෂ පිණිස ද පරලොව සුව පිණිස ද වෙයි. ත්‍යාගය තෙමේ පින් වඩන්නේ යයි.

8. 2. 8. 7

ඉව්‍යා සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ 'සැවැත්ති මහණෙනි' යි භික්ෂුන් ඇමතූහ. ඒ භික්ෂුහු 'සැවැත්ති' යි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවනට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ තෙල කීහ: සැවැත්ති, මේ පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් ලෝකයෙහි ඇත්තාහ. විද්‍යාමාන වෙත්. කවර අට දෙනෙක් ද යත්:

4. සැවැත්ති, මේ සස්තෙහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන්නා වූ (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් ඇති (විදග්‍රහා කාර්මික) මහණක්හට ලාභය පිණිස ඉව්‍යාවක් උපදියි. හෙ තෙමේ උත්සාහ කරයි. (පුර්වපරවශයෙන්) සටයි. වැයම් කරයි. ලාභය පිණිස උත්සාහ කරන සටන වැයම් කරන ඔහුට ලාභය නූපදියි. හෙ තෙමේ ඒ අලාභයෙන් ශොක කෙරෙයි. ක්ලාන්ත වෙයි. වැලපෙයි. ලෙහි අත් ගසා හබ්බයි. මුළාවට පැමිණෙයි. සැවැත්ති, මේ මහණ ලාභය පිණිස ඉව්‍යා ඇතියේ මෙයේ ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි. සටයි. වැයම් කරයි. ලාභ නොලබන සුල්ලේ ගෝක කරන්නේ ද වැලපෙන්නේ ද ශාසනයෙන් ගිලිහුණේ ද වෙ යයි කියනු ලැබේ.

2. ඉධ පනාචුසො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසං විහරතො තිරායක්ඛවුත්ති-
නො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය. සො උට්ඨහති, සට්ඨි වායමති ලාභාය.
තස්ස උට්ඨහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො උප්පජ්ඣති.
සො තෙන ලාභෙන මජ්ඣති පමජ්ඣති, මද පමාදමාපජ්ඣති. අයං
චුච්චතාචුසො භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. උට්ඨහති සට්ඨි වායමති
ලාභාය. ලාභී ච මදී ච පමාදී ච වුතො ච සද්ධම්මො.

3. ඉධ පනාචුසො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසං විහරතො තිරායක්ඛවුත්තිනො
ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය. සො න උට්ඨහති න සට්ඨි න වායමති
ලාභාය. තස්ස අනුට්ඨහතො අසට්ඨො අවායමතො ලාභාය ලාභො
නුප්පජ්ඣති. සො තෙන අලාභෙන සොචති කිලමති පරිදෙවති උරක්ඛාළි-
කඤ්ඤති. සම්මොහං ආපජ්ඣති. අයං චුච්චතාචුසො භික්ඛු ඉච්ඡා
විහරති ලාභාය. න උට්ඨහති න සට්ඨි න වායමති ලාභාය. න ච ලාභී
සොචී ච පරිදෙවී ච වුතො ච සද්ධම්මො.

4. ඉධ පනාචුසො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසං විහරතො තිරායක්ඛවුත්ති-
නො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය, සො න උට්ඨහති, න සට්ඨි න වායමති
ලාභාය. තස්ස අනුට්ඨහතො අසට්ඨො අවායමතො ලාභාය ලාභො උප්පජ්ඣති.
සො තෙන ලාභෙන මජ්ඣති පමජ්ඣති. මද පමාදමාපජ්ඣති, අයං චුච්ච-
තාචුසො භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. න උට්ඨහති, න සට්ඨි, න
වායමති ලාභාය. ලාභී ච මදී ච පමාදී ච වුතො ච සද්ධම්මො.

5. ඉධ පනාචුසො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසං විහරතො තිරායක්ඛවුත්ති-
නො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය, සො උට්ඨහති, සට්ඨි වායමති ලාභාය,
තස්ස උට්ඨහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො නුප්පජ්ඣති.
සො තෙන අලාභෙන න සොචති, න කිලමති, න පරිදෙවති, න
උරක්ඛාළි-කඤ්ඤති, න සම්මොහං ආපජ්ඣති. අයං චුච්චතාචුසො භික්ඛු
ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. උට්ඨහති සට්ඨි වායමති ලාභාය. නච ලාභී
න ච සොචී න ච පරිදෙවී අච්ඡාදනා ච සද්ධම්මො.

2. ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්හට ලාභයට ඉව්‍යාවක් උපදියි. හෙතෙමේ ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි, සටයි, වැයම් කරයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ කරන සටනා කරන වැයම් කරන ඔහුට ලාභය උපදියි. හේ ලාභයෙන් මත්වෙයි, ප්‍රමත්ත වෙයි, මදයෙන් ප්‍රමාදයට පැමිණෙයි. ඇවැත්ති, මේ මහණ ලාභයට ඉව්‍යා ඇතියේ වෙසෙයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි, සටයි, වැයම් කරයි, ලාභ ලබනසුලු වූයේ ද මත්වනසුලු වූයේ ද ප්‍රමාදවන සුලු වූයේ ද සස්තෙන් ගිලිහුණේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

3. ඇවැත්ති, මේ සස්තෙහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන, (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්හට ලාභය පිණිස ඉව්‍යාවක් උපදියි. හේ ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කෙරෙයි, නො සටයි, වැයම් නොකරයි. ලාභ පිණිස උත්සාහ නො කරන නො සටන, වැයම් නො කරන ඔහුට ලාභය නූපදියි, හෙ තෙමේ ඒ අලාභයෙන් ශොක කෙරෙයි, ක්ලාන්ත වෙයි, වැළැපෙයි, ළෙහි අත්ගසා හඬයි, මුළාවට පැමිණෙයි, ඇවැත්ති, මේ මහණ ලාභය පිණිස රිසි ඇතියේ වෙසෙයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කරයි, නො සටයි: වැයම් නො කරයි, ලාභ නො ලබන සුලු වූයේ ශොක කරන්නේ ද වැළැපෙන්නේ ද සස්තෙන් වූන වූයේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

4. ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්හට ලාභය පිණිස ඉව්‍යාවක් උපදියි. හේ ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කරයි, සටනා නො කරයි, වැයම් නො කරයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කරන නො සටන වැයම් නො කරන ඔහුට ලාභය උපදියි. හේ ඒ ලාභයෙන් මත් වෙයි. ප්‍රමත්ත වෙයි. මදයෙන් ප්‍රමාදයට පැමිණෙයි, ඇවැත්ති, මේ මහණ ලාභයට රිසි ඇතියේ වෙසෙයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කරයි, නො සටයි, වැයම් නො කරයි, ලාභී වූයේ ද මත් වූයේ පමා වූයේ සස්තෙන් ගිලිහුණේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

5. ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්හට ලාභය පිණිස රිසියෙන් උපදියි. හෙ ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි. සටයි, වැයම් කරයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ කරන සටනා කරන වැයම් කරන ඔහුට ලාභය නූපදියි. හේ ඒ අලාභයෙන් ශොක නො කරයි. ක්ලාන්ත නො වෙයි. නො වැළැපෙයි. ළෙහි අත් පැහැර නො හඬයි, මුළාවට නො පැමිණෙයි, ඇවැත්ති, මේ මහණ ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි, සටයි, වැයම් කරයි, ලාභය නොලබනසුලු වූයේ ද ශොක නොරනසුලු වූයේ ද නො වැළැපෙනසුලු වූයේ ද සස්තෙන් නො ගිලිහුණේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

6. ඉධ පනාට්ඨසො භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරතො නිරායක්ඛවුත්තිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. යො උට්ඨිහති සටති වායමති ලාභාය. තස්ස උට්ඨිහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ජති. යො තෙන ලාභෙන න මජ්ජති න පමජ්ජති න පමාදමාපජ්ජති. අයං වුවච්ඡාට්ඨසො භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. උට්ඨිහති සටති වායමති ලාභාය. ලාභී ච න ච මදී න ච පමාදී අච්ඡුතො ච සද්ධම්මො.

7. ඉධ පනාට්ඨසො භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරතො නිරායක්ඛවුත්තිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. යො න උට්ඨිහති න සටති න වායමති ලාභාය. තස්ස අනුට්ඨිහතො අසටතො අවායමතො ලාභාය ලාභො නුපපජ්ජති. යො තෙන අලාභෙන න යොවති න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරක්ඛාළිං කඤ්ඤති. න සමේවාහං ආපජ්ජති. අයං වුවච්ඡාට්ඨසො, භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. න උට්ඨිහති, න සටති, න වායමති ලාභාය. න ච ලාභී න ච යොවී න ච පරිදෙවී අච්ඡුතො ච සද්ධම්මො.

8. ඉධ පනාට්ඨසො භික්ඛුනො පටිච්ඡන්තස්ස විහරතො නිරායක්ඛවුත්තිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය, යො න උට්ඨිහති න සටති න වායමති ලාභාය, තස්ස අනුට්ඨිහතො අසටතො අවායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ජති. යො තෙන ලාභෙන න මජ්ජති, න පමජ්ජති න පමාදමාපජ්ජති. අයං වුවච්ඡාට්ඨසො භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. න උට්ඨිහති න සටති න වායමති ලාභාය. ලාභී ච න ච මදී ච න ච පමාදී ච අච්ඡුතො ච සද්ධම්මො.

ඉමෙ ට්ඨො ආට්ඨසො අට්ඨ පුග්ගලා සත්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිනි.

6. ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන (කිසිවෙක්හි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක් හට ලාභය සඳහා ඊජ්ජායෙක් උපදනේ ය. භේ ලාභය සඳහා උත්සාහ කරයි, සටයි, ව්‍යායාම කරයි, ලාභය සඳහා නැඟී සිටුනා, සටන, ව්‍යායාම කරන ඔහුට ලාභය උපදනේ ය. භේ ඒ ලාභයෙන් මත් නො වෙයි, පමා නො වෙයි, ප්‍රමාදයට නො යෙයි. ඇවැත්ති, මේ මහණ ලාභය සඳහා ඊජ්ජා ඇතියේ වාසය කෙරේ. ලාභය සඳහා උත්සාහ කරයි, සටයි, ව්‍යායාම කරයි. ලාභී වූයේත්. මද නැතියේත් පමා නැතියේත් සස්තෙන් නො ගිලිහුණේත් වෙ යයි කියනු ලැබේ.

7. ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන (කිසිවෙක්හි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්හට ලාභය සඳහා ඊජ්ජායෙක් උපදනේ ය. භේ ලාභය සඳහා උත්සාහ නො කරයි, නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි, ලාභය සඳහා නැඟී නො සිටුන නො සටන ව්‍යායාම නොකරන ඔහුට ලාභය නූපදියි. භේ ඒ අලාභයෙන් නො සොස්නේ ය. ක්ලාන්ත නො කරයි, පරිදෙව්නා නො කරයි, ලෙහි අත් ගසා නො හඬයි, මුළාවට නො පැමිණෙයි, ඇවැත්ති, මේ මහණ ලාභය සඳහා ඊජ්ජා ඇතියේ වාසය කෙරේ. ලාභය සඳහා උත්සාහ නො කරයි. නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි. නො ද ලාභී වූයේ නො ද සොස්නාසුලු වූයේ නො ද පරිදෙව්නා කරනසුලු වූයේ සස්තෙන් නො ද ගිලිහුණේ වෙය යි කියනු ලැබේ.

8. ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ප්‍රච්චේක ඇති (කිසිවෙක්හි) අයත් වැටුම් නැති මහණක් හට ලාභය සඳහා ඊජ්ජායෙක් උපදනේ ය. භේ ලාභය සඳහා නැඟී නො සිටී. නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ නොකරන නො සටන ව්‍යායාම නො කරන ඔහුට ලාභය උපදියි. භේ ඒ ලාභයෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වේ. පමාවට නො පැමිණෙයි. ඇවැත්ති, ලාභය සඳහා මේ මහණ ඊජ්ජා ඇතියේ වාසය කෙරේ. ලාභී වූයේත් මද මත් නො වූයේත් පමා නැති යේත් සස්තෙන් නො ගිලිහුණේත් වෙ යයි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්ති, මේ පුද්ගලයෝ අට දෙන ලොවහි ඇත්තාහ, විද්‍යාමාන චන්ත්‍රාහ යි.

8. 2. 8. 8

අලං සුත්තං

[සාවස්ථිනිදානං]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙති -පෙ- ඡභි ආවුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො අලං පරෙසං. කතමෙහි ඡභි:

ඉධාවුසො භික්ඛු ටිප්පනිසනති ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තානඤ්ඤා ධම්මානං ධාරකජාතිකො හොති, ධිත්තානඤ්ඤා ධම්මානං අත්ථප්පරිකම්මි හොති. අත්ථමඤ්ඤා ධම්මමඤ්ඤා ධම්මානුධම්මපටිපන්නො ව හොති. කල්‍යාණවාටො ව හොති, කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො වීසඤ්ඤාය අනෙලගලාය අත්ථස්ස වීඤ්ඤාපතියා. සන්දස්සකො ව හොති සමාදපකො සම්මුත්තෙජකො සම්පහංසකො සමුභවාරිනං.

ඉමෙහි ඛො ආවුසො ඡභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො අලං පරෙසං.

පඤ්ඤාවුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං. කතමෙහි පඤ්ඤා;

ඉධාවුසො භික්ඛු න හෙව ඛො ටිප්පනිසනති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තානඤ්ඤා ධම්මානං ධාරකජාතිකො හොති, ධිත්තානඤ්ඤා ධම්මානං අත්ථප්පරිකම්මි හොති. අත්ථමඤ්ඤා ධම්මමඤ්ඤා ධම්මානුධම්මපටිපන්නො ව හොති. කල්‍යාණවාටො ව හොති -පෙ- සන්දස්සකො ව හොති -පෙ- සමුභවාරිනං.

ඉමෙහි ඛො ආවුසො පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං.

චතුර්වාරුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.¹ කතමෙහි චතුර්:

ඉධාවුසො භික්ඛු ටිප්පනිසනති ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තානඤ්ඤා ධම්මානං ධාරකජාතිකො හොති, ධිත්තානඤ්ඤා ධම්මානං අත්ථප්පරිකම්මි හොති, අත්ථමඤ්ඤා ධම්මමඤ්ඤා ධම්මානුධම්මපටිපන්නො හොති. නො ව කල්‍යාණවාටො හොති -පෙ- නො ව සන්දස්සකො හොති -පෙ- 'සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො ආවුසො චතුර් ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො නාලං පරෙසං.¹

1. නො පරෙසං - ඔහු.

8. 2. 8. 8

අලං සුත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතුන... ඇවැත්නි, දහම් සයෙකින් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වෙයි. මෙරමාහට සුදුසු වෙයි. කවර සයෙකින යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමහි විසන්ධිසත්ති (විභා දක්නාසුලු) ද වෙයි. දූරු දහමුත්තේ අසී පිරික්සනුයේ වෙයි. අරුත් දූන දහම් දූන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපක්ෂයට පිළිපත්තේ වෙයි. කලාණ වචන ඇතියේ කලණබස් හඬ ඇත්තේ ද වෙයි. අරුත් හඟවන වීශිෂ්ට වූ නිදෙස් වූ පෞර වචනයෙන් සමන්විත වෙයි. සමුම්සරුනට කරුණු දක්වනුයේත් සමාදන් කරවනුයේත් සමුකොප්පා කරනුයේත් සමප්පාසනා කරනුයේත් වෙයි.

ඇවැත්නි, මෙ කරුණු සයින් සමන්වාගත වූ මහණ තමාහට සුදුසු වූයේ වෙයි. මෙරමාහට සුදුසු වූයේ වෙයි.

ඇවැත්නි, කරුණු පසෙකින් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වූයේ මෙරමා හට සුදුසු වූයේ වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමහි විසන්ධිසත්ති නොම වෙයි. ඇසු දහම් දරන්නේ වෙයි. දූරු දහමුත්තේ අසී පිරික්සනුයේත් වෙයි. අරුත් දූන දහම් දූන ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපක්ෂ ද වෙයි...කලණ වදන් ඇතියේත් වෙයි...සමුම්සරුනට...සන්ධික ද වෙයි.

ඇවැත්නි, මෙ කරුණු පයින් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වෙයි. මෙරමා හට සුදුසු වෙයි.

ඇවැත්නි, කරුණු සතරෙකින් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර සතරෙකින යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමහි විසන්ධිසත්ති ද වෙයි. ඇසු දහමුත් දරනසුල්ලේ වෙයි. දූරු දහමුත්තේ අරුත් පිරික්සනසුලු වූයේත් වෙයි. අරුත් දූන දහම් දූන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තේ වෙයි. කලණ වදන් ඇතියේත් නො වෙයි..... සමුම්සරුනට..... සන්ධික නො වෙයි. මහණෙනි, මෙ සතර කරුණෙන් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වෙයි.

වතුහාටුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං නාලං අත්තනො.¹ කතමෙහි වතුහි:

ඉධාටුසො භික්ඛු විපජ්ජිතනී ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු සුත්තනානං ධම්මානං ධාරකජාතිකො හොති. නො ච ධ්මානං ධම්මානං අත්ථප්පරිකම්භොති, නො ච අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපට්ඨපනෙතො හොති. කල්යාණවාටො ච හොති -පෙ- සන්දසකො ච හොති සමුඤ්චාරිතං. ඉමෙහි ඛො ආටුසො වතුහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො.¹

නිහාටුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.² කතමෙහි තීර්ථි:

ඉධාටුසො භික්ඛු න හෙව ඛො විපජ්ජිතනී ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු සුත්තනානං ධම්මානං ධාරකජාතිකො හොති. ධ්මානං ධම්මානං අත්ථප්පරිකම්භොති. අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපට්ඨපනෙතො ච හොති. නො ච කල්යාණවාටො හොති -පෙ- නො ච සන්දසකො හොති සමුඤ්චාරිතං. ඉමෙහි ඛො ආටුසො තීර්ථි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.²

නිහාටුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො.¹ කතමෙහි තීර්ථි:

ඉධාටුසො භික්ඛු න හෙව ඛො විපජ්ජිතනී ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තනානං ධම්මානං ධාරකජාතිකො හොති. නො ච ධ්මානං ධම්මානං අත්ථප්පරිකම්භොති. නො ච අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපට්ඨපනෙතො හොති, කල්යාණවාටො ච හොති -පෙ- සන්දසකො ච හොති -පෙ- සමුඤ්චාරිතං. ඉමෙහි ඛො ආටුසො තීර්ථි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො,¹

ද්විතීයාටුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනොනො පරෙසං.² කතමෙහි ද්විතී:

ඉධාටුසො භික්ඛු න හෙව ඛො විපජ්ජිතනී ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තනානං ධම්මානං ධාරකජාතිකො හොති. ධ්මානං ධම්මානං අත්ථප්පරිකම්භොති, අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපට්ඨපනෙතො ච හොති. නො ච කල්යාණවාටො හොති -පෙ- නො ච සන්දසකො හොති -පෙ- සමුඤ්චාරිතං. ඉමෙහි ඛො ආටුසො ද්විතී ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.³

1. නො අත්තනො - සිද්ධි.

3. නො පරෙසං - සිද්ධි.

2. නො පරෙසං - සිද්ධි.

ඇවැත්නි, සතර කරුණෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර සතරෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහමහි විප්පනිසන්ති ද වෙයි. ඇසු දහමුත් දරනපුදු ද වෙයි, දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සන සුදු ද නො වෙයි, අරුත් දැන දහම දැන ධර්මානුධම්ප්‍රතිපත්තත් නො වෙයි ... කලණකය ඇතියේ ද වෙයි....සමුම්සරුතට...සන්ධික ද වෙයි. ඇවැත්නි, මෙ කරුණු සතරින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි.

ඇවැත්නි, තුන්දහමෙකින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර තුනෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහමහි විප්පනිසන්ති ද වෙ ම ය. ඇසු දහමුත් දරන සැහැවි ඇත්තේ ද වෙයි. දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සනසුදු ද වෙයි, අරුත් දැන දහම දැන ධර්මානුධම් ප්‍රතිපත්තත් වෙයි, කලණවදන් ඇත්තේත් නො වෙයි.... සමුම්සරුතට සන්ධික ද නො වෙයි, ඇවැත්නි, මේ තුන්දහමින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි.

ඇවැත්නි, තුන්දහමෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි. තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර තුනෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහමහි විප්පනිසන්ති ද නො වෙ ම ය. ඇසු දහමුත් දරන සැහැවි ඇත්තේ ද වෙයි, දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සන්නේ ද නො වෙයි, අරුත් දැන දහම දැන ධර්මානුධම් ප්‍රතිපත්තත් නො වෙයි. කලණවදන් ඇත්තේත් වෙයි.... සමුම්සරුතට සන්ධික ද වෙයි. ඇවැත්නි, මේ තුන් දහමුත්ගෙන් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි.

ඇවැත්නි, දෙදහමෙකින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර දෙකෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහමහි විප්පනිසන්ති ද නො වෙ ම ය. ඇසු දහම දරන සැහැවි ඇත්තේත් වෙයි, දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සන සුල්ලේත් වෙයි, අරුත් දැන දහම දැන ධර්මානුධම් ප්‍රතිපත්ත ද වෙයි, කලණවදන් ඇත්තේ ද නො වෙයි ... සමුම්සරුතට ... සන්ධික ද නො වෙයි. ඇවැත්නි, මේ දෙදහමින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි.

ද්විතීයො ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං නාලං
අත්තනො¹ කතමෙහි ද්විතී:

ඉධාද්විතීයො භික්ඛු න හෙව ඛො ධිත්තනිසනනී ට හොති කුසලෙසු
ධර්මෙසු, නො ට සුත්තනං ධර්මානං ධාරකජාතිකො හොති -උප- නො
ට අසුමඤ්ඤාය ධර්මමඤ්ඤාය ධර්මානුධර්මපටිපන්නො හොති. කල්‍යාණ
වාචො ට හොති, කල්‍යාණවාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො
වික්ඛට්ඨාය අනෙලගල්‍යා අසුසං විඤ්ඤපනියා, සන්දස්සකො ට හොති
සමාදපකො සමුත්තරජනා සමපහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො
ද්විතීයො ද්විතී ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං
අත්තනො¹ති.

8. 2. 8. 9

සෙබපරිභානිය සුත්තං

[සාවස්ථිනිදනං]

අට්ඨමෙ භික්ඛවෙ ධර්මා සෙබස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය
සංවත්තන්ති. කතමෙ අට්ඨ:

කම්මාරාමනා, හස්සාරාමනා, නිද්දාරාමනා, සඬ්ඛණ්ඩාරාමනා, ඉන්ද්‍රියෙසු
අග්ගතථාරනා, භොජනෙ මසනඤ්ඤානා, සංසග්ගාරාමනා, පපඤ්චාරාමනා.
ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ ධර්මා සෙබස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය
සංවත්තන්ති.

අට්ඨමෙ භික්ඛවෙ ධර්මා සෙබස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්ති.
කතමෙ අට්ඨ:

න කම්මාරාමනා, න හස්සාරාමනා, න නිද්දාරාමනා, න සඬ්ඛණ්ඩා-
රාමනා, ඉන්ද්‍රියෙසු ග්ගතථාරනා, භොජනෙ මසනඤ්ඤානා, අසංසග්ගාරා-
මනා, නිප්පඤ්චාරාමනා, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ ධර්මා සෙබස්ස
භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්ති.

1. අනා අත්තනො - පිඤ්ඤා.

ඇවැත්නි, දෙදහමෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර දහම් දෙකෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සයනෙහි මහණ කුසල්දහමහි විසන්ධිසන්ති ද නො වෙ ම ය. ඇසු දහම් දරන සැහැවි ඇත්තේ නො වෙයි...අරුත් දන දහම් දන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපක්‍ෂාත් නො වෙයි. යහපත් වචනසෞභ ඇතියේ යහපත් වදන් ඇතියේ ද වෙයි. පළිබොධරහිත නිදෙස් නො ගිලිහුණු පද වාඤ්ඤා ඇති අරුත් ඇහවීමෙහි සමත් පිරිසුන් වදනින් සමන්වාගත වෙයි. සමුච්ඡාරනට සම්මුඛයෙහි මෙන් කොට දක්වයි, සමාදන් කරවයි, උත්සාහවත් කරයි, ගුණ කියමින් සතුටු කරවයි, ඇවැත්නි, මේ දෙදහමින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි. තමහට සුදුසු නො වෙයි.

8. 2. 8. 9

සේවපරිහානිය සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ අටදහම් කෙනෙක් ශෛක්‍ෂ භික්ෂුහුගේ පරිහානිය පිණිස පවතිත්. කවර අටදෙනෙක යත්:

නවකම්හි නිරත බව ය, අලප්පලපයෙහි නිරත බව ය, නිද්‍රායෙහි නිරත බව ය, ගණසංඛ්‍යානිකායෙහි නිරත බව ය, ඉදුරන්හි නො අවුරන ලද දෙර ඇති බව ය, බොජුන්හි පමණ නොදන්නා බව ය, (පස්වැදෑරුම්) සංසරියෙහි නිරත බව ය, (තණ්‍හාමානදිට්ඨි) පපඤ්ඤායන්හි නිරත බවයි. මහණෙනි, මේ අටදහම්හු ශෛක්‍ෂ භික්ෂුහුගේ පරිහානිය පිණිස පවතිත්.

මහණෙනි, මේ අටදහම් කෙනෙක් ශෛක්‍ෂ භික්ෂුහුගේ නො පිරිහීම පිණිස පවතිත්. කවර අට දෙනෙක යත්:

නවකම්හි නිරත නො වන බව ය, අලප්පලප්හි නිරත නො වන බව ය, නිද්‍රායෙහි නිරත නො වන බව ය, ගණසංඛ්‍යානිකායෙහි නිරත නො වන බව ය. ඉදුරන්හි අවුරන ලද දෙර ඇති බව ය, බොජුන්හි පමණ දන්නා බව ය, සංසරියෙහි නිරත නො වන බව ය, ප්‍රපඤ්ඤායන්හි නිරත නො වන බවයි. මහණෙනි, මේ අටදහම්හු ශෛක්‍ෂ භික්ෂුහුගේ නො පිරිහීම පිණිස පවතිත්.

8. 2. 8. 10

කුසිතාරම්භවයට ප්‍රත්තං

[සාවකීතිදන්]

අටසීමාහි භික්ඛවෙ කුසිතවත්ථුති. කතමාහි අටඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කමමං කත්තබ්බං භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: කමමං ඛො මෙ කත්තබ්බං භවිස්සති. කමමං ඛො පන මෙ කරොත්තස්ස කායො කිලමිස්සති හන්දහං නිපජ්ජාමීති. සො හිපජ්ජති, න චිරියං ආරහති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ පයමං කුසිතවත්ථු.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කමමං කතං භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: අහං ඛො කමමං අකාසිං, කමමං ඛො පන මෙ කරොත්තස්ස කායො කිලනො, හන්දහං නිපජ්ජාමීති. සො හිපජ්ජති, න චිරියං ආරහති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය, ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං කුසිතවත්ථු.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මග්ගො ගත්තබ්බො භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: 'මග්ගො මෙ ගත්තබ්බො භවිස්සති, මග්ගො ඛො පන මෙ ගච්ඡන්තස්ස කායො කිලමිස්සති, හන්දහං නිපජ්ජාමී'ති. සො හිපජ්ජති න චිරියං ආරහති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය ඉදං භික්ඛවෙ, තතියං කුසිතවත්ථු.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මග්ගො ගතො භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: අහං ඛො මග්ගං අගමාසිං, මග්ගං ඛො පන මෙ ගච්ඡන්තස්ස කායො කිලනො, හන්දහං නිපජ්ජාමී'ති, සො හිපජ්ජති, න චිරියං ආරහති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ චතුසං කුසිතවත්ථු.

8. 2. 8. 10

කුසිතාරමහවතථු සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ කුසිතවිඤ්ඤා අටදෙනෙක් වෙයි. කවර අටදෙනෙක් යත්:

1. මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ (විවරවිවාරණාදි) කම් කටයුතු වෙයි. ඔහුට මෙ බ්‍රහ්මයින් වේ: “මා විසින් කම් කටයුතු වන්නේ ය. කම් කරන මාගේ කය ක්ලාන්ත වෙයි. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවිමි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිස අධිගම නොකළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිස සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිස වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රථම කුසිතවඤ්ඤාව යි.

2. තවද මහණෙනි, මහණ විසින් කම් කරන ලද්දේ වෙයි. ඔහුට මෙ බ්‍රහ්මයින් වෙයි: “මම කම් කෙළෙමි ම ය. කම් කරන මාගේ කය ක්ලාන්ත විය. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවිමි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිස අධිගම නොකළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිස සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිස වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ ද්විතීය කුසිත වඤ්ඤාව යි.

3. තවද මහණෙනි, මහණහු විසින් මහ යා යුතු වෙයි. ඔහුට මෙ බ්‍රහ්මයින් වෙයි: “මා විසින් මහ යා යුතු වෙයි. මහ යන මාගේ කය ක්ලාන්ත වෙයි. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවිමි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිස අධිගම නොකළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිස සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිස වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ තෘතීය කුසිතවඤ්ඤාව යි.

4. තවද මහණෙනි, මහණහු විසින් මහ ගීයේ වෙයි ඔහුට මෙ බ්‍රහ්මයින් වේ: “මම මහ ගීයෙමි වෙමි, මහ යන මාගේ කය ක්ලාන්ත ය, එහෙයින් මම භොවිමි” යි. හේ භොවිමි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිස අධිගම නොකළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිස සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිස වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ චතුර්ථ කුසිත වඤ්ඤාව යි.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතොනා ලභති දුට්ඨස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිපුරිං. තස්ස ඵලං භොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතොනා නාලන්ථං දුට්ඨස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිපුරිං, තස්ස මෙ කායො කිලනොනා, අකමමඤ්ඤාහං, භිපජ්ජාමි'ති. යො නිපජ්ජති.
-පෙ- අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාමං කුසිතවන්ත්‍රී.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතොනා ලභති දුට්ඨස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිපුරිං. තස්ස ඵලං භොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතොනා අලන්ථං දුට්ඨස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිපුරිං. තස්ස මෙ කායො ගරුකො අකමමඤ්ඤා, මාසාවිතං¹ මඤ්ඤා, හන්දහං නිපජ්ජාමි'ති යො නිපජ්ජති.
-පෙ- අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ ජරිඪං කුසිතවන්ත්‍රී.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො උප්පන්නො භොති අප්පමත්තකො ආබාධො, තස්ස ඵලං භොති: “උප්පන්නො ඛො මෙ අයං අප්පමත්තකො ආබාධො, අප්ථිකපෙසා² නිපජ්ජිතුං³ හන්දහං භිපජ්ජාමි'ති. යො භිපජ්ජති.
-පෙ- අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ සත්තමං කුසිතවන්ත්‍රී.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගිලානා වුට්ඨිතො භොති, අචිරවුට්ඨිතො ගෙලඤ්ඤා. තස්ස ඵලං භොති: අහං ඛො ගිලානා වුට්ඨිතො අචිරවුට්ඨිතො ගෙලඤ්ඤා, තස්ස මෙ කායො දුට්ඨලො අකමමඤ්ඤා. හන්දහං භිපජ්ජාමි'ති. යො නිපජ්ජති, න විරියං ආරභති අප්පන්නස්ස පක්ඛියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ අට්ඨමං කුසිතවන්ත්‍රී.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ කුසිතවන්ත්‍රීති ති.

1. මාසාවිතං - සිඬු.

2. අප්ථිකපෙසා - සිඬු.

3. නිපජ්ජිතුං - සිඬු.

5. තවද මහණෙනි, මහණ ගමෙක වෙව් යි නියම ගමෙක වෙව් යි පිටු පිණිය හැසිරෙන්නේ රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ භෝජනයක් කැමැති-තාක් පිරිපුන් කොට නොලබයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම වනාහි ගමහි වෙව් යි නියමගමහි වෙව් යි පිටු පිණිය හැසිරෙන්නෙමි රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භෝජන කැමැති තාක් පිරිපුන් කොට නොලත් මි. ඒ මාගේ කය ක්ලාන්ත ය. මම අකම්ණ්‍යයෙමි භොවිමි” යි. හේ භොවි යි...සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිය.. මහණෙනි, මේ පඤ්චම කුසිතවඤ්ච යි.

6. තවද මහණෙනි, මහණ ගමෙක වෙව් යි නියමගමෙක වෙව් යි පිටු පිණිය හැසිරෙනුයේ රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භෝජන කැමැති තාක් පරිපූර්ණ කොට ලබයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම වනාහි ගමෙක වෙව් යි නියමගමෙක වෙව් යි පිටු පිණිය සෙරෙනුයෙමි රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ භෝජන කැමැති තාක් පිරිපුන් කොට ලත් මි. ඒ මාගේ කුස බරෙක් වෙයි. අකම්ණ්‍ය වෙයි. තෙත් මැ ඇටක් මෙනි. (නොහොත් මැ බත් කැවකුගේ කුස මෙනි. නොහොත් මැ ඇට පිරු පයිබ්බකයක් මෙනි) එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවි යි... සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිය... මහණෙනි, මේ ඡෂ්ඨ කුසිත වඤ්ච යි.

7. තවද මහණෙනි, මහණහට ස්වල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපතේ වෙයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම ස්වල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපතේ වෙයි. හෝතට අදහසෙක් ඇත. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවි යි... සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිය... මහණෙනි, මේ සජ්ජම කුසිතවඤ්ච යි.

8. තවද මහණෙනි, මහණ ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියේ වෙයි. ගිලන් බැවින් නැඟී සිටි නොබෝ කල් ඇති වෙයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම වනාහි ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියෙමි ගිලන් බැවින් නැඟී සිටි නොබෝකල් ඇතියෙමි වෙමි. ඒ මාගේ කය දුර්වල වූයේ අකම්ණ්‍ය වෙයි. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිය අධිගම නොකළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිය, සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිය වැර නොඅරඹයි. මහණෙනි, මේ අජ්ජම කුසිතවඤ්ච යි.

මහණෙනි, මේ අජ්ජම කුසිත වඤ්ච වෙත්.

අට්ඨිමානී භික්ඛවෙ ආරම්භවන්ති. කතමානි අට්ඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කම්මං කත්තබ්බං හොති. තස්ස ඵලං හොති: කම්මං ඛො මෙ කත්තබ්බං භවීස්‍යති, කම්මං ඛො පන මෙ කරොනෙතන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්‍යහං පටිගච්චෙව වීරියං. ආරභාමී අප්පත්තස්ස පක්ඛියා අනාධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති සො වීරියං. ආරභති අප්පත්තස්ස පක්ඛියා අනාධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං ආරම්භවන්ති.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කම්මං කතං හොති. තස්ස ඵලං හොති: අහං ඛො කම්මං අකාසිං, කම්මං ඛො පනාහං කරොනෙතො නාසකං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්‍යහං වීරියං. ආරභාමී අප්පත්තස්ස පක්ඛියා අනාධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. සො වීරියං ආරභති අප්පත්තස්ස පක්ඛියා, අනාධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ආරම්භවන්ති.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මග්ගො ගත්තබ්බො හොති. තස්ස ඵලං හොති: මග්ගො ඛො මෙ ගත්තබ්බො භවීස්‍යති, මග්ගං ඛො පන මෙ ගච්ඡෙනෙතන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්‍යහං පටිගච්චෙව වීරියං. ආරභාමී. -පෙ-. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ආරම්භවන්ති.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මග්ගො ගතො හොති. තස්ස ඵලං හොති: අහං ඛො මග්ගං අගමාසිං, මග්ගං ඛො පනාහං ගච්ඡෙනො නාසකං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්‍යහං වීරියං. ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ චතුසං ආරම්භවන්ති.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතොනා න ලභති දුබ්බස්ස වා පඤ්ඤාස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිපුරිං. තස්ස ඵලං හොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතොනා නාලභං දුබ්බස්ස වා පඤ්ඤාස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිපුරිං, තස්ස මෙ කායො ලුහුකො කම්මකොද්දො, හන්‍යහං වීරියං. ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්ඤාමං ආරම්භවන්ති.

මහණෙනි, මම ආරම්භ වන්නේ අපේක්ෂා කිරීමට අවකාශයක්:

1. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණෙනි විසින් (විවරවිචාරණාදී) කම්මාන කටයුතු වෙයි, ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මා විසින් කම්මාන කටයුතු වෙයි, කම්මාන කරන මා විසින් බුදුවරුන්ගේ සස්ත මෙතෙහි කිරීමට සුකර නො වෙයි, එහෙයින් මම පළමුම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනාධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාත්තයාගේ සාක්ෂාත්තකරණය පිණිස වැර අරඹමි” යි හේ අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනාධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාත්තයාගේ සාක්ෂාත්තකරණය පිණිස වැර වඩයි. මහණෙනි, මෙ ප්‍රථමාරම්භවණු යි.

2. මහණෙනි, තවද මහණෙනි විසින් කම්මාන කෙළේ වෙයි. ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම වනාහි (විවරාදී) කම්මාන කෙළෙමි, කම්මාන කරන මට බුදුන්ගේ සස්ත මෙතෙහි කිරීමට නො හැකි වීම, එ හෙයින් මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනාධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාත්තයාගේ සාක්ෂාත්තකරණය පිණිස වැර වඩමි” යි හේ අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනාධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාත්තයාගේ සාක්ෂාත්තකරණය පිණිස වැර වඩයි. මහණෙනි, මෙ ද්විතීයාරම්භවණු යි.

3. තවද මහණෙනි, මහණෙනි විසින් මහ යා යුතු වෙයි. ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මහ මා විසින් යා යුතු වෙයි. මහ යන මා විසින් බුදුවරුන්ගේ සස්ත මෙතෙහි කිරීමට සුකර නො වෙයි. එ හෙයින් මම... පළමු ව වැර අරඹමි”. මහණෙනි, මෙ තෘතීය ආරම්භ වණු යි.

4. තවද මහණෙනි, භික්ෂුහු විසින් මහ යන ලද වෙයි. ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම මහ ගියෙමි. මහ යන මට බුදුවරුන්ගේ සස්ත මෙතෙහි කිරීමට නො හැකිවීම. එ හෙයින් මම... වැර අරඹමි”. මහණෙනි, මෙ චතුර්ථාරම්භ වණු යි.

5. මහණෙනි, තව ද මහණ ගමෙක වෙවයි නියම ගමෙක වෙවයි පිටු පිණිස සරත්තයේ රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භෝජන කැමැති තාක් පරිපූර්ණ කොට නො ලබයි. ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම ගමෙක වෙව යි නියම ගමෙක වෙව යි පිටු පිණිස සරත්තයෙහි රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භෝජන කැමැති තාක් පරිපූර්ණ කොට නො ලත්මි. ඒ මාගේ කය ලඝු වූයේත් කම්මාන වූයේත් වෙයි. එහෙයින් මම..... වැර අරඹමි”. මහණෙනි, මෙ පඤ්චම ආරම්භවණු යි.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො
ලභති ලුබ්භයා වා පණිතස්සා වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිසුරිං. තස්ස
ඵවං හොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො අලඝං
ලුබ්භයා වා පණිතස්සා වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිසුරිං. තස්ස මෙ
කායො බලවා කම්මෙය්‍යෙය්‍ය, හන්දහං විරියං ආරහාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ,
ජට්ඨං ආරම්භවන්ති.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො උසානො හොති අසාමිකනො
ආබාධො. තස්ස ඵවං හොති: උසානො ඛො මෙ අං අසාමිකනො
ආබාධො. යානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං මෙ ආබාධො පට්ඨෙතියා,
හන්දහං පටිගච්චෙව විරියං ආරහාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ, සත්තමං
ආරම්භවන්ති.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිලානා වුට්ඨිනො හොති, අවිර වුට්ඨිනො
ගෙලෙය්‍යෙය්‍ය. තස්ස ඵවං හොති: අහං ඛො ගිලානා වුට්ඨිනො, අවිර-
වුට්ඨිනො ගෙලෙය්‍යෙය්‍ය. යානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං මෙ ආබාධො
පච්චුද්ධිකෙය්‍යා, හන්දහං පටිගච්චෙව විරියං ආරහාමී අපසන්නස්ස පක්ඛියා
අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. යො විරියං ආරහති
අපසන්නස්ස පක්ඛියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.
ඉදං භික්ඛවෙ, අට්ඨමං ආරම්භවන්ති.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ ආරම්භවන්තිනි.

යමකවග්ගො අවධිමො.

තසසුද්දනං:

දෙව සද්ධා දෙව මරණසතී - දෙව සමපද අරාපරෙ
ඉච්ඡා අලං පරිහානං - කුසිතං ආරම්භවන්තිනි.

6. මහණෙනි, තව ද මහණ ගමෙක වෙව් යි නියම ගමෙක වෙව් යි පිටු පිණිය සරනුයේ රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භොජන කැමැති තාක් පරිපූර්ණ කොට ලබයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම ගමෙක වෙව් යි නියම ගමෙක වෙව් යි පිටු පිණිය සරනුයෙමි රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භොජන කැමැති තාක් පරිපූර්ණ කොට ලත්මි. ඒ මාගේ කය බලවත් වූයේ කම්ණ්‍ය වේ. එ හෙයින් මම...වැර අරඹමි. මහණෙනි, මේ ඡේද ආරම්භ වසූ යි.

7. මහණෙනි, තව ද මහණ හට අල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපතේ වෙයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මට මේ අල්පමාත්‍ර ආබාධය උපතේ වෙයි. යම් හෙයකින් මාගේ මේ ආබාධය වැඩේ නම් තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වේ, එ හෙයින් මම පළමුම..... වැර අරඹමි”. මහණෙනි, මේ සජ්කම ආරම්භ වසූ යි.

8. තව ද මහණෙනි, මහණ ගිලන් බැවින් නැගී සිටී නො බෝ කල් ඇතියේ ගිලන් බැවින් නැගී සිටියේ වෙයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම ගිලන් බැවින් නැගී සිටී නොබෝ කල් ඇතියෙමි ගිලන් බැවින් නැගී සිටියෙමි වෙමි. යම් හෙයකින් මාගේ ආබාධය පෙරළා නැගී සිටුනේ නම් තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙයි. එහෙයින් මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිය අනධිගතයාගේ අධිගමය පිණිය අසාක්ෂාත්කෘතයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිය වැර අරඹමි”. යි හෝ අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිය අනධිගතයාගේ අධිගමය පිණිය අසාක්ෂාත්කෘතයාගේ සාක්ෂාත් කිරීම පිණිය වැර අරඹයි. මහණෙනි, මේ අෂ්ටම ආරම්භ වසූ යි.

මහණෙනි, මොහු අෂ්ට ආරම්භ වස්තුහු වෙත්.

අටවැනි යමකවර්ග යි.

එහිඋද්ගතය:

සඬාව මුල්කොට ඇති (සමන්තපාසාදික) සූත්‍ර දෙකය, මරණසති සූත්‍ර දෙකය; සමාද සූත්‍ර දෙකය, වැලි අනෙක් ඉච්ඡා සූත්‍රය, අලං සූත්‍රය, පරිභාත සූත්‍රය, කුසිතාරම්භවක්ෂු සූත්‍රය දැයි දසයෙනි.

9. සතිවග්ගො

8. 2. 9. 1

සතිසමපඤ්ඤා සුත්තං

[සාමකීර්තිදානං]

සතිසමපඤ්ඤා භික්ඛවෙ, අසති සමපඤ්ඤාවිපක්කස්ස හතුපනිසං-
භොති භිජරාත්තතං. භිජරාත්තතො අසති භිජරාත්තසම්පිපක්කස්ස
හතුපනිසං භොති ඉන්ද්‍රියසංචරො. ඉන්ද්‍රියසංචරෙ අසති ඉන්ද්‍රියසංචර
විපක්කස්ස හතුපනිසං භොති සිලං. සිලෙ අසති සිලවිපක්කස්ස හතුපනියො
භොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිමත් අසති සම්මාසමාධිවිපක්කස්ස
හතුපනිසං භොති යථාගුත්ඤ්ඤාණදස්සනං. යථාගුත්ඤ්ඤාණදස්සනෙ අසති
යථාගුත්ඤ්ඤාණදස්සනවිපක්කස්ස හතුපනියො භොති නිබ්බිද්ධිරාගො.
නිබ්බිද්ධිරාගෙ අසති නිබ්බිද්ධිරාගවිපක්කස්ස හතුපනිසං භොති
විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සෙය්‍ය ථාපි භික්ඛවෙ, රුඤ්ඤං සාමාපලාසවිපනෙත, තස්ස පපටිකාරි
න පාරිසුරිං ගච්ඡති, තථොපි ථෙග්ගුපි සාරොපි න පාරිසුරිං ගච්ඡති.
එවමෙව ටො භික්ඛවෙ, සතිසමපඤ්ඤා අසති සතිසමපඤ්ඤා
විපක්කස්ස හතුපනිසං භොති භිරොත්තතං. භිරොත්තතො අසති භිරොත්තත
විපක්කස්ස හතුපනිසං භොති -ථ- විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සතිසමපඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සති සතිසමපඤ්ඤාසමපක්කස්ස උප-
ගිසසමපනනං භොති භිරොත්තතං. භිරොත්තතො සති භිරොත්තත
සමපක්කස්ස උපනිසසමපනනො භොති ඉන්ද්‍රියසංචරො. ඉන්ද්‍රියසංචරෙ
සති ඉන්ද්‍රියසංචරසමපක්කස්ස උපනිසසමපනනං භොති සිලං. සිලෙ
සති සිලසමපක්කස්ස උපනිසසමපනනො භොති සම්මාසමාධි. සම්මා
සමාධිමත් සති සම්මාසමාධිසමපක්කස්ස උපනිසසමපනනං භොති යථාගුත්-
ඤ්ඤාණදස්සනං. යථාගුත් ඤ්ඤාණදස්සනෙ සති යථාගුත්ඤ්ඤාණදස්සන සමපක්කස්ස
උපනිසසමපනනො භොති නිබ්බිද්ධිරාගො. නිබ්බිද්ධිරාගෙ සති නිබ්බිද්ධි-
රාගසමපක්කස්ස උපනිසසමපනනං භොති විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

9. සති වර්ගය

8. 2. 9. 1

සතිසම්පූර්ණ සූත්‍රය

[සැලැස්වෙන සි]

මහණෙනි, ස්මෘතිසම්පූර්ණය නැති කල්හි ස්මෘතිසම්පූර්ණය නැවතීමෙන් හිරිමත් භතොපනි:ශ්‍රය (නවඋපනි:ශ්‍රය ඇතියේ) වෙයි. හිරිමත් නැති කල්හි නව හිරිමත් ඇතියුග්‍රෙන් ඉන්ද්‍රියසංවරය භතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. ඉන්ද්‍රිය සංවරය නැති කල්හි ඉන්ද්‍රියසංවර විපත්තියාගේ සීලය භතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. සීලය නැති කල්හි සීලවිපත්තියාගේ සමාක්සමාධිය භතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. සමාක්සමාධිය නැතිකල්හි සමාක්සමාධි විපත්තියාගේ යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය භතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය නැතිකල්හි යථාභූත ඤ්ඤාදර්ශනවිපත්තියාගේ (බලවත් වීර්ඪනා සම්බන්ධ) නිවේදය හා (ආයතීයාදි සම්බන්ධ) විරාගය භතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. නිවේද විරාගය නැතිකල්හි නිවේද විරාග විපත්තියාගේ (අර්හත්ඵල හා ප්‍රත්‍යවේක්ෂාඤ්ඤා සම්බන්ධ) විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනය භතොපනි:ශ්‍රය වෙයි.

මහණෙනි, අතුකොළ නැති රුකක් යම්යේ වේ නම් එහි පොතු ද පිරිපුන්බවට නො යෙයි, සිවියත් බොරුද් හරත් පිරිපුන්බවට නො යේ. මහණෙනි, එසේයින් ම ස්මෘතිසම්පූර්ණය නැතිකල්හි ස්මෘති සම්පූර්ණය විපත්තියාගේ හිරිමත් නැවත වූ ප්‍රත්‍යය ඇත්තේ වෙයි. හිරිමත් නැති කල්හි හිරිමත් විපත්තියාගේ ... විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනය නැවත වූ ප්‍රත්‍යය ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, ස්මෘතිසම්පූර්ණය ඇතිකල්හි ස්මෘතිසම්පූර්ණය සම්පත්තියාගේ හිරිමත් උපනි:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. හිරිමත් ඇතිකල්හි හිරිමත් සම්පත්තියාගේ ඉන්ද්‍රියසංවරය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. ඉන්ද්‍රිය සංවරය ඇතිකල්හි ඉන්ද්‍රිය සංවරසම්පත්තියාගේ සීලය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. සීලය ඇතිකල්හි සීලසම්පත්තියාගේ සමාක්සමාධිය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. සමාක්සමාධිය ඇතිකල්හි සමාක්සමාධිසම්පත්තියාගේ යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය ඇතිකල්හි යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනසම්පත්තියාගේ නිවේදවිරාගය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. නිවේදවිරාගය ඇතිකල්හි නිවේදවිරාගසම්පත්තියාගේ විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි.

සෙය්‍යාථාපි භික්ඛවෙ, රුකෙක්ඛා සාබ්‍යපලාස සමපනෙතො තස්ස පපඤ්ඤාපි පාරිසුරිං ගවුජති, තථොපි ඵෙගුගුපි සාරොපි පාරිසුරිං ගවුජති. එව්වෙව ඛො භික්ඛවෙ, සති සමපජ්ඣෙසු සති සතිසමපජ්ඣෙසුසමපනත්තස්ස උපතිස්ස සමපනතං හොති භිරොක්ඛත්තං, භිරොක්ඛත්තෙසු සති භිරොක්ඛත්තං සමපනත්තස්ස උපතිස්සසමපනතං හොති -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනන්ති.

8. 2. 9. 2

පුණ්ණිය සුත්තං.

[සාවඤ්ඤිතං]

අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො යෙන භගවා තෙනුපසංඛාමී. උපසංඛාමීත්වා -පෙ- එකමතං. නිසිනෙතො ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො භගවතං එතදවොච:

කො ඤු ඛො භතෙන ගෙතු කො පච්චියො යෙන අපෙසකදු තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති, අපෙසකදු නපට්ඨානීති?

සද්දො ව පුණ්ණිය, භික්ඛු හොති, නො ව උපසංඛාමීතා. නෙව තාච තථාගතං. ධම්මදෙසනා පටිභාති. යතො ව ඛො පුණ්ණිය, භික්ඛු සද්දො ව හොති, උපසංඛාමීතා ව. එවං තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

සද්දො ව පුණ්ණිය, භික්ඛු හොති උපසංඛාමීතා ව නො ව පඤ්ඤාපිතා -පෙ- පඤ්ඤාපිතා ව නො ව පරිපුච්ඡිතා -පෙ- පරිපුච්ඡිතා ව නො ව ඔභිතයොතො ධම්මං සුණාති -පෙ- ඔභිතයොතො ව ධම්මං සුණාති නො ව සුඤ්ඤා ධම්මං ධාරෙති. -පෙ- සුඤ්ඤා ව ධම්මං ධාරෙති නො ව ධනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති -පෙ- ධනානඤ්ඤා ධර්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති නො ව අත්ථමඤ්ඤා ධම්මමඤ්ඤා ධම්මානු-ධම්මපටිපනෙතො හොති, නෙව තාච තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

යතො ව ඛො පුණ්ණිය, භික්ඛු සද්දො ව හොති උපසංඛාමීතා ව පඤ්ඤාපිතා ව පරිපුච්ඡිතා ව ඔභිතයොතො ව ධම්මං සුණාති, සුඤ්ඤා ව ධම්මං ධාරෙති, ධනානඤ්ඤා ධර්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති, අත්ථමඤ්ඤා ධම්මමඤ්ඤා ධර්මානුධම්මපටිපනෙතො ව හොති. එවං තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති. ඉමෙහි ඛො පුණ්ණිය අට්ඨහි ධම්මෙහි සමනතාගතො එකත්තපට්ඨිතං තථාගතං ධම්මදෙසනා හොතිති.

මහණෙනි, යම්පරිදි අතුකොළින් යුත් රුකෙක් වේ නම් එහි පොතුත් පිරිපුන් බවට යෙයි ද, සිවියත් බොරුත් හරත් පිරිපුන් බවට යෙයි ද, මහණෙනි, එපරිදි ම ස්මාතිසම්ප්‍රජනාය ඇතිකල්හි ස්මාතිසම්ප්‍රජනාය සම්පන්නයාගේ හිරිමත්ප උපති:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. හිරිමත්ප ඇතිකල්හි හිරිමත්ප සපන්නුගේ ... විමුක්තිඥානදර්ශනය උපති:ශ්‍රය සම්පන්න වේ යයි.

8. 2. 9. 2

පුණ්ණිය සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල්හි ආයුෂ්මත් පුණ්ණිය තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීය හ ... එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් පුණ්ණිය තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීහ:

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් තරාගතහට කිසිකලෙක ධර්මදේශනාව වටහා නම්, කිසිකලෙක නො වටහා නම් එයට හේතු කවර යැ, ප්‍රකාශ කවර යැ යි?

පුණ්ණිය, භික්ෂු තෙමේ ශ්‍රද්ධා ඇතියේ ද වෙයි, එළඹෙන සුළු ද නො වෙයි. ඒ තාක් කල් තරාගතහට ධර්මදේශනාව නො වටහයි. පුණ්ණිය, යම් කලෙක භික්ෂු තෙමේ ශ්‍රද්ධා ඇතියෙන් වේ ද, එළඹෙන සුළුත්වේ ද, එසේවත් ම තරාගතහට ධර්මදේශනාව වටහයි.

පුණ්ණිය, භික්ෂු ශ්‍රද්ධා ඇතියෙන් වෙයි, එළඹෙනුයේත් වෙයි, ඇසුරු නො කරනුයේත් වෙයි. ... ඇසුරුකරනුයේත් වෙයි, පරිපෘච්ඡා නො කරනුයේත් වෙයි ... පරිපෘච්ඡා කරනුයේත් වෙයි, යොමුකළ කන් ඇතියේ දහම් නො ද අසයි ... යොමු කළ කන් ඇතියේ දහම් අස අසා දහම් නො ද ධරයි. ... අසා ධරීය ධරන්නේත් වෙයි. දුරු දහමුත්ගේ අරුත් නො පිරික්සයි ... දුරු දහමුත්ගේ අතී ද පිරික්සයි අරුත් දන දහම් දන ධර්මානු-ධර්මප්‍රතිපත්ත නො වේ. එතාක් තරාගතහට ධර්මදේශනාව නො වටහ යි.

පුණ්ණිය, යම් කලෙක භික්ෂු තෙමේ ශ්‍රද්ධා ඇතියෙන් වේ ද, වෙත එළඹෙනුයේත් වේ ද, ඇසුරුකරනුයේත් වේ ද, පරිපෘච්ඡාකරනුයේත් වේ ද, අවහිතශ්‍රොත්‍ර වූයේත් දහම් අසා ද, අසා දහමත් ධරා ද, බැරූ දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සන්නේ ද, අරුත් දන, දහම් දන ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තත් වේ ද, මෙසේ තරාගතහට ධර්මදේශනාව වටහ යි. පුණ්ණිය, මේ දහම් අටින් සමන්වාගත වූවහුට තරාගතයන්ගේ එකාන්ත ප්‍රතිභාන ඇති ධර්මදේශනාව වේ ය යි.

8. 2. 9. 3

කිංමුලක සුතතං.

[සාවතීතිදානං.]

සචෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා ඵට්ඨං පුච්චෙය්‍යාහු:
කිංමුලකා ආවුසො, සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමෙහවා සබ්බෙ ධම්මා, කිං
සමුදයා සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමොසරණා සබ්බෙ ධම්මා, කිංපමුඛා
සබ්බෙ ධම්මා, කිංආධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මා, කිංඋත්තරා සබ්බෙ
ධම්මා, කිංසාරා සබ්බෙ ධම්මාති? ඵට්ඨං පුට්ඨා තුමෙහ භික්ඛවෙ,
තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං කිත්ති බ්‍යාකරෙය්‍යාථාති?

හගවම්මුලකා නො හතෙන, ධම්මා හගවතෙනත්තිකා හගවං
පටිසරණා. සාධු හතෙන, හගවතං යෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස
ඥායො. හගවතො සුඛා භික්ඛු ධාරෙස්සන්ති ති.

තෙන භි භික්ඛව, සුභාථ¹ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිස්සාමිති. ඵට්ඨං
හතෙනති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චයොස්සං. හගවා එතදචොච:

සචෙ භික්ඛව, අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා ඵට්ඨං පුච්චෙය්‍යාහු:
කිංමුලකා ආවුසො, සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමෙහවා සබ්බෙ ධම්මා, කිං
සමුදයා සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමොසරණා සබ්බෙ ධම්මා, කිංපමුඛා
සබ්බෙ ධම්මා, කිංආධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මා, කිංඋත්තරා සබ්බෙ
ධම්මා, කිං සාරා සබ්බෙ ධම්මාති? ඵට්ඨං පුට්ඨා තුමෙහ භික්ඛවෙ,
තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ඵට්ඨං බ්‍යාකරෙය්‍යාථ:

ජන්දමුලකා ආවුසො, සබ්බෙ ධම්මා, මනසිකාරසමෙහවා සබ්බෙ
ධම්මා, එසංසමුදයා සබ්බෙ ධම්මා, වේදනා සමොසරණා සබ්බෙ ධම්මා,
සමාධිපමුඛා සබ්බෙ ධම්මා, සතාධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මා, පඤ්ඤාත්තරා
සබ්බෙ ධම්මා, විමුක්තිසාරා සබ්බෙ ධම්මා'ති. ඵට්ඨං පුට්ඨා තුමෙහ
භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ඵට්ඨං බ්‍යා-
කරෙය්‍යා ථාති.

1. දෙසෙය්‍යමි. තං සුභාථ -මරසං.

8. 2. 9. 3

කිංමුලක සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

ඉදින් මහණෙනි, අන් තොටු පිරිවැරියෝ මෙසේ පුළුවස්නාහු ද: ඇවැත්නි, හැම දහම්හු (පඤ්චස්කන්ධයෝ) කුමක් මුල්කොට ඇත්තාහු ද, හැමදහම්හු කුමක් ප්‍රභවකොට ඇත්තාහු ද, හැමදහම්හු කුමක් සමුදයකොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් වැදගැනුම් කොට ඇත්තාහු ද, හැමදහම්හු කුමක් ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් උතුරු කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් හරකොට ඇත්තාහු ද? කියායි. මහණෙනි, මෙසේ පුළුවස්නා ලද තෙපි අන්තොටු පිරිවැරියනට කුමැයි පවසවු ද?

වහන්ස, අපගේ ධර්මයෝ හඟවත්හු මුල්කොට ඇත්තාහ. හඟවත්හු නෙතෘකොට ඇත්තාහ. හඟවත්හු පිළිසරණ කොට ඇත්තාහ. වහන්ස, තෙල භාෂිතයාගේ අකීය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටහේවා! භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය අයා හික්මුණු ධර්මයි.

එසේ නම් මහණෙනි, අයවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියමි යි. වහන්ස, එසේ යයි ඒ හික්මුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිච්ඳන් ඇස්වුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළුසේක:

මහණෙනි, ඉදින් අන්තොටු පිරිවැරියෝ “ඇවැත්නි, හැම දහම්හු කුමක් මුල්කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් සමුදය කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් වැදගැනුම් කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් උතුරුකොට ඇත්තාහු ද, හැම දහම්හු කුමක් හරකොට ඇත්තාහු දැයි මෙසේ පුළුවස්නාහු නම් මහණෙනි, මෙසේ පුළුවස්නාලද තෙපි ඒ අන්තොටු පිරිවැරියනට මෙසේ පවසවු.

ඇවැත්නි, හැම දහම්හු ජඤ්ජය (අධ්‍යායයජඤ්ජය, කත්තුකම්‍යානා ජඤ්ජය) මුල්කොට ඇත්තාහ, හැම දහම්හු චිත්තසිකාරය ප්‍රභවකොට ඇත්තාහ, හැම දහම්හු ස්පර්ශය සමුදය කොට ඇත්තාහ, හැම දහම්හු වේදනාව වැදගැනුම් කොට ඇත්තාහ, හැම දහම්හු සමාධිය ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහ, හැමදහම්හු ස්වෘතිය ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහ, හැම දහම්හු ප්‍රඤ්ච උතුරු කොට ඇත්තාහ, හැම දහම්හු චිත්තක්තිය සාරකොට ඇත්තාහ යි. මහණෙනි, මෙසේ පුළුවස්නාලද තෙපි ඒ අන්තොටු පිරිවැරියනට මෙසේ පවසවු යි.

8. 2. 9. 4.

මහා චොරඬුග සුත්තං.

[සාවස්ථිතිදානං.]

අට්ඨභි භික්ඛවෙ, අඛෙග්ගි සමනනාගතො මහාචොරො ධිසං පරියාපජ්ජති, න චිරට්ඨිතිකො හොති. කතමෙහි අට්ඨති:

අප්පහරනකස්ස පහරති, අනවසෙසං ආදියති, ඉත්ථි හනති, කුමාරි-දුසෙති, පබ්බජිතං විදුමපති, රාජකොසං විදුමපති, අවවාසනෙක කමමං කරොති, න ච නිධානකුසලො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ-හඬෙග්ගි සමනනාගතො මහාචොරො ධිසං පරියාපජ්ජති, න චිරට්ඨිතිකො හොති.

අට්ඨභි භික්ඛවෙ, අඛෙග්ගි සමනනාගතො මහාචොරො න ධිසං පරියාපජ්ජති, චිරට්ඨිතිකො හොති. කතමෙහි අට්ඨති;

න අප්පහරනකස්ස පහරති, න අනවසෙසං ආදියති, න ඉත්ථි හනති, න කුමාරි-දුසෙති, න පබ්බජිතං විදුමපති, න රාජකොසං විදුමපති, න අවවාසනෙක කමමං කරොති, නිධාන කුසලො ච හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨති අඛෙග්ගි සමනනාගතො මහාචොරො න ධිසං පරියාපජ්ජති. චිරට්ඨිතිකො හොති.

8. 2. 9. 5.

තථාගතාධිවචන සුත්තං.

[සාවස්ථිතිදානං.]

සමණොති භික්ඛවෙ, තථාගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සමමා-සමුද්ධස්ස. බ්‍රාහ්මණොති භික්ඛවෙ, තථාගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. භිසකෙකාති භික්ඛවෙ, තථාගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. වෙදගු ති භික්ඛවෙ, තථාගතස්සෙතං අධි-වචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. නිමමලො ති භික්ඛවෙ, තථාගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. විමලොති භික්ඛවෙ, තථාගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. ඤාණි ති භික්ඛවෙ තථා-ගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. විමුක්තො ති භික්ඛවෙ; තථාගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්සති.

8. 2. 9. 4

මහාවොරධග සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, අටහෙකින් සමන්වාගත මහසොර වහා අවසානයට පැමිණෙයි, වීරසට්ඨික නො වෙයි. කවර අටෙකින් යත්:

නො පහරනුවහට පහර දෙයි, නිශේෂ කොට ගනියි, ස්ත්‍රිය නසයි. කුමරිය දූෂණ කෙරෙයි පැවිද්ද පැහැර ගනියි, රාජභාණ්ඩාගාරය පැහැර ගනියි, ඉතා නුදුරෙහි සොරකම් කෙරෙයි, නිධානයෙහි (ලද දෙය පරලොව තකා දක්ෂිණාර්භයන් වෙත පිදීමෙහි) දක්ෂ නො වේ. මහණෙනි, මේ අටෙහින් සමන්වාගත මහසොර වහා ගැනුමට යෙයි, වීරසට්ඨික නො වේ.

මහණෙනි, අටහෙකින් සමන්වාගත මහසොර වහා අවසානයට නො යෙයි, වීරසට්ඨික වෙයි. කවර අටෙකින් යත්:

නො පහරනුව හට නො පහරයි, නිශේෂකොට නො ගනියි, ස්ත්‍රිය නො නසයි, කුමරිය දූෂණ නො කරයි, පැවිද්ද වොලො ගැනුම් නො කෙරෙයි, රාජකොෂය වොලො ගැනුම් නො කෙරෙයි, ඉතා නුදුරෙහි සොරකම් නො කෙරෙයි, නිධානයෙහි කුශල වේ. මහණෙනි, මේ අටෙහින් සමන්වාගත මහසොර වහා ගැනුමට නො යෙයි, වීරසට්ඨික වේ.

8. 2. 9. 5

තථාගතාධිවචන සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, ශ්‍රමණයන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, ඩ්‍රාග්මණ යන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, වෙදගු යන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, භිසක්ක යන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, නිඵල යන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, වීලෙ යන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, ඤාණි යන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, විමුක්ත යන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි.

1. යං සමණෙන පක්ඛං ආභමණෙන වුසිමතා,
යං වෙදගුණා පක්ඛං භීසකෙකන අනුක්ඛරං.
2. යං භිච්චලෙන පක්ඛං විමලෙන සුසිමතා,
යං ඤාණිනා පක්ඛං විමුක්ඛෙන අනුක්ඛරං.
3. සොභං විජිතසඛතාමො මුක්ඛො මොවෙම්බි ඛන්ධනා,
නාගොමභි පරමො දනෙකා අසංඛා පරිතිබ්බුතො ති.

8. 2. 9. 6

නාගිත සුත්තං

එකං සමයං හගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං යෙන ඉච්ඡානඛලං නාම කොසලා නං ආභමණංගාමො නදවසරි. තත්‍ර සුදං හගවා ඉච්ඡානඛලෙ විහරති ඉච්ඡානඛල ව්‍යාසණං. අසොසුං බො ඉච්ඡානඛලකා ආභමණංගහපතිකා සමණං-බලු හො ගොතමො සක්ඛපුත්තො සක්ඛකුලා පබ්බජිතො ඉච්ඡානඛලං අනුප්පන්නො ඉච්ඡානඛලෙ විහරති ඉච්ඡානඛලව්‍යාසණං. තං බො පන හගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසදෙද අබ්‍යුත්තො: 'ඉතිපි සො හගවා අරහං සමාසම්බුද්ධො -පෙ- සාධු බො පන තථා-රූපානං අරහතං දසනං භොගීති.

අථ බො ඉච්ඡානඛලකා ආභමණංගහපතිකා තස්සා රතනියා අවටයෙන පහුතං බාදනියං භොජනියං ආදය යෙන ඉච්ඡානඛලා ව්‍යාසණං තෙනුප්පක්ඛම්සු. උප්පක්ඛම්ඤා බහිද්ධාරකොට්ඨකෙ අට්ඨංසු උච්චාසද්ද මහාසද්ද.

තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා නාගිතො හගවතො උපට්ඨානො භොගී. අථ බො හගවා ආයස්මන්තං නාගිතං ආමනෙකයි: 'කෙ පන තෙ නාගිත, උච්චාසද්ද මහාසද්ද කෙවට්ඨා මඤ්ඤ මඬ්ඨවිලොපෙ'ති?

එතෙ හතෙක ඉච්ඡානඛලකා ආභමණංගහපතිකා පහුතං බාදනියං භොජනියං ආදය බහිද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීපා හගවන්තං පෙඨ උද්දිස්ස භික්ඛුසංඝආති.

1. බ්‍රාහ්මණ වූ වැස නිම වූ බලියර ඇති මහණහු විසින් යමකට පැමිණිය යුතු ද, ඥාණයෙහි කෙළවරට පත් වෙදහු විසින් අනුත්තර වූ යමකට පැමිණිය යුතු ද,

2. විමල වූ මනා නුවණ ඇති නිම්ලහු විසින් යමකට පැමිණිය යුතු ද, ඥාණ වූ විමුක්තයා විසින් අනුත්තර වූ යමකට පැමිණිය යුතු ද,

3. දිනු සඩග්‍රාම ඇති ඒ මම් මිදුනෙම් හවබන්ධනයෙන් (පෙස්සන්) මුදුවම්. දමුණු කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවී අනෙක්ස වූ උතුම් නාග වෙමි යි.

8. 2. 9. 6

නාගික සූත්‍රය

එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල්ලට මහබික්-සතුන් හා සැරිසරන සේක් කොපලයන්ගේ ඉච්ඡානඩගල නම් බමුණුගටට වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ ඉච්ඡානඩගලයෙහි වූ ඉච්ඡානඩගල-වනළැහැබිහි වසන සේක. ඉච්ඡානඩගලක බමුණන් හා ගැහැවියෝ (සැහැපුන් සැහැකුලෙන් පැවිදි වූ) පින්වත් මහණ ගොයුම් ඉච්ඡානඩගලයට පැමිණියේ ඉච්ඡානඩගලයෙහි වූ ඉච්ඡානඩගල වනළැහැබිහි වාස කෙරේ යයි ඇසූහ. “මේ කරුණෙනුදු එ හගවත් අරහත් සමාක්සම්බුද්ධයහ එ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ මෙබඳු කලණකින්ගොස උස්ව නැඟියේය. උබඳු රහතුන්ගේ දර්ශනය වේ නම් මැනවැ” යි.

ඉක්බිති ඉච්ඡානඩගලක බමුණන් හා ගැහැවියෝ ඒ රූ ඉක්ම-යාමෙන් පසු බොහෝ බාද්‍ය භෝජ්‍යයන් ගෙන ඉච්ඡානඩගල වනළැහැබට එළැඹියහ. එළැඹ උස්හඬ-මහහඬ ඇත්තාහු බිහිදෙරොටුයෙහි සිටගත්හ.

එයමයෙහි ආයුෂ්මත් නාගික තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපසායනය වෙන්. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් නාගික තෙරුන් ඇමතූසේක: නාගිකය, මසුන් ලොව විකුණන තන්හි කෙවුළන් පෙයින් උස් හඬ-මහහඬ ඇති ඔහු කචරහ යි.

වහන්ස, තෙල ඉච්ඡානඩගලක බමුණන් හා ගැහැවියෝ බොහෝ බාද්‍ය-භෝජ්‍ය ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා භික්ෂුසඬ්ඨයා උදෙසා බිහිදෙරොටුයෙහි සිටියහයි.

මානව නාගරික, යසෙන සමාගම, මා ව මයා යසො, යො බො නාගරික, නයිමයා නෙකබ්බමසුබසා පච්චෙකසුබසා උපසම්පසුබසා සමොධිසුබසා නිකාමලාභී අසා අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යසාහං නෙකබ්බමසුබසා පච්චෙකසුබසා උපසම්පසුබසා සමොධිසුබසා නිකාමලාභී අසා අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යො තං මිලනසුඛං මිඤ්ඤසුඛං ලාභසකකාරසිලොකසුඛං යාදිසෙය්‍යාති.

අධිවාසෙතු'ද්විතී භනෙන, භගවා, අධිවාසෙතු සුගතො, අධිවාසනකාලොද්විතී භනෙන, භගවතො. යෙන යෙනෙවද්විතී භනෙන, භගවා ගමීසාති, තත්තීනතාව භවිසානති බ්‍රාහ්මණගහපතිකා නෙගමා වෙව ජානපද ව. සෙය්‍යාපාපි භනෙන, පුළුල්පුස්තිකෙ දෙවෙ වසානෙන යථා නිත්තං උදකානි පටිත්තනාති, උච්චෙව බො භනෙන, යෙන යෙනෙවද්විතී භගවා ගමීසාති, තත්තීනතාව භවිසාති බ්‍රාහ්මණ ගහපතිකා නෙගමා වෙව ජානපද ව තං කියා හෙතු: යථා හි භනෙන, භගවතො සිලපඤ්ඤාණනි.

මානව නාගරික, යසෙන සමාගම. මා ව මයා යසො. යො බො නාගරික නයිමයා නෙකබ්බමසුබසා පච්චෙකසුබසා උපසම්පසුබසා සමොධිසුබසා නිකාමලාභී අසා අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. යසාහං නෙකබ්බමසුබසා පච්චෙකසුබසා උපසම්පසුබසා සමොධිසුබසා නිකාමලාභී අසා අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යො තං මිලනසුඛං මිඤ්ඤසුඛං ලාභසකකාරසිලොකසුඛං යාදිසෙය්‍යා.

දෙවතා පි බො නාගරික, එකවරා නයිමයා නෙකබ්බමසුබසා පච්චෙකසුබසා උපසම්පසුබසා සමොධිසුබසා නිකාමලාභීනියො අසා අනිච්ඡලාභීනියො අකසිරලාභීනියො, යසාහං නෙකබ්බමසුබසා පච්චෙකසුබසා උපසම්පසුබසා සමොධිසුබසා නිකාමලාභී අසා අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

නාගිනිය, මම යශස් හා නො එක්වෙමිවා! යශස් මා හා නො එක් වෙමිවා! නාගිනිය, මම යම් ම නෙක්ඛම්මසුඛයක් පරිචෙකසුඛයක්, උපසම්-සුඛයක්, සම්බොධිසුඛයක්, කැමැතියේ ලබනුයෙමි නිදුක්සේ ලබනුයෙමි, විපුල කොට ලබනුයෙමි වෙමි ද, යමෙක් මේ නෙක්ඛම්මසුඛය පරිචෙක සුඛය උපසම්සුඛය සම්බොධිසුඛය කැමැතියේ නො ලබනුයේ නිදුක්සේ නො ලබනුයේ විපුල යේ නො ලබනුයේ වේ නම් හෙ මිසිසුඛ වූ ජිද්ධ සුඛ වූ ඒ ලාභසත්කාර කීර්ත්ති සුඛය ඉවසන්නේ ය.

වහන්ස, දූන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවසන සේක්වා! සුගතයන් වහන්සේ ඉවසන සේක්වා! වහන්ස, දූන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අධි-වාසන කාලයයි. වහන්ස, දූන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් යම් තැනෙ-කින් ම වඩනා සේක් ද, නියමගම් වැසිවුත් දනවු වැසිවුත් බමුණන් හා ගැහැටියෝ එතැනට නතු වූවාහු ම වෙත්. වහන්ස, යම්පරිදි දළ පොද ඇති මේසය වස්තා කල්හි නතු තැන් නො ඉක්ම දිය වැටේ ද, වහන්ස, එපරිදිම දූන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් යම් තැනෙකින්ම වඩනා සේක්ද, නියමගම් වැසි වුත් දනවු වැසිවුත් බමුණන් හා ගැහැටියෝ එතැනට නතු වූවාහු ම වෙත්. ඒ කවර හෙයින්: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශීලය හා ප්‍රඥා එසේ මැයි.

නාගිනිය, මම යශස් හා නො එක්වෙමිවා! යශස් ද මා හා නො එක් වෙමිවා! නාගිනිය, මම යම් ම නෙක්ඛම්මසුඛයක් පරිචෙක සුඛයක් උප-සම් සුඛයක් සම්බොධි සුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි, නිදුක්සේ ලබනු-යෙමි, විපුලකොට ලබනුයෙමි වෙමි ද, යමෙක් මේ නෙක්ඛම්ම සුඛය, පරිචෙක සුඛය, උපසම් සුඛය, සම්බොධි සුඛය කැමැතියේ නො ලබනුයේ නිදුක්සේ නො ලබනුයේ විපුලයේ නො ලබනුයේ වේ නම් හෙතෙමේ මිසිසුඛ (අසුච්ඡිසුඛ) වූ මිද්ධ සුඛ (නිද්‍රාසුඛ) වූ ඒ ලාභසත්කාර ස්ලෝක-සුඛය ඉවසන්නේ ය.

නාගිනිය, මම යම් නෙක්ඛම්මසුඛයක් පරිචෙක සුඛයක් උපසම් සුඛයක් සම්බොධි සුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි නිදුක්සේ ලබනුයෙමි විපුලයේ ලබනුයෙමි වෙමි නම් ඇතැම් දෙවතාවෝත් මේ නෙක්ඛම්මසුඛය පරිචෙක සුඛය උපසම් සුඛය සම්බොධි සුඛය කැමැතියේ ලබන්නාහු නිදුක්සේ ලබන්නාහු විපුලයේ ලබන්නාහු නො වෙත්.

1. තුමහාකමි ටො නාගිත, සඛතම සමාගම සඛතකවිහාරං අනුයුක්තානං විහරංථං එවං හොති: නහනුන මෙ ආයසමනො ඉමස්ස නෙකඛමසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමොධසුඛස්ස නිකාමලාභිනො අස්ස, අකිච්ඡලාභිනො අකසිරලාභිනො, යසාහං නෙකඛමසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමොධසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්සං අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී තථා හි පනමෙ¹ ආයසමනො සඛතම සමාගම සඛතක විහාරං අනුයුක්තා විහරන්ති.

2. ඉධාහං නාගිත, හිතඤ්ඤා පසාමි අඤ්ඤමඤ්ඤං අධගුලිපතොදකෙහි සඤ්ඤානො සඛකිලනො. තස්ස මයං නාගිත, එවං හොති: නහනුනමෙ² ආයසමනො ඉමස්ස නෙකඛමසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමොධසුඛස්ස නිකාමලාභිනො අකිච්ඡලාභිනො අස්ස අකසිරලාභිනො යසාහං නෙකඛමසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමොධසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්සං අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී තථා හි පනමෙ¹ ආයසමනො අඤ්ඤමඤ්ඤං අධගුලිපතොදකෙහි සඤ්ඤානති³ සඛකිලන්ති.

3. ඉධාහං⁴ නාගිත, හිතඤ්ඤා පසාමි යාවදත්ථං උදරාවදෙහකං භුඤ්ජන්තා සෙය්‍යසුඛං පසස්සුඛං⁵ මිඤ්ඤුඛං අනුයුක්තෙ විහරන්තෙ. තස්ස මයං නාගිත, එවං හොති: නහනුන මෙ² ආයසමනො ඉමස්ස නෙකඛමසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමොධසුඛස්ස නිකාමලාභිනො අස්ස අකිච්ඡලාභිනො අකාරලාභිනො යසාහං නෙකඛමසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමොධසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්සං, අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී තථා හි මෙ ආයසමනො යාවදත්ථං උදරාවදෙහකං භුඤ්ජන්තා සෙය්‍යසුඛං පසස්සුඛං⁵ මිඤ්ඤුඛං අනුයුක්තා විහරන්ති.

4. ඉධාහං⁴ නාගිත, ටිකඤ්ඤා පසාමි ගාමනනවිහාරිං සමානිතනිසින්නං, තස්ස මයං නාගිත, එවං හොති:

1. තථා හි මෙ - සිමු.
2. නහිනුනමෙ-මජ්ඣං.
3. සඤ්ඤානති, - මජ්ඣං.
4. ඉධාහං, - මජ්ඣං.
5. ඵසස්සුඛං - සිමු..

1. නාගිකය, රැස්ව වුළුදී සඬගණිකවිහාරයෙහි ඇලී වෙසෙන තොපට ද මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම ම නෙක්බම්ම සුඛයක් පව්වෙක සුඛයක් උපසම සුඛයක් සම්බොධ සුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි නිදුක්සේ ලබනුයෙමි විපුලසේ ලබනුයෙමි වෙමි නම්, මේ ආයුෂ්මත්තු එකැතියෙන් මේ නෙක්බම්ම සුඛය, පව්වෙක සුඛය, උපසම සුඛය සම්බොධ සුඛය කැමැතියේ ලබන්නාහු නිදුක්සේ ලබන්නාහු විපුලසේ ලබන්නාහු නො වෙති. එහෙයින්ම මේ ආයුෂ්මත්තු රැස්ව වුළුදී සඬගණික විහාරයෙහි යෙදුණාහු වෙසෙති කියා යි.

2. නාගිකය, මේ සස්තෙහි උතුන් ඇඟිලියෙන් ගිරිතිකැවීමෙන් (ඇඟිලි කැවීම් කොට ගෙන විදීමෙන්) මහහඬින් සිනාසෙන ක්‍රීඩා කරන මහණුන් මම දක්මි. නාගිකය, ඒ මට මේ සිත වෙයි: එකකින් මේ ආයුෂ්මත්තු මම යම ම නෙක්බම්ම සුඛයක් පව්වෙක සුඛයක් උපසම සුඛයක් සම්බොධ සුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි, නිදුක්සේ ලබනුයෙමි, විපුලසේ ලබනුයෙමි වෙමි නම් මේ ආයුෂ්මත්තු මේ නෙක්බම්ම සුඛය, පව්වෙක සුඛය, උපසම සුඛය, සම්බොධ සුඛය කැමැතියේ ලබන්නාහු නිදුක්සේ ලබන්නාහු විපුලසේ ලබන්නාහු නො වෙති. එහෙයින්ම මේ ආයුෂ්මත්තු උතුන් ඇඟිලියෙන් ගිරිතිකැවීමෙන් මහහඬින් සිනාසෙති, ක්‍රීඩා කෙරෙති කියා යි.

3. නාගිකය, මම මෙසස්තෙහි මහණුන් කැමැතිතාක් කුස්පුරා වළඳා ගයා සුඛයෙහි පාර්ශ්ව සුඛයෙහි මිද්ධ සුඛයෙහි යෙදී වාස කරනුවන් දක්මි. නාගිකය, එබඳු මට මේ සිත වේ: එකකින් මේ ආයුෂ්මත්තු මම යම ම නෙක්බම්ම සුඛයක් පව්වෙක සුඛයක් උපසම සුඛයක් සම්බොධ සුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි, නිදුක්සේ ලබනුයෙමි, විපුලසේ ලබනුයෙමි වෙමි නම් මේ ආයුෂ්මත්තු එකකින් මේ නෙක්බම්ම සුඛය පව්වෙක සුඛය උපසම සුඛය සම්බොධ සුඛය කැමැතියේ ලබන්නාහු නිදුක්සේ ලබන්නාහු විපුලසේ ලබන්නාහු නො වෙත්. එහෙයින් ම මේ ආයුෂ්මත්තු කැමැතිතාක් කුස්පුරා වළඳා සෙයාසුඛයෙහි එස්සසුඛයෙහි මිද්ධසුඛයෙහි යෙදුණාහු වෙසෙති කියා යි.

4. නාගිකය, මෙසස්තෙහි ග්‍රාමාන්තවිහාරී වූ සමාධිගත ව හුන් මහණකු මම දක්මි. නාගිකය, එබඳු මට මේ සිත වෙයි:

ඉදති ඉමං ආයඤ්ඤාං ආරාමිකො වා පච්චිකාමි සමඤ්ඤායො වා,
තං තණ්හා සමාධිතො වාචෙසුකිති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො න
අත්තමනො භොමි ගාමන්ඤ්ඤා වීභාරෙන.

5. ඉධ පනාහං නාගිත භික්ඛුං පස්සාමි ආරඤ්ඤාං ආරඤ්ඤා
පච්චායමානං නිසින්නං. තස්ස මග්ගං නාගිත එවං භොති: ඉදති අයං
ආයඤ්ඤා ඉමං නිද්දකිලමථං පටිච්චනොදෙත්වා අරඤ්ඤාසඤ්ඤාං යෙව මනසි
කරිස්සති එකත්තන්ති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො අත්තමනො
භොමි අරඤ්ඤා වීභාරෙන.

6. ඉධ පනාහං නාගිත භික්ඛුං පස්සාමි ආරඤ්ඤාං අරඤ්ඤා
අසමාහිතං නිසින්නං. තස්ස මග්ගං නාගිත එවං භොති: ඉදති අයමා-
යඤ්ඤා අසමාහිතං වා චිත්තං සමාදුභිස්සති, සමාහිතං වා චිත්තං
අනුරක්ඛිස්සති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො අත්තමනො භොමි
අරඤ්ඤා වීභාරෙන.

7. ඉධ පනාහං නාගිත භික්ඛුං පස්සාමි ආරඤ්ඤාං අරඤ්ඤා
සමාහිතං නිසින්නං. තස්ස මග්ගං නාගිත එවං භොති: ඉදති අයමා-
යඤ්ඤා අවිමුක්තං වා චිත්තං විමුක්ඛිස්සති, විමුක්තං වා චිත්තං
අනුරක්ඛිස්සති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො අත්තමනො භොමි අරඤ්ඤා-
වීභාරෙන.

8. යඤ්ඤාහං නාගිත සමයෙ අද්ධානමග්ගපටිපත්තො න කඤ්ඤී පස්සාමි
සුරතො වා පච්ඡතො වා, එය්ස මෙ නාගිත තස්මිං සමයෙ භොති
අත්තමසො උච්චාරපස්සාවකම්මායාති.

8. 2. 9. 7.

පතකතිකකුජ්ජන සුත්තං

[සාවකීනිදනං]

අවධිති භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමනනාගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛිමානො
සබ්බො පත්තං නික්කුජ්ජයා. කතමෙහි අවධිති:

භික්ඛුනං අලාභාය පරිසකකති, භික්ඛුනං අනාථාය පරිසකකති
භික්ඛුනං අවාසාය පරිසකකති, භික්ඛුනං අකෙකාසනි පටිභාසනි. භික්ඛු
භික්ඛුහි හෙදෙති බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසනි, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසනි,
සඬ්ඨස්ස අවණ්ණං භාසනි, ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ අවධිතබ්බෙහි සමනනා-
ගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛිමානො සබ්බො පත්තං නික්කුජ්ජයා.

දන් අරම මෙහෙකරුවෙක් හෝ මේ ආයුෂ්මත්ත කරා පෙරළා එන්නේ ය. හෙරණෙක් හෝ ඒ සමාධියෙන් ඔහු පහකරන්නේ ය, නාගිතය, මම ඒ මහණහුගේ ඒ ශ්‍රාමාන්ත විහාරයෙන් සතුටුසිතැතියෙමි නො වෙමි.

5. නාගිතය, මම මෙ සස්තෙනි අරතෙහි නිදමින් හුන් ආරණ්‍යක මහණක්හු දක්මි. නාගිතය, එබඳු මට මෙ සිත වෙයි: දන් මේ ආයුෂ්මත් මේ හිදාක්ලමථය දුරු කොටලා එකකිය වූ අරණ්‍යසංඥාව ම මෙනෙහි කරන්නේ ය කියා යි. නාගිතය, මම ඒ මහණහුගේ එ අරනවිහරණයෙන් තුටුසිතැතියෙමි වෙමි.

6. නාගිතය, මම මෙ සස්තෙනි අරතෙහි අසමාහිත ව හුන් ආරණ්‍යක මහණක්හු දක්මි. නාගිතය, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දන් මේ ආයුෂ්මත් අසමාහිත වූ හෝ සිත සමාහිත කරන්නේ ය, සමාධිගත වූ හෝ සිත රක්තේ ය කියා යි. නාගිතය, මම එ භික්ෂුහුගේ ඒ අරන විහරණින් සතුටු සිතැතියෙමි වෙමි.

7. නාගිතය, මම මෙ සස්තෙනි අරතෙහි සමාහිත ව හුන් ආරණ්‍යක මහණක්හු දක්මි. නාගිතය, මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දන් මේ ආයුෂ්මත් අවිමුක්ත වූ හෝ සිත විමුක්ත කරයි, විමුක්ත වූ හෝ සිත රක්තේ ය කියා යි. නාගිතය, එ මහණහුගේ එම අරන විහරණින් මම තුටුසිතැතියෙමි වෙමි.

8. නාගිතය, යම් සමයෙක්හි මම අදන්මහට පිළිපන්නෙමි ඉදිරිපස්හි වෙවයි පසුපස්හි වෙවයි කිසිවකු නොදක්නෙමි නම් නාගිතය, එකල්හි මට යටත්පිරිසෙයින් මලමුනිසට ද පහසු වෙයි.

8. 2. 9. 7

පත්තනිකකුප්පන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදනයි]

මහණෙනි, අටහින් සමන්වාගත උපාසකයාහට සංඛ්‍ය තෙමේ කැමැති වේ නම් පත්තනිකකුප්පන කම්ය කරන්නේ ය. කවර අටහෙකින යත්:

භික්ෂුන්ගේ අලාභය පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි. භික්ෂුන්ගේ අනභිය පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි. භික්ෂුන්ගේ අවාසය පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි, භික්ෂුන්ට ආත්‍රොෂ කෙරෙයි, පරිභව කෙරෙයි. මහණුන් මහණුන් හා බිඳුවයි. චූද්‍රත්ගේ අයුණු කියයි, දහමහි අයුණු කියයි, සතුන්ගේ අයුණු කියයි. මහණෙනි, මේ අටහින් සමන්වාගත උපාසකයාහට කැමැති වේ නම් සංඛ්‍යා පත්තනිකකුප්පන කම්ය (පිඩුවා නො පිළිගැනුම්) කරන්නේ ය.

අට්ඨති භික්ඛවෙ අඛෙහි සමනනාගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛමානො සඛෙසා පතං උකකුච්ඡයායා. කතමෙහි අට්ඨති:

න භික්ඛුනං අලාභාය පරිසකකති, න භික්ඛුනං අනන්ධාය පරිසකකති, න භික්ඛුනං ආවාසාය පරිසකකති, න භික්ඛුනං අකෙකාසති, පටිභාසති, න භික්ඛු භික්ඛුහි හෙදෙති, බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසති, සඛස්ස චණ්ණං භාසති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ හඬෙහි සමනනාගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛමානො සඛෙසා පතං උකකුච්ඡයායාති,

8. 2. 9. 8.

අපපසාදපපසාද සූතකං

[සාවස්ථිතිදනං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානා උපාසකා අපපසාදං පට්ඨෙදෙය්‍යුං. කතමෙහි අට්ඨති:

ගිහීනං අලාභාය උරිසකකති, ගිහීනං අනන්ධාය පරිසකකති, ගිහීනං අකෙකාසති පටිභාසති, ගිහී ගිහීහි හෙදෙති. බුද්ධස්ස අචණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අචණ්ණං භාසති, සඛස්ස අචණ්ණං භාසති, අගොචරෙ ච තං පසාන්ති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානා උපාසකා අපපසාදං පට්ඨෙදෙය්‍යුං.

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානා උපාසකා පසාදං පට්ඨෙදෙය්‍යුං. කතමෙහි අට්ඨති:

න ගිහීනං අලාභාය පරිසකකති' න ගිහීනං අනන්ධාය පරිසකකති, න ගිහීනං අකෙකාසති පටිභාසති, න ගිහී ගිහීහි හෙදෙති, බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසති. ධම්මස්ස චණ්ණං භාසති, සඛස්ස චණ්ණං භාසති, ගොචරෙ ච නං පසාන්ති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානා උපාසකා පසාදං පට්ඨෙදෙය්‍යුන්ති.

මහණෙනි, අටහෙකින් සමන්වාගත උපාසකහට කැමැති වේ නම් සඨසයා පහත උකකුඡ්ඡන කම්ය කරන්නේ ය. කවර අටහෙකින යත්:

භික්ෂූන්ගේ අලාභය පිණිස උත්සාහ නො කෙරෙයි, භික්ෂූන්ට අනන්‍ය පිණිස උත්සාහ නො කෙරෙයි. භික්ෂූන්ට අවාසය පිණිස උත්සාහ නො කෙරෙයි. භික්ෂූන්ට ආත්‍රොෂ නො කෙරෙයි. පරිභව නො කෙරෙයි. භික්ෂූන් භික්ෂූන් හා නො බිඳුවයි. බුදුන්ගේ ගුණ වනයි. දහම්හි ගුණ වනයි. සතුන්ගේ ගුණ වනයි. මහණෙනි, මේ අටහින් සමන්වාගත උපාසකයාහට කැමැති වේ නම් සඨසයා පහත උකකුඡ්ඡන කම්ය කරන්නේ යි.

8. 2. 9. 8

අපසාදපසාද සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, අටහෙකින් සමන්වාගත මහණහට උපාසකයෝ කැමැති වෙත් නම් අප්‍රසාදය දන්වන්නාහ. කවර අටහෙකින යත්:

ගිහියනට අලාභය පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි. ගිහිනට අනන්‍ය පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි. ගිහිනට ආත්‍රොෂ කෙරෙයි, පරිභව කෙරෙයි, ගිහියන් ගිහියන් හා බිඳුවයි. බුදුන්ගේ අයුණු කියයි, දහම්හි අයුණු කියයි, සතුන්ගේ අයුණු කියයි. අගොවරයෙහිදු ඔහු දකිති. මහණෙනි, මේ අටහින් සමන්වාගත මහණහට උපාසකයෝ කැමැති වන්නාහු නම් අප්‍රසාදය දන්වන්නාහ.

මහණෙනි, දහම් අටෙකින් සමන්වාගත මහණහට උපාසකයෝ කැමැති වෙත් නම් ප්‍රසාදය දන්වන්නාහ. කවර අටකරුණෙකින යත්:

ගිහීන්ගේ අලාභය සඳහා උත්සාහ නො කෙරෙයි. ගිහිනට අනන්‍ය සඳහා උත්සාහ නො කෙරෙයි. ගිහිනට ආත්‍රොෂ නො කෙරෙයි. පරිභව නො කෙරෙයි. ගිහියන් ගිහියන් හා නො බිඳුවයි. බුදුන්ගේ ගුණ කියයි. දහම්හි ගුණ කියයි. සතුන්ගේ ගුණ කියයි. ගොවරසානෙහිදු ඔහු දකිති. මහණෙනි, උපාසකයෝ කැමැති වෙත් නම් මේ අටකරුණින් සමන්වාගත මහණහට ප්‍රසාදය දන්වන්නාහු යි.

8. 2. 9. 9.

පටිසාරණියකමම සූතකං

[සාදකීතිදනං]

අට්ඨභි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙකා පටිසාරණියකමමං කරෙය්‍ය. කතමෙහි අට්ඨභි:

ගිහීනං අලාභාය පරිසකකති, ගිහීනං අනාපාය පරිසකකති, ගිහීනං අකෙකාසති පරිභාසති. ගිහී ගිහීහි භෙදෙති, බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සඬ්ඛස්ස අවණණං භාසති. ධම්මකඤ්ච ගිහී-පටිසාවං න සට්ඨාපෙති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨභි ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙකා පටිසාරණිය කමමං කරෙය්‍ය.

අට්ඨභි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙකා පටිසාරණිය කමමං පටිසස්සමෙය්‍යා. කතමෙහි අට්ඨභි:

න ගිහීනං අලාභාය පරිසකකති, න ගිහීනං අනාපාය පරිසකකති, න ගිහීනං අකෙකාසති පරිභාසති, න ගිහී ගිහීහි භෙදෙති, බුද්ධස්ස වණණං භාසති, ධම්මස්ස වණණං භාසති, සඬ්ඛස්ස වණණං භාසති, ධම්මකඤ්ච ගිහීපටිසාවං සට්ඨාපෙති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨභි ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙකා පටිසාරණිය කමමං පටිසස්සමෙය්‍යාති.

8. 2. 9. 10.

තස්ස පාපියාසිකා සමමාවතතන සූතකං

[සාදකීතිදනං]

තස්ස පාපියාසිකාකමකතෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අට්ඨස්ස ධම්මෙස්ස සමමා වතතිතඛං. න උපසම්පාදෙනඛං. න භීසුයො දතඛං, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනඛං, න භික්ඛුනොවාදකසල්ලුති සාදිතඛං, සමතෙන පි භික්ඛනියො න ඔවදිභං, න කාචි සඬ්ඛසල්ලුති සාදිතඛං, න කිසම්ඤ්ච පච්චෙකට්ඨානෙ යපෙනඛං. න ච තෙන-මුලෙන වුට්ඨාපෙනඛං.

තස්ස පාපියාසිකාකමකතෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉමෙස්ස අට්ඨස්ස ධම්මෙස්ස සමමා වතතිතඛං.

සතිවග්ගො නවමො.

තස්සුද්දනං

සති දුෂණියමුලෙන වොරාඨිවට්ඨන¹ පඤ්චමං.

නාගික පක්ඛාසසාදෙ² පටිසාරණියඤ්ච වතති.

1. වොරසමණෙන - පිඬු.

2. යසො පක්ඛාසාදෙන - පිඬු.

8. 2. 9. 9

පටිසාරණියකම්ම සූත්‍රය

[සැමැත්තීදනයි]

මහණෙනි, දහම් අටෙකින් සමන්වාගත මහණහට සඨසයා කැමැති වේ නම් පටිසාරණිය කර්මය කරන්නේ ය. කවර අට දහම්නා යත්:

ගිහිනට අලාභය සඳහා උත්සාහ කෙරෙයි. ගිහිනට අනඤ්ඤා උත්සාහ කෙරෙයි. ගිහිනට ආත්‍යාම කෙරෙයි. පරිභව ඛෙණෙයි ගිහියන් ගිහියන් හා බිඳවයි. බුදුන්ගේ අයුණ කියයි. දහම්හි අයුණ කියයි. සතුන්ගේ අයුණ කියයි. දහම් වූ ද ගිහි පිළිණ සත්‍ය නො කෙරෙයි. (වරදවයි.) මහණෙනි, මේ දහම් අටින් සමන්වාගත වූ මහණහට කැමැති වේ නම් සඨසයා පටිසාරණිය කර්මය කරන්නේ ය.

මහණෙනි, කරුණු අටෙකින් සමන්වාගත මහණහට සඨසයා කැමැති වේ නම් පටිසාරණිය කම්මය සන්තිද්‍රව්‍යන්තේ ය. කවර අටකරුණකිත්තයත්:

ගිහිනට අලාභය සඳහා උත්සාහ නො කෙරෙයි. ගිහිනට අනඤ්ඤා සඳහා උත්සාහ නො කෙරෙයි. ගිහිනට ආත්‍යාම නො කෙරෙයි. පරිභව නො ඛෙණෙයි. ගිහියන් ගිහියන් හා නො බිඳවයි. බුදුන්ගේ ගුණ කියයි. දහම්හි ගුණ කියයි. සතුන්ගේ ගුණ කියයි. දහම් ගිහි පිළිණ ද සත්‍ය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ කරුණු අටින් සමන්වාගත මහණහට කැමැති වේ නම් සඨසයා පටිසාරණිය කර්මය සංතිද්‍රව්‍යන්තේ යි.

8. 2. 9. 10

තස්සපාපියාසිකා සම්මාවත්තන සූත්‍රය

[සැමැත්තීදනයි]

මහණෙනි, තස්සපාපියාසිකා කර්මය කරනලද මහණු වසින් දහම් අටෙක මොනොවට පැවැත්ත යුතු: උපසපත් නො කට යුතු. නිස නො දිය යුතු. භෙරණක් නො ඵළුවිය යුතු. භික්ෂුන්ගොවාදක සම්මුතිය නො ඉවසිය යුතු. සම්මත වූවහු වසිනුදු මෙහෙණන් ඔවා නො දිය යුතු කිසි සඨසසම්මුතියක් නො ඉවසිය යුතු. කිසි දෙයු තැනෙක නො තැබිය යුතු. ඔහු පාමොක් කොට ඇති සහසු වසින් අඛණ්ඩ කම් නො කට යුතු.

මහණෙනි, තස්සපාපියාසිකාකර්මය කරනලද මහණු වසින් මේ අටදහම්හි මොනොවට පැවැත්ත යුතු.

නවවැනි සතිවග්ගී යි.

එහි උද්දතය:

සතිසූත්‍රය, පුණ්ණියසූත්‍රය, මූලසූත්‍රය, වොරසූත්‍රය, පස්වැනි තරාගතා-
ධිවචනසූත්‍රය, නාගිකසූත්‍රය, පත්තසූත්‍රය, පසාදසූත්‍රය, පටිසාරණිය සූත්‍රය
වණ්ණාසූත්‍රයද යි දසය යි.

10. සාමකැඳවගෙනා

8. 2. 10. 1-27

[සාවස්තිදූතං]

අථ ඛො ඛොජ්ඣා උපාසිකා -පෙ- සිරිමා - පද්මා - සුතනා -
මනුජා - උතතරා - මුතනා - ඛෙමා - සොමා¹ - රුචි - චුන්දි රාජකුමාරි
- බිම්බි² උපාසිකා - සුමනා රාජකුමාරි - මලලිකා දෙවි - තිස්සා
උපාසිකා - තිස්සාය මාතා³ සොණා - සොණාය මාතා⁴ - කාණා -
කාණාය මාතා⁵ - උතතරා නන්දමාතා - විසාඛා මිහාරමාතා - චුළුසුතතරා
උපාසිකා - සාමාවතී උපාසිකා - සුප්පවාසා කොලියධිතා⁶ සුප්පියා
උපාසිකා - නකුලමාතා ගහපතානි -පෙ-.*

සාමකැඳවගෙනා දසමො.

දුතියො පණණාසකො සමතෙතා.

-
1. සොමා ඉතී - මජ්ඣං පොඤ්ඤාසු න දිසසතෙ.
 2. චිම්බි, - සිමු.
 3. තිස්සමාතා, - මජ්ඣං.
 4. සොණමාතා, - ස්ථා.
 5. කාණමාතා, - මජ්ඣං.
 6. කොලියධිතා, - ස්ථා, PTS.

* “ඉමාසං එතතකානං අට්ඨබ්බසමිත්තාගතං උපොසථකමම් මෙව් කථිතං” ඉතී අට්ඨ.
කරායං දිසසති. ඉතිජනනන තෙවධා 192 පිට්ඨ ඛොජ්ඣාපොසථ සුතෙත චුතතන-
යෙන විඤ්ඤාසා කථෙතබ්බං.

10. සාමඤ්ඤවර්ගය

8. 2. 10. 1-27

[සැවැත්නිදන යි]

1-27. එකල්හි බොජ්ඣා උවැසි ... සිරිමා උවැසි ... පදුමා ... සුතණා ... මනුජා ... උත්තරා ... මුත්තා ... ධෙමා ... සොමා ... රුචී උවැසි ... චුත්ථි රාජකුමාරී ... බිම්බි උවැසි ... සුමනා රාජකුමාරී ... මල්ලිකා දේවී ... තිස්සා උවැසි ... තිස්සාවගේ මාතා ... සොණා ... සොණාවගේ මාතා ... කාණා ... කාණාවගේ මාතා ... උත්තරා නම් නඤ්ඤ මාතා ... විශාඛා මිගාර මාතා ... බුද්ධත්තරා උපාසිකා ... සාමාවතී උපාසිකා ... කොළිය දුතීතා සුප්පවාසා ... සුප්පියා උපාසිකා ... නකුලමාතා ගෘහපතානී ... යි.*

දසවැනි සාමඤ්ඤවර්ග යි.

දුතිය පණ්ණාසකය සමාප්ත යි.

* “මේ පමණ මොවුන් ගේ අවසන් සුත් පෙහෙවස්කම් ම කියන ලද්දේ” යි අවුරායෙහි දැක්වේ. අර්ථවු විසින් යට 192 පිටුවෙහි බොජ්ඣාසංඝරාසයෙහි කී නමින් විස්තර කොට තිබේ යුතුය.

11. රාගාදිපෙය්‍යාලං

8. 11. 1. 3

අට්ඨමගගඛග සුතකං

[සාවතීනිදුතං]

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය අට්ඨ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා, කතමෙ අට්ඨ:

සමමාදිට්ඨි සමමාසධ්‍යාප්පා සමමාචාරා සමමාකම්මනො සමමා-
ආජීවො සමමාචාරායාමො සමමාසති සමමාසමාධි. රාගස්ස භික්ඛවෙ
අභිඤ්ඤය ඉමෙ අට්ඨධම්මො භාවෙතඛ්ඛාති.

8. 11. 2

අට්ඨඅභිභායතන සුතකං

[සාවතීනිදුතං]

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය අට්ඨධම්මො භාවෙතඛ්ඛා, කතමෙ
අට්ඨ:

අරුඛන්තං රුපසඤ්ඤාඤ්ඤා ඛණ්ඩා රූපානි පසසති පරික්ඛානි සුවණ්ණ-
දුඛණ්ණානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා භොති.
අරුඛන්තං රුපසඤ්ඤාඤ්ඤා ඛණ්ඩා රූපානි පසසති අපමාණානි සුවණ්ණ-
දුඛණ්ණානි තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා භොති.
අරුඛන්තං අරුපසඤ්ඤාඤ්ඤා ඛණ්ඩා රූපානි පසසති පරික්ඛානි සුවණ්ණ-
දුඛණ්ණානි තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා භොති.
අරුඛන්තං අරුපසඤ්ඤාඤ්ඤා ඛණ්ඩා රූපානි පසසති අපමාණානි සුවණ්ණ-
දුඛණ්ණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා භොති.
අරුඛන්තං අරුපසඤ්ඤාඤ්ඤා ඛණ්ඩා රූපානි පසසති නිලානි නිලවණ්ණානි
නිලානිදුස්සතානි නිලානිභාසානි, පිතානි පිතවණ්ණානි -පෙ- ලොභිතකානි
ලොභිතකවණ්ණානි -පෙ- ඔද්ධානි ඔද්ධවණ්ණානි. -පෙ- ඔද්ධනිභාසානි,
අතානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤා භොති. රාගස්ස භික්ඛවෙ
අභිඤ්ඤය ඉමෙ අට්ඨධම්මො භාවෙතඛ්ඛා.

11. රාගපෙය්‍යාලය

8. 11. 1

අට්ඨමග්ගඛග සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස අෂ්ටධර්ම කෙනෙක් බැවිය යුතුවහ. කවර අටදෙනෙක යත්:

සම්මාදිට්ඨිය, සම්මාසඬකපය, සම්මාවාචාය, සම්මාකම්මන්තය, සම්මාආජීවය, සම්මාවායාලය, සම්මාසතිය, සම්මාසලාධි යි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ අෂ්ටධර්මයෝ බැවිය යුතුවහ යි.

8. 11. 2

අට්ඨඅභිභායකන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස අෂ්ටධර්මයෝ බැවිය යුතුවහ. කවර අටදෙනෙක යත්:

අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඤ ඇතියේ නො වැඩූ සුවණ් දුච්ඡි බාහිර රූපායතනයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඤ ඇතියේ වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඤ ඇතියේ අප්‍රමාණ වූ සුවණ් දුච්ඡි බාහිර රූපායතනයන් දක්නේ ය ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඤ ඇතියේ ය. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඤ ඇතියේ නො වැඩූ සුවණ් දුච්ඡි බාහිර රූපායතනයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩ ගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඤ ඇතියේ වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඤ ඇතියේ අප්‍රමාණ වූ සුවණ් දුච්ඡි බාහිර රූපායතනයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩ ගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඤ ඇතියේ වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඤ ඇතියේ නිල වූ නිලවණ් වූ නිල නිදර්ශන වූ (එක නිලවරපන්නෙ) නිල ප්‍රභා ඇති බාහිර රූපායතනයන් දක්නේ ය ... පිතවු පිතවර්ණ වූ ... ලොහිත වූ ලොහිතවණ් වූ... අවදන වූ අවදනවණ් වූ ... අවදන ප්‍රභා ඇත්තා වූ ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඤ ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ අට දහමුහු බැවිය යුතුවහ යි.

8. 11. 3.

අට්ඨවිමොක්ඛ සූතනං.

[සාවච්ඡිනිදනං]

රාගසං භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය අට්ඨ ධම්මො භාවෙන ඛබ්බා. කතමෙ අට්ඨා:
රූපි රූපානි පසස්සති, අර්ථානාං අරූපසංස්සඤ්ඤි ඛභිද්ධා රූපානි පසස්සති.
සුභතෙඤ්ච අධිමුත්තො භොති. සබ්බසො රූපසංස්සාදනං සමතික්ඛමා
පටිසසංස්සාදනං අස්සබ්බමා නානාත්තසංස්සාදනං අමනසිකාරො අනානො
ආකාශසානි ආකාශානාඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සබ්බසො
ආකාශානාඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමම අනානං වීඤ්ඤාණංතරී වීඤ්ඤාණඤ්ඤා-
යතනං උපසම්පජ්ජ විහරති.

සබ්බසො වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමම නත්ථි කිඤ්චිති
ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං
සමතික්ඛමම තෙව්‍යඤ්ඤානාසංස්සාදනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සබ්බසො
තෙව්‍යඤ්ඤානාසංස්සාදනං සමතික්ඛමම සංස්සාදෙද්ධිත නිරොධං
උපසම්පජ්ජ විහරති. රාගසං භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ අට්ඨ ධම්මො
භාවෙන ඛබ්බා.

8. 11. 4- 510

[සාවච්ඡිනිදනං]

රාගසං භික්ඛවෙ පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය. -පෙ- පභානාය.
-පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- චිරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ-
වාගාය -පෙ- පටිතිස්සග්ගාය -පෙ- ඉමෙ අට්ඨ ධම්මො භාවෙන ඛබ්බා.

දෙසසං -පෙ- මොහසං - කොධසං - උපනාහසං - මනසං
පලාසසං - ඉසාය - මච්ඡරියසං - මායාය - සාදේය්‍යසං - ඵමසං -
සාරම්මසං - මානසං - අතිමානසං - මදසං - පමාදසං - අභිඤ්ඤාය -පෙ-
පරිඤ්ඤාය-පරික්ඛයාය - පභානාය - ඛයාය - වයාය - චිරාගාය-නිරොධාය-
වාගාය-පටිතිස්සග්ගාය -පෙ- ඉමෙ අට්ඨ ධම්මො භාවෙන ඛබ්බාති.

රාගාදිපෙය්‍යාලං නිවර්ධනං*

අට්ඨකනිපාතො සමත්තො.

* රාගපදනො පට්ඨාය පමාදපදපරියනෙකසු සත්තරසසු පදෙසු එකමෙකං අභිඤ්ඤායාදි දසපදෙභි
පෙය්‍යපෙය්‍යා 'අට්ඨධම්මො භාවෙන ඛබ්බා'ති නිද්දිවෙයිති නීති අට්ඨමරෙකධිග-අට්ඨ අභිභායතන-
අට්ඨවිමොක්ඛ සූතෙකභි පවෙවකං සරිතානි සබ්බසුත්තානි දසාධික පඤ්චසකානි භොනනි

8. 11. 3

අට්ඨවිමොක්ඛ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස අටදහම්හු බැවිය යුතුවන. කවර අටදෙනෙක යත්:

රූපි වූයේ රූපායතනයන් දක්නේ ය. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇතියේ බාහිර රූපායතනයන් දක්නේ ය. සුභයායි කියාම අධිවුක්ත වූයේ වෙයි. හැම අයුරින් රූපසංඥවන්ගේ සමතිත්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසංඥවන්ගේ අස්තමයෙන් නානාත්‍යසංඥවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් ආකාසය අනන්ත යි ආකාසානඤ්චායතනට එළැඹ වෙයේ. හැම පරිදි ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණය අනන්ත යි. විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට එළැඹ වාස කෙරේ.

හැම අයුරින් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මවා නස්තිඤ්චි යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙයේ. හැම අයුරින් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මවා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. හැම අයුරින් තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාචෙදයින නිරොධයට එළැඹ වෙසෙයි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ අටදහම්හු බැවිය යුතුවන යි.

8. 11. 4- 510

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ පරිජානනය පිණිස ... පරික්ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... ක්ෂය පිණිස ... ව්‍යාය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... නිරොධය පිණිස ... ත්‍යාගය පිණිස ... ප්‍රතිනිස්සරිය පිණිස ... මේ අටදහම්හු බැවිය යුතුවන.

ද්වේෂයාගේ ... මොහයාගේ ... ක්‍රොධයාගේ ... උපතාහයාගේ ... මක්ඛයාගේ ... පලාසයාගේ ... ඉර්ෂ්‍යාවගේ ... මාන්සයාගේ ... මායාවගේ ... සාමේය්‍යයාගේ ... ඵළ්ලයාගේ ... සාරම්භයාගේ ... මානසාගේ ... අතිමානසාගේ ... මදයාගේ ... පමාදයාගේ ... අභිජානනය පිණිස ... පරිජානනය පිණිස ... පරික්ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... ක්ෂය පිණිස ... ව්‍යාය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... නිරොධය ... පිණිස ... ත්‍යාගය ... පිණිස ප්‍රතිනිස්සරිය පිණිස මේ අටදහම්හු බැවිය යුතුවන යි.

රාගපෙය්‍යාලය නිමි.*

අට්ඨක නිපාත සමාප්ත යි.

* රාග පදය පවත් පමාද පදය කෙළවර කොට ඇති සතලොස් පදයන්හි එක එක පදය අභිඤ්ඤාය ආදි පද දසය සමඟ යොදා දැනම් අවෙක් බැවිය යුතුවන යි දක්වුණු අට්ඨමග්ගනික-අට්ඨවිමොක්ඛ සූත්‍ර සමඟ වෙන යොදා ගන්නා ලදු සියලු සූත්‍රයෝ දසයක් අධික කොට ඇති සන්ධියෙක (510) වෙති.

නවකතිපාතො

පඨමො පණ්ණාසකො

නමො තසස හගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධසස

සමෙබ්බාධිවගෙගා

9. 1. 1. 1

සමෙබ්බාධිපකඨිය සුතතං

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවස්ථියං වීහරති ජෙනදිනෙ අනාපපිණ්ඩකසස ආරාමෙ, නත්තං බො හගවා භික්ඛු ආමනෙහසි. භික්ඛවොති. හදනෙති තෙභික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

සවෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිස්ථියා පරිබ්බාජකා එවං පුට්ඨෙය්‍යුං. සමෙබ්බාධිපකඨියානා¹ ආවුසො ධම්මානං කා උපභිසා භාවනායාති. එවං පුට්ඨා තුමෙහ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤතිස්ථියානං පරිබ්බාජකානං කිත්ති බ්‍යාකරෙය්‍යාපාති.

හගවමුලකා නො හනෙත ධම්මො හගවනෙතතතිකා, හගවමපට්ඨ-සරණා, සාධු වත හනෙත හගවනතඤ්ඤව පටිභාතු එතසස භාසිතසා අපෙයා. හගවතො සුඨා භික්ඛු ධාරෙය්‍යතති.

තෙන හි භික්ඛවෙ සුණාප සාධුකං මනසිකරොප, භාසිසාමීති. එවං හනෙති බො තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

සවෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිස්ථියා පරිබ්බාජකා එවං පුට්ඨෙය්‍යුං. සමෙබ්බාධිපකඨියානං ආවුසො ධම්මානං කා උපභිසා භාවනායාති. එවං පුට්ඨා තුමෙහ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤතිස්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං බ්‍යාකරෙය්‍යාප:

1. සමෙබ්බාධිපකඨියානං-මජ්ඣ.

නවකතිපාතය

ප්‍රථමපණ්ණාසකය

ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා!

1. සම්බෝධිවග්ගීය

9. 1. 1. 1

සම්බෝධිපක්ඛිය සූත්‍රය

මා වීසින් මෙසේ දසන උදි. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙකි යි හික්ෂුන් ඇමතු සේක. වහන්සැ යි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක:

මහණෙනි, ඉදින් අත්තොටු පිරිවැරියෝ “ඇවැත්නි වතුමාභි-සඤ්ඤාස සමොධිපක්ඛියෙහි වූ ධර්මයන්ගේ වැඩිමට කවර උපනිශ්‍රය ප්‍රත්‍යයෙක් ද” යි මෙසේ පුරවුස්නාහු නම්, මහණෙනි, මෙසේ පුරවුස්නා ලද තෙපි ඒ අත්තොටු පිරිවැරියනට කුමැයි පවසන්නාහු ද? යි.

වහන්ස අපගේ ධර්මයෝ භාග්‍යවතුන් මුල් කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් ප්‍රධාන කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් පිළිසරණ කොට ඇතියහ. වහන්ස එකැනින් තෙල භාෂිතයාගේ අතීය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වටහා නම් මැනැව. හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් අසා දරන්නාහ යි.

මහණෙනි එසේ වී නම් අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු. දෙසන්නෙමි යි. වහන්ස, එසේ ය යි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල අතීය වදළ සේක:

මහණෙනි ඉදින් අත්තොටු පිරිවැරියෝ “ඇවැත්නි සමොධි පක්ඛිකධර්මයන්ගේ භාවනාව සඳහා කවර උපනිශ්‍රයප්‍රත්‍යයෙක් වේ ද” යි මෙසේ පුරවුස්නාහු නම් මහණෙනි, මෙසේ පුරවුස්නා ලද තෙපි ඒ අත්තොටු පිරිවැරියනට මෙසේ ප්‍රකාශ කරවු.

1. ඉධාචුසො හික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවඬෙය්‍යා. සමොධිපක්ඛියානං ආචුසො ධම්මානං අයං උපතියා භාවනාය.

2. පුනවපරං ආචුසො හික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංචුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමනෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. සමොධිපක්ඛියානං ආචුසො ධම්මානං අයං දුතියා උපතියා භාවනාය.

3. පුනවපරං ආචුසො හික්ඛු යායං කථා අභිසලෝචනිකා වෙතො-විවරණසප්පායා සෙය්‍යාථීදං: අපපිච්ඡකථා සනතුට්ඨිකථා පච්චෙකකථා අසංසග්ගකථා විරියාරම්භකථා සීලකථා සමාධිකථා පඤ්ඤකථා විමුක්තිකථා විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනකථා. ඵවරුපියා කථාය භික්ඛාමලාභී හොති අතිච්ඡලාභී අකසිරුලාභී. සමොධිපක්ඛියානං ආචුසො ධම්මානං අයං තතියා උපතියා භාවනාය.

4. පුනවපරං ආචුසො හික්ඛු ආරඬවිට්ඨියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං ප්‍යානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දල්‍භ-පරක්කමො අනික්ඛිත්තධුමො කුසලෙසු ධම්මෙසු. සමොධිපක්ඛියානං ආචුසො ධම්මානං අයං චතුත්ථී උපතියා භාවනාය.

5. පුනවපරං ආචුසො හික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයඤ්ඤාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බට්ඨිකාය සමොද්දක්ඛක්ඛයගාමිතියා. සමොධිපක්ඛියානං ආචුසො ධම්මානං අයං පඤ්ඤාමි උපතියා භාවනාය.

කල්‍යාණමිත්තසෙය්‍යනං හික්ඛවෙ හික්ඛුතො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-සභායස්ස කල්‍යාණසම්පවඬෙය්‍යා සීලවා භවිස්සති පාතිමොක්ඛසංවර-සංචුතො විහරිස්සති ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමනෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු.

කල්‍යාණමිත්තසෙය්‍යනං හික්ඛවෙ හික්ඛුතො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-සභායස්ස කල්‍යාණසම්පවඬෙය්‍යා යායං කථා අභිසලෝචනිකා වෙතො-විවරණසප්පායා සෙය්‍යාථීදං: අපපිච්ඡකථා -පෙ- ඵවරුපියා කථාය භික්ඛාමලාභී භවිස්සති අතිච්ඡලාභී අකසිරුලාභී.

1. ඇවැත්ති, මේ සස්තෙහි මහණ කලණමිතුරන් ඇතියේ කලණ යහළුවන් ඇතියේ කලණමිතුරන් කෙරෙහි නැවුණේ වෙයි. ඇවැත්ති, සමෘද්ධිපාක්ෂිකධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ ප්‍රථම උපතීග්‍රය ප්‍රත්‍යය යි.

2. තවද ඇවැත්ති, මහණ සිල්වත් වෙයි. ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරයෙන් සංවාත වූයේ ආචාර ගෝචර සමසන්න වූයේ වාසය කෙරෙයි. අණුමාත්‍ර වද්‍යයෙහි බිය දක්නා සුලු වූයේ සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙයි. ඇවැත්ති, සමෘද්ධිපාක්ෂිකධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ දෙවන උපතීග්‍රය ප්‍රත්‍යය යි.

3. තවද ඇවැත්ති, යම් මේ කර්මවත් ක්ලෙශාභිලේඛනයට හිත ද, ශමර විදග්ගිතා වික්කයාගේ විවරණයට සත්ප්‍රාය ද, එනම් අප්පිච්ඡකරාය, සන්තුට්ඨිකරාය, පච්චෙකකරාය, අසංඝග්ගකරාය, විරියාරම්භකරාය, සිලකරාය, සමාධිකරාය, පඤ්ඤාකරාය, විමුක්තිකරාය, විමුක්තිඤ්ඤා දසානකරායයි, එබඳු කර්ම කැමැති කැමැති පරිදි ලබන සුලු සුවයේ ලබන සුලු විපුල ව ලබන සුලු වෙයි. ඇවැත්ති සමෘද්ධිපාක්ෂික ධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ තෙවන උපතීග්‍රය ප්‍රත්‍යය යි.

4. තවද ඇවැත්ති මහණ අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් පිණිස ඇරඹූ වැර ඇතියේ ස්ථාමයෙන් යුක්ත වූයේ දෘඪපරාක්‍රම ඇතියේ කුශලධර්මයන්හි බහා නො තබන ලද ධුර ඇතියේ වාස කෙරෙයි. ඇවැත්ති, සමෘද්ධිපාක්ෂිකධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ සිවුවන උපතීග්‍රය ප්‍රත්‍යය යි:

5. තවද ඇවැත්ති, මහණ (පඤ්ඤාසකකර්මයන්ගේ) උදය හා වීර්‍යය පිළිවිදිනු සමත් වූ පිරිසිදු වූ කෙලෙස් විදලීමට සමත් වූ මොනොවට දූෂකෂයට යන සුලු ප්‍රඥයෙන් සමන්වාගත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. ඇවැත්ති, සමෘද්ධිපාක්ෂිකධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ පස්වන උපතීග්‍රය ප්‍රත්‍යය යි.

මහණෙනි, කලණමිතුරන් ඇති කලණයහළුවන් ඇති කලණමිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: “සිල්වත් වන්නේ ය, ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරයෙන් සංවාත වූයේ ආචාරගෝචර සමසන්න වාසය කරන්නේ ය. අණුමාත්‍රවද්‍යයෙහි බියදක්නා සුලු සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙයි” කියා යි.

මහණෙනි, කලණමිතුරන් ඇති කලණ යහළුවන් ඇති කලණ යහළුවන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: අප්පිච්ඡකරාය... විමුක්තිඤ්ඤාදසානකරාය යි ක්ලෙශාභිලේඛනයට හිත වූ ශමර විදග්ගිතා වික්කයාගේ විවරණයට සත්ප්‍රාය වූ යම් මේ කර්මයක් වේ නම් එබඳු කර්ම කැමැති පරිදි ලබන සුලු සුවයේ ලබන සුලු විපුල ව ලබන සුලු වන්නේ ය කියා යි.

කලාණ්ඩුකයෙකු හිකඩවෙ හිකඩුනො පාවිකඩං කලාණ්ඩුකයෙකු කලාණ්ඩුකයෙකු වෙහෙසා: ආරථවිටියො වීහරිසසති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමො දග්ගපරිකමා අනිකම්මානධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු.

කලාණ්ඩුකයෙකු හිකඩවෙ හිකඩුනො පාවිකඩං කලාණ්ඩුකයෙකු කලාණ්ඩුකයෙකු වෙහෙසා: පඤ්ඤා හවිසසති උදයත්ථානිකියා පඤ්ඤා සමනතාගතො අරියාය නිබ්බිධිකාය සමොද්දකකියාගාමීනියා.

තෙතව පන හිකඩවෙ හිකඩුනා ඉමෙසු පඤ්ඤා ධම්මෙසු පතිට්ඨාය වහනාරො ධම්මා උත්තරිං භාවෙතඛො:

6-9. අසුභා භාවෙතඛො රාගසා පහානාය. මෙත්තා භාවෙතඛො ව්‍යාපාදසා පහානාය. ආනාපානසති භාවෙතඛො විතකකුපච්ඡෙදය. අනිට්ඨසඤ්ඤා භාවෙතඛො අසම්මානසම්මුඤ්ඤානාය, අනිට්ඨසඤ්ඤානො හිකඩවෙ හිකඩුනො අනන්තසඤ්ඤා සංඝාතී. අනන්තසඤ්ඤා අසම්මානසම්මුඤ්ඤානං පාපුණාතී, දිට්ඨව ධම්මෙ නිබ්බානන්තී.

9. 1. 1. 2

නිසසයසම්පන්න සුත්තං

[සාවස්ථිනිදානං]

අපං ඛො අඤ්ඤාතරො හිකඩු යෙන භගවා තෙනුපසඛන්ති. උපසඛන්තිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා, ඵකමන්තං නිද්දි. ඵකමන්තං නිද්දිතො ඛො යො හිකඩු භගවන්තං ඵකදවොච: නිසසයසම්පන්නො නිසසයසම්පන්නොති භතෙන දුට්ඨති, කිත්තාවතානු ඛො භතෙන හිකඩු නිසසයසම්පන්නො භොති තී.

සද්ධංකෙව හිකඩු, හිකඩු නිසසාය¹ අකුසලං පජහති කුසලං භාවෙති පභීනමෙවසා තං අකුසලං භොති. හිරිංකෙව හිකඩු, හිකඩු නිසසාය² -පෙ- ඉත්තප්පංකෙව හිකඩු, හිකඩු නිසසාය³ -පෙ- වීරියංකෙව හිකඩු, හිකඩු නිසසාය⁴ -පෙ- පඤ්ඤංකෙව හිකඩු, හිකඩු නිසසාය⁵ අකුසලං පජහති, කුසලං භාවෙති, පභීනමෙවසා තං අකුසලං භොති. තං හිසස හිකඩුනො අකුසලං පභීනං භොති සුප්පභීනං, යංස අරියාය පඤ්ඤා දිස්වා පභීනං.

1. සද්ධංකෙව හිකඩු නිසසාය-පිඬු.

2. හිරිංකෙව හිකඩු නිසසාය-පිඬු.

3. ඉත්තප්පංකෙව හිකඩු නිසසාය-පිඬු.

4. වීරියංකෙව හිකඩු නිසසාය-පිඬු.

5. පඤ්ඤංකෙව හිකඩු නිසසාය-පිඬු.

මහණෙනි කලණමිතුරන් ඇති, කලණ යහළුවන් ඇති, කලණ-
මිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු; අකුශල
ධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් පිණිස රුකුළු
වැර ඇතියේ ස්වාම ඇතියේ දළ පැරකුම් ඇතියේ කුශලධර්මයන්හි
අනික්ෂිප්ත ධුර ඇතියේ වන්නේ ය කියා යි.

මහණෙනි කලණමිතුරන් ඇති, කලණ යහළුවන් ඇති, කලණ
මිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු;
උදයව්‍යයහාමිති වූ ආයථි වූ තිථිදය පිණිස පවත්නා මොනොවට
දූෂකේශයට යන සුලු ප්‍රඥයෙන් සමත්වෘත වූයේ ප්‍රඥවත් වන්නේ ය
කියා යි.

මහණෙනි, එමහණ විසින් මේ පඤ්චධර්මයන්හි පිහිටා මත්තෙහි
සතර ධර්ම කෙතෙක් වැඩිය යුතුවන.

රාගයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස අසුභය වැඩියයුතු. ව්‍යාපාදයාගේ ප්‍රභාණය
පිණිස ටෙමත්‍රිය වැඩිය යුතු. විකර්කොපදේශය පිණිස ආනාපානසතිය
වැඩිය යුතු. අස්මිමානසමුද්දායකය පිණිස අනිත්‍යසංඤ වැඩිය යුතු.
මහණෙනි, අනිත්‍යසංඤ ඇති මහණහට අනාත්මයංඤා සිටුවනේ ය.
අනාත්මයංඤ ඇතියේ අස්මිමානසමුද්දායකයට පැමිණෙයි. දිට්ඨමියෙහි ම
නිව්‍රාණයට ද පැමිණෙයි.

9. 1. 1. 2

නිස්සයසම්පන්න සූත්‍රය

එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත
එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක හින.
එකත්පසෙක හුන් එමහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය:
වහන්ස, නිස්සයසම්පන්න ය නිස්සයසම්පන්න ය යි කියනු ලැබෙයි.
වහන්ස, මහණ කෙතෙක් කරුණින් නිස්සයසම්පන්න වේ ද යි.

මහණ, ඉදින් මහණ (අවකල්පන) ශ්‍රද්ධාව නිසා අකුශලය දුරු
කෙරේ ද කුශලය වඩා ද ඔහුගේ ඒ අකුශලය ප්‍රභීණ ම වෙයි. මහණ,
ඉදින් හිරිය නිසා ... මහණ ඉදින් ඔක්කාමය නිසා ... මහණ ඉදින් ප්‍රඥාව
නිසා අකුශලය දුරු කෙරේ ද, කුසල් වඩා ද, ඔහුගේ අකුශලය ප්‍රභීණ ම
වෙයි. ඒ මහණහුගේ යම් අකුශලයක් ආයථි ප්‍රඥායෙන් දැක ප්‍රභීණ වී ද,
එ මහණහුගේ ඒ අකුශලය ප්‍රභීණ ම වූයේ සුප්‍රභීණ වූයේ වෙයි.

තෙන ව පන භික්ඛු, භික්ඛුනා ඉමෙසු පඤ්ඤා ධර්මෙසු පතිට්ඨාය වත්තාරො ධම්මා උපතියස්සාය විභාතඛ්ඛා. කතමෙ වත්තාරො: ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු සඛ්ඛායෙකං පටිසෙවති, සඛ්ඛායෙකං අධිවාසෙති, සඛ්ඛායෙකං පරිවජෙජ්ඣති, සඛ්ඛායෙකං විනොදෙති, එවං ඛො භික්ඛු, භික්ඛු නිස්සය-සම්පන්නො ගොතිති.

9. 1. 1. 3

මෙසිය සුතතං.

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා වාලිකායං විහරති වාලිකාය පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ලෙසියො හගවතො උපට්ඨාකො හොති, අප් ඛො ආයස්මා මෙසියො යෙන හගවා තෙනුප-සංකම්, උපසංකම්ඤ්ඤා හගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ධීතො ඛො ආයස්මා මෙසියො හගවතං එතදවොච: ඉච්ඡාමහං හනෙත, ජනතුගාමං¹ පිණ්ඩාය පටිසිතුනති. යස්සදුති තිං මෙසිය කාලං මඤ්ඤාසීති.

අප් ඛො ආයස්මා මෙසියො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පත්තච්චර-මාදය ජනතුගාමං. පිණ්ඩාය පාටිසි: ජනතුගාමෙ පිණ්ඩාය වරිඤ්ඤා පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො යෙන කිම්කාලාය නදියා තීරං තෙනුපසංකම්. අද්දසා ඛො ආයස්මා මෙසියො කිම්කාලාය නදියා තීරෙ ජඤ්ඤා විහරං අනුච්ඤාමමානො අනුච්චරමානො අඛෙවනං පාසාදිකං රමණීයං. දිස්වානස්ස එතදගොසි: පාසාදිකං චතිදං අඛෙවනං රමණීයං, අලං චතිදං කුලපුත්තස්ස පධානඤ්ඤා පධානාය. සචෙ මං හගවා අනුජානෙය්‍ය, ආගචෙඤ්ඤාහං ඉමං අඛෙවනං පධානායාති.

අප් ඛො ආයස්මා මෙසියො යෙන හගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්ඤ්ඤා හගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනෙතො ඛො ආයස්මා මෙසියො හගවතං එතදවොච: ඉධාහං හනෙත පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පත්තච්චරමාදය ජනතුගාමං. පිණ්ඩාය පාටිසි. ජනතුගාමෙ පිණ්ඩාය වරිඤ්ඤා පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො යෙන කිම්කාලාය නදියා තීරං තෙනුපසංකම්.

1. ජතුගාමං - ස්‍රාය

මහණ, එ මහණනු විසින් මේ පඤ්ඤාධර්මයන්හි පිහිටා සාර ධර්ම කෙනෙක් ඇසුරු කොට විසිය යුත්තාහ. කවර සතර කෙනෙක යත්: මහණ, මෙයස්නෙහි මහණ සෙවිය යුතු එකක් දැන සෙවුනේ ය. ඉවැසිය යුතු එකක් දැන ඉවසන්නේ ය. දුරලිය යුතු එකක් දැන දුරලන්නේ ය. හළ යුතු එකක් දැන හරන්නේ ය. මහණ, මෙසේ මහණ නික්කයසමන්ත වේ.

9. 1. 1. 3

මෙහිය සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදි. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාලිකා නගරසමීපයෙහි වූ වාලිකාපච්ඡයෙහි වාසය කරන සේක. එ සමයෙහි ආයුෂ්මත් මෙහිය සථවිර භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපසාර්යක වෙයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් මෙහිය සථවිර භාග්‍යවතුන් වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ආයුෂ්මත් මෙහිය සථවිර භාග්‍යවතුන්හට තෙල සැලකෙළේ ය. වහන්ස, මම ජන්තුග්‍රාමයට පිටු පිණිස වදනට කැමැති යෙමි යි. මෙහිය යමක් පිණිස තෝ දැන් කලැයි හඟනේ නම් එය කරවයි.

එකල්හි ආයුෂ්මත් මෙහිය සථවිර පෙරවරු යෙහි හැඳ පෙරවැ පාසිවුරු ගෙන ජන්තුග්‍රාමයට පිටු පිණිස පිවිසියේ ය. ජන්තුග්‍රාමයෙහි පිටු පිණිස හැසිර පසුබත්හි පිටුවායෙන් පෙරළා පැමිණියේ කිම්බාලා නදි තීරය යම් තැනෙක්හි ද එහි එළැඹියේ ය. ආයුෂ්මත් මෙහිය සථවිර තෙම කිම්බාලා නදි තීරයෙහි ජඬකාවිහරණයෙන් සක්මන් කරනුයේ අනුවර්තණය කරනුයේ පහන් එළවන රමණී අභිවනයක් දිවි. දැක ඔහුට මෙ සිත වී: එකතින් මේ අභිවනය පහන් එළවයි, රමණී වෙයි, එකතින් මෙය ප්‍රධන්වියම් වඩනු කැමැති කුලපුතක්හුගේ ප්‍රධන් වැඩීම පිණිස සුදුසු ය. ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්නා සේක් නම් ප්‍රධන් පිණිස මම මේ අභිවනයට එමැයි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මෙහිය සථවිර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් මෙහිය සථවිර භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කළේ ය: වහන්ස, මෙහි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරවැ පා සිවුරු ගෙන ජන්තුග්‍රාමයට පිටු පිණිස වන්මි. ජන්තුග්‍රාමයෙහි පිටු පිණිස හැසිර පසු බත්හි පිටුවායෙන් පෙරළා පැමිණියෙමි කිම්බාලා නදි තීරයට එළැඹියෙමි.

අද්දසං බො අභං භනෙන, කිම්කාලාය නදියා තීරෙ ජඛ්ඛාචිතාරං අනුවච්ඤාමානො අනුවචරමානො අමඛවනං පාසාදිකං රමණීයං, දියවාන මෙ එතදගොසි: පාසාදිකං චිතිදං අමඛවනං රමණීයං, අලං චිතිදං කුලපුත්තස්ස පධානත්තස්ස පධානාය. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය ආගච්ඡය්‍යාහං ඉමං අමඛවනං පධානායාති. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය ගච්ඡය්‍යාහං තං අමඛවනං පධානායාති.

ආගමෙහි තාව මෙසිය, එකකමනා¹ තාව යාව අඤ්ඤාපි කොචි භික්ඛු ආගච්ඡතිති².

දුතියමි බො ආයස්මා මෙසියො භගවන්තං එතදවොච: භගවතො භනෙන, නත්ති කිංඤ්ච උත්තරිං කරණීයං, නත්ති කතස්ස පතිවයො. මඤ්ඤා බො පන භනෙන, අත්ති උත්තරිං කරණීයං, අත්ති කතස්ස පතිවයො. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය, ගච්ඡය්‍යාහං තං අමඛවනං පධානායාති.

ආගමෙහි තාව මෙසිය, එකකමනා¹ තාව යාව අඤ්ඤාපි කොචි භික්ඛු ආගච්ඡති²

තතියමි බො ආයස්මා මෙසියො භගවන්තං එතදවොච: භගවතො භනෙන නත්ති කිංඤ්ච උත්තරිං කරණීයං, නත්ති කතස්ස වා පතිවයො, මයභං බො පන භනෙන අත්ති උත්තරිං කරණීයං, අත්ති කතස්ස පතිවයො. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය, ගච්ඡය්‍යාහං තං අමඛවනං පධානායාති.

පධානන්ති බො මෙසිය වදමානං කිත්ති වදෙය්‍යාම, යස්සදති නං මෙසිය කාලං ඤ්ඤාසීති.

අප්ඵ බො ආයස්මා මෙසියො උච්චායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්මං කත්වා යෙන තං අමඛවනං තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා තං අමඛවනං අඤ්ඤාභාගාහෙත්වා අඤ්ඤාතරස්මිං රුක්ඛමුලෙ දිවාචිතාරං නිසීදි. අප්ඵ බො ආයස්මො මෙසියස්ස තස්මිං අමඛවනෙ විහරන්තස්ස යෙහුයෙයන තස්සා පාපකා අකුසලා විතකකා සමුද්වරන්ති. සෙය්‍යාදීදං කාමචිතකෙකා ව්‍යාපාදවිතකෙකා විහිංසාවිතකෙකා. අප්ඵ බො ආයස්මො මෙසියස්ස එතදගොසි: අච්ඡරියං වත හො, අබ්භතං වත හො, සද්ධාය වත වච්ඡි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො. අප්ඵ ව පන ඉමෙහි තිහි පාපකෙහි අකුසලෙහි විතකකෙහි අනායසෙහි කාමචිතකෙකන ව්‍යාපාදවිතකෙකන විහිංසාවිතකෙකනාති.

1. එකකමනි-මජ්ඣ.

2. දිසභුති වු.

වහන්ස, කිසිකලා නදී තීරයෙහි ජලභාවිභාරයෙන් මම සක්මන් කරනුයෙමි අනුසංචාරණ කරනුයෙමි පහන් එළවන රමණී අභිවනයක් දිවිමි. දැක මට මෙ සිත විය. එකකින් මේ අභිවනය පහන් එළවන්නෙකි, රමණී වෙයි, ප්‍රධානාර්ථ වූ කුලපුත්තකට ප්‍රධන් පිණිස සුදුසු ය. ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්තා සේක් නම් ප්‍රධන් පිණිස මම මේ අභිවනයට එමි යි. ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්තා සේක් නම් මම ඒ අභිවනයට ප්‍රධන් පිණිස යෙමි යි.

මෙහි ය, මඳකලක් බලව, (අපි) එකලා වමහ. අන් කිසි මහණක්හු එන තාක් බල.

දෙවන වටන් ආයුෂමත් මෙහි යථවිර හඟවතුන් හට තෙල සැලකෙළේ ය: වහන්ස, හඟවන්නට මතුයෙහි කටයුතු කිසිවෙක් නැත. කෘතයක්හුගේ පුනපුනා කිරීමෙක් නැති. වහන්ස, මට වැලිත් මතුයෙහි කරණී ඇත. කළ දයක්හුගේ පුනපුනා කිරීමෙක් ඇති. ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්තා සේක් නම් මම ඒ අභිවනයට ප්‍රධන් පිණිස යන්නෙමි යි.

මෙහි ය, මඳකලක් බල, (අපි) එකලා වමහ. අන් කිසි මහණක්හු එන තාක් බල.

තෙවන වටන් ආයුෂමත් මෙහි යථවිර හඟවතුන්ට තෙල සැලකෙළේ ය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන්හට මතුයෙහි කටයුතු කිසිවෙක් නැත. කෘතයක්හුගේ පුනපුනා කිරීමෙක් නැති. වහන්ස, මට වැලිත් මතුයෙහි කරණී ඇත. කෘතයාගේ පුනපුනා කිරීමෙක් ඇති ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්තා සේක් නම් මම ඒ අභිවනයට ප්‍රධන් පිණිස යෙමි යි.

මෙහි ය, ප්‍රධන් ය යි කියනු ව හට කුමැයි කියමෝ ද? මෙහි ය, තෝ දන් යමක් සඳහා කලැයි හඟිති නම් එය කර.

එකල්හි ආයුෂමත් මෙහි යුත්තෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් සකසා වැද පැදකුණු කොට ඒ අභිවනය කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ ඒ අභිවනයට වැද ගෙන එක්තරා රුක්මුලෙක දිවාවිභාර පිණිස හුන්නේ ය. ඉක්බිති එ අභිවෙනෙහි වෙසෙන ආයුෂමත් මෙහි යථවිර හට බෙහෙවින් තුන් ලාමක අකුශල විතර්කයෝ පහළ වෙති. එනම්: කාමවිතර්ක ව්‍යාපාදවිතර්කය විහිංසා විතර්ක යි. එකල්හි ආයුෂමත් මෙහි යථවිර හට මෙ සිත විය: හවත්නි, එකැතින් ආශ්වයා යි, හවත්නි, එකැතින් අද්භූත යි. එකැතින් මම සැදූ ුයෙන් ගෙන් නික්ම අනගාරිය ශාසනයෙහි පැවිදි වූයෙමි වෙමි. වැලිත් කාමවිතර්කයෙන් ව්‍යාපාදවිතර්කයෙන් විහිංසාවිතර්කයෙනැයි මේ තුන් ලමු අකුශල විතර්කයන් විසින් ශුභ්‍රබුද්ධියෙමි වෙමි.

අථ ඛො ආයස්මා මෙසියො යෙන භගවා තෙනුපසඬාමී. උපසඬාමීත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං හිසිදි. උකමන්තං හිසිනෙත්වා ඛො ආයස්මා මෙසියො භගවන්තං එතදවොච: ඉධ මයභං භනෙත තස්මී. අඬ්ඛනෙ විහරන්තස්ස යෙභුයොන තයො පාපකා අකුසලා විතකකා සමුදවරන්ති. සෙය්‍යථිදං: කාමචිතකෙකා ව්‍යාපාද-චිතකෙකා විභිංසාචිතකෙකා. තස්ස මයභං භනෙත, එතදභොයි: අච්ඡරියං චත භො, අඛතුතං චත භො, සද්ධාය චතවමි අගාරස්මා අනගාරියං පඬ්ඛපිතො. අථ ච පනිමෙහි තීඞි පාපකෙහි අකුසලෙහි විතකකෙහි අනාපනො කාමචිතකෙකන ව්‍යාපාදචිතකෙකන විභිංසාචිතකෙකනාති.

අපරිපක්කාය මෙසිය වෙතොවිමුත්තියා පඤ්චමමො පරිපක්කාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

1. ඉධ මෙසිය, භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණංමපච්චෙත්වා, අපරිපක්කාය මෙසිය වෙතො විමුත්තියා අයං පඨමො ධම්මො පරිපක්කාය සංවත්තති.

2. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු සිලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අඤ්චනෙත්සු වජ්ජසු භයදසාථී සමාදය සිකඛති සිකඛාපදෙත්සු අපරිපක්කාය මෙසිය, වෙතොවිමුත්තියා අයං දුතියො ධම්මො පරිපක්කාය සංවත්තති.

3. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු යායං කථා අභිසංප්‍රේශිකා වෙතො-චිවරණසප්පායා, සෙය්‍යථිදං: අපපිච්ඡකථා -පෙ- උචරුපියා කථාය නිකාමලාභී හොති අක්ච්ඡලාභී අකසිරලාභී. අපරිපක්කාය මෙසිය, වෙතොවිමුත්තියා අයං තතියො ධම්මො පරිපක්කාය සංවත්තති.

4. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු ආරඬ්චිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දඤ්ඤපරක්කමො දභිකිත්තධුරො කුසලෙත්සු ධම්මෙත්සු. අපරිපක්කාය මෙසිය වෙතො-විමුත්තියා අයං චතුත්තො ධම්මො පරිපක්කාය සංවත්තති.

5. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයක්ඛාලිතියා පඤ්ඤා සන්නොගතො අරියාය නිබ්බාදිතාය සමොද්දක්ඛක්ඛයගාලිතියා, අපරිපක්කාය මෙසිය වෙතොවිමුත්තියා අයං පඤ්චමො ධම්මො පරිපක්කාය සංවත්තති.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මේසියසාවීර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹි භාග්‍යවතුන් සතසා වැඳ එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් මෙහි සාවීර හඟවන්නට තෙල සැල කළේය: වහන්ස, මෙහි එ අඹවෙනෙහි උසන මට බෙහෙවින් කාම-චිතරකය, ව්‍යාපාදචිතරකය, විභිංසාචිතරකය යන තුන් ලමු අකුශල චිතරකයෝ පහළ වෙත්. වහන්ස, ඒ මට මෙ සිත විය: හවත්ති, එකකින් ආශ්වයා ය. හවත්ති, එකකින් අද්භූත ය. ගෙත් නික්ම අනගාරිය සස්තෙහි පැවිදි වූයෙහි සැදහැයෙන් වෙමි. වැලින් කාමචිතරකයෙන, ව්‍යාපාදචිතරකයෙන, විභිංසාචිතරකයෙනැයි මේ තුන් ලමු අකුශල-චිතරකයෙන් දුහුරැඳියෙහි වෙමි.

මෙහි ය, නො මුහුකළ විකෘතිමත්කරණය මුහුකිරීම පිණිස පඤ්චාධර්ම කෙනෙක් වෙයි. කවර පසෙක යත්:

1. මේසිය, මෙ සස්තෙහි මහණ කලණමිතුරන් ඇතිවූ කලණ යහළුවන් ඇතිවූ කලණ යහළුවන් කෙරෙහි නැඹුරු වූයේ වෙයි. මේසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකෘතිමත්කරණයේ පරිපාකය පිණිස මේ පළමු දහම වෙයි.

2. මේසිය, තවද මහණ සිල්වත් වූයේ ප්‍රාතිමොක්ෂසංචාරයෙන් සංවෘත වූයේ වෙයි. ආචාරගොචරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍රවිද්‍යායෙහි හය දක්ෂාසුලු වැ වාස කෙරෙයි. සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙයි. මේසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකෘතිමත්කරණයේ පරිපාකය පිණිස මේ දෙවන ධර්මය වෙයි.

3. මේසිය ය, තවද මහණ යම් මේ කථාවක් ක්ලෙශාභිලේඛනයට හිතද, ශමච්චිද්ධතා විකෘතිමත්කරණයට සත්ප්‍රාය ද, එනම්, අප්පිජ්ජකරාය... විමුක්තිඝ්‍රණදසකකරායි. එබඳු කරා කැමැති යේ ලබනසුලු සුවයේ ලබනසුලු විදුල ව ලබන සුලු වෙයි. මේසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකෘතිමත්කරණයේ පරිපාකය පිණිස මේ තෙවන ධර්මය වෙයි.

4. තවද මේසිය ය, මහණ අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුශල-ධර්මයන්ගේ උපසම්පත් පිණිස ස්වාම ඇතිවූ දළපැරකුම් ඇතිවූ කුශල-ධර්මයන්හි නික්මෙන්න දුර ඇතිවූ ඇරඹු වැර ඇතිවූ වෙසෙයි. මේසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකෘතිමත්කරණයේ පරිපාකය පිණිස මේ සිවුවන ධර්මය වෙයි.

5. තවද මේසිය ය, මහණ උදයවායගාමීනී වූ ආයු වූ නිවේදය ඇසුරු කළ මොනොවට දුක්ඛයට යනසුලු ප්‍රභයෙන් සමන්වාගත වූයේ පැණවත් වෙයි. මේසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකෘතිමත්කරණයේ පරිපාකය පිණිස මේ පස්වන ධර්මය වෙයි.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිහ භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-
සභායසා, කල්‍යාණසමපවඛකසා: සීලවා හවිසසති පාතිමොක්ඛසංවර-
සංවුතො චිහරිසසති ආචාරගොචරසමපනො අණුමනොසු වජ්ජසු
හයදසභාවී සමාදය චිකති සිකාපදෙසු.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිය භික්ඛුනො පාටිකඛිං, කල්‍යාණ-
සභායසා, කල්‍යාණසමපවඛකසා. යායං කපා අභිසංලොචිකා වෙතො-
විවරණසප්පායා, සෙයාථිදං; අපපිච්ඡකපා -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාදසානකපා,
ඵවරුපියා කපාය නිකාමලාභී හවිසසති අතිච්ඡාභී අකසිරලාභී.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිය භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ
සභායසා, කල්‍යාණසමපවඛකසා ආරඤ්චරියො විහරිසසති -පෙ-
කුසලෙසු ධම්මෙසු.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිය භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-
සභායසා කල්‍යාණසමපවඛකසා: පඤ්ඤවා හවිසසති උදයථගාමිනියා
පඤ්ඤා සමනතාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමදුක්ඛකඛයගම්නියා.

6-9 තෙන ව පන මෙසිය භික්ඛුනො ඉමෙසු පඤ්ඤාසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය
වක්ඛාතො ධම්මා උතරිං භාවෙනඛා: අසුතා භාදවනඛා රාගසා
පහානාය, මනනා භාවෙනඛා ව්‍යාපාදසා පහානාය, ආනාපානසති
භාවෙනඛා චිත්තකපට්ඨය, අනිච්ඡසඤ්ඤා භාවෙනඛා අසමාන-
සමුප්පායාය. අනිච්ඡසඤ්ඤා මෙසිය අනත්තසඤ්ඤා සණ්ඨාති.
අනත්තසඤ්ඤා අසමානසමුප්පායානං පාපුණාති. දිට්ඨොව ධම්මෙ
නිබ්බානනාති.

9. 1. 1. 4

නන්දක සුත්තං

එකං සමයං හගවා සාවතීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩකසා
ආරාමෙ. තෙන ධො පන සමයෙන ආයස්සා නන්දකො උපට්ඨානසාලායං
භික්ඛු ධම්මියා කපාය සන්දෙසෙති සමාදායෙති සමුත්තරෙති
සමපහංසෙති.

මේසිය ය, කලණමිතුරන් ඇති කලණයහළුවන් ඇති කලණමිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරයෙන් සංවාත වූයේ සිල්වත් වන්නේ ය, ආචාරගොවරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍රවදායෙහි බිය දක්නා සුලු වැඩස කරන්නේ ය, සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙන්නේ ය කියා යි.

මේසිය ය, කලණ මිතුරන් ඇති කලණ යහළුවන් ඇති කලණ මිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණ විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: අප්පිඡකථා ය ... විට්ඨකතිඤ්ඤාණදසකකථා ය යන අභිසංග්‍රහයට හිත වූ විකෘතිවරණයට සක්ප්‍රාය වූ යම් මේ කථායෙක් වේ නම් උබ්බු කථා කැමැති සේ ලබන සුලු, විපුල ව ලබන සුලු, නිදුකින් ලබන සුලු වෙයි.

මේසිය ය, කලණ මිතුරන් ඇති කලණ යහළුවන් ඇති කලණ මිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: කුසල් දහමිහි ... ඇරඹූ වැර ඇතිවේ වාස කරන්නේ ය කියා යි.

මේසිය ය, කලණමිතුරන් ඇති කලණයහළුවන් ඇති කලණ මිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: උදයවායගාමිනී වූ ආයා වූ හිරිවෙදයට හිත වූ මොනොවට දූෂක්ෂයට යනසුලු ප්‍රඥයෙන් සමන්වාගත වූයේ පැණවත්වන්නේ ය කියා යි.

6-9 මේසිය ය, එ මහණහු විසින් මේ පඤ්ඤාධර්මයන්හි පිහිටා මතුයෙහි සතර ධර්ම කෙනෙක් වැඩිය යුතුවන: රාගයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස අසුභයෝ වැඩිය යුතුවන. ව්‍යාපාදයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස චෛත්‍රිය වැඩිය යුතුය. විතර්කාපජේදය පිණිස ආනාපානසතිය වැඩිය යුතුය. අස්මිමාන-සමුද්ද්‍යාතය පිණිස අනිත්‍යසංඤා වැඩිය යුතු. මෙසිය, අනිත්‍යසංඤා ඇතියහුට අනාත්මසංඤා සිටුනේ ය. අනාත්මසංඤා ඇතිවේ අස්මිමාන-සමුද්ද්‍යාතයට පැමිණෙයි. ඉහාත්මයෙහි ම නිර්වාණයට පැමිණෙයි.

9. 1. 1. 4

නානුක සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනෙපිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වාසය කරන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් නානුක සථවිර උච්චන්භල්හි දහැමි කථායෙන් මහණුන්ට කරුණු දක්වයි, සමාදන් කරවයි, සමුද්ද්‍යාතා කරවයි, මොනොවට පහන් කරවයි.

අප්ථො හගවා සායනභසමයං පටිසැලානා වුච්ඡිතො යෙන උපපට්ඨානසාලං තෙවූපසංඛ්‍යාමි. උපසංඛ්‍යාමිතො ඛේද්ධාරකොට්ඨකෙ අට්ඨාසි කථාපරියොසානං ආගමාමානො. අප්ථො හගවා කථාපරියොසානං විදිතො උක්කාසිතො අග්ගලං ආකොටෙසි. විවරිංසු ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො දාරං. අප්ථො හගවා උපපට්ඨානසාලං පාටිසි. පටිසිතො පඤ්ඤානෙ ආසනෙ නිසිදි. නිසජ්ජ ඛො හගවා ආයස්මිනං නානුකං එතදවොච: දිසො ඛො ත්‍යායං නානුක ධම්මපරියායො භික්ඛුනං පටිභාසි. අපි ව මෙ¹ පිට්ඨි ආගිලායති ඛේද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතස්ස කථාපරියොසානං ආගමයමානස්සාති.

එවං වුතෙත ආයස්මා නානුකො සාරජ්ජයමානරූපො² හගවතං උතදවොච, න ඛො මයං හතෙත ජානාම හගවා ඛේද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතොති. සථෙ හි මයං හතෙත ජානෙය්‍යාම හගවා ඛේද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතොති එක්කමපි³ නො නපට්ඨිහාසෙය්‍යාති.

අප්ථො හගවා ආයස්මිනං නානුකං සාරජ්ජයමානරූපං විදිතො ආයස්මිනං නානුකං එතදවොච: සාධු සාධු නානුක, එවං ඛො නානුක, තුම්හාකං පතිරූපං කුලපුත්තානං සඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං පඤ්ඤිතානං යං තුමෙත ධම්මියා කථාය සනතිසිද්ධෙය්‍යාථ. සනතිපතිතානං වො නානුක ද්‍රවයං ඤරඤ්ඤා: ධම්මී වා කථා, අරියො උා තුණ්භිහාවො.

සඤ්ඤා ව නානුක භික්ඛු හොති නො ව සීලවා, එවං සො තෙනාඛෙය්‍යන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අභ්‍යං පරිපුරෙතඛං: කිත්තාහං සඤ්ඤා ව අසංසීලවා වාති. යතො ව ඛො නානුක, භික්ඛු සඤ්ඤා ව හොති සීලවා ව, එවං සො තෙනාඛෙය්‍යන පරිපුරො හොති.

සඤ්ඤා ව නානුක භික්ඛු හොති සීලවා ව, නො ව ලාභී අජ්ඣක්ඛං වෙතොසමථස්ස. එවං සො තෙනාඛෙය්‍යන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අභ්‍යං පරිපුරෙතඛං: කිං නාහං සඤ්ඤා ව අසංසීලවා ව ලාභී ව අජ්ඣක්ඛං වෙතොසමථස්සාති. යතො ව ඛො නානුක භික්ඛු සඤ්ඤා ව හොති සීලවා ව, ලාභී ව අජ්ඣක්ඛං වෙතොසමථස්ස, එවං සො තෙනාඛෙය්‍යන පරිපුරො හොති. සඤ්ඤා ව නානුක භික්ඛු හොති සීලවා ව, ලාභී ව අජ්ඣක්ඛං වෙතො සමථස්ස. න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මෙ විපස්සනාය. එවං සො තෙනාඛෙය්‍යන අපරිපුරො හොති.

1. අපි මෙ-මජ්ඣං.

3. එක්කමපි ධම්ම-මජ්ඣං.

2. සාරජ්ජයමානරූපො-මජ්ඣං
සාරජ්ජයමානරූපො-සීලු

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වරුයෙහි පිළිසලනින් නැගී සේක් උවටන්හල වෙත එළැඹී සේක. එළැඹ බිහිදෙරටුයෙහි කපාපයාච්ඡානාය බලන සේක් වැඩ සිටියහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපාපයාච්ඡානාය දූත කාරා දෙරඳුල පහළහ. එමහණු හඟවත්තට දෙර වීර කළහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපසානආලාවට පිවිසිය හ. පිටිප පැන වූ අස්නෙහි හුන්හ. හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් නායකත්ව තෙල වදළ සේක: නායකය, තාගේ මේ දීඛධම්පයාය මහණුන් හට වැටහිණ. එතෙකුදු වුව බිහි දෙරටුයෙහි කතා කෙළවර බලා සිටි මාගේ පිට රිදෙයි.

මෙසේ වදළ කල්හි ආයුෂ්මත් නායක බියපත් සැහැවී ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල සැල කෙළේ ය: වහන්ස, අපි භාග්‍යවතුන් බිහි දෙරටුයෙහි සිටියහ යි නොදන්වු. වහන්ස, ඉදින් අපි හඟවතුන් බිහි දෙරටුයෙහි සිටියහ යි දත්තමෝ නම් අපට මේ පමණකුදු නො වැටහේ යි. (නො කියවෙන්නේ යි.)

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් නායක සථවිර බියපත් සැහැවී ඇතියු දූත ආයුෂ්මත් නායක හට තෙල වදළ සේක: නායකය, මැනවි, මැනවි. නායකය, කුලදුහු වූ සැදහැයෙන් ගෙන් නික්ම අනගාරිය ශාසනයෙහි පැළිඳි වූ තොපට යම් හෙයකින් මෙබඳු දහැමි කපායෙන් තෙපි හිඳිනු නම් එය සුදුසු වෙයි. නායකය රැස් වූ තොප උසින් කටයුතු දෙකෙකි: දහැමි කපාට හෝ ආයාතූෂ්ණිකාවය හෝ යි.

නායකය, මහණ සැදහැතියේ වෙයි. සිල්වත් නොද වෙයි. මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපුණ්ණ වෙයි. ඔහු උසින් එකරුණ පිරිය යුතු: කවර උපායෙන් මම සැදහැතියෙමි ද සිල් ඇතියෙමි ද වෙමි යි. නායකය, යම් කලෙක මහණ සැදහැතියේත් සිල් ඇතියේත් වේ ද, මෙසේ හේ එකරුණින් පරිපුණ්ණ වෙයි.

නායකය, මහණ සැදහැතියේත් සිල් ඇතියේත් වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍යාමරය නො ලබනසුලු වෙයි. මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපුණ්ණ වෙයි. ඔහු විසින් එකරුණ පිරිය යුතු: කීමෙකින් මම සැදහැතියෙමි ද සිල් ඇතියෙමි ද අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍යාමරය ලබනසුලු යෙමි ද වෙමි ද යි. නායකය, යම් කලෙක මහණ සැදහැතියේත් සිල් ඇතියේත් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍යාමරය ලබනසුලුයේත් වේ ද, මෙසේ හේ එකරුණින් පරිපුණ්ණ වෙයි. නායකය, මහණ සැදහැතියේත් සිල් ඇතියේත් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍යාමරය ලබනසුලුයේත් වෙයි, සංකාරපරිග්‍රහවීර්‍යාභ්‍යාසය නොලබන සුලුයේ වෙයිද, මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපුණ්ණ වේ.

සෙය්‍යරාපි නන්දක පාණ්ණො චතුරාරාදකො, තස්සස්ස එකො පාදෙ ඔමකො ලාමකො, එවං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො අස්ස, එවමෙව ඛො නන්දක භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව ලාභී ව අර්ඛිතං වෙතොසමථස්ස න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මචිපස්සනාය, එවං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛං පරිපුරෙතබ්බං; කිත්තාහං සද්ධො ව අස්සං සීලවා ව ලාභී ව අර්ඛිතං වෙතොසමථස්ස, ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්ම චිපස්සනායාති. යතො ව ඛො නන්දක, භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව ලාභී ව අර්ඛිතං වෙතොසමථස්ස ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්මචිපස්සනාය, එවං සො තෙනබ්බෙන පරිපුරො හොතිති.

ඉදමවො ව හගවා ඉදං වන්ධා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාදිසි.

අථ ඛො ආයස්මා නන්දකො අවිරපක්කන්තස්ස හගවතො භික්ඛු ආමනෙතසි: ඉදනාචුසො හගවා චතුරි පදෙහි කෙවලපරිපුරණං පරිපුරං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පට්ඨෙය්‍යා: “සද්ධො ව නන්දක භික්ඛු හොති, නො ව සීලවා, එවං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො හොති, තෙන තං අඛං පරිපුරෙතබ්බං; කිත්තාහං සද්ධො ව අස්සං සීලවා වාති. යතො ව ඛො නන්දක භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව, එවං සො තෙනබ්බෙන පරිපුරො හොති. සද්ධො ව නන්දක භික්ඛු හොති සීලවා ව, නො ව ලාභී අර්ඛිතං වෙතොසමථස්ස -පෙ- ලාභී ව අර්ඛිතං වෙතොසමථස්ස න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මචිපස්සනාය, එවං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො හොති.

සෙය්‍යරාපි නන්දක, පාණ්ණො චතුරාරාදකො, තස්සස්ස එකො පාදෙ ඔමකො ලාමකො, එවං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො අස්ස. එවමෙව ඛො නන්දක, භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව, ලාභී ව අර්ඛිතං වෙතොසමථස්ස, න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මචිපස්සනාය, එවං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො හොති, තෙන තං අඛං පරිපුරෙතබ්බං. කිත්තාහං සද්ධො ව අස්සං සීලවා ව ලාභී ව අර්ඛිතං වෙතොසමථස්ස, ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්මචිපස්සනායාති. යතො ව ඛො නන්දක භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව ලාභී ව අර්ඛිතං වෙතොසමථස්ස ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්මචිපස්සනාය, එවං සො තෙනබ්බෙන පරිපුරො හොතිති.

නන්දකය, යම් පරිදි සිවුපා ඇති ප්‍රාණියෙක් වේ ද, ඔහුගේ එක පයෙක් හීන වූයේ ලාමක වූයේ වෙයි. මෙසේ හේ එ කරුණින් අපරිපූර්ණ වන්නේ ය. නන්දකය, එපරිදි ම මහණ සැදහැනියෙක් සිල් ඇතියෙක් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍ෂාසමපය ලබන සුදුසුයෙක් වෙයි. අධිප්‍රඥ ධම්මිද්දිනාව (සංඝාරපරිග්‍රහවිද්දිනාඤ්ඤාය) නො ලබනසුදුසුයෙක් වෙයි. මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි. ඔහු විසින් එකරුණ පිරිය යුතු: කවර කරුණින් මම සැදහැනියෙමි සිල්ඇතියෙමි අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍ෂාසමපය ලබනසුදුසු යෙමි ද සංඝාරපරිග්‍රහ විද්දිනාඤ්ඤාය ලබනසුදුසුයෙමි ද වෙමි යි. නන්දකය, යම් කලෙක මහණ සැදහැනියෙක් සිල් ඇතියෙක් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍ෂාසමපය ලබනසුදුසුයෙක් සංඝාරපරිග්‍රහවිද්දිනාඤ්ඤාය ලබනසුදුසුයෙක් වේ ද, හේ මෙසේ එ කරුණින් පරිපූර්ණ වෙයි.

භගවත්හු මේ වදළහ: සුගත්හු මේ වදරා හුනස්නෙන් නැගී වෙහෙරට පිවිසියහ.

එකල්හි ආයුෂ්මත් නන්දක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි නො බෝ වෙලාවෙකින් මහණුන් ඇමතී ය: ඇවැත්හි, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිවුපෙදෙකින් සර්වපරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ වූ මාභිබ්‍රහ්මවයථීය ප්‍රකාශ කොට හුනස්නෙන් නැගී (ගඳකිළි) වෙහෙරට පිවිසියහ. “නන්දකය, මහණ සැදහැනි වෙයි. නො ද සිල්වත් වෙයි. මෙසේ හේ එ කරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි. ඔහු විසින් එ කරුණ පිරිය යුතු: කවර කරුණින් මම සැදහැනියෙමි ද සිල් ඇතියෙමි ද වෙමි” යි. නන්දකය, යම් කලෙක මහණ සැදහැනියෙක් සිල් ඇතියෙක් වේ ද, මෙසේ හේ එ කරුණින් පරිපූර්ණ වෙයි. නන්දකය, මහණ සැදහැනියෙක් සිල් ඇතියෙක් වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍ෂාසමපය නො ලබනසුදුසුයෙක් වෙයි ... අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍ෂාසමපය ලබන සුදුසුයෙක් වෙයි. සංඝාරපරිග්‍රහවිද්දිනාඤ්ඤාය නො ලබන සුදුසුයෙක් වෙයි. මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි.

නන්දකය, යම් පරිදි සිවුපා ඇති ප්‍රාණියෙක් වේ ද, ඔහුගේ එක් පයෙක් ඕමකය, ලාමකය, මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි. නන්දකය, එ පරිදි ම මහණ සැදහැනියෙක් සිල් ඇතියෙක් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍ෂාසමපය ලබනසුදුසුයෙක් වෙයි. සංඝාරපරිග්‍රහවිද්දිනාඤ්ඤාය නො ලබනසුදුසුයෙක් වෙයි. මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි. ඔහු විසින් එ කරුණ පිරිය යුතු. කවර කරුණින් මම සැදහැනියෙමි ද සිල් ඇතියෙමි ද අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍ෂාසමපය ලබන සුදුසුයෙමි ද සංඝාරපරිග්‍රහවිද්දිනාඤ්ඤාය ලබනසුදුසුයෙමි ද වෙමි යි. නන්දකය, යම් කලෙක මහණ සැදහැනියෙක්, සිල් ඇතියෙක්, අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍ෂාසමපය ලබන සුදුසුයෙක් සංඝාරපරිග්‍රහවිද්දිනාඤ්ඤාය ලබන සුදුසුයෙක් වේ ද, මෙසේ හෙතෙම එකරුණින් පරිපූර්ණ වේ” යයි.

පඤ්චමෙ ආවුසො, ආනිසංසා කාලෙන ධම්මසවණේ, කාලෙන ධම්මසාකච්ඡාය. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධාවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං, චරෙකි-කල්‍යාණං, උරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්බාසුත්තං කෙවලපරිපූර්ණං පරිපූර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- පරිපූර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, තථා තථා සො සන්ත්ථි පියො ව හොති මනාපො ව ගරු ව භාවතියො ව අයං ආවුසො, පටිමො ආනිසංසො කාලෙන ධම්මසවණේ, කාලෙන ධම්මසාකච්ඡාය.

සුතවජරං ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවේදී ව හොති ධම්මපටිසංවේදී ව, අයං ආවුසො, දුතියො ආනිසංසො කාලෙන ධම්මසවණේ, කාලෙන ධම්මසාකච්ඡාය.

සුතවජරං ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ ගම්භීරං අත්ථපදං පඤ්ඤාය අතිවීරජා පසාදති, අයං ආවුසො, තතියො ආනිසංසො කාලෙන ධම්මසවණේ, කාලෙන ධම්මසාකච්ඡාය.

සුතවජරං ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තථා තථා නා සබ්බභවාරි උත්තරිං සමභාවෙන්ඤ්ඤා, “අද්ධා අයමායස්මා පතො වා පච්ඡති වා”ති, අයං ආවුසො චතුසො ආනිසංසො කාලෙන ධම්මසවණේ, කාලෙන ධම්මසාකච්ඡාය.

සුතවජරං ආවුසො භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනා ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තත්ථ තත්ථ යෙ තෙ භික්ඛු සෙධා අප්පත්තමානසා අනුක්කරං යොගකෙකම්මං පත්ථයමානා විහරන්ති, තෙ තං ධම්මං සුත්ථා විරියං ආරහන්ති අප්පත්තසා පතතිසා, අනධිගතසා අධිගමාය අසම්මතතසා සම්මතිරියාය. යෙ පත තත්ථ භික්ඛු අරහත්තො විණාසවා වුද්ධිතවිනො කතකරණියා ඔභිතභාරා අනුප්පත්තා-සද්දත්ථා පටිකම්මභවසංයොජනා සම්මදඤ්ඤා විමුක්තා, තෙ තං ධම්මං සුත්ථා දිට්ඨධම්මෙ සුඛිහාරෙණෙඤ්ඤා අනුසුත්තා විහරන්ති. අයං ආවුසො, පඤ්චමො ආනිසංසො කාලෙන ධම්මසවණේ, කාලෙන ධම්මසාකච්ඡාය. ඉමෙ ටො ආවුසො, පඤ්ච ආනිසංසා කාලෙන ධම්මසවණේ, කාලෙන ධම්මසාකච්ඡායාති.

ඇවැත්නි, සුදුසු කල්හි ධර්මග්‍රවණයෙහි, සුදුසු කල්හි ධර්මසාකච්ඡායෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණෙක් මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ චධාකල්‍යාණ වූ උයාර්චයානකල්‍යාණ වූ සාත්ථිකවාඤ්ඤාන වූ දහම දෙසයි. කෙටලපරිපූණ වූ පරිඤ්ඤා භ්‍රූහචයාර්ථය ප්‍රකාශ කරයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිදි මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසා නම් පරිඤ්ඤා භ්‍රූහචයාර්ථය පවසා නම් ඒ ඒ පරිදි හේ ශාක්‍යාහට ප්‍රිය ද වෙයි. මනාප ද වෙයි. ගරුතත්ති සිටියේ වෙයි. සම්භාවනාවට සුදුසු ද වෙයි. ඇවැත්නි, මේ සුදුසු කල්හි ධර්මග්‍රවණයෙහි, සුදුසු කල්හි ධර්මසාකච්ඡා කිරීමෙහි පළමු අනුසයි.

කවද ඇවැත්නි, මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසයි. සසුන් බබසර පවසයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිදි මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ දහම දෙසා නම් බබසර පවසා නම් ඒ ඒ පරිදි හේ ඵ දහමහි අරුත් දන්තෙත් වෙයි. පෙළ දහම දන්තෙත් වෙයි. ඇවැත්නි, සුදුසු කල්හි දහම ඇසුමහි, සුදුසු කල්හි ධර්මසාකච්ඡායෙහි මේ දෙවන අනුසයි.

කව ද ඇවැත්නි, මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසයි. බබසර පවසයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිදි මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසා නම් බබසර පවසා නම් ඒ ඒ පරිදි හේ ඵ දහමහි ගැඹුරු අරුත් පද විවසුන් සහගීය මහනැණිත් විනිවිද දක්නේ යි. ඇවැත්නි, කල්හි දහම ඇසුමහි, කල්හි ධර්මසාකච්ඡායෙහි මේ තෙවන අනුසයි.

කවද ඇවැත්නි, මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසයි. බබසර පවසයි. ඇවැත්නි, මහණ යම් යම් පරිදි මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසා නම් බබසර පවසා නම් ඒ ඒ පරිදි සමුම්සරහු මහට මතුයෙහි සම්භාවනා කෙරෙහි: "ඵකතීන් මේ ආයුෂමත් (රහත්බවට) පැමිණියේ හෝ පැමිණෙන්නේ හෝ වේ" යයි. ඇවැත්නි, කල්හි දහම ඇසුමහි, කල්හි ධර්මසාකච්ඡායෙහි මේ සිවුවන අනුසයි.

කව ද ඇවැත්නි, මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසයි. බබසර පවසයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිදි මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසා නම් බබසර පවසා නම් ඒ ඒ කරුණෙහි යම් ඒ මහණ කෙතෙක් ඉගෙනේ ද්‍රව්‍යානු රහත් පලයට නො පත් සිත් ඇත්තාහු අනුකාර රහත්පල පතන්නාහු වෙසෙත් නම් ඔහු ඵ දහම අසා අප්‍රාප්තමාර්ගප්‍රාප්තිය පිණිස අනාධිගමාර්ගප්‍රාප්තිය පිණිස අසාක්ෂාත්කාරයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස වැර අරඹත්. යම් ඒ මහණ කෙතෙක් ඵහි ලා රහත් ද්‍රව්‍යානු ක්ෂණිකාසුව ද්‍රව්‍යානු වැස නිම වූ මහබබසර ඇත්තාහු කළ සිවුමහ කරුණ ඇත්තාහු බහා තැබූ කෙලෙස්බර ඇතියාහු පැමිණි රහත්පල ඇතියාහු පරික්ෂිත හවය-යෝජන ඇතියාහු මොනොවට දන මිදුණාහු වෙත් නම් ඔහු ඵදහම අසා ඉහත්මසුවටිහරණයෙහි ම යෙදුණාහු වෙතෙත්. ඇවැත්නි, කල්හි දහම ඇසුමහි කල්හි ධර්ම සාකච්ඡායෙහි මේ පස්වන අනුසයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. 1. 1. 5

බලසම්පන්නත්වය සුතං

[සාවකීතිදනං]

වත්තාරිමානී භික්ඛවෙ බලානි, කභමානී වත්තාරී: පඤ්ඤාබලං විරියබලං අනවජ්ජබලං සම්පන්නබලං. කතමඤ්ඤ භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං: යෙ ධම්මා අකුසලා අකුසලසංඛාතා, යෙ ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා, යෙ ධම්මා සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛාතා, යෙ ධම්මා අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛාතා, යෙ ධම්මා කණ්ණා කණ්ණසංඛාතා, යෙ ධම්මා සුක්කා සුක්කසංඛාතා, යෙ ධම්මා අසෙවිතඛා අසෙවිතඛසංඛාතා, යෙ ධම්මා සෙවිතඛා සෙවිතඛසංඛාතා, යෙ ධම්මා නාලමරියා නාලමරියසංඛාතා, යෙ ධම්මා අලමරියා අලමරියසංඛාතා, ත්‍යාසං ධම්මා පඤ්ඤා වොද්ධියා භොග්ගී වොචරිතා භොග්ගී. ඉදං වූචන්ති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං.

කතමඤ්ඤ භික්ඛවෙ විරියබලං: යෙ ධම්මා අකුසලා අකුසලසංඛාතා, යෙ ධම්මා සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛාතා, යෙ ධම්මා කණ්ණා කණ්ණසංඛාතා, යෙ ධම්මා අසෙවිතඛා අසෙවිතඛසංඛාතා, යෙ ධම්මා නාලමරියා නාලමරියසංඛාතා, තෙසං ධම්මානං පභානාය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතං පග්ගණ්ණාති පදහති. යෙ ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා, යෙ ධම්මා අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛාතා, යෙ ධම්මා සුක්කා සුක්කසංඛාතා, යෙ ධම්මා සෙවිතඛා සෙවිතඛසංඛාතා, යෙ ධම්මා අලමරියා අලමරියසංඛාතා, තෙසං ධම්මානං පටිලාභාය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතං පග්ගණ්ණාති පදහති. ඉදං වූචන්ති භික්ඛවෙ විරියබලං.

9. 1. 1. 5

බලසඩගහවතපු සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ බල සතරෙකි. කවර සතරෙක යත්: පඤ්ඤාබල ය, විරියබල ය, අනවජ්ජබල ය, සංකප්පබල යි. මහණෙනි, පඤ්ඤාබල නම් කවර යත්: අකුශල වූ අකුශලසංඛ්‍යාත වූ යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් ද කුශල වූ කුශලසංඛ්‍යාත වූ යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් ද, සාවද්‍ය වූ සාවද්‍යසංඛ්‍යාත වූ යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් ද, අනවද්‍ය වූ අනවද්‍යසංඛ්‍යාත වූ යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් ද, කෘෂ්ණ වූ කෘෂ්ණසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ශුක්ල වූ ශුක්ලසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, අසේවිතවා වූ අසේවිතවාසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, සේවිතවා වූ සේවිතවාසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ආයාච්ඡාදකරණයට අසමත් වූ ආයාච්ඡාදකරණයට අසමත් ය යි කියන ලද යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ආයාච්ඡාදකරණයට සමථි වූ ආයාච්ඡාදකරණයට සමථි ය යි කියන ලද යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ඔහු විසින් ඒ ධර්මයෝ මොනොවට දක්නාලද්දු වෙන්. මනොදාරයෙහි මොනොවට සමුද්‍යාතප්‍රාප්ත වෙති. මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, විරිය බල නම් කවර යත්: අකුශල වූ අකුශලසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, සාවද්‍ය වූ සාවද්‍යසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, කෘෂ්ණ වූ කෘෂ්ණසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, අසේවිතවා වූ අසේවිතවාසංඛ්‍යාත යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ආයාච්ඡාදකරණයට අසමත් වූ ආයාච්ඡාදකරණයට අසමත් ය යි කියන ලද යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ඒ දහමුත්තේ ප්‍රභාණය පිණිස ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි, වැර අරඹයි, සිත නඟා ගනියි, ප්‍රධන්වියා කෙරෙයි, කුශල් වූ කුශලසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, අනවද්‍ය වූ අනවද්‍යසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ශුක්ල වූ ශුක්ලසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, සේවිතවා වූ සේවිතවාසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ආයාච්ඡාදකරණයට සමත් වූ ආයාච්ඡාදකරණයට සමත් ය යි කියන ලද යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ඒ දහමුත්තේ ප්‍රතිලාභය පිණිස ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර වඩයි, සිත නඟා ගනියි, ප්‍රධන් කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ විරියබලය යි කියනු ලැබේ.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, අනවජ්ජබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො අනවජ්ජන කායකමෙවන සමනනාගතො හොති, අනවජ්ජන වච්ඤාමෙවන සමනනාගතො හොති, අනවජ්ජන මනෝකමෙවන සමනනාගතො හොති. ඉදං වුවවති භික්ඛවෙ අනවජ්ජබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, සංඛ්‍යාබලං: වත්ථාරිමානි භික්ඛවෙ සංඛ්‍යාවන්ත්ථි. දුතං පෙය්‍යවජ්ජං අත්ථවරියා සමානතතතා. එතදග්‍රහං භික්ඛවෙ, දුතානං යදිදං ධම්මදුතං. එතදග්‍රහං භික්ඛවෙ, පෙය්‍යවජ්ජානං යදිදං අත්ථිකස්ස ඔභිතසොතස්ස උනප්පුනං ධම්මං දෙසෙති. එතදග්‍රහං භික්ඛවෙ, අත්ථවරියානං යදිදං අස්සඤ්ඤං සංඛ්‍යාසංඛ්‍යා සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති. දුස්සීලං සීලසම්පදා සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති, මච්ඡරිං වාගසම්පදා සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති. දුස්සංකප්පං පඤ්ඤාසම්පදා සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති, එතදග්‍රහං භික්ඛවෙ, සමානතතතානං යදිදං සොතාපනෙතා සොතාපනස්ස සමානතතො, සකදගාමී සකදගාමීස්ස සමානතතො, අනාගාමී අනාගාමීස්ස සමානතතො, අරහං අරහතො සමානතතො. ඉදං වුවවති භික්ඛවෙ සංඛ්‍යාබලං. ඉමානි ටො භික්ඛවෙ වත්ථාරි බලානිති.

ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ වතුහි බලෙහි සමනනාගතො අරියසාවකො පඤ්ඤාසාවානි සමතිකතො හොති, කතමානි පඤ්ඤා: ආර්ථිකභයං අසිලෝකභයං, පරිසාරජ්ජභයං, මරණභයං, දුග්‍රහනිභයං. ස ටො සො භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉතිපට්ඨපඤ්ඤිකති: නාහං ආර්ථිකභයස්ස භායාමි, කිසසාහං ආර්ථිකභයස්ස භායිසසාමි, අත්ථි මෙ වත්ථාරි බලානි, පඤ්ඤාබලං විරියබලං අනවජ්ජබලං සංඛ්‍යාබලං. දුස්සංකප්පං ටො ආර්ථිකභයස්ස භායෙය්‍ය, කුසීනො ආර්ථිකභයස්ස භායෙය්‍ය, සාවජ්ජකායකමමනො වච්ඤාමමනො මනෝකමමනො ආර්ථිකභයස්ස භායෙය්‍ය, අසංඛ්‍යාහකො ආර්ථිකභයස්ස භායෙය්‍ය. නාහං අසිලෝකභයස්ස භායාමි -පෙ- නාහං පරිසාරජ්ජභයස්ස භායාමි -පෙ- නාහං මරණභයස්ස භායාමි -පෙ- නාහං දුග්‍රහනිභයස්ස භායාමි -පෙ- කිසසාහං දුග්‍රහනිභයස්ස භායිසසාමි අත්ථි මෙ වත්ථාරි බලානි: පඤ්ඤාබලං විරියබලං අනවජ්ජබලං සංඛ්‍යාබලං. දුස්සංකප්පං ටො දුග්‍රහනිභයස්ස භායෙය්‍ය, කුසීනො දුග්‍රහනිභයස්ස භායෙය්‍ය සාවජ්ජකායකමමනො -පෙ- වච්ඤාමමනො -පෙ- මනෝකමමනො -පෙ- දුග්‍රහනිභයස්ස භායෙය්‍ය, අසංඛ්‍යාහකො දුග්‍රහනිභයස්ස භායෙය්‍ය, ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ වතුහි බලෙහි සමනනාගතො අරියසාවකො ඉමානි පඤ්ඤාසාවානි සමතිකතො හොතිති.

මහණෙනි, අනවජ්ඣාබල නම් කවර: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි අරිසවු අනවද්‍ය කායකර්මයෙන් සමන්වාගත වෙයි. අනවද්‍යවාක්කර්මයෙන් සමන්වාගත වෙයි. අනවද්‍ය මනාකර්මයෙන් සමන්වාගත වේ. මහණෙනි, මේ අනවද්‍ය බලයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සංක්‍රමනබල නම් කවර යත්: මහණෙනි, මේ සංක්‍රමනවිඥාන සතරෙකි: දන ය, ප්‍රියවචන ය, අභිච්ඡා ය, සමානාත්මතා ය. මහණෙනි, යම් මේ ධර්මද්වයෙක් වේ ද, දනයන් අතුරෙහි මේ අග්‍ර යි. මහණෙනි, කන් යොමු කොටගත් ධර්මදෙශනායෙන් ප්‍රයෝජන ඇතියකු හට පුනස්සනා දම දෙසන්නේ යන යමෙක් වේ නම් ප්‍රියවචන අතුරෙහි තෙල අග්‍ර යි. මහණෙනි, අග්‍රාදායක ශ්‍රද්ධාසම්පන්නි සමාදන් කරවයි, වස්වයි, පිහිටුවයි. දුෂිල්ලු ශීලසම්පන්නි සමාදන් කරවයි, වස්වයි, පිහිටුවයි. මසුරක්ෂු න්‍යායසම්පන්නි සමාදන් කරවයි, වස්වයි, පිහිටුවයි. දුෂ්ප්‍රාඥයන් ප්‍රඥාසම්පන්නි සමාදන් කරවයි, වස්වයි, පිහිටුවයි යන මෙ බල යමෙක් වේ නම් අභිච්ඡාවන් අතුරෙහි මේ අග්‍ර යි. සෝතාපත්ත වූයේ සෝතාපත්ත-යකුහට සමානාත්ම වෙයි. සකදගාමී වූයේ සකදගාමියක්හට සමානාත්ම වෙයි. අනාගාමී වූයේ අනාගාමියක්හට සමානාත්ම වෙයි. අරහත් වූයේ අරහත්හට සමානාත්ම වෙයි යන මෙබල යමෙක් වේ නම් සමානාත්ම-තාවන් අතුරෙහි මේ අග්‍ර යි. මහණෙනි, මේ සංක්‍රමනබලයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මේ සතර බලයි.

මහණෙනි, මේ සතර බලයෙන් සමන්වාගත අරිසවු පස්බිය ඉක්ම වූයේ වෙයි. කවර පස් බියෙක යත්: ආජීවිකහය, (ජීවිතවාඤ්ඤා පිළිබඳ බිය) අසිලෝකහය (ගැරහුම්ලැබීමේ බිය), පරිසංසාරජ්ඣහය, (පිරිස්මැද පසුබැමේ බිය) මරණහය, දුශ්ශක්තිහය (අපාය බිය) යි. මහණෙනි, ඒ අරිසවු තෙමේ මෙසේ සලකයි: මම ආජීවිකහයින් (දිව්වාටුම් බියෙන්) නොබානෙමි. කවර හෙයින් මම ආජීවිකහයින් බානෙමි ද, මට පඤ්ඤාබලය වීරිය බලය, අනවජ්ඣා බලය, සංක්‍රමනබලය යන සතර බල ඇත. දුෂ්ප්‍රාඥ වූයේ ම ආජීවිකහයින් බානේ ය. කුශීන වූයේ ම ආජීවිකහයින් බානේ ය. සාවද්‍ය කායකම්මාන ඇතියේ වාක්කම්මාන ඇතියේ මනාකම්මාන ඇතියේ ආජීවිකහයින් බානේ ය. අසංක්‍රමනක වූයේ ආජීවිකහයින් බානේ ය. මම අසිලෝක හයින් නො බමි ... මම පරිසංසාරජ්ඣයින් නො බමි ... මම මරණහයින් නො බමි ... මම දුශ්ශක්තිහයින් නො බමි ... කවර හෙයින් මම දුශ්ශක්තිහයින් බානෙමි ද? මට සිවුබලකෙනෙක් ඇත. පඤ්ඤාබලය, වීරියබලය, අනවජ්ඣාබලය, සංක්‍රමනබලයි. දුෂ්ප්‍රාඥ වූයේ ම දුශ්ශක්තිහයින් බානේ ය. කුශීන වූයේ දුශ්ශක්තිහයින් බානේ ය. සාවද්‍යකායකම් ඇතියේ. වාක්කම් ඇතියේ...මනාකම් ඇතියේ දුශ්ශක්තිහයින් බානේ ය. අසංක්‍රමනක වූයේ දුශ්ශක්තිහයින් බානේ ය. මහණෙනි, මේ සිවුබලෙන් සමන්වාගත අරිසවු මේ පස්බිය ඉක්ම ගියේ වෙයි.

9. 1. 1. 6

සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බ සුඤ්ඤා

[සාවස්තිදානං]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙතයි ආවුසො භික්ඛවොති, ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුතස්ස පච්චසෙසාසු, ආයස්මා සාරිපුතො එතදචොව: පුග්ගලොපි ආවුසො දුච්ඡෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි, වීරරම්භි ආවුසො දුච්ඡෙත වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බම්භි අසෙවිතබ්බම්භි. පිණ්ඩපාතොපි ආවුසො දුච්ඡෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි, සෙනාසනම්භි ආවුසො දුච්ඡෙත වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බම්භි අසෙවිතබ්බම්භි. ගාමනීගමොපි ආවුසො දුච්ඡෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි. ජනපදපදෙසොපි ආවුසො දුච්ඡෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි.

“පුග්ගලොපි ආවුසො දුච්ඡෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංකේතං පච්චව වුක්ඛං තස්සං ජඤ්ඤ පුග්ගලං “ඉමං ඛො මෙ පුග්ගලං සෙවිතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති යෙ ව ඛො මෙ පබ්බජිතෙන ජීවිත පරික්ඛාරා සමුද්දනෙනබ්බො වීරරම්භපාතසෙනාසනගිලානපච්චසෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ව කසිරෙන සමුද්ගච්ඡන්ති. යස්ස වම්භි අස්ථාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ව මෙ සාමඤ්ඤජො න භාවනා පාරිසුරිං ගච්ඡති”ති. තෙනාවුසො, පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො රක්ඛිතං වා දිව්වසාගං වා සම්බොපි අනාපුච්ඡා පක්ඛම්භිතබ්බං නානුබ්ඤ්ඤිතබ්බො:

තස්සං ජඤ්ඤ පුග්ගලං “ඉමං ඛො මෙ පුග්ගලං සෙවිතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති. යෙ ව ඛො මෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුද්දනෙනබ්බො වීරරම්භපාතසෙනාසනගිලානපච්චසෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ව අපකසිරෙන සමුද්ගච්ඡන්ති. යස්ස වම්භි අස්ථාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ව මෙ සාමඤ්ඤජො න භාවනා පාරිසුරිං ගච්ඡති, තෙනාවුසො පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො සම්බොපි අනාපුච්ඡා පක්ඛම්භිතබ්බං නානුබ්ඤ්ඤිතබ්බො.

9. 1. 1. 6

සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ 'ඇවැත් මහණෙනි' යි මහණුන් ඇමතු හ. ඇවැත්නි යි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ තෙල කීහ: ඇවැත්නි, පුභුලාත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දෑයි දෙපරිද්දෙන් දත යුත්තේ ය. ඇවැත්නි, විවරයත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දෑයි දෙපරිද්දෙන් දතයුතු. පිණ්ඩපාතයත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දෑ යි දෙපරිද්දෙන් දතයුතු. ඇවැත්නි, සෙනසුනුත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දෑ යි දෙපරිද්දෙන් දතයුතු. ඇවැත්නි, ගම් නියමගමුත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දෑයි දෙපරිද්දෙන් දතයුතු. ඇවැත්නි, දනවුපියෙසුත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දෑ යි දෙපරිද්දෙන් දතයුතු.

"ඇවැත්නි, පුභුල් ද සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දෑ යි දෙපරිද්දෙන් දතයුතු වෙ ය" යි තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත්: එහි යම් පුභුලකු "මෙ පුභුල් සෙවුනාහට අකුසල් දහම්හු වැඩෙත්, කුසල් දහම්හු පිරිහෙත්. පැවිදි වූ මා විසින් ජීවිතපරිෂ්කාර වූ යම් සිවුරු පිඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර කෙනෙක් රැස්කර ගතයුතු වෙද් ද, ඔහු දුක සේ උපදිත්. යමක් ම සඳහා මම ගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි වෙමි නම් මාගේ ඒ ශ්‍රාමණ්ඩාකීය ද භාවනායෙන් පිරිපුන් බවට නො යේ" යි දන්නේ නම් ඇවැත්නි, එ පුභුල්හු විසින් ඒ පුද්ගල දෑත් රාත්‍රිභාගයෙහි වෙවයි දිව්‍යභාගයෙහි වෙවයි නො විමසා බැහැර යායුතු යි. නො ලුහුබැඳිය යුතු.

එහි යම් පුභුලකු "මෙ පුභුල් සෙවුනාවූ මාගේ අකුසල් දහම්හු වැඩෙත්, කුසල් දහම්හු පිරිහෙත්, පැවිදි වූ මා විසින් ජීවිතපරිෂ්කාර වූ යම් සිවුරු පිඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර කෙනෙක් රැස් කර ගතයුතු වෙත් නම් ඔහුත් නො දුකින් උපදිත්. යමක් ම සඳහා මම ගෙන් නික්ම අනගාරිය සස්තෙහි පැවිදි වූයෙමි වෙමි නම් ඒ මාගේ ශ්‍රාමණ්ඩාකීයත් භාවනායෙන් පිරිපුන් බවට නො යේ" යි දන්නේ නම් ඇවැත්නි, එ පුභුල්හු විසින් දෑත් එ පුභුල් නො විමසා බැහැර යා යුතුයි. නො ලුහුබැඳිය යුතු.

තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා පුග්ගලං “ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවංචනති. යෙ ව බො මෙ පබ්බජිතො ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදනෙතංබො විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනංගිලානපච්චයගෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ව කසිරෙන සමුදගච්ඡති. යස්ස වම්භි අසාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ව මෙ සාමඤ්ඤස්මො භාවනා පාරිපුරිං ගච්ඡති”ති. තෙනාටුසො පුග්ගලෙන යො පුග්ගලො සංඛාපි අනුබන්ධිතබ්බො න පක්ඛම්තබ්බො.

තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා පුග්ගලං “ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවංචනති. යෙ ව බො මෙ පබ්බජිතො ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදනෙතංබො විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනංගිලානපච්චයගෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ව අප්පකසිරෙන සමුදගච්ඡති. යස්ස වම්භි අසාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ව මෙ සාමඤ්ඤස්මො භාවනා පාරිපුරිං ගච්ඡති”ති. තෙනාටුසො පුග්ගලෙන යො පුග්ගලො යාවජීවං අනුබන්ධිතබ්බො න පක්ඛම්තබ්බො අපි පනුජ්ජමානො. “පුග්ගලොපි ආටුසො දුට්ඨො වෙදිතබ්බො යෙව්නබ්බොපි අයෙව්නබ්බොපි”ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්චවුත්තං.

විවරම්භි බො ආටුසො¹: දුට්ඨො වෙදිතබ්බො යෙව්නබ්බොපි අයෙව්නබ්බොපි”ති. ඉති බො පනෙතං වුත්තං, කිංකෙතං පටිච්ච වුත්තං: තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා විවරං. “ඉදං බො මෙ විවරං සෙවනො අකුසලා ධම්මා අභිවංචනති කුසලා ධම්මා පරිභායනති”ති. එවරුපං විවරං න යෙව්නබ්බො. තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා විවරං. ඉදං බො මෙ විවරං සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවංචනති”ති. එවරුපං විවරං යෙව්නබ්බො. “විවරම්භි බො ආටුසො දුට්ඨො වෙදිතබ්බො යෙව්නබ්බොපි අයෙව්නබ්බොපි”ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

“පිණ්ඩපාතොපි ආටුසො දුට්ඨො වෙදිතබ්බො යෙව්නබ්බොපි අයෙව්නබ්බොපි”ති ඉති බො පනෙතං වුත්තං, කිංකෙතං පටිච්ච වුත්තං: තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං. “ඉමං බො මෙ පිණ්ඩපාතං සෙවනො අකුසලා ධම්මා අභිවංචනති කුසලා ධම්මා පරිභායනති”ති. එවරුපො පිණ්ඩපාතො න යෙව්නබ්බො. තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං. ඉමං බො මෙ පිණ්ඩපාතං සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවංචනති”ති. එවරුපො පිණ්ඩපාතො යෙව්නබ්බො “පිණ්ඩපාතොපි ආටුසො දුට්ඨො වෙදිතබ්බො යෙව්නබ්බොපි අයෙව්නබ්බොපි”ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. විවරම්භි ආටුසො-මජ්ඣ.

එහිලා යම් පුභුලක්ඛු “මෙ පුභුල සෙවුනා මාහට අකුශල ධර්මයෝ පිරිහෙත්, කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්, පැවිදි වූ මා විසින් ජීවිතපරිෂ්කාර වූ යම්බඳු සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර උපදවාගත යුතු වී නම් එද නිදුකින් උපදනේ ය. යම් ම අර්හත් ඵල සම්බාහන අතීයක් පිණිස ගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි නම් මාගේ ඒ ශ්‍රාමණ්ඩානීයත් භාවනායෙන් පිරිසුන්බවට යේ” යයි දන්තේ නම් ඇවැත්නි, ඒ පුභුලේභු විසින් එ පුභුල දනගෙන දුහුබැදිය යුත්තේය. බැහැර නොයා යුතු.

එහිලා යම් පුභුලකු “මෙ පුභුලේභු සෙවුනා මාහට අකුශල ධර්මයෝ පිරිහෙත්. කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්, පැවිදි වූ මා විසින් සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන්ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර බඳු යම් ම ජීවිතපරිෂ්කාර කෙනෙක් උපයාගතයුතු වෙත් නම් ඔහුද නිදුකින් ඉපැයෙතැයි ද යම් රහත් පලක් පිණිස ගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි වෙමි නම් මාගේ තෙල ශ්‍රාමණ්ඩානීයත් භාවනායෙන් පිරිසුන් බවට යේ යයි දන්තේ නම් ඇවැත්නි, එ පුභුලේභු විසින් එ ම පුද්ගල දිවිහිමියෙන් දුහුබැදිය යුත්තේ ය. නෙරනා ලදහු වීසිනුදු බැහැර නොයා යුතු. “ඇවැත්නි, පුද්ගලයා ද සෙවිතව්‍ය ය, අසෙවිතව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දන යුත්තේ” යි ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මෙ පිණිස කියන ලදී.

“ඇවැත්නි, විවරත් සෙවිතව්‍ය ය අසෙවිතව්‍ය යයි දෙපරිදියෙන් දන යුතු” යි මෙසේ තෙල යමක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සදහා කියන ලද ද යත්: එහිලා යම් විවරයක් “මෙ විවරය සෙවුනා මට අකුශල-ධර්මයෝ වැඩෙත්, කුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්” යයි දන්තේ නම් එබඳු විවරය නො සෙවිය යුතු. එහි යම් විවරයක් “මෙ විවරය සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්, කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්” යයි දන්තේ නම් එබඳු විවරය සෙවිය යුතු. “ඇවැත්නි, විවරයත් සෙවියයුතුය නො සෙවිය යුතු යයි දෙපරිදියෙන් දන යුතු ය” යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මෙ සදහා කියන ලදී.

“ඇවැත්නි, පිණ්ඩපාතයත් සෙවිතව්‍ය ය අසෙවිතව්‍ය යයි දෙපරිදියෙන් දන යුතු ය” යි මෙසේ තෙල යමක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සදහා කියන ලද ද යත්: එහිලා යම් පිණ්ඩපාතයක් “මෙ පිණ්ඩපාතය සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ වැඩෙත්. කුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්” යයි දන්තේ නම් එබඳු පිණ්ඩපාතය නො සෙවිය යුත්තේ ය, එහිලා යම් පිණ්ඩපාතයක් “මෙ පිණ්ඩපාතය සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්, කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්” යයි දන්තේ නම් එබඳු පිණ්ඩපාතය සෙවිය යුත්තේ ය. “ඇවැත්නි, පිණ්ඩපාතයත් සෙවිතව්‍ය ය අසෙවිතව්‍ය යයි දෙපරිදියෙන් දන යුතු ය” යි ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මෙ කරුණ සදහා කියන ලදී.

“සෙනාසනමයි ආවුසො දුට්ඨෙන වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බමයි අසෙවි-
තබ්බමයි”ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිසෙඤ්ඤිතං පටිච්චවුක්ඛං:
තස්ස යං ජඤ්ඤා සෙනාසනං “ඉදං ඛො මෙ සෙනාසනං සෙවතො
අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායනති”ති ඵවරුපං
සෙනාසනං න සෙවිතබ්බං. තස්ස යං ජඤ්ඤා සෙනාසනං “ඉදං ඛො මෙ
සෙනාසනං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා
අභිවඩ්ඪන්ති”ති ඵවරුපං සෙනාසනං සෙවිතබ්බං. “සෙනාසනමයි ආවුසො
දුට්ඨෙන වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බමයි අසෙවිතබ්බමයි”ති ඉති යං තං වුක්ඛං,
ඉදමෙතං පටිච්චවුක්ඛං.

“ගාමනිගමොපි ආවුසො දුට්ඨෙන වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි
අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං, කිසෙඤ්ඤිතං පටිච්චවුක්ඛං:
තස්ස යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං “ඉමං ඛො මෙ ගාමනිගමං සෙවතො
අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායනති”ති ඵවරුපො
ගාමනිගමො න සෙවිතබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං “ඉමං ඛො
මෙ ගාමනිගමං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා
අභිවඩ්ඪන්ති”ති ඵවරුපො ගාමනිගමො සෙවිතබ්බො. “ගාමනිගමොපි
ආවුසො දුට්ඨෙන වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති
යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පටිච්ච වුක්ඛං.

“ජනපදපදෙයොපි ආවුසො දුට්ඨෙන වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි
අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං, කිසෙඤ්ඤිතං පටිච්ච වුක්ඛං:
තස්ස යං ජඤ්ඤා ජනපදපදෙයං “ඉමං ඛො මෙ ජනපදපදෙයං සෙවතො
අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායනති”ති ඵවරුපො
ජනපදපදෙයො න සෙවිතබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා ජනපදපදෙයං “ඉමං
ඛො මෙ ජනපදපදෙයං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා
අභිවඩ්ඪන්ති”ති ඵවරුපො ජනපදපදෙයො සෙවිතබ්බො. “ජනපද-
පදෙයොපි ආවුසො දුට්ඨෙන වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බො-
පි”ති ඉති යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පටිච්ච වුක්ඛන්ති.

“ඇවැත්නි, සේනාසතත් සේව්තව්‍ය ය අසේව්තව්‍ය යයි දෙපරිදියෙන් දතයුතු ය”යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත්: එහිලා යම් සෙනාසතයක් “මේ සෙනසුන සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ වැඩෙන්, කුශලධර්මයෝ පිරිහෙන්” යයි දන්නේ නම් එබඳු සේනාසතය නො සෙවිය යුතු ය. එහිලා යම් සේනාසතයක් “මේ සෙනසුන සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙන්, කුශලධර්මයෝ වැඩෙනැ”යි දන්නේ නම් එබඳු සේනාසතය සෙවිය යුතු යි. “ඇවැත්නි, සේනාසතයත් සෙව්තව්‍ය ය අසෙව්තව්‍ය යයි දෙපරිදියෙන් දතයුතු” යයි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල මේ සඳහා කියනලද.

“ඇවැත්නි, ගම්නියම්ගමුදු සේව්තව්‍ය ය අසේව්තව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දත යුතු ය”යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද: එහිලා යම් ගම්නියම්ගමක් “මේ ගම්නියම්ගම සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ වැඩෙන්, කුශලධර්මයෝ පිරිහෙති”යි දන්නේ නම් එබඳු ගම්නියම්ගම නො සෙවියයුතු. එහි යම් ගම් නියම්ගමක් “මේ ගම් නියම්ගම සෙවුනා මට කුශලධර්මයෝ වැඩෙන්, අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙති”යි දන්නේ නම් එබඳු ගම් නියම්ගම සෙවිය යුතු යි. “ඇවැත්නි, ගම් නියම්ගමුදු සේව්තව්‍ය ය අසේව්තව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දතයුත්තේ ය”යි මෙසේ ඒ යමෙක් කියන ලද නම් තෙල මේ සඳහා කියනලද.

“ඇවැත්නි, දනවු පියෙසත් සේව්තව්‍ය ය අසේව්තව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දත යුතු ය”යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත්: එහිලා යම් දනවුපියෙසක් “මේ දනවුපියෙස සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ වැඩෙන්, කුශලධර්මයෝ පිරිහෙති”යි දන්නේ නම් එබඳු දනවුපියෙස නො සෙවිය යුත්තේය, එහි ලා යම් දනවු පියෙසක් “මේ දනවුපියෙස සෙවුනා මට කුශලධර්මයෝ වැඩෙන්, අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙති”යි දන්නේ නම් එබඳු දනවුපියෙස සෙවිය යුතු ය. “ඇවැත්නි, දනවුපියෙස ද සේව්තව්‍ය ය අසේව්තව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දතයුතුය”යි මෙසේ ඒ යමෙක් කියනලද නම් තෙල මේ සඳහා කියනලද.

9. 1. 1. 7

සුතවාපරිබාජක සුතනං

උචං මෙ සුතං, එකං සමයං හගවා රාජගෙහ විහරති ගීර්ඤානුවෙ පබ්බතෙ. අපං ඛො සුතවා පරිබාජකො යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඡි, උපසඤ්ඡිත්වා හගවතා සද්ධිං සමෙවොදි, සමෙවොදනියං කපං සාරාණියං චිතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනෙත්වා ඛො සුතවා පරිබාජකො හගවන්තං එතදවොච:

එකමීදං හතෙන, සමයං හගවා ඉධෙව රාජගෙහ විහරති ගීර්ඤානෙ, තත්‍ර මෙ හතෙන, හගවතො සමමුඛා පටිග්ගහීතං. “යො සො සුතවා¹ භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණසංඛො වුසිත්වා කතකරණියො ඔභිතභාරො අනුප්පන්නසද්දෙත්වා පරිකඛිණ්ණභවසංඤ්ඤාප්පතො සමමදඤ්ඤා විමුක්තො, අභබ්බො සො පඤ්ඤා-යානානි අජ්ඣාචරිතුං. අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු සංඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු අදින්නං ථෙය්‍යසඤ්ඤානං දාදතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු සන්තිධිකාරකං කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං, සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභූතොති.” කථී මෙතං හතෙන, හගවතො සුසුසුතං සුග්ගහීතං සුමනසිකතං සුපධාරිතන්ති.

තග්ග තෙතං² සුතවා, සුසුසුතං සුග්ගහීතං සුමනසිකතං සුපධාරිතං. පුබ්බෙවාහං සුතවා, එතරහි ව ඵලං වදාමි. “යො සො භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණසංඛො වුසිත්වා කතකරණියො ඔභිතභාරො අනුප්පන්නසද්දෙත්වා පරිකඛිණ්ණභවසංඤ්ඤාප්පතො සමමදඤ්ඤා විමුක්තො, අභබ්බො සො නවයානානි අජ්ඣාචරිතුං. අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු සංඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු අදින්නං ථෙය්‍යසඤ්ඤානං දාදතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංඛො භික්ඛු සන්තිධිකාරකෙ කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං, සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභූතො.

1. සුතං-සා

2. තෙ, එතං-මජ්ඣ.

9. 1. 1. 7

සුතවාපරිබ්බාජක සූත්‍රය

මා වීසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිණුකුළුපවුයෙහි වසන සේක. එකල්හි සුතවා පිරිවැරී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමඟ සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සාරාණිය කථාව කොට නිම වා එකත්පස් ව හින. එකත්පස් ව හුන් සුතවා පිරිවැරී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙළ සැලකෙළේ ය:

වහන්ස, එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ (අවිත වළල්ලෙන් වටවූ හෙයින්) ගිරිවුළු නම් වූ රජගහනුවර ම වාස කරන්නේක. වහන්ස, එකල්හි මා වීසින් “සුතවායෙනි, යම් ඒ අර්හත් ක්ෂිණාසුව වූ වැස හිමකළ මඟ බබ්බසර ඇති කළ සිවුමඟකරණි ඇති, බහාතැබු කෙලෙස්බරැකි, පැමිණි රහත් බැව් ඇති පරික්ෂිණ හව සංයොජන ඇති, මොනොවට දැන විමුක්ත වූ මහණෙක් වේ නම් හේ කරුණු පසක් ඉක්මවන්නට අභව්‍ය වෙයි: ක්ෂිණාසුව මහණ දැන දැන ප්‍රාණියකු දිවියෙන් ගලවනට අභව්‍ය වෙයි. ක්ෂිණාසුව මහණ ථෙය්‍ය සබ්බාසාන නුදුන් දැ සොරසිකිත් ගන්නට අභව්‍ය වෙයි. ක්ෂිණාසුව මහණ මෙවුන් දම් සෙවුමට අභව්‍ය වෙයි. ක්ෂිණාසුව මහණ දැන දැන මුසවා කීමට අභව්‍ය වෙයි. ක්ෂිණාසුව මහණ පෙර ගිහි වූ පරිදි සංකිංකාරක ව හෙවත් කැන්පත් කොට තබාගෙන කාමයන් සෙවුමට අභව්‍ය වේ ය”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදී. හමුවෙහි පිළිගන්නා ලදී. වහන්ස, කිම මා වීසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ භාෂිතය මනාකොට අසන ලද ද? මනාකොට උගන්නා ලද ද? මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද ද? මොනොවට දරන ලද ද?යි.

සුතවායෙනි, එකකින් ඒ කා වීසින් මොනොවට අසන ලද, මොනොවට උගන්නා ලද, මොනොවට මෙනෙහි නරන ලද, මනාකොට දරන ලද, සුතවායෙනි, දනුසු මම මෙසේ කියමි: “අර්හත් ක්ෂිණාසුව වූ වැස හිම වූ මඟබබ්බසර ඇති, කළුමඟ කිස ඇති බහාතැබු කෙලෙස් බර ඇති පැමිණි රහත්පල ඇති ගෙවූ හවසංයොජන ඇති මොනොවට දැන මිදුණු යම් ඒ මහණෙක් වේ නම් හේ කරුණු පසක් මඩනට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මහණ දැන දැන සකස්සු දිවියෙන් ගැලවීමට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මහණ ථෙය්‍යසබ්බාසාන සොරසිකිත් නුදුන් දැ ගන්නට අභව්‍ය වෙයි, රහත්මහණ මෙවුන්දම් සෙවුනට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මහණ දැන දැන මුසවා කියනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ පෙරගිහි වූ පරිදි සංකිංකාරක ව කාමයන් වළඳනට අභව්‍ය වෙයි.

අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු චුද්ධං පට්ටකඛාතුං¹. අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු ධම්මං පට්ටකඛාතුං². අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු සඛ්ඤං පට්ටකඛාතුං³. අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු සිසඛං පට්ටකඛාතුං⁴. පුබ්බෙවාහං සුභවා, එතරහි ව එවං වද්දමි: යො සො භික්ඛු අරහං චුසිතවා කතකරණියො ඔභිතභාරො අනුප්පන්නසද්දෙස්සා පරික්ඛිණ්ණභවසංඝෙය්සජනො සමුදෙය්සඤ්ඤා විමුක්ඛො. අභබ්බො සො ඉමානි නවයානානි අරක්ඛාවරිතුං.

9. 1. 1. 8

සප්ඤ්ඤාපරිබ්බාජක සුභතං.

එවං මෙ සුභතං: එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති, භිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. අථ ඛො සප්ඤ්ඤා පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසඬාමි, උපසඬාමිත්වා භගවතා සද්ධං සමමොදි, සමමොදනියං කථං සාරාණියං විතීසාරෙත්වා එකමන්තං ගිසීදි. එකමන්තං ගිසිත්තො ඛො සප්ඤ්ඤා පරිබ්බාජකො භගවන්තං මුදවොව:

එකමිදං භතෙන, සමයං සගවා ඉධෙව රාජගහෙ විහරති ගිරිබ්බජෙ. තත්‍ර මෙ භතෙන භගවතො සමමුඛා සුභං සමමුඛා පටිග්ගහීතං. ‘යො සො සප්ඤ්ඤා භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණාසවො චුසිතවා කතකරණියො ඔභිතභාරො අනුප්පන්නසද්දෙස්සා පරික්ඛිණ්ණභවසංඝෙය්සජනො සමුදෙය්සඤ්ඤා විමුක්ඛො. අභබ්බො සො පඤ්ඤායානානි අරක්ඛාවරිතුං:

අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු සංඝේට්ඨ පාණං ජීවිතා වොරොපෙතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු අදින්නං ථෙය්සා සඬානං ආදතුං. අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවිතුං. අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු සන්තිධිකාරකෙ කාමෙ පටිසෙවිතුං සෙය්සාදාපි පුබ්බෙ අගාරියභුතොති. කච්චිමෙතං භතෙන, භගවතො, සුසුභතං සුග්ගහීතං සුමනසිකතං සුපධාරිතන්ති.

1. පට්ටාච්ඡිකාතුං, සිමු-පඤ්ඤා: ගතතුං-මජ්ඣ.
2. පට්ටාච්ඡිකාතුං, සිමු-දෙය්සඤ්ඤා: ගතතුං-මජ්ඣ.
3. පට්ටාච්ඡිකාතුං, සිමු-මොභාගතිං ගතතුං-මජ්ඣ.
4. පට්ටාච්ඡිකාතුං, සිමු-භයාගතිං ගතතුං-මජ්ඣ.

රහත්මහණ බුදුන් ප්‍රතික්ෂේප කරනට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මහණ ධර්මය ප්‍රතික්ෂේප කරනට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මහණ සංඝයා ප්‍රතික්ෂේප කරනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ ශික්ෂා ප්‍රතික්ෂේප කරනට අභව්‍ය වේ'' යයි. සුතවාසෙහි, මම් පෙරත් දැනුත් "අර්හත් වැයනීම වූ මහ බබ්බර ඇති කළ සිවුමහකීස ඇති බහාතැබු කෙලෙස් බරැති පත් රහත් පල ඇති ගෙවූ හවසංයෝජන ඇති, යම් ඒ මහණෙක් වේ නම්, හේ මේ කරුණු නවය මඬනට අභව්‍ය ය''යි මෙසේ ම කියමි යි.

9. 1. 1. 8

සජ්ඣාපරිබෝධක සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිජුකුළු පවුයෙහි වාසය කරන සේක. එකල්හි සජ්ඣා පිරිවැරි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වීය. සතුටුවීය යුතු සාරාණිය කරාව කොට නිමවා එකත්පස්ව භිත. එකත්පස්ව හුන් සජ්ඣා පිරිවැරි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය:

වහන්ස, එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ගිරිවුරු නම් වූ රජගහනුවර ම වාසය කරන සේක. වහන්ස, එකල්හි මා විසින් "සජ්ඣායෙහි, අර්හත්, ක්ෂිණාස්ථ වූ වැයනීම වූ මහබබ්බර ඇති, කළ සිවුමහකරණි ඇති බහාතැබු කෙලෙස් බර ඇති පැමිණි රහත්ඵලසංඛ්‍යාත ස්වාභී ඇති ගෙවූ හවසංයෝජන ඇති මනාකොට දැන විමුක්ත වූ යම් ඒ මහණෙක් වේ නම් හේ කරුණු පසක් මඬනට අභව්‍ය වේ''යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි අසනලදී. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදී:

රහත් මහණ දැන දැන පරපණ දිවියෙන් ගැලවුමට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ ථෙය්‍ය සංඛ්‍යාතය ගන්නට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ මෙවුන්දම් සෙවුනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ දැන දැන මුසවා කීමට අභව්‍ය වෙයි, රහත් මහණ පෙර ගිහි වූ පරිදි සකතිධිකාරක ව කාමයන් වළඳනට අභව්‍ය වේ ය''යි. වහන්ස, කීම, තෙල මා විසින් මැනවින් අසන ලද ද? මනාකොට උගන්නා ලද ද? මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද ද? මොනොවට දරන ලද ද? යි.

තගස තෙ තං¹ සර්කි, සුසසුතං සුග්ගහීතං, සුමනසිකතං, සුපධාරිතං පුට්ඨෙ වාහං සර්කි, එතරහි ව එවං වද්ථි. “යො සො භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණසංචො වුසිතවා කතකරණියො ඔහිතභාතො අනුප්පත්තසද්දෙවො පරික්ඛණ්ණභවසංඤ්ඤාප්පතො සමද්දංඤ්ඤාවිමුක්ඛො, අභබ්බො සො නවධානානි අර්කාවරිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංචො භික්ඛු සංඤ්චිට්ඨ පාණං ජීවිතා වොදරොපෙතුං. -පෙ- අභබ්බො ඛිණ්ණසංචො භික්ඛු සනුතිධිකාරකෙ කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං. සෙය්‍යාථාපි පුට්ඨෙ අගාරියභූතො, අභබ්බො ඛිණ්ණසංචො භික්ඛු ඡන්දුගතිං ගතතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංචො භික්ඛු දෙයාගතිං ගතතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංචො භික්ඛු මොහාගතිං ගතතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසංචො භික්ඛු භයාගතිං ගතතුං. පුට්ඨෙවාහං සර්කි, එතරහි ව එවං වද්ථි “යො ඛො භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණසංචො වුසිතවා කතකරණියො ඔහිතභාතො අනුප්පත්තසද්දෙවො පරික්ඛණ්ණභවසංඤ්ඤාප්පතො සමද්දංඤ්ඤාවිමුක්ඛො, අභබ්බො සො ඉමානි නවධානානි අර්කාවරිතු” ත්ති.

9. 1. 1. 9

පුග්ගල සුතකං

[සාවකීනිදානං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං, කතමෙ නව: අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතා, අනාගාමී, අනාගාමීඵල-සච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සකදගාමී, සකදගාමීඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සොතාපනෙතා, සොතාපනතිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, පුට්ඨප්පතො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නවපුග්ගලා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිනි.

9. 1. 1. 10

ආහුනෙය්‍යාපුග්ගල සුතකං

[සාවකීනිදානං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා පාහුණෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණියා අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්මිං. කතමෙ නව: අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතා, අනාගාමී, අනාගාමීඵල-සච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සකදගාමී, සකදගාමීඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සොතාපනෙතා, සොතාපනතිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, ගොත්‍රභූ. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නවපුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්මිනි.

සමෙබ්බාධිවගෙහා පයමො.

තත්‍රාද්දානං:

සමෙබ්බාධිනිසසයො වෙව මෙසියං නන්දකං බලං,
සෙවිතා සුතවා සරේඤ්ඤා පුක්ඛලො ආහුනෙය්‍යො වානි.

සර්ඤ්ඤායනී, එකතින් තා විසින් එය මොනොවට අසන ලද, මොනොවට උගන්නා ලද, මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද, මොනොවට දරන ලද වෙයි. සර්ඤ්ඤායනී, පෙර ද දැනුණු මම මෙසේ කියමි: “අර්හත් වූ ක්ෂිණාප්‍රව, වැසනිමවු මහබ්බසර ඇති, කළ සිවුමහකරණී ඇති බහාතැවු කෙලෙස් බර ඇති, පිළිවෙළින් පත් අර්හත්වය ඇති, පරික්ෂිණභව-සංයෝජන ඇති මොනොවට දන විමුක්ත වූ යම් ඒ මහණෙක් වේ නම් හේ නව කරුණකි මධනට අභව්‍ය වේ: රහත් මහණ දූත දූත සකස්සු දිවියෙන් ගැළවීමට අභව්‍ය වෙයි, රහත් මහණ ථෙය්‍යසංඛ්‍යාතය ගැනුමට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ මෙවුන්දම් සෙවුනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ දූත දූත මුසවා බණනට අභව්‍ය වෙයි, රහත් මහණ පෙර ගීහි වූ පරිදි සත්‍යාධිකාරක ව කාමයන් වළඳනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ ඡන්දයෙන් අගතියට යනුවට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ ඥාණයෙන් අගතියට යනුවට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ මෝහයෙන් අගතියට යනුවට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ භයෙන් අගතියට යනුවට අභව්‍ය වෙයි.” සර්ඤ්ඤායනී, පෙරත් දැනුත් මම මෙසේ කියමි: රහත් වූ ක්ෂිණාප්‍රව වූ වැස නිමවු බ්බසර ඇති, කළ සිවුමහකරණී ඇති, බහාතැවු කෙලෙස්බර ඇති, පිළිවෙළින් පත් රහත්ව ඇති, ගෙවූ භවසංයෝජන ඇති මොනොවට දන විමුක්ත වූ යම් ඒ මහණෙක් වේ නම්, හේ මේ නව කරුණෙන් මධනට අභව්‍ය වේ ය”යි.

9. 1. 1. 9

පුග්ගල සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, ලොවහි මේ පුද්ගලයෝ නවදෙනෙක් ඇතියහ. විද්‍යාමාන වෙත්: කවර නවදෙනෙක යත්: අර්හත් ය, අර්හත්වයට පිළිපත්තේ ය, අනාගාමී ය, අනාගාමීඵල සාක්ෂාත්කරණයට පිළිපත්තේ ය, සකෘදගාමී ය, සකෘදගාමීඵල සාක්ෂාත්කරණයට පිළිපත්තේ ය, සොත්තපන්න යැ, සොත්තපත්ඵල පසක්කිරීමට පිළිපත්තේ යැ, පාර්ශ්වජන යි. මහණෙනි, ලොවහි මේ පුද්ගලයෝ නවදෙන ඇතියහ. විද්‍යාමාන වෙත්.

9. 1. 1. 10

ආහුනෙය්‍යපුග්ගල සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, ආහුනාර්හ, ප්‍රාසුණාර්හ, දක්ෂිණාර්හ, අඤ්ජලි, කරණිය, ලොවට අනුකර පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වූ මේ පුද්ගලයෝ නවදෙනෙකි, කවර නවදෙනෙක යත්: අර්හත් ය, අර්හත්වයට පිළිපත්තේ ය, අනාගාමී ය, අනාගාමීඵල සාක්ෂාත්කරණයට පිළිපත්තේ ය, සකෘදගාමී ය, සකෘදගාමීඵල සාක්ෂාත් කරණයට පිළිපත්තේ ය, සොත්තපන්න ය, සොත්තපත්ඵල සාක්ෂාත්කරණයට පිළිපත්තේ ය, ගොත්‍රභූ ය. මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ නවදෙන ආහුනාර්හ ... ලොකයට අනුකර පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වෙත්

ප්‍රථම සම්බෝධිවර්ධ යි.

එහි උද්දනය:

සමබ්බාධි සූත්‍රය, නිසස සූත්‍රය, මෙඛිය සූත්‍රය, නාදක සූත්‍රය, බල සූත්‍රය, සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බ සූත්‍රය, සුතවා සූත්‍රය, සර්ඤ්ඤායනී සූත්‍රය, ආහුනෙය්‍ය සූත්‍රය යි දශයෙක.

2. සිහනාදවගෙහා

9. 1. 2. 1

සාරිපුත්ත සිහනාද සුත්තං.

එකං සමයං හගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාපදිකං-
කසා ආරාමෙ, අපට්ඨො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන හගවා තෙනුපසඬකම්.
උපසඬකම්භා හගවන්තං අභිවාදෙථා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං
නිසින්නො ටො ආයස්මා සාරිපුත්තො හගවන්තං එතදවොච: “චුඤ්ඤා මෙ
හතෙන, සාවස්ථියං වසාභාසො, ඉවජාමහං හතෙන, ජනපදචාරිකං පකක-
ම්තු”න්ති. යස්සදුනි ත්වං සාරිපුත්ත, කාලං මඤ්ඤයිති. අප් ටො ආයස්මා
සාරිපුත්තො උච්ඡායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙථා පදනකිණං කත්වා පකකාමි.

අප් ටො අඤ්ඤතරො භික්ඛු අවිරපකකන්නෙ ආයස්මෙන්නෙ සාරිපුත්තෙ
හගවන්තං එතදවොච: “ආයස්මා මං හතෙන, සාරිපුත්තො ආසජ්ඣ අපට්ඨ-
තිස්සඤ්ඤා චාරිකං පකකන්නො”ති.

අප් ටො හගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමන්නෙයි: “එහි ත්වං භික්ඛු, මම
වචනෙන සාරිපුත්තං ආමන්නෙයි: ‘සත්ථා තං ආවුසො සාරිපුත්ත, ආමන්නෙ-
ති’ති”. “එවං හතෙන”ති ටො සො භික්ඛු හගවතො පටිඤ්ඤා යෙනා-
යස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඬකම්, උපසඬකම්භා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං
එතදවොච: “සත්ථා තං ආවුසො සාරිපුත්ත, ආමන්නෙති”ති. එවමාවුසොති
ටො ආයස්මා සාරිපුත්තො තස්ස භික්ඛුතො පට්ටසෙසායි.

තෙන ටො පන සමයෙන ආයස්මාව මහාමොගගලලානො ආයස්මා
ව ආනාදෙ අපාපුරණං¹ ආදය විහාරෙන විහාරං අනාභිණ්ඩනති² අභික්කම
ථායස්මෙන්නො, අභික්කමථායස්මෙන්නො, ඉදුනායස්මා සාරිපුත්තො හගවතො
සමුච්චා සිහනාදං නදිස්සතිති.

අප් ටො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන හගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬක-
ම්භා හගවන්තං අභිවාදෙථා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ටො
ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං හගවා එතදවොච: ඉධ තෙ සාරිපුත්ත, අඤ්ඤතරො
සමුග්ගචාරි වීර්යනධර්මං ආපන්නො. “ආයස්මා මං හතෙන, සාරිපුත්තො
ආසජ්ඣ අපට්ඨතිස්සඤ්ඤා චාරිකං පකකන්නො”ති.

1. අපාපුරණං, සත්ථා.

2. අනාභිණ්ඩනති, මජ්ඣං. විහාරං අනාභිණ්ඩනති, සත්ථා.

2. සිහිනාදවගීය

9. 1. 2. 1

සාරිපුත්ත සිහිනාද සූත්‍රය

උක් සමයෙක්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අන්තර්විදු මහ සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යාවතුන් වෙත එළැඹීය හ. එළැඹී භාග්‍යාවතුන් සකසා වැද එකත්පස් ව හුන් හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ හඟවතුන්ට තෙල සැලකළහ: “වහන්ස, මා ඒ සිත් සැවැත්හි වසනා වාසය වැස නිමවී ය. වහන්ස, මම ජනපදවාරිකාවට පිටත් වනු කැමැතියෙමි” යි. භාරිපුත්ත ය, තෙපි දන් යමක් සඳහා කල් දනිවු නම් එය කරව, ඉක්බිති සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යාවතුන් සකසා වැද පැදකුණු කොට බැහැර ගියහ.

එකල එක්තරා මහණෙක් ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරුන් ගිය නො බෝ කල්හි හඟවත්නට තෙල සැලකළේ ය: “වහන්ස, ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ මා සමා වරද නො දෙසා වාරිකාවට පිටත් වූහ” යි.

එකල්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ එක්තරා මහණකු ඇමතුහ: මහණ, උච්ච. තෙපි මාගේ වචනයෙන් “ඇවැත් භාරිපුත්තයෙනි, යාකොහු තොප කැඳවති” යි සාරිපුත්තයන් අමතව, ‘වහන්ස, එසේ ය’ යි ඒ මහණ හඟවත් නට පිළිවදන් අස්වා. සැරිපුත්ත තෙරුන් වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹූ තෙල කී ය: “ඇවැත් භාරිපුත්තයෙනි, යාකොහු තොප අමතති” යි “ඇවැත්නි එසේය” යි ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ එ මහණහට පිළිවදන් ඇස් වූ හ.

එ සමයෙහි ආයුෂමත් මහවුගලන් තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් අනාද තෙරණුවෝ ද දේශයකුරු ගෙන වෙහෙරින් වෙහෙර ඇවිදිනාහ. “ආයුෂමත්නි, එව ආයුෂමත්නි, එව දන් ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යාවතුන් හමුයෙහි සිංහනාද කරති” යි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියහ. පැමිණ හඟවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත් පස් ව හුන් ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරුන්ට හඟවත්තු තෙල වැළඹ: භාරිපුත්තයෙනි, මෙහි තොපගේ එක්තරා සමුද්ධර්මකතෙක් කථාබලියකට (දෙස් පැවැත්මකට) පැමිණියහ. වහන්ස, ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ මා සමා නො කමවා වාරිකාවට පිටත් වූහ” යි.

1. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, යො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසස් අපට්ඨිකස්ථස්ථ වාරිකං පක්කමෙය්‍ය. සෙය්‍යරාපි හනෙන, පඨවියං¹ සුච්ඡිමි නික්ඛිපන්ති, අසුච්ඡිමි නික්ඛිපන්ති, ගුරුගතමි නික්ඛිපන්ති, මුක්ඛගතමි නික්ඛිපන්ති, ඛෙලගතමි නික්ඛිපන්ති, පුබ්බගතමි නික්ඛිපන්ති, ලොභිතගතමි නික්ඛිපන්ති, න ච තෙන පඨවි අට්ඨියති වා හරායති වා ජිගුච්ඡති වා එවමෙව ඛො අහං හනෙන පඨවි-සමෙන චෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛිත.

2. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, යො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසස් අපට්ඨිකස්ථස්ථ වාරිකං පක්කමෙය්‍ය, සෙය්‍යරාපි හනෙන, ආපස්මි සුච්ඡිමි ධොවන්ති, අසුච්ඡිමි ධොවන්ති, ගුරුගතමි ධොවන්ති, මුක්ඛගතමි ධොවන්ති, ඛෙලගතමි ධොවන්ති, ලොභිතගතමි ධොවන්ති, න ච තෙන ආපො අට්ඨියති වා හරායති වා ජිගුච්ඡති වා එවමෙව ඛො අහං හනෙන ආපොසමෙන චෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛිත.

3. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, යො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසස් අපට්ඨිකස්ථස්ථ වාරිකං පක්කමෙය්‍ය, සෙය්‍යරාපි හනෙන, තෙජො සුච්ඡිමි ඩහති, අසුච්ඡිමි ඩහති, ගුරුගතමි ඩහති, මුක්ඛගතමි ඩහති, ඛෙලගතමි ඩහති, පුබ්බගතමි ඩහති, ලොභිතගතමි ඩහති. න ච තෙන තෙජො අට්ඨියති වා හරායති වා ජිගුච්ඡති වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන තෙජොසමෙන චෙනසා විහරාමී, විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛිත.

යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, යො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසස් අපට්ඨිකස්ථස්ථ වාරිකං පක්කමෙය්‍ය, සෙය්‍යරාපි හනෙන, වායො සුච්ඡිමි උපවායති, අසුච්ඡිමි උපවායති, ගුරුගතමි උපවායති, මුක්ඛගතමි උපවායති, ඛෙලගතමි උපවායති, පුබ්බගතමි උපවායති, ලොභිතගතමි උපවායති. න ච තෙන වායො අට්ඨියති වා හරායති වා ජිගුච්ඡති වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන, වායොසමෙන චෙනසා විහරාමී, විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛිත.

1. පඨවියං, මජ්ඣං.

1. වහන්ස, යමක්භට ඵකැතින් කයෙහි කාගියා සිහි නො ඵලැඹ සිටී නම් හේ මෙහි ඵක්තරා සබ්බසරකු සඬා වරද නො දෙසා වාරිකාවට පිටත් වන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි පොළෝහි සුවිදැත් බහන් ද, අසුවිදැත් බහන් ද, මල හා මු හා බහන් ද, කෙළක් බහන් ද, පුයාන් බහන් ද, ලෙහෙත් බහන් ද, පොළෝ ඉන් නො පෙළෙයි ලජ්ජිත හෝ නො වෙයි පුගුල්සාවට හෝ නො පැමිණෙයි. වහන්ස, ඵ පරිදි ම මම පොළෝ සම වූ විපුල වූ මහදග්ග වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙවර වූ නිදුක් වූ සිතින් වාස කරමි.

2. වහන්ස, යමකුට ඵකැතින් කයෙහි කාගියා සිහි නො ඵලැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි ඵක්තරා සබ්බසරක්ඛු සඬා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි (ජලයෙහි) සුවිදැත් දෙවත් ද, අසුවිදැත් දෙවත් ද, ගුරත් දෙවත් ද, මුත්‍රත් දෙවත් ද, කෙළත් දෙවත් ද, පුයාන් දෙවත් ද, ලෙහෙත් දෙවත් ද, එයින් ආපය නො පෙළෙයි ලජ්ජිත හෝ නො වෙයි, පුගුල්සා හෝ නො කෙරෙයි. වහන්ස, ඵ පරිදි ම මම විපුල වූ මහදග්ග වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙවර වූ නිදුක් වූ ආපොසම සිතින් වාස කරමි.

3. වහන්ස, ඵකැතින් යමකුට කයෙහි කාගියා සි නො ඵලැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි ඵක්තරා සබ්බසරක්ඛු සඬා නො කමවා වාරිකා පිණිස යන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි තේජස් (ගින්න) සුවිදැත් දවා ද, අසුවිදැත් දවා ද, ගුරත් දවා ද, මුත්‍රත් දවා ද, කෙළත් දවා ද, පුයාන් දවා ද, ලෙහෙත් දවා ද එයින් තේජස් නො පෙළෙයි ලජ්ජිත නො වෙයි පුගුල්සා නො කෙරෙයි. වහන්ස, ඵ පරිදි ම මම විපුල වූ මහදග්ග වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙවර වූ නිදුක් වූ තේජස් සම සිතින් වාස කරමි.

4. වහන්ස, ඵකැතින් යමකුට කයෙහි කාගියා සි නො ඵලැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි ඵක්තරා සබ්බසරක්ඛු සඬා නො කමවා වාරිකාවට නික්මෙන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි වායුව සුවිදැත් ගෙන හමා ද, අසුවිදැත් ගෙන හමා ද, ගුරත් ගෙන හමා ද, මුත්‍රත් ගෙන හමා ද, කෙළත් ගෙන හමා ද, පුයාන් ගෙන හමා ද, ලෙහෙත් ගෙන හමා ද එයින් වායුව නො ද පෙළෙයි ද ලජ්ජිත හෝ නො වෙයි ද පුගුල්සා හෝ නො කෙරෙයි ද වහන්ස, ඵ පරිදි ම මම විපුල වූ මහදග්ග වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙවර වූ නිදුක් වූ වායුසම සිතින් වාස කරමි.

5. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිකස්ස චාරිකං පක්කමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන, රජොහරණං සුවිමි පුඤ්ජති, අසුවිමි පුඤ්ජති, ගුරු-ගතමි පුඤ්ජති මුත්තගතමි පුඤ්ජති, බෙලගතමි පුඤ්ජති, පුබ්බගතමි පුඤ්ජති, ලොහිතගතමි පුඤ්ජති. න ච තෙන රජොහරණං අට්ඨියති වා හරායති වා ජිගුට්ඨති වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන රජොහරණසමෙන චෙතසා විහරාමි, විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජෙකින.

6. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිකස්ස චාරිකං පක්කමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන චණ්ඩාලකුමාරකො වා චණ්ඩාලකුමාරිකා වා කළොපි-හත්ථො නත්තකවාසී භාමං වා නිගමං වා පටිසන්නො නිවචිත්තඤ්ඤව උපට්ඨපෙත්වා පටිසති. එවමෙව ඛො අහං හනෙන චණ්ඩාලකුමාරක-සමෙන චෙතසා විහරාමි විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජෙකින.

7. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිකස්ස චාරිකං පක්කමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන උසහො ජිත්තවිසාණො සොරතො¹ සුදන්නො සුවිනිතො රට්ඨාය රට්ඨං සිඤ්ඤාපකෙන සිඤ්ඤාපකං අභාගිණ්ඩනො න කිඤ්චි හිංසති පාදෙන වා විසාණෙන වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන උසහජිත්තවිසාණසමෙන චෙතසා විහරාමි විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අප-මාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජෙකින.

8. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිකස්ස චාරිකං පක්කමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො වා යුවා වා මණ්ඩනක ජාතිකො සීසං නභාතො අභිකුණ්ඨපෙන වා කුකකුරකුණ්ඨපෙන වා මුත්තස කුණ්ඨපෙන වා කණ්ඨ ආසන්නෙන අට්ඨියෙයා, හරායෙයා ජිගුට්ඨෙයා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන ඉමිනා පුත්තිකායෙන අට්ඨියාමි හරායාමි ජිගුට්ඨාමි.

1. සුරතො- සා. PTS සුරතො-කප්ථි.

5. වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කායගතාසනිය නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙනි එක්තරා සමුම්සරක්හු සටා නො කමවා වාරිකාවට තික්මෙන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි පිස්නාකඩ සුවිදාත් පිස්තේ ද, අසුවිදාත් පිස්තේ ද, ගුරත් පිස්තේ ද මුත්‍රත් පිස්තේ ද කෙළත් පිස්තේ ද, පුයාත් පිස්තේ ද, ලෙහෙත් පිස්තේ ද, එයින් පිස්නාකඩ නො ද පෙළෙයි නො ද ලජ්ජිත වෙයි නො ද පුගුර්සා කෙරෙයි. වහන්ස, එ පරිදි ම මම විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ නිදුක් වූ පිස්නා කඩ බඳු සිතින් වාස කරමි.

6. වහන්ස, යමකුට එකැතින් කයෙහි කායගතාසනිය නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙනි එක්තරා සමුම්සරක්හු සටා වරද නො දෙසා වාරිකාවට පිටත් වන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි සැඩොල් දරුවෙක් හෝ සැඩොල් දැරියක් හෝ පැසක් ගත් අත් ඇත්තේ පියලි කඩක් හැඳියේ ගමකට වේවයි නියම්ගමකට වේවයි වදනේ ගළ මත් ඇති සිත් ම එළවා වදනේ ද, වහන්ස, එ පරිදි ම මම විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ නිදුක් වූ සැඩොල් දරුවකු සම සිතින් වාස කරමි.

7. වහන්ස, යමකුට එකැතින් කයෙහි කායියාසිති නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙනි එක්තරා සමුම්සරක්හු සටා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි සුන් අං ඇති ගොනෙක් සුරත වූයේ දූමුණේ සුවිනිත වූයේ වෙයින් වෙය සිවුමංසලින් සිවුමංසල ඇවිදුනේ පයින් වේවයි හඟින් වේවයි කිසිවකු නො පෙළා ද, වහන්ස, එ පරිදි ම මම විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ නිදුක් වූ සුන් අං ඇති වැහැල් බඳු සිතින් වාස කරමි.

8. වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කායියාසිති නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙනි එක්තරා සමුම්සරක්හු සටා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි තරුණ වූ හෝ තුරුණු බැවිහි සිටියාවූ හෝ සැරසුම් සැහැවී ඇති ස්ත්‍රියක් වේවයි පුරුෂයෙක් වේවයි හිසැ නහා ලූයේ ගෙළ බැඳි අභිකුණපයෙන් හෝ කුක්කුරකුණපයෙන් හෝ මනුෂ්‍යකුණපයෙන් හෝ පෙළේ ද, ලජ්ජිත වේ ද, පුගුර්සා කෙරේ ද, වහන්ස, එපරිදි ම මම මේ කුණකයින් පෙළෙමි, ලජ්ජිතයෙමි, පුගුර්සා කෙරෙමි.

9. යසස නූත හතෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසජ්ජ අපච්චිතිසෂජ්ජ වාරිකං පක්කමෙය්‍ය, සෙය්‍යථාපි හතෙන පුරිසො මෙදකථාලිකං පරිහරෙය්‍ය ඡීද්දං විච්ඡීද්දං¹ උග්ගරතනං පග්ගරතනං, එවමෙව ඛො අහං හතෙන ඉමං කායං පරිහරාමී, ඡීද්දං විච්ඡීද්දං උග්ගරතනං පග්ගරතනං.

යසස නූත හතෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභවාරිං ආසජ්ජ අපච්චිතිසෂජ්ජ වාරිකං පක්කමෙය්‍යාති.

අථ ඛො සො භික්ඛු උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛං කට්ඨිකා හගවතො පාදෙසු සිරසාභිජ්ඣිකා හගවතං එතදවොච: “අවුට්ඨො මං හතෙන අවචගමා යථාබාලං යථාමුලං යථාඅකුසලං. යොහං ආයසමි-
තනං සාරිපුත්තං අසනා තුච්ඡා මුසා අභූතෙන අඛ්‍යාචිකම්. තස්ස මෙ හතෙන හගවා අවචයං අවචයතො පතිගණ්ණාතු ආයතිං සංවරායා”ති.

තස්ස තං² භික්ඛු අවචයො අවචගමා යථාබාලං යථාමුලං යථා අකුසලං යො කං සාරිපුත්තං අසනා තුච්ඡා මුසා අභූතෙන අඛ්‍යාචිකම්. යතොච ඛො කං භික්ඛු අවචයං අවචයතො දිස්වා යථාධම්මං පටි-
කරොසි, තං තෙ මයං පතිගණ්ණාමි. වුඤ්ඤො භික්ඛු අරියස්ස චිතයෙ යො අවචයං අවචයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොති ආයතිං සංවරං ආපජ්ජතිති.

අථ ඛො හගවා ආයසමිතනං සාරිපුත්තං ආමනෙකසි: ඛම සාරිපුත්ත ඉමස්ස මොසපුරිසස්ස පුරාස්ස එතෙව සත්තධා මුද්ධා ඵලිසසතිති.

ඛමාමහං හතෙන තස්ස ආයසමිතො සචෙ මං සො ආයසමා එවමාහ: ඛමතු ව මෙ³ යො ආයසමාති.

1. ඡීද්දවඡීද්දං.-මජ්ඣ.

2. තස්ස කං.-දී.වු. ෦෦෦

3. ඛමතු මෙ, දී.වු.

වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කාශියාසිහි නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි එක්තරා සබ්බසරක්ඛු සටා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේය. වහන්ස, යම් පරිදි පුරුෂයෙක් සිදුරු ඇති මහසිදුරු ඇති උඩු මුවින් වැහෙන යුසඇති යටිමුවින් ගලන යුස ඇති සිදුරු මෙද තෙල් පිරුණු සැළියක් නොහොත් යුස නික්මීම පිණිස තන්හි තන්හි කළ සිදුරු ඇති චාලිකාවක් (මසින් පුරවාගෙන) පරිහරණ කෙරේ ද, වහන්ස, එපරිදි මෙම කුදු මහත් සිදුරු ඇති උඩුමුවින් වැහෙන අසුචි ඇති යටිමුවින් ගලන අසුචි ඇති මෙ කය පරිහරණය කරමි.

වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කාශියාසිහි නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි එක්තරා සබ්බසරක්ඛු සටා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේ ය.

ඉක්බිති එ මහණ හුනාස්තෙන් නැඟී උත්තරාසඛය එකස් කොට ලා හගවතුන්ගේ පාමුල හිසින් හෙව හගවත්තට තෙල සැලකළේ ය. “වහන්ස, බාලයකු කරා යමයේ නම් මුඩයකු කරා යමයේ නම් අදක්ෂයකු කරා යමයේ නම් එයේ දෙෂය මා ඉක්ම ගියේ ය. යම්බඳු මම ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් අසත්‍ය වූ සිස් වූ මුසා වූ අභූතයෙන් අබිබවා කියෙමි නම් එ හෙයිනි. වහන්ස, හගවතුන් මතුයෙහි සංවර පිණිස ඒ මාගේ අපරාධය අපරාධ විසින් පිළිගන්නා සේක්ව”යි.

යම් බඳු වූ තෙපි සැරියුත් තෙරුන් අසත්‍ය වූ තුව්ඡ වූ මාෂා වූ අභූත යෙන් අබිබවා කිහු ද නියතින් බාලයකුට යමයේ නම් මුඩයකුට යමයේ නම් අදක්ෂයකුට යමයේ නම් එයේ දෙෂය තොප ඉක්ම ගියේ ය. මහණ, යම් හෙයෙකින් තෙපි වරද වරද විසින් දක දහම් වූ පරිදි ප්‍රතික්‍රියා කරවූ නම් අපි තොපගේ ඒ වරද පිළිගනිමු. මහණ ආයාචි විනයෙහි යමෙක් වරද වරද විසින් දක දහම් වූ පරිදි ප්‍රතික්‍රියා කෙරේ නම් මතුයෙහි සංවරයට පැමිණේ නම් තෙල වෘද්ධියෙක් ම ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරුන් ඇමතූහ: “භාරිපුත්‍රය, මොහුගේ හිස මෙ තන්හි ම සත්කඩෙක් ව පැළේ නම් එයට පළමු ම මේ හිස් ඉඟුල් හට සමා කරව”යි.

“වහන්ස, ඉදින් ඒ ආයුෂ්මත් මට ක්ෂමා කෙරේව”යි මෙසේ කියා නම් ඒ ආයුෂ්මත් හට මම කමමි”යි.

9. 1. 2. 2

සොපාදියෙස සුතනං

එකං සමයං භගවා සාවතීයං වීහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකයා ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකා පක්ඛවීවරමාදය සාවතීයං පිණ්ඩාය පාවිසි. අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුතො එතදහොසි: “අනිසගො ඛො තාව සාවතීයං පිණ්ඩාය වරිතුං, යනුනාහං යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංඝමෙය්” නති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා තෙහි අඤ්ඤාතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමමාදි සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං වීතියාරොකා එකමන්තං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං සනුසිත්තානං සනුපතීතානං අයමිත්තථා කථං උදපාදි: “යො හි කොච්ඡාප්පො සොපාදියෙසො¹ කාලං කරොති සබ්බො සො අපරිමුක්තො තිරයා, අපරිමුක්තො තිරච්ඡානගොනියා, අපරිමුක්තො පෙත්තිවිසයා, අපරිමුක්තො අපාය දුග්ගති විනිපාතානි.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං තෙව අභිනඤ්ඤි, න පටිකෙකාසි. අනභිනඤ්ඤිත්වා අපටිකොසිත්වා උච්ඡායාසනා පක්කාමි, “භගවතො සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස දස්ස ආජාතිස්සමි” ති අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො සාවතීයං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො යෙන භගවා තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භගවන්තං එතදවොච:

“ඉධාහං භතෙන පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකා පක්ඛවීවරමාදය සාවතීයං පිණ්ඩාය පාවිසිං. තස්ස මග්ගං භතෙන එතදහොසි: “අනිසගො ඛො තාව සාවතීයං පිණ්ඩාය වරිතුං, යනුනාහං යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංඝමෙය්” නති. අථ ඛො භතෙන යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා තෙහි අඤ්ඤාතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමමාදිං, සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං වීතියාරොකා එකමන්තං නිසීදි.

1. සඋපාදියෙසො, -මජ්ඣ. සිමු.

9. 1. 2. 2

සොපාදිසෙස සූත්‍රය

1. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසනසේක. එකල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි හැඳ පොරවා පාසිවුරු ගෙන සැවැත්හි පිඬු පිණිස පිවිසියහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරුනට තෙල සිත විය: “සැවැත්හි පිඬු පිණිස සරනට ඉතා කල් ඇත්තේ ය. මම අන්තොටු පිරිවැරී අරම යමිතන්හි ද, එහි එළඹෙමි නම් ඉතා මැනැවැ”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ අන්තොටු පිරිවැරී අරමට එළඹිය හ. එළඹ එ අන්තොටු පිරිවැරියන් හා සතුටු වූහ සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්හ.

එසමයෙහි රැස්ව හුන් ඒ පිරිවැරියන් අතර මේ අතුරු කථාව උපත: “ඇවැත්නි, යම් කිසිවෙක් උපාදන ශේෂ ඇතියේ කලුරිය කෙරේ නම් ඒ හැම දෙන නිරයෙන් නො මිදුණේ වෙයි. කිරිසන්යෝනින් නො මිදුණේ වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෙන් නො මිදුණේ වෙයි. අපායදුග්‍රහයෙන් නො මිදුණේ වෙ”යි.

එකල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ඒ අන් තොටු පිරිවැරියන්ගේ භාෂිතය නො ම පිළිගත්හ. නො ම පිළිකෙටි කළහ. නො පිළිගෙන නො පිළිකෙටි කොට හුනස්නෙන් නැඟී ගියහ. “හඟවතුන් හමුයෙහි තෙල භාෂිතයාගේ අරුත් දන ගනිමැ”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ සැවැත්හි පිඬු පිණිස සැර පසුබත්හි පිඬුවායෙන් වැළකුණාහු හඟවතුන් වෙත එළඹිය හ. එළඹ හඟවතුන් සකසා වැඳ එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ හඟවත්නට තෙල සැලකළහ.

“වහන්ස, මෙහි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරව පා සිවුරු ගෙන සැවැත්හි පිඬු පිණිස පිවිසියෙමි. වහන්ස, ඒ මට තෙල සිත විය. ‘සැවැත්හි පිඬු පිණිස සරනට ඉතාකල් ඇත්තේ ය. මම අන්තොටු පිරිවැරියන්ගේ අසපුව යමිතෙතෙක්හි ද, එහි එළඹෙන්නෙමි නම්, ඉතා යෙහෙකැ”යි. වහන්ස, ඉක්බිති මම අන්තොටු පිරිවැරියන්ගේ අසපුව යමිතෙතෙක්හි ද, එහි එළඹියෙමි. එළඹ ඒ අන්තොටු පිරිවැරියන් හා සතුටු වූයෙමි. සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්මි.

තෙන ටො පන හනෙන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබොජකානං සනතිසිත්තානං සනතිපතිනානං අයමන්තරා කථා උදපාදි: “යොභිකොච්ඡි ආවුසො සොපාදිසෙසො කාලං කරොති, සබ්බො සො අපරිවුත්තො තිරයා, අපරිවුත්තො තිරව්ජානගොතියා, අපරිවුත්තො පෙක්ඛිව්සයා අපරිවුත්තො අපායදුග්ගතිවිතිපාතා”ති. අප්ඨවාහං හනෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබොජකානං භාසිතං නෙව අභිනාදිං න පටිකෙකාසිං. අනභිනාදිඤ්ඤා අපටිකෙකාසිඤ්ඤා උච්චායාසනා පක්කාමිං හගටතො සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජාභිසාමි”ති.

කෙ ව¹ සාරිපුත්ත අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබොජකා බාලා අබ්බතො, කෙ ව සොපාදිසෙසං² වා උපාදිසෙසොති ජාතිස්සන්ති, අනුපාදිසෙසං වා අනුපාදි සෙසොති ජාතිස්සන්ති

නව ඉමෙ සාරිපුත්ත පුග්ගලා සොපාදිසෙසා කාලං කුරුමානා පරිවුත්තා තිරයා, පරිවුත්තා තිරව්ජානගොතියා, පරිවුත්තා පෙක්ඛිව්සයා, පරිවුත්තා අපායදුග්ගතිවිතිපාතා. කතමෙ නව:

1. ඉධ සාරිපුත්ත එකච්චො පුග්ගලො සීලෙසු පරිපූරකාරී භොති, සමාධිසම්. පරිපූරකාරී පඤ්ඤාය මත්තසොකාරී³ යො පඤ්ඤානං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා අත්තරා පරිනිබ්බාසී භොති. අයං සාරිපුත්ත, පඨමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො තිරයා, පරිවුත්තො තිරව්ජානගොතියා පරිවුත්තො පෙක්ඛිව්සයා පරිවුත්තො අපායදුග්ගතිවිතිපාතා.

2-5 සුනව්පරං සාරිපුත්ත ඉදධනච්චො පුග්ගලො සීලෙසු පරිපූරකාරී භොති, සමාධිසම්. පරිපූරකාරී, පඤ්ඤාය මත්තසොකාරී⁴ යො පඤ්ඤානං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා උපහච්ච පරිනිබ්බාසී භොති -පෙ- අසඤ්ඤාපරිනිබ්බාසී භොති -පෙ- සසඤ්ඤා පරිනිබ්බාසී භොති -පෙ- උද්ධංගොතො භොති අකණ්ඩිගාමී. අයං සාරිපුත්ත පඤ්ඤාමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො තිරයා; පරිවුත්තො තිරව්ජානගොතියා, පරිවුත්තො පෙක්ඛිව්සයා, පරිවුත්තො අපායදුග්ගති විතිපාතා.

1. කෙවි-PTS. යා.

2. සඋපාදිසෙසං- මජ්ඣ., සිඬු.

3. න පරිපූරකාරී, සිඬු.

4. න පරිපූරකාරී, සිඬු.

වහන්ස, එසමයෙහි, රැස්ව හුන් ඒ අත්තොටු පිරිවැරියන්ගේ මේ අතුරු කථාව උපත: “ඇවැත්නි, යම් කිසිවෙක් උපද්‍රව්‍යයෙහි ඇතියේ කල්‍යාණය කළේ නම් එහැමදෙනා තිරයෙන් නො මිදුණේ වෙයි, තිරිසන්යොතින් නො මිදුණේ වෙයි, ප්‍රේතවිෂයෙන් නො මිදුණේ වෙයි, අවාග්‍යතින් නොමිදුණේ වේ”යි. වහන්ස, එකල්හි මම ඒ අත්තොටුපිරිවැරියන්ගේ භාෂිතය නො ම පිළිගනිමි, නො ම පිළිකෙටි කෙළෙමි. නො පිළිගෙන නො පිළිකෙටි කොට හුනස්නෙන් නැඟී “හගවතුන් හමුදයෙහි තෙල භාෂිතයාගේ අරුත් දනගන්මි”යි නික්ම ගියෙමි යි.

ශාරීපුත්‍රය, බාල වූ අව්‍යක්ත වූ ඒ අත්තොටු පිරිවැරියෝ කවරහ: කවරහු සඋපද්‍රව්‍යයෙහි ඇතියකු හෝ සොපාදියේසයකැයි දනිත්ද, අනුපාදියේසයකු හෝ අනුපාදියේසයකැයි දනිත්ද:

ශාරීපුත්‍රය, මේ සොපාදියෙහි පුද්ගලයෝ නවදෙනෙක් කල්‍යාණ කරන්නාහු තිරයෙන් මිදුණාහු වෙති. තිරිසන් යොතින් මිදුණාහු වෙති. ප්‍රේතවිෂයෙන් මිදුණාහු වෙති. අපාය දුර්ග්ගි විනිපාතයෙන් මිදුණාහු වෙති. කවර නවදෙනෙක යත්:

1. ශාරීපුත්‍රය, මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලෙක් ශීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. ප්‍රඥයෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ පඤ්ඤාමර්මභාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් අනාරාපරිනිබ්බාසී වෙයි. ශාරීපුත්‍රය, මේ සොපාදියෙසව කල්‍යාණ කරන තිරයෙන් මුත් තිරිසන් යොතින් මුත් ප්‍රේතවිෂයෙන් මුත් අපායදුර්ග්ගි විනිපාතයෙන් මුත් ප්‍රථමපුද්ගල යි.

2-5 ශාරීපුත්‍රයෙහි, තවද, මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලෙක් ශීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. ප්‍රඥයෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ පඤ්ඤාමර්මභාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් උපහත්-පරිනිබ්බාසී වෙයි... අසඬබාර පරිනිබ්බාසී වෙයි.... සසඬබාර පරිනිබ්බාසී වෙයි... උද්ධං සොත අකණ්ඩයගාමී වෙයි... ශාරීපුත්‍රය, මේ සොපාදියෙසව කල්‍යාණ කරන තිරයෙන් මුත් තිරිසන් යොතින් මුත් ප්‍රේතවිෂයෙන් මුත් අපායදුර්ග්ගි විනිපාතයෙන් මුත් පස්වැනි පුද්ගල යි.

6. පුනව්‍යපරං සාරිපුත්තං ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සිලෙසු පරිසුරකාරි හොති, සමාධිසමී මත්තසොකාරි, පඤ්ඤා මත්තසොකාරි.¹ සො තිණණං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා රාදෙසමොභානං තනුකතා සකදගාමී හොති, සතිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්ථො දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයං සාරිපුත්ත ජට්ඨො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො නිරයා, පරිවුත්තො තීරවජානගොනියා, පරිවුත්තො පෙක්ඛිවියයා, පරිවුත්තො අපායදුග්ගති විනිපාතා.

7. පුනව්‍යපරං සාරිපුත්තං ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සිලෙසු පරිසුරකාරි හොති සමාධිසමී මත්තසොකාරි පඤ්ඤා මත්තසොකාරි,¹ සො තිණණං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඵකධිවී හොති ඵකඤ්ඤාච මානුසකං හවි. නිබ්බූතතඤ්ඤා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයං සාරිපුත්ත සත්තමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො නිරයා, පරිවුත්තො තීරවජානගොනියා, පරිවුත්තො පෙක්ඛිවියයා, පරිවුත්තො අපායදුග්ගති විනිපාතා.

8. පුනව්‍යපරං සාරිපුත්තං ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සිලෙසු පරිසුරකාරි හොති, සමාධිසමී මත්තසොකාරි, පඤ්ඤා මත්තසොකාරි, සො තිණණං සංයොජනානං පරික්ඛයා කොට්ඨෙකාලො හොති, දො වා තිණි වා කුලාති සන්ධාවිත්ථා සංසරිත්ථා දුක්ඛස්සන්තකරො. අයං සාරිපුත්ත, අට්ඨමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො නිරයා -පෙ-පරිවුත්තො අපායදුග්ගති විනිපාතා.

9. පුනව්‍යපරං සාරිපුත්තං ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සිලෙසු පරිසුරකාරි හොති සමාධිසමී මත්තසොකාරි පඤ්ඤා මත්තසොකාරි. සො තිණණං සංයොජනානං පරික්ඛයා සත්තඤ්ඤානුපරමො හොති, සත්තඤ්ඤානුපරමං දෙවෙ ව මානුසෙ ව සංසරිත්ථා සංසරිත්ථා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයං සාරිපුත්ත නවමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො නිරයා, පරිවුත්තො තීරවජානගොනියා, පරිවුත්තො පෙක්ඛිවියයා, පරිවුත්තො අපායදුග්ගති විනිපාතා.

කෙ ව සාරිපුත්ත අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා බාලා අබ්බාත්තා, කෙ ව සොපාදිසෙසං වා සොපාදිසෙසොති ජාතිස්සන්ති. අනුපාදිසෙසං වා අනුපාදිසෙසොති ජාතිස්සන්ති.

ඉමෙ ඛො සාරිපුත්ත නව පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානා පරිවුත්තො නිරයා, පරිවුත්තො තීරවජානගොනියා, පරිවුත්තො පෙක්ඛිවියයා, පරිවුත්තො අපායදුග්ගති විනිපාතා. න තාවයං සාරිපුත්ත ධම්මපරියායො පටිභාසි භික්ඛුනා භික්ඛුන්තං උපාසකානං උපාසිකානං. තං කිස්ස හෙතු: මායිමං ධම්මපරියායං සුත්වා පමාදං ආහරිස්සති, අපි ව මයා සාරිපුත්ත ධම්මපරියායො පඤ්ඤාධිප්පායෙන භාසිතොති.

1. න පරිසුරකාරි, සිමු.

6. ආරිපුත්‍රය, තවද මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් සිලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි පරිපූරකාරී වෙයි, ප්‍රඥායෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි, හේ ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් රාග දෛශ්‍ය ලෝභයන්ගේ තනුකුටියෙන් සකෘද්ගාමී වෙයි. වරක් ම මේ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කෙරෙයි. ආරිපුත්‍රය, මේ සොපාදිපෙය ව කල්ලිය කරන තීරයෙන් මුත්, තිරිසන් යොනින් මුත් ප්‍රෙතවිෂයෙන් මුත් අපාය දුගීති විනිපාතයෙන් මුත් සවැනි පුද්ගල යි.

7. ආරිපුත්‍රය, තවද මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් සිලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. ප්‍රඥාවෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එකබිඳී වෙයි. එක් ම මිනිසක් බවක් නිපදවා දුක් කෙළවර කෙරෙයි. ආරිපුත්‍රය, මේ සොපාදිපෙය ව කල්ලිය කරන තීරයෙන් මුත් තිරිසන් යොනින් මුත් ප්‍රෙතවිෂයෙන් මුත් අපාය දුගීති විනිපාතයෙන් මුත් සත්වැනි පුද්ගල යි.

8. ආරිපුත්‍රය, තවද මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් සිලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි, මාත්‍රකාරී වෙයි. ප්‍රඥායෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් කොලබ්බකාල වෙයි. දෙකක් හෝ තුනක් හෝ කුලයන් (කාමලොකයෙහි) දිව හැසිර දුක් කෙළවර කෙරෙයි. ආරිපුත්‍රය, මේ සොපාදිපෙය ව කල්ලිය කරන තීරයෙන් මුත්... අපාය දුගීති විනිපාතයෙන් මුත් අටවැනි පුද්ගල යි.

9. ආරිපුත්‍රය, තවද මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් සිලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි, සමාධියෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි, ප්‍රඥායෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් සත්තකක්කු පරම වෙයි. දෙව ලොව ද මිනිස් ලොව ද සත්වරක් පරම කොට දිව හැසිර දුක් කෙළවර කෙරෙයි. ආරිපුත්‍රය, මේ සොපාදිපෙය ව කල්ලිය කරන තීරයෙන් මුත් තිරිසන් යොනින් මුත් ප්‍රෙතවිෂයෙන් මුත් අපාය දුගීති විනිපාතයෙන් මුත් නවවැනි පුද්ගල වෙයි.

ආරිපුත්‍රය, බාල වූ අව්‍යක්ත වූ ඒ අන්තොටු පිරිවැජියෝ කවරහ: කවරහු සඋපාදනශේෂයකු සෝපාදිසේසයෙකැයි හෝ දැනින් ද: අනුපාදි සෙයකු අනුපාදිසේසයෙකැයි හෝ දැනින් ද?

ආරිපුත්‍රය, මේ සෝපාදිශේෂ පුද්ගලයෝ නවදෙනෙක් කල්ලිය කරන්නාහු තීරයෙන් මිදුණාහු වෙති. තිරිසන් යොනින් මිදුණාහු වෙති. ප්‍රෙතවිෂයෙන් මිදුණාහු වෙති. අපාය දුගීතිවිනිපාතයෙන් මිදුණාහු වෙත්. ආරිපුත්‍රය, මේ ධර්ම පරිපායය භික්ෂූන්ට, භික්ෂුණීන්ට උපාසකයන්ට, උපාසිකාවන්ට මොහන් නො වැටහිණි. (මෙ නො කියෙමි) ඒ කවර හෙයින් යත්: මේ ධර්මපරිපායය අසා (මතුරහන් බව පිණිස වැර නොකරන ඔහු) ප්‍රමාදාට නොපැමිණෙත්වා යි. වැලිත් ආරිපුත්‍රය ප්‍රශ්න: ධිප්‍රායයෙන් (නොප ඇසූ ප්‍රශ්නයට සහාග වශයෙන්) මා විධින් මේ ධර්මපරිපායය දෙසනලදී යි.

9. 1. 2. 3

මහාකොට්ඨික සූතකං

[සාවකීනිදනං]

අපං ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො¹ යෙනායස්මා සාරිපුතො තෙනුපසඛස්මි, උපසඛස්මිකා ආයස්මතා සාරිපුතොන සඳ්ධිං සමොද්ධිං සමොදනියං කපං සාරාණියං චිත්තියාරොකා ඵකමනං ගිගිදි. ඵකමනං නිසිනො ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො ආයස්මතං සාරිපුතං ඵතදවොච:

නිනුභො ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං දිට්ඨධම්මවෙදනියං තං මෙ කමමං සම්පරායවෙදනියං භොතුති, ඵතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආවුසො.

කිම්පනාවුසො සාරිපුතං යං කමමං සම්පරායවෙදනියං, තමම කමමං දිට්ඨධම්මවෙදනියං භොතුති ඵතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආවුසො.

කිනුභො ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං සුඛවෙදනියං, තං මෙ කමමං සුඛවෙදනියං² භොතුති ඵතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආවුසො.

කිනුභො ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං දුක්ඛවෙදනියං තං මෙ කමමං සුඛවෙදනියං භොතුති ඵතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආවුසො.

කිනුභො ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං පරිපක්ඛවෙදනියං තං මෙ කමමං අපරිපක්ඛවෙදනියං භොතුති ඵතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආවුසො.

කිම්පන ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං අපරිපක්ඛවෙදනියං තං මෙ කමමං පරිපක්ඛවෙදනියං භොතුති ඵතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආවුසො.

කිනුභො ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං ඛ්‍යවෙදනියං තං මෙ කමමං අත්ථවෙදනියං භොතුති ඵතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආවුසො.

1. මහාකොට්ඨිකො-මඡසං.

2. දුක්ඛවෙදනියං-මඡසං.

9. 1. 2. 3

මහාකොට්ඨික සූත්‍රය

(සැවැත්නිදන යි)

එකල්හි ආයුෂමත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වෙත එළැඹිය හ. එළැඹ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරුන් සමඟ සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස්ව හුන්හ. එකත්පස්ව හුන් ආයුෂමත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරුන්ට තෙල සැල කළහ:

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිමෙක යම් කම්යෙක් දෘෂ්ටධර්මවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය සම්පරාය වේදනීය වේවයි යන තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැජෙ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිම යම් කම්යෙක් සම්පරාය වේදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ය දෘෂ්ටධර්ම වේදනීය වේවයි යන තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැජෙ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිම යම් කම්යෙක් සුඛවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය සුඛවේදනීය ම දේවයි තෙල කරුණෙහි අරුත් සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැජෙ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

කිම ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් දුඃඛවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය දුඃඛවේදනීය දේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැජෙ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිම යම් කම්යෙක් පරිපක්ච්චවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය අපරිපක්ච්චවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැජෙ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිම යම් කම්යෙක් අපරිඤ්චවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය පරිඤ්චවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැජෙ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

කිමෙක ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් බහුවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය අල්පවේදනීය දේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැජෙ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කීම්පනාචුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං අප්ප වෙදනියං තං මෙ කම්මං බ්‍රහ්මවරියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආචුසො.

කිනත්තූඛො ආචුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං වෙදනියං තං මෙ කම්මං අවෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආචුසො.

කීම්පනාචුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං අවෙදනියං තං මෙ කම්මං වෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති? නො හිදං ආචුසො.

කිනත්තූඛො ආචුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං දිට්ඨධම්මවෙදනියං තං මෙ කම්මං සම්පරායවෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආචුසොති වදෙයි.

කිනත්තූඛො ආචුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං සම්පරාය වෙදනියං තං මෙ කම්මං දිට්ඨධම්මවෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආචුසොති වදෙයි.

කිනත්තූඛො ආචුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං සුඛවෙදනියං තං මෙ කම්මං සුඛවෙදනියං¹ භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආචුසොති වදෙයි.

කිනත්තූඛො ආචුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං දුක්ඛවෙදනියං තං මෙ කම්මං සුඛවෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආචුසොති වදෙයි.

කිනත්තූඛො ආචුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං පරිපක්ඛවෙදනියං තං මෙ කම්මං අපරිපක්ඛවෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආචුසොති වදෙයි.

කිනත්තූඛො ආචුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං අපරිපක්ඛවෙදනියං තං මෙ කම්මං පරිපක්ඛවෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආචුසොති වදෙයි.

1. දුක්ඛවෙදනියං, මජ්ඣ.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් අල්පවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ම බහුවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැයි? ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් වේදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ම අවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැයි? ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් අවේදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ම වේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැයි? ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් දෘෂ්ට ධර්මවේදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ම සම්පරායවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ම ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිමෙක, ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් සම්පරායවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ම දෘෂ්ටධර්මවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ම ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් සුඛවේදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ම සුඛවේදනීය ම වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ම ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් දුඃඛවේදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ම දුඃඛවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ම ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් පරිපක්ච වේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ම අපරිපක්ච වේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ඇවුත්ති, මෙය නොවේ මැයි කියති.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් අපරිපක්චවේදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ම පරිපක්චවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිනතුබො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං බහුවෙදනියං තං මෙ කම්මං අප්පවේදනියං හොතුති එතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙයි.

කිනතුබො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං අප්පවේදනියං තං මෙ කම්මං බහුවෙදනියං හොතුති එතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙයි.

කිනතුබො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං වේදනියං තං මෙ කම්මං අප්පවේදනියං හොතුති එතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙයි.

කිනතුබො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං අප්පවේදනියං තං මෙ කම්මං වේදනියං හොතුති එතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙයි. අප් කිමස්ස වරහාවුසො, හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති?

යං ඛට්ඨසාවුසො,¹ අඤ්ඤාතං අද්ධං අප්පත්තං අසඤ්ඤාතං අනභිසමෙතං, තස්ස ඤාණාය දසකතාය පත්තියා සඤ්ඤාතරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති.

කිම්පනසාවුසො, අඤ්ඤාතං අද්ධං අප්පත්තං අසඤ්ඤාතං අනභිසමෙතං යස්ස ඤාණාය දසකතාය පත්තියා සඤ්ඤාතරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති?

ඉදං දුක්ඛානති ඛට්ඨසා ආවුසො අඤ්ඤාතං අද්ධං අප්පත්තං අසඤ්ඤාතං අනභිසමෙතං. තස්ස ඤාණාය දසකතාය පත්තියා සඤ්ඤාතරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති. අයං දුක්ඛසම්ප්පාදයොති ඛට්ඨසා ආවුසො -පෙ- අයං දුක්ඛනිරෝධොති ඛට්ඨසා ආවුසො -පෙ- අයං දුක්ඛනිරෝධගාමීති- පටිපද්ධති ඛට්ඨසා ආවුසො, අඤ්ඤාතං අද්ධං අප්පත්තං අසඤ්ඤාතං අනභිසමෙතං. තස්ස ඤාණාය දසකතාය පත්තියා සඤ්ඤාතරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති, ඉදං ඛට්ඨසා ආවුසො අඤ්ඤාතං අද්ධං අප්පත්තං අසඤ්ඤාතං අනභිසමෙතං. තස්ස ඤාණාය දසකතාය පත්තියා සඤ්ඤාතරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මවරියං වුස්සතීති.

1. යං ඛට්ඨසා ආවුසො මජ්ඣමං

කීමෙක ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් බහුවේදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ම අල්පවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ඇවැත්නි, මෙය නොවේ මැයි කියති.

කීමෙක ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් අල්පවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ම බහුවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ම ඇවැත්නි, මෙය වේ මැයි කියති.

කීමෙක ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් වේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ම අවේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ම ඇවැත්නි, මෙය නොවේ මැයි කියති.

කීමෙක ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්මයෙක් අවේදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ම වේදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ ම ඇවැත්නි, මෙය නොවේ මැයි කියති, වැලි කුළුණෙන් ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේදැයි?

ඇවැත්නි, යම් හිවනක් අඤ්ඤා ද, අද්ධමංසා ද, අප්‍රාප්ත ද, අසාක්ෂාත්-කාත ද, අනවබුද්ධ ද, ඒ නිර්භීතියාගේ ඥානය පිණිස දර්ශනය පිණිස, ප්‍රාප්තිය පිණිස සාක්ෂාත් ක්‍රියාව පිණිස අවබෝධය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේ යි.

ඇවැත්නි, යමක් ම දනගන්නා පිණිස දකුම් පිණිස ප්‍රාප්තිය පිණිස පසක් කිරීම පිණිස අභිසමය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේ නම් ඒ අඤ්ඤා අද්ධමංසා අප්‍රාප්තය අසාක්ෂාත්කාතය අනවබුද්ධය කවර?

ඇවැත්නි, “මේ දුකැ” යි යන මොහුගේ අඤ්ඤායෙක් අද්ධමංසායෙක් අප්‍රාප්තයෙක් අසාක්ෂාත් කාතයෙක් අනවබුද්ධයෙක් වේ නම් එහි දකුම් පිණිස දකුම් පිණිස ලැබුම් පිණිස පසක් කරනු පිණිස අභිසමය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේ යි. ඇවැත්නි, ‘මේ දුකට මුද්‍රා’ යි යන මොහුගේ... ‘මේ දුකකි රොධ’ යි යන මොහුගේ... ‘මේ දුකකි රොධගාමිනි-පටිපදා’ යි යන මොහුගේ අඤ්ඤායෙක් අද්ධමංසායෙක් අප්‍රාප්තයෙක් අසාක්ෂාත් කාතයෙක් අනවබුද්ධයෙක් වේ නම් එහි දකුම් පිණිස දකුම් පිණිස ලැබුම් පිණිස පසක් කරනු පිණිස අභිසමය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේ යි. ඇවැත්නි, මෙය අඤ්ඤා වේයි, අද්ධමංසා වේයි, අප්‍රාප්ත වේයි, අසාක්ෂාත්කාත වේ. අනවබුද්ධ වේ. එහි ඥානය පිණිස දර්ශනය පිණිස ප්‍රාප්තිය පිණිස සාක්ෂාත්කාතය පිණිස, අභිසමය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටේ යි.

9. 1. 2. 4

සමිඳ්‍ය සූතකං.

[සාවතීනි(තං)]

අප්පො අයසො සමිඳ්‍යි යයනායසො සාරිපුතො නෙත්‍රපසඩ්ධම්.
උපසඩ්ධම්ඤා අයසෙත්තං සාරිපුතං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදි. එක-
මන්තං නිසීත්තං ටො අයසෙත්තං සමිඳ්‍යි අයසො සාරිපුතො එතද්වොච:

‘ කිමාරම්මණං සමිඳ්‍යි, පුරිසස්ස සම්ඤ්ජානිතස්ස උපපජ්ඣතිති?
නාමරූපාරම්මණං භතෙති.

තෙ පන සමිඳ්‍යි, කථ නානත්තං ගවජ්ජිති? ධාතුසු භතෙති.

තෙ පන සමිඳ්‍යි, කිං සමුදයාති? එසසමුදයා භතෙති.

තෙ පන සමිඳ්‍යි, කිං සමොසරණාති? වේදනා සමොසරණා භතෙති.

තෙ පන සමිඳ්‍යි, කිං පට්ඨාති? සමාධිපට්ඨා භතෙති.

තෙ පන සමිඳ්‍යි, කිං ආධිපතෙය්‍යාති? සතාධිපතෙය්‍යා භතෙති.

තෙ පන සමිඳ්‍යි, කිමුත්තරාති? පඤ්ඤාත්තරා භතෙති.

තෙ පන සමිඳ්‍යි, කිං සාරාති? විමුක්ඛසාරා භතෙති.

තෙ පන සමිඳ්‍යි කිං ඔගධාති? අමනොගධා භතෙති.

කිමාරම්මණං සමිඳ්‍යි, පුරිසස්ස සම්ඤ්ජානිතස්ස උපපජ්ඣතිති? ඉති
සුපට්ඨා සමානො නාමරූපාරම්මණං භතෙති වදෙයි.

තෙ පන සමිඳ්‍යි, කථ නානත්තං ගවජ්ජිති. ඉති සුපට්ඨා සමානො
ධාතුසු භතෙති වදෙයි.

9. 1. 2. 4

සම්බුද්ධ සූත්‍රය

[සැවැත් නිදහස]

එකල්හි ආයුෂ්මත් සම්බුද්ධ තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් වෙත එළැඹියහ. එළැඹ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරුන් වැද එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් සම්බුද්ධ තෙරුන්ට ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ තෙල කීහ:

සම්බුද්ධය, පුරුෂයාට සඤ්ඤාලපවු විතර්කයෝ කුමක් අරමුණු කොට උපදනාහු දැයි? වහන්ස, නාමරූප ප්‍රත්‍යය කොට ය.

සම්බුද්ධය, ඔහු කොතන්හි නානාසංඛ්‍යාවයට යෙන් දැයි? වහන්ස, ධාතුන් කෙරෙහි ය.

සම්බුද්ධය, ඔහු කුමක් සමුදය කොට ඇත්තාහු දැයි? වහන්ස, ස්පර්ශ සමුදය කොට ඇතිය හ.

සම්බුද්ධය, ඔහු කුමක් සමවයරණ (එක් රැස්වීම සංඛ්‍යාව) කොට ඇත්තාහු දැයි. වහන්ස, වේදනාව සමවයරණකොට ඇත්තාහුය.

සම්බුද්ධය, ඔහු කුමක් ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහු දැයි? වහන්ස, සමාධිය ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහ.

සම්බුද්ධය, ඔහු කුමක් අධිපති කොට ඇත්තාහු දැයි? වහන්ස, ස්මෘතිය අධිපති කොට ඇත්තාහ.

සම්බුද්ධය, ඔහු කුමක් උතුරු කොට ඇත්තාහු දැයි? වහන්ස, ප්‍රභූව උතුරු කොට ඇතියහයි.

සම්බුද්ධය, ඔහු කුමක් සාරය කොට ඇත්තාහුදැයි? වහන්ස, වීජික්තිය සාර කොට ඇත්තාහ.

සම්බුද්ධය, ඔහු කීමෙක බැසගත්තාහු දැයි? වහන්ස, අමාතයෙහි බැසගත්තාහයි.

සම්බුද්ධය, පුරුෂයාගේ සඤ්ඤාලප විතර්කයෝ කුමක් ප්‍රත්‍යය කොට උපදනාහුදැයි මෙසේත් පුළුස්සනා ලද්දේ වහන්ස, නාමරූප ප්‍රත්‍යය කොට ය'යි කියති.

සම්බුද්ධය, ඔහු කොතන්හි නානාසංඛ්‍යාවයට යෙන් දැයි පුළුස්සනා ලද්දේ 'වහන්ස, ධාතුන් කෙරෙහි'යි කියති.

තෙ පන සමීදධි, කිංසමුද්ධාති ඉති පුටෙඨා සමානො ඵසසමුද්ධා හනෙති වදෙයි.

තෙ පන සමීදධි, කිංසමාසරණාති ඉති පුටෙඨා සමානො වෙදනා සමාසරණා හනෙති වදෙයි.

තෙ පන සමීදධි, කිංපමුඛාති ඉති පුටෙඨා සමානො සමාධි-පමුඛා හනෙති වදෙයි.

තෙ පන සමීදධි, කිංඤ්චිපනසායාති ඉති පුටෙඨා සමානො සනාධි-පනසායා හනෙති වදෙයි.

තෙ පන සමීදධි, කිංඋත්තරාති ඉති පුටෙඨා සමානො පඤ්ඤාත්තරා හනෙති වදෙයි.

තෙ පන සමීදධි, කිංසාරාති ඉති පුටෙඨා සමානො විමුක්ඛසාරා හනෙති වදෙයි.

තෙ පන සමීදධි, කිංචගධාති ඉති පුටෙඨා සමානො අමනොගධා හනෙති වදෙයි.

සාධු සාධු සමීදධි, සාධු ටො තං සමීදධි, පඤ්ඤා පුටෙඨා විසංපෙජ්ඣි ටොන ව මා මඤ්ඤීති.

9. 1. 2. 5

ගණකාපම සුත්තං

[සාවච්ඡිතිදුතං]

සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ, ගණකා අනෙකවසංගණිකො තසසසු නව වණ්ණමුඛාති නව අනෙකවණ්ණමුඛාති, නනො යං කිංඤ්චි පග්ගරෙය්‍ය අසුච්ඡෙදාපි පග්ගරෙය්‍ය, දුග්ගතිකෙදාපි පග්ගරෙය්‍ය, ජෙතුච්ඡිදෙදාපි පග්ගරෙය්‍ය. යං කිංඤ්චි පසවෙය්‍ය අසුච්ඡෙදාපි පසවෙය්‍ය, දුග්ගතිකෙදාපි පසවෙය්‍ය, ජෙතුච්ඡිදෙදාපි පසවෙය්‍ය.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් සමුදය කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, ස්පර්ශය සමුදය කොට ඇතියහ'යි කියති.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් සමවසරණ කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, වේදනා සමොසරණ කොට ඇතියහ'යි කියති.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් ප්‍රච්ච කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, සමාධිප්‍රමුඛයහ'යි කියති.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් අධිපතී කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, සතාධිපතෙයාහ'යි කියති.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් උතුරු කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, පඤ්ඤාකාරයහ'යි කියති.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් සාර කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, විමුක්තිසාරයහ'යි කියති.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් ප්‍රතිෂ්ඨා කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, අමාත්‍ය ප්‍රතිෂ්ඨා කොට ඇතියහ'යි කියති.

සමිද්ධිය, මැනාව, මැනාව, තෝ පැණ පුළුවස්නා ලද්දේ මොනොවට වියද්දෙහි, ඉන්ද්‍රිය (අගසව්වකු ඇසූ පැණ විසැදියෙමියි) මාත්‍ය නො කෙළෙහි යි.

9. 1. 2. 5

ගණ්ධොපම සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහජණනි, නොයෙක් වස් ගණන් ඇති ගඬක් යම්පරිදි වේද, එයට නවමණ වුඬකෙනෙක් වෙත්. (කිසිවකු විසින් බිඳ නො කළ) කම් සමුක්ඛීන වුම නව අන්ධදන වුඬ කෙනෙක් වෙත්. එයින් යම් කිසිවක් ම වැහෙන්නම් අඟුළු ම වැහේ, දුගඳ ම වැහේ, පුඟුල්සා කටයුතු ම වැහෙයි. යම් කිසිවක් ම ගලා නම් අඟුළු වුවක් ම ගලයි. දුර්වක වුවක් ම ගලයි පුඟුල්සා කටයුතු වුවක් ම ගලයි.

‘ගණේසා’ති ටො භික්ඛවෙ, ඉමෙසංච වාතුමහාභුතිකස්ස කායස්ස අධිවට්ඨනං මානාපෙතතිකසංඝවස්ස ඔදනකුම්මාසුපට්ඨස්ස අනිච්චුල්ලාදානපරිමද්දන හෙදන වීඛාසනධමමස්ස. යස්ස නව වනමුඛාති, නව අහෙදනමුඛාති, තතො යං කිසුචි පග්ගරති අසුචිකෙසුචි පග්ගරති, දුග්ගතකිකෙසුචි පග්ගරති, ජෙගුච්ඡියකෙසුචි පග්ගරති. යං කිසුචි පසවති අසුචිකෙසුචි පසවති, දුග්ගතකිකෙසුචි පසවති, ජෙගුච්ඡියකෙසුචි පසවති. තස්මාතින භික්ඛවෙ ඉමෙසංච භාගෙ තිබ්බිකුපාති.

9. 1. 2. 6

සකුසුදා සුතතං

[සාවස්ථිතිදුතං]

නව ඉමා භික්ඛවෙ, සකුසු භාදිනා බහුලිකතා මහස්ථලා භොජනී මහාභිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා. කතමා නව?

අසුභසකුසු, මරණසකුසු, ආහාරෙ පටිකකුලසකුසු, සබ්බලොකෙ අනභිරතසකුසු, අනිවට්ඨසකුසු, අනිවට්ඨ දුක්ඛසකුසු, දුක්ඛ අනත්තසකුසු, පහානසකුසු, වීරාග සකුසු. ඉමා ටො භික්ඛවෙ, නව සකුසු භාදිනා බහුලිකතා මහස්ථලා භොජනී මහාභිසංසා අමනොගධා, අමතපරියොසානාති.

9. 1. 2. 7

කුලොපගමන සුතතං

[සාවස්ථිතිදුතං]

නවභි භික්ඛවෙ, අඛෙග්ගි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්ථා වා නාලං උපගතතුං, උපගන්ථා වා නාලං උපනිසීදිතුං¹ කතමෙහි නවභි:

න මනාපෙන පච්චුට්ඨෙත්ති, න මනාපෙන අභිවාදෙත්ති, න මනාපෙන ආසනං දෙත්ති, සත්තමස්ස පරිගුහත්ති, බහුකම්ම පොකං දෙත්ති, පඤ්ඤාමසි ලුඛං දෙත්ති, අසකකවට්ඨං දෙත්ති නො සකකවට්ඨං, න උපනිසීදන්ති ධම්මසවණං, භාසිතස්ස න රසීයන්ති. ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ, නවභෙග්ගි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්ථා වා නාලං උපගතතුං, උපගන්ථා වා නාලං උපනිසීදිතුං.

1 නිසීදිතුං - මඡසං.

මහණෙනි, 'ගණක' යනු සතරමහාභූතයෙන් උපභ්, මවුපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිතයෙන් හටගත්, බිත්ත හා කොමුයෙන් වැඩුණු, අතිත්‍යාසිභාව ඇති සුදු ද ඉලිම හා පිරිමැදීම සැහැවී කොට ඇති, හෙදන හා විඛට්ඨ-සන්‍යාස සිභාව කොට ඇති මේ කයට ම නමෙකි. එයට වුණමුඛ නවයෙක, අහෙදනමුඛ නවයෙකි. එයින් යම් කිසිත් ම වැහේ නම් අඟු වී වුවත් ම වැහෙයි, දුර්භික වුවත් ම වැහෙයි, පුඟුප්පා කටයුත්තක් ම වැහෙයි. යම් කිසිත් ගලා නම්, අඟු වී වුවත් ම ගලයි. දුර්භික වුවත් ම ගලයි, පුඟුප්පා කටයුතු වුවත් ම ගලයි. මහණෙනි, එහෙයින් ම මේ කායයෙහි උකටලී වවු.

9. 1. 2. 6

සඤ්ඤා සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ නව සංඤ්චේ භාවිත වුවාහු, බහුලිකාත වුවාහු මහත්ඵල ද මහානාශංස ද අමානාවගාහ ද අමාතපයඛිවසාන ද වෙත්. කවර නවයෙක යත්:

අසුභසඤ්ඤා ය, මරණ සඤ්ඤා ය, ආහාරයෙහි පටික්කුල සඤ්ඤා ය, සඵලොකයෙහි අනභිරතසඤ්ඤා ය, අනිට්ඨසඤ්ඤා ය, අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛ සඤ්ඤා ය, දුඛයෙහි අනත්තසඤ්ඤා ය, පහානසඤ්ඤා ය, විරාගසඤ්ඤා ය. මහණෙනි, මේ නව සංඤ්චේ භාවිත බහුලිකාත වුවාහු මහත්ඵල ද මහානාශංස ද අමානාවගාහ ද අමාතපයඛිවසාන ද වෙත්.

9. 1. 2. 7

කුලෝපගමන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, කරුණු නවයෙකින් සමන්විත කුලය (පෙර) නො එළැඹ ම හෝ එළැඹෙනුවට නුසුදුසු ය, එළැඹ හෝ හිදුමට නුසුදුසු ය, කවර නවයෙකින් යත්:

මනා අයුරින් හුනස්නෙන් නැගිට පෙරගමන් නො කරත්. මනා අයුරින් නො වදිත්. මැනවින් අසුන් නො දෙත්. ඔහට සතු දැ සහවත්. බොහෝ ඇත ද මදක් දෙත්. පිණි දැ ඇත ද රුක්ෂයක් ම දෙත්. සත්‍ය නොව නො සත්‍යා දෙත්. ධර්ම ශ්‍රවණයට ළඟ නො හිඳිත්. භාෂිතයාගේ අසීරුස විඳිමින් සතුටු නො වෙත්. මහණෙනි, මේ නව කරුණින් සමන්විත කුලය (පෙර) නො එළැඹ හෝ එළැඹීමට නුසුදුසු ය. එළැඹ හෝ හිඳිනට නුසුදුසු ය.

නවති භික්ඛවෙ, අබ්බෙහි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්ඛා වා අලං උපගතං, උපගන්ඛා වා අලං උපනිසීදිතුං. කතමෙහි නවති:

මනාපෙන පච්චුට්ඨෙත්ති, මනාපෙන අභිවාදෙත්ති, මනාපෙන ආයනං දෙත්ති, සත්තමස්ස න පරිගුහන්ති, බහුකම්මි බහුකං දෙත්ති, පඤ්ඤා පඤ්ඤං දෙත්ති, සක්කවචං දෙත්ති නො අසක්කවචං, උපනිසීදන්ති ධම්මසවණං, භාසිතස්ස රජියන්ති.

ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ, නවතිබ්බෙහි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්ඛා වා අලං උපගතං, උපගන්ඛා වා අලං උපනිසීදිතුන්ති.

9. 1. 2. 8

නවධගුපොසථ සුතතං

[සාවස්ථිතිදානං]

නවතිබ්බෙහි සමන්තාගතො¹ භික්ඛවෙ උපොසථො උපවුඤ්ඤා භෙප්ථො හොති මහාතිසංඝො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො. කථං උපවුඤ්ඤා ව භික්ඛවෙ, නවතිබ්බෙහි සමන්තාගතො උපොසථො මහප්ථො හොති මහාතිසංඝො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඉති පටිසංකද්ධංකිති “යාවස්ථං අරහතො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතා නිතිනදණ්ඩා හිතීතසඤ්ඤා ලජ්ජා දයාපනතා සංඛපාණගුහනිතානුකම්මි² විහරන්ති. අහම්පජ්ජ ඉමඤ්ඤ රත්ති. ඉමඤ්ඤ දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො නිතිනදණ්ඩා හිතීතසඤ්ඤා ලජ්ජා දයාපනතා සංඛපාණගුහනිතානුකම්මි විහරාමි. ඉමිනාපඤ්ඤා අරහතං අනුකරොමි. උපොසථො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවිස්සාති”ති. ඉමිනා පටිමෙතඤ්ඤා සමන්තාගතො හොති.

2. “යාවස්ථං අරහතො අදින්නාදානං පහාය දදින්නාදානා පටිච්චිතා දින්නාදායී දින්නාපාටිකංකම්මි අපෙතෙන සුචිභුතෙන අත්තනා විහරන්ති. අහම්පජ්ජ ඉමඤ්ඤ රත්ති. ඉමඤ්ඤ දිවසං අදින්නාදානං පහාය -පෙ- උපොසථො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවිස්සාති”ති. ඉමිනා දුතියකඤ්ඤා සමන්තාගතො හොති.

1. නවති භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමන්තාගතො-මජ්ඣ.

2. සංඛපාණගුහනිතානුකම්මිතො-මජ්ඣ.

මහණෙනි, කරුණු නවයෙකින් සමන්විත කුලය (පෙර) ඵලාභ හෝ ඵලාභීමට සුදුසු ය. ඵලාභ හෝ හිඳිනට සුදුසු ය. කවර නවයෙකින් යත්:

මැනැවින් හුනස්නෙන් නැගී පෙරගමන් කරත්. මැනැවින් අභිවාදනා කෙරෙත්, මැනැවින් අසුන් දෙත්, ඔහුට ඇති දෑ නො සඟවත්. බොහෝ ඇතිවත් බොහෝ කොට දෙත්. පිණි දෑ ඇතිවත් පිණි දෑ ම දෙත්. සකස් කොට දෙත් නො සකසා නො දෙත්, දහම්ඇසීමට ළඟ හිඳිත්, භාෂිතයාගේ රසවිඳිමින් සතුටු වෙත්.

මහණෙනි, මේ නව කරුණින් සමන්විත කුලය නො ඵලාභ හෝ ඵලාභීමට සුදුසු ය. ඵලාභ හිඳිනට හෝ සුදුසු යි.

9. 1. 2. 8

නවසිංහපොසර සූත්‍රය

[සැවැත්තිදාය]

මහණෙනි, නව අතින් සමන්විත පෙහෙවස් වුසුයේ මහත්ඵල වෙයි. මහානිසංස වෙයි. මහාද්‍යුතික වෙයි. මහාවිස්ථාර වෙයි. මහණෙනි, කෙසේ වුසු නවතින් සමන්විත උපොසරය මහත්ඵල, මහා නාශංස, මහාද්‍යුතික, මහාවිස්ථාර වෙයි යත්:

1. මහණෙනි, මෙ සස්නෙහි අරිසවු මෙසේ නුවණින් සිතයි: “යවදිව රහත්හු පණ්ඩා හැර පණ්ඩායෙන් වැළැකියාහු බහාතැබූ දඩු ඇත්තාහු බහාතැබූ අවි ඇත්තාහු ලජ්ජාවත් වුවාහු දයාවට පැමිණියාහු සථිප්‍රාණින් කෙරේ හිතානුකම්පි ව විහරණ කරත්: අද මමත් මේ රැත් මේ දවලත් පණ්ඩා හැර පියා පණ්ඩායෙන් වැළැකියෙමි බැහැදඩු ඇතියෙමි බැහැ අවි ඇතියෙමි ලද්දකියෙමි දයාවට පැමිණියෙමි සථිප්‍රාණින් කෙරේ හිතානුකම්පි වුයෙමි විහරණ කරමි. මෙ කරුණෙනුදු රහතුනට අනුක්‍රියා කරමි. මා වීසින් උපෝසරය ද වුසුයේ වෙයි. මේ පළමු අතින් සමන්විත වෙයි.

2. “රහත්හු යවදිව අධිනාදන් හැර පියා අධිනාදනින් වැළැකියාහු දුන් දෑ ගන්නා සුල්ලහු දුන් දෑ කැමැතිවන්නාහු නොසොර පිවිතුරු සිතින් වෙසෙත්. අද මමත් මේ රැත් මේ දවලත් අධිනාදන් හැරපියා... මා වීසින් පෙහෙවස් ද වුසුයේ වෙයි. මේ දෙවන අතින් සමන්විත වුයේ වෙයි.

3. “යාවජීවං අරහතො අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී ආරාමාරී වීරතා මෙට්ඨනා ගාමධම්මො, අහමපජ්ජ -පෙ- උපොසථො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවීසසනී”ති. ඉමිනා තතියෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

4. යාවජීවං අරහතො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවීරතා සවච්ඡාදී සච්චසක්ඛා ථෙතා පච්චයිකා අවිසංවාදකා ලොකස්ස, අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමිනා චතුඤ්ඤාධෙයන සමනනාගතො හොති.

5. යාවජීවං අරහතො සුරාමෙරය මජ්ජිමාදධ්මානා පහාය සුරාමෙරය මජ්ජිමාදධ්මානා පටිවීරතා, අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමිනා පඤ්ඤාධෙයන සමනනාගතො හොති.

6. යාවජීවං අරහතො එකභත්තිකා රතතුපරතා වීරතා විකාල භොජනා, අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමිනා ජලෙඤ්ඤාධෙයන සමනනාගතො හොති.

7. යාවජීවං අරහතො නවවග්ගිතවාදිතවිසුකදස්සනමාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභූසනධාරිතා පටිවීරතා, අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමිනා සන්තමනාධෙයන සමනනාගතො හොති.

8. යාවජීවං අරහතො උච්චාසයනමහාසයනං පහාය උච්චාසයන-මහාසයනා පටිවීරතා නිවසෙය්‍යං කප්පෙත්ති මඤ්ඤාධෙයන වා තිණසන්තරකෙ වා, අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමිනා අධිමෙතධෙයන සමනනාගතො හොති.

9. ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවතො මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්ථා චිහරති තථා දුතියං -පෙ- තථා තතියං -පෙ- තථා චතුත්ථිං -පෙ- ඉති උඤ්ඤාධෙයන තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තත්තාය සබ්බාවත්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගානෙන අප්පමාණෙන අට්ඨෙරෙන අබ්‍යාපරේඤ්ඤා ඵරිත්ථා චිහරති. ඉමිනා නවමෙතධෙයන සමනනාගතො හොති.

එවං උපවුඤ්ඤා ඛො භික්ඛවෙ, නවගධෙයනි සමනනාගතො උපොසථො මහථලො හොති මහානිසංඝො මහාච්ඡත්තො මහාවිපථා-රොති.

3. 'රහත්තු යවිදිව අමුමසර හැර පියා භුභමවාරි වුවාහු ගැමිදම් වූ මෙවුන් දමින් වැළැකියාහු ආරාධාරි වුවාහු වෙත්. දෑන් මම ද... මා විසින් පෙහෙවස් වූසුයේත් වන්නේය. මේ කෙවන අභින් සමකාගත වෙයි.

4. 'රහත්තු යවිදිව මුසවා හැර පියා මුසවායෙන් වැළැකියාහු සත්‍යවාදී වුවාහු සත්‍යසත්‍ය වුවාහු සීරි කපා ඇත්තාහු හැදෑහිය හැකි තෙසුල් ඇත්තාහු ලොවට අවිසංවාදක වුවාහු වෙත්. දෑන් මම ද... වූසුයේ වෙයි. මේ සිවුවන අභින් සමන්වාගත වෙයි.

5. රහත්තු යවිදිව මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර හැර පියා මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියාහු වෙත්. අද මම ද... වූසුයේ වෙයි. මේ පස්වන අභින් සමන්වාගත වෙයි.

6. යවිදිව රහත්තු ඒකභක්තික වුවාහු රාත්‍රි හෝජනයෙන් වැළැකියාහු විකල් බොජුනින් දුරුවුවාහු වෙත්. මම ද අද... වූසුයේ වෙයි. මේ සවන අභින් සමන්වාගත වෙයි.

7. රහත්තු යවිදිව නැටුම් ගැයුම් වැයුම් විප්‍රථ දස්න මල්ගඳ විලවුන් දරුම් සිරුර උතුකැත් පිරවීම් සිරුරු සැරසුම් යන කරුණින් වැළැකියාහු වෙත්. මම ද අද ... වූසුයේ වෙයි. මේ සත්වන අභින් සමන්වාගත වෙයි.

8. යවිදිව රහත්තු උසසුන් මහසුන් හැරපියා උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියාහු මැස්සෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවගයා කරත්. මම ද අද ... වූසුයේ වෙයි. මේ අටවැනි කරුණින් සමන්වාගත වෙයි.

9. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි අරිසවු මෙන්සහගිය සිතින් එක් දිගක් පැතිර වාසය කරයි. එපරිදි ම දෙවන... එපරිදි ම කෙවන ... එපරිදි ම සතර වන... මෙයේ උඩ යට සරස හැම තැන්හි සඵාත්ම භාවයෙන් සියල්ලෙන් යුත් ලොව විපුල වූ මහදග්ග වූ අප්‍රමාණ වූ අටොර වූ කිණක් වූ මෙන් සහගිය සිතින් පැතිර වෙසෙයි.

මහණෙනි, මෙයේ වුසු නටභින් යුත් පෙහෙවස මහපාල වෙයි. මහානිසංස වෙයි. මහාජුතික වෙයි. මහාවිපාර වෙයි යි.

9. 1. 2. 9

දෙවතා සුතනං

[සාවතීතිදානං]

ඉමං¹ භික්ඛවෙ, රතතිං සම්බුද්ධා දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතතිං අභික්ඛන්තාවණ්ණං කෙවලකපං ජෙනවනං ඔභාසෙතො යෙනාහං තෙනුපසංසම්භු. උපසංසම්භුතං මං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං යිතා ටො භික්ඛවෙ, තා දෙවතා මං එතදවොද්ධි:

උපසංසම්භු නො හනෙත, පුබ්බෙ මනුස්සභුතානං පබ්බජිතා අභාරාති, තා මය² හනෙත, පච්චුට්ඨිමහ, නො ව ටො අභිවාදිමහ, තා මයං හනෙත, අපරිපුණ්ණකමන්තා විපට්ඨාරිතියො පච්ඡානුතාපිතියො³ භීතං කායං උපපන්නා⁴ති.

අපරාපි මං භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා දෙවතා උපසංසම්භුතං එතදවොද්ධි. “උපසංසම්භු නො හනෙත පුබ්බෙ මනුස්සභුතානං පබ්බජිතා අභාරාති තා⁵ මයං හනෙත පච්චුට්ඨිමහ, අභිවාදිමහ⁶ නො ව ටො⁷ ආසනං අදමහ, තා මයං හනෙත, අපරිපුණ්ණකමන්තා විපට්ඨාරිතියො පච්ඡානුතාපිතියො භීතං කායං උපපන්නා⁸ති,

අපරාපි මං භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා දෙවතා උපසංසම්භුතං එතදවොද්ධි. “උපසංසම්භු නො හනෙත, පුබ්බෙ මනුස්සභුතානං පබ්බජිතා අභාරාති, තා මයං හනෙත පච්චුට්ඨිමහ, අභිවාදිමහ, ආසනං අදමහ⁹ නො ව ටො යථාසත්ති යථාබලං සංවිහරිමහ -පෙ- යථාසත්ති යථාබලං සංවිහරිමහ. නො ව ටො උපනිසිදිමහ ධම්මසවණාය -පෙ- උපනිසිදිමහ¹⁰ ධම්මසවණාය, නො ව ටො ඔභිතසොතා ධම්මං සුඡිමහ -පෙ- ඔභිතසොතා¹¹ ධම්මං සුඡිමහ, නො ව ටො සුභා ධම්මං ධාරයිමහ -පෙ- සුභා¹² ධම්මං ධාරයිමහ, නො ව ටො ධතානං¹³ ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛිමහ -පෙ- ධතානං¹⁴ ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛිමහ, නො ව ටො අත්ථමඤ්ඤය ධම්මමඤ්ඤය ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජිමහ. තා මයං හනෙත, අපරි පුණ්ණකමන්තා විපට්ඨාරිතියො පච්ඡානුතාපිතියො භීතං කායං උපපන්නා¹⁵ති.

1. ඉමං-මජ්ඣං.

2. තෙ මයං-මජ්ඣං.

3. පච්ඡානුතාපිතියො-මජ්ඣං.

4. පච්චුට්ඨිමහ ව අභිවාදිමහ ව-සංය.

5. නො ව ටො-මජ්ඣං.

6. ආසනං අදමහ-මජ්ඣං.

7. උපනිසිදිමහ ව-සංය.

8. ඔභිතසොතා ව-මජ්ඣං.

9. අත්ථං ව-මජ්ඣං.

10. ධතානං-මජ්ඣං.

11. ධතානං අත්ථං-මජ්ඣං.

දේවතා සුත්‍රය

[සැවැත්නිදනයි]

මහණෙනි, මේ රෑ බොහෝ දේවතාවෝ රෑ බෙහෙවින් දක්මණිය කල්හි චිඨිකුරු පැහැ ඇත්තාහු මුළු දෙවරම් බවුළුවා මා වෙත එළැඹියහ. එළැඹි මා සකසා වැඳ එකත්පස්ව සිට ගත්හ. මහණෙනි, එකත්පස්ව සිට ගත් ඒ දේවතාවෝ මට තෙල කීහ:

"වහන්ස, පෙර මිනිස් වූ අපගේ අභාරයනට පැවිද්දෝ එළැඹියහ. වහන්ස, ඒ අපි (ඔවුන්ට) ප්‍රත්‍යුපසාන කළෙමහ. නොද අභිවාදනා කළෙමහ. වහන්ස, නොපිළිපුන් කම් ඇති ඒ අපි විපිළිසර වන්තමෝ පසුතැවෙන්නමෝ හීන කායයට පැමිණියෙමහ"යි.

මහණෙනි, අනෙක් බොහෝ දේවතා කෙනෙක් මා වෙත එළැඹි තෙල කීහු: "වහන්ස, පෙර මිනිස් වූ අපගේ නිවෙස් කරා පැවිද්දෝ එළැඹියහ. වහන්ස, ඒ අපි ඔවුන්ට ප්‍රත්‍යුපසාන කළෙමහ. අභිවාදනා කළෙමහ, නොද අසුන් දුනුමහ. වහන්ස, ඒ අපි නොදිරිපුන් කම් ඇත්තමෝ විපිළිසර වන්තමෝ පසුතැවෙන්නමෝ හීන කායයට පැමිණියෙමහ"යි.

මහණෙනි, අනෙක් බොහෝ දේවතා කෙනෙක් ද මා කරා එළැඹි තෙල සැළකළහ: "වහන්ස, පෙර මිනිස් බවට පැමිණි අපගේ නිවෙස් කරා පැවිද්දෝ පැමිණියහ. වහන්ස, ඒ අපි ඔවුන්ට ප්‍රත්‍යුපසාන කළෙමහ. අභිවාදනා කළෙමහ. අසුන් ද දුනුමහ. යථාශක්තියෙන් යථාබලයෙන් සංවිභාග නොකළෙමහ. දහම් අහනු සඳහා නොද ළඟ හුනුමහ.... දහම් ඇසුමට ළඟ හුනුමහ. යොවු කළ කන් ඇත්තමෝ නොද දහම් ඇසුමහ.... යොවු කළ කන් ඇත්තමෝ දහවුදු ඇසුමහ. අසා දහම් නොම දරුමහ.... අසා දහම් දරුමහ, දරු දහමුන්ගේ නොම අරුත් පිරික්සුමහ... දරු දහමුන්ගේ අරුත් දිරික්සුමහ. අරුත් දූන පෙළඳම් දූන ධර්මානුධර්මය නොම පිළිපැදියමහ. වහන්ස, ඒ අපි අපරිපූර්ණ කර්මාන්ත ඇත්තමෝ විපිළිසර වන්තමෝ පසු තැවෙන්නමෝ හීන කායයට පැමිණියෙමහ"යි.

අපරාපි මං භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා දෙවතා උපසංකම්භා එතදවොචු:

“උපසංකම්භු නො හනෙත, පුබ්බෙ මනුසසභුතානං පබ්බජිතා අගාරාති. තා මයං හනෙත, පච්චුට්ඨිමං, අභිවාදිමං, ආසනං අදමං, යථාසත්ති යථාබලං සංචිහජිමං, උපනිසිදිමං ධර්මසවණය, ඔභිතසොතා ව ධර්මං සුඡිමං, සුඤ්ඤා ව ධර්මං ධාරයිමං, ධනානඤ්ච ධර්මානං අසං උපපට්ඨිමං. අසංමඤ්ඤා ධර්මමඤ්ඤා ධර්මානුධර්මං පටිපජ්ජිමං. තා මයං හනෙත, පටිපජ්ජකම්මනසා අවිජ්ජාසාරිනියො අපච්ඡානුකාපිනියො පඤ්ඤා කායං උපපන්නා”ති.

එතාති භික්ඛවෙ, රුක්ඛමුලාති එතාති සුඤ්ඤාගාරාති කුසායප භික්ඛවෙ, මා පමාදස්ස, මා පච්ඡා විජ්ජාසාරිනො අභුචස්ස, සෙය්‍යපාපි තා පුට්ඨිකා දෙවතාති.

9. 1. 2. 10

වෙලාම සුතතං

එකං සමයං හගවා යාවස්සීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ, අප්ථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන හගවා තෙත්ථප-සංකම් උපසංකම්භා හගවන්තං අභිවාදෙවා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසිත්තං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපති. හගවා එතදවොච:

අපි නු තෙ ගහපති, කුලෙ දුතං දීයතීති? දීයති මෙ හනෙත, කුලෙ දුතං, තඤ්ච ඛො ලුඛං කණ්ණකං බිලබ්බද්ධියන්ති.

ලුඛකෙච්චි¹ ගහපති, දුතං දෙති පඤ්ඤා වා, තඤ්ච අසකකම්මං දෙති, අවිකම්මකථා² දෙති, අසහස්සා දෙති, අපච්ඡිදං³ දෙති, අනාගමන-දීට්ඨිකො දෙති. යස්ස යස්ස තස්ස තස්ස දුතස්ස විපාකො නිබ්බන්තති, න උළාරාය හක්ඛමොගාය වික්ඛං නමති, න උළාරාය චන්ද්‍රමොගාය වික්ඛං නමති, න උළාරාය යානමොගාය වික්ඛං නමති, න උළාරෙසු පඤ්චස්ස කාමගුණෙසු මොගාය වික්ඛං නමති. යෙපිස්ස තෙ මොනති පුත්තාති වා දුරාති වා දුස්සාති වා පෙස්සාති වා කම්මකරාති වා, තෙපි න සුස්සසන්නී, න යොතං ඔද්දානී, න අඤ්ඤා වික්ඛං උපට්ඨපෙන්නී. තං කිස්සගෙතු: එට්ඨං ගෙතං⁴ ගහපති, මොති අසකකම්මකතානං⁵ කම්මොනං විපාකො.

1. ලුඛං වාපි;-සා. .

2. අපච්ඡිකං කථා;-සා. . අවිකම්මකථා;-PTS.

3. අපච්ඡිදං;-සා. .

4. එවකෙතං;-සා. .

5. අසකකම්මකතානං;-මජ්ඣ. .

මහණෙනි, අනෙක් බොහෝ දේවතා කෙනෙකුද මා කරා එළැඹි තෙල සැළකළහ.

“වහන්ස, පෙර මිනිස් බවට පැමිණියා වූ ම අපගේ නිවෙස් කරා පැවිද්දෝ එළැඹියහ. වහන්ස, ඒ අපි උවටත් කළමහ. වෘක්කා කළමහ. අසුන් දුනුමහ. යථාශක්තිමයන් යථාබලයෙන් දන සංවිභාග කළමහ. දහම් ඇසුමට වෙත හුනුමහ. යොමු කළ කන් ඇත්තමෝ දහමුදු ඇසුමහ. අසා දහමුදු දරුමහ. දරු දහමුන්නේ අරුත් පිරික්සුමහ. අරුත් දන පෙළ දම් දෑන ධර්මානුධර්මය පිළිපැදියමහ. වහන්ස, ඒ අපි පරිපූර්ණ කර්මාන්ත ඇත්තමෝ විපිළිසර නො වූමෝ නො පසු කැවෙන්නමෝ ප්‍රණීත කායයට පැමිණියමහ” යි.

මහණෙනි, තෙල රුක් මුල් ය, තෙල ශුන්‍යාගාර ය, මහණෙනි, ධ්‍යාන කරවු, පමා නො වවු, තෙල පළමු දේවතාවන් සෙයින් පසු නහමක් විපිළිසර වවු යි.

9. 1. 2. 10

වේලාම සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් කුටර ජේතවන නම් වූ අනේපිටු මහඬුටුහුගේ අරමිහි වසනයේක. එකලහි අනේපිටු ගැහැව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත් පස්ව භිත, එකත් පස්ව හුන් අනේපිටු ගැහැව් හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක:

ගැහැවිය, තාගේ කුලයෙහි දන් දෙනු ලැබේ දැයි. “වහන්ස, මාගේ කුලෙහි දන් දෙනු ලැබේ. හෙද වනාහි රුක්ෂ වූ කාඩ් දිය දෙවනු කොට ඇති නිවුටු බතෙකැ” යි.

ගැහැවිය, රුක්ෂ වේව යි ප්‍රණීත වේව යි දන් දේ නම් හෙද නොසකස් කොට දේ නම් අගරු කොට දේ නම් සියතීන් නො දේ නම් භීරතුරු කොට නො දේ නම් කම්පල සඳහා නො දේ නම් යම් යම් ම තැනෙක ඒ ඒ දනයාගේ විපාක පහළ වේ ද උදර භක්තානුභවය පිණිස ඔහු සිත නො නැමෙයි. උදර වස්ත්‍රාභ්‍යාසය පිණිස ඔහු සිත නො නැමෙයි. උදර යානභෝගය පිණිස ඔහු සිත නො නැමෙයි. උදර පස්කම්හි ගුණෙහි භෝගය පිණිස සිත නො නැමෙයි. ඔහුගේ පුත්‍රයහ කියා වේවයි අඹුහු කියා වේව යි දස්හ කියා වේව යි, ප්‍රජායහ (මෙහෙකරු වහල්ලු) කියා වේව යි, කම්කරුහ කියා වේව යි යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් නම් උහුන් වදන් අසනු නො කැමැති වෙත්, සවන් නො දෙත්, දැනුමට සිත නො එළවත්, එකවර හෙයින්: ගැහැවිය, නො සකස් කොට කළ කර්මයන්ගේ විපාකය එබඳු වේ ද එහෙයින්.

දුටුකෙළවරි ගහපති, දුනං දෙනී, පඤ්ඤාං වා. තඤ්ඤා සංකප්පං දෙනී, වික්ඛක්ඛා දෙනී, සහස්සා දෙනී, අනපච්ඡාදං දෙනී, ආගමනාදිට්ඨිකො දෙනී. යථා යථා තස්ස තස්ස දුතස්ස විපාකො නිබ්බන්ධනී, උළාරාය භත්තභොගාය විත්තං නමිති. උළාරාය වත්තභොගාය විත්තං නමිති. උළාරාය යානභොගාය විත්තං නමිති. උළාරෙසු පඤ්ඤාසු කාමශුච්ඡාසු භොගාය විත්තං නමිති. යෙපියා තෙ භොගානි පුත්තානි වා දුරානි වා දයානි වා ථෙය්‍යානි වා කම්මකරානි වා තෙපි සුසංසාරාය සොතං ඔදහන්තී, අඤ්ඤාය විත්තං උපට්ඨපෙනති. තං කීස්ස හෙතු: එවං හෙතං ගහපති, භොති සංකප්පවිකතානං¹ කම්මොනං විපාකො.

භූතපුබ්බං ගහපති, වෙලාමො නාම බ්‍රාහ්මණො අහොසි. යො එවරුපං දුනං අද්ධි මහාදුතං: වතුරාසිතිසුවණ්ණො යාතිසහස්සාති අද්ධි රුද්ධි පුරාති. වතුරාසිති රුද්ධිපාතිසහස්සාති අද්ධි සුවණ්ණපුරාති, වතුරාසිති කංසපාතිසහස්සාති අද්ධි හිරිඤ්ඤපුරාති, වතුරාසිති භක්ඛිසහස්සාති අද්ධි සොවණ්ණාලච්ඡාරාති සොවණ්ණධරාති හෙමජාලසඤ්ජනනාති. වතුරාසිතිරථ සහස්සාති අද්ධි සීහවම්මපරිවාරාති ව්‍යාග්ග උම්මපරිවාරාති දීපිවම්මපරිවාරාති පණ්ඩුකම්මලපරිවාරාති සොවණ්ණාලච්ඡාරාති සොවණ්ණධරාති හෙමජාලසඤ්ජනනාති.² වතුරාසිති ධෙත්තුසහස්සාති අද්ධි දුක්ඛසංඝස්සනාති³ කංසුපධාරණාති, වතුරාසිති කඤ්ඤාසහස්සාති අද්ධි ආමුක්ඛමණිකුණ්ඩලායො.⁴ වතුරාසිතිපඥ්ඤාසහස්සාති අද්ධි ගොණකල්පනාති පටිකල්පනාති පටිලිකල්පනාති කාදරිමිගපවරපවරඤ්ජනාති⁵ සාලඤ්ජරපාදාති උභතො ලොභනකුපධානාති. වතුරාසිති වත්තකොට්ඨසහස්සාති අද්ධි බොම්සුබ්බානං කොපෙය්‍යසුබ්බානං කම්මලසුබ්බානං කසාසිකසුබ්බානං. කො පන වාදෙ අනන්ධසා පානස්ස ඛජස්ස භොජස්ස ලෙය්‍යස්ස පෙය්‍යස්ස? නජේසා මඤ්ඤා විස්සාදන්තී.⁶

සියා බො පන තෙ ගහපති. එච්ඡියා “අඤ්ඤා නුත තෙන සමයෙන වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො අහොසි යො තං දුනං අද්ධි මහාදුතන්තී න බො පනෙතං ගහපති, එවං දට්ඨබ්බං, අහං තෙන සමයෙන වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො අහොසිං, අහං තං දුනං අද්ධිං මහාදුතං.

තඤ්ඤා බො පන ගහපති, දුතෙ න කොච්ඡි දක්ඛිණෙය්‍යො අහොසි. න තං කොච්ඡි දක්ඛිණං විසොධෙති. යං ගහපති, වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දුනං අද්ධි, මහාදුතං. යො වෙකං දීට්ඨිසම්පන්නං භොජෙය්‍ය, ඉදං තෙනා මහඵලතරං.

1. සංකප්පං කතානං-මජ්ඣං.

2. හෙමජාලපට්ඨජනනාති-මජ්ඣං.

3. දුක්ඛපානධානාති-මජ්ඣං. දුක්ඛපණ්ණාති; සායා-දුක්ඛපණ්ණාති-PTS.

4. ආමුක්ඛමණිකුණ්ඩලායො-දීඞ්ඤ, මජ්ඣං.

5. කාදරිමිගපවරපවරඤ්ජනාති-මජ්ඣං.

6. විස්සාදන්තී; දීඞ්ඤ-PTS.

ගැහැවිය, රුක්ෂ වෙවයි ප්‍රණීත වෙවයි දන් දේ නම් එද සකසා දේ නම් ගරු කොට දේ නම් සියතින් දේ නම් නිරතුරු කොට දේ නම් කම්පල ගඳහා දේ නම් යම් යම් තැනෙක ඒ ඒ දනයාගේ විපාක පහළ වේ ද, උදර හක්නභෝගය පිණිස සිත නැලෙයි. උදර වස්ත්‍රභෝගය පිණිස සිත නැලෙයි. උදර යානභෝගය පිණිස සිත නැලෙයි. උදර පස්කම්-ගුණෙහි භෝගයට සිත නැමේ. ඔහුගේ පුත්‍රයහ කියා වෙවයි අඹුහ කියා වෙවයි, දස්හ කියා වෙවයි ප්‍රේෂ්‍යයහ කියා වෙවයි කම්කරුහ කියා වෙවයි යම් ඒ තෙතෙක් වෙන් නම් ඔහුද අසත්‍ර කැමැති වෙන්. සවන් දෙත්. දැනුමට සිත් එළවත්. එහෙයින් නැ: කවර ගැහැවිය, සකස් කොට කළ කර්මයන්ගේ විපාකය එබඳු වේද එහෙයින්.

ගැහැවිය, පෙරවූවක් කියමි. වෙලාම නම් බමුණෙක් වී ය. හේ මෙ බදු මහාදන නම් දනක් දින: රිදියෙන් පිරු සුවාසු දහසක් රන්මුවා පා දින. රනින් පිරු සුවාසු දහසක් රිදීමුවා පා දින. අමුරනින් පිරු සුවාසු දහසක් කස්ලෝපා දින. ස්වණ්ණාලංකාර ඇති රන් දද ඇති රන් රසු දලින් ගැවසුණු සුවාසු දහසක් ඇතුන් දින. සිහසම් අතුළ, වගසම් අතුළ, දිවිසම් අතුළ, පඩු ඇඹුල් අතුළ රන්ලකර ඇති රන් දද ඇති රන්රසු දලින් ගැවසුණු සුවාසු දහසක් විය දිනි. දුගුල් අතුළ කස්ලෝ කොසු ඇති සුවාසු දහසක් දෙනුන් දින. මිණි කොඩොල් පැළඳී සුවාසු දහසක් කන්‍යාවන් දින. කොඳුපලස් අතුළ සුදු ඇතිරි අතුළ සනපුල් එළලොම් ඇතිරි අතුළ කෙසෙල් මුව යමින් කළ උතුම් පසතුරුණු ඇති, උඩුවියන් සහිත දෙපස තැබූ කණ්ඩයින් ඇති සුවාසු දහසක් පළහ දින. සියුම් කොමු පිළිය සියුම් කෝසෙය්‍ය පිළිය, සියුම් කම්බිලිය, සියුම් කපුපිළිය යන කෙළ සුවාසු දහසක් වහු දින. අනන්‍යාන බාද්‍ය භෝර්‍ය ලෙහ්‍ය පෙය පිළිබඳ කවර කරා ය? නදින් මෙන් ගලති.

ගැහැවිය තට මෙ බදු සිතෙක් වන්නේ ම ය: එසමයෙහි වෙලාම බමුණු අනිකෙක් ම විය. හේ මහාදන නම් ඒ දන දින" යි, ගැහැවිය, කෙල මෙසේ නො දන යුතු: එසමයෙහි මම වෙලාම බ්‍රාහ්මණ වීමි, මහාදන නම් වූ ඒ දන මම දිනිමි.

ගැහැවිය, ඒ දනයෙහි දක්ෂිණාර්හ කිසිවෙක් නො වීය. කිසිවෙක් ඒ දක්ෂිණාව පිරිසිදු නො කළේ ය. ගැහැවිය වෙලාම බමුණු මහාදන නම් යම් දනක් දිනි ද, යමෙකුත් එක් දිව්යිමපන්න (සොකාපන්න) යකු වළඳවා ද, මෙය එයට මහත්ඵලකරයි.

යඤ්චි ගහපති වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දුතං අද්ධි මහාදුතං, යො ව සතං දිට්ඨිසම්පන්නානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං සකදගාමීං භොජෙය්‍ය, ඉදං තතො මහපථලතරං.

යඤ්චි ගහපති වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දුතං අද්ධි මහාදුතං, යො ව සතං සකදගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අනාගාමීං භොජෙය්‍ය, -පෙ යො ව සතං අනාගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අරහත්තං භොජෙය්‍ය -පෙ- යො ව සතං අරහත්තානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං පච්චෙකවුද්ධං භොජෙය්‍ය -පෙ- යො ව සතං පච්චෙකවුද්ධානං භොජෙය්‍ය, යො ව තථාගතං අරහත්තං සම්මාසමිවුද්ධං භොජෙය්‍ය -පෙ- යො ව බුද්ධපමුඛං¹ භික්ඛුසඬ්ඨං භොජෙය්‍ය -පෙ- යො ව වාතුද්දිසං සඬ්ඨං උද්දිසං විහාරං කාරාපෙය්‍ය-පෙ- යො ව පසන්නවිතො බුද්ධඤ්චි ධම්මඤ්චි ඤාණඤ්චි සරණං ගවෙජ්‍යය -පෙ- යො ව පසන්නවිතො සිකුපද්ගති සමාදිපෙය්‍ය පාණතිපාතා වෙරමණි, දදින්නාදුතා වෙරමණි, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා වෙරමණි, මුසාවාද වෙරමණි, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණි. යො ව අනතමසො ගඤ්චුතමත්තමි² මෙතඤ්චිතං භාවෙය්‍ය ඉදං තතො මහපථලතරං.

යඤ්චි ගහපති, වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දුතං අද්ධි, මහාදුතං, යො වෙකං දිට්ඨිසම්පන්නං භොජෙය්‍ය, යො ව සතං දිට්ඨිසම්පන්නානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං සකදගාමීං භොජෙය්‍ය, යො ව සතං සකදගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අනාගාමීං භොජෙය්‍ය, යො ව සතං අනාගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අරහත්තං භොජෙය්‍ය, යො ව සතං අරහත්තානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං පච්චෙකවුද්ධං භොජෙය්‍ය, යො ව සතං පච්චෙකවුද්ධානං භොජෙය්‍ය. යො ව තථාගතං අරහත්තං සම්මාසමිවුද්ධං භොජෙය්‍ය, යො ව බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඬ්ඨං භොජෙය්‍ය, යො ව වාතුද්දිසං සඬ්ඨං උද්දිසං විහාරං කාරාපෙය්‍ය, යො ව පසන්නවිතො බුද්ධඤ්චි ධම්මඤ්චි ඤාණඤ්චි සරණං ගවෙජ්‍යය, යො ව පසන්නවිතො සිකුපද්ගති සමාදිපෙය්‍ය පාණතිපාතා වෙරමණි-පෙ-සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණි. යො ව අනතමසො ගඤ්චුතමත්තමි මෙතඤ්චිතං භාවෙය්‍ය, යො ව අව්චරාසංඝාතමත්තමි අභිච්චසංඤ්ඤා භාවෙය්‍ය ඉදං තතො මහපථලතරන්ති.

සිහනාදවගෙගා දුතියො.

තසසුද්දුතං

නාදො¹ ස උපාදිපෙයො ව කොට්ඨිතෙන සම්භින්නා
ගණ්ඨසංඤ්ඤා කුලං මෙත්තං දෙවතා වෙලාමෙනවාති

1. සොටෙති-අධ්‍යක්ෂකයා.

1. බුද්ධපමුඛ-මජ්ඣිම.

2. ගඤ්චුතමත්තමි-මජ්ඣිම. ගඤ්චුතමත්තමි-කප්පි.

ගැහැවිය, වෙලාම බමුණු මහාදන නම් යම් දනක් දිනි ද, යමෙක් දිට්ඨිපත්තයන් සියයක් වළඳවා ද, යමෙකුත් එක් සකාදගාමී පුභුලකු වළඳවා නම් මෙය එයට මහත්ඵලතර යි.

ගැහැවිය, වෙලාම බමුණු මහාදන නම් යම් දනක් දිනි නම් යමෙකුත් සකාදගාමීන් සියයක් වළඳවා නම්... යමෙකුත් එක් අනාගාමියකු වළඳවා නම්... යමෙකුත් සියයක් අනාගාමීන් වළඳවා නම්... එක් රහතකු වළඳවා නම්... යමෙකුත් සියයක් රහතකුත් වළඳවා නම්... යමෙකුත් එක් පසේ බුදු කෙනකුත් වළඳවා නම්... යමෙකුත් සියයක් පසේ බුදු කෙනකුත් වළඳවා නම්... යමෙකුත් තථාගත අර්හත් සමායක් සම්බුද්ධයන් වළඳවා නම්... යමෙකුත් බුදුපාමොක් බික්සහන වළඳවා නම්... යමෙකුත් සිවුදිගින් වඩනා සඟුන් උදෙසා, වෙහෙරක් කරවා නම්... යමෙකුත් පහන් සිතැතියේ බුදුන් දහම් සඟුන් සරණ යේ නම්... යමෙකුත් පහන් සිතැතියේ පණ්ඩායෙන් දුරුවීම ය, අධිනාදනින් දුරුවීම ය, කාමයන්හි මිසභාරින් දුරුවීම ය, මුසවායෙන් දුරුවීම ය, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරුවීම ය යන සිකපද සමාදන් වේ නම්... යමෙකුත් යටත්පිරිසෙයින් ගඳ සුඹුනා පමණ කලක් මෙන්සිත වඩා නම් මෙය එයට මහත්ඵලතර යි.

ගැහැවිය, වෙලාම බමුණු මහාදන නම් යම් දනක් දිනි නම් යමෙකුත් දිට්ඨිපත්තයක් වළඳවා නම්, යමෙකුත් සියයක් දිට්ඨිපත්තයන් වළඳවා නම් යමෙකුත් එක් සකාදගාමියකු වළඳවා නම් යමෙකුත් සියයක් සකාදගාමීන් වළඳවා නම්, යමෙකුත් එක් අනාගාමියකු වළඳවා නම්, යමෙකුත් සියයක් අනාගාමීන් වළඳවා නම්, යමෙකුත් එක් රහතකු වළඳවා නම්, යමෙකුත් සියයක් රහතකුත් වළඳවා නම්, යමෙකුත් එක් පසේ බුදු කෙනකුත් වළඳවා නම්, යමෙකුත් සියයක් පසේබුදුකෙනකුත් වළඳවා නම්, යමෙකුත් තථාගත අර්හත් සමායක් සම්බුද්ධයන් වළඳවා නම්, යමෙකුත් බුදුපාමොක් බික්සහන වළඳවා නම්, යමෙකුත් සිවුදිගේ සඟුන් උදෙසා වෙහෙරක් කරවා නම්, යමෙකුත් පහන් සිතැතියේ බුදුන් දහම් සඟුන් සරණ යේ නම්, යමෙකුත් පහන් සිතැතියේ පණ්ඩායෙන් දුරුවීම ය... මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් දුරුවීම ය යන සිකපද සමාදන් වේ නම්, යමෙකුත් යටත් පිරිසෙයින් ගඳ සුඹුනා පමණ කලකුත් මෙන් සිත් වඩා නම් යමෙකුත් අසුරුසන් ගසන පමණ කලකුත් අනිත්‍ය සංඤ්චා වඩා නම් මේ එයට මහත්ඵලතර යි.

දෙවැනි සිහිනාද වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

සිහිනාදය, සොපාදිසෙසය, කොට්ඨිතය, සථිද්ධිය, ගණ්ඨය, සඤ්ඤය, කුලය, මෙත්තාය, දෙව්නාය, වෙලාම ය යි, දස සූත්‍ර යි.

3. සත්තාවාසවගෙයා

9. 1. 3. 1

යාන සුතකං

[සාවකීතිදනං]

තීහි භික්ඛවෙ, යානෙහි උත්තරකුරුකා මනුස්සා දෙවෙ ව තාව තිංසෙ අධිගණනන්¹ ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුස්සෙ. කතමෙහි තීහි:

අමමා අපරිඤ්ඤා, නිශ්පාදකා, විසෙසභුතො.¹ ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීහි යානෙහි උත්තරකුරුකා මනුස්සා දෙවෙ ව තාවතිංසෙ අධිගණනන් ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුස්සෙ.

තීහි භික්ඛවෙ, යානෙහි දෙවා තාවතිංසා උත්තරකුරුකෙ ව මනුස්සෙ අධිගණනන් ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුස්සෙ. කතමෙහි තීහි:

දිබ්බත ආයුතා, දිබ්බත වණ්ණන, දිබ්බත සුඛත. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීහි යානෙහි දෙවා තාවතිංසා උත්තරකුරුකෙ ව මනුස්සෙ අධිගණනන් ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුස්සෙ.

තීහි භික්ඛවෙ, යානෙහි ජමබ්බදීපිකා මනුස්සා උත්තරකුරුකෙ ව මනුස්සෙ අධිගණනන් දෙවෙ ව තාවතිංසෙ. කතමෙහි තීහි:

සූරා, සතිමනෙතා, ඉධ බ්‍රහ්මවර්ජ්‍යවාසො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීහි යානෙහි ජමබ්බදීපිකා මනුස්සා උත්තරකුරුකෙ ව මනුස්සෙ අධිගණනන් දෙවෙ ව තාවතිංසෙති.

9. 1. 3. 2

බ්‍රහ්මක සුතකං

[සාවකීතිදනං]

තයො ව භික්ඛවෙ, අසාබ්‍රහ්මක දෙසිය්‍යාමී තයො ව පුරිස-බ්‍රහ්මක, තයො ව අසාසදසෙස², තයො ව පුරිසසදසෙස³ තයො ව හරෙ⁴ අසාපානියො තයො ව හරෙ පුරිසාපානියෙ තං සුඤ්ඤා, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිංසාමීති.

1. විසෙසභුතං මඡසං.

3. පුරිසපරසෙසං - මඡසං.

2. අසාසපරසෙස මඡසං.

4. හරෙ - මඡසං.

3. සත්‍යාවාස වගීය

9. 1. 3. 1

යාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, කරුණු තුනෙකින් උතුරුකුරුදිවයිනවැසි මිනිස්සු තවතිසා වැසි දෙවියන් ද දඹදිව වැසි මිනිසුන් ද මැඩ සිටුනාහ (විශිෂ්ට වෙති) කවර තුනෙකින් යත්:

මමකිය නැතියාහු පරිග්‍රහ රහිතයහ, නියතගති හා ආයු හා ඇතියහ, වෙසෙස් වැඩුම ඇතියහ. මහණෙනි, මේ තෙකරුණින් උතුරුකුරු දිවයින වැසි මිනිස්සු තවතිසා වැසි දෙවියනුද දඹදිවවැසි මිනිසුනුද මැඩ සිටුනාහ.

මහණෙනි, කරුණු තුනෙකින් තවතිසා වැසි දෙවියෝ උතුරුකුරු දිවයින වැසි මිනිසුනුද දඹදිවවැසි මිනිසුනුද මැඩ සිටුනාහ. කවර තුනෙකින් ද යත්:

දිව්‍ය ආයුෂ්‍යයෙන, දිව්‍යවණ්යයෙන, දිව්‍ය සුඛයෙනැ මහණෙනි, මේ තෙකරුණින් තවතිසාවැසි දෙවියෝ උතුරුකුරු දිවයින වැසි මිනිසුනුද දඹදිවවැසි මිනිසුනුද මැඩ සිටුනාහ.

මහණෙනි, තෙකරුණෙකින් දඹදිවවැසි මිනිස්සු උතුරුකුරුදිවයිනවැසි මිනිසුනුද තවතිසා වැසි දෙවියනුද මැඩ සිටුනාහ. කවර තුනෙකින් යත්:

ශුරයහ, ස්මෘතිමත් හ, මෙ අත්බවහි බලසර විසුම ය. මහණෙනි, මේ තෙකරුණින් දඹදිව වැසි මිනිස්සු උතුරුකුරු දිවයිනවැසි මිනිසුනුද තවතිසා වැසි දෙවියනුද මැඩ සිටුනාහ.

9. 1. 3. 2

බලුඬිකොපම සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, තුන් අස්කුංඬයනුද තුන් මිනිස් කුංඬයනුද තුන් අභිජාත අශ්වයනුද තුන් අභිජාත පුරුෂයනුද තුන් හද අශ්වාජාතෙයයනුද තුන් හදපුරුෂාභිජාතෙයයනුද දෙසමි. ඒ අසවු, මොනොවට මෙතෙහි කරවු, දෙසමි යි.

එවං හතෙති ඛො තෙ භික්ඛු හගවිතො පට්ඨසෙසාසුං හගවා එතදවොච:

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො අසසබ්ථෙය්‍යා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො අසසබ්ථෙය්‍යා ජවසම්පන්නො ව හොති, න වණණ්‍යම්පන්නො, න ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො අසසබ්ථෙය්‍යා ජවසම්පන්නො ව හොති වණණ්‍යම්පන්නො ව, න ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො අසසබ්ථෙය්‍යා ජවසම්පන්නො ව හොති වණණ්‍යම්පන්නො ව ආරොහපරිණාහසම්පන්නො ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො අසසබ්ථෙය්‍යා:

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො පුරිසබ්ථෙය්‍යා: ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුරිසබ්ථෙය්‍යා ජවසම්පන්නො හොති න වණණ්‍යම්පන්නො හොති, න ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො පුරිසබ්ථෙය්‍යා ජවසම්පන්නො ව හොති, වණණ්‍යම්පන්නො ව, න ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො පුරිසබ්ථෙය්‍යා ජවසම්පන්නො ව හොති, වණණ්‍යම්පන්නො ව, ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො ව.

කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ, පුරිසබ්ථෙය්‍යා ජවසම්පන්නො හොති න වණණ්‍යම්පන්නො, න ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති යථාභූතං පජානාති, 'අයං දුක්ඛ-සමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති, 'අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති 'අයං දුක්ඛනිරෝධගාමීති පටිපද'ති යථාභූතං පජානාති. ඉදමස්ස ජට්ඨං වද්ධිං. අභිධම්මෙ ඛො පන අභිවිතයෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සංසාදෙති, නො විස්සජෙති, ඉදමස්ස න වණණ්‍යම්පන්නං වද්ධිං. න ඛො පන ලාභී හොති චිට්‍ර පිණ්ඩානසෙනාසනහිලානපට්ඨයගෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, ඉදමස්ස න ආරොහපරිණාහණ්‍යම්පන්නං වද්ධිං. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසබ්ථෙය්‍යා ජවසම්පන්නො හොති න වණණ්‍යම්පන්නො, න ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො.

එසේය වහන්සැ යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවත්හු තෙල වදළහ:

මහණෙනි, තුන් අස්කුංඛයෝ කවරහ යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් අස්කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න වෙයි. වර්ණසම්පන්න නො වෙයි, ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මෙලොවහි එක් අස්කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න ද වෙයි, වර්ණසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් අස්කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න ද වෙයි, වර්ණසම්පන්න ද වෙයි, ආරොහ පරිණාහ සම්පන්න ද වේ. මහණෙනි, මේ අස් කුංඛයෝ තුන්දෙන ය.

මහණෙනි, මිනිස් කුංඛයෝ කිදෙන කවරහ යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් මිනිස් කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න වෙයි, වර්ණසම්පන්න නො වෙයි, ආරොහ පරිණාහ සම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මෙලොවහි එක් මිනිස් කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න ද වෙයි, වර්ණසම්පන්න ද වෙයි, ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් මිනිස් කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න ද වෙයි, වර්ණසම්පන්න ද වෙයි, ආරොහපරිණාහසම්පන්න ද වෙයි.

මහණෙනි, මිනිස් කුංඛයා කෙසේ ජවසම්පන්න වේද, වර්ණසම්පන්න නො වේද, ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේද යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ‘මේ දුකැ’යි යථාභූත කොට (ඇති සැටියෙන්) දනී. ‘මේ දුඃඛසමුදය’යි යථාභූතය දනී. ‘මේ දුඃඛනිරෝධ ය’යි යථාභූත කොට දනී. ‘මේ දුඃඛනිරෝධ ගාමිනී ප්‍රතිපද’යි යථාභූතකොට දනී. මේ ඔහුගේ ජවයෙහි ලා කියමි. අභිධම්මිකයෙහි අභිවිතය විෂයෙහි පැණ පුළුවස්නා ලද්දේ (කරාව) හිදුවයි. විසර්ජනා නො කෙරෙයි. මේ ඔහුගේ අවර්ණය කියමි. සිවුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පය බෙහෙත් පිරිකර නො ලබනසුලු වෙයි. මෙය ඔහුගේ අනාරොහ පරිණාහයි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ මිනිස් කුංඛයා ජවසම්පන්න වෙයි. වර්ණසම්පන්න නො වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න නො වෙයි.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ, පුරිසබ්ඵඤ්ඤා ජවසම්පන්නො ව හොති වණණ-
සම්පන්නො ව, න ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති යථාභූතං පඤ්ඤානාති, 'අයං දුක්ඛ-
සමුදයො'ති යථාභූතං පඤ්ඤානාති, 'අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභූතං
පඤ්ඤානාති, 'අයං දුක්ඛනිරෝධගාමීති පටිපද්ද'ති යථාභූතං පඤ්ඤානාති.
ඉදමස්ස ජවස්මිං වද්දමි. අභිධමෙම ඛො පන අභිවිතයෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො
විස්සජ්ජති නො සංසාදෙති. ඉදමස්ස වණණස්මිං වද්දමි, න ඛො පන ලාභී
හොති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනාගිලානපට්ඨයහෙසජ්ජපරික්ඛාරානං. ඉදමස්ස
න ආරොහපරිණාහස්මිං වද්දමි. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසබ්ඵඤ්ඤා
ජවසම්පන්නො ව හොති වණණසම්පන්නො ව, න ආරොහපරිණාහ-
සම්පන්නො.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ, පුරිසබ්ඵඤ්ඤා ජව සම්පන්නො ව හොති වණණ-
සම්පන්නො ව ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො ව:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති යථාභූතං පඤ්ඤානාති - පෙ - අයං
දුක්ඛනිරෝධගාමීති පටිපද්ද'ති යථාභූතං පඤ්ඤානාති, ඉදමස්ස ජවස්මිං වද්දමි.
අභිධමෙම ඛො පන අභිවිතයෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො විස්සජ්ජති, නො සංසාදෙති.
ඉදමස්ස වණණස්මිං වද්දමි. ලාභී ඛො පන හොති විවර පිණ්ඩපාතසෙනාසන-
ගිලානපට්ඨයහෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, ඉදමස්ස ආරොහපරිණාහස්මිං වද්දමි.
එවං ඛො භික්ඛවෙ පුරිසබ්ඵඤ්ඤා ජවසම්පන්නො ව හොති, වණණ-
සම්පන්නො ව ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො
පුරිසබ්ඵඤ්ඤා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො අස්සසදස්සා:¹

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො අස්සසදස්සො -පෙ- ජවසම්පන්නො ව හොති,
වණණ සම්පන්නො ව, ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො ව, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ
තයො අස්සසදස්සා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො පුරිස සදස්සා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුරිසසදස්සො -පෙ- ජවසම්පන්නො ව
හොති, වණණසම්පන්නො ව, ආරොහපරිණාහ සම්පන්නො ව.

1. අක්කපරසසා - මජ්ඣං.

මහණෙනි, කෙසේ මිනිස් කුංඛයා ජවසම්පන්නත් වණ්‍යසම්පන්නත් වේ ද, ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේ ද;

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි මහණ ‘මේ දුකැ’යි යථාභූත කොට දන්නේ ය, ‘මේ දුඃඛ සමුදය’යි යථාභූත කොට දන්නේ ය, ‘මේ දුඃඛ නිරෝධය’යි යථාභූත කොට දන්නේ ය, ‘මේ දුඃඛනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපද’යි යථාභූත කොට දන්නේ ය. මේ ඔහුගේ ජවයයි කියමි. අභිධර්ම විෂයෙහි අභිචිතය විෂයෙහි පැණ පුළුවුස්නා ලද්දේ විසර්ජනා කෙරෙයි. අවසාදනා නො කෙරෙයි. මේ ඔහුගේ වණ්‍යයි කියමි සිවුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර නො ලබන සුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ අනාරොහපරිණාහයයි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ මිනිස් කුංඛයා ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්‍යසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මිනිස් කුංඛයා කෙසේ ජවසම්පන්න වේ ද, වණ්‍යසම්පන්න වේ ද, ආරොහපරිණාහසම්පන්න වේ ද යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි මහණ ‘මේ දුකැ’යි යථාභූත කොට දන්නේ ය. ... ‘මේ දුඃඛ නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපද’යි යථාභූත කොට දන්නේ ය. මේ ඔහුගේ ජවයයි කියමි. අභිධර්මයෙහි අභිචිතයෙහි පැණ පුළුවුස්නා ලද්දේ විසර්ජනා කෙරෙයි. (කථාව) නො හිසුවයි. මේ ඔහුගේ වණ්‍යයි කියමි. සිවුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර ලබනසුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ ආරොහපරිණාහයයි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ මිනිස් පොච්ඡා ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්‍යසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහසම්පන්න ද වෙයි. මහණෙනි, මේ මිනිස් කුංඛයෝ තිදෙනා ය.

මහණෙනි, අභිජාතාශ්වයෝ තිදෙනා කවරහ යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් අභිජාත අශ්වයෙක් ... ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්‍යසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න ද වේ. මහණෙනි, මේ අභිජාත අශ්වයෝ තිදෙනා යි.

මහණෙනි, අභිජාත පුරුෂයෝ තිදෙනා කවරහ යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි එක් අභිජාත පුරුෂයෙක් ... ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්‍යසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න ද වෙයි.

කථකුචි භික්ඛවෙ, පුරිසසදසො -පෙ- ජවසමපනො ව හොති,
වණණසමපනො ව, ආරොහපරිණාහ සමපනො ව:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පඤ්ඤානං ඔරඤ්ඤානං සංකප්පානං
පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තත් පරිනිබ්බාදී හොති අනාවතතිධම්මො
තස්මා ලොකා, ඉදමස්ස ජවස්මිං වද්මි. අභිධම්මෙ ඛො පන අභිවිතයෙ
පඤ්ඤා පුට්ඨො විස්සජ්ජති නො සංසාදෙති, ඉදමස්ස වණණස්මිං වද්මි.
ලාභී ඛො පන හොති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනාගිලානපච්චයහෙසජ්ජ-
පරික්ඛාරානං, ඉදමස්ස ආරොහපරිණාහස්මිං වද්මි. එවං ඛො භික්ඛවෙ,
පුරිසසදසො ජවසමපනො ව හොති, වණණසමපනො ව ආරොහ-
පරිණාහසමපනො ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො පුරිසසදසො.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො හද්දා අස්සාජාතියා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා හද්දා අස්සාජාතියො -පෙ- ජවසමපනො ව
හොති, වණණසමපනො ව ආරොහපරිණාහ සමපනො ව. ඉමෙ ඛො
භික්ඛවෙ, තයො හද්දා අස්සාජාතියා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො හද්දා පුරිසාජාතියා.

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා හද්දා පුරිසාජාතියො -පෙ- ජවසමපනො ව
හොති, වණණසමපනො ව ආරොහපරිණාහ සමපනො ව.

කථකුචි භික්ඛවෙ, හද්දා පුරිසාජාතියො - පෙ - ජවසමපනො ව
හොති, වණණසමපනො ව, ආරොහපරිණාහ සමපනො ව:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤා
විමුක්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සවණ්ණකතා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉද-
මස්ස ජවස්මිං වද්මි. අභිධම්මෙ ඛො පන අභිවිතයෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො
විස්සජ්ජති, නො සංසාදෙති. ඉදමස්ස වණණස්මිං වද්මි, ලාභී ඛො පන
හොති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනාගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, ඉද-
මස්ස ආරොහපරිණාහස්මිං වද්මි.

එවං ඛො භික්ඛවෙ, හද්දා පුරිසාජාතියො ජවසමපනො ව හොති,
වණණසමපනො ව, ආරොහපරිණාහ සමපනො ව. ඉමෙ ඛො
භික්ඛවෙ, තයො හද්දා පුරිසාජාතියාති.

මහණෙනි, කෙසේ අභිජාතපුරුෂ ... ජවසම්පන්න වේද, වණ්ණසම්පන්න වේද, ආරොහ පරිණාහ සම්පන්න වේද යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ පඤ්ච ඔරම්භාගිය සංකොපනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් ඔපපාතික වෙයි. ඒ ලොචිත් නො පෙරළෙන සැහැවී ඇතිගේ එහි පිරිනිවෙන සුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ ජවයයි කියමි. අභිධම්මයෙහි අභිචිතයෙහි පැන පුළුවන් ලාභයේ විසර්ජනා කෙරෙයි. කරාව නො හිඳුවයි. මේ ඔහුගේ වණ්ණයි කියමි. සිදුරු පිඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බොහත් පිරිකර ලබනසුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ ආරොහපරිණාහයයි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ අභිජාත පුරුෂ ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්ණසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහසම්පන්න ද වේ. මහණෙනි, මේ පුරුෂාභිජාතයෝ කිදෙනාහ.

මහණෙනි, හද්‍රාශ්වාජානෙයයෝ කිදෙන කවරහ යත්:

මහණෙනි, මෙලොවහි එක් හද්‍ර අශ්වාජානෙයයෙක් ... ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්ණසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න ද වෙයි. මහණෙනි, මේ හද්‍ර අශ්වාජානෙයයෝ කිදෙනා යි.

මහණෙනි, හද්‍රපුරුෂාජානෙයයෝ කිදෙන කවරහ යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවහි එක් හද්‍ර පුරුෂාජානෙයයෙක් ... ජවසම්පන්න වෙයි. වණ්ණසම්පන්න වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න වේ.

මහණෙනි, කෙසේ හද්‍රපුරුෂාජානෙය තෙමේ ජවසම්පන්න වේද, වණ්ණසම්පන්නත් වේද, ආරොහපරිණාහසම්පන්නත් වේද යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ආසුචක්ෂයෙන් අනාසුච වීක්ෂ-විමුක්තිය ප්‍රභේදිමුක්තිය ඉහත්මයෙහි ම තෙමේ දන පසක් කොට උළුම් වෙසෙයි. මේ ඔහුගේ ජවයයි කියමි, අභිධර්මයෙහි අභිචිතයෙහි පැණ පුළුවන් ලාභයේ විසර්ජනා කරයි. කරාව නො හිඳුවයි. මේ ඔහුගේ වණ්ණයි කියමි, සිදුරු පිඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බොහත් පිරිකර ලබනසුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ ආරොහපරිණාහයයි කියමි.

මහණෙනි, මෙසේ හද්‍රපුරුෂාජානෙය ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්ණසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහසම්පන්න ද වේ. මහණෙනි, මේ හද්‍ර පුරුෂාජානෙයයෝ කිදෙනාහ යි.

9. 1. 3. 3

තණහා මූලක සුතකං

[සාවකීතිදනං]

නව භික්ඛවෙ, තණහාමූලකෙ ධම්මෙ දෙසෙසාමි. තං සුඤ්ඤාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිසාමිති. එවං භනෙතති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිච්චෙසාසුං. භගවා එතදවොච:

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, නව තණහාමූලකා ධම්මා? තණහං පටිට්ඨ පරියෙසනා. පරියෙසනං පටිට්ඨ ලාභො, ලාභං පටිට්ඨ විනිවිජ්ජයො විනිවිජ්ජයං. පටිට්ඨ ඡන්දරාගො, ඡන්දරාගං පටිට්ඨ අරෙක්ඛාසානං, අරෙක්ඛාසානං පටිට්ඨ පරිග්ගහො පරිග්ගහං පටිට්ඨ මච්ඡරියං, මච්ඡරියං පටිට්ඨ ආරක්ඛා, ආරක්ඛාධිකරණං දුශ්ඛාදනසන්දානා¹ කලහ චිග්ගහ චිවාද්ද² තුවංතුවපෙසසුඤ්ඤාමුසාචාද අනෙකෙ පාපනා අකුසලා ධම්මා සමභවන්ති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නව තණහාමූලකා ධම්මාති.

9. 1. 3. 4

සත්තාවාස සුතකං

[සාවකීතිදනං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ, සත්තාවාසා. කතමෙ නව:

1. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා නානත්තකායා නානත්ත සඤ්ඤිතො සෙය්‍ය-
ථාපි මනුසසා එකච්චෙ ව දෙවා එකච්චෙ ව විත්තිපාතිකා. අයං පඨමො
සත්තාවාසො.

2. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා නානත්තකායා එකත්ත සඤ්ඤිතො සෙය්‍ය-
ථාපි දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා පඨමාහි නිබ්බත්තා. අයං දුතියො සත්තාවාසො.

3. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා එකත්ත කායා නානත්ත සඤ්ඤිතො සෙය්‍ය-
ථාපි දෙවා ආහසාරා. අයං තතියො සත්තාවාසො.

4. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා එකත්ත කායා එකත්ත සඤ්ඤිතො සෙය්‍ය-
ථාපි දෙවා සුභතිණ්‍යා. අයං චතුසො සත්තාවාසො.

1. දුශ්ඛාදනං සන්දානං - මජ්ඣ.

2. කාලහචිග්ගහ චිවාද්ද - මජ්ඣ.

9. 1. 3. 3

තණ්ණාමූලක සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, තණ්ණාමූලක ධර්ම නවය දෙසමි. අසවු, මොනොවට මෙතෙහි කරවු, කියමි යි, එසේය වහන්සැයි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

මහණෙනි, නව තණ්ණාමූලකධර්මයෝ කවරහ යත්: (වස්තු සෙවීමේ) තණ්ණාව නිසා (රූපාදී අරමුණු) පයෙඛිඝණය, පයෙඛිඝණ නිසා (රූපාදී අරමුණු) ලාභය, ලාභය නිසා විනිශ්චය ය, විනිශ්චය නිසා ජඤ්ජාය ය, ජඤ්ජාය නිසා (මම ය මාගේ යයි) බලවත් සනිටුහනය, බලවත් සනිටුහනය නිසා (තණ්ණා දිට්ඨිවසයෙන්) පරිග්‍රහකරණය ය, පරිග්‍රහකරණය නිසා මාත්සයඛි ය, මාත්සයඛි ය නිසා ආරක්ෂාය, ආරක්ෂා හේතුයෙන් දණ්ඩාදන ය ශස්ත්‍රාදන කලහ විග්‍රහ විවාදය තෝ තෝයි බිණුම පෙපඤ්ජාය මුසාවාදය යන අනෙක ලාමක අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ. මහණෙනි, මේ නවතණ්ණාමූලකධර්ම යි.

9. 1. 3. 4

සත්තාවාස සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ සත්තාවාස වසන තැන් නවයෙක. කවර නවයෙක යත්:

1. මහණෙනි නානාභිකාය නානාභිසංඥ සත්ත්‍ව ඇත. මිනිස්සු ඇතැම් දෙවියෝ ඇතැම් විනිපාතිකයෝ යම් බදු ද, එ මෙනි. මේ ප්‍රථම සත්තාවාස යි.

2. මහණෙනි, නානාභිකාය එකභිසං ඥානියෝ ඇත. පළමු පහළ බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ යම්බදුද, එ මෙනි. මේ ද්විතීය සත්තාවාස යි.

3. මහණෙනි, එකභිකාය නානාභිසංඥ සත්ත්‍ව ඇත. ආභාඤ්ජර දෙවියෝ යම්බදු ද, එ මෙනි. මේ තෘතීය සත්තාවාස යි.

4. මහණෙනි, එකභිකාය එකභිසංඥසත්ත්‍ව ඇත. ශ්‍රවකාත්ස්න දෙවියෝ යම්බදු ද, එ මෙනි. මේ චතුර්ථ සත්තාවාස යි.

5. සැනි හිකබ්වෙ සත්තා අසඤ්ඤිතො අප්පට්ඨංගොද්දිනො, සෙය්‍යාපාපි දෙවා අසඤ්ඤසත්තා. අයං පඤ්ඤිමො සත්තාවාසො.

6. සැනි හිකබ්වෙ සත්තා සබ්බසො රූපසඤ්ඤනං සමතික්කමා පටිස-සඤ්ඤනං අත්ඛංගමා නානත්තසඤ්ඤනං අමනසිකාරා 'අනන්තො ආකායො'ති ආකාසානඤ්ඤායනනුපගා. අයං ඡට්ඨො සත්තාවාසො.

7. සැනි හිකබ්වෙ සත්තා සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායනනං සමතික්කම 'අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති' විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනුපගා. අය සත්තමො සත්තාවාසො.

8. සැනි හිකබ්වෙ සත්තා සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං සමතික්ක-ම 'නස්සි කිඤ්ඤි'ති ආතිඤ්ඤායනනුපගා. අයං අට්ඨමො සත්තාවාසො.

9. සැනි හිකබ්වෙ සත්තා සබ්බසො ආතිඤ්ඤායනනං සමතික්කම නෙවසඤ්ඤායනසඤ්ඤායනනුපගා. අයං නවමො සත්තාවාසො.

ඉමෙ ඛො හිකබ්වෙ නව සත්තාවාසාති

9. 1. 3. 5

පඤ්ඤාපරිචිත සුත්තං

[සාවච්චිනිදානං]

යතො ඛො හිකබ්වෙ හිකබ්වතො පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති, තසෙය්‍යං හිකබ්වෙ, හිකබ්වතො කල්‍යාණං වචනාය 'ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉත්තොයාති පජානාති ති.

කප්ඤ්ඤා හිකබ්වෙ හිකබ්වතො පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති. විතරාගං මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති. විතද්දො මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති, විතමොගං මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති. අසාරාගධමුඤ්ඤං මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති. අසංකප්පධමුඤ්ඤං මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති.

1. අසාරාග ධම්මං - මජ්ඣ.

5. මහණෙනි, ප්‍රතිසංවේදනා රහිත අසංඤ්‍යාත්මන ඇත. අසංඤ්‍යාත්මන දෙවියෝ යම් බද්ධ ද, එ මෙනි. මේ පඤ්චම සත්තාවාස යි.

6. මහණෙනි, සච්ඡකාරයෙන් රූපසංඤ්‍යාවන් ඉක්ම ප්‍රතිසංඤ්‍යාවන්ගේ අස්තමගමයෙන් නානාසංඤ්‍යාවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් ආකාශය අනන්තයයි ආකාශානඤ්චායතනයට පැමිණි සත්ත්තු ඇත. මේ ඡේද්‍යසත්තාවාස යි.

7. මහණෙනි, සච්ඡකාරයෙන් ආකාශානඤ්චායතනය සමතික්‍රමණය කොට විඤ්ඤාන අනන්තය යි විඤ්ඤානන්තරායතනයට පැමිණි සත්ත්තු ඇත. මේ අජනම සත්තාවාස යි.

8. මහණෙනි, සච්ඡකාරයෙන් විඤ්ඤානන්තරායතනය ඉක්මවා කිසිත් නැතැයි යන ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණි සත්ත්තු ඇත. මේ අශ්ටම සත්තාවාස යි.

9. මහණෙනි, සච්ඡකාරයෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය සමතික්‍රමණය කොට නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණි සත්ත්තු ඇත. මේ නවම සත්තාවාස යි.

මහණෙනි, මේ නවසත්තාවාස යි.

9. 1. 3. 5

පඤ්ඤාපරිවිත සූත්‍රය

[සැදැන්තිදන යි]

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණහුගේ සිත ප්‍රඥයෙන් මොනොවට (මතුමතුයෙහිත්) වැටුණේ වේ ද, මහණෙනි, ඒ මහණහට “ජාතිය ක්ෂය විය, බලිසර වැස නිම විය, කරණි කරන ලද, අර්හත්ත්වය පිණිස අනෙකෙක් නැතැයි දැනීම” යන තෙල කියන්නට වටහේ ය.

මහණෙනි, කෙසේ මහණහුගේ සිත ප්‍රඥයෙන් මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැටුණේ වේ ද? “මා සිත චිතරාගය” යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට වැටුණේ වෙයි. මා සිත චිතද්වේෂය යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැටුණේ වෙයි. “මා සිත චිතමොහය” යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැටුණේ වෙයි. “මා සිත සංරාගඤ්ඤාව නැතැ” යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැටුණේ වෙයි. “මා සිත සංද්‍රෂණඤ්ඤාව නැතැ” යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැටුණේ වෙයි.

අසමෝගධමම. මෙ විතනං¹ පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති
අනාවනතිධමම. මෙ විතනං කාමභවායාති පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති
අනාවනතිධමම. මෙ විතනං රූපභවායාති පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති.
අනාවනති ධමම. මෙ විතනං අරූපභවායාති පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති.

යනො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති,
තසෙසනං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කල්ලං වචනාය ඛිණං ජාති, වුසිතං
බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං, නාපරං ඉක්කන්තායා²ති පජානාමීති.

9. 1. 3. 6

සිලාසුපොපම සුතතං

ඵවං මෙ සුතා: ඵකං සමයං ආයස්මා ව සාරිපුත්තො ආයස්මා ව
වජ්ඣකාපුත්තො¹ රාජගහෙ විහරන්ති² චෙඨවනෙ කලුඤ්ඤතිවාපෙ. තත්‍ර
ඛො ආයස්මා වජ්ඣකා පුත්තො භික්ඛු ආමනෙසී: ආවුසො භික්ඛවොති,
ආවුසොති ඛො භෙ භික්ඛු ආයස්මනො වජ්ඣකාපුත්තො:ස පච්චසෙසාසුං.
ආයස්මා වජ්ඣකාපුත්තො එතදවොච: “දෙවදත්තො ආවුසො භික්ඛුනං ඵවං
ධමම. දෙසෙති: යනො වං³ ඛො ආවුසො භික්ඛුනො වෙනසා විතනං
පරිචිතං හොති⁴ තසෙසනං භික්ඛුනො කල්ලං වෙය්‍යාකරණාය ඛිණං ජාති,
වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාමීති.

අථ ඛො⁵ ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මනං වජ්ඣකාපුත්තං එතදවොච:
“න ඛො ආවුසො වජ්ඣකාපුත්ත, දෙවදත්තො භික්ඛුනං ඵවං ධමම. දෙසෙති:”
‘යනො ඛො ආවුසො භික්ඛුනො වෙනසා විතනං පරිචිතං හොති³,
තසෙසනං භික්ඛුනො කල්ලං වෙය්‍යාකරණාය ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං
කතං කරණියං නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාමීති. එවඤ්ච ඛො ආවුසො
වජ්ඣකාපුත්ත දෙවදත්තො භික්ඛුනං ධමම. දෙසෙති: ‘යනො ඛො ආවුසො
භික්ඛුනො වෙනසා විතනං සුපරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛුනො කල්ලං
වෙය්‍යාකරණාය ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං
ඉක්කන්තායාති පජානාමීති.

1. ජඤ්ඤාපුත්තො-සි 1 2. විහරති-මජ්ඣං

3. යනො ඛො-මජ්ඣං 4. වෙනසා විතනං හොති-මජ්ඣං

5. ඵවං වුත්තෙ-මජ්ඣං

“මා සිත මොහනාසිභාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට වැඩුණේ වෙයි. “මා සිත කාමහවය පිණිය ආවර්තාසිභාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි. “මා සිත රූප-හවය පිණිය ආවර්තාසිභාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතු-මතුයෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි. “මා සිත අරූපහවය පිණිය ආවර්තාසිභාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණහුගේ සිත ප්‍රඥයෙන් මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වේ ද, මහණෙනි, ඒ මහණහට “දූය ක්ෂය විය, බ්‍රහ්මාර වැස නිම විය, කටයුතු කරන ලදී. මෙ බවට කටයුතු අනෙකෙක් නැතැයි දනිමි” යන තෙල කියනට වටනේ යි.

9. 1. 3. 6

සිලායුපොප සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්සමයෙක්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ද ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්ත තෙරණුවෝ ද රජගහනුවර වෙළුමනාරාමයෙහි විහරණ කෙරෙත්. එහි දී ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්ත තෙරණුවෝ ‘ඇවැත් මහණෙනි’යි මහණුන් ඇමතූහ. ඇවැත්නි’යි ඒ මහණහු ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්තහට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්ත තෙරණුවෝ තෙල කීහ. ඇවැත්නි, දෙවදන් හික්ෂුන්ට මෙසේ දහම් දෙසයි: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාචාරපරියාය) වධනා ලද්දේ වේ ද, එ මහණහට ජාතිය ක්ෂය විය, බ්‍රහ්මාරවැස නිමවන ලද, කරණි කරනලද මෙ රහත්බැව් පිණිය කටයුතු අනිකෙක් නැතැයි දනිමි යන තෙල කියනට වටනේ”යි.

එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්තහට තෙල කීහ: “ඇවැත්නි වන්දිකාපුත්තය, දෙවදන් හික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාචාරපරියාය) වධනා ලද්දේ වේ ද, එ මහණහට දූය ක්ෂය විය, බ්‍රහ්මාර වසන ලද, කරණි කරනලද, මෙ බව පිණිය කටයුතු අනිකෙක් නැතැයි දනිමි යන තෙල කියනට වටනේ”යි. මෙසේ දහම් නො දෙසයි. ඇවැත් වන්දිකාපුත්තය, දෙවදන් හික්ෂුන්ට ඇවැත්නි, යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාචාර පරියායයෙන්) මොනොවට මතුමත්තෙහිත් වධනා ලද්දේ වේ ද, එ මහණහට ජාතිය ක්ෂය විය, බ්‍රහ්මාර වසන ලද කරණි කරනලද, මෙ බැව් පිණිය කටයුතු අනිකෙක් නැතැයි දනිමි යන තෙල කියනට වටනේ”යි මෙසේ වනාහි දහම් දෙසයි.

දුතියමි ටො - පෙ - තතියමි ටො ආයසමා වජ්ඣකා පුත්තො භික්ඛු ආවනෙතයි: දෙවදනො ආවුසො භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති: යතො ටො ආවුසො භික්ඛුනො වෙතසා විතං පරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛුනො කල්පං වෙය්‍යාකරණංය ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මවරියං කතං කරණියං නාපරං ඉසක්කායාති පජානාමි¹ති.

තතියමි ටො ආයසමා සාරිපුත්තො ආයසමානං වජ්ඣකාපුත්තං එතදවොච: න ටො ආවුසො වජ්ඣකාපුත්ත, දෙවදනො භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති: යතො ටො ආවුසො, භික්ඛුනො වෙතසා විතං පරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛුනො කල්පං වෙය්‍යාකරණංය ඛිණංජාති වුසිතං බ්‍රහ්මවරියං කතං කරණියං නාපරං ඉසක්කායාති පජානාමිති. එවං ටො ආවුසො වජ්ඣකා පුත්ත දෙවදනො භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙති: යතො ටො ආවුසො භික්ඛුනො වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛුනො කල්පං වෙය්‍යාකරණංය 'ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මවරියං කතං කරණියං නාපරං ඉසක්කායාති පජානාමි'ති.

කපඤ්ච ආවුසො භික්ඛුනො වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති: විතරාගං මෙ විතනන්¹ වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති. විතදෙසං මෙ විතනන්¹ වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති. විතමොගං මෙ විතනන්¹ වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති. අසාරාගධම්මං මෙ විතනන්¹ වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති. අසද්දෙසධම්මං මෙ විතනන්² වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති. අසමොගධම්මං මෙ විතනන්³ වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති. අනාවක්ඛධම්මං මෙ විතනං කාමභවායාති වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති. අනාවක්ඛධම්මං මෙ විතනං රූපභවායාති වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති. අනාවක්ඛධම්මං මෙ විතනං අරූපභවායාති වෙතසා විතං සුපරිචිතං හොති.

1. අසාරාගධම්මං මෙ විතනන්ති, මජ්ඣ.

2. අසද්දෙස ධම්මං මෙ විතනන්ති, මජ්ඣ.

3. අසමොග ධම්මං මෙ විතනන්ති, මජ්ඣ.

දෙවනවටත් ... තෙවනවටත් ආයුෂමත් වන්දිකාසුත්‍ර තෙරණුවෝ මහණන් ඇමතුහ: “ඇවැත්නි, දෙවදත් භික්ෂූන්ට මෙසේ දහම් දෙසයි: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාචාරපරියාය) වඩනා ලද්දේ වේ ද, ඒ මහණහට දෑය ගෙවින, බබ්බර වසන ලද, කර්ණි කරනලද මෙ බැව් පිණිස අනිකෙක් නැතැයි දැනීම යන තෙල කියනට වටනේ”යි.

තෙවනවටත් ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ආයුෂමත් වන්දිකාසුත්‍ර හට ෙල කීහ: ඇවැත් වන්දිකාසුත්‍රය, දෙවදත් භික්ෂූන්හට මෙසේ නහමක් දහම් දෙසයි. “ඇවැත්නි, යම් කලෙක සිට මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාචාරපරියාය) වඩන ලද වේ ද, ඒ මහණහට දෑය ගෙවිණ, බබ්බර වසන ලද කර්ණි කරනලද, මෙ බැව් පිණිස අනිකෙක් නැතැයි දැනීම යන තෙල කියනට වටනේ”යි. ඇවැත් වන්දිකාසුත්‍රය, මෙසේ වනාහි දෙවදතු භික්ෂූන්ට දහම් දෙසයි: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාචාරපරියාය) වඩනාලද්දේ වේ ද, ඒ මහණහට දෑය ක්ෂය විය. බබ්බර වසන ලද, කර්ණි කරනලද, මෙ බැව් පිණිස අනෙකෙක් නැතැයි දැනීම යන තෙල කීමට වටනේ”යි.

ඇවැත්නි, කෙසේ මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාචාරපරියාය) මොනොවට වඩනා ලද්දේ වේ ද, “මාගේ සිත විතරාගය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත විතදෙසය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත විතමොගය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත ඇලුම් සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත දුෂ්ටවන සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත මුළාවන සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත කාමභවයෙන් ආපසු එන සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත රූපභවයෙන් ආපසු එන සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනාලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත අරූපභවයෙන් ආවර්ත-සභාව රහිත ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනාලද්දේ වෙයි.

එවං සමා විවුක්ඛවික්ඛස්ස ඛො ආවුසො භික්ඛුනො භුසා වෙපි චක්ඛුච්ඤායා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති. නෙවස්ස වික්ඛං පරියාදියන්ති අමිසසිකතමෙවස්ස වික්ඛං හොති ධීතං ආනෙඤ්ජප්පකං වයඤ්ඤායානුපස්සති. භුසා වෙපි යොතච්ඤායා සද්ද - පෙ - සාන-ච්ඤායා ගන්ධා - පෙ - පීඨාච්ඤායා රසා - පෙ - කාය-ච්ඤායා ඵොට්ඨබ්බා - පෙ - මනොච්ඤායා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති නෙවස්ස වික්ඛං පරියාදියන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස වික්ඛං හොති ධීතං ආනෙඤ්ජප්පකං, වයඤ්ඤායානුපස්සති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො සිලායුපො යොළුසකුකකුකො, තස්සසු අට්ඨකුකකු හෙව්ඨා නෙමස්ස අට්ඨකුකකු උපරිතෙමස්ස අථ පුරුජ්ඣමාය වෙපි දිස්සාය ආගච්ඡස්ස භුසා වාතවුට්ඨි නෙව නං කමෙප්පස්ස න සඬක්මෙප්පස්ස න සමපකමෙප්පස්ස න සමපවෙධෙය්‍ය, අථ පච්ඡිමාය වෙපි දිස්සාය -පෙ- අථ උත්තරාය වෙපි දිස්සාය -පෙ- අථ දක්ඛිණාය වෙපි දිස්සාය ආගච්ඡස්ස භුසා වාතවුට්ඨි නෙව නං කමෙප්පස්ස න සඬක්මෙප්පස්ස න සමපකමෙප්පස්ස, තං කිස්ස හෙතු: ගමිරිත්තා ආවුසො නෙමස්ස, පුතිබ්බත්තා න සමපවෙධෙය්‍ය සිලායුපස්ස.

එවමෙව ඛො ආවුසො එවං සමා විවුක්ඛවික්ඛස්ස භික්ඛුනො භුසා වෙපි චක්ඛුච්ඤායා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති. නෙවස්ස වික්ඛං පරියාදියන්ති, අමිසසිකතමෙවස්ස වික්ඛං හොති, ධීතං ආනෙ-ඤ්ජප්පකං. වයඤ්ඤායානුපස්සති. භුසා වෙපි යොතච්ඤායා සද්ද -පෙ- සානච්ඤායා ගන්ධා -පෙ- පීඨාච්ඤායා රසා -පෙ- කාය-ච්ඤායා ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- මනොච්ඤායා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස වික්ඛං පරියාදියන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස වික්ඛං හොති ධීතං ආනෙඤ්ජප්පකං. වයඤ්ඤායානුපස්සති.

9. 1. 3. 7

පඨමචෙරහස්ස සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඬස්මි. උපසඬස්මිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං භිසික්ඛං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපති. භගවා එතද්වොච:

මහණෙනි, මෙසේ මොනොවට මිදුණු සිත් ඇති මහණහට බොහෝවූ චක්ඡර්විඥය රූපයෝ ඇස්හවුටට එත් නමුදු ඔහුගේ සිත මැඩ නොසිටුනාහ. ඔහුගේ සිත සථිත වූයේ ඒ අරමුණු හා නො මුසු වූයේ ම නොසැලෙන බවට පැමිණියේ වෙයි. ව්‍යය අනුවත් දක්නේ ය. බොහෝවූ ශ්‍රොත්‍රවිඥය ශබ්දයෝ ... ස්‍රාණවිඥය ගන්ධයෝ ... ජිහ්වා විඥය රසයෝ ... කාය විඥය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ ... මනෝවිඥය ධර්මයෝ මනස හවුටට එත් නමුදු ඔහු සිත මැඩ නොසිටුනාහ. ඔහුගේ සිත සථිත වූයේ ඒ අරමුණු හා නො මුසු වූයේ ම නොසැලෙන බවට පැමිණියේ වෙයි. ව්‍යය ද දක්නේ යි.

ඇවැත්නි, යම් පරිදි (දිගින්) සොළොස් රියන් ගල් වැඟෙක් වේ නම් එ වැම්හුගේ අටරියනෙක් යට වළෙහි වෙයි. අටරියනෙක් වළෙන් මතුයෙහි වෙයි. එකල පෙරදිගින් දළපොද සුළඟෙක් ඒ නම් එය නොම සලනේ ය. වෙසෙසින් නොසලනේ ය. වෙවුලා නොයන්නේ ය. වෙසෙසින් වෙවුලා නොයන්නේ ය. වැලි පැයුම් දිගින් ... වැලි උතුරු දිගින් ... වැලි දකුණු දිගින් මහවැසි සුළඟෙක් ඒ නම් එය නොම සලනේ ය. වෙසෙසින් නොසලනේ ය. වෙවුලා නොයන්නේ ය. වෙසෙසින් වෙවුලා නොයන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඇවැත්නි, වළ ගැවුරු බැවිනි. ගල් වැඟ මොනොවට සිටුවන ලද බැවිනි.

ඇවැත්නි, එපරිදි ම මෙසේ මිදුණු සිත් ඇති එ මහණහුගේ ඇස් හවුටට බොහෝවූ චක්ඡර්විඥය රූපයෝ එත් නමුදු ඔහු සිත මැඩ නොම සිටුනාහ. ඔහුගේ සිත අමිශ්‍රිකෘත වූයේ ම සථිත වූයේ නොසැලෙන බවට පැමිණියේ වෙයි. ව්‍යය අනුව දක්නේත් වෙයි. බොහෝවූ ශ්‍රොත්‍ර විඥය ශබ්දයෝ ... ස්‍රාණවිඥය ගන්ධයෝ ... ජිහ්වා විඥය රසයෝ ... කාය විඥය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ ... මනෝවිඥය ධර්මයෝ මනස හවුටට එත් නමුදු ඔහුගේ සිත මැඩ නොම සිටුනාහ. ඔහුගේ සිත අමිශ්‍රිකෘත වූයේ ම සථිත වූයේ ම නොසැලෙන බවට පැමිණියේ වෙයි. ව්‍යය ද නුවණින් දක්නේත් වේ.

9. 1. 3. 7

පට්ඨමචෙරහය සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල අනේපිඬු ගැහැවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත, එළැඹියේය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස්ව හුන්නේය. එකත්පස්ව හුන් අනේපිඬු ගැහැවිහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

යතො ටො ගහපති අරියසාවකස්ස පඤ්ච හයානි වේරානි වූපසන්නාති භොතතී. චතුරි ව ඡසාතාපත්තියඛෙග්ගි සමන්තාගතො භොති. සො ආකඛම්මානො අත්තනාව අත්තනං ඩ්ඛාකරෙය්‍යා: ඩිණ්ණිරයොමි ඩිණ්ණිරව්‍යානෙය්‍යානි ඩිණ්ණෙපත්තිවිසයො ඩිණ්ණප්පායදුග්ගතිවිනිපාතො සොතාපනෙතාහමස්සී අවිනිපාතධම්මො නියතො සමෙඛ්ඛාධිපරායනො¹

කතමානි පඤ්ච හයානි වේරානි වූපසන්නාති භොතතී:

1. යං ගහපති පාණාතිපාති පාණාතිපාතපච්චයා දිට්ඨධම්මිකමි හයං වේරං පසවති, සම්පරාධිකමි හයං වේරං පසවති, චේතසිකමි දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවේදතී. පාණාතිපාතා පටිච්චිතො නෙව දිට්ඨධම්මිකමි හයං වේරං පසවති, න සම්පරාධිකමි හයං වේරං පසවති, න චේතසිකමි දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවේදතී. පාණාතිපාතා පටිච්චිතස්ස එවං තං හයං වේරං වූපසන්නං භොති.

2-5 යං ගහපති අදින්නාදුරි-පෙ-කාමෙසු මිච්ඡාචාරි-පෙ-මුසාවාදි-පෙ-සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨායී. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානපච්චයා දිට්ඨධම්මිකමි හයං වේරං පසවති, සම්පරාධිකමි හයං වේරං පසවති, චේතසිකමි දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවේදතී -පෙ-සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චිතස්ස එවං තං හයං වේරං වූපසන්නං භොති, ඉමානි පඤ්ච හයානි වේරානි වූපසන්නාති භොතතී.

කතමෙහි චතුරි සොතාපත්තියඛෙග්ගි සමන්තාගතො භොති:

6. ඉධ ගහපති අරියසාවකො බුද්ධො අවේච්චපසාදෙන සමන්තාගතො භොති: ඉතිපි සො හගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො වීජ්ජාවරණසම්පනෙතා සුගතො ලොකවිද්ද අනුක්කරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුසානං බුද්ධො හගවා'ති.

7. ධම්මෙ අවේච්චපසාදෙන සමන්තාගතො භොති. 'සවාසකො හගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එහිපඤ්ඤිකො ඔපනායිකො පච්චත්තං වේදිතඛෙබ්බා වීඤ්ඤාති'ති.

1. පරාසපණාති - මජ්ඣ.

භෞතපති යම් කලෙක අවිසවුහුගේ පස් විත්තොත්‍රාස භය ද අකුසල චෛරයෝද සන්ත්‍රත් වෙත් ද, සතර සොකාපත්ති මාග්ධියෙන්ගෙන් සමත්වාගත වේ ද, හේ කැමැති වනුයේ තෙමේ ම “ක්ෂය කළ හිරා ඇතියෙමි වෙමි, පහවූ තිරිසන් අත්බව ඇතියෙමි වෙමි. ක්ෂය කළ ප්‍රත්‍යවිෂය ඇතියෙමි වෙමි. ක්ෂය කළ අවා දුගති චිත්තා ඇතියෙමි වෙමි. (සුවයෙන්) නොහෙනසුදුසෙමි නියතයෙමි සම්බෝධිපරායන වූයෙමි සොවන් වෙමි යි තමා පවසන්නේ ය.

කවර පඤ්ච භය කෙනෙක් වෙර කෙනෙක් සන්සුන් වූවාහු වෙත් ද යත්:

1. ගෘහපති, පණිවා කරනුයේ පණිවා හෙතෙයෙන් දෘෂ්ටධාර්මික වූ යම් භයක් චෛරයක් ලබනේ ද, සම්පරාධික වූ භයක් චෛරයක් ලබයි ද, චෛතසික දුක් දෙමිනක් විදී ද, පණිවායෙන් වැළැක්වීමේ දිවුදම් වූ ද භය චෛරය නො ම ලබයි. සාම්පරාධිකවූ ද භය චෛරය නො ම ලබයි. චෛතසික වූ ද දුක් දෙමිනක් නොම විදීයි. පණිවායෙන් වැළැක්වියාගට මෙසේ ඒ භය චෛරය සන්තිදුනේ වෙයි.

2-5 ගැහැටිය, කුසුන් දා ගන්නා සුලුයේ ... කාමයෙහි මිසභසර ඇතියේ ... මුසවා කියනුයේ ... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර බොන සුලුයේ මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරහේතුයෙන් යම්ම දිවුදුම් භයක් වෛරයක් ලබා ද, සාම්පරායික භයවෛරයක් ලබා ද, වෛතසික දුක්දෙමනසුන් හිඳී ද ... මදපමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් වැළකියාගට මෙසේ ඒ භයවෛර සන්තිදුනේ වෙයි. මේ පඤ්ච භයවෛරයේ ව්‍යුපඤාත්ත වෙත්.

කවර සොකාපත්තිමාග්ධියන් ගෙන් සමන්වාගත වෙය යත්:

6. ගැහැරිය, මෙ සස්තෙහි අර්ථවූ බුදුරජුන් කෙරෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමන්වාගත වෙයි: “මෙ කරුණෙහු එ හඟවත්තු අර්භත්ත, සමාක්සම්බුද්ධයන. විද්‍යාවරණසම්පත්තයන. සුගතයන, ලොකවිද්ධ. අනුත්තරපුරුෂදමාසාරථි. දෙවමිනිස්තට ශාස්තෘහ: බුද්ධයන හඟවත්ත”යි.

7. ධර්මයෙහි අවලංගුකරණයෙන් සමත්වූයේ වෙයි. 'භගවත්තු වීසින් ධර්මය සමාධිමාන ය, සාන්ධාත්මක ය, අකාලික ය, එතිස්සවිධියට (අර්ථය ය, උපනායකාර්ථය ය, විඤ්ඤාත්මක ය) සිය සත්ත්ව ලා වෙදිකාව' ය කියා යි.

8. සබ්බෙ අවේච්චසසාදෙන සමනනාගතො හොති, 'සුපට්ඨනො හගවතො සාවකසබ්බො උජුපට්ඨනො හගවතො සාවකසබ්බො ඤායපට්ඨනො හගවතො සාවකසබ්බො සාමීච්ඨනො හගවතො සාවකසබ්බො යදිදං චත්තාරි පුරිසයුගානි අට්ඨපුරිසපුග්ගලා එස හගවතො සාවකසබ්බො ආගුනෙයොසා පාගුනෙයොසා දකඛ්ඤෙයොසා අඤ්ජිකරණීයො අනුකරං පුඤ්ඤකෙඛින්නං ලොකස්සා'ති.

9. අරියකතෙහි සිලෙහි සමනනාගතො හොති, අබ්බේඛිති අච්ඡිද්දෙහි අසබ්බෙහි අකම්මාසෙහි භුජිසෙහි විඤ්ඤපසසෙහි අපරාමච්ඤෙහි සමාධිසංචන්නතිකෙහි. ඉමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති.

යතො ඛො ගහපති ආරියසාවකස්ස ඉමානි පඤ්ඤාහයානි වේරානි චූපසන්නානි හොනති, ඉමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති, සො ආකඛිමානො අත්තනාව අත්තානං බ්‍යාකරෙය්‍යා: ඛිණ්ණනිරයොමි ඛිණ්ණනිරව්‍යානෙයානි ඛිණ්ණපෙත්තිවිසයො ඛිණ්ණපායදුග්ගන්චිතිපාතො සොතාපක්ඛියබ්බෙහි අච්චිපාතධම්මො නියතො සම්බොධිපරායනොති.

9. 1. 3. 8

දුතියවේරහය සුත්තං

[සාවකීනිදනං]

යතො ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස පඤ්ඤා හයානි වේරානි චූපසන්නානි හොනති, චතුහි ච සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති සො ආකඛිමානො අත්තනාව අත්තානං බ්‍යාකරෙය්‍යා, ඛිණ්ණනිරයොමි ඛිණ්ණනිරව්‍යානෙයානි ඛිණ්ණපෙත්තිවිසයො ඛිණ්ණපායදුග්ගන්චිතිපාතො සොතාපක්ඛියබ්බෙහි අච්චිපාතධම්මො නියතො සම්බොධිපරායනො, කතමානි පඤ්ඤා හයානි වේරානි චූපසන්නානි හොනති -පෙ- ඉමානි පඤ්ඤා හයානි වේරානි චූපසන්නානි හොනති'.

කතමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති -පෙ- ඉමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති-

8. සභන් කෙරෙහි අවලප්‍රසාදයෙන් සමන්වාගත වෙයි. හඟවත්තූගේ සවුසහසු සුපිළිපත්ත. හඟවත්තූගේ සවු සහසු ඉදි ව පිළිපත්ත, හඟවත්තූගේ සවුසහසු න්‍යායානුකූල ව පිළිපත්ත, හඟවත්තූගේ සවුසහසු සාම්භි ප්‍රතිපදයෙන් පිළිපත්ත. ඔහු කවරහ: වතුෂ්පුරුෂ යුගයෝ ය, අෂ්ට පුරුෂ පුද්ගලයෝ ය, හඟවත්තූගේ තෙල සවුසහසු (ආරදන්තට නිසි අන්ත-පානප්‍රතිග්‍රහණයට අර්භවන බැවින්) ආහුන්තයායහ, (ආගන්තුකසත්කාර-යට අර්භ වන බැවින්) පාහුන්තයායහ, (දක්ෂිණාවට අර්භ වන බැවින්) දක්ෂිණයායහ. (අඤ්ජලි කම්පට අර්භවන බැවින්) අඤ්ජලිකරණියායහ. ලොවට අනුත්තර පුණ්‍යක්ෂේත්‍රයහ කියා යි.

නොකැඩුණු නො සිදුරැඩුණු කබර පැහැ නොගත් ලප නැති නිදහස් වීභූප්‍රයස්ත (තණ්හා දිට්ඨි දෙකින්) පරාමිතිය නො කළ සමාධි සංවර්ත-නික ආයාතනට ප්‍රිය ශීලයෙන් සමන්වාගත වෙයි. මේ සතර සොවන් අතින් සමන්වාගත වෙයි.

ගැහැවිය, යම් කලෙක අවිසවුහට මේ පස් භීතීහු අකුශල වෙරයෝ සන්තූන් වෙත් ද, මේ සතර සොවන් අතින් සමන්වාගත වේ ද, හේ කැමැතියේ තෙමේ ම තමන් පහළ කරන්නේ ය, පහවු නිරා ඇතියෙහි. ක්ෂය කළ තිරිසන් යොන් ඇතියෙහි ක්ෂය කළ ප්‍රෙතවීෂය ඇතියෙහි, ක්ෂය කළ අවාදගති විනිපාත ඇතියෙහි, මම සෝවානම්, විනිපාතසංඛ්‍යාව නැතියෙහි නියතයෙහි සම්බොධිය පරායණ කොට ගත්තෙමි වෙමි' කියා යි.

9. 1. 3. 8

ද්විතීය වෙරහය සූත්‍රය

[භෑවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, යම් කලෙක අවිසවුහට පස් භීතීහු ද වෙරයෝ ද, සන්තූන් වෙත් ද, සිවුසොවන් අතින් සමන්වාගත වේ ද, හේ රුස්තේ තෙමේ ම තමා පහළ කරන්නේ ය. ක්ෂය කළ නිරා ඇතියෙහි, ක්ෂය කළ තිරිසන්යොන් ඇතියෙහි. ක්ෂය කළ ප්‍රෙතවීෂය ඇතියෙහි, ක්ෂය කළ අපාය දුග්ගති විනිපාත ඇතියෙහි මම සොවන්මි. අවිනිපාතසංඛ්‍යාව ඇතියෙහි. නියතයෙහි. සම්බොධිය පරායණ කොටගනිමි'' කියා යි. කවර පඤ්ච භීතීහු පඤ්ච වෙරයෝ සන්තූන් වෙත් ද ... මේ පඤ්චභීතීහු පඤ්චවෙරයෝ සන්තූන් වෙති. කවර සිවු සොවන් අතින් සමන්වාගත වේ ද ... මේ සතර සොවන් අතින් සමන්වාගත වෙයි.

යනො බො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස ඉමානි පඤ්ඤා භයානි වෙරානි
 වූපසන්නානි හොතති. ඉමෙහි ව චතුභි සොනාපකතියඛෙග්ගි සමන්නා-
 ගතො හොති, සො ආකඛබ්බානො අත්තනාව අත්තානං බ්‍යාකරෙය්‍යා:
 ඛිණ්ණිරයොමහි ඛිණ්ණිරච්ඡානගොති ඛිණ්ණපෙතතිපියයො ඛිණ්ණ අපාය-
 දුග්ගතිච්ඡිපාතො සොනාපනනාභමස්මි අච්ඡිපාතධමෙඤ්ඤා නියනො
 සමොධිපරායනොති.

9. 1. 3. 9

ආසාතවත්ථු සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

නව ඉමානි භික්ඛවෙ ආසාතවත්ථුනි, කතමානි නව:

අනස්මං මෙ අවරිති ආසාතං බන්ධනි. අනස්මං මෙ වරතීති ආසාතං බන්ධනි,
 අනස්මං මෙ වරියසනීති ආසාතං බන්ධනි. පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනස්මං
 අවරි -පෙ- අනස්මං වරති -පෙ- අනස්මං වරියසනීති ආසාතං බන්ධනි.
 අපපියස්ස මෙ අමනාපස්ස අස්මං අවරි -පෙ- අස්මං වරති -පෙ- අස්මං
 වරියසනීති ආසාතං බන්ධනි. ඉමානි බො භික්ඛවෙ නව ආසාතවත්ථුනිති.

9. 1. 3. 10

ආසාතපට්ඨිනාය සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ ආසාත පට්ඨිනායා, කතමෙ නව:

අනස්මං මෙ අවරි තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති,
 අනස්මං මෙ වරති තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති, අනස්මං මෙ
 වරියසනී තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති. පියස්ස මෙ
 මනාපස්ස අනස්මං අවරි -පෙ- අනස්මං වරති -පෙ- අනස්මං වරියසනී
 තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති. අපපියස්ස මෙ අමනාපස්ස
 අස්මං අවරි -පෙ- අස්මං වරති -පෙ- අස්මං වරියසනී. තං කුතෙස්ස ලබ්භානි,
 ආසාතං පට්ඨිනෙති, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ නව ආසාතපට්ඨිනායානි.

මහණෙනි, යම් කලෙක අරීසවුහට මේ පඤ්ච භීතීහු පඤ්ච චෛරයෝ සන්තුන් වෙත් ද, මේ සතර යොවන් අභීන් සමන්වාගත වේ ද, හේ රුස්නේ තෙමේ ම තමා පහළ කරන්නේ ය. 'ක්ෂය කළ නිරය ඇතියෙමි, ක්ෂය කළ තිරශ්චිත ගති ඇතියෙමි, ක්ෂය කළ ප්‍රෙතච්ඡය ඇතියෙමි, ක්ෂය කළ අපාය දුර්ගති විනිපාත ඇතියෙමි, මම ශ්‍රොතාපන්නයෙමි, අවිනිපාත සංභාව ඇතියෙමි, නියතයෙමි. සම්බොධිපරායණයෙමි' කියා යි.

9. 1. 3. 9

ආසාතවත්ථු සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ආසාත වස්තුහු නව දෙනෙකි. කවර නවදෙනෙක යත්:

මට අනඤ්ඤා කළහ යි කොපය බඳනේ ය. මට අනඤ්ඤා කරති යි කොපය බඳනේ ය, මට මතුයෙහි අනඤ්ඤා කරති යි කොපය බඳනේ ය. මාගේ මනවඩන ප්‍රියයාහට අනඤ්ඤා කළහ යි... අනඤ්ඤා කරති යි... මතුයෙහි ද අනඤ්ඤා කරති යි කොපය බඳනේ ය. මාගේ මන නො ගත් අප්‍රියයාහට අනඤ්ඤා කළහ යි... අනඤ්ඤා කරති යි... මතුයෙහි ද අනඤ්ඤා කරති යි කොපය බඳනේ ය. මහණෙනි, මොහු නව ආසාතවස්තුහු යි.

9. 1. 3. 10

ආසාතපට්ඨනය සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ආසාතපට්ඨනයෝ නව දෙනෙකි. කවර නව දෙනෙක යත්:

මට අනඤ්ඤා කෙළේ ය, ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්තිද්වයි. මට අනඤ්ඤා කරයි. ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්තිද්වයි මට මතුයෙහි අනඤ්ඤා කරයි, ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්තිද්වයි. මාගේ මනවඩන ප්‍රියයාහට අනඤ්ඤා කෙළේ ය ... අනඤ්ඤා කරයි. ... අනඤ්ඤා මතුයෙහි කරයි, ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්තිද්වයි.

මාගේ මන නො ගත් අප්‍රියයාහට අනඤ්ඤා කෙළේ ය ... අනඤ්ඤා කරයි ... අනඤ්ඤා මතුයෙහි කරයි, ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්තිද්වයි, මහණෙනි, මොහු නව ආසාත පට්ඨනයෝ යි.

අනුප්‍රබන්ධිරොධ සුතතං

සත්තාවාසවග්ගො කතියො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අනුප්‍රබන්ධිතරාධ සූත්‍රය

මහභෞද්ධ, මේ අනුපූර්ව නිරෝධයෝ නවදෙනෙක. කවර නව දෙනෙක යත්:

ප්‍රථමධ්‍යානය සමචන්තට කාමසංඤ නිරුද්ධ වෙයි, ද්විතීය ධ්‍යාන සමචන්තට චිත්තකච්චාරයෝ නිරුද්ධ වෙති, තෘතීය ධ්‍යාන සමචන්තට ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වෙයි, චතුස්ථධ්‍යාන සමචන්තට ආශ්වාස ප්‍රණයාසයෝ නිරුද්ධ වෙති. ආකාශානඤ්චායතන සමචන්තට රූපසංඤ භිරුද්ධ වෙයි, විඤ්ඤානඤ්චායතන සමචන්තට ආකාශානඤ්චායතන සංඤ නිරුද්ධ වෙයි, ආකුඤ්චඤ්ඤායතන සමචන්තට විඤ්ඤාණඤ්චායතන සංඤ නිරුද්ධ වෙයි, නොඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමචන්තට ආකුඤ්චඤ්ඤායතන සංඤ නිරුද්ධ වෙයි, සඤ්ඤාචෙදයිත තිරොධ සමචන්තට සංඤ චෙදනාවෝ නිරුද්ධ වෙත්. මහණෙනි, මොහු නව අනුප්‍රබ්ධ තිරොධයෝ යි.

තෙවැනි සත්කාවාස වර්ෂයයි.

එහිලද්දුනාය:

යානසූත්‍රය, ඛණ්ඩකසූත්‍රය, තණ්හා (මූලක) සූත්‍රය, සත්තාචාර්ය,
පඤ්ඤාපරිවිත සූත්‍ර දෙකය, සිලාසූපසූත්‍රය, වෙර සූත්‍ර දෙකෙක, ආසාන
සූත්‍ර දෙකෙක, ආනුසංඛිතාරොධසූත්‍රයද සි මේ වර්ගයෙහි සූත්‍ර එකාදශයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. මහාවග්ගො

9. 1. 4, 1

අනුපුබ්බවිහාර සුතතං.

[සාවකභිනිදානං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ, අනුපුබ්බවිහාරා. කතමෙ නව:

ඉධ භික්ඛවෙ 'භික්ඛු විවිදොව කාලෙහි ජිව්වා අකුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතකකං සච්චාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජා විහරති. විතකක ච්චාරානං වූපසමා අජ්ඣානං සමසාදනං වෙනසො ඵකොදිභාවං දුට්ඨකකං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජා විහරති. උතියා ව චිරාගා-පෙ-තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජා විහරති, සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුත්ථංව යොමනස්සදෙවනස්සානං අත්ථංමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුසං ඤානං උපසම්පජ්ජා විහරති.

සබ්බසො රූපසංඝඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පච්ඡසංඝඤ්ඤානං අත්ථංමා නානත්තසංඝඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාශොති ආකාශානං ඝෝශනනං උපසම්පජ්ජා විහරති. සබ්බසො ආකාශානංඝෝශනනං සමතික්ඛමා අනන්තං විඤ්ඤාණනි විඤ්ඤාණංඝෝශනනං උපසම්පජ්ජා විහරති. සබ්බසො විඤ්ඤාණංඝෝශනනං සමතික්ඛමා නත්ති කිංචිති ආකිංඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජා විහරති. සබ්බසො ආකිංඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමා නෙවසංඝඤ්ඤානාසංඝඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජා විහරති. සබ්බසො නෙවසංඝඤ්ඤානාසංඝඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමා සංඝඤ්ඤාදෙද්ධිත නිරොධං උපසම්පජ්ජා විහරති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නව අනුපුබ්බ විහාරාති.

4. මහා වගීය

9. 1. 4. 1

අනුපුබ්බවිහාර සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ අනුපිට්‍රිවලින් සමවැදිය යුතු විහාරයෝ නව දෙනෙකි. කවර නව දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව ම සවිතර්ක වූ සවිචාර වූ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. විතර්ක විචාරයන් ගේ ව්‍යපශමයෙන් (ඉක්මවීමෙන්) අධ්‍යාත්මයෙහි සම්ප්‍රසාදන ඇති විඤ්ඤායාගේ එක අරමුණෙක් හි උද වූ බව ඇති අවිතර්ක අවිචාර වූ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ද්විතීය ධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. ප්‍රීතිහුගේ ද විරාගයෙන් ... තෘතීය ධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සුඛයා ගේ ප්‍රභාණයෙන් දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් පෙරම සංඝරාගස්ස දොමනස්සයන් ගේ අඤ්ඤාමයෙන් අදුඃඛ වූ අසුඛ වූ උපෙක්ෂාස්මෘති දෙකින් වූ පිටිපිදු බව ඇති චතුර්තීය ධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි.

සච්ඡකාරයෙන් රූපසංඥවන් ගේ සමතික්‍රමයෙන් ප්‍රතිසංඥාවන් ගේ අඤ්ඤාමයෙන් නානාඤ්ඤවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් 'කසිණ්ණාට්ඨා කාසය අනන්තය'යි ආකාසානඤ්ඤායතනයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සච්ඡකාරයෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා 'විඤ්ඤා අනන්තය'යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සච්ඡකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා 'කිසිවක් නැත'යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සච්ඡකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සච්ඡකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාචේදයිත නිරොධයට එළඹ වාස කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ නවානුපුර්වවිහාර යෝ යි.

9. 1. 4. 2

අනුප්‍රබවිභාරයමාපනති සූතකං.

[සාවකීතිදනං].

නව ඉමා භික්ඛවෙ, අනුප්‍රබවිභාරයමාපනතියො දෙසෙසාමි.¹
තං සුඤ්ච -පෙ- කතමා ච භික්ඛාව, නව අනුප්‍රබවිභාර සමාපනතියො:

1. යස්ස කාමා භිරුජ්ඣන්ති, යෙ ච කාමෙ නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති, අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡාතා නිබ්බුතා නිත්තණ්ඤා², පාරගතා තදබ්බෙතාති වදුමි. 'කස්ස කාමා නිරුජ්ඣන්ති, කෙ ච කාමෙ නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති: අහමෙතං න ජානාමි, අහමෙතං න පසාමි'ති ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, යො එවමස්ස වචනියො:

'ඉධාච්ඡෙසා, භික්ඛු වීථිවෙව කාමෙහි වීථිව ආකුසලෙහි ධමමෙහි -පෙ- පයමං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති. එස්ස කාමා භිරුජ්ඣන්ති, තෙ ච කාමෙ නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාචී සාධුති භාසිතං අභිනෙදෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය සාධුති භාසිතං අභිනෙදිත්වා අනුමොදිත්වා නමස්සමානො පඤ්ඤාපායෙය්‍ය.

2. යස්ස විතක්ඛවිචාරා නිරුජ්ඣන්ති, යෙ ච විතක්ඛවිචාරෙ නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති, අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡාතා නිබ්බුතා නිත්තණ්ඤා පාරගතා තදබ්බෙතාති වදුමි. කස්ස විතක්ඛවිචාරා නිරුජ්ඣන්ති. කෙ ච විතක්ඛවිචාරෙ නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති? අහමෙතං න ජානාමි අහමෙතං න පසාමිති. ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, යො එවමස්ස වචනියො: "ඉධාච්ඡෙසා, භික්ඛු විතක්ඛවිචාරානං චූපසමා -පෙ- දුතියං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති. එස්ස විතක්ඛවිචාරා නිරුජ්ඣන්ති, තෙ ච විතක්ඛවිචාරෙ නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාචී සාධුති භාසිතං අභිනෙදෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනෙදිත්වා අනුමොදිත්වා නමස්සමානො පඤ්ඤාපායෙය්‍ය.

1. දෙසෙසාමි - චුළු.

2. නිත්තණ්ඤා - චුළු, මජ්ඣ.

9. 1. 4. 2

අනුපූර්ව විභාජන සමාපත්ති සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ නවානුපූර්ව විභාජන සමාපත්තීන් දෙසමි. උය අයවු ... මහණෙනි, අනුපූර්ව විභාජන සමාපත්තිහු නවදෙන කවරහු ද යත්:

1. යම් තැනෙක් හි කාමයෝ නිරුද්ධ වෙත් ද, යම් කෙනෙක් කාමයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද, ඒකාන්තයෙන් ඒ ආයුෂ්මත්හු ඒ අංගයෙන් (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි ක්ෂයා නැතිවෙන්) නිව්ඡාතයහ. (අතුලත තවන කෙලෙසුන් නැතිවෙන්) භිබ්බුතය හ. (කාමතෘෂ්ණා නැතිවෙන්) නික්කණ්ණයහ. (කාමයෙහි පරතොරට ගියෙන්) පාරගතයහ යි කියමි කාමයෝ කොහි නිරුද්ධ වෙත් ද, කවුරු කාමයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කෙරෙත් ද: මම් තෙල නො දන්මි, මම් තෙල නො දක්මි යි යමෙක් මෙසේ කියා නම්, හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තොති මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අතුලල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව ම ... ප්‍රථමධ්‍යානයට ඵලාභ වෙසෙයි. මෙහි කාමයන් නිරුද්ධ වෙත්, ඔහු දු කාමයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කෙරෙත් යි. මහණෙනි, ඒකානිත් අශ්‍රය වූ අමායාචී තැනැත්තේ මැනවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය, අනුමොචන්නේ ය. මැනවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට වදනේ බද්දිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

2. යම් තැනෙක් හි විතර්ක විචාරයෝ නිරුද්ධ වෙත් ද, යම් කෙනෙක් විතර්ක විචාරයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද, ඒකානිත් ඒ ආයුෂ්මත්හු ඒ කරුණින් (තෘෂ්ණා දිට්ඨි නමැති සංගිති නැතිවෙන්) නිව්ඡාතය හ. (අතුලත තවන කෙලෙස් නැතිවෙන්) භිබ්බුතයහ, (කාම තෘෂ්ණා නැතිවෙන්) නික්කණ්ණයහ. පාරගතයහ, (කාමයෙහි පරතොරට ගියහ) යි කියමි. විතර්ක විචාරයෝ කොහි නිරුද්ධ වෙත් ද, කවරහු විතර්ක විචාරයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද: 'මම් තෙල නො දන්මි, මම් තෙල නො දක්මි' යි මෙසේ යමෙක් කියා නම්, හේ මෙසේ කිය යුතු වෙයි: ඇවැත්නි, මෙ සස්තොති මහණ විතර්ක විචාරයන් ගේ ව්‍යාපශමයෙන් ද්විතීය ධ්‍යානයට ඵලාභ වාසය කරයි. මෙහි විතර්ක විචාරයෝ නිරුද්ධ වෙත්, ඔහු ද විතර්ක විචාරයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් යි. මහණෙනි ඒකානිත් අශ්‍රය වූයේ අමායාචී වූයේ 'සාධු' යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය, අනුමොචන්නේ ය, 'සාධු' යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට නවදෙනේ බද්දිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

3. යථා පිති නිරුජ්ඣති, යෙ ව පිතිං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති, අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡානා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා පාරගතා තදබ්බතාති වදුමි. කථං පිති නිරුජ්ඣති: කෙ ව පිතිං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්තිති: අහමෙතං න ජානාමි. අහමෙතං න පසාමිති. ඉති යො ඵං වදෙය්‍ය, යො ඵවමස්ස වචනියො: ඉධාචුසො, භික්ඛු පිතියා ව චිරාගා -පෙ- තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵඤා පිති නිරුජ්ඣති, තං ව පිතිං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්තිති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාචි සාධුති භාසිතං අභිනායෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනායෙය්‍ය අනුමොදිතා නමස්සමානො පඤ්ඤිතො පටිච්ඡාදෙය්‍ය.

4. යථා උපෙඛාසුඛං¹ නිරුජ්ඣති, යෙ ව උපෙඛාසුඛං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති. අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡානා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා පාරගතා තදබ්බතාති වදුමි. “කථං උපෙඛාසුඛං නිරුජ්ඣති, කෙ ව උපෙඛාසුඛං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති? අහමෙතං න ජානාමි, අහමෙතං න පසාමිති ඉති යො ඵං වදෙය්‍ය, යො ඵවමස්ස වචනියො: “ඉධාචුසො, භික්ඛු සුඛස්ස ව පභානා -පෙ- චතුසං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵඤා උපෙඛාසුඛං නිරුජ්ඣති, තෙ ව උපෙඛාසුඛං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති”ති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාචි ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනායෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනායෙය්‍ය අනුමොදිතා නමස්සමානො පඤ්ඤිතො පටිච්ඡාදෙය්‍ය.

5. යථා රූපසංඝඤා² නිරුජ්ඣන්ති,³ යෙ ව රූපසංඝඤා² නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති. අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡානා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා පාරගතා තදබ්බතාති වදුමි, “කථං රූපසංඝඤා නිරුජ්ඣන්ති, කෙ ව රූපසංඝඤා නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති, අහමෙතං න ජානාමි, අහමෙතං න පසාමිති”ති. ඉති යො ඵං වදෙය්‍ය යො ඵවමස්ස වචනියො: “ඉධාචුසො, ‘භික්ඛු සංඛාරො රූපසංඝඤානං සමතික්ඛමා පටිසංඝඤානං අත්ඛමා නානාසංඝඤානං අමනසිකාරා අනානො ආකාශොති ආකාශානඤ්චායනං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵඤා රූපසංඝඤා නිරුජ්ඣන්ති.

1. උපෙඛාසුඛං - මජ්ඣ.

2. රූපසංඝඤා - මජ්ඣ.

3. නිරුජ්ඣති - මජ්ඣ.

3. යම් තැනෙක ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වේ නම් යම් කෙනෙකුත් ප්‍රීතිය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරත් නම් ඒකැතින් ඒ ආයුෂ්මත් හු ඒ අධ්‍යයන් නිව්‍යානයහ, නිබ්බුතයහ, නික්ඛණ්‍යහ, පාරගතයහ යි කියමි. කොහි ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වේ ද? කවරහු ප්‍රීතිය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද? යි. මම් තෙල නො දන්මි මම් තෙල දක්මි යි මෙසේ යමෙක් කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වෙයි: ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙනි මහණ ප්‍රීතිහුගේ ද විරාගයෙන් ... තෘතීය ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි. මෙහි ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වෙයි. ඔහුත් පුන පුනා ප්‍රීතිය නිරුද්ධ කොට වාසය කරතැ යි. මහණෙනි, එකැතින් අශය වූ අමායාවී තැනැත්තේ 'සාධු' යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය, අනුමොචන්නේ ය. 'සාධු' යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදනේ බඳැදිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

4. යම් තැනෙක උපෙක්ෂා සුඛය නිරුද්ධ වේ ද, යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂා සුඛය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද එකතින් ඒ ආයුෂ්මත්හු ඒ කරුණින් නිව්‍යානයහ, නිබ්බුතයහ, නික්ඛණ්‍යහ හ, පාරමිතයහ යි කියමි. කොහි උපෙක්ෂා සුඛය නිරුද්ධ වේ ද? කවරහු උපෙක්ෂා පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරත් ද? මම් තෙල නො දන්මි, මම් තෙල නො දක්මි යි යමෙක් මෙසේ කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙනි මහණ සුඛප්‍රාණයෙන් දුදුබ ප්‍රහණයෙන් ද... චතුර්ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි. මෙහි උපෙක්ෂා සුඛය නිරුද්ධ වෙයි. ඔහු ද උපෙක්ෂා සුඛය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරති යි එකතින් අශය වූයේ අමායාවී වූයේ 'සාධු' යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේය, අනුමෝදන් කොට ගන්නේය. සාධු යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදිනුයේ බඳැදිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

5. යම් තැනෙක රූපසංඤා නිරුද්ධ වෙත් ද, යම් කෙනෙක්හුදු රූප සංඤවන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරත් ද, එකතින් ඒ ආයුෂ්. මත්හු ඒකරුණින් නිව්‍යානයහ, නිබ්බුතයහ, නික්ඛණ්‍යහ, පාරගතයහ යි කියමි. කොහි රූපසංඤ හු නිරුද්ධ වෙත් ද? කවරහු රූපසංඤවන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරත් ද? මම් තෙල නො දන්මි, මම් තෙල නො දක්මි යි මෙසේ යමෙක් කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ඇවැත්ති, මෙසස්තෙනි මහණ සච්ඡකාරයෙන් රූපසංඤවන් සමතික්‍රමණ කොට ප්‍රතිසංඤවන්ගේ අසාධාරණයෙන් නානාත්ව සංඤවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් 'ආකාසය අනන්‍යය' යි අකාසානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි. මෙහි රූපසංඤ හු නිරුද්ධ වෙත්.

තෙ ව රූපසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අඛා භික්ඛවෙ, අසඬො අමායාථි සාධුති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා නමසුමානො පඤ්ඤාප්‍රිකො පටිථුපාපෙය්‍ය.

6. යත් ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. යෙ ව ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති, අඛා තෙ¹ ආයස්මිනො නිව්ජානා නිබ්බුතා නික්කණ්ණා² පාරගතා තදබ්බන්තාති වද්ථි. “කත් ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, කෙ ව ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අහමෙතං න ජානාමි අහමෙතං න පසාමි”ති ඉති යො ඵං වදෙය්‍ය, සො ඵවමසා වචනීයො: ‘ඉධාට්ඨසො, භික්ඛු සබ්බසො ආකාශානඤ්ඤායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණෙන විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති ඵත් ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. තෙ ව ආකාශානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති’ති. අඛා භික්ඛවෙ අසඬො අමායාථි සාධුති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා නමසුමානො පඤ්ඤාප්‍රිකො පටිථුපාපෙය්‍ය.

7. යත් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, යෙ ව විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති, අඛා තෙ ආයස්මිනො නිව්ජානා නිබ්බුතා නික්කණ්ණා² පාරගතා තදබ්බන්තාති වද්ථි. “කත් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, කෙ ව විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අහමෙතං න ජානාමි, අහමෙතං න පසාමිති යො ඵං වදෙය්‍ය, සො ඵවමසා වචනීයො: ඉධාට්ඨසො, භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම ‘නත්ති කිඤ්ඤි’ති ආතිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඵත් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, කෙ ව විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති’ති. අඛා භික්ඛවෙ අසඬො අමායාථි ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා නමසුමානො පඤ්ඤාප්‍රිකො පටිථුපාපෙය්‍ය.

1. තෙ ව - මජ්ඣ.

2. කිඤ්ඤා - මජ්ඣ.

ඔහු ද රූපසංඤ පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරති යි. මහණෙනි, එකැතින් අසය වූ අමායාවී තැනැත්තේ 'සාධු'යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය. අනුමෝදන් කොට ගන්නේ ය, 'සාධු යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදනේ බද්දිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

6. යම් තැනෙක් හි ආකාසානඤ්ඤායතන සංඤ්ච නිරුද්ධ වේ ද, යම් කෙනෙකුදු ආකාසානඤ්ඤායතනසංඤ්ච පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද, එකැතින් ඒ ආයුෂ්මත්හු එකරුණින් නිව්ඤ්ඤායන, නිබ්බුතය හ, නික්කණ්ඩය, පාරඛතය හ යි කියමි. කොතන්හි ආකාසානඤ්ඤායතන සංඤ්ච නිරුද්ධ වේ ද? කවර කෙනෙක් ආකාසානඤ්ඤායතනසංඤ්ච පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද? යි 'මම් තෙල නො දන්මි, මම් තෙල නො දක්මි'යි 'මෙසේ යමෙක් කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ සඵලකාරයෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා 'විඤ්ඤාය අනන්ත ය' යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. මෙහි ආකාසානඤ්ඤායතන සංඤ්ච නිරුද්ධ වෙයි. ඔහුද ආකාසානඤ්ඤායතනය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් යයි. මහණෙනි, එකැතින් අසය වූ අමායාවී තැනැත්තේ මැනවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය. අනුමෝදන් කරන්නේ ය. මැනවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදනේ බද්දිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

7. යම් තැනෙක් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන සංඤ්ච නිරුද්ධ වේ ද යම් කෙනෙකුදු විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන සංඤ්ච පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද, එකැතින් ඒ ආයුෂ්මත්හු එකරුණින් නිව්ඤ්ඤායන, නික්කණ්ඩය හ, පාරඛතය හ යි කියමි. කොතන්හි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන සංඤ්ච නිරුද්ධ වේ ද? කවර කෙනෙක් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන සංඤ්ච පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද? තෙල මම් නො දන්මි. තෙල මම් නො දක්මි යි යමෙක් මෙසේ කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: "ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ සඵලකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා "කිසිත් නැත" යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. එතන්හි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන සංඤ්ච නිරුද්ධ වෙයි. ඔහුද පුනපුනා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන සංඤ්ච නිරුද්ධ කොට වාස කෙරෙත් ය යි. මහණෙනි, එකැතින් අසය වූයේ අමායාවී වූයේ 'මැනවැයි'යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය. අනුමෝදනා කරන්නේ ය. 'මැනවැයි'යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදනේ බද්දිලි වූ පර්යයුපාසනා කෙරෙයි.

8. යත් ආකිඤ්ඤායතනසංකප්පානිරුජ්ඣති, යෙ ව ආකිඤ්ඤායතනසංකප්පං නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ජානා නිබ්බුතා නිත්තණ්ඤා පාරගතා තදබ්බොනාති වදුමි. “කත්ථ ආකිඤ්ඤායතනසංකප්පානිරුජ්ඣති? කෙ ව ආකිඤ්ඤායතනසංකප්පං නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අහමෙතං න ජානාමි’ අහමෙතං න පසාමි’ති. ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, සො එවමස්ස වචනියො: “ඉධාච්ච සො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙවසංකප්පායසංකප්පායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. එත්ථ ආකිඤ්ඤායතනසංකප්පානිරුජ්ඣති, තෙ ව ආකිඤ්ඤායතනසංකප්පං නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති’ති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාචී සාධුති, භාසිතං අභිනාදෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනාදීත්වා අනුමොදීත්වා නමස්ස මානො පඤ්ඤාපිකො පසිරුපාසෙය්‍ය.

9. යත් නෙවසංකප්පායසංකප්පායතනසංකප්පානිරුජ්ඣති, යෙ ව නෙවසංකප්පායසංකප්පායතනසංකප්පං නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති, අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ජානා නිබ්බුතා නිත්තණ්ඤා පාරගතා තදබ්බොනාති වදුමි. “කත්ථ නෙවසංකප්පායසංකප්පායතනසංකප්පානිරුජ්ඣති. කෙ ව නෙවසංකප්පායසංකප්පායතනසංකප්පං නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අහමෙතං න ජානාමි, අහමෙතං න පසාමි’ති ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, සො එවමස්ස වචනියො: “ඉධාච්ච සො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසංකප්පායසංකප්පායතනං සමතික්කමම සංකප්පවෙදගිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති, එත්ථ නෙවසංකප්පායසංකප්පායතනසංකප්පානිරුජ්ඣති. තෙ ව නෙවසංකප්පායසංකප්පායතනසංකප්පං නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති’ති. අද්ධා භික්ඛවෙ අසයො අමායාචී සාධුති භාසිතං අභිනාදෙය්‍ය, අනුමොදෙය්‍ය “සාධු”ති භාසිතං අභිනාදීත්වා අනුමොදීත්වා නමස්ස මානො පඤ්ඤාපිකො පසිරුපාසෙය්‍ය.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, නව අනුප්පබ්බ විහාරසමාපත්තියොති.

8. යම් තැනෙක ආකිඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා නිරුද්ධ වේද, යම් කෙනෙකුත් ආකිඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද, එකැතින් ඒ ආයුෂ්මත් හු එකරුණින් ගිවිසාත්තය හ, ගිවිසුත්තය හ, නිත්තණ්ණය හ, පාරඛ්‍යාත්තය හ යි කියමි. කොතන්හි ආකිඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා නිරුද්ධ වේ ද, කවර කෙනෙක් ආකිඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද? තෙල මම් නො දන්මි, තෙල මම් නො දන්මි යි මෙසේ යමෙක් කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: “ඇවැත්ති, මෙ සස්නෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාසංඝයනනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤාසංඝයනනයට එළැඹ වෙසෙයි. මෙහි ආකිඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා නිරුද්ධ වෙයි. ඔහු ද ආකිඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත්” යි මහණෙනි, එකැතින් අසය වූයේ අමායාචී වූයේ භාෂිතය මැනවැයි සතුටින් පිළිගන්නේ ය, අනුමොදනා කරන්නේ ය. භාෂිතය මැනවැයි සතුටින් පිළිගෙන අනුමොදනා කොට ගෙන නමදන් බෙදාදිළි වැ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

9. යම් තැනෙක නෙවසඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා නිරුද්ධ වේද, යම් කෙනෙකුත් නෙවසඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද එකැතින් ඒ ආයුෂ්මත් හු එකරුණින් ගිවිසාත්තය හ, ගිවිසුත්තය හ, නිත්තණ්ණය හ, පාරඛ්‍යාත්තය හ යි කියමි, කොතන්හි නෙවසඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා නිරුද්ධ වේ ද, කවර කෙනෙක් නෙවසඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද? තෙල මම් නොදන්මි. තෙල මම් නො දන්මි යි යමෙක් මෙසේ කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ඇවැත්ති, මෙ සස්නෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤාසංඝයනනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදික නිරෝධයට පැමිණ වෙසෙයි. එතන්හි නෙවසඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා නිරුද්ධ වෙයි. ඔහුද නෙවසඤ්ඤාසංඝයනන සංඥා පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙති යි මහණෙනි, එකැතින් අසය වූයේ අමායාචී වූයේ මැනවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය, අනුමොදනා කරන්නේ ය. මැනවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමොදනා කොට ගෙන නමදන් බෙදාදිළි වැ පර්යයුපාසනා කරන්නේ යි.

මහණෙනි, මේ නව අනුපූර්ව විභාරසමාපත්තීහු යි.

9. 1. 4. 3 නිබ්බානසුඛ සුඛතං.

එවිං මෙ සුඛං එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුත්තො රාජගහෙ විහරති චෙඵවනො කලඤ්ඤකම්මාපෙ, තනු ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමෙතොසි ආවුසො භික්ඛවොති. ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මා සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සාසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච: සුඛමීදං ආවුසො නිබ්බානං සුඛමීදං ආවුසො, නිබ්බානංති.

එවිං වුත්ත ආයස්මා උද්ධි ආයස්මා සාරිපුත්තං එතදවොච: කිං පනෙත්ථ ආවුසො සාරිපුත්ත සුඛං යදෙත්ථ නත්ථි වෙදයිතන්ති? එතදෙව ඛොත්ථ¹ ආවුසො සුඛං, යදෙත්ථ නත්ථි වෙදයිතං.

පඤ්චමෙ ආවුසො කාමගුණා, කතමෙ පඤ්ඤා: චන්ත්‍රවිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා. සොත-විඤ්ඤායා සද්ද-පෙ-සාන විඤ්ඤායා ගන්ධා-ජීව්‍යාවිඤ්ඤායා රසා-කායවිඤ්ඤායා ඵොට්ඨංඛා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා. ඉමෙ ඛො ආවුසො පඤ්ඤාකාමගුණා, යං ඛො ආවුසො ඉමෙ පඤ්ඤා කාමගුණෙ පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං. ඉදං වුච්චතා වුත්තො කාමසුඛං.

1. ඉට්ඨා වුසො භික්ඛු විච්චෙව කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධම්මෙහි පයමං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තස්ස වෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඉමිනා චිත්තාරෙන විහරතො කාමසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්වරන්ති, ස්වාසං හොති අබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය, යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්ස තෙ කාමසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්වරන්ති ස්වාසං හොති අබාධො, යො ඛො පනා වුසො ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුත්තං භගවතා. ඉමිනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතංඛං යථාසුඛං නිබ්බානන්ති.

2. පුනච්චරං ආවුසො භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වුපසමා -පෙ- දුතියං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තස්ස වෙ ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමිනා චිත්තාරෙන විහරතො විතක්කසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්වරන්ති, ස්වාසං හොති අබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය, යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්ස තෙ විතක්කසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්වරන්ති. ස්වාසං හොති අබාධො. යො ඛො පනා වුසො ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුත්තං භගවතා. ඉමිනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතංඛං යථාසුඛං නිබ්බානන්ති.

9. 1. 4. 3 නිබ්බානසුඛ සූත්‍රය

ඔං වීසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ රජගහ නුවර වෙළඳවන නම් කලඤ්ඤ නිවාසයෙහි වාසය කෙරෙත්. එකල්හි ඇවුත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ඇවුත් මහණෙහි යි මහණුන් ඇමතුහ. 'ඇවුත්ති යි ඒ මහණනු ඇවුත් සැරියුත් තෙරුනට පිළිවදන් ඇස් වූහ. ඇවුත් සැරියුත් තෙරණුවෝ තෙල වදළහ. "ඇවුත්ති, මේ නිර්වාණය සුඛ යි, ඇවුත්ති, මේ නිර්වාණය සුඛ" යි.

මෙසේ වදළ කල්හි ආයුෂ්මත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරුනට තෙල කීහ: "ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රය, යම් තැනෙක වෙදයිතයෙක් නැද්ද, එහි කවර සුඛයක් ද" යි. "ඇවුත්ති, ඉදින් යම් තැනෙක වෙදයිතයෙක් නැද්ද, තෙල ම සුඛ වේ" යි,

ඇවුත්ති, මේ කාමඥාණ පසෙක් වෙයි, කවර පසක යත් ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ ප්‍රියරූප වූ කාමොපසංහිත වූ රජනිය වූ වත්සුර්විඥෙය රූපහ ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය ශබ්දහ ස්පර්ශවිඥෙය ගණ්‍ය ජිහ්වාවිඥෙය රස හ. ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ රජනිය වූ ප්‍රියරූප වූ කාමොපසංහිත වූ කායවිඥෙය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යහ. ඇවුත්ති, මේ පඤ්ඤාමඥාණ යි. ඇවුත්ති, මේ පස්කම් ඥාණ නිසා යම් බදු සුඛයෙක් සොමනස්සයෙක් උපදනේ ද, ඇවුත්ති, මේ කාමසුඛ යි.

1. ඇවුත්ති මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන් ගෙන් වෙන්ව ම අකුසල් දහමින් වෙන්ව ම ප්‍රථමධ්‍යානයට උළඹ වෙසෙයි. ඇවුත්ති, මේ විහරණයෙන් වාස කරන එ මහණහට ඉදින් කාම සහගත සංඥමනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එය ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවුත්ති, සුව ඇත්තහුට හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම යම් බදු දුකෙක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට ඒ කාමසහගත සංඥමනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එය ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවුත්ති, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල භාග්‍යවතුන් වීසින් දුකැයි වදරන ලද. ඇවුත්ති, මේ පයඝායයෙනුද නිර්වාණය යම් බදු සුඛයෙක් වේ නම් තෙල දකුණු යි.

2. ඇවුත්ති, තව ද මහණ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන්..... ද්විතීයධ්‍යානයට උළඹ වෙසෙයි ඇවුත්ති, මේ විහාරයෙන් වාසය කරන එ මහණහට විතර්ක සහගත සංඥමනසිකාරයෝ ඉදින් පහළ වෙත් නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවුත්ති, සුව ඇත්තහුට යම් සේ හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට ඒ විතර්කසහගත සංඥමනසිකාරයෝ උපදනාහු නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවුත්ති, යමෙක් ආබාධ නම් තෙල භාග්‍යවතුන් වීසින් දුකැයි වදරන ලද. ඇවුත්ති, මේ කාරණයෙනුද තෙල නිර්වාණය සුඛ වූ පරිදි දකුණු යි.

3. පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු පිතියා ව චිරාගා -පෙ- තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස ථෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො පිතිසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො, සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්ස තෙ පිතිසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්තී ස්වාසා හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො, ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුත්තං භගවතා. ඉමිනාපි ඛො එතං ආවුසො, පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං හිමබ්බානන්තී.

4. පුනවපරං ආවුසො, භික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා -පෙ- චතුස්සං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස වෙ අවුසො, භික්ඛුනො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො උපෙක්ඛා සහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො, සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්ස තෙ උපෙක්ඛා සහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො, ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුත්තං භගවතා. ඉමිනාපි ඛො එතං ආවුසො, පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං නිබ්බානන්තී.

5. පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසස ඤ්ඤානං අත්ඛංගා නානාත්තස ඤ්ඤානං අලිනසිකාරා අනන්තො ආකාශොති ආකාශාන ඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස වෙ ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො රූපසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්ස තෙ රූපසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුත්තං භගවතා. ඉමිනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං නිබ්බානන්තී.

6. පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සංඛාරො ආකාශාන ඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමො අනන්තං විඤ්ඤාණන්තී විඤ්ඤාණ ඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස වෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො ආකාශාන ඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤා මනසිකාරා සමුදවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමස්ස තෙ ආකාශාන ඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤා මනසිකාරා සමුදවරන්තී. ස්වාසා හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො ආබාධො, දුක්ඛමෙතං වුත්තං භගවතා. ඉමිනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යථා සුඛං නිබ්බානන්තී.

3. තව ද ඇවැත්නි මහණ ප්‍රීතිහුගේ චීරාගයෙන් ... තෘතීයධර්මයට එළැඹ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මේ විහාරයෙන් වාස කරන ඒ මහණහට ඒ ප්‍රීතියහගත සංඥාමනසිකාරයෝ උපදනාහ. ඒ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහට හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට ඒ ප්‍රීතියහගත සංඥාමනසිකාරයෝ උපදිත් නම් එය ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල භාග්‍යාවතුන් වීසින් දුකැයි වදන ලද, ඇවැත්නි, මෙපරිද්දෙනුදු තෙල නිර්වාණය සුම පරිදි දකුණු.

4. ඇවැත්නි, තව ද මහණ සුමප්‍රභාණයෙනුදු දුටුප්‍රභාණයෙනුදු ... වතුන්ධිකාන්තයට එළැඹ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, ඉදින් මේ විහාරයෙන් වාස කරන එ මහණහට උපපක්ෂාසහගත සංඥාමනසිකාරයෝ උපදනාහ නම් ඒ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට උපපක්ෂාසහගත සංඥාමනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල භාග්‍යාවතුන් වීසින් දුකැයි වදන ලද, ඇවැත්නි, මේ අයුරිනුදු තෙල නිර්වාණය සුම පරිදි දකුණු.

5. තව ද ඇවැත්නි, මහණ රූපසංඥාන්ගේ සමකීත්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසංඥාන්ගේ අක්කගමයෙන් නානාත්ථසංඥාන්ගේ අමතසිකාරයෙන් ආකාශය අනන්තය'යි ආකාශානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, ඉදින් මේ විහාරයෙන් වාස කරන එ මහණහට රූපසහගත සංඥාමනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහට හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට රූපසහගත සංඥාමනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල භාග්‍යාවතුන් වීසින් දුකැයි වදන ලද, ඇවැත්නි, මේ අයුරිනුදු තෙල නිර්වාණය සුම පරිදි දකුණු.

6. ඇවැත්නි, තවද මහණ භෑම පරිදි ආකාශානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා විඤානය අනන්තය යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය උපයා වෙසෙයි. ඇවැත්නි, ඉදින් මේ විහාරයෙන් වාස කරන එ මහණ හට ආකාශානඤ්ඤායතන සහගත මනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහට හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ ද, එපරිදි ඔහුගේ ඒ ආකාශානඤ්ඤායතන සංඥා මනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ නම් තෙල භාග්‍යාවතුන් වීසින් දුකැයි වදන ලද, ඇවැත්නි, මේ අයුරිනුදු තෙල නිර්වාණය සුම පරිදි දකුණු.

7. පුනරවපරං ආවුපො භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමති-
ක්කමිම නත්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. තස්ස
වෙ ආවුපො, භික්ඛුනො ඉමිනා විහරෙන විහරතො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන
සහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ති, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි
ආවුපො, සුඛිනො දුක්ඛා උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස්ස
තෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ති, ස්වාසා
හොති ආබාධො. යො ටො පනාවුපො ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුත්තං
හගෙවතා. ඉමිනාපි ටො එතං ආවුපො පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථාසුඛං
භිබ්බානන්ති.

8. පුනරවපරං ආවුපො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමිම
නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. තස්ස වෙ ආවුපො
භික්ඛුනො ඉමිනා විහරෙන විහරතො ආකිඤ්ඤායතනසහගතා
සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ති, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි
ආවුපො සුඛිනො දුක්ඛා උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස්ස
තෙ ආකිඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ති,
ස්වාසා හොති ආබාධො. යො ටො පනාවුපො ආබාධො, දුක්ඛමෙතං
වුත්තං හගෙවතා. ඉමිනාපි ටො එතං ආවුපො, පරියායෙන වෙදිතබ්බං
යථාසුඛං භිබ්බානන්ති.

9. පුනරවපරං ආවුපො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං
සමතික්කමිම සඤ්ඤාචෙදයිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති, පඤ්ඤාං
විස්ස දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා හොන්ති, ඉමිනාපි ටො එතං ආවුපො
පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා සුඛං නිබ්බානන්ති,

9. 1. 4. 4

ගාථිඋපමා සුත්තං

[භාවස්ථිතිදානං]

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, ගාථි පබ්බතෙය්‍යා බලං අබ්‍යන්තා
අට්ඨකඤ්ඤා අකුසලා විසමෙ පබ්බතෙ වරිත්තුං, තස්සා එවමස්ස: 'යනඤ්ඤා
නාහං අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිස්සං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බානි ච තිණාහි
බාදෙය්‍යං, අපිතපුබ්බානි ච පානියාහි පිවෙය්‍යන්ති. සා පුරිමං පාදං න
සුප්පතිට්ඨිතං පතිට්ඨාපෙත්වා පඤ්ඤිමං පාදං උදධරෙය්‍ය, සා න මෙව
අගතපුබ්බං දිස්සං ගච්ඡෙය්‍ය, න ච අබාදිතපුබ්බානි තිණාහි බාදෙය්‍ය, න ච
අපිතපුබ්බානි ච පානියාහි පිවෙය්‍ය, යස්මිං විස්සා පදෙසෙ ධීතාය එවමස්ස:
යනඤ්ඤානාහං අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිස්සං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බානි වෙව
තිණාහි බාදෙය්‍යං, අපිතපුබ්බානි වෙව පානියාහි පිවෙය්‍යන්ති, තඤ්ඤා
පදෙසං න සොස්ථිතා පච්චාගච්ඡෙය්‍ය. තං කිස්ස හෙතු: තථා හි සා
භික්ඛවෙ, ගාථි පබ්බතෙය්‍යා බලං අබ්‍යන්තා අට්ඨකඤ්ඤා අකුසලා
විසමෙ පබ්බතෙ වරිත්තුං.

7. තවද ඇවැත්නි, මහණ හැම පරිදි විඤ්ඤාණඤායතනය ඉක්ම 'කිසිත් නැතැ'යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මේ විහාරයෙන් වාසය කරන එ මහණහට විඤ්ඤාණඤායතන සංඥ මනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහුට හුදෙක් ආබාධය පිණිස ම දුක් උපදනේ ද, එ පරිදි ම ඔහට එ විඤ්ඤාණඤායතන සංඥා මනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ වේ ද, තෙල දුකැයි භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. ඇවැත්නි, මේ අයුරින් තෙල නිවන සුව පරිදි දත යුතු.

8. ඇවැත්නි, තවද මහණ සර්වථායෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, ඉදින් මේ විහාරයෙන් වාසය කරන එ මහණහට ආකිඤ්ඤායතන සහගත සංඥා මනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහුට හුදෙක් ආබාධය පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට ඒ ආකිඤ්ඤායතන සහගත සංඥා මනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. ඒ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල දුකැයි භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. ඇවැත්නි, මේ අයුරින් තෙල නිවන සුව පරිදි දත යුතු.

9. තවද ඇවැත්නි, මහණ සර්වථායෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා ස ඤ්ඤාචේදයිතනිරෝධයට එළැඹ වෙසෙයි. ප්‍රඥයෙන් දක ඔහුගේ ආත්මයෝ පරික්ෂිත ද වෙත්. ඇවැත්නි, මේ කරුණෙහි තෙල නිවන සුව පරිදි දත යුතු.

9. 1. 4. 4

භාවිච්ඡමා සූත්‍රය

[ඇවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, යම් පරිදි බාල අව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රය නොදන්නා පර්වතයෙහි හැසිරෙන දෙන වියම පර්වතයෙහි සරනට අහමක් වේ ද, ඇයට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: "මම නො ගිය වීරු දිගට යෙමි නම් නො කැ වීරු තණ කන්නෙමි නම්, නො පි වීරි පැන් බොන්නෙමි නම් යෙහෙකැ"යි. ඔ පළමු පා මොනොවට පිහිටියක් කොට නො පිහිටුවා පැසුර පා නහයි. ඔ නො ගිය වීරු දිගට නො යයි. නො කැ වීරු තණ ද නො කයි නො පි වීරි පැන් නො බොයි. යම් පියසෙක්හි සිටි ඇයට මෙ බදු සිතෙක් වේ නම්: "මම නො ගිය වීරු දිගට යෙමි යි, නො කැ වීරු තණ ද කමි යි නො පි වීරි පැත්තු බොමි"යි එ පියසට නිදුකින් පෙරළා නො යෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, බාල අව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රය නො වූ ඒ දෙන යම් හෙයකින් වියම පර්වතයෙහි සරණට නො යමක් ද, එහෙයිනි.

එවිටෙව් බො භික්ඛවෙ ඉඳෙකවෙවා භික්ඛු බාලො අබ්‍යන්තො අබෙක්ඛාඤ්ඤ අකුසලො විච්චෙව් කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සවිචාරං විවෙකජං පිත්ථුඛං පයමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති¹ යො තං නිමිත්තං න ආසෙවති, න භාවෙති, න බහුලීකරොති, න ස්වාධිබ්‍රිතං අධිට්ඨාති.

තස්ස එවං හොති: ‘යනුනාහං විතකකවිචාරානං වූපසමා -පෙ-දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. යො න සකෙකාති විතකක-විචාරානං වූපසමා -පෙ-දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. තසෙසං හොති: යනුනාහං විච්චෙව් කාමෙහි -පෙ- පයමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. යො න සකෙකාති විච්චෙව් කාමෙහි -පෙ- පයමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. අයං වූවති භික්ඛවෙ, භික්ඛු උභතො භද්ධො උභතො පරිභින්නො. සෙය්‍යථාපි සා භාවී පබ්බතෙය්‍යා බාලො අබ්‍යන්තො අබෙක්ඛාඤ්ඤ අකුසලො විසමෙ පබ්බතෙ වරිතුං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ භාවී පබ්බතෙය්‍යා පණ්ඩිතා බ්‍යන්තා බෙක්ඛාඤ්ඤ කුසලො විසමෙ පබ්බතෙ වරිතුං. තස්සා එවමස්ස: ‘යනුනාහං අගත-පුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බාති ව තිණාති බාදෙය්‍යං, අපිත-පුබ්බාති ව පාතීයාති පිට්ඨෙය්‍යන්ති. සා පුරිමං පාදං සුප්පතිට්ඨිතං පතිට්ඨාපෙඤා පච්ඡමං පාදං උද්ධරෙය්‍ය, සා අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍ය, අබාදිතපුබ්බාති වෙව තිණාති බාදෙය්‍ය, අපිතපුබ්බාති ව පාතීයාති පිට්ඨෙය්‍ය. යස්මිං වස්සා පදෙසෙ ධිත්‍යාය එවමස්ස: යනුනාහං අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බාති වෙව තිණාති බාදෙය්‍යං, අපිතපුබ්බාති වෙව පාතීයාති පිට්ඨෙය්‍යන්ති’ තඤ්ච පදෙසං සොඤ්ඤා පච්චාගච්ඡෙය්‍ය. තං කිස්ස හෙතු: තථා හි සා භික්ඛවෙ භාවී පබ්බතෙය්‍යා පණ්ඩිතා බ්‍යන්තා බෙක්ඛාඤ්ඤ කුසලො විසමෙ පබ්බතෙ වරිතුං.

එවිටෙව් බො භික්ඛවෙ ඉඳෙකවෙවා භික්ඛු පණ්ඩිතො බ්‍යන්තො බෙක්ඛාඤ්ඤ කුසලො විච්චෙව් කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධම්මෙහි -පෙ-පයමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. යො තං නිමිත්තං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති ස්වාධිබ්‍රිතං අධිට්ඨාති.

තස්ස එවං හොති: ‘යනුනාහං විතකකවිචාරානං වූපසමා -පෙ-දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.’ යො දුතියං ඤානං අනභිනිස-මානො විතකකවිචාරානං වූපසමා දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. යො තං නිමිත්තං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති ස්වාධිබ්‍රිතං අධිට්ඨාති.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මෙ සස්තෙහි බාල අව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ නො වන අදක්ෂ වූ කිසියම් මහණෙක් කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ම අකුශල ධර්මයන්ගෙන් වෙන් වූ සවිතර්ක සවිචාර විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛ ඇති පළමු දහැන උපයා වෙසෙයි. හේ ඒ දහැන නිමිත්ත පුනපුනා සෙවනය නො කෙරෙයි, නො වඩයි, බහුල විසින් නො කරයි, මොනොවට ඉටුන ලද්දක් කොට නො ඉටයි.

ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් ... දෙවන දහැනට පැමිණ වෙසෙමි නම් මැනවි”යි. හේ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් දෙවන දහැනට එළැඹ වසනට නො හැකියෙ වෙයි. ඔහට මෙබදු සිතෙක් වෙයි: “මම කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ම පළමු දහැනට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ... පළමු දහැනට එළැඹ වසනට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙ මහණ දෙපසින් නවුයේ දෙපසින් පිරිහුනේ යයි කියනු ලැබේ. බාල අව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ නො වන පර්වතයෙහි සරණ ඒ දෙන විසම පර්වතයෙහි සරනට අදක්ෂ වූවා යම් සේ ද, එ මෙනි.

මහණෙනි, පණ්ඩිත ව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ වූ පර්වතයෙහි සරණ දෙනක් විෂම පර්වතයෙහි සරනට යම් සේ දක්ෂ වේ ද, ඇයට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම නො ගිය විරු දිගට යෙමි නම් නො කැ විරු තණ ද කන්තෙමි නම් නො පි විරි පැන් ද බොන්තෙමි නම් යෙහෙකැ”යි ඔ පළමු පා මොනොවට පිහිටියක් කොට තබාපැසුළු පා නහයි, ඔ නො ගිය විරු දිගට ද යයි, නො කැ විරු තණ ද කයි, නො පි විරි පැන් ද බොයි. යම් පියෙසෙකැ සිටි ඇයට මෙ බදු සිතෙක් වේ නම්: “මම නො ගිය විරු දිගට ද යමි. නො කැ විරු තණ ද කමි. නො පි විරි පැන් ද බොමැ”යි, එ පියසට ක්‍රියාකින් පෙරළා එයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් පණ්ඩිත ව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ ඒ දෙන විෂම පර්වතයෙහි සරනට සමත් වේ ද, එ හෙයින්.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මෙ සස්තෙහි පණ්ඩිත ව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ දක්ෂ කිසියම් මහණෙක් කාමයෙන් වෙන් වූ ම අකුශල දහමින් වෙන් වූ... පළමු දහැනට පැමිණ වෙසෙයි. හේ ඒ සමාධිනිමිත පුනපුනා සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුලිකෘත කරයි, මොනොවට ඉටුවක් කොට ඉටයි.

ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම විතර්ක විචාරයින්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් දෙවන දහැනට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි, හේ දෙවන දහැන නො පෙළනුයේ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් දෙවන දහැනට එළැඹ වෙසෙයි. හේ එ නිමිත්ත සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, මොනොවට ඉටුවක් කොට ඉටයි.

තස්‍ය එවං හොති: ‘යනුනාහං පිතියා ව වීරාගා -පෙ- තතියං ක්‍රිකානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.’ සො තතියං ක්‍රිකානං අනභිභිංසමානො පිතියා ව වීරාගා තතියං ක්‍රිකානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො තං නිමිත්තං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තස්‍ය එවං හොති: ‘යනුනාහං සුඛස්ස ව පහානා, දුක්ඛස්ස ව පහානා -පෙ- චතුස්සං ක්‍රිකානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. සො චතුස්සං ක්‍රිකානං අනභිභිංසමානො සුඛස්ස ව පහානා-පෙ-චතුස්සං ක්‍රිකානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො තං නිමිත්තං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලීකරොති, සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තස්‍ය එවං හොති: ‘යනුනාහං සබ්බසො රූපසංඝස්ස නං සමතික්කමා පටිසංඝස්ස නං අත්ථංගමා¹ නානත්තසංඝස්ස නං අමනසිකාරා ‘අනතොතො ආකාසො’ති ආකාසානඝෝයතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. සො ආකාසානඝෝයතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො රූපසංඝස්ස නං සමතික්කමා -පෙ- ආකාසානඝෝයතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො තං නිමිත්තං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තස්‍ය එවං හොති: ‘යනුනාහං සබ්බසො ආකාසානඝෝයතනං සමතික්කමම ‘අනතං විඤ්ඤාණන්ති’ විඤ්ඤාණඝෝයතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති සො විඤ්ඤාණඝෝයතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො ආකාසානඝෝයතනං සමතික්කමම අනතං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඝෝයතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො තං නිමිත්තං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තස්‍ය එවං හොති ‘යනුනාහං සබ්බසො විඤ්ඤාණඝෝයතනං සමතික්කමම නත්ථි කිඤ්චිති ආකිඤ්චකුසුයතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. සො ආකිඤ්චකුසුයතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො විඤ්ඤාණඝෝයතනං සමතික්කමම නත්ථි කිඤ්චිති ආකිඤ්චකුසුයතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො තං නිමිත්තං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තස්‍ය එවං හොති: ‘යනුනාහං සබ්බසො ආකිඤ්චකුසුයතනං සමතික්කමම නෙවසංඝස්ස නාසංඝස්ස නං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. සො නෙවසංඝස්ස නාසංඝස්ස නං අනභිභිංසමානො සබ්බසො ආකිඤ්චකුසුයතනං සමතික්කමම නෙවසංඝස්ස නාසංඝස්ස නං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො තං නිමිත්තං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

1. අත්ථංගමා-සිද්ධි

ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම ප්‍රීතියගේ ද වීරාගයෙන් තෙවන දෑහැනට පැමිණ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. හෙ තෙවන දෑහැන නො පෙළනුයේ ප්‍රීතියගේ ද වීරාගයෙන් තෙවන දෑහැනට එළැඹ වෙසෙයි. හෙ එ සාමානිතීක්ෂණ සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, මොනොවට ඉටුවක් කොට ඉටයි.

ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම සුඛප්‍රභාණයෙකුණු දුඃඛප්‍රභාණයෙකුණු ... සිවුවැනි දෑහැනට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ” කියා යි. හේ සිවුවන දෑහැන නො පෙළමින් සුඛප්‍රභාණයෙකුණු ... සිවුවන දෑහැනට එළැඹ වෙසෙයි. හෙ එ නිමික්ෂණ සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, මොනොවට ඉටුවක් කොට ඉටයි.

ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම සර්වථායෙන් රූපසංඤ්චන්ගේ සමනික්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසංසංඤ්චන්ගේ අක්කධගමයෙන් නානාකිසංඤ්චන්ගේ අමනසිකාරයෙන් ‘ආකාශය අනන්ත’ යයි ආකාසානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. හේ ආකාසානඤ්ඤායතනය නො පෙළනුයේ සර්වථායෙන් රූපසංඤ්චන්ගේ සමනික්‍රමණයෙන් ... ආකාසානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. හෙ එ නිමික්ෂණ සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, සාධාරණීකරණ කොට ඉටයි.

ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම සර්වථායෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්ම ‘විඤ්ඤාන අනන්තය’ යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය උපයා වෙසෙමි නම් මැනවයි හේ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය නො පෙළෙමින් සච්ඡිකාරයෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරයි. හෙ එ නිමික්ෂණ සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි. සාධාරණීකරණ කොට ඉටයි.

ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම හැම පරිද්දෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්ම කිසිවක් නැතැයි ආකිඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරමි නම් යෙහෙකැ”යි. හේ ආකිඤ්ඤායතනය නො පෙළමින් හැම පරිද්දෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්ම “කිසිවක් නැතැ”යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාසය කරයි. හේ එ නිමික්ෂණ සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, සාධාරණීකරණ කොට ඉටයි.

ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම හැම පරිදි ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරමි නම් යෙහෙකැ”යි. හෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය නොපෙළමින් හැම පරිදි ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරයි. හේ එ නිමික්ෂණ සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කෙරෙයි. සාධාරණීකරණ කොට ඉටයි.

තස්ම ඵලං හොති: “යනතුනාහං සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා යතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාචෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්”නති. සො සඤ්ඤාචෙදධිතතිරොධං අනභිභිංසමානො සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා යතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාචෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති.

යනො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු තං තදෙවසමාපතතිං සමාපජ්ජතිපි චුට්ඨාතිපි. තස්ම මුද්ධං විතං හොති කමමඤ්ඤං, මුද්ධා විතෙනා කමමඤ්ඤාන අප්පමාණො සමාධිං හොති සුභාවිතො, සො අප්පමාණෙන සමාධිනා සුභාවිතෙන යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤාසච්ඡිකරණියස්ස ධම්මස්ස විතං අභිතික්කාමෙති අභිඤ්ඤාසච්ඡිකරියාය. තත්ත තත්තෙව සක්ඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සචෙ ආකඛති අනෙකවිභිතං ඉද්ධිවිධං පච්චත්තුවෙය්, ඵකොපි හුච්චා බහුධා අස්සං බහුධාපි හුච්චා ඵකො අස්සං -පෙ- යාව මුභමලොකාපි කායෙන වස් වතෙය්”නති. තත්ත තත්තෙව සක්ඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සචෙ ආකඛති දිබ්බාය සොතධාතුයා -පෙ-සති සති ආයතනො.

සො සචෙ ආකඛති පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චෙතසා චෙතො-පරිච්ච පජානෙය්, සරාගං වා විතං සරාගං විතනන්ති පජානෙය්”නති -පෙ- විමුක්තං වා විතං විමුක්තං විතනන්ති පජානෙය්”නති. තත්ත තත්තෙව සක්ඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සචෙ ආකඛති “අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්, සෙය්ථිදං: ඵකමපි ජාතිං ජෙඨපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං ස උද්දෙසං අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්”නති. තත්ත තත්තෙව සක්ඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සචෙ ආකඛති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධින අතික්කන්ත-මානුසකෙන -පෙ- යථාකම්මප්පගෙ සතෙන පජානෙය්”නති. තත්ත තත්තෙව සක්ඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සචෙ ආකඛති “ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤාචිමුක්තිං දිට්ඨෙවධිතෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්”නති. තත්ත තත්තෙව සක්ඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

ඔහුට මෙ බඳු සිතෙක් වෙයි: “මම සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මා සඤ්ඤාවේදයික නිරෝධයට පැමිණ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. හෙ සඤ්ඤාවේදයිකනිරෝධය නො පෙළනුයේ හැම පරිදි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්ම සඤ්ඤාවේදයික නිරෝධයට පැමිණ වෙසෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් මහණ එම සම්මතට සම්බදනේනම් නැති සිටුනේ නම් ඔහු සිත මෘදු වෙයි. කම්ණ්‍ය වෙයි. මෘදු වූ කම්ණ්‍ය වූ සිතින් අප්‍රමාණ සමාධිය මොනවට වඩන ලද්දේ වෙයි. හෙ සුභාවිත වූ අප්‍රමාණ සමාධියෙන් (විශිෂ්ටභ්‍යානයෙන්) දැන සාක්ෂාත් කටයුතු යම් යම් ධර්මයකට සිත (දැන සාක්ෂාත් කරනු පිණිස) මොනොවට නම්යි ද, කරුණු ඇති ඇති වත් ම ඒ ඒ වෙසෙසෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂ භාවයට පැමිණෙයි.

ඉදින් හෙ කැමැති වන්නේ නම් අනෙකවිභික සාද්ධිවිධය වළඳ නෙමි, එකෙක් වැද බොහෝ පරිදි වෙමිවයි, බොහෝ පරිදි වැද එකෙක් වම වයි ... බබ්බලොව දක්වා කයින් වශය පවත්වමිවයි කැමති වේ නම් කරුණු ඇති ඇති වත් ම ඒ ඒ වෙසෙසෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂ භාවයට පැමිණෙයි.

ඉදින් හෙ දිවයෝධයින් ... කැමති වේ නම් කරුණු ඇති ඇති වත් ම...

ඉදින් හෙ පරසත්ත්වයන්ගේ පරපුද්ගලයන්ගේ සිත සිය සිතින් පිරිසිදු දැනගන්නෙමිවයි. සරාග වූ හෝ සිත සරාග සිතැයි දැන ගන්නෙමි වයි ... විමුක්ත වූ හෝ සිත විමුක්තචිත්ත යයි දැන ගන්නෙමි වයි කැමැති වේ නම් ඒ ඒ වෙසෙසෙහි කරුණු ඇති ඇති වත් මැ පසක් බවට පැමිණෙයි.

ඉදින් හෙ නන් වැදැරැම් පෙර වීසු කදපිළිවෙළ සමරම්වයි එනම්: එක් ජාතියකුදු... මෙසේ ආකාර සහිත උදෙසා සහිත නන් වැදැරැම් පෙර වීසු කද පිළිවෙළ සමරම්වයි කැමති වේ නම් කරුණු ඇති වත් මැ එ එ වෙසෙස්හි පසක් බවට පැමිණෙයි.

“ඉදින් හෙ විශුද්ධ වූ මිනිසැය ඉක්ම පවත්නා වූ දිවැසින් ... කම් වූ පරිදි පිළිසඳට යන සත්ත්වයන් දන්නෙමිවා”යි කැමති වේ නම් කරුණු ඇති ඇති වත් ම එ එ වෙසෙස්හි ප්‍රත්‍යක්ෂ භාවයට පැමිණෙයි.

“හේ ඉදින් ආසුචක්ෂයෙන් අනාසුච වූ චිත්ත විමුක්තිය හා ප්‍රභූ විමුක්තිය ඉහාත්මයෙහි මැ තෙමේ විශිෂ්ටභ්‍යානයෙන් දැන පසක් කොට පැමිණ වෙසෙමිවා”යි කැමති වේ නම් කරුණු ඇති ඇතිවත් මැ ඒ ඒ වෙසෙස්හි පසක් බවට පැමිණෙයි.

9. 1. 4. 5

කුමාරනිසසය සූතකං.

[සාවස්තීදුතං]

පටමමපහං¹ භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්.
දුතියමපහං² භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්. තතියමපහං
භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්. චතුස්මපහං භික්ඛවෙ
කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්. අකාසානඝ්ණායතනමපහං
භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්. විඤ්ඤානඝ්ණායතනමපහං
භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්. ආකිඝ්ණායතනමපහං භික්ඛවෙ
නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනමපහං භික්ඛවෙ
නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්. සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධමපහං භික්ඛවෙ
නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්.

“පටමමපහං භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදම්”ති ඉති
ඛො පනෙනං වුත්තං, කිංඤ්ඤානං පට්ඨව වුත්තං; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු
වීරීචෙට්ඨ කාමෙහි -පෙ- පටමං කුමාරං උපසමපජ්ජ විහරති.

සො යදෙව තස්මිනි රූපගතං වේදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාර-
ගතං වීඤ්ඤාගතං තෙ ධම්මෙ අනිවට්ඨො දුක්ඛතො රොගතො ගණකතො
සලලතො අසතො ආබාධතො පරතො පලොකතො සුඤ්ඤතො
අනාත්මතො සමනුපසාදිති. සො තෙහි ධම්මෙහි විතං පට්ඨාපෙති³ සො
තෙහි ධම්මෙහි විතං පට්ඨාපෙති⁴ අමතාය ධාතුයා විතං උපසංහරති.
“එතං සත්තං එතං පඤ්ඤං ඛද්දං සංඛසංඛාරසමථො සංඛිප්පපට්ඨ-
තිස්සග්ගො තණ්හකම්මො චිරාගො නිරොධො නිබ්බාන”න්ති. සො තස්මිනි
ධිතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති
තෙතෙව ධම්මරාගෙන කාය ධම්මෙනදියා පඤ්ඤාතං ඔරමිතාගියානං
සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තස්මිනි පරිනිබ්බාසි
අනාවක්ඛිධම්මො තස්මිනි ලොකා.

1. පටමමපහං-මජ්ඣ.
2. දුතියමපහං-මජ්ඣ.

3. කුමාරං-පි 1
4. පට්ඨාපෙති - සත්තං

5. පට්ඨාපෙති - සත්තං

9. 1. 4. 5

කඩානනිස්සය සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මම ප්‍රථමධ්‍යානය නිසා ද ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය (වේ ය යි) කියමි. මහණෙනි, මම ද්විතීයධ්‍යානය නිසා ද ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම තෘතීයධ්‍යානය නිසා ද ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම චතුර්තීයධ්‍යානය නිසා ද ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම ආකාශානන්ද්‍රායනය නිසාත් ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම විඤ්ඤාණඤ්ඤායනය නිසාත් ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම ආකිඤ්ඤායනය නිසාත් ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනය නිසාත් ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම සඤ්ඤා වෙදයින නිරොධය නිසාත් ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය කියමි.

“මහණෙනි, මම ප්‍රථමධ්‍යානය නිසාත් ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂය කියමි” යි මෙසේ තෙල යමක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් පිණිස කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ම... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළැඹ වාස කෙරෙයි.

හේ ඒ දහැත්ති රූපගත වේවයි වේදනාගත වේවයි සඤ්ඤාගත වේවයි සංඛාරගත වේවයි විඤ්ඤාණගත වේවයි යමෙක් මැ වේ නම් එ දහම් අතිත්‍ය විසින් රෝග විසින් ගණ්ඛ (ගඬු) විසින් සලල (හුල්) විසින් අස (දුක සහිත) විසින් ආබාධ (පිඩාකර) විසින් පර (අයත් නැති) විසින් පලොක (පලුදු) විසින් සුඤ්ඤ (හිස්වූවන්) විසින් අනත්ත (අනාත්ම) විසින් මොනොවට විදසුන් නුවණින් දක්නේ ය. හේ එ දහමුත්ගෙන් සිත හිටින් විසින් නවතා ලයි. එ දහමුත්ගෙන් සිත නවතා “යම් මේ සර්වසංස්කාරයන්ගේ සමප්පයක් වේ නම් සර්වොපධිත්තේ දුර ලීමෙක් වේ නම් තෘෂ්ණාක්ෂයයෙක් විරාගයෙක් නිරොධයෙක් නිර්වාණයෙක් වේ නම් තෙල ශාන්ත ය, තෙල ප්‍රණිත යයි අමාතධාතුයෙහි සිත බස්වයි. හේ එ දහැත්ති සිටියේ ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂයට පැමිණෙයි. ඉදින් ආසුච්ඡන්ද්‍රයේ ක්ෂයට නො පැමිණේ නම් ඒ (ශමජ-විදර්ශනා) ධර්මරාගයෙන් මැ ඒ ධර්මනාදියෙන් මැ පඤ්ඤාචරණාගිය සංයොජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එහි මැ පිරිහිවෙන සුලු එ ලොවින් පිළියද විසින් පෙරළා නො එන සැහැවී ඇති ඔපපාතිකයෙක් වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සෙයාරාපි හික්කවෙ ඉසසායො වා ඉසසාසුනෙතවාසී වා තිණපුරිසකෙ¹ වා මනනිකාපුකෙස් වා යොග්ගා කරිණා යො අපරෙන සමයෙන දුරෙපාති ව හොති අක්කණ්ටෙයි ව මහනො ව කායසා පදලෙතා²

එවමෙව මො හික්කවෙ හික්කු විවිච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පයමං ඝාතං උපසම්පජ්ජි විහරති. යො යදෙව තත් හොති රූපගතං වේදනාගතං සංකෘතං සංඛාරගතං විඤ්ඤානගතං, තෙ ධම්මෙ අභිච්චතො දුක්ඛතො රොගතො ගණ්ඛතො සලලතො අසතො ආබාධතො පරතො පලොකතො සුඤ්ඤානො අනත්තතො සමනුපසාදි යො තෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පටිවාපෙති, යො තෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පටිවාපෙතො අමතාය ධාතුයා වික්ඛං උපසංහරති: “එතං සත්තං එතං පඤ්ඤා, යදිදං සබ්බසංඛාරසමරො සබ්බපටිපට්ඨිසංගො තණ්හකමයො විරාදො ගිරොධො නිබ්බානං”³ තථ, යො තත් ධිතො අසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති. තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්ඤානං ඔරම්භාගියානං සංයොජ්ජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති. තත් පරිනිබ්බාසී අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකා. “පයමමපහං හික්කවෙ ඝාතං නිසසායං ආසවානං ඛයං වදමී”³ ති ඉති යං තං වුක්ඛං. ඉදමෙතං පටිච්ච වුක්ඛං.

දුතියමපහං හික්කවෙ ඝාතං නිසසාය -පෙ- තතියමපහං හික්කවෙ ඝාතං නිසසාය -පෙ- වතුත්මපහං හික්කවෙ ඝාතං නිසසාය -පෙ- ආකාසානඤ්ඤායතනමපහං හික්කවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී”³ ති ඉති මො පනෙතං වුක්ඛං, කිකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුක්ඛං:

ඉධ හික්කවෙ හික්කු සබ්බසො රූපසංකෘතං සමතික්කමා පටිස සංකෘතං අත්ඛමා⁴ නානාත්තසංකෘතං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජි විහරති, යො යදෙව තත් හොති වේදනාගතං සංකෘතං සංඛාරගතං විඤ්ඤානගතං -පෙ- යො පඤ්ඤානං ඔරම්භාගියානං සංයොජ්ජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තත් පරිනිබ්බාසී අනාවතති ධම්මො තස්මා ලොකා.

1. තිණපුරිසරූපකෙ-මඡසං.

2. පදලිතා-මඡසං.

3. අත්ඛමා- සිද්ධි.

මහණෙනි, යම් පරිදි දුනුවායෙක් වෙවයි, දුනුවා අතවැසියෙක් වෙවයි පෙනළි රුවෙක හෝ මැටි පිටෙක හෝ යොග්‍ය (අභ්‍යාස) කොට හේ පසු කලෙක (දුර හි හෙළනා) දුරපාතියෙක් ද (විදුලියෙහි දු නො වරද ව විදුනා) අක්කණවෙයි යෙක් ද මහත් කයක් බිඳුනේ ද වෙයි.

මහණෙනි, එ සෙයින් මැ මෙසේනෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් වැ ම...පළමු දහූනට පැමිණ වෙසෙයි. හේ එහි රූපගත වෙවයි, වේදනාගත වෙවයි, සංකෘත වෙවයි, සංකාරගත වෙවයි, විකෘත වෙවයි, යම් ම ධර්මයෙක් වේ නම් ඒ ධර්මයන් අනිත්‍ය විසින් දුඃච විසින් රොග විසින් ගණ්ඨ විසින් සලල විසින් අස විසින් ආබාධ විසින් පර විසින් පලොක විසින් සුඤ්ඤ විසින් අනාත්ත විසින් විවසුන් නුවණින් දක්නේ ය, හේ එ දහමුත්ගෙන් සිත නවත්වයි. හේ එ දහමුත්ගෙන් සිත නවත්වා 'යම් මේ සඵසංස්කාර සමථයෙක් වේ නම් සඵපධිත්තේ දුරලීමෙන් වේ නම් තෘෂ්ණාක්ෂයයෙක් වේ නම් විරාගයෙක් වේ නම් නිරොධයෙක් වේ නම් නිර්වාණයෙක් වේ නම් තෙළ ශාන්තය තෙල ප්‍රණීතය'යි. නිර්වාණ ධාතුයෙහි සිත බහයි. හේ එහි සිටියේ ආසුචයන්ගේ ක්ෂයට පැමිණේ.

ඉදින් ආසුචයන්ගේ ක්ෂයට නො පැමිණේ නම් එම ධර්මයෙන් එම ධර්මනාමයෙන් පඤ්චාරම්භාගීයසංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එහි පිරිනිවේන සුලු එ ලොචිත් පෙරළා නො එන සැහැටි ඇති ඔපපාතික වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රථමධ්‍යානය නිසාත් ආසුචයන්ගේ ක්ෂය මම කියමි යි මෙසේ යමෙක් කියන ලද නම් තෙල මේ පිණිස කියන ලදී.

"මහණෙනි, මම දෙවන දහූන නිසා ද ... මහණෙනි, මම තෙවන දහූන නිසා ද ... මහණෙනි, මම සිවුවන දහූන නිසා ද ... මහණෙනි මම ආකාසානඤ්ඤායතනය නිසා ද ආසුචයන්ගේ ක්ෂය කියමි"යි, මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් පිණිස කියන ලද යැ යත්:

"මහණෙනි, මෙ සේනෙහි මහණ සඵප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥවන්ගේ සමතික්‍රමයෙන් ප්‍රතිසංඥවන්ගේ අසාධකමයෙන් නානාසංඥවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් "ආකාසය අනන්තය"යි ආකාසානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. හෙ එහි යම් මැ වේදනාගතයෙක් සංඥගතයෙක් සංස්කාරගතයෙක් විකෘත වෙසෙයි වේ නම් ... හේ පඤ්චාරම්භාගීය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එහි පිරිනිවේන සුලු එලොචිත් පෙරළා නො එන සැහැටි ඇති ඔපපාතික වෙයි.

සෙයාරාපි භික්ඛවෙ ඉසසාසො වා ඉසසාසනෙතවාසී වා තිණපුරිසකෙ වා මත්තීකාපුරෙණ්ද් වා යොග්ගං කරිතා සො අපරෙන සමයෙන දුරෙපාතී ව හොති අක්ඛණ්ඩෙයි ව මහතො කායසං පදලෙනා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛසො රූපසංඝයානං සමතික්කමා පටිසංඝයානං අත්ඛමා නානත්තසංඝයානං අමනසීකාරා අනන්තො ආකාශොති ආකාශානඝෝයතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො යදෙව තත් හොති වෙදනාගතං සංඝයාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං -පෙ- සො පඤ්ඤානං ඔරමාගීයානං සංඝෙඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තත් පරිනිබ්බාසී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකා. ආකාශානඝෝයතනමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමීති ඉති යං තං වුත්තං ඉද මෙනං පටිච්ච වුත්තං.

විඤ්ඤාණඝෝයතනමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමීති -පෙ- ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමීති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංඤ්ඤානං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛසො විඤ්ඤාණඝෝයතනං සමතික්කම නත්ති කිඤ්ඤාති ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො යදෙව තත් හොති වෙදනාගතං සංඝයාගතං -පෙ- සො පඤ්ඤානං ඔරමාගීයානං සංඝෙඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තත් පරිනිබ්බාසී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකා. ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමීති ඉති යං තං වුත්තං ඉද මෙනං පටිච්ච වුත්තං.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ යාවතා සංඤ්ඤාසමාපත්ති නාවතා අඤ්ඤාපටිච්චෙධො යාති ව ඛො ඉමාති භික්ඛවෙ ආයතනාති නෙවසංඤ්ඤානාසංඝයායතනං සමාපත්ති ව සංඤ්ඤාවෙදධිත නිරොධො ව කුඩාධිහෙනෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුහි සමාපත්තිකුසලෙහි සමාපත්තිවුට්ඨානකුසලෙහි සමාපත්තීන්ද්‍රියවිනිසා සමකතානධ්මානීන්ද්‍රියවිනිසා වදමීති.

මහණෙනි, යම් පරිදි දුනුවායෙක් වෙවයි, දුනුවා අතවැසියෙක් වෙවයි පෙනළි රුවෙක හෝ මැව්පිටික හෝ යොග්‍ය (අභ්‍යාස) කොට පසු කලෙක දුරෙපාතියෙක් ද අක්ෂණවෙයි යෙක් ද මහකයා ධීවුනෙක් ද වේ නම් මහණෙනි, එසේයින් ම මහණ සම්ප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥාවන්ගේ සමතික්‍රමයෙන් ප්‍රතිසංඥාවන්ගේ අසාගමයෙන් නානාභිසංඥාවන්ගේ අමනාකාරයෙන් ආකාශය අනන්ත යයි ආකාශානාඝ්‍රායතනයට එළැඹ වෙසෙයි, හේ එහි යම් ම වේදනාගතයෙක් වෙවයි, සංඥාගතයෙක් වෙවයි, සංඛාරගතයෙක් වෙවයි, විඤ්ඤාගතයෙක් වෙවයි...හේ පඤ්චමරමහාගිය සංයොජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එහි පිරිනිවන සුලු එ ලොචිත් පෙරළා නො එන සුලු ඔපපාතිකයෙක් වෙයි, 'මහණෙනි, ආකාශානාඝ්‍රායතනය නිසා ද මම ආසුට්‍යන්ගේ ක්ෂය කියමි'යි මෙසේ යමෙක් කියන ලද නම් තෙල මේ පිණිස කියන ලදී.

මහණෙනි, විඤ්ඤාගතය නිසාත් මම ආසුට්‍යන්ගේ ක්ෂය කියමි යි...ආකිඤ්ඤාගතය නිසාත් මම ආසුට්‍යන්ගේ ක්ෂය කියමි යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් පිණිස කියන ලද යැ යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සර්වථායෙන් විඤ්ඤාගතය ඉක්ම 'කිසිවෙක් නැතැ'යි ආකිඤ්ඤාගතයට එළැඹ වෙසෙයි. හේ එහි යම් ම වේදනාගතයෙක් සංඥාගතයෙක් වේ නම් ... හෙ පඤ්චර-මහාගිය සංයොජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එහි පිරිනිවන සුලු එ ලොචිත් පෙරළා නො එන සුලු ඔපපාතික වෙයි. මහණෙනි, ආකිඤ්ඤාගතය නිසා ද මම ආසුට්‍යන්ගේ ක්ෂය කියමි යි මෙසේ කියන ලද නම් තෙල මේ පිණිස කියන ලදී.

මහණෙනි, මෙසේ යම් තාක් සම්පන්න සමාපත්ති වේ නම් ඒ තාක් අර්හත්ප්‍රතිවේදය වෙයි. මහණෙනි, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාගත සමා-පත්තිය ද සඤ්ඤාවේදයින් නිරෝධය දැයි යම් මේ ආයතන කෙනෙක් වෙත් නම් මහණෙනි, මොහු ධ්‍යාන කරන සුලු, සමාපත්තිකුශල සමාපත්ති වුට්ඨානයෙහි කුශල භික්ෂුන් විසින් සම්මුඛ (ඉන්) නැඟී (ශාන්තය ප්‍රණීත යයි) මොනොවට කිවයුතුවන'යි කියමි යි.

9. 1. 4. 6

ආනන්ද සුතතං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං ආයුෂො ආනන්දෙ කොසම්බියං විහරති සොසිතාරාමෙ, තත්‍ර ටො ආයුෂො ආනන්දෙ භික්ඛු ආමනෙහසි. ආවුසො භික්ඛවොති. ආවුසොති ටො තෙ භික්ඛු ආයුෂෙතො ආනන්දස්ස පට්ටසෙසාසුං. ආයුෂො ආනන්දෙ එතදවොච:

අවජරියං ආවුසො, අබ්භූතං ආවුසො, යාවඤ්ඤිදං තෙන හගවතා ජානතා පසානා අරහතා සමිදා සම්බුද්ධෙන සම්බොධො ඕකාසාධිගමො අනුබුද්ධො සත්තානං විසුඤ්ඤා සොකපට්ඨවානං සමතික්කමාය දුක්ඛ-දෙමනස්සානං අත්ඛමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය. තදෙව නාම චක්ඛුං හවිස්සති තෙ රූපා තඤ්ඤායතනං නො පටිසං-වෙදිස්සති තදෙව නාම සොතං හවිස්සති, තෙ සඤ්ඤා, තඤ්ඤායතනං නො පටිසංවෙදිස්සති. තදෙව නාම සානං හවිස්සති, තෙ ගජ්ඣා, තඤ්ඤායතනං, නො පටිසංවෙදිස්සති. සා ච නාම ජීව්හා හවිස්සති, තෙ රසා, තඤ්ඤායතනං නො පටිසංවෙදිස්සති, සො ච නාම කායො හවිස්සති තෙ ථොට්ඨබ්බා තඤ්ඤායතනං නො පටිසංවෙදිස්සතිති.

එවං වුත්තෙ ආයුෂො උද්ඝ්ඨ ආයුෂෙතං ආනන්දෙ එතදවොච: “සඤ්ඤි මෙව නුටො ආවුසො ආනන්ද තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති උද්භූ අසඤ්ඤි”ති? සඤ්ඤිමෙව ටො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති. නො අසඤ්ඤිති.

කිං සඤ්ඤි පනාවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙතිති?

ඉධාවුසො භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසංසඤ්ඤා-නං අත්ඛමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘අනනෙතා ආකාශො’ති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සඤ්ඤිපි ටො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති.

9. 1. 4. 6

ආනන්ද සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ කොසඹැනුවර සෞමික ආරාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ ඇවත් මහණෙනි යි භික්ෂූන් ඇමතුනු: එ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට ඇවැත්හි, ආනන්දයෙහි යි පිළිවදන් ඇස් වූහ. ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ තෙල කීහ:

ඇවැත්හි, හගවත් වූ සියල්ල දන්නා වූ සියල්ල දක්නා වූ අර්හත් වූ සමමාසම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් (පඤ්ඤාකාමගුණයෙන්) සම්බාධසථාන-යෙක සත්ත්වයන්ගේ විභූද්ධිප්‍රාප්තිය පිණිස ගොකපරිදේවයන්ගේ සමතික්‍රමණය පිණිස දුක්ඛදොෂප්‍රත්තියේ අසාධාරණය පිණිස මාඛියාගේ අධිගමය පිණිස නිර්වාණයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස අවකාශාධිගමය ඉමහත් සේ පිළිවිදුනා ලද්දේ ය. ආශ්වයා ය! අද්භූත ය!

“එ ඇස ම (අසමභින්න) වෙයි. එ රූපයෝ ම වෙත්, එ රූපායතනය නො දන්නේ ය. එ කත ම (අසමභින්න) වෙයි, එ ශබ්දයෝ ම වෙත්. එ ශබ්දායතනය නො දන්නේ ය. එ නැඟැය ම (අසමභින්න) වෙයි. එ ගන්ධයෝ ම වෙත්, එ ගන්ධායතනය නො දන්නේ ය. එ දිව (අසමභින්න) ම වෙයි, එ රසයෝ ම වෙත්, එ රසායතනය නො දන්නේ ය. එ කය (අසමභින්න) ම වෙයි, එ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ ම වෙත්, එ ස්ප්‍රශ්ටායතනය නො දන්නේ ය” යි.

මෙසේ කීකල්හි ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට තෙල කීහ: ඇවැත්හි ආනන්දයෙනි, සවිඤ්ඤා වූයේ ම එ රූපායතනය නො දන්නේ වේ ද, නො හොත් අවිඤ්ඤා ව සිට නො දන්නේ වේද” යි. ඇවැත්, සවිඤ්ඤා වූයේ ම එ රූපායතනය නො දන්නේ ය. අවිඤ්ඤා වූයේ නො දන්නේ නො වෙයි.

ඇවැත්හි, කෙබඳු සංඤ ඇති එ රූපායතන නො දන්නේ වේ ද? ඇවැත්හි, මෙ සස්තෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඤාවන්ගේ සමතික්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසංඤාවන්ගේ අසාධාරණයෙන් නානාත්ව සංඤාවන්ගේ අවනාසිකාරයෙන් “ආකාශය අනන්ත” යි ආකාශානුභූතය උපයා ගෙන වෙසෙයි. ඇවැත්, මෙ බද්ධ සංඤ ඇතිවෙත් එ ආයතන නො දන්නේ ය.

පුනච පරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො ආකාශානඝ්ථායනනං සමති කක්ඛලෙ 'අනන්තං විඤ්ඤාණන්තී විඤ්ඤාණඝ්ථායනනං උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සඤ්ඤීපි ඛො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති.

පුනච පරං ආවුසො, භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඝ්ථායනනං සමතිකක්ඛලෙ නත්ති කිඤ්චි'ති ආකිඤ්චිඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සඤ්ඤීපි ඛො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති.

එකමීදහං ආවුසො, සමයං සාකෙකෙ විහරාමී අඤ්ජනවනෙ මිගදයෙ. අරං ඛො ආවුසො, ජට්ටගාභියා¹ භික්ඛුනී යෙනාහං තෙනුපසඬකමී. උප සඬකමීති; මං අභිවාදෙතො එකමන්තං අවධායි. එකමන්තං ධීතා ඛො ආවුසො, ජට්ටගාභියා භික්ඛුනී මං එතදවොච: "යායං හතෙන ආනන්ද සමාධි නවාභිනතො න වාපනතො න ව සසඬිඛාර නිග්ගහ්ඨ වාරිතවතෙ"² විමුක්ඛාඝ්ඨා ධීතො, ධීතඝ්ඨා සනතුසිතො සනතුසිතඝ්ඨා නො පරිතසාසී. අයං හතෙන ආනන්ද සමාධි කිංචලො වුක්ඛො හගවතාතී?

එවං වුක්ඛෙ අහං³ ආවුසො ජට්ටගාභියං භික්ඛුනී. එතදවොච: යායං හගිති සමාධි න වාභිනතො න වාපනතො, න සසඬිඛාරනිග්ගහ්ඨ වාරිත-වතො, විමුක්ඛාඝ්ඨා ධීතො, ධීතඝ්ඨා සනතුසිතො, සනතුසිතඝ්ඨා නො පරි-තසාසී. අයං හගිති සමාධි අඤ්ඤාඵලො වුක්ඛො හගවතාතී. එවං. සඤ්ඤීපි ඛො ආවුසො තද යතනං නො පටිසංවෙදෙති.

9. 1. 4. 7

ලොකායතික බ්‍රාහ්මණ සුතතං.

[සාවස්ථිනීදන්තං]

අරං ඛො දෙච ලොකායතිකා බ්‍රාහ්මණා යෙන හගවා තෙනුප-සඬකමීංසු. උපසඬකමීතො හගවතා සඤ්ඤිං සමමොදිංසු. සමමොදනීයං කපං ඝාරාණීයං වීතිසාරෙතො එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසිඝ්ඨා ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණා හගවන්තං එතදවොචු:

සුරණො හො ගොතමි කසකපො සභිඤ්ඤා සබ්බද්ධාචී අපරිසෙස-ඤ්ඤාදසනනං⁴ පටිජානාති "වරතො ච මෙ කිට්ඨිතො ච සුඤ්ඤාස ච ජාගරහ ච සත්තං සමිත්තං ඤ්ඤාදසනනං පච්චුපට්ඨිතන්තී." යො එවමාහ: "අහං අනන්තෙන ඤ්ඤාණෙන අනන්තවන්තං⁵ ලොකං ජානං පසං විහරාමී"ති.

1. ජට්ටවාසකා, මජ්ඣං.

2. සසඬිඛාරනිග්ගහ්ඨවාරිතතො, මජ්ඣං.

3. යොහං, මජ්ඣං.

4. අපරිසෙසං ඤ්ඤාදසනනං, මජ්ඣං.

5. අනන්තං - මජ්ඣං.

තවද ඇවැත්ති, මහණ සර්වත්‍රකාරයෙන් ආකාශානාකාශතනය ඉක්මවා “විඤ්ඤාන අනන්තය” විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්ති, මෙ බුදු සංඥ ඇතියේත් ඒ ආයතනය නො දන්නේ ය.

තවද ඇවැත්ති, මහණ සර්වත්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා “කිසිත් නැතැ”යි ආකිඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්ති, මෙ බුදු සංඥ ඇතියේත් ඒ ආයතනය නො දන්නේ ය.

ඇවැත්ති, මම එක් කලෙක සාමකත නුවර අඤ්ජනවනයෙහි මිග්ගයෙහි වෙසෙමි. ඇවැත්ති, එකල ජට්ඨගාහි නුවර වැසි මෙහෙණ මා වෙත එළැඹුණු ය. එළැඹ මා සකසා වැද එකත්පස්ව සිටියා. ඇවැත්ති, එකත්පස්සෙක සිටි ජට්ඨගාහි යා මෙහෙණ මට කෙල කිවුය: “වහන්ස, ආනන්දයෙනි, යම් මේ සමාධියෙක් (රාග විසින්) නැත නො සිටුනේ වේද, (දෛශ විසින්) බැස නො සිටුනේ වේද, සංස්කාරයෙන් (සප්පයොගයෙන්) කෙලෙසුන් මැඩ වළඟා සිටියේ නො වේද, විචුත් බැවින් පිහිටියේ වේද, ස්ථිත බැවින් සන්තුෂ්ට වූ යේ වේද, සන්තුෂ්ට බැවින් පරිත්‍යාසයට නො වැටේද, වහන්ස, ආනන්දය, මේ සමාධිය කිනම් එල ඇතියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද ද”යි?

ඇවැත්ති, මෙසේ කී කල්හි ජට්ඨගාහි යා මෙහෙණට මම තෙල කිමි. “බුහුන, යම් මේ සමාධියෙක් (රාගවිසින්) පෙරට නතුයේ නො වේද (දෛශ වසයෙන්) බැස නොසිටුනේ වේද, සප්පයොගයෙන් කෙලෙසුන් නිගෙන වළඟා සිටියේ නො වේද, විචුත් බැවින් සිටියේ වේද, ස්ථිත බැවින් සන්තුෂ්ටවූයේ වේද, සන්තුෂ්ට බැවින් පරිත්‍යාසයට නො වැටේද, බුහුන මේ සමාධිය අර්හත්‍යය එල කොට ඇතැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. ඇවැත්ති, මෙ බුදු සංඥ ඇතියේද වනාහි ඒ ආයතනය නො දන්නේ ය”යි.

9. 1. 4. 7

ලෝකායතික ඖෂධික සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන සි]

එකල්හි ලෝකායතශාස්ත්‍රය හදරන ඖෂධික දෙදෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරා කොට ගිමවා එකත්පස්ව හුන්හ. එකත්පස්ව හුන් ඒ ඖෂධිකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කෙල සැළකළහ:

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, සර්වඥ සර්වදර්ශී පුරුෂකාශාප අපරිශෙෂ ඥාදර්ශනය පිළිණ කෙරෙයි: “යන්නාවූත් සිටුනාවූත් සුප්පවූත් නිද්වැරීමෙහි යෙදුණවූත් මට භූමකල්හි නිරතුරු ව ඥාදර්ශනය එළැඹ සිටියේය”යි: හේ මෙසේ කියයි: “මම අනන්තඥනයෙන් අනන්තවත් ලෝකය දන්නෙමි දන්නෙමි වාස කරමි” කියා යි.

අයමි¹ හෝ ගොතම, ත්‍රිගණේශා නාතපුතො² සබ්බඥාසංසාරාදි අපරිසෙස ඤාණදස්සනං පටිජානාති “වරතො ව මෙ තිට්ඨතො ව සුක්කස්ස ව ජාගරස්ස ව සත්තං සමිතං ඤාණදස්සනං පටිඋපට්ඨිතති”³. සො එවමාහ: “අහං අත්තවතෙත්ත⁴ ඤාණෙන අත්තවත්තං ලොකං ජානං පසුං විහරාමිති. ඉමෙසං හෝ ගොතම, උභින්නං ඤාණවාදනං උභින්නං අඤ්ඤාමඤ්ඤං විපව්චනීකවාදනං කො සචං ආහ කො මුසාති?

අද්. බ්‍රාහ්මණා, තිට්ඨතෙත්තං “ඉමෙසං උභින්නං ඤාණවාදනං උභින්නං අඤ්ඤාමඤ්ඤං විපව්චනීකවාදනං කො සචං ආහ කො මුසා”⁵?ති. ධම්මෙ වො බ්‍රාහ්මණා, දෙසෙසසාමී⁶, තං සුඡාට, සාධුකං මනසි කරොට, භාසි-සසාමිති. එවං හොති ටො තෙ බ්‍රාහ්මණා භගවතො පව්චසොස්සං භගවා එතදවොච:

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, වත්තාරො පුරිසා වතුද්දිසා යිතා පරමාය ගතියා ව ජවෙන ව සමන්තාගතා⁷ පරමෙන ව පදවිතීභාජරත. තෙ එවරුපෙන ජවෙන සමන්තාගතා අසසු, සෙය්‍යථාපි නාම බ්‍රාහ්මණා, දළ්භධම්මො⁸ ධනුග්ගහො සික්ඛිතො කතභජො කතුපාසනො ලහුකෙන අසනෙන අප්පකසිරෙන තිරියං තාලච්ඡායං⁹ අතීපාතෙය්‍ය, එවරුපෙන ව පදවිතීභාජරත. සෙය්‍යථාපි නාම පුරස්මා සමුද්ද පච්ඡිමො සමුද්දෙ. අප් පුරස්මාය දිසාය යිතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: “අහං ගමනෙන ලොකස්ස අත්තං පාපුණිස්සාමි”¹⁰ති. සො අඤ්ඤාත්‍රෙව අසිතපිත ඛාසිතසායිතා අඤ්ඤාත්‍රෙව¹¹ උච්චාරපස්සාවකම්මා අඤ්ඤාත්‍රෙව¹² නිද්දාකිල-මප්පට්ඨිතොදානා වස්සසතාස්සකො වස්සසතථිවි වස්සසතං ගන්ත්වා අප්ප-ඤ්ඤාට ලොකස්ස අත්තං අත්තරා කාලං කරෙය්‍ය. අප් පච්ඡිමාය දිසාය යිතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: -පෙ- අප් උත්තරාය දිසාය යිතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: -පෙ- අප් දක්ඛිණාය දිසාය යිතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: “අහං ගමනෙන ලොකස්ස අත්තං පාපුණිස්සාමිති. සො අඤ්ඤාත්‍රෙව අසිත-පිතඛාසිතසායිතා අඤ්ඤාත්‍රෙව¹³ උච්චාරපස්සාවකම්මා අඤ්ඤාත්‍රෙව¹⁴ නිද්දා-කිලමප්පට්ඨිතොදානා වස්සසතාස්සකො වස්සසතථිවි වස්සසතං ගන්ත්වා අප්පඤ්ඤාට ලොකස්ස අත්තං අත්තරා කාලං කරෙය්‍ය. තං කියස්ස භෙතු: නාහං බ්‍රාහ්මණා, එවරුපාය සන්ධාවනිකාය ලොකස්ස අත්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පතෙත්තය්‍යන්තී වදමි. න වාහං බ්‍රාහ්මණා, අප්පඤ්ඤාට ලොකස්ස අත්තං දුක්ඛස්සත්තකිරියං වදමිති.

1. අයමි හි - ස්‍යා.

2. නාටපුතො - මජ්.සං.

3. අත්තෙත්ත - මජ්.සං.

4. දෙසිසසාමී - සිඳු.

5. පරමෙන ජවෙන ව සමන්තාගතා - මජ්.සං.

6. දළ්භධම්මා - මජ්.සං.

7. තාලච්ඡායං - සි. ස්‍යා PMS.

8. අඤ්ඤාත්‍රෙ - මජ්.සං.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, සර්වඥ සර්වදර්ශී මේ නිගණ්ඨ නාන පුත්‍ර ද අපරිශේෂ ඥානාධිපතිය පිළිගත්තේය. “යන්නා වූත් සිටුනා වූත් සුප්පත වූත් ජාගරණයෙහි යෙදුනාවූත් මට හැම කල්හි තීරතුරු ව ඥානාධිපතිය එළඹ සිටිය ය”යි. හේ මෙසේ කියයි: “මම අනන්ත ඥානයෙන් අනන්තවත් ලෝකය දන්නෙමි දන්නෙමි වාස කරමි” කියයි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඥානවාද දෙකක් ඇති අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රත්‍යානේක වාද දෙකක් ඇති මොවුන්ගෙන් කවරෙක් සත්‍යය කියා ද? කවරෙක් මුසවා කියා ද?යි.

බ්‍රාහ්මණයෙහි, කම් නැති, ඥානවාද දෙකක් ඇති අන්‍යෝන්‍ය විරුද්ධ වාද දෙකක් ඇති, මොවුන්ගෙන් කවරෙක් සත්‍යය කියා ද? කවරෙක් මුසවා කියා ද?යි යන තෙල භරුණ කිබ්බවා, ‘බ්‍රාහ්මණයෙහි, තොපට දහම් දෙසන්නෙමි, එය අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, දෙසන්නෙමි’යි. භවත්ති, එසේ යයි ඒ බ්‍රාහ්මණයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

බ්‍රාහ්මණයෙහි, උත්තමඥතියෙනුදු ජවයෙනුදු පරම පද විනිභාරයෙනුදු යුත් සතර පුරුෂ කෙනෙක් සිවුදික්හි යම්පරිදි සිටියාහු වෙත් ද,

බ්‍රාහ්මණයෙහි, ගත් දළඳුනු ඇති (ඇඳුරු කුලෙහි) උගත් සිප්පතර ඇති, කෘතහස්ත වූ දක්වූ සිප්පතර ඇති දුනුවායෙක් නො බර හියෙන් හිදුකින් සතරඟුල් තල් සෙය යම්සේ සරස ඉක්මවන්නේ ද, ඔහු එබඳු ජවයෙන් සමන්වාගත වෙත්. පෙරදිග මුහුදින් පැළඳිගු මුහුද යම්බඳු වේ නම්, ඉක්බිති පෙරදික්හි සිටි පුරුෂයෙක් මෙසේ කියයි. “මම පාගමනින් ලෝකාන්තයට පැමිණෙමි”යි. හේ වැළඳීම, පිම, කැම හා රසවිදුම හැර, මලමුකිය හැර නිද්‍රාක්ලමට දුරලීම හැර වම්භනායුෂ්ක වූයේ ශතවම්සීචී වූයේ ශතවම්සියක් ගොස් ලෝකාන්තයට නො පැමිණ ම අතර කලුරිය කරන්නේ ය. තව ද පැළඳිගිහි සිටි පුරුෂ මෙ සේ කිය යි... තව ද උතුරුදිගිහි සිටි පුරුෂ මෙසේ කියයි ... තව ද දකුණු දිගිහි සිටි පුරුෂ මෙසේ කියයි: “මම පා ගමනින් ලෝකාන්තයට යෙමි”යි. හේ වැළඳීම පිම කැම රසවිදුම හැර මලමුකිය හැර නිද්‍රාක්ලමට දුරලීම හැර වම්භනායුෂ්ක වූයේ වම්භනායුෂ්ක වූයේ සියවසක් ගමන් කොට ලෝකාන්තයට නොපැමිණ ම අතුරෙහි කථරිය කරන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: බ්‍රාහ්මණයෙහි, මෙ බඳු වූ සන්ධ්‍යාවනායෙකින් ලෝකාන්තය දහයුතු යයි දක්කයුතු යයි පැමිණිය යුතු යයි මම නො කියමි. බ්‍රාහ්මණයෙහි, ලෝකාන්තයට නො පැමිණ ද දු:බයාගේ අනන්තකරණය මම නො කියමි.

පඤ්චමේ බ්‍රාහ්මණා, කාමගුණා අරියස්ස චිත්තයෙ ලොකොක්ඛි. චුච්චති, කතමෙ පඤ්ඤා? චිත්තං විඤ්ඤායා රූපා ඉඨා කතං මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, සොතච්ඤ්ඤායා සඤ්ඤා -පෙ- සාතච්ඤ්ඤායා ගඤ්ඤා -පෙ- ජිව්‍යා විඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායච්ඤ්ඤායා. ථොඨධ්මා ඉඨා කතං මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා ඉමෙ මො බ්‍රාහ්මණා, පඤ්ඤාකාමගුණා අරියස්ස චිත්තයෙ ලොකොක්ඛි චුච්චති.

ඉධ බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු වීථිවේචි කාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤාතං උප-සම්පජ්ජ වීහරති. අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු ලොකස්ස අන්තං ආගමිම ලොකස්ස අන්තෙ වීහරති. තමඤ්ඤා ථව්වාහංසු “අයමි ලොකපරියාපනෙතා, අනිස්සංථො ලොකමිතා”ති. අහමි බ්‍රාහ්මණා, ථවං වදාමි: “අයමි ලොකපරියාපනෙතා, අයමි අනිස්සංථො ලොකමිතා”ති.

සුතවසරං බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු වීතකකච්චාරානං චූපසමා -පෙ- දුතියං ඤාතං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ- තතියං ඤාතං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ- චතුසං ඤාතං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ-

සුතවසරං බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ඨධමා නානස්සසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාශොති ආකාශානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු ලොකස්ස අන්තං ආගමිම ලොකස්ස අන්තෙ වීහරති, තමඤ්ඤා ථව්වාහංසු: “අයමි ලොකපරියාපනෙතා, අයමි අනිස්සංථො ලොකමිතා”ති. අහමි බ්‍රාහ්මණා ථවං වදාමි: “අයමි ලොකපරියාපනෙතා, අයමි අනිස්සංථො ලොකමිතා”ති.

සුතවසරං බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු සබ්බසො ආකාශානඤ්ඤායතනං සමතික්කමිම අනන්තං විඤ්ඤාණොති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ- සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමිම නච්චිඤ්ඤාති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ- සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමිම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු ලොකස්ස අන්තං ආගමිම ලොකස්ස අන්තෙ වීහරති, තමඤ්ඤා ථව්වාහංසු:

“ප්‍රාභූතයෙනි, ආයං චිතයෙහි මේ පස්කම් ගුණ ලෝක’යි කියනු ලැබේ: කවර පසෙක යත්: ඉස්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ ප්‍රියස්වරූප ඇති කාමෝපසංහිත වූ රජනීය වූ චක්ඡුර්විඥය රූපය, ... ශ්‍රෝතවිඥය ශබ්දය, ... ස්‍රාණවිඥය ගන්ධය, ... ජිත්වා විඥය රසය, ... ඉස්ට, කාන්ත මනාප ප්‍රියරූප කාමෝපසංහිත රජනීය කායවිඥය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යය යන මොහු යි.

ප්‍රාභූතයෙනි, ආයං චිතයෙහි මේ පස් කම්ගුණ ලෝකයයි කියනු ලැබේ.

ප්‍රාභූතයෙනි, මෙසස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙයි. ප්‍රාභූතයෙනි, මේ මහණ ලෝකයාගේ අන්තයට පැමිණ ලෝකයාගේ අන්තයෙහි වාස කෙරේ ය යි කියනු ලැබේ. ඔහු ගෙන අනායෝ මෙසේ කියත්: “මේ ද ලෝකපරියාපතය, මේ ද ලෝකයෙන් අනිසෘතය” යි. ප්‍රාභූතයෙනි, මම ද මෙසේ කියමි: “මේ ද ලෝකයට ඇතුළත් වේ, මේ ද ලෝකයෙන් බැහැර නො කරන ලද යි.

තව ද ප්‍රාභූතයෙනි, මහණ විතර්කවිචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් ... ද්විතීය ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි ... තෘතීය ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි ... චතුර්ථධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි ...

ප්‍රාභූතයෙනි, තව ද මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඤ සමතික්‍රමණය කිරීමෙන් ප්‍රතිසංඤාවන්ගේ අක්කංශමයෙන් නානාසංඤාවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් ‘ආකාශය’ අනන්ත’යි ආකාශානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි. ප්‍රාභූතයෙනි, මේ මහණ ලෝකයාගේ අන්තයට පැමිණ ලෝකයාගේ අන්තයෙහි වාස කරන්නේ’යි කියනු ලැබේ. ඔහුගෙන අනායෝ මෙසේ කියත්: ‘මේ ද ලෝකපරියාපතය ය, මේ ද ලෝකයෙන් බැහැර නො කරන ලද යි. ප්‍රාභූතයෙනි, මම ද මෙසේ කියමි: ‘මේ ද ලෝකයට ඇතුළත් වේ. මේ ද ලෝකයෙන් අනිසෘතය කියා යි.

තව ද ප්‍රාභූතයෙනි, මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාශානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා ‘විඤ්ඤාණය අනන්ත’යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි. ... සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්ම ‘කිසිත් නැතැ’යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි ... සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්ම නෙව්‍යඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි. ප්‍රාභූතයෙනි, මේ මහණ ලෝකයාගේ අන්තයට පැමිණ ලෝකයාගේ අන්තයෙහි වාසය කරන්නේ යයි කියනු ලැබේ. ඔහු ගෙන අනායෝ මෙසේ කියත්:

“අයමි ලොකපරියාපනෙතා අයමි අනියසවො ලොකමා”ති.
අහමි බ්‍රාහ්මණා, එවං වදාමි: “අයමි ලොකපරියාපනෙතා, අයමි
අනියසවො ලොකමා”ති.

පුතවපරං බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං
සමතික්කම සඤ්ඤවෙදධිතරිතොධං උපසමංජජ විහරති. පඤ්ඤාය වසා
දිස්වා ආසවා පරික්ඛණා හොනති. අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු ලොකසා
අතනං ආගමම ප්‍රොකසා අනෙත විහරති. තිණණො ලොකෙ වියතතිකතති.

9. 1. 4. 8

දෙවාසුරසඬගාම සුතතං.

[සාවච්ඡිතිදානං]

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, දෙවාසුරසඬගාමො සමුපබ්බුලොතා අහොසි.
තඤ්ඤං ඛො පන භික්ඛවෙ, සඬගාමෙ අසුරා ජිනිංසු දෙවා පරාජි-
යං ව භික්ඛවෙ දෙවා අපයංසෙවි¹ උක්ඛරෙන මුඛා² අභියංසු³ අසුරා. අථ
ඛො භික්ඛවෙ, දෙවානං එතදහොසි: ‘අභියතොව ඛො අසුරා, යනංන
මයං දුතියමි අසුරෙහි⁴ සඬගාමෙයාමා’ති. දුතියමි ඛො භික්ඛවෙ, දෙවා
අසුරෙහි සඬගාමෙසුං දුතියමි ඛො භික්ඛවෙ, අසුරාව ජිනිංසු දෙවා පරාජි-
යංසු⁵ පරාජිතා ව භික්ඛවෙ දෙවා භිතා අපයංසෙවි උක්ඛරෙන මුඛා අභියංසු
අසුරා:

අථ ඛො භික්ඛවෙ දෙවානං එතදහොසි: “අභියතොව ඛො අසුරා,
යනංන මයං තතියමි අසුරෙහි සඬගාමෙයාමාති”. තතියමි ඛො භික්ඛවෙ,
දෙවා අසුරෙහි සඬගාමෙසුං. තතියමි ඛො භික්ඛවෙ, අසුරාව ජිනිංසු දෙවා
පරාජියංසු. පරාජිතා ව භික්ඛවෙ, දෙවා භිතා දෙවපුරං යෙව පටිසිංසු.

දෙවපුර ගතානාඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, දෙවානං එතදහොසි: “භිරුක්ඛාන-
ගතෙන ඛො දුතියමි මයං එතරහි අක්ඛතා විහරාම. අකරණියා
අසුරෙහි”ති. අසුරානමි භික්ඛවෙ, එතදහොසි: “භිරුක්ඛානගතෙන ඛො
දුතියමි දෙවා එතරහි අක්ඛතා විහරන්ති. අකරණියා අමොහි”ති.

1. පරාජි-සු-මජයං.
2. අපයිංසුයෙව-මජයං.
3. උක්ඛරෙනාභිමුඛා-මජයං.

4. අභිනිසිංසු-මජයං.
5. අසුරෙ- සි;

“මෙ ද ලොකපරියාපනක ය, මෙ ද ලොකයෙන් අති:සාත ය.” යි
 බ්‍රාහ්මණයෙනි, මම ද මෙයේ කියමි: ‘මෙ ද ලොකපරියාපනක ය, මෙ ද
 ලොකයෙන් අති:සාත’ යි.

බ්‍රාහ්මණයෙනි, තව ද මහණ සර්වත්‍රකාරයෙන් නෙවන සුඤ්ඤානාසඤ්ඤා-
 යනනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදීත නිරෝධයට එළඹ වාස කරයි.
 ප්‍රඥායෙනුද දක ඔහුගේ ආසුචියෝ පරික්ෂිත වෙත්. බ්‍රාහ්මණයෙනි,
 මෙ මහණ ලොකයාගේ අනකයට පැමිණ ලොකානනයෙහි වාස
 කරන්නේ යි ද පඤ්ඤාසංකල්පලොකයෙහි තෘෂ්ණාසංඛ්‍යාත විසන්තිකාව
 තරණය කෙළේ ය යි ද කියනු ලැබේ.

9. 1. 4. 8

දෙවාසුරසංහාරය සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, යටගියදවස වූවක් කියමි: දෙවාසුර සංග්‍රාමයෙක්
 එළඹ සිටියේ විය. මහණෙනි, ඒ සංග්‍රාමයෙහි අසුරයෝ දිනූහ, දෙවියෝ
 පැරදුණහ. මහණෙනි, දෙවියෝ පැරදුණාහු උත්තරදිශාභිමුඛ වූ
 පලාගියාහු ම ය. අසුරයෝ ලුහුබැදියහ. මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවියනට
 මෙබඳු සිතෙක් විය: අසුරයෝ ලුහුබැදීන් මැ යි, අපි අසුරයන් හා
 දෙවනවටත් යුද කරමෝ නම් යෙහෙකැ’යි. මහණෙනි, දෙවනවටද
 දෙවියෝ අසුරයන් හා යුද වන්න. මහණෙනි, දෙවනවටද අසුරයෝ ම
 දිනූහ, දෙවියෝ පැරදුණහ. පැරදුණාහු ද දෙවියෝ බියපත්ව උත්තරාභිමුඛව
 පලා ගියහ. අසුරයෝ ලුහුබැදියහ.

මහණෙනි, එකල්හි දෙවියනට මෙබඳු සිතෙක් විය: අසුරයෝ
 ලුහුබැදිනාහු මැ යි, අපි තෙවනවටද අසුරයන් හා යුද කරමෝ නම්
 යෙහෙකැ’යි. මහණෙනි, තෙවනවටද දෙවියෝ අසුරයන් හා සමග යුද
 වන්න. මහණෙනි, තෙවනවටත් අසුරයෝ ම දිනූහ. දෙවියෝ
 පැරදුණහ. මහණෙනි, පැරදුණාහු ද දෙවියෝ භීතව දෙවපුරයට ම වන්න.

මහණෙනි, දෙවපුරයට ගිය දෙවියනට ද තෙල සිත විය: ‘භීරුත්‍රාණයට
 (හයනැති නැතට) ගිය සිතින් අපි දැන් වාසය කරමහ. අසුරයන් විසින්
 අකරණීය යම්හ (කිසිත් නොකළයුත්තම්හ) යි. මහණෙනි, අසුරයනට ද
 තෙල සිත විය: දැන් දෙවියෝ භීරුත්‍රාණයට ගිය සිතින් වාස කරත්.
 අප විසින් අකරණීය (කිසිවක් නොකළ යුත්තාහු) වෙති යි.

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, දෙවාසුර සඛ්‍යාමො සමුපබ්බුලොහා අහොයි. තස්මිං ඛො පන භික්ඛවෙ, ඤාතොමෙ දෙවා ජීනිංසු. අසුරා පරාජිගිංසු,¹ පරාජිතා ව භික්ඛවෙ අසුරා අපයංසෙව ව දක්ඛිණෙන මුඛා, අභියංසු දෙවා. අථ ඛො භික්ඛවෙ, අසුරානං එතදහොයි: අභියනෙතව ඛො දෙවා යනසුන මයං දුතියමිදි දෙවෙහි සඛ්‍යාමෙය්‍යාමාති. දුතියමිදි ඛො භික්ඛවෙ, අසුරා දෙවෙහි සඛ්‍යාමෙසුං. දුතියමිදි ඛො භික්ඛවෙ, දෙවා ව ජීනිංසු. අසුරා පරාජිංසු. පරාජිතා ව භික්ඛවෙ, අසුරා අපයංසෙව ව දක්ඛිණෙන මුඛා. අභියංසු දෙවා. අථ ඛො භික්ඛවෙ අසුරානං එතදහොයි: “අභියනෙතව ඛො දෙවා, ඤාතො මයං තතියමිදි දෙවෙහි සඛ්‍යාමෙය්‍යාමාති. තතියමිදි ඛො භික්ඛවෙ, අසුරා දෙවෙහි සඛ්‍යාමෙසුං. තතියමිදි ඛො භික්ඛවෙ, දෙවා ව ජීනිංසු අසුරා පරාජිගිංසු. පරාජිතා ව භික්ඛවෙ, අසුරා භිතා අසුරපුරුෂොඤ ච පටිසිංසු. අසුරපුර ගතානාඤ චන භික්ඛවෙ, අසුරානං එතදහොයි: භීරුඝ්‍නානගතො ඛො දුතිය මයං උතරහි අඝ්‍නානා විහරාමි. අකරණියො දෙවෙහි”ති. දෙවානමිදි භික්ඛවෙ, උතදහොයි: “භීරුඝ්‍නානගතො ඛො දුතිය අසුරා එතරහි අඝ්‍නානා විහරන්ති, අකරණියො අනුමතී”ති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, ඤාතො සමයෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි-පෙ-පයමං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ භික්ඛුසා එවං හොති: “භීරුඝ්‍නානගතො ඛො දුතියං උතරහි අඝ්‍නානා විහරාමි, අකරණියො මාරසා”ති.

මාරසාපි භික්ඛවෙ, පාපිමතො එවං හොති: “භීරුඝ්‍නානගතො ඛො දුතිය භික්ඛු එතරහි අඝ්‍නානා විහරති. අකරණියො මයානති”.

ඤාතො භික්ඛවෙ සමයෙ භික්ඛු විතක්ඛවිචාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං කුමානං-පෙ- තතියං කුමානං-පෙ වතුසං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරති තස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ භික්ඛුසා එවං හොති: “භීරුඝ්‍නානගතො ඛො දුතියං එතරහි අඝ්‍නානා විහරාමි, අකරණියො මාරසා”ති. මාරසාපි භික්ඛවෙ, පාපි මතො එවං හොති: “භීරුඝ්‍නානගතො ඛො දුතිය භික්ඛු එතරහි අඝ්‍නානා විහරති, අකරණියො මයානති”.

1. පරාජිගිංසු - මර්ග.

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි: දෙවාසුර සංග්‍රාමයෙක් එළඹ සිටියේය, මහණෙනි, ඒ සංග්‍රාමයෙහි දෙවියෝ දිනූහ, අසුරයෝ පැරදුණාහ. මහණෙනි, පැරදුණු අසුරයෝ දක්ෂිණදිශාහිමුව වුවාහු පලාගියාහු ම ය. දෙවියෝ ලුහුබැඳියහ; මහණෙනි, එකල්හි අසුරයනට තෙලෙ සිත විය: “දෙවියෝ ලුහුබැඳිත්මැ”යි. “අපි දෙවියන් හා සමඟ දෙවනවටදු යුද වදනමෝ නම් යෙහෙකැ”යි. මහණෙනි, අසුරයෝ දෙවනවටත් දෙවියන් හා යුද වන්හ. මහණෙනි, දෙවනවටත් දෙවියෝ ම දිනූහ, අසුරයෝ පැරදුණහ. මහණෙනි, පැරදුණු වූ අසුරයෝ දක්ෂිණාහිමුව ව පැන ගියාහු ම ය. දෙවියෝ ලුහුබැඳියහ. මහණෙනි, එකල්හි අසුරයනට තෙලෙ සිත විය: “දෙවියෝ ලුහුබැඳිත්මැ යි, අපි තෙවනවටදු දෙවියන් හා සමඟ යුද වදිමුනම් යෙහෙකැ” යි. මහණෙනි, තෙවනවටත් අසුරයෝ දෙවියන් හා යුද වන්හ. මහණෙනි, තෙවනවටත් දෙවියෝ දිනූහ, අසුරයෝ පැරදුණහ. මහණෙනි, අසුරයෝ පැරදුණාහු ම බියපත් ව අසුරපුරයට ම වන්හ. මහණෙනි, අසුරපුරයට ගියාහු අසුරයනට තෙලෙ සිත විය: දන් වනාහි අපි භීරුත්‍රාණගත වූ සිහින් වාසය කරමු. දෙවියන් විසින් අකරණීය යමක්”යි. මහණෙනි, දෙවියනට තෙලෙ සිත විය: මෙකල්හි අසුරයෝ භීරුත්‍රාණගත සිහින් වාසය කරත්. අප විසින් අකරණීය වෙත්”යි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම යම් සමයෙක්හි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම ... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වාස කරයි ද, මහණෙනි, එකල්හි මහණහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මෙකල්හි මම භීරුත්‍රාණගතවීක්‍යයෙන් වාසය කරමි. මාරයා විසින් අකරණීය වෙමි”යි.

මහණෙනි, පාපි මාරයාහට ද තෙලෙ සිත වෙයි, දන් මෙ සමයෙහි මහණ භීරුත්‍රාණගත වීක්‍යයෙන් වාස කරන්නේ ය, මා විසින් අකරණීය වෙ යි.

මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි මහණ චිත්තවිචාරයන්ගේ ව්‍යුපකමයෙන් ද්විතීය ධ්‍යානයට ... තෘතීය ධ්‍යානයට ... චතුර්ථ ධ්‍යානයට ... එළඹ වෙසෙයි ද, මහණෙනි, එසමයෙහි මහණහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දන් මෙසෙමෙහි මම භීරුත්‍රාණගත වීක්‍යයෙන් වාස කරමි. මාරයා විසින් අකරණීය වෙමි”යි. මහණෙනි, මාරහට ද මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දන් මෙ සෙමෙහි මහණ භීරුත්‍රාණගත වීක්‍යයෙන් වාස කරයි. මා විසින් අකරණීය වෙ යි.

යඤ්ථං භික්ඛවෙ සමයෙ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථගවා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති. ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං චූළිති භික්ඛවෙ භික්ඛු අනත්තමාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො.

යඤ්ථං භික්ඛවෙ, සමයෙ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤානානී විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. -පෙ-සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නත්ති කිඤ්ඤිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාවෙදයිති නිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය වස්ස දිස්වා ආසවා පරික්ඛාණං භොන්ති. අයං චූළිති භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනත්තමාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමනො, තිණ්ණිණි ලොකෙ වියත්තිකන්ති.

9. 1. 4. 9

ආරඤ්ඤකතාගොපම සූතතං

[සාවච්ඡිනිදනං]

යඤ්ථං භික්ඛවෙ සමයෙ ආරඤ්ඤකස්ස නාගස්ස ගොවරපසුත්තස්ස හත්ථි පිහිටියොපි හත්ථිකලහාපි හත්ථිච්ඡාපාපි පුරතො ගන්තො තිණ්ණානි ජිඤ්ඤති, තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිග්ඛ්වති. යඤ්ථං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකස්ස නාගස්ස ගොවරපසුත්තස්ස හත්ථි පිහිටියොපි හත්ථිකලහාපි හත්ථිච්ඡාපාපි ඔහණොහණං සාධාගම්හං ඛාදන්ති. තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිග්ඛ්වති.

යඤ්ථං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකස්ස නාගස්ස ඔගාහං ඔතිණ්ණස්ස හත්ථි පිහිටියොපි හත්ථිකලහාපි හත්ථිච්ඡාපාපි පුරතො පුරතො ගන්තො සොණ්ඩාය උදකං ආලොලෙන්ති. තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිග්ඛ්වති.

යඤ්ථං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකස්ස නාගස්ස ඔගාහං ඔතිණ්ණස්ස හත්ථි පිහිටියො කායං උපනිසංසන්ධියො ගච්ඡන්ති, තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිග්ඛ්වති.

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සර්වථායෙන් රූපසංඥවත්ගේ සමනිත්‍රමයෙන් ප්‍රතිසංඥවත්ගේ අකාමයෙන් නානාකිසංඥවත්ගේ අමනසිකාරයෙන් “ආකාසය අනන්තය”යි ආකාසානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි, මහණෙනි, මේ මහණ මරණ අනතකෙළේ යි ද මාරවක්ෂ්‍රස නිරවශෙෂ කොට වනයා පාපිමත්ත්‍රගේ අදභිතයට ගියේ යි ද කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි මහණ සර්වථායෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා ‘විඤ්ඤාණය අනන්ත’යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි .. සර්වථායෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා ‘කිසිවක් නැතැ’යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි ද ... සර්වථායෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි ... සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිත නිරොධයට එළැඹ වාස කරයි, ප්‍රඥයෙනුදු දැක සිහුගේ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂිත වෙත්. මහණෙනි, මේ මහණ මාරයා අනත කෙළේ ය යි ද මාරවක්ෂ්‍රස නිරවශෙෂ කොට නයා පාපිමත්ත්‍රගේ අදභිතයට ගියේ ලොකයෙහි විසන්තිකා සංඛ්‍යාත තෘෂ්ණාව තරණය කෙළේ ය යි ද කියනු ලැබේ යි.

9. 1. 4. 9

ආරක්ඛකනාගොපම සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, යම් කලෙක වනවැසි ගොදුරු සෙවුමට යන ඇත්රජහුගේ පෙරට පෙරට ව ගොස් මහඇත්තු ද ඇතිනියෝ ද නහඹු ඇත්තු ද ඇත්පොව්වෝ ද තණඅක් සිඳිති, මහණෙනි, එයින් වනවැසි ඇත්රජ පෙළෙයි. ලජ්ජිත වෙයි, පුගුල්සා කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් කලෙක්හි ගොදුරු සෙවුමට යන ඒ වනවැසි ඇත්රජහු විසින් නතු-නතු කොට තැබූ අතුකඩ මහ ඇත්තු ද ඇතිනියෝ ද නහඹු ඇත්තු ද ඇත්පොව්වෝ ද කති, මහණෙනි, එයින් වනවැසි ඇත්රජ පෙළෙ යි. ලජ්ජිත වෙයි, පුගුල්සා කෙරෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පැත්තොටට බට වනවැසි ඇත්රජහු පෙරට පෙරට ව ගොස් මහඇත්තු ද ඇතිනියෝ ද නහඹු ඇත්තු ද ඇත්පොව්වෝ ද යොසින් දිය අළලති, මහණෙනි, එයින් වනවැසි ඇත්රජ පෙළෙ යි, ලජ්ජිත වෙයි, පුගුල්සා කෙරෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පැත්තොටට බට වනවැසි ඇත්රජුගේ සිරුර ඇතින්තෝ ගටා යෙත් ද, මහණෙනි, එයින් වනවැසි ඇත්රජ පෙළෙයි, ලජ්ජිත වෙයි, පුගුල්සා කෙරෙයි.

තසං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකස්ස නාගස්ස එවං හොති: “අහං ටො එතරගි ආකිංණණං විහරාමි, හස්සිති හස්සිතිහි හස්සිකලහෙහි හස්සිවජාපෙහි. ජිත්තග්ගානි වෙව තිණානි බාදමි. ඔහග්ගොහග්ගඤ්ඤ මෙ සාබ්භධං බාදන්ති. ආච්චානිවෙව පානියානි පිටාමි ඔගාහං මෙ ඔතිණ්ණස්ස හස්සිනියො කායං උපනිසංසන්තියො ගව්ජන්ති යනනුනාහං එකො ගණස්වා වූපකට්ඨො විහරෙය්‍යන්ති.”

යො අපරෙත සමයෙන ඵකො ගණස්වා වූපකට්ඨො විහරති දව්ජිත්තග්ගානිවෙව තිණානි බාදති. ඔහග්ගොහග්ගඤ්ඤස්ස සාබ්භධං න බාදන්ති. අනාච්චානි ව පානියානි පිවති. ඔගාහඤ්ඤස්ස ඔතිණ්ණස්ස න හස්සිනියො කායං උපනිසංසන්තියො ගව්ජන්ති. තසං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකස්ස නාගස්ස එවං හොති:

“අහං ටො පුබ්බ ආකිංණණං විහාසිං හස්සිති හස්සිතිහි හස්සිකලහෙහි හස්සිවජාපෙහි, ජිත්තග්ගානි වෙව තිණානි බාදිං, ඔහග්ගොහග්ගඤ්ඤ මෙ සාබ්භධං බාදිංසු. ආච්චානි ව පානියානි ආපාසිං, ඔගාහඤ්ඤ මෙ ඔතිණ්ණස්ස හස්සිනියො කායං උපනිසංසන්තියො අගමංසු. යොහං එතරගි ඵකො ගණස්වා වූපකට්ඨො විහරාමි, දව්ජිත්තග්ගානි වෙව තිණානි බාදමි, ඔහග්ගොහග්ගඤ්ඤ මෙ සාබ්භධං න බාදන්ති අනාච්චානි ව පානියානි පිටාමි, ඔගාහඤ්ඤ ඔතිණ්ණස්ස න හස්සිනියො කායං උපනිසංසන්තියො ගව්ජන්ති.” යො යොණ්ඩාය සාබ්භධං හඤ්චිකා සාබ්භධෙන කායං පරිච්ඤ්ඤා අත්තමනො¹ කණඩුං සංහන්ති.”

එවමෙව ටො භික්ඛවෙ, යසං සමයෙ භික්ඛු ආකිංණණං විහරති භික්ඛුහි භික්ඛුනිහි උපාසකෙහි උපාසිකාහි රඤ්ඤ රාජමහාමෙත්තෙහි තිස්සියෙහි තිස්සියාචකෙහි, තසං සමයෙ භික්ඛුස්ස එවං හොති: අහං ටො එතරගි ආකිංණණං විහරාමි, භික්ඛුහි භික්ඛුනිහි උපාසකෙහි උපාසිකාහි රඤ්ඤ රාජමහාමෙත්තෙහි තිස්සියෙහි තිස්සියාචකෙහි, යනනුනාහං එකො ගණස්වා වූපකට්ඨො විහරෙය්‍යන්ති. යො විවිත්තං යෙනාසනං හරති: අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කඤ්ජරං ගිරිගුහං සුසානං චනප්පං අමෙත්තාකාසං පලාලපුඤ්ජං. යො අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූල ගතො වා සුඤ්ඤගාරගතො වා නිසීදති පුලුඬං ආභුජිතො උජුං කායං පණ්ඩාය පරිවුට්ඨං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

1 පරිච්ඤ්ඤා අත්තමනො යොණ්ඩං සංහරති - මඡ්ඤ.

මහණෙනි, එකල වනවැසි ඇත්තරජාට මෙවන් සිතෙක් වෙයි: "මම සමාභි මම මහ ඇතුන් වීසිනුදු ඇතින්නන් වීසිනුදු නහමු ඇතුන් වීසිනුදු ඇත්තොව්වන් වීසිනුදු මුසුයෙම වෙසෙමි. සුන්දර ඇති තණුදු කමි. ම වීසින් නතු-නතු කොට තැබූ අතුකඩු කකි. කැලැත් දිය ද බොමි. පැන්නොටට බට මාගේ සිරුර ගටමින් ඇතින්නෝ යෙකි. මම ගණයාගෙන් එකලා වූයෙමි දුරු වූයෙමි වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ"යි.

හේ පසු කල්හි එකලා වූයේ ඇතගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයේ වෙසෙයි. නො සුන් දර ඇති තණුදු කකි. ඔහු වීසින් නතු නතු කොට තැබූ අතුකඩු නො කකි. නො කැලැත් පැනුදු බොයි. පැන්නොටට බට ඔහුගේ සිරුර ඇතින්නෝ ගටා නො යෙත්. මහණෙනි, එ සමාභි වනවැසි ඇත්තරජාට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි:

"මම වනාභි පෙර මහ ඇතුන් වීසිනුදු ඇතින්නන් වීසිනුදු නහමු ඇතුන් වීසිනුදු ඇත්තොව්වන් වීසිනුදු මුසුයෙම වීසිමි. සුන්දර ඇති තණුදු කැයෙමි. මවීසින් නතු නතු කොට තැබූ අතුකඩු කැ හ. කැලැත් පැනුදු පිමි. පැන්නොට වන් මාගේ සිරුර ඇතින්නෝ ගටමින් ගියහ. ඒ මම එකලා වූයෙමි ගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයෙමි වෙසෙමි. නො සුන් අක් තණුදු කමි. මා වීසින් නතු නතු කොට තැබූ අතුකඩ ද (ඔහු) නො කත්. නො කැලැත් පැනුදු බොමි. ඇතින්නෝ කොට වන් දා සිරුර ද නො ගටමින් යෙකි." හේ සොඬින් අතුකඩක් බිඳ මුත් අතුකඩින් කය පිරිමැද තුටු සිත් ඇත්තේ කැසිලි නසයි.

මහණෙනි, එ සෙයින් ම යම් කලෙක්හි මහණ, මහණුන් වීසින් චෛත්‍යෙන් වීසින් උවසුවන් වීසින් උවැසියන් උසින් රජු වීසින් රජමහ ඇමැතියන් වීසින් කොටුවන් වීසින් කොටුසව්වන් වීසින් නො මුසු වූයේ වෙසේ ද, මහණෙනි, එසමයෙහි මහණ හට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: මම වනාභි මෙ සමාභි මහණුන් වීසින් චෛත්‍යෙන් වීසින් උවසුවන් වීසින් උවැසියන් වීසින් රජුන් වීසින් රජමහ ඇමැතියන් වීසින් කොටුවන් වීසින් කොටු සව්වන් වීසින් මුසුයෙම වෙසෙමි. මම එකලා වූයෙමි ගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයෙමි වෙසෙමි නම් මනා"යි. හේ වනය, රුක්මුල ය, පර්වත ය, කුරු ය, ගිරිඟුණ ය, සොහොන ය, වනපෙත ය, අභාවකායය, පිදුරු ය යන විවික්තයන්හි සන බෙපෙයි. හේ අරනට ගියේ වෙවයි, රුක්මුලට ගියේ වෙවයි, හිස්ගෙට ගියේ වෙවයි පළක් බැඳ සිරුර ඉදි වැ තබා ගෙන සිහි පෙරට කොට එළවා හිදියි.

යො අභිජ්ඣං ලොකෙ පභාය විගතාභිජ්ඣන වෙනසා විහරති අභිජ්ඣාය විතං පරියොධෙති, බ්‍යාපාද පදෙසං පභාය අබ්‍යාපනන විතො විහරති සබ්බපාණහූතභිතානුකම්පි, බ්‍යාපාද පදෙසා විතං පරියොධෙති. ථීන මිඤ්ඤං පභාය විගතථීනමිඤ්ඤං විහරති ආලොකයඤ්ඤී සතො සම්පජානො, ථීනමිඤ්ඤං විතං පරියොධෙති, උද්ධවචකුක්කුච්චං පභාය අනුද්ධමො විහරති අජ්ඣක්කං වූපසත්තවිතො, උද්ධවචකුක්කුච්චා විතං පරියොධෙති, විචිකිච්ඡං පභාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථංඛාපි කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිකිච්ඡාය විතං පරියොධෙති.

යො ඉමෙ පඤ්ඤා නිවරණෙ පභාය වෙනසො උපකම්මලෙසෙ පඤ්ඤාය දුඛඋපිකරණෙ විචිතෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුමාරං උපසම්පජ්ජ විහරති. යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති.¹ විතක්කවිචාරානං වූපසමා දුතියං කුමාරං -පෙ- තතියං කුමාරං -පෙ- චතුත්තං කුමාරං උපසම්පජ්ජ විහරති. යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති.

සබ්බයො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ඛංගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාශොති, ආකාශානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති. සබ්බ යො ආකාශානඤ්ඤායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤානතති, විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති, සබ්බයො විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නත්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බයො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, -පෙ- සබ්බයො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාචෙද්දික නිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා පරික්ඛණා ගොන්ති. යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති ති.

1. යොණධං සංහරති - මග්ග. කණ්ඩුං සංහන්ති- ස්‍යා

හේ උපාදනස්කන්ධලොකයෙහි අභිධ්‍යා දුර පහ වූ අභිධ්‍යා ඇති සිතින් වෙසෙයි. අභිධ්‍යායෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද සංඛ්‍යාත ප්‍රකෘතිය දුර ව්‍යාපාද රහිත සිත් ඇතිගේ සර්වප්‍රාණභූතයන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇතිගේ වෙසෙයි, ව්‍යාපාදප්‍රදේශයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

ථිතමිඛය දුර පහ වූ ථිතමිඛ ඇතිගේ ආලෝකසංඥ ඇතිගේ සිති ඇතිගේ මනා නුවණ ඇතිගේ වෙසෙයි. ථිතමිඛයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උභවචක්කුච්චය දුර නො වුහුටු සිතැතිගේ අධ්‍යාත්මයෙහි සන්ත්‍රන් සිතැතිගේ වෙසෙයි, උභවචක්කුච්චයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. විචිකිච්ඡා දුර තරණය කළ විචිකිච්ඡා ඇතිගේ කුසල්දහම් හි කප්ඛාපමහාව (කෙසේද කෙසේද යන සැක) නැතිගේ වෙසෙයි, විචිකිච්ඡායෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

හේ විකොපක්ලෙශ වූ ප්‍රඥව දුර්වල කරන මේ පඤ්ඤාචරණයන් දුර කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ම... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙයි. හේ තුටුසිතැතිගේ (ක්ලෙශ) කණ්ඩුති නසයි. චිත්ත විචාරයන්ගේ ව්‍යුප-ශමයෙන් ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීයධ්‍යානයට ... චතුර්ථධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙයි, හේ තුටුසිතැතිගේ ක්ලෙශකණ්ඩුති නසයි.

සර්වථායෙන් රූපසංඥාවන්ගේ ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන්ගේ අනුගමයෙන් නානාකප්පංඥාවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් “ආකාශය අනන්තය”යි ආකාශානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. තුටුසිතැති හේ ක්ලෙශකණ්ඩුති නසයි. සර්වථායෙන් ආකාශානඤ්ඤායතනය ඉක්මැ “විඤානය අනන්තය”යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. හේ තුටු සිතැත්තේ කෙලෙස් කැසිලි නසයි. සර්වථායෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මැ “කිසිවක් නැතැ”යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. සර්වථායෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මැ තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි ... සර්වථායෙන් තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මැ සඤ්ඤාචේදයිතනිරෝධයට පැමිණ වෙසෙයි. ප්‍රඥායෙනුද දැක ඔහුගේ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. හේ තුටු සිතැතිගේ කෙලෙස් කැසිලි නසයි.

9. 1. 4. 10

තප්පසගහපති සූතනං

එවං මෙ සූතං: එකං සමයං හගවා මලකෙසු¹ චිහරති උරුවෙල කප්පං නාම මලකානං² නිගමො. අප්ථො හගවා පුබ්බන්තහ සමයං හිවාසෙකො පත්තචිවරමාදය උරුවෙලකප්පං පිණ්ඩාය පාවිසි. උරුවෙල කප්පෙ පිණ්ඩාය වරිකා පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො ආයස්මි-
තං ආනන්දං ආමංකමි. 'ඉධෙව තාව කං ආනන්ද හොහි, යාවාහං මහාවනං අරේඛාගාහාමි දිවාචිහාරායා'ති එවං හතෙනති ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ හගවතො පච්චසෙසාසි. අප්ථො හගවා මහාවනං අරේඛාගතොකො අඤ්ඤකරස්මි. රුක්ඛමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදි.

අප්ථො ඛො තප්පසෙසා ගහපති යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසබ්බමි. උපසබ්බමිකො ආයස්මිතං ආනන්දං අභිවාදෙකො උකමන්තං හිසීදි. එකමන්තං හිසිනෙතො ඛො තප්පසෙසා ගහපති ආයස්මිතං ආනන්දං එතදවොච:

මයං හතෙන ආනන්ද, ගිහී කාමහොගී කාමාරාමා කාමරතා කාම සම්මුදිතා. තෙසං නො හතෙන, අමිඤ්ඤං ගිහීනං කාමහොගීනං කාමාරාමානං කාමරතානං කාමසම්මුදිතානං පපාතො වීය බායති. යදිදං නෙකමුඛං. සූතං මෙතං හතෙන, ඉමස්මිං ධර්මචිතයෙ දුහරානං දහරානං හික්ඛුනං නෙකමුඛෙ චිත්තං පකඤ්ඤති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති. එතං සත්තන්ති පසක්ඛං, නයිදං හතෙන ඉමස්මිං ධර්මචිතයෙ හික්ඛුනං බහුතා ජනෙන විසභාගො යදිදං නෙකමුඛන්ති.

අත්ථි ඛො එතං ගහපති, කප්පාපාහතං හගවන්තං දස්සනාය, ආයාම ගහපති, යෙන හගවා තෙනුපසංකම්ප්පාම, උපසබ්බමිකො හගවතො එතමස්මිං ආරොචෙස්සාම. යථා නො හගවා බ්‍යාකරිස්සාති තථා නං ධාරෙස්සාමාති, එවං හතෙනති ඛො තප්පසෙසා ගහපති ආයස්මිතො ආනන්දස්ස පච්චසෙසාසි. අප්ථො ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ තප්පසෙසා ගහපතිනා සඤ්ඤා යෙන හගවා තෙනුපසබ්බමි. උපසබ්බමිකො -පෙ-හගවන්තං එතදවොච:

1. මලෙසු-මජ්ඣං, මලකෙසු-සා.

2. මලකානං - මජ්ඣං, මලකානං-සා

9. 1. 4. 10

තපුස්සගහපති සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මලුක ජනපදයෙහි උරුවෙලකප්ප නම් භික්ෂුන්ගේ නියම-ගමහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුද්ධාත්ත යෙහි හැඳ පෙරෙව් පාසිවුරු ගෙන උරුවෙලකප්පයට පිටු පිණිස වන්දේක. උරුවෙලකප්පයෙහි පිටු සිඟා හැසිර පසුබතෙහි පිටුවායෙන් වැළැකුණාහු ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ඇමතු සේක: “ආනන්දය, මම දිවාචාරා පිණිස මහාවනයට යමිනාක් වදනෙමි නම් තෙපි ඒ තාක් ලෙහි ම රඳව”යි. වහන්ස, එසේ ය යි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් හට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුවනට වැද එක්තරා රුක් මුදලක දිවා විහරණ සඳහා වැඩ හුන් සේක.

ඉක්බිති තපුස්ස ගාහපති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ යම් තෙනෙක්හි ද එහි එළැඹියේ ය. එළැඹ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවන් වැද එක්තරා වහින. එක්තරා ව හුන් තපුස්ස ගාහපති ආයුෂ්මත් අනඳතෙරුන් හට තෙල කීය:

වහන්ස, ආනන්දයෙනි, ගාහපති වූ අපි කම්සුව විදුනාහු කාමයෙහි ඇලුණාහු කාමයෙහි වෛරයෙන් ඇලුණාහු කාමයෙන් තුස්නාහු වම්හ. හිමියනි, කාමභෝගී වූ කාමාරාම වූ කාමරත වූ කාමසංවිදිත වූ හිමිගෙයි වසන ඒ අපට යම් මේ (ප්‍රමුච්ඡාසංඛ්‍යාත) නෛෂ්ත්‍රමයයක් වේ නම් එය ප්‍රපාතයක් මෙන් වැටහෙයි. වහන්ස, මේ ධර්මවිනයෙහි තෙල නෛෂ්ත්‍රමයය ගාහපති දක්නා වූ තරුණ තරුණ පැවිද්දන්ගේ සිත නෛෂ්ත්‍රමයයෙහි (අරමුණු උසයෙන්) නො බැස ගනියි. (එ අරමුණු කොට) පාදයි. (උභි ම) පිහිටයි. (සතුරු දහමුත්ගෙන්ද) මිදෙයි යන තෙල කරුණ මා විසින් අසනලද. වහන්ස, මේ ධර්මවිනයෙහි මහණුන්ගේ යම් මේ නෛෂ්ත්‍රමයයක් වේ නම් එය බොහෝදෙන සමග සහාග නොවන්නෙයි.

ගාහපතිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්ව පිණිස තෙල කරාදු:භාග්‍යයක් (කථාමුලයක්) දෙයි. ගාහපතිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හි ද, එහි එළැඹෙමු. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හට මේ කරුණ සැල කරමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයෙකින් අපට පවසන සේක් නම් එසෙයින් එ ධර්මය යි. එසේ ය වහන්සැයි තපුස්ස ගාහපති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවාට පිළිවදන් ඇස්වී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ තපුස්ස ගාහපති සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තෙනෙක වූහ නම් එතනට එළැඹියහ. එළැඹ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීහ:

අයං භතෙන, තපුසො ගහපති ඵවමාහ: මයං භතො ආනඤ්ඤාං කාමහොගී කාමාරාමා කාමාරතා කාමසම්මුදිතා. තෙසං නො භතෙන, අලිභාතං ගිහීනං කාමහොගීනං කාමාරාමානං කාමරතානං කාම සම්මුදිතානං. පචාතො වීය බායති යදිදං නෙකමමං. සුතං මෙන භතෙන, ඉමසමීං ධම්මචිතයෙ දහරාතං දහරාතං භික්ඛුනං නෙකමමෙ වීතං පකඤ්ඤාති පසිද්ධති සන්තිට්ඨති විමුච්චති එතං සත්තන්ති පසසනං¹ තසිදං භතෙන, ඉමසමීං ධම්මචිතයෙ භික්ඛුනං ඛුනා ජනෙන වීසභාගො යදිදං නෙකමමන්ති.

ඵවමෙන ආනඤ්ඤා, ඵවමෙන ආනඤ්ඤා, මයාමපි බො ආනඤ්ඤා, පුබ්බෙව සමෙබ්බා අනභිසම්බුද්ධියා බොධිසත්තසෙසව සතො එතදහොසි: 'සාධු නෙකමමං, සාධු පච්චකො'ති. තස්ස මයහං ආනඤ්ඤා නෙකමමෙ වීතං න පකඤ්ඤාති නපසිද්ධති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති, එතං සත්තන්ති පසසනො, තස්ස මයහං ආනඤ්ඤා, එතදහොසි: කො නුබො හෙතු, කො පච්චයො යෙන මෙ නෙකමමෙ වීතං න පකඤ්ඤාති නපසිද්ධති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති, එතං සත්තන්ති පසසනො. තස්ස මයහං ආනඤ්ඤා, එතදහොසි: කාමෙසු බො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබ්බුලිකතො, නෙකමමෙ ආනිසංසො අනිගගතො, සො ච මෙ අනාසෙවිතො. තස්මා නෙකමමෙ වීතං න පකඤ්ඤාති නපසිද්ධති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති එතං සත්තන්ති පසසනො.

තස්ස මයහං ආනඤ්ඤා, එතදහොසි: 'යෙව බො අහං කාමෙසු ආදීනවං දිස්වා තං බ්බුලිකරෙය්‍යං, නෙකමමෙ ආනිසංසං අනිගගම තමාසෙවෙය්‍යං, යානං බො පතො වීජ්ජති යං මෙ නෙකමමෙ වීතං පකඤ්ඤාය පසිද්දෙය්‍ය සන්තිට්ඨෙය්‍ය විමුච්චෙය්‍ය එතං සත්තන්ති පසසනො.

සො බො අහං ආනඤ්ඤා, අපරෙන සමයෙන කාමෙසු ආදීනවං දිස්වා තං බ්බුලමකාසිං, නෙකමමෙ ආනිසංසං අනිගගම තමාසෙවිං, තස්ස මයහං ආනඤ්ඤා, නෙකමමෙ වීතං පකඤ්ඤාති පසිද්ධති සන්තිට්ඨති විමුච්චති, 'එතං සත්තන්ති' පසසනො.

සො බො අහං ආනඤ්ඤා, අපරෙන සමයෙන විච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පස්මං ක්කාතං උපසම්පජ්ජ විහරාමී. තස්ස මයහං ආනඤ්ඤා, ඉමිනා විහාරෙන විහරතො කාමසහගතා සඤ්ඤා මනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසා මෙ භොති දාබාධො. පෙය්‍යථාපි ආනඤ්ඤා, සුඛිනො දුක්ඛං උප්පෙය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, ඵවමෙවසා මෙ කාමසහගතා සඤ්ඤා මනසිකාරා සමුද්ධරන්ති, ස්වාසා මෙ භොති දාබාධො.

වහන්ස, මේ තප්පස ගැහැව් මෙසේ කියයි: “වහන්ස ආනන්දයෙනි, අපි කාමභෝගී, කාමාරාම, කාමරත, කාමසම්මුද්ධ වූ ගිහියමහ. වහන්ස, කාමභෝගී, කාමාරාම, කාමරත, කාමසම්මුද්ධ ගිහී වූ ඒ අපට මේ නෛෂ්ත්‍රමාය (පැවිද්ද) ප්‍රපාතයක් මෙන් වැටහෙයි. මේ ධර්මචීනයෙහි තෙල (නෛෂ්ත්‍රමාය) ශාන්තය යි දක්නා වූ තරුණ තරුණ පැවිද්දන්ගේ සිත නෛෂ්ත්‍රමායෙහි බැස ගොස්, පහදීයි, සිටීයි, (ඒ අරමුණුකොට සතුරු දහමුත්ගෙන් ද) මිදෙයි යන තෙල ප්‍රචය මා වීසින් අසන ලද්දේ ය. වහන්ස, මේ ධර්මචීනයෙහි මහණුන්ගේ යම් මේ නෛෂ්ත්‍රමායෙක් වේ නම් ඒ මේ කරුණ බොහෝ දෙනා සමග අසඳා ය”යි.

ආනන්දය, තෙල කරුණ එසේ ම ය. ආනන්දය, තෙල කරුණ එසේ මැ යි. සමෙධාධියෙන් පෙර ම අභිසම්බුද්ධ නො වූ බොධිසත්ති වූ ම මට දූ නෛෂ්ත්‍රමාය මැනැව්, ප්‍රච්චේකය මැනැව් යන තෙල සිත වී ය. තෙල නෛෂ්ත්‍රමාය ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත නෛෂ්ත්‍රමාය කෙරෙහි නො පනීයි, නො පහදීයි, නො පිහිටයි, (ඒ අරමුණු කොට කෙලෙසුන්ගෙන්) නො මිදේ. ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “තෙල නෛෂ්ත්‍රමාය ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයකින් නෛෂ්ත්‍රමායෙහි නො පනී ද, නො පහදී ද, නො පිහිටා ද, (ඒ අරමුණු කොට කෙලෙසුන් කෙරෙන්) නො මිදේ ද, එයට හෙතු කවර ප්‍රත්‍යය කවර”යි. ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය.: “මා වීසින් කාමයන්හි ආදීනව නො දක්නා ලද ම ය. හෙ ද මා වීසින් අබ්‍රහ්මඤ්ඤාන ය, නෛෂ්ත්‍රමායෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද, හෙ ද මා වීසින් ආදරයෙන් සෙවන නො කරන ලද, එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත නෛෂ්ත්‍රමායෙහි නො බැස ගනීයි. නො පහදීයි, නො පිහිටයි, (කෙලෙසුන් ගෙන්) නො මිදෙයි”.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “ඉදින් මම කාමයන්හි ආදීනව දක එය බහුල කරනෙමි නම් නෛෂ්ත්‍රමායෙහි අනුසස් ලැබ එය අවබෝධ කරනෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත නෛෂ්ත්‍රමායෙහි යම් හෙයකින් බැසගන්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත්ම ය.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි කාමයන්හි ආදීනව දක එය බහුල කෙළෙමි. නෛෂ්ත්‍රමායෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසේවන කෙළෙමි. තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත නෛෂ්ත්‍රමායෙහි පනීයි, පහදීයි, පිහිටයි. (ඒ අරමුණුකොට කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... ප්‍රථම ධ්‍යානයට එළැඹි වෙසෙමි. ආනන්දය, මේ විහරණයෙන් වෙසෙන ඒ මට කාමසහගත සංඤ්ජනස්කාරයෝ (මනෝදාරයෙහි) හැසිරෙත්. ඒ මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, යම් සේ සුව ඇතියහට හුදු ආබාධ පිණිසම යුක් උපදෙන් ද, එපරිද්දෙන් ම ඒ මට කාමසහගතසංඤ්ජනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. ඒ මට ආබාධ වෙයි.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: “යනුත්තාහං චිත්තක-
විචාරානං චූපසමා-පෙ-දුතියං කුමානං උපසම්පජ්ජි හිතරොයානති” තස්ස
මයහං ආනන්ද, අවිතකෙක වික්ඛං න පසබ්බන්ති, නප්පසිද්ධති, න සන්තිට්ඨති,
න විමුච්චති “එතං සත්තන්ති” පසසනො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: “කො ණු ඛො හෙතු, කො පච්චයො
යෙන මෙ අවිතකෙක වික්ඛං න පසබ්බන්ති, නප්පසිද්ධති, න සන්තිට්ඨති,
න විමුච්චති “එතං සත්තන්ති” පසසනො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: “විතකෙකස්ස ඛො මෙ ආදීනවො
අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබ්බුලිකරොසං, අවිතකෙක ආනිසංසො අනධි-
ගතො, සො ච මෙ අනාසෙවිතො. තස්මා මෙ අවිතකෙක වික්ඛං න
පසබ්බන්ති, නප්පසිද්ධති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති “එතං සත්තන්ති”
පසසනො.

තස්ස මයහං ආනන්ද එතදහොසි: “සචෙ ඛො අහං විතකෙකස්ස
ආදීනවං දිස්වා තං බහුලිකරොයං අවිතකෙක ආනිසංසං අධිගමම
තමාසෙවෙයං, යානං ඛො පනතං විජ්ජති යං මෙ අවිතකෙක වික්ඛං
පසබ්බන්ති, පසිද්ධො, සන්තිට්ඨො, විමුච්චො ‘එතං සත්තන්ති’
පසසනො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරොන සමයෙන විතකෙකස්ස ආදීනවං
දිස්වා තං බහුලිකරොයං. අවිතකෙක ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවං. තස්ස
මයහං ආනන්ද, අවිතකෙක වික්ඛං පසබ්බන්ති, පසිද්ධති, සන්තිට්ඨති, විමුච්චති
‘එතං සත්තන්ති’ පසසනො

2. සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරොන සමයෙන චිත්තකවිචාරානං චූපසමා-
පෙ-දුතියං කුමානං උපසම්පජ්ජි විහරාමී, තස්ස මයහං ආනන්ද, ඉමිනා
විහාරෙන විහරතො චිත්තකසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති.
ස්වාසං මෙ හොති ආබ්බොධො සෙය්‍යරාපි ආනන්ද, සුඛිතො දුක්ඛං
උපපජ්ජයා යාවදෙව ආබ්බොධාය. එවිමෙවස්ස මෙ චිත්තකසහගතො
සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති, ස්වාසං මෙ හොති ආබ්බොධො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: “යනුත්තාහං පිතියා ච විරාගා-
පෙ-තතියං කුමානං උපසම්පජ්ජි විහරොයානති. තස්ස මයහං ආනන්ද,
තිපපිතියෙ වික්ඛං න පසබ්බන්ති, නප්පසිද්ධති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති
“එතං සත්තන්ති” පසසනො. තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි, “කො
ණු ඛො හෙතු කො පච්චයො, යෙන මෙ තිපපිතියෙ වික්ඛං න පසබ්බන්ති,
නප්පසිද්ධති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති “එතං සත්තන්ති” පසසනො.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මම චිත්තරක්ඛිවාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන්... දෙවෙනි ධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත අවිතර්ක අවිචාරයෙහි නො පනිසි, නො පහදිසි, නො පිහිටයි, (කෙලෙසුන්ගෙන්) නො මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “තෙල ශාන්ත ය යි දක්නා වූ මාගේ සිත අවිතර්ක අවිචාරයෙහි යම්හෙයෙකින් නො පනීද, නො පහදීද, නො පිහිටාද, නො මිදේද, එයට හෙතු කවරේද, ප්‍රත්‍යය කවරේද”යි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මා විසින් චිත්තරක් (විචාර) යන්නේ ආදීනවය නො දක්නා ලද ය. හේ මා විසින් අබ්‍රුලිකාත ද වෙයි. අවිතර්ක (අවිචාර) යෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද ය. හේ මා විසින් අනාසෙවිත ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්ත ය යි දක්නා වූ මාගේ සිත අවිතර්ක අවිචාරයෙහි නො බැසගනිසි, නො පහදිසි, නො පිහිටයි, නො මිදෙයි.”

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “ඉදින් මම චිත්තරක් (විචාර) යන්නේ ආදීනව දැක එය බ්‍රුල කරන්නෙමි නම් අවිතර්කයෙහි; අනුසස් අවබෝධ කොට එය හජනය කරන්නෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයෙකින් අවිතර්ක අවිචාරයෙහි බැස ගනිසි, පහදිසි, පිහිටයි, මිදෙයි යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙ මැ යි.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි චිත්තරක්ඛිවාරයන්හි ආදීනව දැක එය බ්‍රුල කෙළෙමි. අවිතර්ක (අවිචාර) යෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආයෝජන කෙළෙමි, ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත අවිතර්ක අවිචාරයෙහි බැස ගනිසි, පහදිසි, පිහිටයි, මිදෙයි.

2. ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි චිත්තරක්ඛිවාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන් දෙවෙනි ධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්නාවූ ඒ මට චිත්තරක්කසංගත සංඤ්ජානස්කාරයෝ හැසිරෙත්. එය මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, යම්සේ සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිසම දුක උපදනේද, එසේයින් ම ඒ මට චිත්තරක්කසංගත මනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. එය මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මම ප්‍රීතිහුගේ විරාගයෙන්... තෙවන ධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත නිෂ්ප්‍රීතික ධ්‍යානයෙහි නො පනිසි. නො පහදිසි. නො පිහිටයි. නො මිදෙයි. ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයෙකින් නිෂ්ප්‍රීතික ධ්‍යානයෙහි නො බැසගනීද, නො පහදීද, නො පිහිටාද, නො මිදේද, නො කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැ”යි.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදහොයි: පිතියා ඛො මෙ ආදිනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබ්‍රුජිකතො. නිපපිතීකෙ ආනිසංසො අනට්ඨතො සො ච මෙ අනාපෙථිතො. තස්මා මෙ නිපපිතීකෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති නප්පසීදති න සන්තීට්ඨති න විමුච්චති "එතං සත්තං"න්ති පසස්සො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද එතදහොයි: "සචෙ ඛො අහං පිතියා ආදිනවං දිස්වා නං බ්‍රුජිකරොයාං, නිපපිතීකෙ ආනිසංසං අට්ඨග්ගිම තමාසෙවෙයාං. යානං ඛො පනෙතං විජුතී, යං මෙ නිපපිතීකෙ චිත්තං පක්ඛන්දුයාං පසිදෙයාං, සන්තීට්ඨයාං විමුච්චෙයාං "එතං සත්තංන්ති" පසස්සො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන පිතියා ආදිනවං දිස්වා නං බ්‍රුජමකායිං. නිපපිතීකෙ ආනිසංසං අට්ඨග්ගිම තමාසෙවිං. තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, නිපපිතීකෙ චිත්තං පක්ඛන්දුති පසිදති සන්තීට්ඨති විමුච්චති එතං සත්තංන්ති පසස්සො.

3. සො ඛො අහං ආනන්ද, පිතියා ච වීරාගා -පෙ-තනීයං කුමානං උපසම්පජ්ජි විහරාමී. තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, ඉමීතා විහාරෙතා විහරන්තො පිතීසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති ස්වාසා මෙ හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, සුචිතො දුක්ඛං උපපජ්ජෙය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස්ස මෙ පිතීසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති, ස්වාසා මෙ හොති ආබාධො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදහොයි: 'යනන්තාහං සුඛස්ස ච පහානා -පෙ- චතුස්සං කුමානං උපසම්පජ්ජි විහරෙය්‍යන්ති. තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, අදුක්ඛමසුඛෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති, නප්පසීදති, න සන්තීට්ඨති, න විමුච්චති 'එතං සත්තං'න්ති පසස්සො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද එතදහොයි: 'කො නු ඛො හෙතු, කො පච්චයො යෙන මෙ අදුක්ඛමසුඛෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති, නප්පසීදති න සන්තීට්ඨති න විමුච්චති' එතං සත්තං'න්ති පසස්සො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදහොයි: 'උපෙක්ඛාසුඛෙ ඛො මෙ ආදිනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබ්‍රුජිකතො. අදුක්ඛමසුඛෙ ච ආනිසංසො අනට්ඨතො, සො ච මෙ අනාපෙථිතො. තස්මා මෙ අදුක්ඛමසුඛෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති, නප්පසීදති, න සන්තීට්ඨති, න විමුච්චති "එතං සත්තං"න්ති පසස්සො.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "මා විසින් ප්‍රිතිහ්‍රගේ ආදීනව නො දක්නා ලද ය. හෙ මා විසින් අබ්‍රහ්මඤ්ඤා ද වෙයි. නිෂ්ප්‍රිතික-ධ්‍යානනයෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද ය. හෙ මා විසින් අනාසවික ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මා ගේ සිත නිෂ්ප්‍රිතික ධ්‍යානනයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදියි, නො පිහිටියි, නො මිඳෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "ඉදින් මම ප්‍රිතිහ්‍රගේ දෙස් දක එය බ්‍රහ්ම කරනෙමි නම් නිෂ්ප්‍රිතික ධ්‍යානනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසොචන කෙරෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මා ගේ සිත නිෂ්ප්‍රිතික ධ්‍යානය කෙරෙහි යම්හෙයෙකින් බැසගන්නේ ය, පහදන්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, මිඳෙන්නේ ය, යන තෙල ධර්ම විද්‍යාමාන වේ මැයි.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි ප්‍රිතිහ්‍රගේ දෙස් දක එය බ්‍රහ්ම කෙළෙමි. ප්‍රිතිවීරහික ධ්‍යානනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසොචන කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මා ගේ සිත නිෂ්ප්‍රිතික ධ්‍යානනයෙහි පනියි, පහදියි, පිහිටියි, මිඳෙයි.

3. ආනන්දය, ඒ මම ප්‍රිතිහ්‍රගේ විරාගයෙන්...තෘතීය ධ්‍යානයට එළැඹ වෙයි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන ඒ මට ප්‍රිතිසහගත සංඤ මනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හෙ ඒ මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, යම් සේ සුවභූතියනට ආබාධ පිණිස ම දුක උපදන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඒ මට ප්‍රිතිසහගත සංඤ මනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හෙ ඒ මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "මම සුඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්... සිවු වන ධ්‍යානයට එළැඹ වෙයි. නම් යෙහෙකැ"යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත අද්‍යුක්තයෙහි නො බැස ගනියි. නො පහදියි. නො පිහිටියි. නො මිඳෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත යම් හෙයෙකින් අද්‍යුක්තයෙහි නො පනී ද, නො පහදී ද, නො පිහිටා ද, නො මිඳේ ද, එයට හෙතු කවර, ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "උපෙක්ෂාසුඛයෙහි ආදීනව මා විසින් නො දක්නා ලද ය. හෙ මා විසින් අබ්‍රහ්මඤ්ඤා ද වෙයි. අද්‍යුක්ත අසුඛයෙහි අනුසස් අවබෝධ නොකරන ලද ය. හෙ මා විසින් අනාසවික ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත අද්‍යුක්තයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදියි, නො පිහිටියි, නො මිඳෙයි."

තසා මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'සචෙ ඛො අහං උපෙක්ඛාසුඛෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලීකරෙයාං, අදුක්ඛමසුඛෙ ආනිසංසං අධිගමිතමාසෙවෙයාං, ධානං ඛො පනෙතං වීජනී, යං මෙ අදුක්ඛමසුඛෙ වික්ඛං පක්ඛන්දෙයා පසීදෙයා සන්තිට්ඨෙයා විමුච්චෙයා 'එතං සන්ත'නතී' පසස්සතො.

යො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන උපෙක්ඛාසුඛෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, අදුක්ඛමසුඛෙ ආනිසංසං අධිගමිතමාසෙවං, තසා මයහං ආනන්ද අදුක්ඛමසුඛෙ වික්ඛං පක්ඛන්දෙයා පසීදෙයා සන්තිට්ඨෙයා විමුච්චති 'එතං සන්ත'නතී පසස්සතො,

4. යො ඛො අහං ආනන්ද අපරෙත සමයෙන සුඛස්ස ව පහානා-පෙ-වතුස්සං කානං උපසම්පජ්ජ විහරාමි. තසා මයහං ආනන්ද ඉමීනා විහාරෙත විහරතො උපෙක්ඛාසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්වරන්තී. ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආනන්ද සුඛිතො දුක්ඛං උපපජ්ජෙය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්ස මෙ උපෙක්ඛාසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්වරන්තී, ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො.

තසා මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'යනත්තාහං සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං -පෙ- අනන්තො ආකාශොති, ආකාශානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙයා'නතී, තසා මයහං ආනන්ද, ආකාශානඤ්ඤායතනෙ වික්ඛං න පක්ඛන්දති නපසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති 'එතං සන්ත'නතී පසස්සතො.

තසා මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'කො නු ඛො හෙතු, කො පට්ඨයො යෙන මෙ ආකාශානඤ්ඤායතනෙ වික්ඛං න පක්ඛන්දති නපසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති 'එතං සන්ත'නතී පසස්සතො.

තසා මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'රූපෙසු ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, සො ව මෙ අබහුලීකතො. ආකාශානඤ්ඤායතනෙ අනිසංසො අනධිගතො. සො ව මෙ අනාසෙවිතො. තස්මා මෙ ආකාශානඤ්ඤායතනෙ වික්ඛං න පක්ඛන්දති නපසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති 'එතං සන්ත'නතී පසස්සතො.

තසා මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'සචෙ ඛො අහං රූපෙසු ආදීනවං දිස්වා තං බහුලීකරෙයාං; ආකාශානඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමිතමාසෙවෙයාං, ධානං ඛො පනෙතං වීජනී යං මෙ ආකාශානඤ්ඤායතනෙ වික්ඛං පක්ඛන්දෙයා පසීදෙයා සන්තිට්ඨෙයා විමුච්චෙයා 'එතං සන්ත'නතී පසස්සතො.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත විය: “ඉදින් මම උපෙක්ඛාසුබ්බයෙහි ආදීනව දක එය බහුල කරන්නෙමි නම් අද්දක අසුබ්බයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආපයවන කරන්නෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයකින් අද්දක අසුබ්බයෙහි පනින්නේය, පහදින්නේය, පිහිටන්නේය, මිදෙන්නේය, යන තෙල කරුණ ඇත් මය”.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි උපෙක්ඛාසුබ්බයෙහි ආදීනව දක එය බහුල කෙළෙමි. අද්දක අසුබ්බයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආපයවන කෙළෙමි. තෙල ශාන්තය යි දක්නා ඒ මාගේ සිත අද්දක අසුබ්බයෙහි පනියි, පහදී, පිහිටයි, මිදෙයි.

4. ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි සුබ්බයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්... සිවුවන ධ්‍යානයට එළැඹ වෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්නා වූ ඒ මට උපෙක්ඛාසගහපතිසංඤ්චිතස්සායෝ හැසිරෙත්. හේ ඒ මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, යම් සේ සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිස ම දුක උපදනේ ද, එපරිදි ම ඒ මට උපෙක්ඛාසගහපතිසංඤ්චිතස්සායෝ හැසිරෙත්. හේ ඒ මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත විය: “මම සර්වද්‍රුකාරයෙන් රූප-යංඤ්චින්ගේ..... ආකාශය අනන්තය යි ආකාශානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙමි. නම් යෙහෙකැ” යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි නො බැස ගනිමි, නො පහදිමි, නො පිහිටිමි, නො මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත විය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයකින් ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි නො පනි ද, නො පහදිමි ද, නො පිහිටා ද, නො මිදේ ද, එයට හෙතු කවර, ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත විය: “මා විසින් රූපයන්හි දෙස නො දක්නා ලද ය. එ මා විසින් අබහුලීකෘත ද වෙයි. ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද ය. එ මා විසින් අනාසෙවිත ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි නො පනිමි, නො පහදිමි, නො පිහිටිමි, නො මිදෙයි.”

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත විය: “ඉදින් මම රූපයන්හි අදීනව දක එය බහුල කරන්නෙමි නම් ආකිඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආපයවන කරන්නෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයකින් ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි බැස ගන්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, මිදෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වේ මැ යි.

සො ඛො අභං ආනඤ්ඤා, අපරෙත සමයෙන රුපෙසු ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං, තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, ආකාසානඤ්ඤායතනෙ විතං පක්ඛන්ති පසිද්ධි සන්තිට්ඨති විමුච්ඡති 'එතං සත්ත'න්ති පසංකො.

සො ඛො අභං ආනඤ්ඤා, සංඛාරො රුපසංස්කාරං සමතික්කමා -පෙ- අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ චිත්තං. තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, ඉථිතා විහරෙත විහරෙතො රුපසංස්කාරා සංස්කාරානිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො. සෙයංථාපි ආනඤ්ඤා, සුඛිතො දුක්ඛං උපපජ්ජයා, යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස්ස මෙ රුපසංස්කාරා සංස්කාරානිකාරා සමුද්ධරන්ති, ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො.

තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, එතදගොසි: යනන්තාං සංඛාරො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං. උපසම්පජ්ජ විහරෙයානති.' තස්ස මයං ආනඤ්ඤා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විතං න පක්ඛන්ති නපසිද්ධි න සන්තිට්ඨති න විමුච්ඡති එතං සත්ත'න්ති පසංකො.

තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, එතදගොසි: 'කො නු ඛො භෙතු, කො පච්චියො, යෙන මෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විතං න පක්ඛන්ති නපසිද්ධි න සන්තිට්ඨති න විමුච්ඡති 'එතං සත්ත'න්ති පසංකො.

තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, එතදගොසි: ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබහුලිකතො. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ ච ආනිසංසො අනිගිතො යො ච මෙ අනාසෙවිතො. තස්මා මෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විතං න පක්ඛන්ති නපසිද්ධි න සන්තිට්ඨති න විමුච්ඡති' 'එතං සත්ත'න්ති පසංකො.

සථෙ ඛො අභං ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලිකරෙයං, විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙයං, යානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං මෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විතං පක්ඛන්ති පසිද්ධෙයං සන්තිට්ඨෙයං විමුච්චෙයං 'එතං සත්ත'න්ති පසංකො.

සො ඛො අභං ආනඤ්ඤා, අපරෙත සමයෙන ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං. තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ විතං පක්ඛන්ති පසිද්ධි සන්තිට්ඨති විමුච්ඡති 'එතං සත්ත'න්ති පසංකො.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි රූපයන්හි දෙස් දැක එය බහුල කෙළෙමි. ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් සාක්ෂාත් කොට එය ආදරයෙන් සෙව්වෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි බැස ගනිමි, පහදිමි, පිහිටිමි, මිදෙමි.

5. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥාවන්ගේ සමතික්‍රමයෙන් (කසිණුත්ථාපික) ආකාශය අනන්තය යි ආකාශානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්තා වූ ඒ මට රූපසහගත වූ සංඥමනසාරයෝ හැසිරෙත්. එ මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිස ම යම්සේ දුක උපදනේ ද, එසෙයින් ම මට රූපසහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. එ මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාශානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා (ආකාශාරමුක්ත) විඤ්ඤාණය අනන්ත යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ" යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි නො පනිමි, නො පහදිමි, නො පිහිටිමි, නො මිදෙමි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්හෙයෙකින් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි නො පනිද, නො පහදිද, නො පිහිටිද, නො මිදේ ද එයට හෙතු කවර, ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "මා විසින් ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනවය නො දක්නා ලද ය. එ මා විසින් අබහුලිකාන ද වෙයි. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස්ද නො ලබන ලද ය. මා විසින් එ අනාසෙව්න ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි නො බැස ගනිමි, නො පහදිමි, නො පිහිටිමි, නො මිදෙමි.

ඉදින් මම ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනව දැක එය බහුල කරන්නෙමි නම් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කරන්නෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත යම් හෙයෙකින් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි පනින්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටින්නේ ය, මිදෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත් ම ය."

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනව දැක එය බහුල කෙළෙමි. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි බැස ගනිමි, පහදිමි, පිහිටිමි, මිදෙමි.

6. සො ටො අහං ආනන්ද, සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්කමම ආනන්දං වීඤ්ඤාණන්ති වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරාමි. තස්ස මග්ගං ආනන්ද, ඉමිනා වීහරෙත වීහරතො ආකාසානඤ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො, සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙව සං මෙ ආකාසානඤ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො.

තස්ස මග්ගං ආනන්ද එතදහොසි: ‘යනුනාහං සබ්බසො වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නත්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍ය’න්ති. තස්ස මග්ගං ආනන්ද, ආකිඤ්ඤායතනෙ චිත්තං න පඤ්ඤාති න පසංයදිති න සන්තිධිති න විමුච්චති ‘එතං සත්ත’න්ති පසංයො.

තස්ස මග්ගං ආනන්ද, එතදහොසි: කො නු ටො හෙතු, කො පච්චයො, යෙන මෙ ආකිඤ්ඤායතනෙ චිත්තං න පඤ්ඤාති, න පසංයදිති, න සන්තිධිති, න විමුච්චති ‘එතං සත්ත’න්ති පසංයො. තස්ස මග්ගං ආනන්ද එතදහොසි: “වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ ටො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො. සො ච මෙ අබ්බුජිතතො, ආකිඤ්ඤායතනෙ ච ආනිසංසො අනධිගතො, සො ච මෙ අනාසෙවිතො. තස්මා මෙ ආකිඤ්ඤායතනෙ චිත්තං න පඤ්ඤාති, න පසංයදිති, න සන්තිධිති, න විමුච්චති ‘එතං සත්ත’න්ති පසංයො.

තස්ස මග්ගං ආනන්ද එතදහොසි: ‘සච ටො අහං වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ ආදීනවං දිස්වා නං බ්බුජිතරෙය්‍යං, ආකිඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙය්‍යං, ධානං ටො පනෙතං විජ්ජති යං මෙ ආකිඤ්ඤායතනෙ චිත්තං පඤ්ඤායෙය්‍ය පසිද්දො සන්තිට්ඨෙය්‍ය විමුච්චෙය්‍ය “එතං සත්ත”න්ති පසංයො.

සො ටො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බ්බුජිතෙය්‍යං ආකිඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවං, තස්ස මග්ගං ආනන්ද ආකිඤ්ඤායතනෙ චිත්තං පඤ්ඤාති පසිද්ධි සන්තිධිති විමුච්චන්ති ‘එතං සත්ත’න්ති පසංයො.

7. සො ටො අහං ආනන්ද සබ්බසො වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නත්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරාමි. තස්ස මග්ගං ආනන්ද, ඉමිනා වීහරෙත වීහරතො වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො.

6. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාශානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට ඵලාභිවේසෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්තා වූ ඒ මම ආකාශානඤ්ඤායතනයහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හේ ඒ මම ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, සුවඥාතියහට ආබාධ පිණිස ම යම්යේ දක උපදනේ ද, එයේ ම ඒ මම ආකාශානඤ්ඤායතනයහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හේ ඒ මම ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “මම සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා කිසිවක් නැතැයි ආකිඤ්ඤායතනයට ඵලාභි වේසෙමි නම් යෙහෙනැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත ආකිඤ්ඤායතනයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදීයි, නො පිහිටයි. නො මිඳෙයි.

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්හෙයෙකින් ආකිඤ්ඤායතනයෙහි නො පතියි ද, නො පහදීයි ද, නො පිහිටයි ද, නො මිඳෙයි ද එයට හෙතු කවර, ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “මා විසින් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනවය නොදක්නා ලද ය. හෙ ද මා විසින් අබ්‍රහ්මකාන්තය. ආකිඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද ය, හේ මා විසින් සෙවිත ද නො වේ. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත ආකිඤ්ඤායතනයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදීයි, නො පිහිටයි, නො මිඳෙයි”

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “ඉදින් මම විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනව දක එය බහුල කරනෙමි නම් ආකිඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කරනෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්හෙයෙකින් ආකිඤ්ඤායතනයෙහි බැස ගන්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, මිඳෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වේ ම ය.”

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයෙහි ලෙස් දක එය බහුල කෙළෙමි. ආකිඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත ආකිඤ්ඤායතනයෙහි බැස ගනියි, පහදීයි, පිහිටයි, මිඳෙයි.

7. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා කිසිවක් නැතැයි ආකිඤ්ඤායතනයට ඵලාභි වේසෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්තා වූ ඒ මම විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හේ ඒ මම ආබාධ වෙයි.

සෙය්‍යරාපි ආනන්ද සුඛිනොදුක්ඛං උප්පජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවිමෙවසා මෙ විඤ්ඤාණඝණායතනසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසා මෙ භනාති ආබාධො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදභොසි: 'යනුත්තාහං සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමි තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උප්පමප්පජ්ජ විහරෙය්‍ය'න්ති. තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ විහං න පඤ්ඤාති, නප්පසිද්ධති, න සන්තිධ්වති, න විමුච්චති, 'එතං සත්ත'න්ති පසස්සො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදභොසි: 'කො නුඛො භොතු, කො පට්ඨසො, යෙන මෙ තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ විහං න පඤ්ඤාති නප්පසිද්ධති න සන්තිධ්වති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසස්සො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදභොසි: ආකිඤ්ඤායතනෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබ්බුථිකතො, තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ ආතිසංසො අනධිගතො, සො ච මෙ අනාසෙවිතො. තස්මා මෙ තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ විහං න පඤ්ඤාති නප්පසිද්ධති න සන්තිධ්වති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසස්සො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදභොසි: 'සචෙ ඛො අහං ආකිඤ්ඤායතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බ්බුථිකරෙය්‍යං, තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ ආතිසංසං අධිගමි තමාසෙවෙය්‍යං, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ඣතිසං මෙ තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ විහං පඤ්ඤාතුය්‍ය, පසිදෙය්‍ය, සන්තිට්ඨෙය්‍ය, විමුච්චෙය්‍ය, 'එතං සත්ත'න්ති පසස්සො.

සො ඛො ආහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන ආකිඤ්ඤායතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බ්බුථිකමාසිං. තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනො ආතිසංසං අධිගමි තමාසෙවිං, තස්ස මය්‍යං ආනන්ද තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ විහං පඤ්ඤාති පසිද්ධති සන්තිධ්වති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසස්සො.

ආනන්දය, සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිසම යම්සේ දූක උපදන් ද, එසෙයින් ම ඒ මට විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැසිරෙති. හේ ඒ මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි නො පනිසි, නො පහදී යි, නො පිහිටයි, නො මිඳෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්හෙයෙකින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි නො පනී ද, නො පහදී ද, නො පිහිටා ද, නො මිඳේ ද, එයට හෙතු කවර ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මා විසින් ආකිඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනවය නො දක්නා ලද ය. මා විසින් හේ අබ්‍රුලිකාන ද වෙයි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අනධිගත වෙයි. මා විසින් හේ අනාසෙවිත ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි නො පනිසි, නො පහදී යි, නො පිහිටයි, නො මිඳෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “ඉදින් මම ආකිඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනවය දූක එය බ්‍රුල කරනෙමි නම් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය අදරින් සෙවුනෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්හෙයෙකින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි පනින්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, මිඳෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වේ ම ය.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි ආකිඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනව දූක එය බ්‍රුල කෙළෙමි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි පනිසි, පහදී යි, පිහිටයි, මිඳෙයි.

8. සො ඛො අහං ආනන්ද, සබ්බසො ආකිඤ්ඤාසත්තං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසත්තං උපසම්පජ්ජ විහරාමී, තස්ස මයං ආනන්ද, ඉථිතො විහරෙත විහරතො ආකිඤ්ඤාසත්තං සහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති* ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො. සෙයාරාපි ආනන්ද, සුඛිතො දුක්ඛං උපපජ්ජයා යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස්ස මෙ ආකිඤ්ඤාසත්තං සහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො.

තස්ස මයං ආනන්ද, එතදහොසි: 'යනනුනාහං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසත්තං සමතික්කමම සඤ්ඤා වෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරෙයානති' තස්ස මයං ආනන්ද, සඤ්ඤාවෙදධිතතිරොධෙ චිත්තං න පක්ඛන්ති, නපසිද්ධති න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති, 'එතං සත්ත'න්ති පසසනො.

තස්ස මයං ආනන්ද, එතදහොසි: 'කො නුඛො හෙතු, කො පච්චයො, යෙන මෙ සඤ්ඤාවෙදධිතතිරොධෙ චිත්තං න පක්ඛන්ති නපසිද්ධති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසනො.

තස්ස මයං ආනන්ද, එතදහොසි: "නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසත්තෙන ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබ්බලිකතො සඤ්ඤාවෙදධිත තිතරොධෙ ආනිසංසො අධිගමො අනායෙවිතො. තස්මා මෙ සඤ්ඤාවෙදධිතතිරොධෙ චිත්තං න පක්ඛන්ති නපසිද්ධති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසනො.

තස්ස මයං ආනන්ද, එතදහොසි: 'සචෙ ඛො අහං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසත්තෙන ආදීනවං දිස්වා තං බහුලිකරෙයාං සඤ්ඤාවෙදධිත තිතරොධෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාපෙවෙයාං යානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං මෙ සඤ්ඤාවෙදධිතතිරොධෙ චිත්තං පක්ඛන්ති, පසිදෙයා, සන්තිට්ඨයා, විමුච්චයා 'එතං සත්ත'න්ති පසසනො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසත්තෙන ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, සඤ්ඤාවෙදධිතතිරොධෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාපෙවි, තස්ස මයං ආනන්ද, සඤ්ඤාවෙදධිත තිතරොධෙ චිත්තං පක්ඛන්ති පසිද්ධති සන්තිට්ඨති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසනො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාසන්නය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නයට එළැඹ වෙසෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්තා වූ මට ආකිඤ්ඤාසන්නයහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ මනොදාරයෙහි හැසිරෙත්. හේ ඒ මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිස ම යම්සේ දුක උපදනේ ද, එසෙයින් ම මට ආකිඤ්ඤාසන්නයහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හේ මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “මම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට එළැඹ වෙසෙන්නෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයෙහි නො බැස ගනී, නො පහදී, නො පිහිටයි, නො මිඳෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් භෞමිකින් සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයෙහි නො පතී ද, නො පහදී, නො පිහිටා ද, නො මිඳේ ද, හෙතු කවරේ දෝ! පුත්‍රය කවරේ දෝ!” ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “මා විසින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නයෙහි ආදීනවය නො දක්නා ලද ය. මා විසින් හේ අබහුලිකෘත ද වෙයි. සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද්දේ වෙයි. මා විසින් හේ අනාසෙවිත ද වේ.

එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදියි, නො පිහිටියි, නො මිඳෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “ඉදින් මම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නයෙහි ආදීනවය දුක එය බහුල කරනෙමි නම් සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙරෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්භෞමිකින් සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයෙහි බැසගන්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, මිඳෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වේ ම ය.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නයෙහි දෙස දුක එය බහුල කෙළෙමි. සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය හජනය කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයෙහි බැස ගනියි, පහදියි, පිහිටියි, මිඳෙයි.

9. සො ධො අහං ආනන්ද සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමත්තිකත්වං සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරාමී, පඤ්ඤාය ව මෙ දිස්වා ආසවා පරික්ඛයං අගමංසු.

යාවකිවඤ්ඤානං ආනන්ද ඉමා නව අනුපුබ්බවිහාරසමාපත්තියො න එවං අනුලොමපටිලොමං සමාපජ්ජමි, වුට්ඨහිමි නෙව තාවාහං ආනන්ද සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බකෙ සසාමණ්ඩ්‍රාභමණියා පජාය සදෙවමනුසාය අනුහාරං සමමාසමොධං අභිසම්බුද්ධොති පච්චඤ්ඤාසි.

යතො ව ධො අහං ආනන්ද, ඉමා නව අනුපුබ්බවිහාරසමාපත්තියො එවං අනුලොමපටිලොමං සමාපජ්ජමි වුට්ඨහිමි, අපාහං ආනන්ද, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බකෙ සසාමණ්ඩ්‍රාභමණියා පජාය සදෙවමනුසාය අනුහාරං සමමාසමොධං අභිසම්බුද්ධොති පච්චඤ්ඤාසි. ඤාණඤ්ඤා පන මෙ දස්සනං උදපාදි, අකුප්පා මෙ වෙතොවිමුත්ති, අයමන්තිමා ජාති, නත්ථිති පුනබ්බවොති.

මහාවග්ගො වතුසො.

තසසුද්දනං:

දො විහාරා ව හිබ්බානං ගාථිකානෙන පඤ්ඤමං,
ආනන්ද ට්‍රාභමණා දෙවො නාගෙන තපුසෙසන වාති.

9. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධයට එළැඹ වෙසෙමි. ප්‍රඥයෙනුදු දැක මාගේ ආසුටියෝ පරික්ෂයට ගියහ.

ආනන්දය, යම්තාක් කල් මම මේ නව අනුපූර්වවිහාරසමාපත්තීන්ට මෙසේ අනුලොමපටිලොමවසයෙන් නො සමවැදියෙමි ද, නො නැඟී-සිටියෙමි ද, ආනන්දය, ඒ තාක්කල් මම දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොකයෙහි මහණබවුණත් සහිත දෙවමිනිසුන් සහිත සත්ත්වප්‍රජාවෙහි අනුක්‍රම සමාසමොධිය ප්‍රතිවේධ කෙළෙමැයි පිළින නො කෙළෙමි ය.

ආනන්දය, යම් කලකැති මම මේ නව අනුපූර්වවිහාරසමාපත්තීන්ට මෙසේ අනුලොම පිළිලොම වීසින් සමවැදුණෙමි ද, නැඟීසිටියෙමි ද, ආනන්දය, එකල්හි දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොකයෙහි මහණබවුණත් සහිත දෙවමිනිසුන් සහිත සත්ත්වප්‍රජාවෙහි අනුක්‍රම සමාසමොධිය ප්‍රතිවේධ කෙළෙමැයි පිළිණ කෙළෙමි. මට ඥානදර්ශනය (ප්‍රත්‍යවේක්ෂාඥානය) ද උපත, “මාගේ වික්‍රවිජික්ඛය අකොපාය ය, මේ අන්තිමජාතිය යි, දැන් පුනර්භවයෙක් නැත” කියා යි.

සතරවන මහාවර්ග යි.

එහි උද්දනය:

අනුප්‍රබවිහාර සූත්‍රදෙක ය, ගිබ්බානසූත්‍ර ය, ගාථීසූත්‍රය, පස්වන ඝාත සූත්‍රය, ආනන්ද සූත්‍රය, මුහුර්ත සූත්‍රය, දෙවාසුර සූත්‍රය, නාග සූත්‍රය, තප්පස සූත්‍රය දැයි සූත්‍ර දශයෙකි.

5. සාමකඳවලගො

9. 1. 5. 1

සමබාධ සුතකං.

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෙ කොසබ්බියං විහරති සොසිතාරාමෙ. අපං බො ආයස්මා උද්ධි යෙනායස්මා ආනන්දො තෙත්ථපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා ආනන්දෙන සද්ධිං සමොද්දි. සමොදන්තියං කපං සාරාණියං විතියාරෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනෙතො බො ආයස්මා උද්ධි ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: වුත්තමිදං ආවුසො, පඤ්චාලවණ්ණධන දෙවපුත්තන:

1. “සමබාධෙ වත¹ ඔකාසං අවිජ්ඣ² භූරි මෙධසො
යො ක්කානමබ්බධා³ බුද්ධො- පතිලිනතිසභො මුනී”ති.

කතමො හු බො ආවුසො සමබාධො කතමො සමබාධෙ ඔකාසා-
ධිගමො වුත්තො භගවතාති:

පඤ්චමෙ ආවුසො කාමගුණා සමබාධො වුත්තො භගවතා. කතමෙ
පඤ්ච වක්ඛවිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමු-
පසංභිතා රජතියා. සොනවිඤ්ඤායා සද්දං -පෙ- සානවිඤ්ඤායා
ගන්ධා -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤායා පොඨස්ඛා
ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජතියා. ඉමෙ බො ආවුසො
පඤ්චකාමගුණා සමබාධො වුත්තො භගවතා.

ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙව්ව කාමෙහි -පෙ- පඨමං ක්කානං උප-
සමපජ්ජ විහරති. උත්තාවතා පි බො ආවුසො සමබාධෙ ඔකාසාධිගමො
වුත්තො භගවතා. පරියායෙන තත්ථපත්ථි සමබාධො, කිඤ්ච තත්ථ
සමබාධො:¹ යදෙව තත්ථ විතකකච්චාරා අනිරුද්ධා භොගන්ති අයමෙත්ථ
සමබාධො.

1. සමබාධෙගතං - මජ්ඣං.
2. අවිජ්ඣා - මජ්ඣං.
3. ක්කානමබ්බධා - මජ්ඣං.

5. සාමකතෘ වගීය

9. 1. 5. 1

සමබාධ සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ කොසඹූ තුවර සම්පයෙහි වූ සොම්පාරාමයෙහි වාස කෙරෙත්. එකල්හි ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් වෙත එළැඹියහ. එළැඹ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් හා සමඟ සතුටු දූත. සමමොදනීය වූ සාරාණිය වූ කථාව කොට කීවො එකත්-පස්හි හුන්හ. එකත්පස්හි හුන් ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්ට තෙල කීහ: ඇවැත්නි, පඤ්චාලදණ්ඩ දෙවපුත්‍ර විසින් මෙය කියන ලද:

1. පිටුසස් පිළිවිදි (එකී භාවයෙන්) ප්‍රතිලිත වූ ද (උක්තමානීයෙන්) නිසඟ වූ ද යම් බුද්ධ වූ මුනිවරයෙක් ධ්‍යානාය ද්වබොධ කෙළේ ද ඒ මහාප්‍රාඥ තෙමේ එකැතින් පඤ්චාලදණ්ඩ සඬ්ඛාත සමබාධයෙහි අවකාශ දකුණේ ය.

ඇවැත්නි, සමබාධ නම් කවර? භාග්‍යවතුන් විසින් වදරන ලද සමබාධයෙහි ඔකාසාධිගමය කවර?

ඇවැත්නි, මේ පස්කම් ගුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමබාධ යයි වදරන ලද, කවර පසෙක යත්: වත්සුර්විඤ්ඤා ග්‍රාහ්‍ය ඉෂ්ට කාන්ත මනාප ප්‍රියසාරූප කාමොපසංහිත රජනීය රූපයහ, ශ්‍රොත්‍රවිඤ්ඤා ග්‍රාහ්‍ය ශබ්දයහ,... ස්පර්ශවිඤ්ඤා ග්‍රාහ්‍ය ගන්ධයහ... ජිව්හාවිඤ්ඤා ග්‍රාහ්‍ය රසයහ... කායවිඤ්ඤා ග්‍රාහ්‍ය ඉෂ්ට කාන්ත මනාප ප්‍රිය රූප කාමොපසංහිත රජනීය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයහ. ඇවැත්නි, මේ පඤ්චකාම ගුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමබාධ යයි කියන ලද.

ඇවැත්නි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මේ පමණෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමබාධයෙහි ඔකාසාධිගමය කියන ලද, පයභායයෙන් එහිදී සමබාධයෙක් ඇත. එහි සමබාධ නම් කවර? යම් හෙයකින් එහි විතර්ක විචාරයෝ අනිරුද්ධ වෙත් නම් මේ මෙහි සමබාධ වෙයි.

පුතවරු. ආවුසො භික්ඛු චිත්තකම්භාරානං වූපසමා -පෙ-
දුතියං ඝාතනං උපසමපජ්ජ චිහරති. එත්තාවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ
ඕකාසාධිගමො වුත්තො භගවතා පරියායෙන, තස්ස පඤ්ඤා සමොධො, කිංඤ්ඤා
තස්ස සමොධො: යදෙව තස්ස පිති අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුතවරු. ආවුසො භික්ඛු පිතියාව වීරාගා -පෙ- තතියං ඝාතනං
උපසමපජ්ජ චිහරති. එත්තාවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඕකාසාධිගමො
වුත්තො භගවතා පරියායෙන, තස්ස පඤ්ඤා සමොධො, කිංඤ්ඤා තස්ස
සමොධො: යදෙව තස්ස උපසමපජ්ජං.¹ අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස
සමොධො.

පුතවරු. ආවුසො භික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා -පෙ- චතුස්සං ඝාතනං
උපසමපජ්ජ චිහරති. එත්තාවතා පි ටො ආවුසො, සමොධෙ ඕකාසාධි-
ගමො වුත්තො භගවතා, තස්ස පඤ්ඤා සමොධො, කිංඤ්ඤා තස්ස සමොධො.
යදෙව තස්ස රූපසංඝාතං අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුතවරු. ආවුසො භික්ඛු සංඛාරො රූපසංඝාතං සමතික්කමා
පටිසංසංඝාතං අත්ථගමා නානත්තසංඝාතං අමනසිකාරා අනන්තො
ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ චිහරති. එත්තාවතා පි
ටො ආවුසො සමොධෙ ඕකාසාධිගමො වුත්තො භගවතා පරියායෙන,
තස්ස පඤ්ඤා සමොධො, කිංඤ්ඤා තස්ස සමොධො යදෙව තස්ස
ආකාසානඤ්ඤායතනසංඝාතං අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුතවරු. ආවුසො භික්ඛු සංඛාරො ආකාසානඤ්ඤායතනං සම-
තික්කමම අනන්තං වීඤ්ඤාණං වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ චිහරති.
එත්තාවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඕකාසාධිගමො වුත්තො භගවතා
පරියායෙන, තස්ස පඤ්ඤා සමොධො, කිංඤ්ඤා තස්ස සමොධො යදෙව තස්ස
වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසංඝාතං අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුතවරු. ආවුසො භික්ඛු සංඛාරො වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං
සමතික්කමම තස්ස කිංඤ්ඤාති ආකිංඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ චිහරති.
එත්තාවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඕකාසාධිගමො වුත්තො භගවතා
පරියායෙන, තස්ස පඤ්ඤා සමොධො, කිංඤ්ඤා තස්ස සමොධො: යදෙව
තස්ස ආකිංඤ්ඤායතනසංඝාතං අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස
සමොධො,

තවද ඇවැත්නි, මහණ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුහගතයෙන්... අතීත ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙ පමණකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඔක්කාසාධිගමය කියන ලද, පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධියෙක් ඇත. එහි සමෘධිය කවර? යම් හෙයකින් එහි ප්‍රීතිය අතිරුඳු වේ නම් මේ එහි සමෘධියි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ ප්‍රීතියගේ ද විරාගයෙන්... තෘතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමෘධියෙහි ඔක්කාසාධිගමය කියන ලද, එහිදු පයඝායයෙන් සමෘධිය ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයකින් එහි උපෙක්ඛා සුඛය අතිරුඳු වේ නම් මේ මෙහි සමෘධිය වෙයි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සුඛප්‍රභාණයෙනුදු... චතුර්ථ ධ්‍යානයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමෘධියෙහි ඔක්කාසාධිගමය කියන ලද, පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධියෙක් ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයකින් එහි රූපිසංඥ අතිරුඳු වේ නම් මේ මෙහි සමෘධි වෙයි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සච්චායෙන් රූපසංඥවන්ගේ සමතික්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසංඥවන්ගේ අභ්‍යන්තරයෙන් නානාසංඥවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් ආකාශය අනන්තය යි ආකාසානඤ්චායතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු සමෘධියෙහි ඔක්කාසාධිගමය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කියන ලද, පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධි ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයකින් එහි ආකාසානඤ්චායතන සංඥව අතිරුඳු වේ ද මේ මෙහි සමෘධියි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සච්චායෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාය අනන්තය යි විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමෘධියෙහි ඔක්කාසාධිගමය කියන ලද, පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධි ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයකින් එහි විඤ්ඤාණඤ්චායතන සංඥව අතිරුඳු වේ නම් මේ මෙහි සමෘධියි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සච්චායෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්ම 'කිසිවක් නැතැ'යි ආකිඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමෘධියෙහි ඔක්කාසාධිගමය දෙසන ලද පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධි ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයකින් එහි ආකිඤ්ඤායතන සංඥව අතිරුඳු වේ නම් මේ මෙහි සමෘධියි.

පුනව්පරං ආවුසො භික්ඛු සංඛසො ආකිඤ්ඤායනං සලෙකිකකම
නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනං උපසම්පජ්ජා විහරති. එත්තාවතා පි ටො
ආවුසො සමොධෙ ඕකාසාධිගමො වුත්තො භගවතා පරියායෙන, තත්ථ
පත්ථ සමොධො. කිඤ්ඤා තත්ථ සමොධො: යදෙව තත්ථ නෙවසඤ්ඤා-
නාසඤ්ඤායනසඤ්ඤා අතිරුද්ධා හොති, අයමෙත්ථ සමොධො.

පුනව්පරං ආවුසො භික්ඛු සංඛසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනං
සමතිකකම සඤ්ඤාවෙදයිතතිරොධං උපසම්පජ්ජා විහරති. පඤ්ඤාය
වසා දිසවා ආසවා පරික්ඛිණා හොන්ති. එත්තාවතා පි ටො ආවුසො
සමොධෙ ඕකාසාධිගමො වුත්තො භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

9. 1. 5. 2.

කායසකඛි සුතතං

[කොසමබ්නිදුතං]

“කායසකඛි කායසකඛි”ති ආවුසො වුවවති, කිත්තාවතා නු ටො
ආවුසො කායසකඛි වුත්තො භගවතාති.

ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජා
විහරති. යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිත්වා¹ විහරති.
එත්තාවතා පි ටො ආවුසො කායසකඛි වුත්තො භගවතා පරියායෙන.

පුනව්පරං ආවුසො භික්ඛු විතකකච්චාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං
ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුත්ථං ඤානං උපසම්පජ්ජා විහරති.
යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිත්වා¹ විහරති.
එත්තාවතා පි ටො ආවුසො කායසකඛි වුත්තො භගවතා පරියායෙන.

1. දුට්ඨං - මහං, යා

තවද ඇවැත්නි, මහණ සච්චායෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට ඵලඛි වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමාධියෙහි ඔකාසාධිගමය ව්‍යුත්ත ලද, පයඝායයෙන් එහි සමාධි ඇත. එහි සමාධි නම් කවර? යම් හෙයකින් එහි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි අතිරුඳ්‍ධ වේ නම් මේ මෙහි සමාධි යි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදිනිරෝධයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. ප්‍රඥයෙනුද දක ආප්‍රවයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශිෂ්ටයඝායයෙන් සමාධියෙහි ඔකාසාධිගමය කියන ලද යි.

9. 1. 5. 2

කායසකඛි සූත්‍රය

[කොසමානිදන යි]

ඇවැත්නි, කායසකඛි, කායසකඛි යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, කෙතෙක් කරුණින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කායසකඛි පුද්ගලයා දෙසන ලද්දේ දැයි:

ඇවැත්නි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයකින් ඒ (ප්‍රථම ධ්‍යාන සංඛ්‍යාත) ආයතන වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් ඒ සමාපත්තිය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඝායයෙන් කායසකඛි පුද්ගලයා දෙසන ලද්දේ ය.

ඇවැත්නි, තව ද, මහණ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන්... ද්විතීය ධ්‍යානයට... තෘතීය ධ්‍යානයට... චතුර්ථ ධ්‍යානයට ඵලඛි වාස කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයකින් ඒ (චතුර්ථ ධ්‍යාන සංඛ්‍යාත) ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඝායයෙන් කායසකඛි පුද්ගල කියන ලද්දේ ය.

පුනර්වපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො රූපසංඝද්දනං සමතික්කමම පටිසසංඝද්දනං අපඬගමා නානග්ගසංඝද්දනං අමනසිකාරා “අනන්තො ආකාසො”ති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- සබ්බසො ආකාසාගඤ්චායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණභතී විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කමම “නඤ්ඤි කිංඤ්ඤි”ති ආතිඤ්ඤාද්දනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- සබ්බසො ආතිඤ්ඤාද්දනං සමතික්කමම නෙවසංඝද්දනාසංඝද්දනං උපසම්පජ්ජ විහරති, යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිඤ්ඤා විහරති, එතොවතා පි ඛො ආවුසො කායසංකම්චුක්කො භගවතා පරියායෙන.

පුනර්වපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසංඝද්දනාසංඝද්දනං සමතික්කමම සංඝද්දනවෙදගීතභිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති පඤ්ඤාය වසගද්දා ආසවා පටික්ඛිණා භොභතී. යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිඤ්ඤා විහරති, එතොවතා පි ඛො ආවුසො, කායසංකම්චුක්කො භගවතා භිප්පරියායෙනාති.

9. 1. 5. 3

පඤ්ඤාචිත්තන සුතං.

[කොසමබ්බිතිදන]

“පඤ්ඤාචිත්තනො පඤ්ඤාචිත්තනො”ති ආවුසො චුට්ඨති, කිංතොවතා නු ඛො ආවුසො පඤ්ඤාචිත්තනො චුක්කො භගවතාති:

ඉධාචුසො භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, පඤ්ඤාය ව නං පජානාති. එතොවතා පි ඛො ආවුසො, පඤ්ඤාචිත්තනො චුක්කො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනර්වපරං ආවුසො භික්ඛු විතක්කවිචාරානං චූපසමා -පෙ- දුතියං ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුස්සං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති පඤ්ඤාය ව නං පජානාති. එතොවතා පි ඛො ආවුසො පඤ්ඤාචිත්තනො චුක්කො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

තවද ඇවැත්නි, මහණ සර්පායෙන් රූපසංඥාවන්ගේ සමතික්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසංඥාවන්ගේ අභ්‍යන්තරයෙන් නානාභිසංඥාවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් 'ආකාශය අනන්‍ය'යි ආකාශානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය... සර්පකාරයෙන් ආකාශානඤ්ඤායතනය සමතික්‍රමණ කොට 'විඤ්ඤාණය අනන්‍ය' යි. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය.... සර්පකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්ම 'කිසිවක් නැහැ'යි යි ආකිඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය.... සර්පකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායතනය සමතික්‍රමණය කොට නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කායසකති පුද්ගලයා පයඛායයෙන් දෙසන ලද්දේ ය.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සර්පකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදය නිරෝධයට එළඹ වාස කරන්නේ ය. ප්‍රඥයෙකුදු දක ආසුරුවෝ පරික්ෂිණ වෙත්. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් නාම කායයෙන් පැහැය වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිෂ්පයඛායයෙන් කායසකති පුද්ගලයා දෙසන ලද්දේ යි.

9. 1. 5. 3

පඤ්ඤාචිත්ත සුත්‍රය

[කොසඬුනිදන යි]

ඇවැත්නි, 'පඤ්ඤාචිත්ත' 'පඤ්ඤාචිත්ත'යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, කෙතෙක් කරුණෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඥ-විමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ දැයි.

ඇවැත්නි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... පුරම ධ්‍යානයට එළඹ වාස කරන්නේ ය. (පුරම ධ්‍යාන විදහිතා සංඛ්‍යාත) ප්‍රඥයෙකුදු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද පයඛායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඥවිමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ ය...

තවද ඇවැත්නි, මහණ විතර්ක විවාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන්... ද්විතීය ධ්‍යානයට... තෘතීය ධ්‍යානයට... චතුර්ථ ධ්‍යානයට එළඹ වාසය කරන්නේ ය. (චතුර්ථධ්‍යාන විදහිතා සංඛ්‍යාත) ප්‍රඥයෙකුදු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද පයඛායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඥ විමුක්තයා දෙසන ලද්දේ ය.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්ඤාසුයතනං සම-
තික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය ව
නං පජානාති, එකතාවතා පි ඛො ආවුසො, පඤ්ඤාවිමුක්ඛො වුක්ඛො
භගවතා පරියායෙන.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනං සමතික්කමම
සඤ්ඤාද්වේදිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා
පරික්ඛිණා භොග්ගී යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන
එඤ්ඤා විහරති පඤ්ඤාය ව නං පජානාති, එකතාවතා පි ඛො ආවුසො,
පඤ්ඤාවිමුක්ඛො වුක්ඛො භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

9. 1. 5. 4

උභතොභාගවිමුක්ත සුතතං

[කොසමබ්බිතිදනං]

“උභතොභාගවිමුක්ඛො උභතොභාගවිමුක්ඛො”ති ආවුසො වුවුති,
කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො උභතොභාගවිමුක්ඛො වුක්ඛො
භගවතාති:

ඉධාචුසො භික්ඛු ඒවිට්ඨව කාමෙහි -පෙ- පයමං කුමානං
උපසම්පජ්ජ විහරති, යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන
එඤ්ඤා විහරති, පඤ්ඤාය ව නං පජානාති. එකතාවතා පි ඛො ආවුසො
උභතොභාගවිමුක්ඛො වුක්ඛො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්ඤාසුයතනං සම-
තික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනං උපසම්පජ්ජ විහරති යථා යථා ව
තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එඤ්ඤා විහරති, පඤ්ඤාය ව නං
පජානාති. එකතාවතා පි ඛො ආවුසො උභතොභාගවිමුක්ඛො වුක්ඛො භගවතා
පරියායෙන.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සච්ඡකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට ඵලාඞ්ච වාස කරන්නේ ය. (නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන විපස්සනා යයි කියන ලද) ප්‍රඥයෙකු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඨායයෙන් ප්‍රඥවිමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ ය.

තවද ඇවැත්නි, මහණ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය සමකීත්‍රමණ කොට සඤ්ඤාවේදයිනනිරොධයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. (සංඤ්ඤාවේදයිනනිරොධවිදම්භා සංඛ්ඛාත) ප්‍රඥයෙකු දැක ආශ්‍රවයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතන වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. ප්‍රඥයෙකු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඥවිමුක්ත පුද්ගල නිෂ්පයඨායයෙන් දෙසන ලද්දේ යි.

9. 1. 5. 4

උභතොභාගවිමුක්ත සූත්‍රය

[කොසඞ්ඤානිදන යි]

ඇවැත්නි, 'උභතොභාගවිමුක්තය' 'උභතොභාගවිමුක්තය' යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කෙතෙක් කරුණින් උභතොභාගවිමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ දැයි.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව මෑප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. (ප්‍රථම ධ්‍යාන විදම්භා සංඛ්ඛාත) ප්‍රඥයෙකු එම දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඨායයෙන් උභතොභාග විමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ ය....

තවද ඇවැත්නි, මහණ සච්ඡකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායතනය සමකීත්‍රමණය කොට නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට ඵලාඞ්ච වාස කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. (නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා විපස්සනා යයි කියන ලද) ප්‍රඥයෙකු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඨායයෙන් උභතොභාග විමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ ය.

පුනව්‍යපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාදෙද්ධිතතිරොධං උපසමපඡ චිහරති, පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා පරික්ඛණා භොනති. යථා යථා ච තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසිඤ්ඤා චිහරති. පඤ්ඤාය ච නං පජානාති. එකතාවතා පි ඛො ආවුසො උභයනාගාථිචුක්කො වුක්කො භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

9. 1. 5. 5

සඤ්ඤායකධමම සුත්තං

[කොසමබ්බිතිදානං]

“සඤ්ඤායකො ධම්මො සඤ්ඤායකො ධම්මො”ති ආවුසො වුච්ඡති. කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො සඤ්ඤායකො ධම්මො වුක්කො භගවතාති.

ඉධා වුසො භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි -පෙ- පඨමං කුමාරං උපසමපඡ චිහරති -පෙ- එකතාවතා පි ඛො ආවුසො සඤ්ඤායකො ධම්මො වුක්කො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනව්‍යපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාදෙද්ධිතතිරොධං උපසමපඡ චිහරති පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා පරික්ඛණා භොනති. එකතාවතා පි ඛො ආවුසො සඤ්ඤායකො ධම්මො වුක්කො භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

9. 1. 5. 6

සඤ්ඤායකතිබ්බාන සුත්තං

[කොසමබ්බිතිදානං]

“සඤ්ඤායකං නිබ්බානං සඤ්ඤායකං නිබ්බානං”ති ආවුසො වුච්ඡති. කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො සඤ්ඤායකං නිබ්බානං වුක්කො භගවතාති.

ඉධා වුසො භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි -පෙ- පඨමං කුමාරං උපසමපඡ චිහරති. එකතාවතා පි ඛො ආවුසො සඤ්ඤායකං නිබ්බානං වුක්කො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනව්‍යපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාදෙද්ධිතතිරොධං උපසමපඡ චිහරති. පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා පරික්ඛණා භොනති. එකතාවතා පි ඛො ආවුසො සඤ්ඤායකං නිබ්බානං වුක්කො භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

තවද ඇවැත්ති, මහණ සච්ඡාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදිනනිරොධයට එළැඹ වාස කරන්නේ ය. (සංඤ්ඤාවේදිනනිරොධවිදිනා සංඛ්‍යාත) ප්‍රඥාවෙනු දූත ඔහුගේ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂිත වෙත්. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. ප්‍රඥයෙනු එය දූත ගන්නේ ය. ඇවැත්ති, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නිෂ්පය්‍යායයෙන් උභතොභාග විමුක්තයා දෙසන ලද්දේ ය.

9. 1. 5. 5

සංකීර්ණධම්ම සූත්‍රය

[කොසමානිදාන සි]

ඇවැත්ති, ධම්ම සංකීර්ණ ය, (තමා විසින් දැනිය යුත්තක) ධම්ම සංකීර්ණයයි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, කෙතෙක් කරුණින් ධර්මය සංකීර්ණයයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද දැයි, ඇවැත්ති, මෙ ස්වනෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් ව ම ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාස කෙරෙයි... ඇවැත්ති, මෙතෙකින් ධර්මය සංකීර්ණයයි පය්‍යායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද...

තවද ඇවැත්ති, මහණ සච්ඡාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනය ඉක්ම සඤ්ඤාවේදිනනිරොධයට එළැඹ වෙසෙයි. (සංඤ්ඤාවේදිනනිරොධවිදිනා සංඛ්‍යාත) නුවණින් දැක ඔහුගේ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂිත වෙත්. ඇවැත්ති, මෙතෙකින් ධර්මය සංකීර්ණයයි නිෂ්පය්‍යායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද යි.

9. 1. 5. 6

සංකීර්ණනිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසමානිදාන සි]

ඇවැත්ති, සංකීර්ණ නිබ්බානය (තමා විසින් දැක්ක යුතු නිවන සි) සංකීර්ණ නිබ්බානය" යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, කෙතෙක් කරුණින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නිව්‍යායය සංකීර්ණයයි දෙසන ලද දැයි.

ඇවැත්ති, මෙ ස්වනෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් ව ම... ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්ති, මෙතෙකින් නිබ්බානය සංකීර්ණයයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පය්‍යායයෙන් දෙසන ලද...

තවද ඇවැත්ති, මහණ සච්ඡාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදිනනිරොධයට පැමිණ වෙසෙයි. (සංඤ්ඤාවේදිනනිරොධවිදිනා සංඛ්‍යාත) ප්‍රඥයෙනු දැක ඔහුගේ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂිත වෙත්. ඇවැත්ති, මෙතෙකින් නිබ්බානය සංකීර්ණය යි හඟවත්වූ විසින් නිෂ්පය්‍යායයෙන් දෙසන ලද යි.

9. 1. 5. 7

නිබ්බාන සුතතං.

[කොසමබ්බිතිදනං]

‘නිබ්බානං නිබ්බාන’න්ති ආවුසො වුචන්ති -පෙ-

9. 1. 5. 8

පරිනිබ්බාන සුතතං.

[කොසමබ්බිතිදනං]

‘පරිනිබ්බානං පරිනිබ්බාන’න්ති වුචන්ති -පෙ-

9. 1. 5. 9

තදඛනිබ්බාන සුතතං.

[කොසමබ්බිතිදනං]

‘තදඛනිබ්බානං තදඛනිබ්බාන’න්ති ආවුසො වුචන්ති -පෙ-

9. 1. 5. 10

දිට්ඨධම්මනිබ්බාන සුතතං.

[කොසමබ්බිතිදනං]

“දිට්ඨධම්මනිබ්බානං දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන”න්ති ආවුසො වුචන්ති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො දිට්ඨධම්මනිබ්බානං වුත්තං භගවතාති?

ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙති -පෙ- පඨමං ක්කානං උප-සම්පජ්ජ විහරති. ඵත්තාවතා පි ඛො ආවුසො දිට්ඨධම්මනිබ්බානං වුත්තං භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනච්ඡරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බෙසො තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමත්තිකකම්ම සඤ්ඤාවෙදයිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති, පඤ්ඤා වසා දිසවා ආසවා පරික්ඛණා හොන්ති, ඵත්තාවතා පි ඛො ආවුසො දිට්ඨධම්ම නිබ්බානං වුත්තං භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

*සාමඤ්ඤවග්ගො පඤ්ඤමො.

තසස්සද්දනං:

සමොඛො කායසකම් පඤ්ඤා¹
උභතො² සන්ධිකා දුට්ඨ
නිබ්බානං පරිනිබ්බානං
තදඛන දිට්ඨධම්මකන වාති.

පඨමො පණ්ණාසකො සමනෙතො.

*පඤ්ඤාඋච්චෙතො - සිවු.

2. උභො - සිවු.

1. පඤ්ඤාලොකායසකම් ව - සිවු.

9. 1. 5. 7

නිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, නිබ්බානාය (කෙලෙස් නිවීම) නිබ්බාන යයි කියනු ලැබේ....

9. 1. 5. 8

පරිනිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, පරිනිබ්බානාය (පිරිනිවීම) පරිනිබ්බාන යයි කියනු ලැබේ....

9. 1. 5. 9

තදඛන නිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, තදඛනනිබ්බානාය (ප්‍රථම ධ්‍යානාදී ඒ ඒ අංගයෙන් නිවීම) තදඛනනිබ්බාන යයි කියනු ලැබේ....

9. 1. 5. 10

දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, දිට්ඨධම්මනිබ්බානාය (ඒ අත් බැවිහිම නිවීම) දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන යයි කියනු ලැබේ.... ඇවැත්නි, කෙතෙක් කරුණින් දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද දෑ යි.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි මහණ කාමයෙන් විවික්ත ව ම... ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද දිට්ඨධම්මනිබ්බානාය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඝායයෙන් දෙසන ලද...

තවද ඇවැත්නි, මහණ සථිප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්ම සඤ්ඤාවෙදිගින හිරොධයට පැමිණ වාසය කරයි. (නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනවිපය්‍යනා යයි කියන ලද) ප්‍රඥායෙනුදු දැක්මෙන් ඔහුගේ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂිණ වෙන් ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද දිට්ඨධම්මනිබ්බානාය හිෂ්පයඝායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද යි.

පස්වැනි යාමඤ්ඤ වග්ග යි.

එහි උද්දනය:

සමාධි සූත්‍රය, කායසක්ඛි සූත්‍රය, පඤ්ඤවිමුක්ත සූත්‍රය, උභතො-භාග සූත්‍රය, සඤ්ඤික සූත්‍ර දෙකය, ඡිකුක්කාන සූත්‍රය, පරිනිබ්බාන සූත්‍රය, තදඛන සූත්‍රය, දිට්ඨධම්මක සූත්‍රය දැයි දසෟයකි.

පටිම පණ්ණාසකය සමාප්ත යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ද්විතීය පණිවිසකො

1. බෙමවගෙහා

9. 2 1. 1

බෙම සුතන.

[කොසමිනිදන.]

‘බෙම. බෙම’නි ආවුසො වුවවි. කිත්තාවතා නු බො ආවුසො බෙම. වුත්තං හගවතාති:

ඉධාවුසො භික්ඛු වීථිවෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උප-සම්පජ්ජ විහරති. එත්තාවතා පි බො ආවුසො බෙම. වුත්තං හගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුතවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසංඝඤ්ඤානාසංඝඤ්ඤානනං සමතික්කමම සංඝඤ්ඤවෙදධිනතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. එත්තාවතා පි බො ආවුසො බෙම. වුත්තං හගවතා ශිපපරියායෙනාති.

9. 2. 1. 2

බෙමපපතන සුතන.

[කොසමිනිදන.]

‘බෙමපපතො බෙමපපතො’ති, ආවුසො වුවවි -පෙ-

9. 2. 1. 3

අමත සුතන.

[කොසමිනිදන.]

‘අමත. අමත’නි ආවුසො වුවවි -පෙ-

9. 2. 1. 4

අමතපපතන සුතන.

[කොසමිනිදන.]

‘අමතපපතො අමතපපතො’ති ආවුසො වුවවි -පෙ-

දෙවැනි පණතූපාසනය

1. බෙමවගීය

9. 2. 1. 1

බෙම සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, බෙම ය (නිරූප්‍රව යයි) බෙම යයි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, කෙතෙක් කරුණින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බෙමය වදරන ලද දැයි.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයෙන් විවික්ත ව ම ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙනෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඝායයෙන් බෙමය වදරන ලද...

තවද ඇවැත්නි, මහණ සච්ඡකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට පැමිණ වාසය කරයි. (සංඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධය). ප්‍රඥයෙකුදු දක්මෙන් ඔහුගේ ආශ්‍රවයෝ පරික්ෂිත වෙත්. ඇවැත්නි, මෙනෙකිනුදු භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් කිෂ්පයඝායයෙන් බෙමය වදරන ලද යි.

9. 2. 1. 2

බෙමපසන්න සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, බෙමපසන්න ය (නිරූප්‍රඥාත බවට පැමිණියේ ය) බෙමපසන්න යයි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 3

අමත සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අමතය අමත යයි කියනු ලැබේ....

9. 2. 1. 4

අමතපසන්න සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අමතපසන්න ය අමතපසන්න යයි කියනු ලැබේ....

9. 2. 1. 5

අභය සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

‘අභයං අභය’න්ති ආවුසො වුවන්ති -පෙ-

9. 2. 1. 6

අභයපපතත සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

‘අභයපපතතො අභයපපතතො’ති ආවුසො වුවන්ති -පෙ-

9. 2. 1. 7

පසසද්ධි සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

‘පසසද්ධි පසසද්ධි’ති ආවුසො වුවන්ති -පෙ-

9. 2. 1. 8

අනුපුබ්බපසසද්ධි සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

‘අනුපුබ්බපසසද්ධි අනුපුබ්බපසසද්ධි’ති ආවුසො වුවන්ති -පෙ-

9. 2. 1. 9

නිරොධ සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

‘නිරොධො නිරොධො’ති ආවුසො වුවන්ති -පෙ-

9. 2. 1. 10

අනුපුබ්බ නිරොධ සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

අනුපුබ්බනිරොධො අනුපුබ්බනිරොධොති ආවුසො වුවන්ති.
කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො අනුපුබ්බනිරොධො වුත්තො භගවතාති:

ඉධාවුසො භික්ඛු වීථිවෙඳිව කාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ
විහරති. එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො අනුපුබ්බනිරොධො වුත්තො
භගවතා පරියායෙන -පෙ-

9. 2. 1. 5

අභය සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අභය අභය යි කියනු ලැබේ....

9. 2. 1. 6

අභයපපන්න සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අභයපපන්න ය අභයපපන්න යයි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 7

පසසඳ්ඛි සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, පසසඳ්ඛි පසසඳ්ඛි යි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 8

අනුපුබ්බ පස්සද්ධි සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අනුපුබ්බපස්සද්ධි අනුපුබ්බපස්සද්ධි යි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 9

නිරොධ සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි නිරොධ ය නිරොධ යයි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 10

අනුපුබ්බ නිරොධ සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අනුපුබ්බනිරොධ ය අනුපුබ්බනිරොධ යයි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, කෙතෙක් කරුණින් අනුපුබ්බනිරොධය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද දැයි.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයෙන් විචික්ත ව ම ... ප්‍රථම-ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙතෙක්නුදු අනුපුබ්බනිරොධය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඝායයෙන් දෙසනලදී.

පුතවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතීක්කමම සඤ්ඤාවෙදයිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා භොගතී ඵක්ඛාවතා පි ඛො ආවුසො අනුපුබ්බතිරොධො වුතෙතා භගවතා නිසාරියායෙනාති.

9. 2. 1. 11

අරහතතා භබ්බාභබ්බධම්මෙ සුතතං

[සාවස්ථිතිදුතං]

නව භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුං කතමෙ නව:

රාගං, දෙසං, මොහං, කොධං, උප්පාහං, මික්ඛං, පලාසං, ඉසං මච්ඡරියං. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුං.

නව භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුං කතමෙ නව:

රාගං, දෙසං, මොහං, කොධං, උප්පාහං, මික්ඛං, පලාසං, ඉසං මච්ඡරියං. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව ධම්මෙ පභාය භබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුනති.

බෙම්මග්ගො පඨමො.

තසසුඤ්ඤානං:-

බෙමා දෙඛ අමතා දෙඛ ච දෙඛ භයා පසංඤ්ඤායා දුච්ඡෙ,
නිරොධො අනුපුබ්බො චෙව - භබ්බාභබ්බනෙකාදසාති.*

* බෙමා ච අමතං චෙව අභයං පසංඤ්ඤායා ච
නිරොධො අනුපුබ්බො චෙව ධම්මං පභාය භබ්බො වානි-සිඬු

1. ජට්ඨ - සිඬු

තවද ඇවැත්නි, මහණ සර්වථායෙන් නෙවසඤ්ඤානායඤ්ඤායකතාය ඉක්ම සඤ්ඤාවෙදගීතනිරොධයට පැමිණ වාසය කරයි. සංඥ වෙදගීත නිරොධය (විදර්ශනා සභ්බායාන) ප්‍රඥයෙනුදු දක්මෙන් ඔහුගේ ආසුරියෝ පරික්ෂිණ වෙත්. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අනුප්‍රබ්බනිරොධය නිෂ්පයඝායයෙන් දෙසන ලද්දි.

9. 2. 1. 11

අරභත්ත හබබාහබබ ධම්ම සූත්‍රය

[සැවත්තිදන සි]

මහණෙනි, නව දහම් කෙනෙකුන් නො පහ කොට අර්භත්තිය පිළිවිදුනට අභවා වෙයි. කවර නවයෙක යත්:

රාග ය, දෙස ය, මොහ ය, කොධ ය, උපනාහ ය, මක්ඛ ය, පලාස ය, ඉස්සා හා මච්ඡරිය යි. මහණෙනි, මේ නව දහම් නො පහා අර්භත්තිය පිළිවිදුනට අභවා වෙයි.

මහණෙනි, නව දහම් කෙනෙකුන් පහ කොට අර්භත්තිය පිළිවිදුනට භවා වෙයි. කවර නවයෙක යත්:

රාග ය, දෙස ය, මොහ ය, කොධ ය, උපනාහ ය, මක්ඛ ය, පලාස ය, ඉස්සා හා මච්ඡරිය යි. මහණෙනි, මේ නව දහම් පහා රහත් බව පිළිවිදුනට භවා වෙයි.

ප්‍රථම බෙම වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

බෙම සූත්‍ර දෙකය, අමිතසූත්‍ර දෙකය, අභය සූත්‍ර දෙකය, පස්සද්ධි සූත්‍ර දෙකය, නිරොධ සූත්‍රය, අනුප්‍රබ්බනිරොධ සූත්‍රය, හබබාහබබ සූත්‍රය දැයි එකොළොසෙකි.

2. සතිපට්ඨානවග්ගො

9. 2. 2. 1

සික්ඛාද්ධිඥා සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිතිදුතං]

පඤ්ඤාමාති භික්ඛවෙ සික්ඛාද්ධිඥාති. කතමාති පඤ්ඤා: පාණාතිපාතො, අදික්ඛාදුතං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරො, මුසාවාදෙ, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං. ඉමාති ටො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා සික්ඛාද්ධිඥාති. ඉමෙසං ටො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සික්ඛාද්ධිඥානං පහානාය චක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනධ්මා. කතමෙ චක්ඛාරො;

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපෙසි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. වෙදනාසු වෙදනානුපෙසි විහරති -පෙ- විතො චක්ඛානුපෙසි විහරති -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපෙසි විහරති ආතාපි සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. ඉමෙසං ටො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සික්ඛාද්ධිඥානං පහානාය ඉමෙ චක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනධ්මාති.

9. 2. 2. 2

නිවරණ සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිතිදුතං]

පඤ්ඤාමාති භික්ඛවෙ නිවරණාති. කතමාති පඤ්ඤා:

කාමච්ඡදුනිවරණං, ව්‍යාපාදනිවරණං, ථිතමිඳුනිවරණං, උඳ්ධවඤ්ඤානිවරණං, විවික්ඛිච්ඡානිවරණං. ඉමාති ටො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා නිවරණාති.

ඉමෙසං ටො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං නිවරණානං පහානාය -පෙ- ඉමෙ චක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනධ්මාති.

2. සතිපට්ඨානවර්ගය

9. 2. 2. 1

සිත්ඛ්‍යාබ්‍යාපන සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ ශික්ෂා දොර්බලයෙන් පස්දෙනෙක. කවර පසෙක යත්: පඤ්චා ය, අධිනාදන් ය, කාමයෙහි මිඝහසර ය, මුසවා ය, චදපමාදෙකට කරුණු වූ රහමෙරය දැයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චශික්ෂා-දොර්බලයෙන් යි. මහණෙනි, මේ පඤ්චශික්ෂාදොර්බලයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස සතර සිව්වන් වැඩිය යුතු. කවර සතරෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කයෙහි කායානුදර්ශී වූයේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතිගේ සමාක්ප්‍රඥ ඇතිගේ ස්මාතිමත් වූයේ (පඤ්චස්කන්ධ) ලොකයෙහි අභිධ්‍යා දොර්බලයා විෂ්කම්භණ කොට වාස කෙරෙයි. වෙදනාවන්හි වෙදනානුදර්ශී වූයේ වෙදනානුදර්ශී ව වාස කෙරෙයි ... චිත්තයෙහි චිත්තානුදර්ශී ව වාස කෙරෙයි ... ධර්මයන්හි ධර්මානුදර්ශී ව කෙලෙස් තවන වැර ඇතිගේ සමාක්ප්‍රඥ ඇතිගේ ස්මාති-මත් වූයේ ලොකයෙහි අභිධ්‍යාදොර්බලයා විෂ්කම්භණ කොට වාස කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චශික්ෂාදොර්බලයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සිව්වන් වැඩිය යුතුවේ යි.

9. 2. 2. 2

නිවරණ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ නිවරණ පසෙකි, කවර පසෙක යත්:

කාමච්ඡද්ධනිවරණය, ව්‍යාපාදනිවරණය, ථිනමිද්ධ නිවරණය, උද්ධමකුක්කුච්ච නිවරණය, විවික්ඛ්‍යා නිවරණ යි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච නිවරණ යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච නිවරණයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සිව්වන් වැඩිය යුතුවේ යි.

9. 2. 2. 3

කාමගුණ සතිපට්ඨාන සූතකං

[සාවච්ඡිද්දනං]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණං. කතමෙ පඤ්ඤා:

වක්ඛුච්ඡෙදායා රූපා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, සොතච්ඡෙදායා සද්දං -පෙ- සාණච්ඡෙදායා ගජ්ඣා -පෙ- ජීව්හාච්ඡෙදායා රසා -පෙ- කායච්ඡෙදායා ඵොට්ඨමිඛා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාමගුණා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං කාමගුණානං පභානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාමො සතිපට්ඨානා භාවෙතමිමාති.

9. 2. 2. 4

උපාදනකම්මසතිපට්ඨාන සූතකං

[සාවච්ඡිද්දනං]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ උපාදනකම්මං. කතමෙ පඤ්ඤා:

රූපුපාදනකම්මෙය්ඤා, වේදනුපාදනකම්මෙය්ඤා, සංකල්පපාදනකම්මෙය්ඤා, සම්ඛාරුපාදනකම්මෙය්ඤා, විඤ්ඤාඡුපාදනකම්මෙය්ඤා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාපාදනකම්මං.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං උපාදනකම්මානං පභානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාමො සතිපට්ඨානා භාවෙතමිමාති.

9. 2. 2. 5

ඔරමභාගිය සතිපට්ඨාන සූතකං

[සාවච්ඡිද්දනං]

පඤ්චමාති භික්ඛවෙ ඔරමභාගියාති සංකෙඤ්ජරනාති. කතමාති පඤ්ඤා:

සක්කායදිට්ඨි, විචිකිට්ඨා, සීලධ්මපරාමාසො, කාමච්ඡන්දො, බ්‍යාපාදො. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාරමභාගියාති සංකෙඤ්ජරනාති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං ඔරමභාගියානං සංකෙඤ්ජරනානං පභානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාමො සතිපට්ඨානා භාවෙතමිමාති.

9. 2. 2. 3

කාමගුණ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ කාමගුණයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

චක්ඡුර්විඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය වූ ඉෂට කාන්ත මනාප ප්‍රියරූප කාමොපසංඝිත රජනීය රූපයහ. ශ්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය ... ශබ්දයහ. ස්‍රාණවිඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය ... ගන්ධයහ. ජිහ්වාවිඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය ... රසයහ. කායවිඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය ඉෂට කාන්ත මනාප ප්‍රියරූප කාමොපසංඝිත රජනීය ස්ප්‍රෂටව්‍යහ යි, මහණෙනි, මේ පඤ්චකාම ගුණයෝය.

මහණෙනි, මේ පඤ්චකාම ගුණයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සිව්වන්හු වැඩිය යුතුවහ යි.

9. 2. 2. 4

උපාදනක්ඛන්ධ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ උපාදනස්ඤ්ඤායෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්: රූප්‍රපාදනක්ඛන්ධ ය, වේදනූපාදනක්ඛන්ධ ය, සංඝාත්තූපාදනක්ඛන්ධ ය, සංඛාරූපාදනක්ඛන්ධ ය, විඤ්ඤාණූපාදනක්ඛන්ධය යි. මහණෙනි, මොහු පඤ්චූපාදනක්ඛන්ධ යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චූපාදනක්ඛන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සිව්වන්හු වැඩිය යුතුවහ.

9. 2. 2. 5

ඔරම්භාගිය සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ඔරම්භාගියසංයෝජනයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

සක්කායදිට්ඨිය, විචිකිච්ඡා ය, සීලබ්බතපරාමාස ය, කාමච්ඡක ය, ව්‍යාපාදය දූශි, මහණෙනි, මොහු පඤ්චොරම්භාගියසංයෝජන යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චඔරම්භාගිය සංයෝජනයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සිව්වන්හු වැඩිය යුතුවහ යි.

9. 2. 2. 6

ගති සතිපට්ඨාන සූතනං

[සාවකීනීදනං]

පඤ්චමා භික්ඛවෙ ගතියො. කතමා පඤ්ඤා:

තිරයො, තීරච්ඡානායොනී, පෙතතිව්සයො, මනුසසා, දෙවා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ගතියො.

ඉමාසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං ගතීනං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

9. 2. 2. 7

මච්ඡරිය සතිපට්ඨාන සූතනං

[සාවකීනීදනං]

18. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ මච්ඡරියානි. කතමානි පඤ්ඤා:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං, ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා මච්ඡරියානි.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤානං මච්ඡරියානං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

9. 2. 2. 8

උද්ධමහාරිය සතිපට්ඨාන සූතනං

[සාවකීනීදනං]

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ, උද්ධමහාරියානි සංඤ්ඤාජනානි, කතමානි පඤ්ඤා:

රූපරාගො, අරූපරාගො, මානො, උද්ධච්චං, අවිජ්ජා. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාඋද්ධමහාරියානි සංඤ්ඤාජනානි.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං උද්ධමහාරියානං සංඤ්ඤාජනානං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

9. 2. 2. 6

ගති සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

17. මහණෙනි, මේ ගති පසෙක. කවර පසෙක යත්:

භිරය ය, තීරවිජානයොනි ය, පෙත්තිවිසය ය, මනුස්සයහ, දෙවයහ යි.
මහණෙනි, මේ පස්ගතිහුයි.

මහණෙනි, මේ උඤ්චගතින්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර
සතිපට්ඨානයෝ වැඩිය යුතුවහ යි.

9. 2. 2. 7

මච්ඡරිය සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ මච්ඡරියයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

ආවාසමච්ඡරිය, කුලමච්ඡරිය, ලාභමච්ඡරිය, වණ්ණමච්ඡරිය, ධම්ම-
මච්ඡරිය යි. මහණෙනි, මේ පඤ්චමච්ඡරිය යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චමාත්සයායන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර
සතිපට්ඨානයෝ වැඩිය යුතුවහ යි.

9. 2. 2. 8

උද්ධමභාගිය සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ උද්ධමභාගිය සංයොජනයෝ පස්දෙනෙකි. කවර
පස්දෙනෙක යත්: රූපරාග ය, අරූපරාග ය, මාන ය, උද්ධච්ච ය,
අවිජ්ජා යි. මහණෙනි මේ පඤ්ච උද්ධමභාගිය සංයොජන යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච උද්ධමභාගිය සංයොජනයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස
මේ සතර සතිපට්ඨාන වැඩිය යුතු යි.

9. 2. 2. 9

වෙතොඛ්ල සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිනිදනං]

පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ වෙතොඛ්ලා. කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤා කඛබ්බි වීචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සමපසීදති. යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා කඛබ්බි, වීචිකිච්ඡති, නාධිමුච්චති න සමපසීදති, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, අයං පඤ්ඤො වෙතොඛ්ලො.

පුනර්වරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ කඛබ්බි - පෙ - සංඛ්ඤා කඛබ්බි - පෙ - සිංඤාය කඛබ්බි - පෙ - සමුහමචාරිසු කුපිතො හොති අනාත්මනො ආහතචිත්තො ඛ්ල ජාතො. යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමුහමචාරිසු කුපිතො හොති අනාත්මනො ආහතචිත්තො ඛ්ල ජාතො, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය, සාතව්වාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, අයං පඤ්ඤො වෙතොඛ්ලො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා වෙතොඛ්ලා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං වෙතොඛ්ලානං පභානාය - පෙ - ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතඛ්ඛාති.

9. 2. 2. 9

වෙතොඛ්ල සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ වෙතොඛ්ලයෝ (චිත්තයාගේ ස්තඛිධරාවයෝ) පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි සැක කරයි, විචිකිච්ඡා කරයි. අධිමොක්ෂ (ඇලීම) නො කරයි, නො පහදයි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි සැක කරන්නේ ද, විචිකිච්ඡා කරන්නේ ද, අධිමොක්ෂ නොකරන්නේ ද, නො පහදන්නේ ද, ඔහු සිත ආතාපය (වියඬය) පිණිස අනුයෝගය (යෙදීම) පිණිස සත්තභාවය පිණිස ප්‍රධන්වියඬය පිණිස නො නැමෙයි. යමක්හුගේ සිත ආතාපය පිණිස අනුයෝගය පිණිස සත්තභාවය පිණිස ප්‍රධන් වියඬය පිණිස නො නැමේ නම් මේ පළමු වෙතොඛ්ල යි.

තවද මහණෙනි, මහණ ධර්මයෙහි ශබ්දා කෙරෙයි ... සංඛ්‍යා කෙරෙහි ශබ්දා කෙරෙයි ... ශික්ෂාව කෙරෙහි ශබ්දා කෙරෙයි ... සමුච්ඡාරුත් කෙරෙහි කිපියේ නො සතුටු සිතැතියේ ගැටුණු සිතැතියේ බිල ජාත වෙයි. (කණුවක් මෙන් තදගති ඇතියේ වෙයි.) මහණෙනි, යම් මහණෙක් සමුච්ඡාරුත් කෙරෙහි කිපියේ නො සතුටු සිතැතියේ ගැටුණු සිතැතියේ බිලජාත වේ නම් ඔහු සිත ආතාපය (කෙලෙස් තවන වියඬ), පිණිස අනුයෝගය (පුන:පුනා යෙදීම) පිණිස සත්තභාවය පිණිස ප්‍රධන් වියඬ පිණිස නො නැමෙයි. යමක්හුගේ සිත ආතපය පිණිස අනුයෝගය පිණිස සත්තභාවය පිණිස ප්‍රධන් වියඬය පිණිස නො නැමේ නම් මේ පස්වන වෙතොඛ්ල යි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙතොඛ්ල යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙතොඛ්ලයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සතිපට්ඨාන වැඩිය යුතු යි.

9. 2. 2. 10

චිතිබන්ධ සතිපට්ඨාන සූතකං

[සාවඤ්ඤිකා]

පඤ්ඤාමෙ භික්ඛවෙ වෙනසො චිතිබන්ධා, කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාගො හොති අවිගතජනෙ අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාහො අවිගත තණ්හො. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාගො හොති අවිගතජනෙ අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාහො අවිගතතණ්හා, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, අයං පඤ්ඤාමො වෙනසො චිතිබන්ධො.

සුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාගො හොති - පෙ - රූපෙ අවිතරාගො හොති - පෙ - යාවදත්ථං උදරාවදෙහකං භුක්ඤ්ඤාමො සෙය්‍යාසුඛං පසංසුඛං මිඤ්ඤාමො අනුසුතො විහරති - පෙ - අඤ්ඤාතරං දෙවනිකායං පණ්ඩාය බ්‍රහ්මවරියං වරති, ඉමිනාහං සිලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මවරියෙන වා දෙවො වා හවිසාමි දෙවඤ්ඤාතරො වා'ති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤාතරං දෙවනිකායං පණ්ඩාය බ්‍රහ්මවරියං වරති ඉමිනාහං සිලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මවරියෙන වා දෙවො වා හවිසාමි දෙවඤ්ඤාතරො වාති, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය, සාතව්වාය පට්ඨානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, අයං පඤ්ඤාමො වෙනසො චිතිබන්ධො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා වෙනසො චිතිබන්ධානං.

ඉමෙයං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාතරං වෙනසො චිතිබන්ධානං පභානාය -පෙ- වත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනබ්බාති.

සතිපට්ඨානවග්ගො දුතියො.

තසසුද්දනා:

සික්ඛා නිවරණා කාමා ඛන්ධා ව ඔරහොගියා ගති,
මචේඨරඤ්ඤව උද්ධමාගියා අට්ඨමං වෙතොබ්ල චිතිබන්ධාති.

9. 2. 2. 10

විනිබන්ධ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ වෙනසො විනිබන්ධයෝ (සිත තරකොට ගැනුම) පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන්හි අවිත (පහ නොකළ) රාග වූයේ අවිගත (පහ නොවූ) ඡන්ද ඇතියේ අවිගතප්‍රම ඇතියේ අවිගතපිපාසා ඇතියේ අවිගතපරිදාහ ඇතියේ අවිගතතෘෂ්ණා ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් කාමයන්හි අවිතරාග වූයේ අවිගත ඡන්ද ඇතියේ අවිගතප්‍රම ඇතියේ අවිගතපිපාසා ඇතියේ අවිගතපරිදාහ ඇතියේ අවිගතතෘෂ්ණා ඇතියේ වේ නම් ඔහු සිත ආතප්පය පිණිස අනුයොගය පිණිස සාතත්‍යය පිණිස ප්‍රධන් වීර්‍ය පිණිස නො නැමෙයි. යමක්හු සිත ආතප්පය පිණිස අනුයොගය පිණිස සාතත්‍යය පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමේ නම් මේ පුරුම වෙනසො විනිබන්ධ යි.

තවද මහණෙනි, මහණ කයෙහි අවිතරාග වූයේ වෙයි. ... රූපයෙහි අවිතරාග වූයේ වෙයි. ... කැමැති තාක් කුස්සුරා කා ගයාසුබය පාර්ශ්ව-සුබය, මිද්ධසුබය යන මෙහි යෙදුනේ වෙසෙයි ... අන්‍යතර දෙවර්තකායයක් පතා බ්‍රහ්මර සෙරෙයි. මම මේ ඕලයෙන් වෙව්වි, මුත්තයෙන් වෙව්වි, තවුස් දමින් වෙව්වි, බ්‍රහ්මරින් වෙව්වි දෙවියෙක් හෝ අන්‍යතර දෙවියෙක් හෝ වෙමව්වි.

මහණෙනි, යම් මහණෙක් මම මේ ඕලයෙන් වෙව්වි වතින් වෙව්වි තවුස්දමින් වෙව්වි බ්‍රහ්මරින් වෙව්වි ප්‍රමුඛ දෙවියෙක් හෝ අන්‍යතර දෙවියෙක් හෝ වෙමව්වි එක්තරා දෙවර්තකායක් පතා බ්‍රහ්මර හැසිරේ නම් ඔහු සිත ආතප්පය පිණිස අනුයොගය පිණිස සාතත්‍යය පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමෙයි.

යමකුගේ සිත ආතප්පය පිණිස අනුයොගය පිණිස සාතත්‍යය පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමේ නම් මේ පස්වන වෙනසො විනිබන්ධ යි. මහණෙනි, මේ වෙනසො විනිබන්ධයෝ පස්දෙන යි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙනසො විනිබන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සතිපට්ඨානයෝ වැඩිය යුතුවන යි.

දෙවන සතිපට්ඨාන වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

සික්ඛා සූත්‍රය, නිවරණ සූත්‍රය, කාමසූත්‍රය, ඛන්ධසූත්‍රය, ඔරම්භාගීය සූත්‍රය, ගතිසූත්‍රය, මව්ජෙර සූත්‍රය, උද්ධම්භාගීය සූත්‍රය වෙනොච්ච විනිබන්ධ සූත්‍ර දෙක දැයි දසයෙක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. සමමප්පධානවග්ගො

9. 2. 3. 1

සික්ඛාද්ධිබලාසමමප්පධාන සූතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ සික්ඛාද්ධිබලානී, කතමානී පඤ්ච:

පාණාතිපාතො -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චසික්ඛාද්ධිබලානී.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සික්ඛාද්ධිබලානං පහානාය චත්තාරො සමමප්පධානා භාවෙනබ්බා. කතමෙ චත්තාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරහති චිත්තං පග්ගණ්ඨාති පදහති. උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරහති චිත්තං පග්ගණ්ඨාති පදහති, අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරහති චිත්තං පග්ගණ්ඨාති පදහති. උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං ධීතියා අසලොසාය භීය්‍යාභාවාය වෙසුප්පාය භාවනාය පාරිපුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරහති චිත්තං පග්ගණ්ඨාති පදහති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සික්ඛාද්ධිබලානං පහානාය ඉමෙ චත්තාරො සමමප්පධානා භාවෙනබ්බාති.

9. 2. 3. 2-9

[සාවස්ථිතිදනං]

(දුතියසුක්ඛතො පට්ඨාය යාව නවමා, යථා සතිපට්ඨාන වග්ගෙ නථා සමමප්පධානවග්ගෙ විඤ්ඤානෙතබ්බා)

3. සමමප්පධානවර්ගය

9. 2. 3. 1

සික්ඛාද්දබ්බලාසම්මප්පධාන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ සික්ඛා ද්දබ්බලාසෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

පාණාතිපාත ය ... සුරාමෙරයමප්පමාදට්ඨාන ය, මහණෙනි, මේ පඤ්ච සික්ඛාද්දබ්බලා යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච සික්ඛාද්දබ්බලායන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස, සතර සම්මප්පධාන වැඩිය යුතු යි. කවර සතරෙක යත්:

මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ තො උපන් ලමු අකුසල දහමුන්ගේ නො ඉපදීම පිණිස ජන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි. වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි, ප්‍රධන්වියම් කරයි, උපන් ලමු අකුසල දහමුන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුසලච්ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි, ප්‍රධන්වියම් කරයි, නූපන් කුසල් දහමුන්ගේ උපත පිණිස කුසලච්ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි, ප්‍රධන් වියම් කරයි, උපන් කුසල් දහමුන්ගේ ස්ථිතිය පිණිස අසම්මොසය පිණිස භීයොභාවය පිණිස චෛපුලය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිවුර්ත්තිය පිණිස කුසලච්ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි, ප්‍රධන්වියම් කරයි, මහණෙනි මේ පඤ්චසික්ඛා ද්දබ්බලායන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සමාක්ප්‍රධාන වැඩිය යුතු යි.

9. 2. 3. 2-9

[සැවැත්තිදන යි]

(ද්විතීය සූත්‍රයෙහි පටන් නවම සූත්‍රය තෙක් සතිපට්ඨානවර්ගයෙහි යම් පරිදි වේ නම් එ පරිදි සම්මප්පධාන විසින් විස්තර කටයුතු)

9. 2. 3. 10

චිතිබන්ධ සමමපපධාන සූත්තං.

[සාවස්ථිතිදානං]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ චෙතසො චිතිබන්ධා, කතමෙ පඤ්ඤා: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාදගා හොති -පෙ- ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා චෙතසො චිතිබන්ධා.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං චෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය වත්තාරො සමමපපධානා භාවෙතබ්බා, කතමෙ වත්තාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරහති විත්තං පග්ගණ්ඨාති පදහති. අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය -පෙ- උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය -පෙ- උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං ධීතියා අසමමාසාය භියොගාභාවාය වෙළුල්ලාය භාවනාය පාරිසුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරහති විත්තං පග්ගණ්ඨාති පදහති. ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං චෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය ඉමෙ වත්තාරො සමමපපධානා භාවෙතබ්බාති.

සමමපපධානවග්ගො තතියො.

9. 2. 3. 10

විනිබන්ධ සම්මප්පධාන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන සි]

මහණෙනි, මේ වෙනසොවිනිබන්ධයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන්හි අවිතරාග වෙයි ... මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙනසොවිනිබන්ධ සි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙනසොවිනිබන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස සතර සමාක් ප්‍රධාන වැඩිය යුතු. කවර සතරෙක යත්:

නූපත් ලමු අකුසල දහමුන්ගේ නො ඉපදීම පිණිස ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි, ප්‍රධන්වියයි කරයි. නො උපන් ලමු අකුසල දහමුන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස නූපත් කුසල් දහමුන්ගේ ඉපදීම පිණිස ... උපන් කුසල් දහමුන්ගේ ස්ථිතිය පිණිස අසම්මොසය පිණිස භියොහාවය පිණිස චෛත්‍යය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණත්වය පිණිස ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි. ප්‍රධන්වියයි කරයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චවෙනසො විනිබන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සමාක් ප්‍රධාන වැඩිය යුතු සි.

තෙවැනි සම්මප්පධානවර්ග සි.

4. ඉද්ධිපාදවග්ගො

9. 2. 4. 1

සිකංගුබ්බලා ඉද්ධිපාද සූතං.

[සාවස්ථිතිදානං]

පඤ්චමාහි භික්ඛවෙ සිකංගුබ්බලානි. කතමානි පඤ්ච: පාණාතිපාතො
-පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජමාරුධානා. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච
සිකංගුබ්බලානි.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තං සිකං ගුබ්බලානං පහානාය
වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාෂවත්ඛො: කතමෙ වත්තාරො ඉධ භික්ඛවෙ
භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසඛිංරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාෂවති. ඵරියසමාධි
-පෙ- ඵත්තසමාධි -පෙ- ඵමංසාසමාධිපධානසඛිංරසමන්තාගතං
ඉද්ධිපාදං භාෂෙති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තං සිකංගුබ්බලානං
පහානාය ඉම වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාෂවත්ඛොති.

9. 2. 4. 2-9

[සාවස්ථිතිදානං]

(දුතියසූත්තො පට්ඨාය යාව නවමා යථා සතිපට්ඨානවග්ගො
තථා ඉද්ධිපාදවග්ගො ච්ඡාරෙතඛං.)

4. ඉද්ධිපාදවර්ගය

9. 2. 4. 1

සික්කාදුබ්බලය ඉද්ධිපාද සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ සික්කාදුර්බලයයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

පාණාතිපාත ය ... සුරාමෙරයමජ්ජපමාදවධාන යි, භෙදෙනි, මේ පඤ්චසික්කාදුබ්බලය යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චසික්කාදුර්බලයයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සාද්ධිපාදයෝ වැඩිය යුතුවහ. කවර සතරෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඡන්දසමාධිපධානසධාරා සමන්තාගත වූ ඉද්ධිපාද වඩයි. විරියසමාධි...චිත්තසමාධි...චිතංසාසමාධිපධානසධාරා-සමන්තාගත ඉද්ධිපාද වඩයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චසික්කාදුර්බලයයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර ඉද්ධිපාද වැඩිය යුතු යි.

9. 2. 4. 2-9

[සැවැත්නිදන යි]

(ද්විතීය සූත්‍රයෙහි පටන් නවවැන්න තෙක් සතිපට්ඨානවර්ගයෙහි ආ නයින් සාද්ධිපාද විසින් විස්තර කටයුතුයි.)

9. 2. 4. 10

වීතිබ්‍රතධ ඉද්ධිපාද සුත්තං

[සංවස්ථිතිදුතං]

පඤ්චිතෙ භික්ඛවෙ චෙතසො වීතිබ්‍රතධා. කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවීතරාගො හොති -පෙ- ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා චෙතසො වීතිබ්‍රතධා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං චෙතසො වීතිබ්‍රතධානං පහානාය ඉමෙ වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවෙනබ්බා, කතමෙ වත්තාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. වීරියසමාධි -පෙ- වික්ඛසමාධි -පෙ- විමංසාසමාධිපධාන-සඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං චෙතසො වීතිබ්‍රතධානං පහානාය ඉමෙ වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවෙනබ්බාති.

ඉද්ධිපාදවගෙගා වතුඤ්ඤා.¹

දුක්ඛයො පණ්ණාසකො සමනෙතා.

තසසුද්දුතං:

වත්තාරො සතිපට්ඨානා - පධානා වතුරො පදෙ,
වත්තාරො ඉද්ධිපාදපි - පුරිමෙභි ව යොජයෙ.*

* යථෙව සතිපට්ඨානා පධානා වතුරො පි ව, වත්තාරො ඉද්ධිපාද ව තථෙව සමපයොජයෙති; මඡසං.

1. නවමො - පිච්ඡ.

9. 2. 4. 10

චිතිබන්ධ ඉද්ධිපාද සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ වෙනසො චිතිබන්ධයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්-
දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්හි අවිතරාග වූයේ
වෙයි ... මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙනසො චිතිබන්ධයහ.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙනසො චිතිබන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස
මේ සතර සාද්ධිපාදයෝ වැඩිය යුතුවහ. කවර සතර කෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ඡන්දසමාධිපධාන සභිබාර
සමන්තාගත වූ සාද්ධිපාදය වඩනේ ය. විරියසමාධි ... චිත්තසමාධි ...
විමංසාසමාධිපධාන සභිබාර - සමන්තාගත වූ සාද්ධිපාදය වඩනේ ය.
මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙනසො චිතිබන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ
සතර සාද්ධිපාදයෝ වැඩිය යුතු වෙත් යයි.

සතරවන සාද්ධිපාද වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

සතර සතීපට්ඨානයෝ ය. සතර සමාක්ප්‍රධානයහ, සතර සාද්ධිපාද-
යෝ ය යන මොහු පළමුවදයන් හා යෙදිය යුතුවහ.

5. රාගාදිපෙය්‍යාලං

9. 2. 5. 1

නවසකුකුසා සුතතං.

[සාවකීනිදනං]

රාගසං භික්ඛවෙ අභිකුකුසා නව ධම්මා භාවෙනධ්‍යා. කතමෙ නව: අසුභසකුකුසා, මරණසකුකුසා, ආහාරෙ පටිකකුලසකුකුසා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසකුකුසා, අනිවච්ඡසකුකුසා, අනිවේද දුක්ඛසකුකුසා, දුක්ඛ අනාත්තසකුකුසා, පහානසකුකුසා, විරාගසකුකුසා. රාගසං භික්ඛවෙ අභිකුකුසා ඉමෙ නව ධම්මා භාවෙනධ්‍යාති.

9. 2. 5. 2

කුසානසමාපතති සුතතං.

[සාවකීනිදනං]

රාගසං භික්ඛවෙ අභිකුකුසා නව ධම්මා භාවෙනධ්‍යා. කතමෙ නව: පඨමං කුසානං, දුතියං කුසානං, තතියං කුසානං, චතුස්සං කුසානං, ආකාශානඤ්ඤායතනං, ඵ්ඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං, ආකිඤ්ඤායතනං, නෙවසකුකුසායකුකුසායතනං, සකුකුසායකුකුසායතනං, රාගසං භික්ඛවෙ අභිකුකුසා ඉමෙ නව ධම්මා භාවෙනධ්‍යාති.

9. 2. 5. 3-18

[සාවකීනිදනං]

රාගසං භික්ඛවෙ පරිකුකුසා -පෙ- පරිකුකුසාය -පෙ- පහානාය -පෙ- ධ්‍යාය -පෙ- ව්‍යාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිසංගාය ඉමෙ නව ධම්මා භාවෙනධ්‍යා.

5. රාගාදිපෙය්‍යාලය

9. 2. 5. 1

නවසඤ්ඤා සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඤ්ඤා පිණිස නව ධර්ම කෙනෙක් වැඩියුතු වෙත්. කවර නව කෙනෙක යත්:

අසුභසඤ්ඤා ය, මරණසඤ්ඤා ය, ආහාරයෙහි පටික්කුලයඤ්ඤා ය සර්වලෝකයෙහි අනභිරතසඤ්ඤා ය, අනිච්චසඤ්ඤා ය, අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛසඤ්ඤා ය, දුක්ඛයෙහි අනත්තසඤ්ඤා ය, පනානසඤ්ඤා ය, විරාගසඤ්ඤා යි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඤ්ඤා පිණිස මේ නව ධර්මයෝ වැඩියුතු වෙත්.

9. 2. 5. 2

කුසානසමාපත්ති සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඤ්ඤා පිණිස නව ධර්ම කෙනෙක් වැඩියුතු වෙත්. කවර නව කෙනෙක යත්:

පඨමජ්ඣාන ය, දුතියජ්ඣාන ය, තතියජ්ඣාන ය, චතුස්ථජ්ඣාන ය, ආකාසානඤ්චායතන ය, විඤ්ඤාණඤ්චායතන ය, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන ය, සඤ්ඤාවේදයිත නිරෝධ යි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඤ්ඤා පිණිස මේ නවදහම්ම වැඩිය යුතු වෙත් යි.

9. 2. 5. 3-18

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ පරිඤ්ඤා පිණිස ... පරික්ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... ක්ෂයය පිණිස ... ව්‍යයය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... තිරෝධය පිණිස ... ත්‍යාගය පිණිස ... පටිනිස්සග්ගය පිණිස මේ නව දහම්ම වැඩියුතු වෙත්.

9. 2. 5. 19- 340

[සාවකීනිදනං]

දෙසසස -පෙ- මොගසස -පෙ- කොධසස -පෙ- උපනාහසස
 -පෙ- මකකසස -පෙ- පලාසසස -පෙ- ඉසසාය -පෙ- මච්ඡරියසස
 -පෙ- මායාය -පෙ- සායේයායසස -පෙ- ඵමසස -පෙ- සාරමහසස
 -පෙ- මානසස -පෙ- අනිමානසස -පෙ- මදසස -පෙ- පමාදසස -පෙ-
 අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකකියාය -පෙ- පහානාය -පෙ-
 බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- වීරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය
 -පෙ- පටිනිසසග්ගාය ඉමෙ නව ධර්මා භාවෙනධ්මාති. ඉද්ධවොච භගවා
 අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං දභිනාසුනති.

රාගාදිපෙය්‍යාලං නිට්ඨිතං.*

නවකතිපාතො සමකො.

* රාගපදතො පට්ඨාය පමාදපද පරියනෙතසු සත්තරස්ස පදෙසු එකමෙතං අභිඤ්ඤායාදී දැති පදෙහි යොජෙතවා "නව ධර්මා භාවෙනධ්මා"ති නිද්දිව්ඨ නවසංඝාදා නවකතිපාතොපපත්ති පථෙවකං සට්ඨානී සබ්බසුත්තානී ව්‍යාකාලියාදිකර්මපානී (340) භෙත්තී;

9. 25-19-340

[සැවැත්නිදන යි]

දෙසයාගේ ... මොහයාගේ ... කොඩියාගේ ... උපනාහයාගේ ...
 මක්බයාගේ ... පලාසයාගේ ... ඉස්සාවගේ ... මච්ඡරියයාගේ ...
 මායාවගේ ... සායේයායාගේ ... ඵම්භයාගේ ... සාරම්භයාගේ ... මාන-
 යාගේ ... අතිමානායාගේ ... මදයාගේ ... පමාදයාගේ ... අභිඤ්ඤා පිණිස
 ... පරික්ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... ක්ෂය පිණිස ... ව්‍යය පිණිස
 ... විරාගය පිණිස ... නිරෝධය පිණිස ... න්‍යාගය පිණිස ... පටිනිස්සග්-
 ගය පිණිස මේ නව දහම්හු වැඩිය යුතු වෙති යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 මෙය වදාළේය. සතුටුසිත් ඇති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
 භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්හ.

පස්වැනි රාගාදිපෙය්‍යාලය නිමිසේ යි.*

නවකතිපාතය සමාප්ත යි.

- * රාගපදය - පටන් පමාද පදය කෙළවර කොට ඇති සතළොස් පදයන්හි එක් එක් පදය
 'අභිඤ්ඤාය' ආදී දසපදයන් හා සමඟ යොදා "නව ධර්ම කෙතෙක් වැඩිය යුතු වෙත්" යි
 දක්වන ලද නවසක්කා නව ක්‍රියාපටිපත්තීන් හා සමඟ වෙන වෙන සටිත වූ සියලු සුත්තයෝ
 සතළියක් අධික කොට ඇති තුන්සියයෙක් (340) වෙත්.

අඩගුහාර-අට්ඨක නවක නිපානෙසු

ගාථාදිපාදනුකකමණිකා

අනිතිසම්පද හොති	154	දිට්ඨධර්මභික්ඛාය	242, 250, 314
අවිජ්ජා නිවුතො පොසො	134		320
අසජ්ජායමලා මනනා	78	න ව විසාරිසාරිසස	164
අසඤ්ඤා භණ්ති	78	න වාපි සොත්ථි භණ්ණාරං	204, 206
ඉවෙදිකෙ අට්ඨධර්මො ව	214, 218		210
	242, 250, 314, 320	නිද්ධම්මිකාන පාපිච්ඡෙ	38
ඉධ වෙව නං විරාධෙති	134	නිව්ඨසඤ්ඤා පුපෙති	166
උට්ඨානා කමමධෙයොසු	242 250,	පාණං න භානෙ න ව	
	314, 320	දික්ඛාදියෙ	184, 190, 196
උට්ඨාසිකා අනලසා	204, 206, 210	පුපෙති සඤ්ඤාමන	166
එකමි වෙ පාණමද්වධිවිකො	4	බහුතනං වන අභාය	166
එකසමං යං විජ්ජති අනතරෙ		බහු හි අකමණා වුතො	132
	ධනං 184, 190, 198	භයං දුක්ඛං ව රොගො ව	252
එතෙ ව ඤානා සතිමා සුමෙධො	20	මනුසසලාභං ලභාන	132
එවං යජිත්වා මෙධාවි	164	මම සංකප්පමඤ්ඤාය	148
එවං සම්පන්නසිලෙසු	154	මලිකියා දුරුරිතං	78
ඕතිමොණො සාතරුපෙන	252	මාලං න ධාරෙ න ව	
ඔධුනිකා මලං සංකං	154	ගණ්ඩමාවරෙ	184, 190, 196
කපං විජ්ජෙය්‍ය සඤ්ඤාමං	134	මෙතසාස විතසාස සුභාවිතසා	4
කාරණං වං හිද්ධමථ	38	යජමානානං මනුසසානං	254, 256
බණං පව්වපිදුං ලොකෙ	134	යථාපි බෙකෙ සම්පනෙ	154
වකාරො ව පටිපන්නා	254, 256	යා එවං විතති නාරි	204, 206, 210
වජ්ජෙ ව සුරියො ව උතො		යෙ ව ලභා මනුසසනං	134
සුදසානා	184, 190, 192, 196	යෙ සත්තසංකං පඨවිං ජිනිකා	4
තසමා සම්පදමාකමි	154	යෙ සංවරා වකුමනා	134
තසමා හි නාරි ව නරො ව		යො ඉමං පලිපං දුක්ඛං	252
	සිලං 184, 190, 198	යො නං භරති සංඛද	204, 206, 210
තසානුරොධා අථවා විරොධා	20	යො වෙ න වෙධති පජා	78
තසානං ධම්මමඤ්ඤාය	148	යො වෙ මෙතං භාවයති	4
තසාදං සම්මුඛිහුතං	132	යො න භන්ති න සාතෙසි	4
තුලමතුලං ව සමාවං	292		

ගාථාදීපාද්‍යුක්තමණිකා

ලාභො අලාභො අයසො	සබ්බෙ අනුසයෙ ජෙත්වා	134
යසො ච 20	සබ්බොසං සො තිකො හොති	166
ලොභං ඤාතො යථාභූතං 154	සම්මාදධ වත ඕකාසං	532
විජජාචරණසම්පන්නො 154	සංවාසාය උජානාථ	38
සඬා සිලෙන සම්පන්නො 214, 218	සංසප්පි ච මුසාවාදී	38
242, 250, 314, 320	සුචිං පණිතං කාලෙන	164
සත්තවාචො ජනවති 38	සුසංවිහිතකම්මනො	214, 218
	සොළසාකාරසම්පන්නො	214, 218

සඤ්ඤානාමානුකකමණිකා

අග්ගාළව	114, 116	ගඬයා	84
අංග	180, 188, 194	ගන්ධාර	180, 183, 194
අවිරවනී	84	ගයා	274
අඤ්ඤාවන	496	ගයාදිස	274
අනාඨසිංහක	2, 174, 192, 366	ගිරිච්ඡාද	20, 28, 396
	378, 406, 434	ගිරිකාවසථ	286, 310
අනුරුඳ්ව	134, 200	ගිරිබස	396, 398
අවනති	180, 188, 194	ගොතම	40, 52, 292, 348, 498
අසසක	180, 188, 196	ගොතමකවෙතිය	286
ආනන්ද	92, 222, 230, 286, 292,	සොසිතාරාම	494, 532
	402, 494, 512, 532	වන්දිකා පුත්ත	452
ආළව්	114, 116	වමසා	34
ඉව්භානඬල	348	වාතුච්ඡෙතාරාජික	156, 160, 180,
උග්ග	100		188, 194
උජ්ජය	242	වාසාල	294
උත්තර	24	වාසාල වෙතිය	286
උත්තරකුරු	440	වාලිකා	372
උත්තරා	360	වුත්ථි රාජකුමාරී	360
උත්තරා නන්දමාතා	360	වෙතී	134, 180, 188, 194
උද්ධි	476, 494, 532	ජට්ඨගාභියා	496
උදෙනවෙතිය	286	ජනකුගාම	372
උරුච්චෙලකසස	512	ජමබුද්ධ	440
කකකරපත්ත	234	ජීවකකොමාරාභව	122
කපිලවස්ත්‍රී	120, 220	ජීවකබවන	122
කමොජ	180, 188, 194	ජෙනවන	2, 174, 192, 366, 378, 402
කාණ	360		410, 432, 434
කාසී	180, 188, 194	තප්පයා	512
කම්මකාලා	372	තාවතිය	24, 158, 160, 182, 188, 440
කුරු	180, 188, 194	තිසා	360
කොලිය	234	තුසිත	158, 162, 182, 188, 286
කොසමබ්බි	190, 494, 532	දිසාපාණ්ණ	234
කොසල	180, 188, 194, 348	දෙව්දත්ත	20, 452
බුද්ධිකරා	360	ධවජාලිකා	24
බෙමා	360	නකුලමාතා	208, 360
ගග්ගරා	34	නන්ද	32

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංඝරාජකම්මාන

නන්දක	378	මෙසිය	372
නලෙරු	40,82	යමුනා	84
නාගින	348	යාම	158,160,182,188
නාදික	286,310	රාජගහ	20,28,122,144,152,396
නිගණ්ඨනාපුත්ත	52,498		398,452,476
නිග්‍රොධාරාම	120	රුචි-උපාසිකා	360
නිඛ්‍රානරති	158,162, 182,188	ලිඛ්‍රි	50
පඤ්චාල	180,188,194	වඩා	180,188
පදුමා	360	වජ්‍ජි	106,180,188
පරනිමිතවසවතති	158,162,184	වසවතති	162
	188,196	වාසෙඳු	190
පහාරාද	82	විසාඛා	186,210,360
පාචිනවංසදය	134	වෙරඤ්ජා	40,82
පුණ්ණිය	343	වෙලාම	436
පුබ්බාරාම	92,186,206,210	වෙසාලි	50,100,222,232,286
බහුපුත්තවෙතිය	286	වෙසාවන	24
බිම්බි-උපාසිකා	360	වෙච්චන	452,476
බොඤ්ඤා-උපාසිකා	192 360	ව්‍යග්‍යපඤ්ඤා	236
හග්ග	134,208	සකක (ජනපද)	120,220
හෙසකලාවන	134 208	සකක (දෙවනමිත්ත)	26,160
මග්ග	180,188	සඤ්ඤායක	24
මච්ඡ	180,188,194	සඤ්ඤා (පරිබොජක)	398
මනුජා-උපාසිකා	360	සකකම්ම වෙතිය	236
මලන	512	සනතුසිත	162
මලල	180,188,194	සමිඤ්ඤා	422
මලලිකා-දෙව්	369	සරගු	84
මහාකොට්ඨින	416	සාකෙත	496
මහානාම	120	සාමාවතී-උපාසිකා	360
මහාපජාපතී ගොතමී	220,232	සාරඤ්ඤාවෙතිය	286
මහාමොග්ගලාන	94,402	සාරිපුත්ත	78,126,320,326,390
මහාවන	50,100,190,222,230,		402,410,416,422,452,476
	232,286	සාවතී	2,92,174,186,192,206,210
මහිසවත්ත	24		366,378,402,410,434
මහි	84	සිලිමා-උපාසිකා	360
මිහාරමානා	92,206,210	සිහසෙනාපතී	52
මුක්ඛා-උපාසිකා	360	සුත්තනා-උපාසිකා	360

සංඥාප්තකමණිකා

සුතවා පරිබ්බාජක	396	සුංසුමාරගිර	134,208
සුනිමිත දෙවපුත්ත	162	සුරසෙන	180,188,194
සුතවාසා-උපාසිකා	360	සොනා-උපාසිකා	360
සුප්පියා-උපාසිකා	360	සොමා-උපාසිකා	360
සුමනා රාජකුමාරී	360	හත්ත ආලවක	114,116
සුයාම	162	හත්තියාම	106

විසෙසපදනුකකමණිකා

අ		අ	
අකසිරලාභී	300,350	අනන්තසඤ්ඤා	370
අකාලිකො	458	අනරියවොහාර-	282
අක්ඛල්ලාභී	300,350	අනවඤ්ඤත්තකාමො	14
අකිරියවාදෙ	42	අනාගාමී	92,224,388,400,438
අකිරියං	42	අනාදෙය්‍යවාචා	172
අකුප්පා	278	අනානාකරීකො	8
අකුසලා	310,370	අනාවනතිධමෙවො	490
අකුසලා විතකකා	376	අනිකම්මෙධුරො	363
අකුසලං	408	අනිවච්ඡාසඤ්ඤා	370
අකමණ්ණා	128	අනිති	154
අකමධුකො	238,246	අනුසරං	152
අකෙතනඤ්ඤා	480	අනුපරියගා	4
අගාරියභූතො	378,396	අනුප්‍රබවකිරියා	86
අසට්ඨො	324	අනුප්‍රබවනිකො	82,86
අඛාරකාසුපමා	126	අනුප්‍රබවිතො	464,548
අභිභූතිපතොදකෙහි	350	අනුප්‍රබවපට්ඨද	86
අච්චයං	408	අනුප්‍රබවපසාදා	548
අච්චරිය අභිභූතධමෙ-	100,106,114	අනුප්‍රබව විහාරං	466
අච්ඡුමාරිකං	233	අනුප්‍රබවසද්ධො	396
අඤ්ඤිකරණියො	252,254,400	අනුප්‍රබවිහාරසමාපත්තියො	468
අඤ්ඤාතිත්තියා	62,310,344,366	අනුප්‍රබවසිසා	86
අඤ්ඤාපට්ඨෙට්ඨො	86	අනුරොධ වීරොධ	18
අඤ්ඤාඵලො	496	අනුච්චිකාරො	60
අට්ඨමිතිකා මණ්ණො	128	අනුසයෙ	134
අට්ඨපරිවට්ඨං	278	අනෙළගලාය	330
අත්තවිපකම්	22,24,28	අනෙළමුගො	132
අත්තභිත්තාය	120,124	අත්තවත්තං ලොකං	496
අත්තපට්ඨං-වෙදී	384	අපගබො	46,60
අත්තවයං	22	අපනෙය්‍යා	38
අත්තිකපො	334	අපයං	504
අධිදෙව ඤාණදය්‍යනං	278	අපරිපකකවදනියං	416
අධිපඤ්ඤාධමෙවිපසානා	380	අපට්ඨං	434
අනගාරියං	88,220,374,392	අපසමඤ්ඤා	36

විශේෂපදනුකතමාකා

අ		අ	
අපරිපක්කය	376	අසඹාර පරිනිබ්බාසී	412
අපායමුඛානි	238, 246	අසඤ්ඤී	494
අපාමනේනා	376	අසඤ්ඤෙහි	22
අප්පට්ඨානි	310	අසලොභධම්මං	452
අප්පවේදනීයං	418	අසංසන්නකපා	368
අප්පිච්ඡකපා	368, 378	අසුභසඤ්ඤා	570
අප්පිච්ඡනා	116	අසුභා	370, 378
අප්පිච්ඡසා	136	අසුරා	502
අප්පියපසංසි	12	අසොධො	348
අප්පියා දයාද	236, 244	අසොඤ්ඤී	208
අප්පොසපුකේකා	292	අස්මානසමුග්ගසාතං	370, 378
අබ්බාපර්ක්කං සුඛං	164	අසාධුඋචේකා	70, 440
අබ්බාපරේඤ්ඤා	404, 430	අසාමනේ	88
අභබ්බො	396, 398, 400, 550	අසාසදකා	444
අභයං	548		
අභිධම්මෙ	446	ආ	
අභිභායනනානි	278	ආකාසානඤ්ඤා-	
අභිවිතයො	446	යනනං 282, 364, 450	
අභිසලෙලවිකා	368	ආකිඤ්ඤායනනං	282, 364
අභ්‍යවහාරකාය	172	ආගමනදිට්ඨිකො	486
අමනං	546	ආසානවස්තුහි	462
අමනොගධා	422, 426, 302	ආනාසී	148, 276
අමනාපසඤ්ඤා	172	ආථබ්බණං	292
අරසරූපො	40	ආදිව්වා	124
අරහත්ඵලං	224	ආදිත්තවෙලො	312
අරහත්තං	550	ආදිත්තවෙරියක	4, 30
අරියසාවක	388, 460	ආනාපානසනි	370
අරූපසඤ්ඤී	280	ආනුප්‍රබ්බිකපා	62, 108
අරහා	40, 92, 388	ආභිච්ඡාසික	140, 298
අලමරියා	386	ආයමුඛානි	238, 246
අවාපුරං	402	ආයුසඛාරං	292
අවිනිපාතධම්මො	458	ආයො	236, 246, 318
අවිමුක්තං වා වික්කං	354	ආරක්ඛසම්පද	236, 242, 316
අවේථවසාසාදෙන	460	ආරග්ගෙ	194
අවේදනීයං	418, 420	ආරඤ්චරිය	6, 136, 378

විශේෂපදනුකකම්භිකා

ආ		උ	
ආරම්භවත්ති	336	උද්දිසකට.	510
ආරාධාර	430	උඬුකාගියාන්	556
ආලොප.	306	උඬුකා.	94
ආවුධබලා	124	උදන.	292
ආසවකකිය.	134	උනකාමනිනකාම.	152
ආසවධානිය	126	උපබ්බිකසනි	136
ආසවනිතරාධො	50	උපබ්බිකය.	4
ආසවසමුදයො	50	උපනාහසා	368
ආසව 22, 30, 300, 308, 488		උපනිසා	368
ආනුනෙයා 68, 252, 254, 256, 400		උපසමුප්පක	350
ආළි	230	උපසමපද	224
ඉ		උපාදනකකක	8, 554
		උපාදුපාදය	28
		උපෙකකාවෙතොවිමුකනි	270
		උපෙකකාසුඛ.	470
		උපොසරො 174, 178, 186, 192, 428	
		උබ්බවුම.	70
		උභතොභාගවිමුකනො	110, 540
		උමමග්ග.	70
		උරහාළි.	258, 320, 324
		උයොළුභි	310
		උයර.	152
		එ	
උ		එකකාසුකකිතො	448
		එකකාකායා	448
		එකකා පටිභානා	342
		එක බිඪි	414
		ඔ	
		ඔකාසාධගමො	532
		ඔකකමනාය.	138
		ඔනොපෙසි	110
		ඔපධික.	354, 356
		ඔපපාතිතො	490
		ඌ	
		ඌච්ඡදවාදෙ	42, 56
		ඌසරන.	408
		ඌජ්ඣනො	254
		ඌජ්ඣනනිබලා	124
		ඌඤානසමපද	236, 242, 316
		ඌපානපණාලියා	38
		ඌයසුංභාමිනි	242, 370, 376
		ඌයබ්බයානුපසි	8
		ඌඤ්ඤරබාදික.	238

විසේෂපද්‍රැක්කමණිකා

ම		ක	
මපසමිකො	132	කුසලාධර්ම	390
මපානගුතං	62	කුසලී	4
මහාසං	274	කුලසුකො	32, 238, 246, 318
මරමහාගියානි	551	කුසීතවත්ත	332
මවටො	226	කෙවටො	348
මහිතභාර	384, 396	කොධබලා	124
මහිතසොනො	342	කොලංකොලො	414

ක		බ	
කටනං	38	බණ්ඩිටො	128
කණාජකං	434	බන්ධිබලා	124
කණිකා	386	බීජනිසහති	262, 326
කප්පියං	164	බීණාසවො	126
කමමෙකෙසු	326	බීජනධමමං	402
කමමධෙයොසු	314	බීලධායි	72
කමමසමපදං	154	බෙමං	546
කමමාරාමනා	330		
කරහවි	132	භ	
කරුණාවෙතොවිමුහති	270	භණ්ඩා	250, 424
කල්‍යාණධමමො	110	භතියො	556
කල්‍යාණමිකො	368	භක්තිහනමකමසි	438
කල්‍යාණමිකනා	236, 316, 342	භකො	250
කල්‍යාණිකං	102	භතියාහිසඛාරො	52
කසලිඬු	38, 94	භරුධමම	224
කසිරං	238, 246	භිහි	114, 234
කාදලිමිග	140	භොරකමන	236, 244, 316
කාමගුණා	532, 554		
කාමාසවා	50	භ	
කායගතාසනි	404	සටතො	250
කායානුපසයි	272		
කායසකම්	536	ච	
කාරණඛවං	38	චතුස්සකභවත්ත	118
කිරියවාදෙ	52	චාගසමපද	120, 124, 246, 316
කුසලාධර්මපාපකානං	46	චාතුමමහාභුතිකසක	426
කුසිරං	72	චෙතොබිලා	558

විසයපදනුකම්භිකා

ව		ක	
වෛතාපණ්ඩි	154, 156	තපසි	44
වෛතොවිනිබද්ධා	560, 564, 568	තස්පාපියාසිකා	358
වෛතොවිමුතනි	298, 300, 376, 378, 530	තාලාවන්ද්‍රි	40
වෛතොවිවරණසප්තායා	368	තිදණ්ඩං	72
වෛතොසමථසා	380, 382	තිබ්බරාගො	32
		තිසසා විජජා	148
		තුලාධාරො	238, 246, 318
ඡ		උ	
ඡන්දමූලකා	344	ථිනමිද්ධං	510
ඡන්දරාගවිනිබද්ධා	250	ථුලලථුසිතකො	350
ඡන්දගනිං	400	ථෙතා	430
ඡ		උ	
ඡනවති	38		
ඡනෙතනියා	224		
ඡලො	132		
ඡාගරියානුපයාගො	34		
ඡීවිතපරික්කාරා	392		
ඡෙගුවඡී	44, 56, 66		
ඡෙට්ඨො	46		
ඤ		උ	
ඤාණි	346	දකඛණං	436
ඤාණදසානං	496	දකඛණෙයා	436, 252, 254, 400
ඤාණවාදනං	498	දඤ්ඤං	38
		දනවන්ද්‍රිනි	150
		දනසංවිභාගරතො	318
		දනානි	150
		දුග්‍රපපක්ඛයො	156
		දිට්ඨධම්මෙතිබ්බානං	544
		දිට්ඨධම්මවෙදනිය	416
		දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර	298, 384
		දිට්ඨධම්මො	64
		දිට්ඨවාදිනා	282
		දිට්ඨාසවා	50
		දිට්ඨිසප්තො	110
		දිට්ඨිසමපදං	144, 154
		දිට්ඨිසමපන්නං	436
		දුක්ඛවෙදනියං	416
		දුග්‍ගං	252
		දුග්‍රතාය	234
		දෙවද්‍රැක්ඛියො	292
		දෙවනිකායා	274
ක			
කගස	400		
කණ්ණකයො	488		
කප්පරිනිබ්බාසි	488		
කථාගතො	132		
කදම්බනිබ්බානං	544		
කද්දයතනං	536		

විසෙසපදනුකකමණිකා

ධ		න	
ධමුකපිකො	298, 300	නිබ්බදි විරාගො	340
ධමුවකු	102, 108	නිබ්බදිකාය	368, 376
ධමුදෙසනා	342	නිබ්බාගො	42
ධමුනාදියා	488	නිමුලො	346
ධමුපටිසංවෙදී	334	නිරග්ගා	4
ධමු විනයො 86, 88, 92, 220, 512		නිරායකානුනිතො	258, 320, 322
ධමුසාක වජ්ජා	384	නිරොධධමු	102
ධමුසවංගො	384	නිරොධො	548
ධමුනුධමු-		නිවිද්ධසංගො	166
පටිපනො	120, 124, 268,-	නිවුනො	134
	288, 320, 342	නිවරණානි	552
ධමුනුපසී	272	නෙකඛ්ඤා සුඛං	350
ධමුනුසාරී	110	නෙකඛ්ඤා	512
ධාරණානුකො	120, 124, 326	නෙරසිකො	22
		නෙවසකුකුනා-	
		සකුකුයනං	282, 364, 450
න		ප	
නඤ්ඤා	130	පඤ්ඤා	250
නඤ්ඤා	94	පච්චනුගොසානි	134
නභනු	350	පච්චාලංඛිතා	72
නාගො	348	පච්චිකල්පං	438
නාචොගාලං	236, 246	පච්චසනි	350
නානාකායා	448	පඤ්ඤාලානි	90
නානාකං	422	පඤ්ඤානුයානි	90
නානාකසකුකුනො	448	පඤ්ඤාපටිච්චො	86
නිකාමලාභී	140	පඤ්ඤාච්චිකානි	298, 300
නිගණ්ඨා	66	පඤ්ඤාච්චිකො	538
නිජ්ඣතනිලො	124	පඤ්ඤාසමාදා	240, 316
නිද්දරාමකා	330	පඤ්ඤාකරා	344, 422
නිපකා	38	පටිගච්චො	338
නිපපඤ්ඤාරකො	148	පටිසංකුකුනං	450
නිපපඤ්ඤාරාමසා	138	පටිසාරණියාමලං	358
නිබ්බානං	544	පටිසලීනසා	134
නිබ්බානධාතුයා	90	පතිලීනනිසංගො	532
නිබ්බාන සමාදා	154		

විසෙසපදනුකතමනිකා

ප		ප	
පතො නිකකුජෙජයා	354	පුබ්බුධාංගිනී	202, 208
පපප්පයා	154	පුබ්බෙතිවාසං	252, 486
පරපුතො	34	පුරිසබ්බුද්ධො	72, 442
පරපපවාද	288	පුරිසමෙධං	4
පරපිපතනී	22, 24, 28	පුරිසසදස්සා	444
පරිපකකවෙදනීයං	416	පුරිසාජානියා	446
පරිබ්බාජකා	344, 366, 410	පුයමානස්ස	36
පරිනිබ්බානං	544	පෙය්‍යාවජෙජන	118
පරියාදිත්තවිතො	22, 28	පෙය්‍යා	204
පරිසා	284	පෙහි	72
පවාසං	242	පෙරියා වාචාය	262
පලාසස්ස	364		
පලිපං	252		
පච්චෙකකථා	368	එස්සමුදයා	344
පච්චෙකසුබ්බස්ස	350	එතියෙය්‍යා	152
පච්චිත්තා	154	ඵෙඤ	340
පසසද්ධි	548		
පසසසුඛං	350		
පාටිකඛ්ඛං	378	බලාහි	126, 386
පාණානිපාතො	552	බහුතිත්තිකානි	230
පාතිමොක්ඛං	96	බහුභාණී	14
පාපධමෙවො	110	බහුවෙදනීයං	416, 420
පාපමිත්තනං	28	බහුසපුතො	6, 114, 298, 300
පාපමිත්තො	246, 338	බාහාගභණා	9
පාසාණසකුට්ටලං	152	බීලබ්බදුතියං	434
පාහුතොයෙය්‍යා	252, 254, 400	බීරසමපද	154
පියත්තාය	8	බුද්ධං පච්චකඛාතුං	398
පුඤ්ඤකිරියවජ්ච	158	බුද්ධපමුඛං	438
පුඤ්ඤකෙබ්බතං	68, 252, 254,- 256, 400, 460	බොජ්ඣකියා	90
පුඤ්ඤභියන්ද	166	බ්‍රහ්මවරියපඤ්ඤාමානී	102, 108
පුච්චජුත්තො	252	බ්‍රහ්මවරියවාසාය	128
පුනඛමො	278, 530	බ්‍රහ්මවරියං 134, 148, 228, 382,- 384 416, 452, 560	
පුනබ්බවාහිනිබ්බතනී	46, 60	බ්‍රහ්මවාරයො	166

විෂයසපදනුකතමණිකා

හ	ම
හගවනෙතතනිකා	16, 344, 366
හගවමමුලකා	16, 344, 366
හයං	250
හවාසවා	50
හසාරාමනා	330
හිතකුනොවාදකො	230
හිඛකාරං	102
හිසකෙකා	346
හිරුතොණගහණේ	502
හුච්චාලො	292
හුරිමෙධසො	532
හොගව්‍යසන	170
හොජන සමපද	154
හොජනෙ මත්තඤ්ඤ	32, 330
මාතුච්ඡා	224
මාතුභාමො	208, 214, 228
මාරධෙය්‍ය -	134, 240
මාරෙන	286
මාසාචිතං	334
මිච්ඡාදිව්ඤ්ඤා	130
මිඤ්ඤං	350
මිලංකසු	130
මුතවාදිනා	282
මුදිකා වෛතාච්ඡිනි	270
මුනි	532
මෙත්තා	368
මෙත්තා වෙතොච්ඡිනි	2, 270
මෙදකථාලිකං	408
මොසපුරිපො	268

ම	ය
මච්ඡරියානි	556
මමෙඤ්ඤිකා	230
මමොනනි	16
මනසිකාර සම්භවා	344
මනාපකායිකා	198, 206, 208
මනුසාදෙහග්ගං	160
මනුසා සොහග්ගං	160
මනොමයෙන කායෙන	148
මරණසති	302, 310
මලානි	76, 154
මහතිං	118
මහාචොරො	346
මහාජුක්ඛ	152, 178, 180, 186 194, 428
මහාදනානි	168
මහාජුරිසචිතකෙක	136
මහාචිත්ථාර	152, 178, 180, 186 194, 428
යගෙස	66
යවකාරණඛවො	36
යවදුසි	36
යවපලාපො	36
යථාභූතඤ්ඤදසානං	340
යාවජ යාගො	318
ර	
රාගසා	364
රාගං	550
රුකෙණ්ණන	80
රුපභොගා	42
රොගො	250
ල	
ලාභසකකාරසිලොකසුඛසා	350
ලොකධම්ම	14, 16
ලොකයානිකා	496

විශේෂපදනුකකමණිතා

ව		ව	
වග්ගසමපදං	154	වෙනසිකො	44, 58
වග්ග	200	වෙදුප්පසමපද	154
වචනපථො	226	වෙසාරජ්ජපසක	108, 170
වදඤ්ඤා	214, 218, 242, 250, 314	වොසසග්ගරතා	204, 206
වයො	236, 246, 318	ව්‍යතනිභූතං	126
වචකට්ඨං	126		
වය්‍යාවාසො	402	ස	
වංසඤ්ඤානි	168	සකදගාමී	92, 224, 388, 400, 438
ව්‍යවපෙය්‍යං	4	සකං ආවරියකං	290
විසාතපට්ට්‍රාහා	22, 30	සඬකප්පවිතකකා	422
විච්ඡිකො	310	සඬබ්බස	370
විජ්ජාවරණසමපනෙතා	152	සඬකණිකාරාම	136, 144
විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං	282, 364, 450	සඬකො	250
විඤ්ඤානවාදිතා	282	සඬවසඤ්ඤා	430
විතකකවිචාරා	468	සඤ්ඤාවෙදිනනිතරොධං	282, 520
විපට්ඨිනාමධමමො	16, 20		528, 536, 542, 546, 550
විමලො	346	සඤ්ඤාසමාපතනි	492
විමුක්තිඤ්ඤාණදසකතං	340	සතාධිපතෙය්‍යා	344
විමුක්තිරසො	90	සතිපට්ඨානා	90, 552, 554, 558
විමුක්තිසාරා	344, 422	සතිසමපඤ්ඤං	34, 340
විමුක්තො	348	සතකඬකතප්පරමො	414
විමොක්ඛා	280	සතකොරකඬකා	128
විට්ඨාරමහකපා	368	සතකසණ්ඨං	4
විට්ඨකනිතනං	126, 144	සතතාවාසා	448
විසාරද	290, 300	සද්ධමමසා නියාමනං	134
විහාතඬකං	312, 372	සද්ධමො	228, 258, 322
විහාසි	184	සද්ධානුසාරි	110
වුසිමතා	346	සද්ධාවිමුක්තො	110
වුසානි	416	සද්ධාසමපද	120, 124, 240, 316
වුපකට්ඨ	232, 268, 508	සතතුවිසිකපා	368
වුපකාසෙත	6, 10	සතාගාරෙ	52, 54
වෙදගු	346	සන්ධිකො	458, 542
වෙදනාසමොසරණං	344	සතනිධිකාරකං	396
වෙදනිසං	418	සතනිවුසුප්පඬකං	276

විසෙසපදනුකකමණිකා

ස		ස	
සප්තාවිහාරියං	288	සාමුකකංසිකා	102, 108
සප්පරිසදනානි	164	සාරජ්ජමානරූපො	380
සප්පරිපො	164	සාරමහසක	364
සබ්බසංඛාරසමථො	488	සාසනං	304
සබ්බසම්පදං	154	සාහු	150
සබ්බභවාරි 8, 12, 14, 326, 328	404	සිකම්මානාය	226
සමපීචිකතා	236, 242, 316	සිකාද්ධාලාභි	552, 562, 566
සමණකාරණිකවො	34	සිඛිසුචණ්ණං	184, 190, 198
සමණදුසි	34	සිකාංකං	64
සමණපලාපො	34	සිලාසූපො	456
සමණඥෙඤ්ජො	350	සිවං	166
සමණො	346	සිලපඤ්ඤං	350
සමාධි	272	සිලසම්පද 120, 124, 240, 316	
සමාධිමුඛා	344	සුකට්ඨකකානං කම්මානං	130
සමානභාගං කුඛෙඛථ	218	සුකකා	386
සමුදයධම්මං	102	සුඛපටිසංවේදනීය	276, 416
සමුපඤ්ඤා	502	සුඛවේදනීයං	416
සමපජඤ්ඤං	252	සුමුදයානි	184, 190, 198
සමපද	314	සුඛවාදිනා	282
සමපරායවේදනීයං	416	සුභරතාය	234
සමෙක්ඛාධගාමී	128	සුමෙමධො	16
සමෙක්ඛාධසුඛසක	350	සුරාධුනෙතා	238, 246
සමෙක්ඛාධිපක්ඛියානං	368	සුවිසට්ඨිකං	94
සමමපපධානා	90, 562, 564	සුනෙහි	222
සමමාපාසං	4	සෙඛ	330
සමමොහං	322	සෙද්ධිකම්මතා	236, 244
සරානුගෙ	154	සෙය්‍යාසුඛං	350
සථලං	250	සොනාපකම්ඵලං	224
සසකමෙධං	4	සොනාපකම්ඵයඛ	458
සහධම්මෙතන	288	සොඤ්චි	204, 206, 210
සහිතාසහිතසක	78	සොචකම්මකො	168
සංයොජන	2, 414		
සංසන්ධාරාමතා	330	හ	
සංසප්පි	38	හතුපනිසො	340
සාධාහඛකං	506	හඤ්ඤා	506
සායොයා-	364	හඤ්චාපා	506
සාතරූපෙන	252	හිරියං	150
		හිරොක්කපපං	4, 340